

מבחר עירונים

חקת
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
09:06	08:44	08:31	07:13	ירושלים
09:04	08:42	08:34	07:29	בני ברק
09:07	08:45	08:35	07:22	חיפה
09:03	08:41	08:33	07:29	אשדוד
09:05	08:43	08:32	07:12	בית שמש
09:04	08:42	08:32	07:30	קרית גת
09:07	08:45	08:34	07:25	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמיה זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכל כתב בהקדמה לספרו:
ובעל הגמול ישלם בזכות זה שר טוב בזכותי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי לבזכותא תליא"

שיעור מס' 97 | פר' חוקת תשפ"ב

"סוד הבאר"

היה באפשרות להיות אמה בישראל. באותם ימים לא היה כסביבתם מקווה טהרה גישי. משכך הם קיבלו על עצמם לבנות מקווה טהרה במרתף ביתם בציריך שבשווייץ, ולתקופת השנה היא נהיתה לאם בישראל נגד כל הסיכויים והיה לפלא. עוד העיד הרב הערצקא כי היה יהודי בשם מראבד שעסק כל ימיו בהרבות גבולות הטהרה בארה"ב. לימים הרגיש עייף ויגע וכי מעשיו לא נושאים מספיק פרי, ומשך שלח מכתב למרן ה"חפץ חיים" כי תינה את הרגשותיו שכל עמלו הולך לטמיון. שלח לאמר לו מרן החפץ חיים זיע"א כי אם יצליח לשכנע, ולו פעם אחת, להרבות את גבול הטהרה, ולו אצל משפחה אחת, הוא ה"חפץ חיים" מקנא בעולם הבא שלו. הרב הערצקא מעיד ששמע זאת בשם האדמו"ר מטשרנוביל ניו יורק, הרב חיים טוקערסקי זצ"ל.

ולסיום, עדות בתימינו: סיפר לי בני הר"ר ישראל הי"ו שמנהל בהצלחה חנות עגלות ומוצרי תינוקות. "יום אחד הגיעו לחנות שני זוגות בכדי לרכוש עגלת תינוקות, זוג אחד צעיר יחסית, זוג מבוגר יותר, תופעה מקובלת בחנות שונות, באים לרכוש את העגלה הראשונה עם הוריהם, שפעמים רבות נוהגים להעניק במתנה את העגלה הראשונה לילדיהם. אך משיבשק גם הזוג המבוגר לרכוש לעצמו עגלה שונה מאשר הזוג הצעיר כביכול רוצה לרכוש, קצת התבלבלתי מה קורה אף אמיתי גדלה בכפליים כששמתי לב שהזוג הצעיר לא ממש זוג צעיר. הם שחשו בתימהון על פני שיתפלו בגלוי לב כי הם שני אחים. המבוגר רגז בניהם כיחה לפרי בטן כעשרים ואחת שנה, והצעיר כיחה שתיים עשרה שנה. אחא הצעיר, בעמדו תחת החופה ויודעו שכל שערי שמים פתוחים בפניו הפציח בתפילה עבור אחיו הגדול שכבר כיחה אז כאחת עשרה שנים לפרי בטן ועדיין לא נושע. הוא התפלל ובכה והוסיף משפט בתפילתו כי הוא רוצה לזכות לחבוק פרי בטן רק אחרי שאחיו הגדול יוושע גם הוא. לימים התברר שתיפלתו פרי בטן התקבלה, כי עבור ימים ושנים וגמי כששמתי לב שהזוג הצעיר לא שתיגב, ומשום מה בוששת לבוא. הם התפללו בכל מקום, עשו את כל הסגולות, אך הקב"ה החליט שהופלגו עדיין לא הגיעו. יום אחד חברים טובים ששמעו על הישועות המופלגות מעל דרך התעב להם וזכרים המסייעים בהקמת מקוואות טהרה בישראל, לקחו את האל הגדול שכבר למעלה משני עשורים ציפה לילדים למרן רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, ושאלו את פי קדשו מה הוא אמר על רעיון בניית מקווה. מרן אמר: "זאת העצה", ובך אותם. "משכך, התגייסנו כולנו לבנות מקווה אחת, וזאת אספנו פרוטה לפרוטה: תריסר, יידיים ובני משפחה התגייסו לסייע, ובסייעתא דשמיא הושלמה המלאכה, ולתקופת השנה שנינו נפקדנו". כך סיפרו שני האחים לבית חורי והוסיף האח הצעיר כי לו אישית מרן רבי חיים אמר להתחוק בדברים אחרים. הסיפור התפרסם ברבים אך אז עודו אתונתנית לסיפור מוויית שונה. הסיפור גם מעורר בלב כאב ודמעות על הסתלקותו של ר' חיים זצוק"ל, אורים ותומים של דורנו.

כמה ראויים כאן דברי רבנו בעל ה"זרע שמשון" על פטירת צדיקים אשר מכפרת בשלימות אך אם ירגיש האדם בעצמו את החסר הנורא ויעשה תשובה, אז תהיה כפרת האדם מושלמת. רבינו מזמנה את לטבילה במקווה טהרה הנצרכת להשלמת הטהרה, לאחר הזאת אפר פרה אדומה. וכך מסביר רבנו בפרשתנו את דברי הגמרא במסכת מועד קטן: "א"ר אמי: למה נסמכה מיתת מרים לפרה אדומה, ולומר לך מה הפרה מכפרת אף מיתת צדיקים מכפרת". שואל רבנו: הרי מצונו שלאחר פטירת מרים הסתלק בארה של מרים ואי מיתת צדיקים מכפרת, מדוע באה רעה לעולם בהסתלקות בארה של מרים? מתוך רבינו: "וי"ל שהטעם הוא כנודע שהשפע הראוי לבוא על צדיק מתמעט כשאינו הדור רואי לך, ולכן הצדיק מסתלק מעולו בשביל עונות כשאינו ואם הדור ירגיש בכך ויעשה תשובה או מתכפר עליהם" מגלה רבינו את הסוד כי כמו הטבילה במקווה המשלימה את טהרת הפרה האדומה, כך מיתת הצדיקים מכפרת עם התשובה שנעשית לאחר פטירתם, תשובה הממלכת מעידה על כפרתם על הדור. הלואי שנוכח.

"עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות...פי' הבאר" ומפרש רבי עובדיה מברסנוורה: "בארה של מרים, שיש אומרים תפחה פיה ואמרה שירה, שבאמר: עלו באר ענו לה". פגשתי אותו, את הרב קרימלובסקי, ברחוב בניו יורק בשעת בוקר מוקדמת. הוא, הרב קרימלובסקי, מנהל ארגון "מרכזה הטהרה" בבניאיותו של מרן המשגיח רבי דן גול שליט"א, המסייע בהקמת בניית מקוואות טהרה ברחבי ארץ ישראל. הישועה נסבה אודות הזכות והישועות ולכן זוכים שותפים בהקמת מקוואות טהרה, ולפתע, כמו נשלח לשם משמיים, מגיע מולנו הרב ישראל יהודי נכבד ואמיד משיקו שפנה להרב קרימלובסקי בברכת בוקר טוב חמה ולבבית והמשיך בדרכו לתפילת שחרית. "לא תמיד אני זוכים לראות את הבאר פותחת את פיה ואומרת שירה כמו במקרה שלפנינו" משתף הרב קרימלובסקי ומספר: "לפני כמה שנים נפטרה ליהודי הזה, הרב ישראל שליט"א, בת צעירה- צפורה ז"ל. ולאחר מחשבה רבה והתלבטויות רבות הם החליטו לפנות לעילוי נשמתה דרך הארגון שלנו מקוואות טהרה בעיר הצפוניות עפולה. בסיום הבנייה, ביום היארצייט של צפורה ז"ל כ"ד בטבת, נחגג ברוב עם מעמד מפואר של חנוכת הבית ושירת הבאר, על באר הטהרה החדש שזכו להקים בישראל. בסיום המעמד המרומם והמרגש הציע התורם הנכבד הרב ישראל שליט"א כי נמשך יחד לציון קודש הקודשים רשב"י להתפלל שטהרת ישראל שמבאר הטהרה הזאת, תעלה לריח ניחוח לעילוי נשמת בתו צפורה בת ר' ישראל ז"ל". שם במירון הם זכו לשמוע את שירת הבאר,

נעצור ונבחנו רגע בתורת רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו. רבנו מבאר את שירת הבאר אשר חז"ל המשילו דרשוה על התורה הקדושה, כדכתיב: "ומדבר מתנה" - "כיון שעושה אדם עצמו כמבד, תורה ניתנה לו". בהקשר הזה מוסיף רבנו "ואנו נוסף לבאר למה נמשלה תורה, ללחם, למים, לדבש, לחלב, ליון, ולשמן". ללחם- מסביר רבנו שהתורה שבכתב נמשלה ללחם שהיא עיקר המזון, וכן התורה שבכתב היא עיקר התורה. למים- ממשיך רבנו את התורה שבע"פ. כשם שהמים חנם לכל, כך התורה שבע"פ חנם לכל, ומעיקר הדין אסור ללמדה בשכר. ליון- "הוא לפשט שהוא עיקר התורה וצריך חכמה גדולה להבין פשט הכתובים, וכן היין יש לו כוח וחוקק ומוסיף פקחות". לשמן- "נגד חלק הרמז שבתורה שהוא משמח את הלב, כדכתיב במשלי: "שמן וקטרת ישמח לב". לדבש- "מרמז על הדרש שהוא המזק והסוד לצין אחריו, כך דברי אגדה מושכין לבו של אדם". לחלב- לחלב רצון שהוא מתוק ולבן כן תורת הטור היא בסוד לובן העליון וד"ל".

נחזור למירון ולסוד שהתגלה שם: "אחרי ששכנעו שיח בציון הקדוש נעמדנו לתפילת מנחה. ביקש ממני התורם הר' ישראל ואמר הרי נתנה היית שלח הציבור לגלגל אלינו את הזכות להצביח את נשמתה הטהורה של בתנו במקווה טהרה, כמה מתאים שאתה תהיה גם כעת שליח ציבור בתפילת מנחה. בוודאי יהי זאת לעילוי נשמתה. לחקתי סידור מזדמן שהיה מונח שם בצד, אחד מיני רעים, והתפללתי בעמוד כבקשת ר' ישראל. בסיום התפילה, רגע לפני שאני מנשק את הסידור ומניחו, אני שם לב כי בדף הראשון כתוב כך: "נתרם לע"נ האשה צפורה בת ר' ישראל ז"ל נלב"ע כ"ד בטבת. תצביח". הראיתי זאת לאביה הנדהה שלא הבין אף הגיע כזה סידור לציון הרשב"י, שכן הוא מעולם לא תרם סידורים ובוודאי לא לציון הרשב"י. מתברר שלפי שנה, ביום היארצייט, הזדמן לכאן בנו, אח של הנפטרת, ולאחר התפילה החליט לתרום את סידורו האישי לציון הרשב"י לעילוי נשמתה, וראו זה פלא הנה אני נגש לתפילה לעילוי נשמתה בתך ביום היארצייט שלה, לאח תרומתם באר מים לעילוי נשמתה, ובלא שתאדע שוהל על הבורא לתוך היד סידור כזה. הרגשנו אז כולנו כי הבאר ענתה שירה מולנו. גילוי השגחה זה, לפי הכלל שלימדנו חז"ל שהמצווה גוררת מצווה, נתן לכל המשתתפים תחושה כי באר הטהרה אכן עולה לרצון לפני אדון כל לעילוי נשמת המנוחה".

בבתיים רבים בעם ישראל נשמע קול השירה בזכות באר המים, מקווה טהרה שהיו שותפים בהקמתה וכה מעיד הרב ישכר הערצקא שליט"א מליקווד ששמע אישית מהאון הצדיק רבי מרדכי שווב זצ"ל ממונסו אשר ראה כתוב בצוואתה של הבתארה רבה של משפחת ארלנגר הנכבדה אשר השתתף מעידה על עצמה כי לפי דברי הרופאים לא

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מידות והליכות

ספורים בפרשה

ויקחו אליה פרה אדמה תמימה (ו. יט.)

אמן שעושרי השמש הירושלמי הנודע, רבי משה שפירא, עמד פעם בנזקת עם אהד ממשפילי ירושלים, ובין הדברים הקשה הלה בנימת זלזול: "אולי תוכל לבאר לי את טעמה של פרה אדמה, שהיא מטהרת טמאיימתים, ולעומת זאת היא גם מטמאת את העוסקים בהקנטה? ביצד אפשר אפוא, לישב את הדבר על-פי ההיגיון, שבפרה אחת יהיו שני הפכים מחלטים?!" הדף רבי משה, ואמר: "הנה ואתן לך דגמה מסיר הבשול שבביתך. אם אתה מכניס בו בשר-בהמה, אזי ככל שהוא מתבשל יותר, כך הוא מתרפך יותר. אולם אם תכניס בו ביצה, כמה שתבשלה יותר, כך היא מתקשה יותר. והנה אתה רואה שפעלה אחת של בשול, גורמת שני הפכים מחלטים, דך מכאן וקשה מכאן, ומכאן, שגם בפרה אדמה הדבר יתכן..."

רבי אליעזר גודון טען נשאל פעם בידי רבי יצחק ניסבויים, מדוע אין דעתו מקימה עם תנועת התחייה לישוב ארץ-ישראל דאז, אשר רוח החיים לא היתה נוהג הימנה כיון שבין מנהיגיה היו כאלו שלא שמרו תורה ומצוות. והרב משה הגיב: "תנועת חבת-הארץ דומה לפרה אדמה, יש בה אמןם צד חיובי שהיא מטהרת טמאים, אולם יש בה גם צד שלילי שהיא גם מטמאת טהורים, ובחלק זה איני רוצה שתהיה לי כל שיבות..."

רבי צדוק הכהן מלפלין, התנגד לדחיית הקץ באמצעות סממנים חיצוניים, וכשאמרו לו כי רבי גרשון הניף מורדיו וקה את התכלית, אמר: "ומה אעשה אם יספר שמצא גם אפר פרה אדמה?..." באותה עת הגיע אליו תלמידו המבוקש, רבי יהודה נח ברנר מבוננו, שנועד בחבריו על מצות בגין בית-המקדש מימנו, לבשר כי "יכולים לבנות כבר את בית-המקדש ולהכין את בגדי-ההפגנה - עם מצאת התכלית", ורבי צדוק השיב בגחוז: "נכון מאד, והמהו הגדול יהיה בגדאי ר' צדוק כהן, רבה של פריז", שחשב כאחד הרבנים המתקדמים... ומענין מה שספר רבי דוד ויצמן טוממשוב, תלמידו המבוקש של רבי גרשון חזק, שרבו סח לו, כי הנה בשעת תכנית להכין אפר פרה אדמה, אלא שנסוג אחרו בראותו מה שכתב הרמב"ם, כי עשר פרות אדמות הן, הראשונה שנעשתה בידי משה והעשירית שיעשה השלך הקשיח במהרה מימנו, ו"אף שאיני יודע מהיון שאב הרמב"ם דבר זה, בגדאי הוא הרמב"ם לסמך עליו, ולא אהיו להקנס בגבולו של הקשיח..."

אשר אירבה מום (שם)

ה"אמרי חיים" מודיעני הסביר פעם, כי הפנה למום הגאון, שהיא טמאה גדולה ביותר וביכלתה להפך אדם להיות תת-אדם, והוסיף בהלצה: "אם הגאון היה יכול, היה קם בשעת ההלווה של עצמו כדי להביט סביבו ולראות האם יש לו מלומים רבים, והאם הטקס מספיק רפה ומכבד..." וכאשר הודפס פעם, וראה קוף געול כבלוב ומתרוצץ בו ללא הרף בראש מומים, אמר בחייו: "הנה לפנינו אדם שמשתרר על-הצפור בזכות אבותיו, ולא בזכות עצמו. הוא סגור ומסגר בסוגיית-ברזל מכל-כיוון, שכן לא יאה לו להסתובב בין הבריות כאדם פשוט. מסתובב יחד בגפו כיון שנוקט לעזרת הזולת, והוא מתהלך בגאון ובקומה זקופה, שכן הרי הוא שיעניו יוד..."

פנינים

זאת הקת התורה (יט. ב.) - הקת נוטריקון תקל תפוחים קדישיו, כי התורה נמשלה לשדה תפוחים, וחודשי התורה שהאדם מתדוש, הם כפרות הגדלים בשדה התורה. תפוח נוטריקון תגלון שתגמין ויתמריון חדושא, וקמו לזה בדברי חז"ל אשרי מי שפא לכאן ותלמודו ידו, ופרש מהרש"א שהפנה להדושי-תורה שבידו, ונתת הקת בגימטריה תלמודו ידו, וכן בגימטריה תבות הפסוק קבלים נפלדלי מעמים, אותו דרשו חז"ל על התורה שכתבת ושבעל-פה, הנו חודשי-התורה, (ויחילו)

ויקחו אליה פרה אדמה (שם) - דרשו חז"ל, אלהי - שכל הפרות בטלות ושלך נקמת, וקמו לזה כי התבות ויקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אירבה מום אשר לא יעלה עליה על עם האותיות, הן בגימטריה התבות שכל הפרות בטלות ושלך נקמת לעולם. (רמזי הפלאות)

וכן דרשו אליה נוטריקון אפרו לא יהיה כלה, וכשם שמשו לא גם לזה ועמד ומשמש, ונקבר מול בית-העמוד כדי לכפר תמיד על עון פגוע, כך פרתו מכפרת תמיד. (הלכתא רבא)

הפרה באה לכפר העגל. אכפרה בעד השטאבם. אכפרה נוטריקון פרה אדמה כפרה. (ור הצבי)

ויקחו ולטמא מעפר שרפת החטא (יט. ז) - ולטמא נוטריקון לך משה אני מגלה טעמה, לאהרים לא - לקמה מטמאת טהורים מטהרת טמאים, כמו שאמרו חז"ל בקש קהלת להיות כמשוה, ויצתה בתוקל ואתרה לו וכתוב ישו דברי אמת, ופרש הבגין אריאל, שנוטריקון מעפר שרפת החטא הם משה, אולם שלמה דרש ולטמא מעפר שרפת החטא - נוטריקון שלמה, ויצוה לדעת סוד פרה אדמה, והקב"ה השיב לו וכתוב ישו דברי אמת, שידרש את ראשי התבות בסוד נמו, ומתקבל השם משה, ולא שלמה שאינו לפי הסדר, ומשה היה היחיד שקבל סוד זה, וכן דרשו את הפסוק באיוב מיימון טהור מטמא לא אהד, שבקש שלא רק אהד ידע את הסוד של טהור מטמא, אולם הקב"ה השיב לו בנוטריקון פסוק זה, שהוא לך משה אני מגלה יקר טעמיה, לקמה מטמאת טהורים מטהרת טמאים... (תפיל חיי)

ונתן עליו מים חיים אל־כָּלֵי

בכנות דבורים היתה דירתו של רחמים אלפנדי הדמקסאי, שהיתה מצמצמת ודחוקה, וקריים בה גנינותיות והאורחים. היה זה בערב שבת, כאשר היום קצר והמלאכה מרובה, ורחמים קציר־הרוח קבל על השאון וההמלה שבפיתו, עד שרעיונו פלטה פרוצה: "אתה מבקש קטט? כדאי שתפנה לבית הספרות, שם הכל שרוי בדומיה מחלֶטת... תמיומות חסך רחמים מהפיתו, שבפגועותו נא מים חיים ולחם פבוש, והנה הוא רכוב על קבר צדיקים קדומו וממלך תהלים, ונהנה מהשקט הגלילי שמסביב. אולם לפתע הפקעה שלֶוֹתוֹ, כאשר אהך משוי הפלך עבר במקום רכוב על־סוסו, והחלשה אפפה אותו פתאום. בצעדים מושלים נכנס בשערי בית־העלמין. כדי לנח מעט, ועיינו נחלקו ביהודי המקבץ בין המצבות. "אי שני בסתרחתך עזה ובהתגשט קכס, יש בךך מוון פלשהו? ורמתי מושיט לו את הלחם הפבוש שעמו, יוצק לפיו מצאד המים שבדו, ועיינו של השור אורו. הוא חש פאלו טעם מאכל גרעון, וברךגע שבה רוחו אליו. "מי אתה? תהה, כשהוא מביט על רחמים פעל מושיע פלאי, אולם זה משה בכתפיו, ורק בקשי הסכים למסר את שמו. מסתבר כי השור החליט כי הוא רופא דגול, וכששב לארמונו־המלוכה נגלה כי הפלך אינו חש בטוב ובטנו צבכה, מהר להזיק את 'הרופא הממחה אלפנדי', מוכן, כי רחמים לא ידע את נפשו ופגדו של המצא רופאו־לפלך החולה, אולם בררה אחרת לא התנה לו, ורחמים לשמח פעלה במקומו כי יצא נשבר.

היה זה במוצאי שבת, וכיון שרחמים לא הספיק לערוך את ההכבדה, נטל עמו יו, וחסים ונה, לעריכת ההכבדה. ואם התיחס לענין פאל מהתלה, התברר כי אנשי המלוכה מתחזקים אליו פאל רופא דגול, והתקבל בהערצה שמעמט גרמה לו לגחוד. כרפיו קשלו פשה־תבקש לקבע את מחלת הפלך, וכיהודי חמים התחזק מיד, בקש להוציא כל איש מעליו ופתח בעריכת ההכבדה. בהגיעו לבכרת הבשמים, הגיש את החדסים הירחינים לחטט הפלך, עד שהתעטש פעמיים ושלו. לאחר מכן מרח מיין ההכבדה על רגליו, וקרא פנהו: "אנשי תהי לערוך וקשור לעצמו־הך", הוליו מעט על שפתיו וקרא: "בורא ניב שפתיים, שלום שלום לך־חוק ולקרוח אמר ויהי פתאורי, והאיון הפקלה לנשימות הפלך שהפכו לסדירות. רחמים הרשה לעצמו לחטט תנומה קלה, וכשהשכים שמח לראות כי הפלך נראה במיטבו, השמחה בארמונו הרקיעה שחקים, והפלך צוה לחבוך את שכרו בעין יפה, אולם קפץ עליו רגזו של אחד השרים, איש נגל ונעילב, שמרדו מעמט ופקעה למראה העלצות היהודי הבכתי־מך. "מה היתה מחלת הפלך? שאל המלך, ורחמים השיב בחיך נמת: "שטוט מאד, מלחמה פרצה בין שני העורקים, בין 'בורא מיני בשמים' לבין 'בורא מאורי האש', עד שבא המכבדיל והכבדיל פינייה, ובאמצעות כך נרפא הפלך... הוא דבר בנשוחו בה מחלט, וקרא בשמות של 'העורקים' בשטף בה מצלה, עד שבקם היו בטוהים כי מדך במחלות נדירות ביותר...

אולם השור ברהבליעל לא שקט, ובקרוחו החליט להכשיל את היהודי ולהפילו בפחי־יוקשים. "מה בצע לך־יהודי בקמוני? הקשה, בעודו נמקלע גנינים חסודות. "מוטב יעניך לו הפלך שטח של אמה אחת בגר־העין המסלמי, ויבדאי זאת היהודי עשרת מונים מקעות. שטחם אתו וקח אתי", רחמים ירשע, והלחנה קפץ הפלך האיל ונלה לכתב לו שטח־מקעות חתום בטבעתו, כי פבוא יומו לאחר מלאת שנתו, ויבה לפסת גרעון פגדל אמה במחצת הנביא מחמד... רחמים חש כי עולמו חרב עליו, אולם הוא השפיל להקריש ולשחמם כלפי חוץ, באחד שבחלקו נפל האשור הגדול. ובעודו עושה את דרכו לביתו ובלבו מרובה ובלבול־דעת, ולקחו אחיו פמה מסלמי, ובפיהו בקשה. "שמעני כי הפלך הגנין לך שטח של אמה בגר־עין, ורואים אנו לרכש את השטח בכל מחיר שתמרש, כי שטר כזה פחתות הפלך לא יקלא פחי". רחמים לא ידע, כי הקונים נשלחו בידי השור הקרשע, ובהנהיג יד העביר אליהם את השטר וקבל בתמורתו סכום נכבד. "ראא נא כיצד היהודי סוקלך כך ובמתנה שפך", קרא השור בתעוב, כשהוא מפנפך בידו בשטר־המתנה שקבל רחמים, לעיינו הנדהמות של הפלך, וזה האחרון צוה להזיק את רחמים אליו מיד. "אחד העזת ללול באתה ולמכר אותה בעד יודי־עדישים?" קרא הפלך כהרוך, והשור שעמם בסמוך לא הצליח לכלא את הרוץ הגדול שהתפרסם פלפניו. אולם רחמים התעשת מרר וישיב בפסוקות: "הב ויאסיר לך אדוני הפלך, את פשר מעשי. וכן, כאשר יצאתי מארמונו המלוכה, ראיתי את בנותי משתקפת אצרה בצל החמה. עסדתי והסתבלתי בקומתי המוצלת, ונבחתני לדעת כי גנתי הרבה יותר מאשר אמה אחת... הבנתי אפוא שלא אוכל להשתמש במתנת הפלך לאחר מלאת ימי, ויטונו, ורק את ידו או רגלו אוכל לתחב לטוה שטח של אמה. וכמעט, לא נותרה בידו אפוא הברכה, ונאלצתי למכר את מתנת הפלך, שבו יזקוק אני לארבע אמות לפחות... הפלך הקסיל הנהה לשמע את הסברו המפלפל של היהודי, ועד מהרה פסק את־פסוקו: "הכסף שפבלת נהוון לה, ואני מצוה מיד להעניק לך שטר־מתנה חדש, ובו תקבל שטח של ארבע אמות מרבעות. כדי שתוכל להתרוח בהגן גרעון ולהנות בצל נביאנו... ובקשה שרחמים ישיב בידיהו החדש והקרוח, הגדול יותר מאשר אותך ארבע אמות במעונו הבל בשבעו, וספר לרחמים כי שטר מורוותי, הפטורי: "יצאתי מבינת של ארבע אמות אל ארבע האמות של ביתי הספרות והנה זכינו בחסדי שמים ויצאנו אל המדבר" ובקריצת עין שובכה, הוסיף ואמר: "והקנו קמט לי לעולם הבא, בארבע האמות שגנר־העין..."

מאורות

ד"ר אריה לייב גוטמאן
ליים ההולנדי, 2 בתמונה תר"ד

כך המגיד רבי שמשון שלמה מספרד, ואזו רבי משה צבי מירס שושלת סורו. מצאצאי השור רבי שמשון ורבי יהודה, ומפני שם המשפחה ורשומים, אולם אחיו רבי משה צבי נקרא גוטמן. תלמיד רבי ברוך מקוב'ו, וקבל גם מגיסו רבי שלום שנקא מפרוהבשט בו היה רבוק מאד, ומעולם לא עמד להתפלל טרם דבר שבחאו, וקשלא לא היה עם מי לברך, היה מושליל טליתו על־תפוח ואמר יי שלום, ר שלום, ר שלום ונעמד התפלל. העניו של רבי אברהם מקוריסטבו חתן המאורי־עירי מששננה, וכוונת שני חתני רבי יהודה מאיר משפטי־בוקה, נחשב למפיץ הראישי בה'חסידות בכפרתי, והשפעתו בחבל ארץ זו היתה גדולה, כי "כאשר הצייר־הרע רואה שהאדם מבקש להתפלל בעיון ובכנות הלב, נהירו אורו לו מי אמה שתשב שתתפלל בצויה יותר מתפלות אחרים? ולאחר התפלה רואה מבקש בו הרהורי־אנון ואומר לו: יצא נא כיצד התפללת פאחד הצדיקים, ועל־זה אנו אומרים בתפלה יִהְיֶה שטן מלפנינו ומאחורינו. וכפי המובא בכתבי הארז'ל, על הפסוק: 'על תמיד העשיה בהר סיני, עולת אבותי תולעי, כי לאחר שהמזגה כבר שניה אז צריך לחוש בתולע עקנו, אולם למהי יש להגבר עולת תמיד, ויגבה לבו בדרך ה'... ועל השואלים בתפלה בקול רם יותר מאבות התפלה שלהם, אמר: 'משמיעים בקרא אחד בקול, בשעת התפלה צריכה ה'קרא להיות שוה לכול ה'יצא מהתפלל אך לא יזיה הכול גדול ממנה'...

יוסף דעת

בסוף הפרשה מסופר על נפילה עוב כדיו מנה רבנו, לאחר שהקביה הביטה לו כי ייונה בידו, ור"ש מביא את ח"ל בדברות שפרק הר בו טולס פרסאות וביקש להשליט על ישראל, והעניו כי נדוה על ראשו ושתרבו בו ונבל. ומזכיר גם שרסוליו היה שלושים אמות, וכן אמרו שארז שותו יתרו משלוט פרסאות, אולם הרשב"א כתוב, כי אין לברש את דברי ח"ל בפשטות, אלא הוכנה לטוהט על עוב שהוא הפליט אישר שרסולו על תפיסת יוט כדיו המלכים, ומשה התיירא מוט תעמוד לו וטוהט על ברהם, והוא הורה ששפר עוב, אך מיטה של וטוהט ורורו, וכן הרשב"א כי בחרוה ברכים מפיט שרסולו המסוק הרה קרשו יקיש ברוך, הלה הוא רבך בני עמו, ששע אמות ארצה וצבך אמות ורףק באפתי־אש", כי הוכנה למה בינות, ואזר עוב היה כי שרסו באורז אחר מטאר בני־ארם או יותר מעט היה על פסג דורי בישיב הרוך, אלא שינוי מנוע בינות אבות ראו המגידים שטנומו לארץ, גם ירם פתוחותה רפפ פלכנות הרוחיה? על יגיע הנקנוס, שמתח שיער מות נעפ, שינוי דומה לכל לשרא בני־ארם, וזו למלא לכל אבות ולשפעות־כחיות. ועד עמו מרואת את עממותיה שינוי ודומה בודל לטח ברחי", נטח האנשים שם כארצו־המדת עומד על פנתו ונטח ברחי. 1.63 לשמת אנוני לטובת, שחתיבים המרובים גרולס עום, נטח מנוע על 1.63 לאנשים 1.70. נעשים, אולם גם בדרות האוחותיו היו עניקים שצטו למעדים וברדו כלל מוט בעיר גולב בעות ביראותיו מוט חסו נכלל ונכנס, אחת הגבוה ביותר שנומד אייפס, הוא אורט וולד מאליוני שבסכר"ה, שהגיע לגובה של 2.72 מטר בעט מחלת הענקיות מוטו בארץ, וכן מוה, שטוהו גובה 22 בבלב, ארץ־מטוה היה בארץ 3.28 מטריום ובמשפל חצו, ונדשו 12 אמותו בדי ושלאת, וזו עניקים נטוכים שנומד, נחם סולטאן עסן טורקי, שנתחב אש אחת הגבוה בעולם כיום, ונבוהו 2.51 מטר 'בלב', לאחר שטוהו מנופל פרסאות ונרלות עגרה, הכינו 'אמצע עוב מלך הבשן' וכן כעמוד אבן ענקית, שנומצא בסמוך למצור הרחיבים' טוריים, שאורכו 12 מטריום, כטווחו 1.75 מטריום, ומשקלו המועט ששישים טוהט, שטרורים כי תעמוד עוב ברת החיבים, הוא וחיטא המכוסה, אולם כיוון הסווד נחשפה מחבבה קדומה בתקופת בית־המקדש, אולם כיוון שנומדו נסדק בעת החיבים, הוא וחיטא המכוסה, תעמוד הגלגל בשנת חר"ה, והקנו פתירה ליעיט סיוות.

הפטרות חקת עוסקת בפתח הגלגלי, ולמדנו ממנו מוסר-השכל בקך שהעביר על-מדותיו, ואף שגשרוהו אחיו הקרובה, לא נטר שגאח ונא לטעם לישראל במצוקתם. וקך נוהג הקב"ה עם ישראל, שגם אם עזבוהו - עוזרם בצרותם, וכל המעביר על-מדותיו מעביריו לו על-כף-פשיעו.

שנים מתושבי בריסק שבקו חיים ביום אחד, סנדלר עני שהתגורר כל ימיו באחת הפמסאות האפלות והנדחות בעיר, והשני עשיר מפלג ונדע בעיר. בהתאם להלכה יש לטפל תחלה במי שנפטר ראשון, והינו בסנדלר העני שנפטר בשעות הבקר, בעוד העשיר נפטר כחצות היום, אולם אנשי ההכרז-קדישא, שקבלו סכום הגון מבני משפחת העשיר, החלו לטפל תחלה בו. לא היה מי שיתבע את עקבותיו של הפלגלי העני שהיה מוטל בכיוון, עד שזודע הדבר לרוב העיר. רבי חיים מבריסק, והוא מטר לשגור אליהם את שליח בית-הדין באוהרה המורה, לכל יגזו לעשות מעשה מחפיר כזה. אולם חקת המסון העבירה אותם על-דעתם והם המשיכו בשללם, עד שרבי חיים נטל את מקלו ועלה לבית העשיר, שם גרש בתקיפות את אנשי ההכרז-קדישא, והזכים להתעסק תחלה בקבורת העני הסנדלר. ללפדוד מאן, מהי חשיבותו כל יוהדי באשר הוא.

רבי מנדל גפנר, ושב פעם ב'שטיבלך' של מאה שערים, בו קעב את תפלותיו, ומוני תהלים בכל שעות היממה שארגן, הגנו על יושבי הארץ בשעת צר ומצוק, ויפגו לבנו שעבר שם: "יש שלך בכיסיך עשרה פונט? באותם ימים נתשבו עקרה פונט לכסום כהר. מסנו יכולה היתה הענין בסמוך להתפלל במשך קשבו ימים, ואמנם החיוק הפו את הסכום הלו בכיסו. עקב הפו אחר האב, והספיק לראוהו מעביר את הסכום בהשאי לאחז מיושבי השטיבלה, אך שתק ולא הוהו לשאל את אביו לפשר הדבר. לאור ומורה פנה אליו אחד המתפללים, ונער בו: "מדוע נתת לאבך את הסכום הגדול וכי לא ראית שהוא הענינו לאדם פלוני?" והער הפו כי יש דברים גנו, ונסה לתוהו על פשר הדבר באביו. אלא שהא מאן לגלות לו שמך דבר. כל תתנונו לא הוהילנו, ובשהפן ראה זאת, אמר: "אם לא תרצה לגלות לי מדוע הענקת לאוהו אדם את הכסף, לא ארצה לקבל מסך את החוב". כששמע זאת רבי מנדל נקה לנפשו, שפן לא רצה להוטר בעל-חוב, ואפלו לא לבנו, ובעל-כרתו נאלץ לגלות את הדבר. ובכור, פתח וספר בתמימות ונעה, ובכנסתי היום לשטיבל כדי להתפלל מנחה, והמתנת עד שמישהו ירד לפני התבה ויתחיל בתפלה. ביתנו ראה אותו אדם זה, ומשום-מה החל לקללני קללה מרצת וחרפה כאחד הריקים. ולא נקה דעתו, עד שקם וסטר עזות על שתי לחיי, אחת הגה ואחת הגה. נתתי גוי למפים ולחיי לפורטים, ולא הגבתי מאומה, ונתת זאת התחלתי להפך בזכותו של האיש, שפגרה הוא נהפך וחסר-כל, והעניית העבירה אותו על-דעתו. נמינית ונמרתי בדעתו, פי אתן לו סכום נאה כדי להעמידי ונרנלו, ושבו לא כיני... ומכרתי הדבר, השתוממו השומעים למראה אצילות נפשו של רבי מנדל, שלא רק שלא ענה להשפחה דבר, אלא עוד הענינו לו גם מנתח ד' הגונגה.

תאור חי על מעשה הצדקה הנפלאים של רבי אליהו רוס, משמש-בפקדו של רבי שלמה מזויל ובו רבי מרדכי, מובא בספר "איש חסיד היה", תוך הגדשה מיוחדת ביצד נזהר שצדקותו תבוא על חשבון השני, ולא תגרום לו צער ובושה. "היה זה בשעה ארבע לפנות בקר של יום הפורים", מספר אחד ממקורביו, "באשר יאני מביני להתפלל כותיקון. פסעתי כרחוב לכיון מקוה-הטהרה לטבילי לפני התפלה, והנה אני מבחתי ברבי אליהו, ביצד הוא פוסע לאטו צעד אחר-צעד, והוא עסוק בטובות וסלים רבים, אולם הוא נושא בקשי בדין החלשות. וביצד הראשון בדיחותי, רבי אליהו הישיש עם משאות בדיים? ועוד ביום הפורים לפנות בקר? אולי צריך להתעלם מסנו. כדי שלא יתבייש? אולם מצד שני, שמא הוא זקוק לעזרה ואין להתעלם בשעה כזו. הרהרתי שזה הובעתי למסקנה, כי כנראה עסוק הוא במשלוח-מנות ובמנות שלו לשפוח לב גנומים, ודעתי שלא כקל יתרצה ולהשתמש בעזרתו. אולם ארתתי עו, נגשתי אליו ולמרתו 'ר אליהו, ודעה אני להצטרף אליכם ולטעם בעדכם כחשיבת הפלים הכבדים. הרי יש פאן שאלה של פקוה-נפש ליהודי מבקר מנתכם. ובכלל אני תמה, מדוע הוא צריך לנדד שנה מעינו ולטרח כל-כך בשעות הלילה בעבודה זו? כלום אין פנאי לעבודת-קדש זו במשך היום?!

אולי, פקוה-נפש אתה אומר? תמה רבי אליהו, האם אתה יכול להעריך את חשיבות הענין שאני עוסק בו? והוא מתחיל לדבר ומעניק לי שיעור חי במתן צדקה פסתר. 'היהודים שאני הולך אליהם, זקוקים למזון זה פאורי לנשימה, וגם לצדך סגדת פורים, האין זה פקוה-נפש? וביצד אוכל לעשות זאת בעצמו של יום? הרי הנצרכים האמללים עלולים להתבזות, ומי יכול לשער את צער הבושה של יהודי? יחבן שהוא ותר על סקדתו ונבלד שלא יצטער מקך שאני מביא לו מזון לפסדה'. ובכל כחו נעק לחלל הלילה מוטב להרהר, מאשר לכזות יהודי מישראל... הצצתי חטופות פלסים, וראיתי בהם מקל טובי-הארץ, אולם הוא סרב בתקדו שאסיע לו, 'שמא יאמר מישהו מנעז לרלוך ונבחיך קד, ישם אנשים שמכירים אותי ובכר יודעים מפני, אכל מי אומר שיהיו מוכנים להתבזות על-ידיך? לכזות יהודי? מה יתר לי מכל המצוה, אם מתלדים אליה עלבון וצער של יהודי... וידי לקטים את דעתי סנו: 'רבי הקדוש, רבי שלמה מזויל היה אומר, שאפשר אדם והולך פסיעה אתה בעבור השני, חוסך הוא בעבור עצמו חמש מאות פסיעות...!

מטעים

ויקחו אליך פרה אדמה תמימה (ד.טו.ג)

תבנות פרה אדמה תמימה אשר איר-בה מוס אשר לאיעלה עליה על בנימטריה 2,237, ומעמיתים קדמא ואולא מושב רביעי, שימרה-הפוך פשטא וקדקטו תבדי מאירי טרהא סוה-פסקי, בנימטריה 3,468, יחד = 5,805, בדיק קמנו שבעת מעשי הפריה שחיהו, קבלת חים, האת הדם, שרפה, השלכת עץ איו אוהב שני תולעת, אסיפת האשר, כולי חמי הקדוש = 5,805. (הצטרף התורה)

והיתה לבני ישראל

מסרת בדי גני תימן, נלעות בנאי של והיתה זו, שהיא האמצעות ביו והיתה שנאמר לפניה בסמוך הקודם והיתה לעדת בני-ישראל למשמרת, ובו והיתה שנאמרה לאחיה בסוף הענין בסמוך כ"א והיתה להם לחקת עולם, ובשמיניו איו גועים, ובו נאמר מסורה שבדום, שרוק והיתה המטעמת תבדיו טרפון, גועים נאי, וקבו, שחנניא באה להפריה את הזאי' ולהעמידה בפני עצמה, שרתי והיתה בעבר והזאי' תהפכת לעתיד, ואף שאמר ואף לאמור איו חים, איו למעשה פסק בדיחות הסאדרים, ולבו באה הזאי' מניא לתגליל המנו, וללפדה שפעתת יאמרו והיתה בעבר וכל לחקת עולם, ומפסקים האחרים נדרשו שאפו' לו שמש קם וקריאת הפרשה נהגת לעולם. (הפלות מותרת)

מדגש

השם פליטה מופיע בתנ"ך בהשיות שונות, וקרב מופיע כלא י"ד, כמו "מתנת הנשאי לפליטה", "לפליטה דולח", איו ביוקואל "והנה נותרה-בה פליטה", בעל "למודי-לשון משעתי, כי שם מרדכי משני משקלים, הראשון הוא השם פליט במשקל פעיל, והשני פליט במשקל פועל, ואף כי ביוז פליט לא נמצא, הוחדה פליטה מנצלה, וכן ברבים פליטים חסרי יוד, מפאן והשם פליטה כלא יוד וביציר, מרדכי ממשקל פעיל ומשקל פועל, היוד מורה על משקל פעיל ומתקדו על משקל פועל, מוזא אפוא, פליטה פליטה יש שתי משמעותות, האחת שגנל ונבלט מתהרב ומצרהה בלי ניסה וביהיה, וגם משמעות בריחה, ולכן מפרש רש"י על הפסוק בפרשה "נתן קני פליטים" - "גסים ופליטים מרדכי, והינו שתי המשמעותות שם, יחד, משני המשקלים פעיל ופועל.

ממלכה

ישבו שני בודים בניבויסו, ונסו לתראת את חכם בחדשים, תת החוד ואמר: 'עשם שהוא מתן קך היא בנתת, קשם שהוא לוי קך היא לויח, ובשם שהוא מתן קך היא אילא אילאנת קך אם הוא פרא אים, אזי היא פרה אדמה... הקרה החיוק קדויו קרוי אמור: 'זאי' בנס חיוצא מוח נקרא פרי-אדמה... קרי שם פלסן אחר ואמר: 'ברייכס נאים ללס, פרי אדם שן פרה אדמה, ומחכם אטום כפרי-אדמה... ומספרים על רבי אהרן הנגיב, שספריו נקרא בשם 'אדם', 'שני אדם', 'עשמת אדם', 'חמת אדם' ובינת אדם', ואף בו שזכב היה לו וכו' אותו 'שרא אדם'...

"והבט אל-הנשה ונחשת וקח" - דרש רבי נפתלי מרופשיץ: "יהודי צריך לשאת עינים לשמים, אולם עליו להיות נצב על הקרקע ולהנהג את ידיו, ולא לטרה קאירו". וכן אמרו על גדול אחד שבנו לא הלך בדרךיו, אף שהתחנך שגור כי אין התפוח נופל רחוק מהעץ, כי 'באשר העץ גבוה מאד, איו התפוח נופל למרחוק'...

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

"זאת חוקת התורה" (יט, ב)

"גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה" (רש"י)
מסופר על הרה"ק רבי חיים מצאנז בעל ה'דברי חיים'
זיע"א, אשר מנהג מקודש היה נוהג הוא, לחתוך בעצמו
את הביצה והבצל למאכל שנהוג לאוכלו בסעודת צפרא
דשבתא.

מנהג זה לא היה מחוור לקהל החסידים, על מה ולמה
ינהג הרבי כן בעצמו ובעת הסעודה, אך סביבו נשערה
מאור, ולא נודע מעולם פשר המנהג.

מעשה היה, ונקלע אל השולחן כפרי פשוט ותמים,
וכראתו את הרבי נוהג כן, בעת חיתוך הבצל, לא כבש את
תמיהתו ומיהר לשאול בקול רם: "רבי על מה ולמה? וכי
אי אפשר לחתוך את הבצל קודם הבאתו אל השולחן?"
ה'עולם' עצר נשימתו בדריכות, לדעת מה יענה הרבי, אך
הרבי אך חייך ואמר לאותו כפרי: "הרי כל מהות מאכל
הבצל היא החריפות שבו, וכי אם נחתכנו קודם לכן, מה
הועילו טבחים בתיקונם? הרי תאבד הוא כל חריפות
שבו"...

הכפרי נחה דעתו, ואולם החסידים המרוממים יותר,
הבינו שלא בכך סובב העניין...

לפרק זמן אחר התרחש מעשה שוב.

בא רב ודיין, בעל הלכה, להשתתף בשולחן הרבי, לחוות
בהיכלו, למרות שלא מן עדת החסידים הוא, וגם הוא
כקודמו תמה בלישה, מאי אולמיה לבצל הנחתך בעת
הזאת ובעסק הזה?

הראה לו הרבי פנים שוחקות ואמר לו: "והלוא אתה
שבעל הלכה אתה, עליך לדעת היטב כמה איסורי שבת
עלולים להתרחש בחיתוך הבצל, אמנם הביצה לאו גידולי
קרקע היא לענין מיעוה, אך בחיתוך הבצל דק, עלולים
לעבור על טוחן, לש וכו', וממילא בכדי שהרבנית לא
תיכשל בהם חלילה", אמר הרבי, "מקפיד אני לחתוך
בעצמי בכדי שלא תבוא תקלה על ידי נשים צדקניות"...

נחה אמנם דעת הרב... אך קהל החסידים שוב ידע שלא
בזאת עסקינן, והלוא הרבנית בקיאה היטב בהלכות
הנודעות לתיקון מאכל בשבת, וכן ההתעסקות על
השולחן הטהור בעצמו גם לא ברורה...

חלפו השנים, והנה בא ונכנס אל חדר הרבי חסיד ישיש.
פונה הוא אל הרבי בזה הלשון: "רבי רחמיא, שנים רבות
עבדתך ולמדתי ממך רוב תורתך, שבכתב ושבעל פה,
נגלה ונסתר, ורק חיסרתי דבר זה, על מה ולמה נוהג רבינו
כך בעת שולחנו הטהור בחיתוך האי בצלא?"

הסביר לו הרבי פניו ואמר: "ידוע

הדרוש המפורסם כי שבת
קודש, יום השביעי, הרבה מן
הנוהג בו הוא בגימטריא שבע,
אף הוא: 'נר' בגימטריא קטנה

שבע, 'יין' אף הוא שבע, 'דג' גם, 'מרק', 'בשר', הכול שבע,
עד שמגיעים לבוקר שבו מגיע הבצל שהוא בגימטריא
קטנה ארבע עשרה, ובכדי לתקן זאת, מקפיד אני בעצמי
לחותכו ל- שבע חתיכות.

למרות שפה קדוש אמר דבר זה, עדיין אמרו חסידים בעלי
דעת, שעדיין אין בזה בירור, והדברים נותרו צפונים
וחתומים...

אמרו דרשנים, אשר בכל זאת בשלוש התשובות אותן ענה
הרבי, נאמרו מהלכים שונים: בתשובתו לכפרי נרמו עניין
החריפות והדבקות בד' יתברך, בתשובתו לרב נאמר
הצורך הגדול בהלכות שבת בפרט, לדעת ולשלוט בכדי
לא לעבור על איסורים מפורשים מידי שבת, ובתשובתו
לחסיד הישיש נאמר, שלא להיות כנמשל כבהמות נדמו...
חשוב ודע את בוראך ותפקידך בעולמו.

אך הדברים נותרו חתומים כדבר שנאמר: "אמרת
אחכמה והיא רחוקה ממני", ולנו המורגלים על "אין לך
רשות להרהר אחריה, נותרה הזכיה, שאין השטן ואומות
העולם מונים אותנו לאמור 'מה העבודה הזאת לכם',
שאת רצון בוראינו נעשה תמיד, זאת חוקת התורה!"

(דרשו)

"זאת חקת התורה... ויקחו אליך פרה

אדומה" (יט, ב)

חז"ל דרשו על הפסוק "אמרת אחכמה והיא רחוקה
ממני", שהכוונה היא על זה - פרה אדומה.

מה פירושם של הדברים? רבי משה הדרשן באר את טעם
המצוה: "תבוא האם ותקנח צואת בנה" - עם ישראל חטאו
בחטא העגל, תבוא אמו - הפרה, ותכפר על כך.
ולכאורה, אם קיים טעם למצוה, מדוע נחשבת היא
לחוקה?

על כך נאמר: "אמרת אחכמה" - אני חשבתי לאמר את
הטעם למצות פרה אדמה, כפי שבאר רבי משה הדרשן,
אולם "והיא רחוקה ממני" - ומדוע? שהרי על מצות פרה
אדמה הצטוו כבר במרה, עוד בטרם חטאו בחטא העגל,
והחטא היה בגדר "רחוק ממני".

על כן נחשבת מצות פרה אדמה כ"חקת התורה" - מצוה
שאינן יודעים את טעמה. (מהרי"א)

"זאת חקת התורה" (יט, ב)

על פרשת פרה אדומה אמר שלמה המלך בחכמתו
(קהלת ז) "אמרת אחכמה והיא רחוקה ממני!"

משל למה הדבר דומה? - אמר
המגיד מדובנא - לעשיר כפרי
אחד שרצה לנסוע עד סוף
העולם.
אמר ועשה! הכין מרכבה
רתומה לסוסים אבירים

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - הוקת

בסוף ימיו חלה רבי אהרן יהודה ונסע לזאמושטש כדי להתרפאות. כאשר שהה בזאמושטש לצורכי רפואתו - נפטר.

הגיע הגאון רבי יעקב קראנץ - המגיד הנודע מדובנא (שאף הוא מנוחתו כבוד בזאמושטש) - להספידו, ונשא את משלו, כהרגלו בקודש: צבי החליט לנסות את מזלו במסחר בשיריים של משי. חתיכות קטנות ולא אחידות שנותרו מגזירת הבדים וכדומה. השיג אותן צבי בפרוטות ומכר אותן ברווח מזערי למי שביקש להטליא את בגדי המשי שלו.

יום אחד פגש את צבי חבר. כששמע שמצב העסקים לא טוב, הגיב החבר: "בחרת לך למסחר את הכפרים הקטנים, בהם כמעט אין לובשי משי", ויעץ, "תעבור לעיר הגדולה ותראה כמה ביקוש יהיה לסחורתך".

אף הצדיקים כך - סיים המגיד מדובנא את משלו - אין הקב"ה חפץ שיתלך צדיק כה גדול בכפר כה קטן ותהיה כפרה רק למעט אנשים, לפיכך מגלגל הקב"ה שיגיע הצדיק לעיר גדולה וחשובה למען תכפר מיתתו על כולם...

"וימאן אדום נתון את ישראל עבור גבולו ויט ישראל מעליו" (כ, כא)

קבוצת חסידים הגיעה לשינאוהו, אל הצדיק בעל "דברי יחזקאל" זצ"ל.

חקר הצדיק כיצד עברה עליהם הדרך, סיפרו שהלכו רגלי ובכל כפר לנו בביתו של השוחט המקומי, כנהוג.

רק בכפר פלוני נאלצו לחפש אכסניה, השוחט סירב להרשותם ללון בביתו.

שמע הצדיק, ושמר את הדברים בליבו. כעבור זמן קצר באו אנשי העיר הסמוכה לאותו כפר לבקשו שישבות בעירם, ונעתר להם.

השמועה עשתה כנפיים, ומכל רחבי המחוז נהרו העירה לשבות בצילו של הצדיק, לשמוע את הרינה ואל התפילה.

בין הנוהרים היה איש גבה קומה, בעל צורה, ציקלון מזוונות בידו האחת ותיק תלית ותפילין בשניה.

דרכו עברה באותו כפר.

כנהוג, שאל לביתו של השוחט ושם פעמיו לשם. אשת השוחט קידמה פניו: יום חמישי היום, והשוחט עורך סיבוב ביישובים סביב, לשחוט לכבוד שבת...

"ברשותך", אמר האיש, "אחכה לשובו באסם". האישה היססה: "בעלי אינו אוהב אורחים, חבל על

ההמתנה ועל האכזבה.

ישאל כבודו לביתו של הפרנס, שם יארחוהו בכבוד.

אבל האיש בשלו: "מסורת היא ללון בביתו של השוחט, אמתין באסם עד שובו".

וחזקים, אוכל וצידה לדרך. לאחר מכן עלו הוא ומשרתו למרכבה, ויצאו למסע אל סוף העולם... ביום הראשון לנסיעתו, נסע העשיר שלוש מאות פרסאות, ולעת ערב עצר כדי לנוח במלון.

במלון ישב העשיר על יד השולחן והשתתף בשיחת האורחים ובסיפורי מסעותיהם. כל אחד מהם תיאר באוזני חבריו את מטרות מסעו, כמה כבר נסע, וכמה עוד עליו לנסוע.

אני - קפץ העשיר ואמר - נוסע לסוף העולם, וכבר עברתי היום שלוש מאות פרסאות!

שוטה שכמוך - צחקו כולם - האינך יודע כי העולם הוא עגול? אין אתה מתקרב לסיום מסעך כלל, כי ככל שתרחיק ותסע, כן ירחק ממך סוף העולם...

כן הוא גם הנמשל - סיים המגיד - שלמה המלך חפץ להבין את סודות התורה, אולם, ככל שלמד, הבין כי התורה עמוקה מני ים. משום כך אמר: "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני!"

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (יט, יד)

הגאון רבי אפרים זלמן מרגליות, ידוע היה בגאונותו הגדולה בתורה. עם זאת, ניהל עסקים מסועפים, ונודע גם כעשיר מופלג - תורה וגדולה במקום אחד.

פעם אחת באו לביתו כמה סוחרים ובפיהם הצעת עסק. רבי אפרים זלמן ישב באותה שעה בחדרו, והיה עמל על

דברי הגמרא, ומשום כך סירב להפגש עמהם.

הדבר אינו סובל דחוי - אמרו הסוחרים לרבנית - אמרי לרב כי אם לא יקבל אותנו לפגישה עכשיו, עלול הוא להפסיד ממון רב!

נכנסה הרבנית אל חדרו ומסרה לו את דבריהם.

בפרשת חקת - השיב לה הרב - נאמר: "זאת התורה אדם כי ימות באהל", בשעה שאדם יושב ועוסק בתורה, עליו

לשים עצמו כמת לגבי כל עניני העולם הזה, על כן אינו מוכן לפגוש בסוחרים אלה עכשיו!

הלכו הסוחרים לדרכם, ואמנם, מכיוון שלא קיבל את הצעתם, הפסיד רבי אפרים זלמן הפסד עצום של אלפי זהובים.

אשרי ואשרי חלקי - שמח הרב - על שזכיתי לשלם היום אלפי זהובים, תמורת דף גמרא...

"ותמת שם מרים" (כ, א)

"למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה קרבנות מכפרין אף מיתת

צדיקים מכפרת" (רש"י). הגאון רבי אהרן יהודה קלוגר

(אביו של הגאון רבי שלמה קלוגר מברודי) כיהן כרב בעיירה קטנה בשם 'קומרוב'.

לעי"נ האשה החשובה מרת

מרים יוכבד ב"ר צבי

ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

והלא שחיטת גוי פסולה" ... והוסיף: "כשתמצי לומר, יש לכך רמז בפרשת השבוע, פרשת חוקת: "וימאן אדום נתון את ישראל עבור בגבולו - ויט ישראל מעליו".

אם השוחט, ממזל מאדים, ממאן לתת ליהודי לעבור בגבולו, ואינו מאזן את שפיכות הדמים במעשי חסד והכנסת אורחים - "ויט ישראל מעליו", נוטשת אותו הנקודה היהודית.

נאה הוא הסיפור, אך יחטיא את מטרתו אם נאמר לעצמנו: אני איני שוחט, ואיני מגרש אנשים... יתבונן כל אחד ויראה, שבלחץ החיים והטרדות נשחקים רגשות ומופריים איוונים, וחובה עלינו לעמוד על המשמר. אם ששת ימי המעשה מושכים לחומריות - נקדיש את השבת לרוחניות. אם מנותקים הם מהמשפחה - תוקדש השבת לחיזוק הקשר, ללימוד עם הילדים. תשיב אותנו אל עצמנו, למשפחתנו, ותשיב את האיוון הנכון! (וקראת לשבת עונג)

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

קח את אהרן - בדברי ניהומים (רש"י) מעשה באברך שנסע לקהילת פראנקפורט-דמיין כשבביסו כמה אלפים רובל כסף.

בדרך נכנס לביהכ"ס והניח את הכסף על הקורה שם וביציאתו שכח מזה והמשיך בדרכו.

לפתע באמצע הדרך הרגיש שכספו בל עמו.

הוא נכנס לחדרה גדולה והחל לצעוק ולבכות ולרוץ ברחובה של עיר בהסטריה בלי לדעת מה יעשה.

תוך כדי מרוצה עבר ליד ביתו של אב"ד פראנקפורט הגאון רבי אברהם אביש זצ"ל.

כשראה הרב דרך החלון את אותו יהודי כשהוא מצעק ובוכה, קראהו אליו ושאלו על סיבת בכייתו.

סיפר לו האיש על אסונו הגדול שאבד לו ממון רב. ואינו יודע היכן להתחיל לחפש.

הרגיע אותו הרב ואמר לו: "אל תדאג, מעותיך הם אצלי בשלימות. הרגע מעט ואכול ארוחת צהרים ואחר כך אתן לך את כספך ותלך לשלום.

ויהי כאשר נרגע האיש, נח מעט וסעד את לבו, נתיישבה עליו דעתו ונזכר שהניח את כספו על הקורה בביהכ"ס.

הוא יצא מבית הרב ורץ לשם ואכן מצא שם את כל כספו כפי שהניחו.

כשחזר לבשר לרב, אמר לו רבי אביש: "הנה החזרתי לך את ישוב הדעת, וידעתי שתמצא את מעותיך. (אוצר שיחות צדיקים)

דלת הבית נסגרה, והוא פנה לאסם. ישב על אלומת קש, הוציא ספר מתיק הטלית והתפילין, ומיד השתפך קול ניוגונו הערב, שובה הלב.

צללי ערב נטו, אפלולית השתררה, ולפתע נפרצה דלת האסם.

"מה מעשיך כאן?" רעם קולו של השוחט. "החוצה, משיג גבול שכמותך!" הזור קם על רגליו. "ברשותך", הפציר, "אם אינך מוכן לארחני בביתך, הרשיני לישון כאן, באסם!"

"אין על מה לדבר", הקשיח השוחט ליבו.

הזר קיבל את הדין ויצא משער החצר.

שאל לביתו של הפרנס והתקבל בכבוד.

ערכו לפניו שולחן והציעו לו מיטה, ובבוקר נלווה אל מארחו לתפילה.

גם השוחט היה שם, ושיחת הבוקר נסובה על בואו של הצדיק הנערץ לעיר הסמוכה.

כל יהודי הכפר התעתדו לנסוע העירה לשבת, ושכרו עגלה.

ברצון ניאוטו לצרף אליהם את האורח נשוא הפנים. לקבלת השבת היה בית הכנסת הגדול מלא מפה לפה, ורבים גרשו את החצר והרחבה, מהם שמעו את קול תפילתו של הצדיק שהתנשא כשאגת ארי.

לאחר התפילה הנרגשת עברו הכל על פניו, לקדם בשלום ולהתברך בברכת שבת שלום.

גם יהודי הכפר עמדו בתור, ובהגיע תורו של השוחט העיף מבט בפני הצדיק - והתעלף...

היה זה האורח אותו גירש בבזיון מחצרו, ואף לא הניחו ללון באסם!

פרצה מהומה, היוזו עליו מים.

בפיק ברכיים שב ועמד על רגליו מבוויש ונכלם, והצדיק פתח ואמר: "אכן, התקשיתי להאמין למה שסיפרו אודותיך, ובאתי לבדוק בעצמי.

לדאבוני, הוברר שצדקן...

וכאן ודאי תשאל: האם תמיד, כששומע אני שיהודי אינו נוהג כשורה, פונה אני לאמת את השמועה?

ודאי שלא, אך כאן, שונה הדבר, שכן נהגו שהשוחט מארח את עוברי הדרכים, משום שהשחיטה עלולה להקהות את רגשותיו לצער וחמלה.

והרי אמרו שקשורה היא במזל מאדים, מזל שפיכות הדמים. ורגש הרחמים, מסימני היהדות הוא: שלושה סימנים באומה זו, בישנים רחמנים וגומלי חסדים, ואם חלילה, יאבד השוחט את הסממן היהודי של הרחמים ותחלחל לליבו אכזריותו של עשיר, כיצד נאכל משחיטתו?

לע"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - חוקת

"קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (כ, כה)

קח את אהרן - בדברי ניהומים (רש"י)
סיפר הצדיק רבי אריה לוי'ן זצ"ל: כשזכיתי פעם לבקר אצל החפץ חיים, ראיתי שם אברך צעיר עומד ובוכה לפני החפץ חיים ומתאונן על מצבו הקשה.
שאל אותו החפץ חיים: "אילו היו אומרים לך שישנה גזירת שמים שאתה צריך לעבור תקופה קשה בחייך, ושואלים אותך מתי אתה בוחר לעבור את התקופה הקשה, האם בצעירותך או בזיקנותך, מה היית בוחר?"
השיב האברך: "בוודאי הייתי בוחר בצעירותי, כי אז יש בכוחי לסבול יותר, גם הסבל נשכח כשבאים אחריו ימים טובים".

אמר לו החפץ חיים: "אם כן, נמצא שהקב"ה בחר עבורך בדיוק את מה שהיית בוחר לעצמך. א"כ, למה לך להתרעם כלפי מעלה?
הרי יותר ממה שגיגע לך לסבול לא תסבול אפילו עוד רגע אחד, ועל ידי מה שאתה עובר כעת, אתה חוסך מעצמך צער ועוגמת נפש בעתיד, אם כן עליך להיות מאושר".
בדברים אלו של החפץ חיים מצא האברך מרגוע לנפשו. (דרך אבות)

הרופא הנכרי שניתח את לבו הטהור של הגרי"ש אלישיב זצ"ל היה מלווה ברופא יהודי שהגיע עמו מארה"ב וסייע בדיו במהלך הניתוח הסבוך. יום הניתוח הגיע. הרופא הנכרי היה רגוע ושלו שכן עבורו מדובר בעוד ניתוח שיגרת אף כי סבוך ומסוכן. לעומת זאת, הרופא היהודי, שהבין כי חייו של פוסק הדור בסכנה, היה אחוז חרדה.
הרב אלישיב שהבחין בחרדתו, החל להרגיעו בדברים הבאים: "ראשית כל, ברצוני להודות לך כבר עתה על שהטרכת עצמך לבוא לטפל בי. מכיון שלאחר הניתוח אינני יודע אם יהיה מי שיודה לך. מלבד זאת, אינך צריך לחוש אכזבה אם לא תצליח במלאכתך, ואין לך לחשוש שמא יאשימו אותך, משום שהכל בידי שמים, והדבר לא תלוי בך אלא בגזירת הבורא יתברך. (עמודו של עולם)

"ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (כ, כט)

ואילו במיתת משה רבינו נאמר: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד-ח).
מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" כשם שנאמר אצל אהרן? אלא, מפרש רש"י הטעם, משום שעל משה בכו בני ישראל - רק הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית ישראל". זכרים ונקבות.
מעשה באדם שכלתו לא ידעה לאפות לחם בתנור,

וכל לחם שהיתה אופה יצא שחור כפחם.
ניסה האיש להשפיע על בנו לגרשה אך קודם לכן, באו האב ובנו לפני הגאון רבי משה זקן מאזוו זצ"ל (ראב"ד ג'רבא) וסיפרו לו כל הענין.
קבע להם הרבי להגיע אליו ביום פלוני אחר הצהריים, משלהכו ציוה הרב להכריז כי ביום המיועד תאפה לו לחם שחור כפחם ותעטפו יפה במפית.
כשהגיע היום, באו האב ובנו עם הכלה. עסק אז הרב בלימודו, ופתאום קראה לו אשתו לאכול. אמר לה הרב שתמתין מעט כי יש אנשים שממתינים לו.
אך האנשים מיהרו לומר כי יש להם זמן, וקודם יסעד הרב את ליבו.

הרבנית הגישה את האוכל והלחם.
ניגש הרב ליטול ידיו, הוציא את הלחם מהמפית ולנגד האב ובנו נגלה הלחם שחור כפחם, הרב אכלו לאיטו כאילו רגיל בו.

האב ובנו רואים ומשתאים. פנה האב לבנו ואמר: "אם הרב רגיל לאכול לחם כזה וסובל כך מאשתו, מה נאמר אנחנו". וביטלו את תכנית הגירושין.

"וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים..."

וימת עם רב מישראל ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' וכך" (כא, ו-ז)
מפני מה שלח ה' את העונש לעם ישראל, מבלי להודיע זאת למשה תחילה?

בני ישראל דברו לשון הרע על משה, אך ה' לא רצה לומר לו זאת, כדי לא לומר לשון הרע על עם ישראל, לכן נענשו עם ישראל, ומשה לא ידע את הסיבה לכך.
אבל לאחר מכן באו בני ישראל וסיפרו לו מעצמם על החטא, ואז התפלל עליהם. (תורת משה)

"עלי באר ענו לה" (כא, יז)

בזכות מרים קיבלו ישראל את הבאר (כמבואר בתענית ט). ולאחר פטירתה של מרים הסתלקה הבאר וחזרה שוב עד שנכנסו ישראל לארץ, בזכות משה.

דבר זה, מבאר הגה"ק רבי יוסף חיים מבבל, בספרו 'אדרת אליהו', רמוז בפסוק: "אז ישיר ישראל את השירה... עלי באר", כששרו ישראל את שירת הבאר ביקשו ממנה להעלות להם מימיה, ביארו באיזו זכות יעלו לקראתם מי הבאר לאחר פטירת מרים: "ענו לה".

"ענו" אותיות "ענו", שבזכות משה העניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה - זכו שוב לבאר.

(במחשבה תחילה)

גליון 529
שנה י"א תשפ"ב

דיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

דיפורי חז"ל

וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך
אדום וגו' (כ' - י"ד)

וישלח משה, אמר משה לפניו, נשלח אליו שלוחים לבקשו, שיתן לנו לעבור דרך ארצו. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אני אמרתי "החל רש והיתגר בו מלחמה" ואתה אומר לשלוח אצלו שלוחי שלום? אמר משה לפניו, ממך למודתי להקדים במשלוח שלוחים תחילה, כשבקשת להוציא את ישראל ממצרים, אמרת לי לכה ואשלחך אל פרעה, ויכול היית לשלוח ברק אחד על פרעה ועל מצרים ולשרפם, אלא שלחתי מן המדבר אל פרעה, לאמר לו במתוך, שלח את עמי, וכן כשבאת ליתן תורה לישראל בסיני, הקדמת וחורת אתה על האומות, אף על פי שגלוי לפניך שלא יקבלוה, פתחת להם לשלום. אף אני מקדים את סיחון בדבר שלום. אותה שעה אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה יפה דיברת, מכאן ואילך, כל עיר שישראל מבקשים לכנס לתוכה, אינם נכנסים עד שיהיו פותחים להם בדברי שלום.

(תנ"ב דברים י')

פרשת השבוע

ותמת שם מרים ותקבר שם
(כ' - א')

אומר רש"י: למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדומה לומר לך מה קרבנות מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת. מסופר: סמוך לתפילת נעילה של יום הכיפורים תש"ך עמד הרה"ק רבי אליהו לאפיאן זיע"א בישיבת כנסת חזקיהו בכפר חסידים, ובהתעררות גדולה כשדמעות זולגות מעיניו חונקות את גרונו אמר: יש צדיק שמיתתו מכפרת על קרוביו ובני משפחתו, יש צדיק שמיתתו מכפרת על כל בני עירו, אך כאשר מסתלק גדול הדור הריחו מכפר על כל הדור. שורש דברים אלו הוא בדברי הגמרא, אמר ר' אמי למה נסמכה פרשת מרים לפרשת פרה אדומה, לומר לך מה פרה אדומה מכפרת אף מיתתם של צדיקים מכפרת, אמר רבי אלעזר, למה נסמכה מיתת אהרן לבגדי כהונה? מה בגדי כהונה מכפרין אף מיתתם של צדיקים מכפרת, (מועד קטן כח).

איש לא ירד לסוף דעתו, אך במוצאי היום הקדוש התבררו הדברים, כאשר פשטה הידיעה בכל רחבי הארץ, שסמוך לשנת אמירת כל נדר' הסתלק

בירושלים מרן הרב הקדוש מבריסק גדול הדור לגנוי מרומים, ויהי הדבר לפלא.

וכפר עליו מאשר חטא על הנפש
(י' - יא')

כל היושב בתענית נקרא חוטא (תענית יא')

הרה"ק רבי צבי מיכל שפירא זיע"א מיקירי ירושלים שבין החומות, היה מרבה בתעניות ובסיגופים שונים, רוב שנות חייו בימי שני חמישי בשבוע היה צם מבקור עד ערב, ובשאר ימות החול הסתפק בסעודה דלה פעמיים ביום, אחרי הצהריים לאחר שהתפלל מנחה גדולה, ובשעות הערב בתום תפילת ערבית ושיעורי התורה שלאחריה. אמרו לו פעם מקורביו לרבי צבי מיכל, מדוע הנך ממעט כל כך באכילה ושתייה? הלא חז"ל דרשו בפרשת נזיר כל היושב בתענית נקרא חוטא. נתחייך רבי צבי מיכל והשיב לשואלים, בדרשה זו נתכוונו חכמינו ז"ל למי שיש לו מה לאכול, ובכל זאת מונע עצמו ממאכל וממשתה, ומסגף את גופו שלא לצורך, אבל אני ברוך השם ביתי ריק בדרך כלל ממני מאכל, ולכן אין דבר נאה לידיי מן התענית וההסתפקות במועט.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:04

חוקת

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:13 ת"א: 7:29

קשה זו שפתחתי בה, האם כקודמותיה תסתיים אף היא בניצחון כביר, או חלילה אסון נורא אורב לי אי שם בדרכי? חשוף מחשבותיך לפני בגילוי לב וללא מורא.

פתח ר' חיים וענה: אמשול לך משל למה הדבר דומה, נסיך אחד עשה את דרכו במרכבה רתומה לארבעה סוסים אבירים ומשובחים מטובי היחס והאיכות, והנה בהגיעו לתוך יער עבות מעדו רגלי אחד הסוסים לתוך ביצה טובענית, הסוס משך אחריו גם את שלושת חבריו והמרכבה התהפכה על צידה, כל מאמצי העגלון והמשרתים לחלצם מן הבוץ עלו בתוהו. עברו שעות אחדות, והנה איכר פשוט מתקרב עם עגלתו הרעועה רתומה לשלושה סוסים כחושים, ואף הם החלו מועדים ושוקעים בביצה, אולם האיכר שלף תיכף את שוטו, הצליף על הסוסים, אלו אזור את שארית כוחם ופתאום משכו את העגלה אל מחוץ לביצה, ויהי הדבר לפלא בעיני הנסיך ומשרתיו.

ניגש הנסיך אל האיכר ותמה באזונו, לי ארבעה סוסים אבירים ומיוחסים, ולך שלושה סוסים צנומים ודקים, ובכל זאת דווקא אלו שלך נחלצו בריגע אחד מן הבוץ, ואילו שלי כבר שעות מתבוססים בבוץ ואיננו יודעים כיצד נחלץ מצרה זו. השיבו האיכר, שום סוד מיוחד לא עמד לי להצלחה זו, אלא שסוסיך שלך טהורי גזע ומיוחסים המה, נטלת אחד מכאן ואחד משם, מהטובים והמובחרים שבכל מדינה, לפיכך כשמצליף אתה על גבם, מושך כל סוס לרוח אחרת ואינם מצליחים להתאחד למען המטרה, אדרבא, כשמוכה האחד שמחים לאידו כל עמיתו, מה שאין כן סוסי הדלים והכחוישים, כולם משפחה אחת המה, אימא ושני בניה, לכן כשמכה אני את האחד, חשים זאת גם השנים האחרים ונחלצים מיד לעזרתו.

כיוצא בזה אמר הגר"ח בענין זה שאנו דנים בו, אתה כבוד המלך נפוליאון דומה הינך לנסיך ההוא, לרשותך צבא אדיר מחומש ומאומן היטב, אלא שאינו עשוי מעור אחד, מורכב הוא מצבאות אוסטריה, פרוסיה, ספרד ואיטליה, נשלוו אל הצבא הצרפתי אשר תחת פיקודך, לפיכך מתאמץ כל אחד מהם להסב לעצמו את תהילת הניצחון, ועוד שמח בנפילת עמיתו בן ארץ אחרת. מה שאין כן צבא רוסיה, אף כי דל הוא באמצעים, כיון שבניו הוא כמקשה אחת מבני עם אחד, הלוחם להגנת ארץ אחרת ארצו שלו, הרי כל אחד חש בסכנה המשותפת, ועושים יד אחת לחרוף נפשם למען הצלתם, מכאן הוד מלכותו נובע הפקוק שלי בניצחונכם, סיים הגר"ח את פרשנותו על עתיד המלחמה. בהמשך המלחמה נחל נפוליאון מפלה גדולה ליד מוסקבה, לאחר מכן הוא נחל מפלה מוחצת במעבר הנחר ברזינה, כמעט כל חייליו אבדו בקרבות. הערכתו של רבי חיים מוואלוזין התאמתה במלואה.

פגישת נאפוליון עם הרה"ק רבי חיים מוואלוזין זיע"א

כאשר המלך נפוליאון במפרטה שהיה שליט צרפת לפני למעלה ממאתיים שנה, כבש חלקים גדולים מרוסיה, הוא נהג מידי פעם להתייעץ עם גדולי ישראל אודות סיבוייו לניצח במלחמה. מסופר שהוא נפגש גם עם הרה"ק רבי חיים מוואלוזין זיע"א. היתה זאת שעת לילה מוקדמת, כאשר הגיעו חיילי הצבא הצרפתי לחניית לילה סמוך לוואלוזין, עיירה זו השוכנת על הצטלבות דרכים ראשיות, איננה עיר מבצר ונוחה היתה להיכבש, רוב תושביה ברחו מאימת המלחמה, או שהתחבאו מאחורי טורג ובריח.

כשנכנסו שליחו של נפוליאון ושרי צבאו אל העיירה, לא מצאו בה אלא בתים חשוכים ורחובות שוממים ריקים מכל נפש חיה, רק מבית המדרש של וואלוזין גילה להפתעתו כמה קרני אור בוקעים מבעד לחלונות, הוא ניגש אל הבית, פתח את דלת בית המדרש ונכנס פנימה, והנה בקצה האולם יושב אדם זקן בראשית שנות השבעים שלו, בידו נר דולק וספר פתוח לפניו, היה זה ר' חיים מוואלוזין, אשר בעת מצוקה כבעת שמחה מצא למפלט לו את בית המדרש. כל כך היה שקוע בתלמודו שלא חש בקצין הנכנס ומתקרב אליו, אך משפתח זה בקולו הרועם, ניתר הגר"ח ממקומו, הקצין ניסה את כוחו של ר' חיים בצרפתית, אך משהראה סימנים כלא מבין את דבריו, עבר לדבר גרמנית, שואל את הגר"ח אם מבין שפה זאת, השיבו ר' חיים אינני בקי בה ביותר, אולם אשתדל להשיבך בשפה זו.

אם כך אמר הגנרל, אולי תגיד לי היכן גר פה הראבינער שלכם חיים שמו, עליו שמענו רבות כיוצע צפונות ועושה נפלאות. ענהו רבנו חיים, האיש המבוקש על ידיך נמצא כאן בבית המדרש, אולם מה שאמרת כי עושה הוא נפלאות, יכולני להגיד לך, כי אין זה אמת. הבין הקצין כי הוא הוא האיש המבוקש, ומיד ניגש אל הענין, המלך בכבודו ובעצמו רוצה להיפגש עמך, עליך להתמתן כאן עד שיבואו לקחתך, הפטיר והלך לו.

לא חלפה שעה, וכיתת אנשי חיל באו במרכבה קרבית מאובקת, והסיעו את ר' חיים אל אהל נפוליאון המהודר, אשר במרכז המזננה. בראותו את פני רבינו המקרינים אצילות תורנית טהורה, שמח נאפוליון לקראתו, ואף הוא פתח במה שממע כבר מיהודי המדינה, על כוחות נסתרים הטמונים בו כמחולל נפלאות. גם הפעם הכחיש ר' חיים בביטול כל קשר בינו לבין מעשי נפלאות, בסך הכל יהודי פשוט אנכי, השקוד ללמוד תורה לא יותר. שוב פנה אליו נפוליאון, שאינך מסכים אודות סיפורי הנפלאות ניחא, אבל שהנך איש חכם ופיקח זאת כבר לא תוכל להכחישני, אם כן, אמור לי אפוא מה דעתך על עתיד מלחמה

פישל ונמשל

להודות לבורא יתברך שמו גם על המובן מאליו

משל ליהודי, בעל משפחה, שעבד באחד המפעלים המשגשים באיזור מגוריו, ופרנס את בני משפחתו בכבוד. אך לא לעולם חוסן, המפעל נקלע לקשיים, והוך זמן לא רב מצא האיש את עצמו, יחד עם עוד עשרות עובדים ותיקים, מחוסר עבודה. תחילה ניסה את מזלו במפעלים אחרים, ניסה את מזלו גם בתחומים אחרים, לא בחל בהצעות עבודה. מוכן היה לעשות את כל מה שידרש, ובלבד שיוכל להמשיך לפרנס את בני ביתו בכבוד. אך לשוא. והוא נותר "מובטל". בלית ברירה מצא האיש את עצמו אוסף תרומות, ומקבץ פרוטות כאחד מעניי העיר. הבושה צורבת, הבזיונות נוראים, הלב נצטב מצאב. הוא כמעט נסוג. אך קולות הילדים הרעבים גברו על הבושה הטבעית והוא נותר לקבץ נדבות. ימים עברו, שבועות חלפו, והוא התחיל להתרגל. הבושה כבר לא צרבה כמקודם. אולם האור שבעיניו כבה, גבו שהיה פעם זקוף בבטחון עצמי, הפך לכפוף. ביום מן הימים, בעודו גורר את רגליו מדלת לדלת, מצא את עצמו עומד מול ידיד משכבר הימים שהיה עשיר. הוא עמד נבוך, הידיד קיבל אותו בסבר פנים יפות, וביקשו להכנס עמו אל הבית פנימה. ראובן פרץ בבכי. סיפר על המצוקה הנוראה, על הבזיון והבושה, על כאב הלב ויסורי הנפש. בעל הבית מחה דמעה מקצה עינו. הוציא פנקס המחאות ואמר: ידידי ורעי, מצוקתך נגעה לליבי מאד. מוכן אני איפוא להקציב לך סך חודשי של אלף וחמש מאות דולר לפרנסת ביתך, אולם בתנאי שתבטיח לי שלא תטעוס יותר בקיבוץ נדבות. החל מהיום תוכל לבוא אחת לחודש לביתי ולקבל את הסכום, עד שתמצא עבודה כלכבך. במילים מרוסקות מהתרגשות הוא הודה מעומק לבו על החסד העצום. הבעת פניו אמרה הכול. וכך, מדי חודש בחודשו ניגש אל בית ידידו, קבל את המעטפה, ולא שכח להודות על החסד. כעבור תקופה פונה ראובן לידידו הנריי בשאלה: אולי שלאי בטובך בדרךך למשרד לשים את המעטפה בתיבת הדואר שלי? העשיר בעל לב הזהב מסכים, ומדי חודש שוכנת לה מעטפת האלף וחמש מאות בתיבת הדואר. שלוות החיים חזרה לשכון בביתו של ראובן. משהגיע ראש חודש ניסן המבשר את בואו של חג הפסח, החל ראובן לדאוג, כי באלף חמש מאות דולר, שבהחלט מספיקים להוצאות הבית החודשיות, לא יספיקו לחנוג את חג הפסח כהלכתו. כשירד לתיבת הדואר להוציא את המעטפה החודשית, הופתע מאד שבנוסף לאלף וחמש מאות הדולרים נוספו אלף דולר נוספים, כשאליהם מצורפת ברכה המה לחג כשר ושמת. האור חזר לעיניו. שמחה מילאה את לבו, הוא יוצא אל הרחוב, וממהר למשרדו של מייטיבו. הוא מתפרץ לחזר ובבכי נרגש הוא מודה על אלף הדולרים ששלח לו לכבוד החג. "אלף??? זה כל מה שהיה במעטפה?", תמה האיש. "לא, על האלף חמש מאות אני כבר לא מדבר, נו... זה הרי... קבוע!"

הנמשל: כוחו של הרגל, נוכח להודות לבורא יתברך שמו גם על המובן מאליו, גם על מה שכבר הורגלנו שלא להודות לו.

(בשם אחד המגידים)

הליובאוויטשער רבי הוא איש קדוש

(יומא דהילולא ג' תמוז)

מרגלא בפיו של הגה"צ רבי אלחנן היילפרין זיע"א אב"ד ראדומישלא ונשיא "התאחדות קהילות החרדים בלונדון סיפור נפלא אודות כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זיע"א הדברים נשמעו מפיו מילה במילה ונכתבו כלשונם:

"באחת משיחותי עם הגה"צ רבי משה מונד זצ"ל אב"ד מיקולייב, שהיה מחשובי חסידיו בעלזא בדור הקודם, (התגורר בפאריז ואח"כ בלונדון ושם מנח"ב) הודמנ לדבר אודות כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש זיע"א, וברגע שהזכרתי את הרבי, אמר הרב מונד בהתרגשות רבה: "הליובאוויטשער רבי הוא איש קדוש". והמשיך רבי אלחנן וסיפר: אני הכרתי אותו שאינו רגיל להגדיל ולפאר את הצדיקים שאינם מאדמו"ר בעלזא, והתפלאתי שמתבטא בלשון זה אודות האדמו"ר מליובאוויטש.

ואז הוא סיפר לי כך: "פעם נודמן לי לנסוע ברכבת בין ארצות באירופה בדרכי מפאריז לוורשה. והנה הבחנתי באברך בעל צורה עדינה ומרשימה שחיפש את התא שלו והתיישב באחד המושבים מתוך הארבע שהיו בתא. לאחר כמה תחנות נכנסה נוכרית אחת לאותו התא, לפי המקום שהיה רשום לה בכרטיס, ואז קם אותו אברך, יצא מהתא (אע"פ שהיה פתוח והיו שם עוד אנשים) ונעמד בירכתי אחד הקרונות, וכך היה שקוע בלימוד בגמרא קטנה שהיתה בידו במשך כעשר שעות. כל זה נמשך החל מזמן קצר לאחר תחילת הנסיעה שיצאה בשעה שמונה בלילה מפאריז, עד שהגיעו לתחנת קטוביץ בשבע וחצי בבוקר. נוסעים עלו וירדו, ורכלים הסתובבו, וכל הרעש וההמולה כלל לא נגעו ולא פגעו באותו אברך, שעמד ולמד בלי הפסקה לרגע אחד. נפעמתי מאד מן המחזה, אבל לא ידעתי מיהו האברך.

בתחנת קטוביץ ירדו הרבה נוסעים וגם אותה נוכרית, האברך ראה שהתא התפנה ונכנס לשבת והמשיך ללמוד. בהגיעה הרכבת לתחנה, ראיתי קבוצה מחסידי ליובאוויטש שבאו לקדם את פני האברך בבית הנהיבות, ואז נתברר לי כי זהו חתנו הצעיר של אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש".

צ'ין אדם לחברו

התחשבות בזולת בשעה קשה

מסופר על בתו היחידה של הרה"ק רבי חיים עוזר גרודזינסקי מוילנא זיע"א, שבזמיו נעוריה חלתה במחלה אנושה ונטתה למות רח"ל, בשעה ששעותיה היו ספורות, התיישב אביה ר' חיים עוזר לכתוב תשובה מסובכת ומורכבת בהלכה, לשאלה שעמדה אז על הפרק בקהילה אחת, ונימוקו עמו, מאחר שראה שקיצה קרב, ואו לא יוכל לענות על התשובה למשך כל ימי השבעה, לכך הודרו לכתוב בשעות האחרונות כדי שאנשי אותה קהילה לא יצטרכו להמתין שבוע ימים.

איפוק מכעס

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א היה אגור, כי פעם אחת של איפוק מלכעוס, חשוב יותר מאלף תעניות.

לעבור את החיים בלי לפגוע באדם

מספרים ששאלו פעם את הרה"ק ה"חזון איש" זיע"א, מהי הדרגה הגבוהה ביותר שיהודי יכול להגיע אליה בעולם הזה? והשיב ה"חזון איש": הדרגה הנעלה ביותר היא, "לעבור את כל החיים מבלי לפגוע באף אחד".

מותי לחתום ערבות

מסופר על הרה"ק רבי שמואל רחובסקי זיע"א, שהיה נוהג לחתום ערבות לכל אברך שהיה מבקש ממנו. פעם נכנס אברך וביקש ממנו לחתום לו ערבות, והפעם הוא סירב. שאל אותו האברך מאי האי? ענה לו ר' שמואל, כיון שכשחותמים ערבות זה על מנת לשלם, עשיתי חשבון כמה

שווה הדירה שלי כדי שיהיה לי לשלם את הערבויות שחתמתי עד כה, ועכשיו זה כבר מעבר לסכום, א"כ אני לא יכול לחתום לך, כיון שאין לי מהיכן לשלם.

גדול המעשה יותר מהעושה

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל אברמסקי שבא לבקש מגביר סכום עצום לטובת וועד הישיבות. עלה לביתו ודפק על דלתו, וביקש את הסכום, אמר לו הגביר המתן עד למחר ואז אחשוב בדעתי. למחר אמר לו הגביר, הצ'יק מוכן על השולחן, בתנאי שתבאר לי כוונת ח"ל "גדול המעשה יותר מהעושה", אני נותן חמישים אלף רובל, ושכרך גדול משלי שאתה הוא המעשה. השיב לו רבי יחזקאל בוודאי שכרך גדול למאוד, בכספך מצילים עשרות אברכים בני תורה לצורך פרנסת החג, אך את הבושה והדפיקה בלב שהיתה לי בשעה שבאתי לדפוק על דלתות ביתך לבקש סכום נכבד כזה, דפיקה זו עולה יותר מחמישים אלף רובל.

להימנע מכינוי גנאי

מספרים על הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובצא זיע"א, ששמע פעם אדם אחד פונה לחברו שהיה חייגר, ואמר לו "חייגר בא הנד". פנה אליו רבי יהושע ואמר לו: מי התיר לך להעליבו? אמר לו הכל קוראים לו כך, אמר לו הרבי ומה בכך? הרי הגיהינום די רחב להכיל את כל האנשים האלו.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ג' תמוז

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר לוי יצחק מליובאוויטש (תשנ"ד)

יום ראשון ד' תמוז

רבנו יעקב ב"ר מאיר (ר"ת - ד"א תתקל"א) הרה"ק רבי פינחס ב"ר צבי הירש (ההפלאה - תקס"ה)

הרה"ק רבי יהושע העשיל פרנקל תאומים מקאמרנא ב"ר ברוך (תר"ד)

יום שני ה' תמוז

הרה"ק רבי בעלזאל יהושע ב"ר יחיאל מיכל מגלינא (תרע"ה)

יום שלישי ו' תמוז

הרה"ק רבי דוד צבי מניישטאט ב"ר יחזקאל מקאזמיר (תרמ"ב)

יום רביעי ז' תמוז

הרה"ק רבי ברוך פרענקל תאומים ב"ר יהושע יחזקאל פייבל (ברוך טעם - תקפ"ח) הרה"ק רבי שמחה בונים ב"ר אברהם מרדכי מגור (לב שמחה - תשנ"ב)

יום חמישי ח' תמוז

הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב ב"ר אליעזר (אמרי נועם - תרל"ז)

(הרה"ק רבי מרדכי מקוזמיר ב"ר אברהם המגיד מטריסק (תרע"ז)

יום שישי ט' תמוז

הרה"ק רבי יעקב מטעמילש ב"ר אליעזר ליפמן (ספרא דצינעוונא דיעקב - תכ"ז)

הרה"ק יקותיאל יהודה מצאנז-קלויזנבורג ב"ר צבי הירש (תשנ"ד)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

סאת הרה"ג נמליאל הבן רביטשין שליט"א
 מוסרם יום א' אדר' פרנסים יום התורה' על המעשים.

תלמוד תורה (ד')

אם מוציא בשפתיו אף על פי שאינו מבין אפילו פירוש המילות, מפני שהוא עם הארץ, הרי זה מקיים מצוות ולמדוהו, ולפיכך כל עם הארץ מברך ברכת התורה בשחר, לפני הפוסקים, וכן כשעולה לספר תורה. במה דברים אמורים בתורה שבכתב, אבל בתורה שבעל פה, אם אינו מבין הפירוש, אינו נחשב לימוד כלל. ואף על פי כן יש לאדם לעסוק בכל התורה, גם בדברים שלא יוכל להבין, ולעתידי לבוא יזכה להבין ולהשיג כל התורה שעסק בה בעולם הזה, ולא השיגה מקוצר דעתו. (שו"ע הרב הלכות ת"ת פרק ב' סעיפים י"ב - י"ג)

כל תלמיד חכם שמרבה בעסק התורה, ואינו מתפרנס הרבה, סימן יפה לו, ואם תאמר אם הקב"ה אוהב תורתו, למה אינו מעשירו, הרי אמר שאם יעשיר, יפגע מדברי תורה. (תנא דבי אליהו - רבא, פרק ג', ס"ק ב')

לע"נ

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר לוי יצחק מליובאוויטש זיע"א
 נלב"ע ג' תמוז תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי והאמין שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ
 052-7655-222

עין חמד

יזכא לאור י"ח בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מקבלת ציון

פְּרָשַׁת חֻקַּת – לְשׁוֹן הָרַע

"וַיִּשְׁלַח ה' בָּעַם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשָּׂרְפִים... וַיִּבֹא הָעָם... וַיֹּאמְרוּ חֲטָאנוּ כִּי דַבְּרָנוּ בְּה' וַבְּה'... וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה בְּעַד הָעָם. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה... וְהֵבִיט אֶל נַחַשׁ הַנְּחָשֶׁת וַחַי" (במדבר כא, ו-ט)

הנחוש, כמו שנאמר: "והביט אל נחש הנחשתי וחי" (במדבר כא, ט).

במשנה בראש השנה (פרק ג' משנה ח') כתוב: "וכי נחש ממית, או נחש מחיה. אלא, בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים, היו מתרפאים, ואם לאו, היו נמוקים".

רק כאשר האדם עשה תשובה על החטא של לשון הרע היה בכוחו לבטל את המקטרג שברא והיה מתרפא. כמו שנאמר בגמרא: "אמר רב אמי: אין מיתה בלא חטא, ואין יסורין בלא עון, אין מיתה בלא חטא" (שבת נ"ה ע"א).

אין מציאות של יסורים שבאים על האדם בלי שלפני כן אותו האדם עבר עבירה. כתוצאה מאותו החטא שעשה הוא ברא מלאך רע. דרך אותו מקטרג נמשכים יסורים על האדם.

יהי רצון שזוהר לא לעבור חלילה על אף עבירה ובמיוחד נשקול כל מילה שיוצאת מהפה שלנו ולא ננזק חלילה על ידי המקטרג שאנחנו במו ידינו יצרנו אותו.

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צריך להבין למה התורה בהתחלה מתארת אותם בשם שרפים ומסיימת בתואר נחש בלבד? עוד צריך להבין למה משה רבינו היה צריך להתפלל לסילוקו ובמכת הצפרדעים משה רבינו גרם בדיבור בלבד לסילוקו?

מִרְן הָרַב יִשְׂרָאֵל מֵאִיר הַכֶּהן (ה'חפץ חיים') זצ"ל ביאר שידוע שמכל עבירה נברא מלאך רע.

אותו מלאך, שנברא מעבירה שהאדם עשה, מקטרג על האדם שברא אותו רק מעצם קיומו ומציאותו. אבל אין הוא מקטרג בפיו על מי שברא אותו.

אבל מלאך שנוצר מחטא של לשון הרע, מקטרג בפיו על האדם שברא אותו, מכיוון שייצירתו היתה מעבירת הפה הרי שהקטרוג מתבצע באותה צורה.

הסיבה שעם ישראל ביקשו ממשה רבינו להתפלל עליהם להסרת הנחש היתה בעיקר שיתפלל עבורם לעקור ולבטל את אותו נחש מקטרג שנוצר כתוצאה מדיבור לשון הרע שלהם.

כשמשה רבינו ע"ה התפלל על כך לה' יתברך, הקב"ה השיב לו שאת המקטרג הזה אי אפשר לבטל בכח התפילה, אפשר לבטל אותו רק על ידי שהאדם יעשה תשובה על החטא שלו.

לכן משה רבינו יעץ להם להביט אל נחש

הצלחה בגו"ר
יצחק אריאל בן טוביה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ג'ליאור יהושע סומך וב"ב ג'לית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רוטן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה מנשה שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סמי וב"ב יוסף ג'ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה זרנה דוד וב"ב אריה ושירה לוי וב"ב י.מ.י ש כדורי אקביל יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרן וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

ציווג הגון וכשר במהרה
אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחומה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חיבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית זוליהו טליה נען אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומר בן יהודית שושנה שירה בת סוליבה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טוביה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אריה בן נעם

זרע קודש בר קיימא
ג'לית בת מסודי אליהו דרר בן ימנה אילנה בת רחומה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דינאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה
מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניצור בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניצור בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת נעדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דנינה בת מל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן דנימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן כינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות אינתה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'י ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלהנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

ההצלחת דברי בן גלי רחל
זש"ק, פרכסה טובה ובריאות אינתה לאליהו ניצור בן ימנה וג'לית בת מסודי
ההצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ג'ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

מנין לבית

יום	כנסת לבית	צאת לבית	היילונת
י"ב	19: 14	20: 26	21: 21
י"ג	19: 32	20: 24	21: 18
י"ד	19: 35	20: 27	21: 22
ט"ו	19: 31	20: 23	21: 18

שואל ומשיב בהלכה – שבת- כבוי- חלק א'

מה יעשה אדם אם שכח לנתק את הנורה של המקרר מערב שבת?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס'י, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

מקרר, ששכחו לנתק את הנורה שבו מערב שבת, אסור לפתוח או לסגור אותו בשבת. אבל אם יש צורך בדבר, מותר לבקש מגוי לפתוח את המקרר, וטוב שהגוי יקח מהמקרר משהו עבור עצמו. **הערה:** למרות שאסור לבקש מגוי לעשות מלאכה דאורייתא בשבת, פתיחת המקרר אינה מלאכה רק דרך אגב נדלקת הנורה. אף על פי שהוא פסיק רישא, לא אסור אמירה לגוי בפסיק רישא, כמבואר במשנה ברורה (סימן רנ"ג ס"ק צט). כן העלה בשו"ת יביע אומר ח"ט (עמוד רסח) ובספר הליכות עולם ח"ג (עמוד קפג). כן פסק בשו"ת שבת הלוי ח"ז (סימן לט), ובשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ב סימן סח). יחמיר לתת לו להינות מדבר מאכל שנמצא בתוך המקרר. דעת הגרש"ז אורבך בספר שמירת שבת כהלכתה (פל"א הערה א) שאין לומר לנוכרי לפתוח את דלת המקרר, אלא אם כן הנוכרי לא יודע שהנורה תדלק בפתיחתו.

לאחר שהגוי פתח את דלת המקרר, אפשר לבקש ממנו לנתק את הנורה. **הערה:** מכיוון שכיבוי הנורה אסור מדרבנן, הוי שבות דשבות במקום מצווה.

כאשר לא נמצא גוי באיזור וצריך את האוכל שבמקרר, אפשר לנתק את התקע בזמן שהמנוע של המקרר הפסיק לעבוד. יש להקפיד להוציא את התקע בשינוי, כגון: על ידי תחיבת עץ או פלסטיק בין השקע לתקע. **הערה:** בספר שמירת שבת כהלכתה (פ"י הי"ד) התיר לגדול להוציא את התקע בשינוי רק כאשר רגילים להוציא ולהחזיר את התקע, דאל"כ יש חשש לאיסור סותר. בספר מנוחת אהבה ח"א (פכ"ד ה"כ) לא חשש לזה, ע"ש. מה שהותר לנתק, למרות שכיום ברוב המקרים מתרחשת כל הזמן פעילות חשמלית, ותיכף בעת הניתוק היא תיפסק והוי כיבוי, מכיוון שאיסור כיבוי מדרבנן והניתוק נעשה בשינוי, הוי שבות דשבות לצורך מצווה.

אסור לפתוח בשבת את דלת המקרר על ידי קטן כאשר ידוע בודאות, שהנורה תידלק כתוצאה מהפתיחה. **מקורות:** שו"ת יביע אומר ח"ד (רס"ו לד) וח"ט (עמוד רסח).

יש מקילים, אם יש אוכל במקרר שנצרך לקטן או חולה. **מקורות:** בשעת הדחק כאשר האוכל שבמקרר נצרך לקטן יש שמקילים שהדלקת הנורה אסורה מדרבנן. הרשב"א והגר"א סוברים שאיסור דרבנן לקטן לצורכו אין למחות בו, ואף מותר לומר לו שיעשה כן לצורכו כמבואר בבאור הלכה (סימן שמג), אבל לדעת השו"ע (או"ח סימן שמג) אבא חייב להפריש את הקטן גם מאיסורי דרבנן. עיין בספר מנוחת אהבה ח"א (עמוד תקפג). בהסכמת הרה"ג מאיר מאזוז שליט"א לספר כתב שיש להתיר על ידי קטן שלא הגיע לגיל חינוך. עיין משנה ברורה (שם סק"ג).

במקרים החדשים שיש בהם מנורה מסוג 'לד' שאיסור הדלקתה מדרבנן, מותר לפתוח את המקרר על ידי קטן.

כבוד הורים ושכר

להלן סיפור מופלא שסיפר ד. פ. מירושלים על בנו. יש בו כדי ללמדנו עד כמה גדול השכר של כיבוד הורים גם בעולם הזה ולא רק בעולם הבא. להלן הסיפור מפי בעל המעשה: בפרשת נשוא הי"ת אמרו לנוסע לשמחת ברית המילה של נכדי. הברית הייתה אמורה להתקיים בדרום הארץ. באותה התקופה הדרום היה תחת מטר של טילים שהמחבלים ירו. חששתי מאוד לנוסע, ולכן אמרתי לבני בצער שלא אוכל להשתתף בברית של בנו.

בני אברך ירא שמיים. הוא נזהר מאוד בקיום מצוות כיבוד הורים. כששמע את דברי הוא הצטער מאוד. הוא רצה לכבד אותי להיות הסנדק. הוא חשב כיצד בכל זאת אוכל להשתתף בברית. מה עשה? הוא שינה את תוכניתו המקורית. הוא ביטל את האירוע עם האולם שבדרום תמורת תשלום קנס.

לאחר מכן הוא סיכם עם אולם בירושלים לערוך בו את הברית. הוא עדכן אותי על השינויים בתכנית. כמובן שהסכמתי ברצון להשתתף בברית בירושלים. בני נסע לירושלים ביום של הברית. בדרך נשמעה אזעקה, שגרמה לו ולבני ביתו להסתתר בתנאים קשים. הוא לא התרעם על כך, אלא עשה את הכל בשמחה. הברית התקיימה על הצד הטוב ביותר. בברית דיברתי על מעלת האירוע הזה. עד כמה הוא כרוך במסירות כדי לקיים את מצוות כיבוד הורים. בוודאי זכות זאת תעמוד לילד לגדול בתורה ובמעשים טובים. אחד המשתתפים באירוע היה יהודי עשיר גדול. כשהוא שמע מה שבני עשה, הוא כתב לו צ'ק עם סכום גדול, שכיסה את כל הוצאות הברית והקנס ששילם לאלום בדרום ואת שאר ההוצאות הכרוכות בזה.

בזה לא תם הסיפור. כאשר בני הגיע חזרה לביתו, הוא גילה שטיל פגע בחניה הסמוכה לביתו. כאשר הוא התקרב לאזור שבו הייתה הפגיעה, הוא גילה שהטיל נחת בדיוק על מקום החניה הקבוע של רכבו. בשבת קודש הוא עשה קידוש בבית הכנסת שסמוך לביתו. הוא הודה לבורא עולם בפני כל הנוכחים על הנס הגדול שעשה לו, תוך כדי הדגשה שזכות כיבוד הורים עמדה לו לזכות בנס זה.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס'י שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע. יש לשלוח בקשה למייל PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחס'י בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב יהושע ישעיה נויבירט זצ"ל

הגאון הרב יהושע ישעיה נויבירט זצ"ל - נולד ב-י"ד אדר א' ה'תרפ"ז (1927) בהלברשטאט שבגרמניה. בהתחלת מלחמת העולם השנייה המשפחה חשבה כי מדינת הולנד הוא מקום מוגן שכן שבהתחלה מדינת הולנד לא היתה שותפה במלחמה. לכן הוריו, שני אחיו ואחותו ברחו לשם. בשנת ה'ת"ש (1940) הנאצים ימ"ש כבשו את הולנד. משפחתו של רבינו הסתתרה בחדר אחד במשך כשלוש שנים, כאשר השכנים הגויים סיפקו להם לחם ומים. היה זה נס גלוי, שכן הנאצים עברו מבית לבית וחפשו יהודים. בשנת ה'תש"ו (1946) שוחררו. רבינו הגיע לנמל ליד מרסיי שבצרפת. בשבת הודיעו לפליטים שיש אוניה שמפליגה לארץ-ישראל. הם אמרו שזאת ההזדמנות היחידה שלהם להגיע לארץ. מכיוון שאף אחד לא ידע מה שמתרחש בעולם, היה חשש ניכר כי מדובר בפיקוח נפש, לכן רבינו התיר לעצמו להפליג.

בדרכו לארץ נדר שאם יזכה להגיע לארץ-הקודש יחבר ספר שיאדיר את כבוד השבת. מיד כשהגיע לבית התחיל ללמוד בישיבת 'קול תורה'. לאחר שהתחנן והיה לאב צעיר, נחשף לשאלות רבות על הטיפול בתינוק בשבת. כשראה עד כמה הציבור לא מודע למה שאסור לעשות, התחיל בכתיבה ספרו 'שמירת שבת כהלכתה'. הספר התמקד בהתחלה בענייני טיפול בתינוק ושאלות רפואה בשבת. בהמשך התווספו הלכות רבות.

רבינו יסד בבית וגן את הישיבה לצעירים 'פני שמואל' ואת הישיבות הגבוהות 'חכמת שלמה' ו'נתיבות חכמה'. העביר שיעורים בקביעות בעיקר בהלכה גם בישיבת 'קול תורה'. במשך עשרות שנים מסר שיעורי דינים בסמינר הישן. שימש כפוסק ההלכה של המרכז הרפואי 'שערי צדק' (יחד עם ר' אשר וייס). שימש כרב ארגון 'החובש הר נוף' למעלה מ-15 שנים. מספר פעמים במשך השנה הגיע לתת שיעורים בהלכות שבת והנהיג את נושא גוי של שבת. הפעיל גמ"ח גדול של הלוואות, וסייע ליהודים רבים בכל התחומים. נפטר ב-ג' תמוז ה'תשע"ג (2013). חי כ-86 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' אהרון (כיהן כרב מו"צ בהגנצא, הלברשטאט וברלין). **אימו:** מרת שרה חיה לבית במברגר (נינה של ר' יצחק דב במברגר ושל ה'ערך לנר'). **מרבנותיו:** הגאון הרב שלמה זלמן אויברך (רבינו היה תלמידו המובהק). **ילדיו:** ר' שמחה (משמש במקום אביו בישיבת 'חכמת שלמה'), ר' ברוך (משמש במקום אביו בישיבת 'נתיבות חכמה'), יוסף (נפטר מיטת עריסה כשהיה תינוק). **מספריו:** **שמירת שבת כהלכתה** - הלכות שבת ויום טוב **קיצור דיני שמיטת קרקעות** **אהל שרה** - דיני טהרת המשפחה. **חינוך הבנים למצוות ודיני קטן** **מדריך הלכתי לאחיות בבתי חולים לשבתות וחגים**.

אחד הספרים המפורסמים ביותר בדורינו על הלכות שבת הוא ספרו של רבינו 'שמירת שבת כהלכתה'. רבינו סיפר פעם על הסיבה להוצאת ספרו. לאחר שעבר את השואה הנוראה ועלה לארץ ישראל באוניית מעפילים, נאלץ לעלות עליה בשבת קודש מחמת חשש לפיקוח נפש. הדבר ציער אותו במיוחד, מכיוון שבמשך כל שנות המלחמה הקשה הצליח לשמור מצוות עד כמה שאפשר, ובמיוחד שמר על שבת קודש. איך יתכן שדוקא עכשיו, לאחר המלחמה, כשיצא לחופשי, יחלל את השבת? רבינו קיבל על עצמו, שה' יזכה אותו ויעשה משהו עבור השבת. כך עלה הרעיון לכתוב ספר על שמירת שבת.

הקפדתו על רבינו על שמירת שבת גם הצילה אותו מסכנת מוות. רבינו לא חש בטוב והרופא נתן לו מרשם לתרופה. באותה תקופה המשפחה סבלה ממכת עכברים בבית והרופא נתן גם מרשם לרעל עכברים. לבילי שבת רבינו רצה לקחת מהתרופה שנתן לו הרופא ומצא שטעמה מר. רבינו החליט שאין ליטול דבר מר בשבת משום עונג שבת ויתחיל לקחת את התרופה רק לאחר השבת. למחרת, כאשר הרופא ערך אצלו ביקור נוסף, התברר שהרוקח טעה והחליף בין התרופות - את רעל העכברים רשם כתרופה למיחושים ואת התרופה רשם כרעל עכברים. בזכות הקפדתו על שמירת שבת בדקדוק, השבת שמרה עליו והצילה את חייו.

רבינו הקים גמ"ח בשם 'זכרון יוסף' ע"ש בנו, שנפטר מיתת עריסה כשהיה תינוק. בתקופת החגים הבית היה הומה אדם. אנשים באו לקבל צדקה והרב חילק. הרב היה מקבל בממוצע ביום מאה מכתבי צדקה! רבינו פיתח שיטה מסודרת ומדוקדקת לחלוקת הצדקה - מי שמגיע עם המלצות מסודרות ומעשרה רבנים שהרב הכיר אותם וסמך עליהם - מקבל את הסכום ע"פ דירוג מיוחד. עוזריו שביקשו לעשות 'שימוש' חללים אצל רבינו היו מעבירים לרב בצד פתק - למשל דרגה 3. הרב היה מניס את היד לכיס מסוים, מוציא סכום כסף ונותן לעני. דרגה אחרת - כפי אחר. הכול מאורגן.

יום אחד אישה קשת יום ועניה הגיעה לחלוקת הצדקה. היא הושיטה מכתב המלצה, שנראה קרוע ומטושטש, מהשנה שעברה, עם כתב לא ברור ומרבנים לא מוכרים. העוזר לא ידע מה לעשות ופנה לרב שיחליט. הרב בדק את המכתב ואמר לאישה: "מצטער, אני לא יכול לתת לך כסף". האישה התחננה: "באתי לעזרה, והרב דוחה אותי?" הרב ענה: "אני נאמן ע"י האנשים שונתנים לי כסף - שיש לי תנאים מיוחדים וקריטריונים, שעליהם אני מקפיד. אני פשוט לא יכול, מאוד מצטער". האישה כעסה, והתחילה לדבר דברים קשים.

הרב נכנס לחדרו, יצא עם שטר של 100 ש"ח, נתן לאישה ואמר: "זה המסך שלי, זה מה שאני יכול לתת". האישה ענתה: "אני רוצה שטרות ירוקים כמו כולם ובסכום של כולם!". ענה הרב: "אני מאוד מצטער, אני לא יכול. נותני הכסף סומכים עלי. הם נתנו לי כדי שאקפיד על הכללים". האישה התחילה לצעוק ולקלל את הרב. עוזריו רצו להוציא אותה מביתו. אבל הצדיק אמר להם: "לא! אל תעשו דבר". הרב נעמד ליד החלון, הסתכל לרצפה, שמע ושתק. האישה המשיכה לקלל ולא התקרה דעתה עד שאמרה: "**הלואי שימותו כל בניך בחייל!**".

אשת הרב שמעה את הצעקות, נכנסה לחדר ואמרה לאישה: "בואי בבקשה, יש לי משהו לומר לך". כך היא הצליחה להוציא אותה מהחדר. הרב אמר לעוזריו: "עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש'. רק היום למדתם. אתם חושבים, שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא. להיות רב או איש ציבור זה אומר לסבול בזיונות, חשדות ולספוג הכל. רק עכשיו אתם יודעים, לקראת מה אתם הולכים. רק אם אתם אומרים - אעפ"כ ולמרות הכל אנחנו רוצים להיות רבנים ואנשי ציבור - רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת".

נשמח מאוד אם מישהו מהקוראים יש לו את תמונת הציון של הצדיק שיעביר לנו אותה

מְסִירוֹת נֶפֶשׁ

לישיבה בירושלים. כעבור זמן לא רב הוא יצא מהבית כשעל גבו 'מיטת סוכנות', שהוא קיבל מן השלטונות, כאשר הוא ומשפחתו עלו לארץ ישראל.

באותם הזמנים מיטות מסוג זה 'פיארו' את בתיהם של רבים. אלו היו מיטות ברזל כבדות, מוצקות וגדולות. לשבחן אפשר לומר, כי מעולם לא נשרו!

הוא עשה את דרכו בקושי רב ברחובות עירו לעבר תחנת ההסעות. כשהגיע האוטובוס העמיס את המיטה על גגו. לפני שהנהג התחיל בנסיעה, הבחור הזדרז, נכנס לתוך האוטובוס, פתח את חלון הברזל שבגג האוטובוס ואחז בידיו את רגלי המיטה.

מהצפון עד לירושלים. במשך שעות ארוכות הבחור עמד, כשאהבת התורה יקדה בליבו בלא מיצרים. אצבעות ידיו האדימו מן המתכת הלוהטת.

כפות ידיו נצרכו בחום השמש. זרועותיו התכנסו ללא הרף במסגרת החלון. שריריו רעדו ממאמץ. והוא - פניו לירושלים עיר הקודש, ללמוד ולשקוד על דלתות התורה הקדושה.

סוף סוף, לאחר שעות ארוכות ומייגעות, האוטובוס הגיע לשערי ירושלים והמיטה על גגו. ברחוב קינג ג'ורג' בבניין העמודים היתה התחנה האחרונה של מסלול האוטובוס.

הנהג כיבה את המנוע והודיע על סיום הנסיעה. בימים ההם לא היתה תחבורה מסודרת ממרכז העיר לשכונות השונות בירושלים.

הבחור תפס את מיטת הסוכנות והעמיס אותה על גבו. ביד אחת אחז את המזוודה שלו ויצא לדרך. מגמתו היא אחת-ללמוד את התורה הקדושה!

רק בשעות הערב דמות צנומה נראתה בפתח ישיבת 'קול תורה', כשעל גבה מיטת מתכת ענקית. סוף כל סוף הוא הגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

הרב מ. א. הי"ו מירושלים, ששלח את המעשה ל"מאורות הדף היומי", הוסיף וציין כי ה'בחור עם המיטה', הפך **ברבות השנים לתלמיד חכם מופלג.**

הוא עדיין גר ליד הישיבה שבה למד תורה במסירות נפש עילאית. למעשים מעין אלו דרוש נחישות, אהבת תורה ויראת שמיים בדרגה גבוהה.

יש לשאוב לקח ומוסר מאורח חייהם של אותם אנשים שאהבת התורה שפיעמה בהם המריצה אותם לפעולות ומעשים מעוררי השתאות, עוד כשהיו נערים. לא פלא שזכו למה שזכו!

עד כמה רבותינו היו מוכנים למסור את נפשם כדי לזכות ללמוד בישיבות הקדושות, זאת ניתן ללמוד מהסיפור המופלא הבא, שמעובד מתוך 'מאורות הדף היומי':

לפני שנים, לא היתה תחבורה כפי שהיא כיום. האוטובוסים היו של חברת 'המקשר'. האוטובוס לפעמים לא הגיע. עד שהגיע לתחנה, אם האוטובוס היה עמוס ודחוק, הנהג לפעמים לא עצר. הנוסעים היו עומדים צפופים, נתלים ברצועות עור שהשתלשלו מהגג.

כדי לפתוח את החלון היית צריך להשקיע כוח רב. כדי להודיע לנהג כי ברצונך לרדת בתחנה הבאה, היה עליך למשוך חוט שהיה מחובר מקצה האוטובוס ועד סופו.

ספסלי עץ ארוכים היו קבועים בדפנות האוטובוס. הנסיעה בו לא היתה קלה. הרעש של המנוע, שהיה ממוקם במרכז האוטובוס, הוכיח זאת היטב.

פעמים רבות היית מוצא, מבלי משים, כי ידך נמצאים על הכיסא שעליו אתה יושב כדי להימנע מטלטולי הדרך הקשים.

בחודש אב לפני שנים רבות, אוטובוס שכזה עשה את דרכו בעצלתיים בכבישי הצפון, כשהוא נושא על גגו חפץ מוזר ביותר.

ישיבת 'קול תורה' שבשכונת בית וגן בירושלים שוכנת היום בבניינים מרווחים. אולם היו ימים, בתחילת דרכה של הישיבה, שראשיה ומייסדיה, הגאון רבי יחיאל מיכל שלזינגר זצ"ל והגאון רבי ברוך קונשטט זצ"ל, נאלצו לנהל את ישיבתם בצמצום רב.

ביום מן הימים בחור צעיר, שנפשו חשקה ללמוד את התורה הקדושה, נקש על דלת הישיבה. הרב קונשטט זצ"ל שמע את בקשתו של הבחור.

הרב השיב לו, כי בשמחה וברצון הוא מסכים לקבל אותו לישיבה, אלא שאזלו ה... מיטות. הבחור פער את פיו בתירוהו וראש הישיבה הסביר.

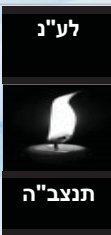
"מצבה הכלכלי של הישיבה לא קל. הישיבה נמצאת למעשה בחובות גדולים. לא נותר במשרדי הישיבה כסף, אפילו לא לרכישת מיטה".

"בני היקר, אם נפשך חשקה בתורה הקדושה, מצא מיטה, שים אותה בישיבה, והצטרף אלינו לשקוד על דלתות התורה והעבודה", ראש הישיבה סיים את דבריו.

הבחור שליבו חפץ ללמוד בישיבה בירושלים, מצא את עצמו מספר שעות אחר כך בדרך חזרה אל ביתו בצפון הארץ.

כאשר הגיע לביתו הוא סיפר להוריו כי עליו להוביל מיטה

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרוי זצ"ל וליד יחיאל בן יוסף זצ"ל מאיר מורד בן שושנה זצ"ל יצחק בן ברוך דב זצ"ל זרבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה מרים בן דבורה זצ"ל אביגדור בן גלוי זצ"ל ר' שאול בן סיליבה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה זצ"ל שני בת אסתר ע"ה דוד בר חביבה ע"ה יוסף בן מרים נוסרת זצ"ל חווה בת יעקב צבי ע"ה יצחק בן רחל זצ"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה ברכה בת מרדכי ע"ה יוסף בר סעדה זצ"ל יעקב בן נעמי זצ"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה אריה בן מרים זצ"ל לטיף בן פרחת זצ"ל אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה שילום בן אסתר זצ"ל אריה בן מרים זצ"ל אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה אביבה לויש ע"ה ארבה בת נרקיס ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל רחמים בן רחל זצ"ל סעוד בן יקוט זצ"ל חיים משה גורשון בן שלמה יחזקאל זצ"ל ר' ערילאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר זצ"ל יצחק בן חביבה זצ"ל אהרון (אורי) בן רבקה זצ"ל חו יחי בן קולרה זצ"ל דב בן יצחק זצ"ל נעמיה בת גורג'יה ע"ה ר' יצחק בן מעטדה קדוש זצ"ל יצחק בן נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר זצ"ל אסתר בת נעמי ע"ה אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זררה ע"ה אברהם בן טובה זצ"ל

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

אי צרות הפרשה

פרשת "חוקת"

"ואת חוקת התורה... דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה" [יט, ב].

פרה אדומה היא "חוקי", מצוה ללא טעם והסבר, שכן אותה פרה אדומה מטהרת את הטמאים ומטמאת את הטהורים. בפסוק באיוב נאמר: "מי יתן טהור מטמא לא אחד", ובמדרש מובא על כך: "ואת חוקת, זה שאמר הכתוב: 'מי יתן טהור מטמא לא אחד', כגון: אברהם – מתרח, חזקיה – מאחז, יאשיה – מאמון, מרדכי – משמע, ישראל – מעובדי כוכבים, העולם הבא – מעולם הזה. מי עשה כן, מי ציווה כן, מי גזר כך, לא יחידו של עולם?!".

הטומאה והטהרה שני הפכים הם, ורק יחידו של עולם יכול להוציא ממציות של טומאה ומיאוס מציאות של טהרה וקדושה. תרח, אבי אברהם, היה עובד אלילים, כפי שאנו אומרים בהגדה של פסח: "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבודתו", שהוציא הקב"ה את אברהם מתחת יד אביו, ונתן בו רוח טהרה וקדושה. אחז בן יותם, מלך יהודה, היה מן הרשעים שבמלכים. הוא עשה הרע בעיני ה', הירבה לעבוד עבודה זרה, ואף העביר את בניו למולך. אחז ראה במו עיניו את התגשמות דברי הנביא ישעיהו, ואף על פי כן עמד ברשעו, העמיד פסל בעליית קודש הקדשים ר"ל, צייר צלמים על כתלי בית המקדש, וסגר את דלתות בית המקדש ואת דלתות בתי המדרש. אחז רצה להעביר גם את בנו חזקיהו למולך, אולם אמו של חזקיהו סכה אותו בשמן סלמנדה, המגן מפני אש, וכך ניצל.

חזקיהו היה ממלכי יהודה הצדיקים ביותר. הכתוב מעיד עליו: "ויעש הישר בעיני ה' ככל אשר עשה דוד אביו... לא היה כמוהו בכל מלכי יהודה ואשר היו לפניו". חזקיהו דאג להסרת הבמות, המצבות והאשרות.

חזקיהו גם נעץ חרב על פתחו של בית המדרש, והכריז שכל מי שאינו עוסק בתורה יידקר בחרב זו. אכן, בדקו מדן ועד באר שבע, ולא מצאו ילד שלא היה בקי בהלכות טומאה וטהרה, שהן הלכות קשות ומורכבות ביותר. חזקיהו שלח רצים בכל הממלכה לעורר את העם להקריב קרבן פסח בירושלים.

במימי מלאה הארץ בתי כנסיות ובתי מדרשות, ועשו ישראל את רצון ה' באהבה וביראת.

חזקיהו, המלך הצדיק, יצא דווקא מאחז, המלך הרשע ברשעים. על יואשיהו מלך יהודה מעיד הכתוב: "ויעש הישר בעיני ה', וילך בכל דרך דוד אביו, ולא סר ימין ושמאל". המלך יואשיהו פעל לעקירת הגילולים מירושלם, והרבה תורה ויראה בקרב העם. יואשיהו כרת ברית לפני ה' במעמד גדול, בנוכחות כל העם, "וללכת אחרי ה' ולשמור מצוותיו ואת עדותיו ואת חוקותיו בכל לב ובכל נפש". וכל העם – הכהנים והלויים ופשוטי העם, למגדול ועד קטן – קיבלו עליהם לקיים את כל דברי התורה.

יואשיהו ציווה להוציא מבית המקדש את כל הכלים העשויים לעבודה זרה, ולשרוף אותם מחוץ לחומות ירושלים. הוא הרס את המבנים ששימשו לעבודה זרה, ואת הבמות ששכנו סמוך לפתחים של שערי ירושלים. לאחר שביער את העבודה הזרה ואת בניניה וכליה, קיבץ את כל הכהנים אשר עבדו עבודה זרה בימי אביו, והחזירם בתשובה.

יואשיהו המלך היה ראוי להיות המשיח, אך לא זכה הדור, ונהרג על ידי המצרים. במדרש מובא, שירו בו המצרים שלוש מאות חצים, ועשאוהו ככברה. בהלוייתו נכחו עם רב מאוד, וכל העם בכעו על מותו. אף ירמיהו הנביא נכח במספד על יואשיהו, וכתב עליו קינה מיוחדת, זוהי הקינה הרביעית במגילת איכה, הנאמרת בתשעה באב, "איכה יועם זהב...".

בגמרא מובא, שבעת שעמד יואשיהו למות, ראה ירמיהו את שפתותיו מרחשות, וחשש שמא מחמת צערו הנורא, אמר ח"ו מילה שאינה הגונה. גחן ירמיהו, ושמע את יואשיהו מצדיק עליו את הדין ואומר: "צדיק הוא ה' כי פיהו מרית". פתח ירמיהו וקרא עליו את הפסוק "רוח אפינו משיח ה' נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלנו נחיה בגוים".

ממי יצא הצדיק? – מאמון הרשע, אשר היה עובד עבודה זרה. מרדכי היהודי, שהיה ראש הסנהדרין, ולא כרע ולא השתחוה להמן בעת שחטאו כל העם, וזכה להציל את כלל ישראל, היה מזרועו של שמעי בן גרא, אשר קילל את דוד המלך ונתייב מיתה.

גרי צדק רבים באו ממקומות של טומאה ושיקוף, וזכו להגיע לקדושה ולטהרה (דורש ציון).
"ויקחו אליך פרה אדומה תמימה" [יט, ב].

מדוע נאמר: "ויקחו אליך"?

"אמר הקדוש ברוך הוא למשה: לעולם היא נקראת על שמך – 'פרה' שעשה משה במדבר". בכל הפרות האדומות שבאו בדורות הבאים ערבבו מעט מאפר הפרה שעשה משה במדבר. חשיבותה של הפרה האדומה שעשה משה רבנו היתה רבה במיוחד, משום שמשה רבנו זכה להציל את סוד הפרה האדומה. למעלה זו הוא הגיע מאחר שלא חטא כל ימיו, ועל ידי זה תיקן את חטא עץ הדעת. גופו התקדש בקדושה גמורה. כתב האברבנאל שנסארה לו מעט עפרורית בגוף, וגם היא תמה בשעת פטירתו, משום כך אף לו קבר ואיש אינו יודע את מקום קבורתו.

במהלך ההיסטוריה היו כמה בודדים שנאמר עליהם שלא חטאו כל ימי חייהם. בדורות האחרונים העיד האר"י הקדוש על רבי משה קורדובירו זצ"ל, שגם הוא לא חטא כל ימיו, ובזאת גרם לתיקון חטא עץ הדעת.

רבי משה קורדובירו הותיר לנו מורשת גדולה של כשלושים ספרים, ביניהם החיבורים "תומר דבורה", "ויאור חתמה" לא זמן רב כיכרו האר"י, ועם זאת הרבה לדבר בקדושתו ובמעלתו המיוחדת.

האר"י הקדוש נולד בירושלים, ובהיותו כבן חמש התייתם מאביו, ונטור עם אמו האלמנה ואחותו היחידה. אביו היה אשכנזי ממשפחת לוריא, ואילו אמו היתה ממשפחה ספרדית מגולי ספרד. כעת, כשנטורתה לבדה עם שני ילדים, נטעה למצרים אל אחיה, מרדכי פרנסיסי, שהתגורר שם. האח קיבל אותם בברכה, ומאחר שהיה בעל יכולת, שכן היה ממונה על המכס מטעם הממלכת מצרים, כלכל אותם. הוא העניק לאחינו האר"י דירה, ושכר לו מורה שילמד אותו תורה.

כך גדל האר"י במצרים, למד מפי רבי בצלאל אשכנזי, בעל ה"שיטה מקבצת", ובהמשך הכיר את הרדב"ז ואת הקהילה המפוארת של יהדות מצרים. כדי להזכיר את מוצאו האשכנזי היו מכנים אותו רבי יצחק לוריא אשכנזי. בהיותו כבן שמונה עשרה נשא האר"י לאשה את בת דודו, בתו של מרדכי פרנססי. במשך כל ימיו החול היה יושב בדירה המבודדת הקצה לו דודו, ולומד תורה, ואף עלה והתעלה, עד זוכה שאליו הגהלה אליו כדי ללמוד תורה. בהיותו בן שלושים ושש בא אליו אליהו הנביא ואמר לו: "דע, שזמנך בעולם הזה קצר, ולא נותר לך עוד הרבה זמן לחיות. קום, עלה לארץ ישראל במהירות, ואני אראה לך היכן הוא מקומך שם. בארץ ישראל תלימד את תורת הקבלה". הוא לא גילה לו כמה זמן עוד נותר לו, אך בפועל נותרו לו שתי שנות חיים, והוא נפטר לבית עולמו בגיל שלושים ושמונה שנה בלבד. האר"י הקדוש עלה לארץ ישראל, ושם פעמיו לירושלים עיר הקודש. אלא שהשקט איבדו ועמד להרוג, כיוון שידע שהוא משיח בן יוסף. משום כך שניה את תכניתו ומה לצפת. באותו זמן היתה צפת מעוז ל תורה וקבלה. רבנים רבים שנדדו מספרד קבעו בה את מושבם, כך שהיו שם מאתיים גדולי עולם, ביניהם רבי יעקב ברב, רבי משה אלשיך, רבי יוסף קארו, רבי משה ברבי יוסף מטרנאי (המב"יט), רבי שלמה אלקבץ, רבי חיים ויטאל ועוד ועוד...

בישיבה שהיתה שם ללימוד הקבלה, לימד רבי משה קורדובירו, שהיה כמלאך אלוקים. באחד הימים ישב רבי חיים ויטאל בדרכו סמוך למורו רבו, רבי משה קורדובירו, ולמד מפיו. תוך כדי לימוד חש כאלו נשמתו יוצאת ממנו, ולא הצליח להבין את דברי רבו. הבחין הרמ"ק בסבר פניו, ושאלו האם הבין את דבריו. ענה לו: "איני יודע מה קורה לי, אני חש כאלו נשמתו יוצאת". המשיך ללמוד, ולאחר מכן שאל: "הפעם הבנת את דברי?" השיב רבי חיים ויטאל בשלילה: "לא", גם הפעם לא היה מרוכז. ואז הוא שמע רב אשכנזי אחד, שהגיע ממצרים, שקרא לו ואומר: 'באתי עבורך ממצרים, ועליך לבוא אלי'. הרמ"ק, שחזה ברוח קדשו באר"י הקדוש, התחיל. כעבור זמן מה, כשהיה הרמ"ק בן ארבעים ושמונה שנים בלבד, גילה לתלמידיו שהוא עומד להפטר מן העולם, ובמקומו יבוא רב גדול שילמד אותם סודות עמוקים יותר מאלו שגילה להם. כוונתו היתה לאר"י ז"ל. אולם, תוך תקופה קצרה נפטר לבית עולמו. בהלווייתו השתתפו רבנו האר"י, שהעיד שראה שני עמודי אש מלווים את ארונו, ומרן ה"בית יוסף" שספד לו ואמר כי 'כאן נגנו ארון התורה'.

האר"י הקדוש עדיין לא היה מוכר כל כך בקרב אנשי צפת. כשקם להספיד את הרמ"ק וקרא עליו את הפסוק "וכי יהיה באיש חטא משפט מוות והומת ותלית אותו על עץ", עורר את כעס של כל הנוכחים. לפיכך מיהר לבאר את כוונתו: "וכי יהיה באיש באיש – איש הוא צדיק. חטא משפט מוות והומת" – חטא הוא חיסרון, כמו שנאמר "והייתי אני ובני שלמה חטאים". כוונת הדברים היא, שכאשר נפטר צדיק שיודעים שלא היה לו שום עוון, מחפשים – מהו החיסרון שבגללו נפטר? מפני מה נפטר רבי משה? התשובה היא "ותלית אותו על עץ" – יש תלות את הסיבה למותו בעץ הדעת, בעטיו של נחש. וכל הנוכחים שם חרדו חרדה גדולה (דורש ציון).

"ויפתח הגלעדי היה גיבור חיל" [הפסרת השבוע - שופטים יא].

מעשה באיש עסקים בשם שמואל, שבאחד הימים הסתכסך עם חבריו יעקב. בין השניים פרצה אש המחלוקת והלכה והתלהטה ובלוא עוזה.

והנה, שמואל יעקב קובעים עיתים לתורה בכלל ערב, שם הם לומדים גמרא בעיון והלכה מפי תלמיד חכם מובהק. כעת, בא שמואל ושואל: לאחר המתיחות הקשה ששררת ביני לבין יעקב, קיים חשש שכאשר אגנוש אותו בכניסה או ביציאה מבית המדרש, תפרוץ בינינו שוב המחלוקת, כי הכעס עליו עדיין בוער בקרבי, וגם הוא זועם עלי ומטיל עלי להשמות-שוא. שאלתי היא, האם כדאי שאחפש לו כלול ערב אחר, על מנת שלא להיתקב באיש, או שמא מכיון שליבי חפץ להמשיך ללמוד באיכות, בכלל בו ארגל ללמוד מפי המגיד שיעור הנפלא שלנו, יש להמשיך ללמוד עם אש חשש המחלוקת? השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: מסופר בספר שופטים (פרק י"א): גלעד נשא אשה משבט אחר (שלא כפי הנהוג באותם ימים לישא אשה מאותו שבט) והוליד ממנה את יפתח הגלעדי. שמו היה "יפתח", משום שעל דו בלבד יפתח הקבי"ה לישראל פתח של ישועה (מכ"ד ויהוא); לאחר מכן, נולדו לגלעד בנים משבט אחר (אשר משבט), ומספר הנביא: "ויגדלו בני האישה, ויגרשו את יפתח, ויאמרו לו: לא תנחל בבית אבינו כי בן אישה אחרת אתה! ויברח יפתח מפני אחיו וישב בארץ טוב". נשאלת השאלה: יפתח הלוא היה "גיבור חיל" כה גדול, ומדוע ברח מפני אחיו? הרי על כל חיל עמון גבר בכוחו האדיר, וכי לא יכול היה לגבור על אחיו הקטנים!?

כותב על כך רבינו החיד"א (ביומתי אבן): "יפתח היה גיבור חיל, ועם כל זה השפיל עצמו, ולא עשה שום מחלוקת ולא בלבול, ונדחה מפני השעה וברח מפני אחיו. ואם היה הולך לאיזו עיר מארץ ישראל, היה מחוייב לעלות לרגל ולאכול מעשר שני בירושלים, ומדי העלות, חיש שמא יבוא להתגרות ולחלוק עם אחיו, ולפיכך ברח לארץ טוב שהיא בחו"ל (כמבואר בירושלמי), והדר בחו"ל אינו חושש לעלות לרגל (כמבואר בתוס' בפסחים ג'). ופטור ממעשרות. בוא וראה כמה זריז ונשכר הבורח מהמחלוקת. כי כך היא המידה - האלוקים יבקש את הנרדף. הנדחה מפני השעה ובורח מהמחלוקת, השעה עומדת לו ופותחים לו פתח לישועה! הרי לנו, שגם במחיר הפסד קיום מצוות, יש לברוח מן המחלוקת.

אולם, אין לדון מדברי החיד"א לנידוננו, שכן הדר בחו"ל פטור ממצוות עלייה לרגל ומעשר שני, אבל מתלמוד תורה, אין פטור לאף אדם ובארץ מקום! וגם שמואל דן חייב בתלמוד תורה, ואסור לו בשום אופן לעזוב את רבו ממנו לומד תורה באיכות, ואם יפרוש ממנו היהוה כפרש מן החיים, כפי שאמר רבי טרפון לרבי עקיבא (קידושין ס"ו): "כל הפורש ממך כפורש מן החיים!" ובגמרא בעירובין (מ"ז). מבואר שכהן שרצה לילך ללמוד תורה מפי רבו, ומותר לו לצאת לחוץ לארץ (על אף שגזרו רבנן שמואח על עולי העמים), ואפילו בזמן שיכול למצוא חכם אחר וללמוד ממנו, בכל זאת רשאי לצאת לחו"ל כדי ללמוד מרבו, לפי שאין אדם זוכה ללמוד מכל אדם, אלא מרבו. וביאר רש"י: "אין אדם זוכה ללמוד מכל מלמדיו, שיש רב שמשנתו סודרה בפיו, ושונה לתלמידיו דרך קצרה".

וידועים דברי הרמב"ם, (ה"ל רוצח ז'א-ז'): "תלמיד שנלה לערי מקלט, מגלים רבו עמו, שנאמר 'וחי' - עשה לו כדי שיחיה, וחי בעלי חכמה ומבקשה בלא תלמוד תורה - כמיתה חשובים". ולכן חס ושלום מלעזוב את בית המדרש ואת הרב ממנו הוא רגיל לניגוד תורה ויראה! וביאר לחשש המחלוקת, צריך שמואל לדעת ולשנן היטב: באפס עצים תכבה אש - כשאין צד שני, לא יכולה להיות שום מריבה ומחלוקת! ולכן, אם יעבוד על מידת החבלה ובלבית פיו, וירבה בתפילה לברוא שיצילו ממחלוקות, הוא יזכה בעזרת ה"תלמידים" להמשיך לעסוק בתורה והמחלוקת תשקט ועלעל.

לסיכום: שמואל ימשיך ללמוד בכלל אצל רבו, וישמור עצמו ככל שניתן מהמחלוקת (אחת שאלתי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מנירה חזני בת בורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מנירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן בורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן נגה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת גוהר ז"ל, לע"נ יוחנן בן מרים ז"ל, לע"נ עניס בן בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בחסות בן רבקה ז"ל, לע"נ משה בן אסתר ז"ל, לע"נ משה בן בורשיד ז"ל, לע"נ יוחנאל בן מול ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן סולטנה ז"ל, לע"נ צבי כהן בת פלוי ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ועל כפי נפטרי עם ישראל.

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל החובות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות כותב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דימוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ג תמוז תשפ"ב: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:29 חיפה: 7:22 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:34 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת חוקת

ניחום ועידוד לרעהו

"אורח חדש החל להגיע..."

כשראה הגאון רבי ביינוש פינקל זצ"ל (ראש ישיבת מיר) משהו עם סימני דכאון ויאוש, היה מנסה להקל מעליו סבלו ולהפיח בו רוח חיים.

סיפר יהודי: "אבי ז"ל היה עסקן עשיר ונדבן ובינתו היה מרכז פעילות. יום אחד התחפץ הלגלג. תסבוכת משפטית וחקירות משטרה היו מנת חלקו. בין רגע הפך אבי מאדם נכבד לאדם מנודה. ידידים שהיו רגילים להכנס לביתנו, נעלמו..."

"רק אורח אחד חדש החל להגיע, היה זה רבי ביינוש פינקל. הוא הגיע מידי יום ביומו לשהות עם אבינו. ולא רק זה. הוא גם עזר לו להחלץ מהתסבוכת המשפטית וסייע להעמידו שוב על רגליו. באותה תקופה חשובה, הוא היה המקור היחיד של אור וחום בתוך משפחתנו..."

בכל נפשך

דברי חיזוק ועידוד...

מעשה בעלל צדקה גדול שירד מנכסיו והיה מדוכא. הוא נכנס פעמים מספר לביתו של הגר"י **קניבסקי-הסטייפלער** זצ"ל לתנות צרותיו. בכל פעם שנכנס, היה הסטייפלער מעודדו ומחזק רוחו כשהוא מזכיר את עברו המפואר באומרו:

"זכר אהה את החסד שעשית עם פלוני ואת מה שתרמת לפלוני. את הדברים הטובים האלו שעשית, אף אחד לא יוכל לקחת ממך, וזהו העושר האמיתי..." הלה יצא מביתו בתחושה של עשיר גדול הבטוח בעושרו..."

תולדות יעקב

לבבות ולרקוד...

חתן שעמד כשבוע לפני יום נישואיו, נכנס לביתו של **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל והחל לבכות כי מרגיש שאינו מוכן מספיק להכנס תחת החופה ולבוא בבית הנישואין.

הרב שך היה אז בערוב ימיו לעת זקנותו המופלגת והיה שרוי בחולשה נוראה. כאשר שמע את דברי החתן אמר לו הרב שך: "בצורה כזו אכן אי אפשר להכנס לחופה. תאמין לי שאין לי כח לזוז ממקומי, אבל אם אתה ממשיך לבכות כך, לא תהיה ברירה ואהיה מוכרח לקום ולהביא 'לחיים' ולרקוד איתך כאן..."

הלמות עמלים - ח"ב

לנחם ולעודד הזולת השרוי בצער ובדאגה ולחזק את רוחו!

נלמד מהפסוק: "קח את אהרן ואת אלעזר בנו" (פרק כ-כה) וכתב רש"י: "קח את אהרן - בדברי ניחומים. אמור לו אהרן שתראה כתרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך. עכ"ל. למדנו הנהגת מדותיו של הקב"ה עם אהרן לנחמו בשעתו הקשה. הנהגה זו מחייבת אותנו, מתוך חובת ההתדבקות במדותיו וההליכה בדרכיו של הקב"ה לעודד לחזק ולנחם את חברנו ששעה שדואג ומצטער. ואף זה נכלל במצוות הצדקה והחסד כמו שכתב החינוך (במצוה תעט).

וכך כתב החינוך: כלל במצות צדקה וחסד, כל המהנה את חברו בין בממון בין במאכל, בין בשאר צרכיו, או אפילו בדברים טובים דברי ניחומים, בכלל מצות הצדקה הוא ושכרו הרבה מאוד! ויכנסו דברי באזניך כי טובים המה.

ובאמת דברים אלו כבר לימדונו חז"ל עד כמה גדולה מעלת המנחם והמעודד את זולתו המדואג והמדוכא, בדברים. כמו שאמרו: הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות ואילו המפייסו בדברים מתברך ב"א ברכות. הרי שמעלת המפייס בדברים אף גדולה היא מהנתינה עצמה.

נוכל ללמוד זאת, בדרך רמז, מהפסוק בפרשת ויחי (פרק נ-כא) בו אמר יוסף לאחיו: "אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם". ולכאורה: מה פשר חוספת הפסוק שניחם אותם ודיבר על לבם, מה זו תוספת מעלה על מה שאמר "אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם" שלכאורה אין טוב מזה ובכלל מאתים מנהו!

אלא בא ללמדנו, שבאמת ישנה מדרגה גבוהה יותר מן "אכלכל אתכם ואת טפכם" וזוהי המדרגה של דברי פיוס וניחומים. של "וינחם אותם וידבר על לבם" - בדברים המתקבלים על הלב. וזה שאמרנו חז"ל ש"המפייס" את העני מעולה הוא מן "הנותן" לעני.

בהקשר לכך נציין את תשובתו של **כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל** לשאלתו של הגאון **רבי יחזקאל אברמסקי** זצ"ל ששאלו על לשון הפסוק (דברים טו-א) "כי לא יחדל אבינו... על כן אנכי מצוך לאמר פתח תפתח את ירך..." ושאל הרב אברמסקי שלכאורה מלת "לאמר" מיותרת ואפשר בלעדיה:

והשיב לו הבית ישראל שניתן לבאר את הפסוק כך: כאשר הנך פותח את ירך לתת צדקה לאבינו, אני מצוך "לאמר" - שתאמר לאבינו דברי פיוס ועידוד שלא ידאג ממצבו הנוכחי, כי לגלג חוזר הוא בעולם, ועוד יגיע היום שהוא, אבינו, יוכל לפתוח ידו לאחיו העני.

עלון השבוע פרשת חוקת הוקדש לעילוי נשמות
ר' אהרן יעקב בן ר' אליעזר קורנוזר ז"ל

נלב"ע ז' תמוז תשס"ב
ת. ב. צ. ב. ה.

להשכין אחוה ושלוש בין אדם לחברו ובין איש לאשתו?

נלמד מהפסוק "ויבכו את אהרן שלושים יום כל בית ישראל" (פרק כ-כט)

ואילו במיתת משה רבינו נאמר: "ויבכו בני ישראל את משה" (דברים לד-ח). מדוע לא נאמר "כל בית ישראל" כשם שנאמר אצל אהרן? אלא, מפרש רש"י הטעם, משום שעל משה בכו בני ישראל - רז הזכרים, ואילו על אהרן, מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום ומטיל אהבה בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, בכו "כל בית ישראל". זכרים ונקבות.

שינוי במסכת אבות (פ"א משנה יב) "הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום". מדוע התחיל התנא ב"אוהב שלום" ורק אח"כ "רודף שלום"? אלא ללמדנו שלפני שאתה רודף שלום אצל אחרים, עליך לדאוג שיהיה שלום בנפש שכוחות הרע והטוב ידורו בשלום ולא יגברו כוחות הרע על הטוב, רק אז תוכל להשכין שלום גם אצל אחרים.

ואמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין ו): אהרן אוהב שלום ורודף שלום ומשים שלום בין אדם לחברו ובמסכת כלה אמרו: רודף שלום היכי דמי? כדתיא בקש שלום ורדפו... בכל מקום בקש שלום ורדפו. ובירושלמי (פאה א-א) מובא: "בקש שלום ורדפו" - בקשהו במקומך ורדפו במקום אחר.

על עצם הלשון "רודף שלום" הקשה רבינו יוסף חיים מבגדד ז"ל (בספרו בן יהודע-סנהדרין י): הרי יש כאן ב' מובנים שסותרים זה את זה. כי "רודף שלום" מובנו להלחם נגד השלום ולסלקו; ותיירץ, שפעמים כדי לעשות שלום בין ראובן ושמעון יש להלחם ולסלק את אותו אדם שמחרחח את הריב בין ראובן לשמעון. ובה שנהרשו נעשה שלום ביניהם.

החתם סופר ביאר את לשון המשנה באופן הבא: פעמים כאשר יש חילול ה' צריך לרדוף את השלום. וכמו שעשה פנחס בקנאו את קנאת ה' שהיה זה מעשה שלכאורה סותר את השלום ומסלק אותו, ודוקא מכך נוצר השלום האמיתי בין ישראל להקב"ה.

והגאון רבי ראובן כץ זצ"ל ביאר (בספרו **דודאי ראובן**) שפעמים צריך לדרוף את השלום במקום אחד בעולם כדי שיהיה שלום במקום אחר. וכגון מה שאמרו חז"ל (סנהדרין עא). "כינוס לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם כינוס לרשעים רע להם ורע לעולם". וממילא, אם רוצים להטיב עם העולם יש להרחיק את השלום ולסלקו מבין הרשעים, ולפלו ביניהם. כי כל פיזור ופילוג בין הרשעים הוא ברכה לעולם, ובה בעת יש לאהוב את השלום בין הצדיקים. ולעשות הכל כדי שהשלום ישכון בתוכם, ובזאת תהיה השלום הנאה לעולם.

ואולם יש להבין מה הם פשר ג' לשונות השלום שאמרו על אהרן [אוהב שלום, רודף שלום, משים שלום]; וביאר **המהרש"א** שג' הלשונות האלו הם כנגד ג' מיני השלום שעושה הפשרה:

(א) לשון "אוהב שלום" נאמר כנגד השלום שבין הדיין לאביו שבשמים, שכן אם הדיין נוטל מבעל הדין ממון שלא כדין, גורם בכך למריבה בינו לבין הקב"ה (כמבואר בגמרא ז). נמצא שע"י הפשרה שעשה אהרן מנע ריב זה.

(ב) לשון "רודף שלום" נאמר כנגד השלום שבין הדיין לבעלי הדין, שהרי בדרך כלל המתחייב בדין שונא את הדיין ומתרחק ממנו וע"י הפשרה שעשה אהרן נמצא שרדף אחרי בעל הדין וקירבו אליו.

(ג) לשון "משים שלום" נאמר כנגד הבעלי הדין עצמם שמים שלום ביניהם ע"י הפשרה ומשדל אותם להתרצות זה לזה בפשרה וממילא נעשה שלום ביניהם.

עם נודע למשיגי הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל על אחד התלמידים, בן עליה, שהרגיש פגוע מרוב והתנתק ממנו ופסק מלשוחח עמו בדברי תורה. שיגר אליו מכתב ובו כתב בין היתר בזה"ל: "מה מאד הייתי רוצה שיהיה שורר השלום בינו לבין הרב. ואל יאמר יידי כי חלילה אין ביננו שום פירוד ומחלוקת, חלילה. כי היפך השלום הוא פירוד ומחלוקת, ושלוש אין כאן".

"והנה התורה נתנה לו עצה ודרך איך להסיר מעל לב זולתו כל טינה והתרחקות, והוא ע"י כח הדיבור. שמא יאמר שקשה הדבר. ודאי קשה הוא. אבל הלא עיקר בריאת האדם הוא זאת, לשבור ולהסיר הערלה מעל לבו... אז עבודתו, ובה יעלה מעלה מעלה!"

לוותר כדי להרבות שלום...

בעיר ברעזא נהגו לומר בראש השנה לפני התקיעות, בנוסף לפרק "למנצח לבני קרח מזמור", גם את פרק פט בתהלים. כאשר הגיע הגאון רבי **יצחק אלחנן ספקטור זצ"ל** לכהן כרב בעיר זו, הודיע כי בתור מרא דאתרא הוא מבטל מנהג זה, שאין לו יסוד בראשונים, ולא מהלכים בקהילות ישראל. ועתה להסתפק באמירת שבע פעמים "למנצח" כנהוג, וכל הרוצה לומר בכ"ז את פרק פט יוכל לקרוא אחר התפלה.

למחרת שמע את זקני העיר מתרעמים: "האחד בא לגור וישפוט שפט". רב צעיר מבטל מנהג המקובל בדינו מדורות... כששמע זאת רבי יצחק אלחנן וברצותו למנוע מחלוקת, ועוד בעצם ראש השנה, עמד וביטל רצונו מפניהם ופייעם, בהתנצלו כי לא ידע כי הוא מנהג עתיק הוא בעיר, וכך נשאר המנהג שם לומר מזמור פט כל השנים.

נוהג היה רבי יצחק אלחנן לומר מידי יום ביומו חמשה מזמורי תהלים לפי סדר הפרקים. ובהגיעו לפרק פט מידי פעם, היה נזכר את אשר קרחה והיה מספר את המעשה לפני באי ביתו ללמד עד כמה צריך לוותר על רצונו כדי להרבות שלום בישראל.

תולדות יצחק

שלא ליהפך ל"רודף"...

פעם ניסה החזון איש ליישב הדורים בין שני רבנים שהסתכבו במחלוקת. סח לו אחד מהם שהוא חושש מאוד מפני רדיפותיו של בר הפלוגתא שלו שידו תקיפה ולכן עליו לפעול...

נתן בו החזון"א מבט חודר והעיר: "צריך מר להשמר מאוד, כי מרוב פחד שמא יהיה לנרדף, עלול הוא ליהפך לרודף... המרחק בין נרדף לרודף הוא כחוט השערה, ואפשר להתחלף בתפקידים ככהרה עין. ומשהתגבר הנרדף ונהפך לרודף, מאבד הוא בו ברגע זכויותיו הקודמות, בורא העולם נעמד אז לימין הנרדף החדש, אפילו הוא רשע..."

פאה"ד

למינן השכנת שלום בית...

מעשה שהגיע לביתו של רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, מכתב נאצה מאדם פלוני. הדברים שנכתבו שם היו כה מנוגים ומכוערים עד שא"א היה לקרואם. זה היה מזועזע! הרב שך נטל את המכתב בנחת והצניעו בארון.

מספר ימים לאחר מכן, הגיעה לביתו אשה שבורה ורצוצה, שיתארה בפניו את הבעיות שיש לה בשלום בית עם בעלה. האשר התמוגגה בדמעות שלישי, הרב שך ישב נרעש וכואב כששמע את כל דבריה.

כאשר סיימה האשה להשיח את לבה, קם הרב שך מסוקומו, ניגש לארון והוציא את המכתב האמור. הוא המראה לאשה את תוכנו באומר: "את רואה, גם אני סובל בעולם הזה ממקטרגים הקמים עלי בנאצות וגידופים, ולמרות הכל אני ממשך לעבוד את בוראי. גם את צריכה להתנהג כך. ובס"ד תראי שהכל יסתדר".

האשה יצאה מביתו של הרב שך כשהיא מחוזקת. ואכן התברר שמאז חזרו השלום והשלוה לשרור בבית זה, אותו מכתב שהציג הרב שך בפני האשה ברגע הנכון, עשה את שלו.

הלמות עמלים

המצער את חברו עליו לפייסו ולבקש סליחתו!

נלמד מהפסוק: "ויאמרו חטאנו כי דיברנו בה' ובך התפלל אל ה'... ויתפלל משה בעד העם" (פרק בא-ז)

וכתב רש"י: מכאן למי שמבקשים ממנו מחילה שלא יהא אכזרי למחול. ואמרו חז"ל במדרש: "ידעו שדברו במשה ונשתטחו לפניו ואמרו התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש - 'ויתפלל' - להודיע עונותוננו של משה שלא נשתהה לבקש עליהם רחמים, ולהודיע כח התשובה, כיון שאמרו חטאנו מיד ונתרצה להם שאין המחול נעשה אכזרי. וכן הוא אומר 'ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך'."

כתב רבי יהודה החסיד ז"ל (בספר חסידים-כג): אבל בעירות שבין אדם לחברו, כגון חובל או מקלל או גוזל כיוצא בו, אינו נמחל לעולם עד שיתן לו מה שהוצא חייב וירצוהו. אעפ"י שהחזיר ממנו שהוא חייב לו, שרוד לרצות ולבקש ממנו שימחל לו. ואפילו לא הקניט את חברו אלא בדברים, צריך לפייסו ולהתחנן לפניו עד שימחל לו.

את הדין הזה שאף שנתן, עדיין אינו נמחל לו עד שיפייסו ויבקש ממנו מחילה, למדו חז"ל במשנה (ב"ק צב.) מהפסוק 'ונעתה השב אשת חייב...' עוד אמרו שם: ומנין שאם לא מחל לו שהוא אכזרי שנאמר 'ויתפלל אברהם אל האלוקים וירפא אלוקים את אבימלך'."

והקשה הפני יהושע (שם): הרי משמע מהמשנה שלאחר שביקש מחילה יצא ידו חובל לגמרי, ואם כן, מדוע הוצרך אברהם להוסיף ולהתפלל לרפואת אבימלך, הלא אחרי שביקש מחילתו ונתרצה לו, עשה בזה כל המוטל עליו, והיה ראוי להרפא גם ללא תפלת אברהם?

ולתירץ הפני יהושע, שאף כי אמנם היה ראוי להתרפא גם ללא תפלת אברהם, אעפ"כ הוצרכה תפלת אברהם כדי להראות לרבים שאברהם מחל לו, שידעו כי חייב הוא מעיקר הדין למחול.

אכן, אפשר גם לתרץ בפשטות, שבכל עבירות שבין אדם לחברו יצא גם פגם בין אדם למקום, וצריך כפרה לצאת ידי שמים. לפיכך הוצרך אברהם להתפלל. וכן מבואר מדברי הים של שלמה (ובמות פ"ח סימן כז) שיש ללמוד זאת מהנהגתו של דוד המלך כשפייס את הגבעונים ממה שעשה להם שאל.

וכך כתב הים של שלמה: "מכל מקום אין הקב"ה מכפר כל כך אלא כשיתפלל המחול עצמו עליו. ועל כן ראוי מי שמדקדק בדבר ויראת ה' על פניו ועשה לחברו ומפייסו, יבקש ממנו שיפלה עליו, והמחול גופו מצוה רבה שיעשה לה רצונו. וכך מצינו באברהם 'ויתפלל אברהם על אבימלך'." עכ"ל.

נתעוררה שאלה מעניינת מתוך מעשה שהיה, באדם שהוציא שטר חוב על חברו ותבע אותו בסכום הכתוב בשטר, אך הנתבע ניסה להתחמק מחובו בטענות שונות ומשונות, עד שהתובע כעס עליו כעס גדול, ומתוך כעסו הכריז התובע שלוש פעמים: "אני מוחל לך על כל החוב ואני מבקש אפילו פרטה אחת והא לך השטר והנך רשאי לקרועו כרצונך."

ואולם אחרי כמה ימים חזר התובע לתבוע את חובו בטענה שמחילתו היתה מחמת הכעס ולא מחל בלב שלם. ועתה השאלה היאך נדון את המחילה הזו, האם נחשב כמחילה באונס ולא הוי מחילה, או שהחוב מחול?

בשו"ת רע"א (ה"מ סי' ה) דן בשאלה זו, ולדעתו נחשב שהתובע מחל על החוב ואין בטענותיו כלום. כיון שאמר בפירוש שמחל ואף אחד לא כפה אותו להניד כן. ואמנם מצינו פלוגתא בנידון זה האם מחילה בכעס נחשבת מחילה או לא. (ועיי' בשו"ת חתם סופר ה"מ סימן קל.)

"אנא, מחול לי..."

יהודי ירושלמי (מהדור הקודם) שנזדמן פעם לחברו, סיפר: "היה זה בחול המועד סוכות, התפללתי שם תפלת שחרית וכשהקיפו עם הלולב והאתרוג, ניגש אלי הגאון **רבי חיים חזקיהו מדיני זצ"ל** (בעל השדי חמד) ורמז לי משוה ולא הבנתי כוונתו. הוא הגיש לי בתרעומת קלה את לולבו ואתרוגו. לקחתים מידי ועדיין לא הבנתי מה הפצו. או- אז הוציא משקפיו מנרתיקם והרכיבם לעיניו כשהוא מביט בי. הבנתי: היה עלי לקחת מידי את הלולב כדי שיוכל להוציא משקפיו.

לאחר התפלה ניגש אלי עם שמשו ועם אחד מתלמידיו ולתדהמתי אמר לי: "הריני מבקש מחילה ממך לפני שני עדים כדון, בלי משקפים חשבתי אותך בטעות למשמשי אליהו (שלא הגיע באותו יום) ולכן התרעמתי עלך שאינך מסייע בידי. אנא מחל לי..."

עפ"י אורות ממזרח

"כדאי לי למחול לו מיד..."

אירע פעם שאדם הכעיס מאוד את **כ"ק האדמו"ר רבי יעקב דוד מאמשינוב זצ"ל**. ואולם האדמו"ר בגדלות נפשו הבלגי והכריז מיד כי הוא מוחל לו בלב שלם. לתמיהת מקורביו על כך, נימק להם בדברים הבאים:

"תארו לכם שהייתי מקפיד וכועס על אדם זה ואף משיב לו כמדתו, שמא מאוחר יותר היו מתעוררים בי רגשי חרטה, מדוע עשיתי כך לאיש זה, אולי באמת הצדק עמו ולא עמי. ואני אצטרך לחפשו ולבקש ממנו מחילה. ופעמים לא אוכל למוצאו כי יסע הלה למרחקים, וכיצד אשיגו לבקש שימחל לי."

"ואולם אם אמחול לו מיד, אף שיטכן כי על פי דין איני מחוייב למחול לו, ואפילו אם אחטא בזה. הרי חטאתי להשי"ת בלבד, והשי"ת מלא כל הארץ כבודו וכבודו מלא עולם, ואם כן אוכל לבקש ממנו מחילה בכל מקום ובכל זמן על מה שחטאתי כנגדו בזה שמחלתי לאיש שלא הייתי צריך למחול לו..."

עפ"י "שיח שרפי קודש"

מחילה בפה...

סיפר הגר"א מן שליט"א: "צילצל אלי יהודי מבורו פארק שילדו בן העשר נטרפה דעתו לפתע, רח"ל. הרופאים טענו שאינם מכירים תופעה כזו. הוא התחנן ואמר: 'ישעיהו חשבון נפש ממה זה יכול לקרות, ונזכרתי שאני כמלמד תלמידים צעירים ביקשתי לעודדו ואמרתיו ש"לא צריך להיות בעל כשרונות כדי לגדול ולהיות גדול הדור, הנה רבי **חיים קניבסקי** טעה ליה היה לגדול הדור: אולי אין לי דרך ארץ לדבר כך ולכן נענשתי...' הוא התחנן שאבקש בשמו מחילה מרבי חיים... ביקשתי שישלח לי בפקס את פרטי המעשה במדוייק ושלח לי.

למחרת הקראתי בפני רבי חיים את הפקס. רבי חיים צחק מאוד ואמר: "יש לי ספר מאבא (**הסטייפלער**) ששם כתוב **שהחזו"א** היה בעל כשרון חלש בצעירותו, ואבא הגיה בצד: 'זהו שקר והוצאת שם רע'." והוסיף רבי חיים: "האיש שהיה טעה לצד ימין, כי החזו"א היה בעל כשרון, ואילו האיש מאמריקה טעה לצד שמאל, שגם היום אין אני בעל כשרון... ואכ"כ אין לי על מה למחול..." ובייכרו.

למחרת נכנסתי אצל **הגרמ"י ליפוביץ זצ"ל** וסיפרתי לו את שאירע אתמול עם רבי חיים. אמר לי רבי מיכל יהודה: "בטח הוא צריך מחילה, שכן רבי חיים למד אצלי והיה בעל כשרון וכולם אהבוהו." והסכים רבי מיכל יהודה שעל רבי חיים להוציא מהפה שמחל לאותו אדם.

למחרת נכנסתי שוב לרבי חיים וסיפרתי לו מה אמר רבי מיכל יהודה אודותיו, ועוד לפני שסיימתי, קלט כוונתו והפסיק אותי באומרו בפה: "אני מוחל לאתו אדם במחילה גמרה..." מחמת יראת הכבוד לרבי מיכל יהודה, הבין שזו כוונתו ועשה כן לפני שהתבקש.

להפתעתי, צילצל אלי האבא מבורו פארק ובישר לי שבאותו היום הילד נהיה בריא והרופאים משתאים ולא מבינים כיצד חלה וכיצד הבריא.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

יש אור בקצה המנהרה! / הרב נפתלי וינברג

מורי ורבותי היקרים והנכבדים:

הרשו לי לשתף אתכם ברגע קטן שהתרחש אצלי לפני 27 שנה, ואשר מאז הפכתי ל"עוסק בצרכי ציבור" (משתדל שזה יהיה גם "באמונה"...)!

ביום רגיל לגמרי צעדתי ברחוב, פגש אותי אדם "במקרה", שוחחנו במשך כמה דקות ספורות בלבד, וכך בעצם הוקם "מכון אהבת אמת", "עלון איש לרעהו", תוכנית חוברת הלימוד וכו'. יצאנו לדרך... מאז אני משתדל לפעול ולהפעיל בתחום שבין אדם לחבירו.

* * *

לפני שניגש לנושא החשוב הבא, חובה לחדד נקודה. הגישה התורנית הבריאה היא שִׁבְחֵי יְיָ יש תמיד לראות את האור, ולא את החושך. להתמקד בחיובי ולא בשלילי. אמנם, כאשר נשאף לתקן עולם במלכות שכי, תהא זו תמימות יתרה לטעון שהכל טוב ויפה. גישה דמיונית זו תביא אותנו למסקנה שאין צורך לשנות כלום.

ולא היא!

כדי לרפא פצע רציני צריך להתעסק איתו ועם המוגלה שלו. זה לא נוה, גם לא נעים, אבל בלי שתבין את עומק הבעיה, לא תמצא את הדרך לריפוי!

כאשר נתבונן בעומק הפצע של מצבנו נגיע למסקנה ברורה: האנוכיות אוכלת בכל חלקה טובה. הכינויים לתופעה רבים, אגואיזם, אינטרסים וכו' אך התוצאה אחת, אנשים רבים מוֹבְלִים - במודע או בתת מודע - במחשבה אחת: "מה יֵצֵא לִי מִזֶּה"... זו לא מידה יהודית. זה נדבק בנו כתוצאה משנים ארוכות של גלות בין הגויים, אבל זה כבר נדבק בנו חזק. חזק מידי.

תעברו על רוב סוגי הבעיות עימם אנו מתמודדים, ותגלו שהאנוכיות היא הרעה החולה שניצבת במרכזן. כך זה בשידוכים, שלום-בית, בכלכלה ובפוליטיקה (אוטוטו כאוס חדש של בחירות...)

האם ניתן לשכוח ממציאות של רבבות! (בחורים ונערות בעולם היהודי כולו שלא מצליחים להתארס? והאם נתעלם מהעלייה באחוזי הגירושין רח"ל?)

גם החינוך החרדי לא נמלט מכך. קשה לי מאוד לכתוב את זה, אבל אני מצוי בתחום מזה עשרות שנים. קשור עם מנהלים, מפקחים ומתנכים רבים והם מודים בפה מלא שזה המצב. הם זורמים עם המציאות העגומה, משום שהם לבדם חסרי-אונים לשנות הכל.

רשימת הבעיות ארוכה למדי, אך דומה שִׁדְי במה שכבר הזכרנו כדי לעורר אותנו להודות שאנו סובלים מבעיה עמוקה - כזו שלא קל להיפטר ממנה.

* * *

הרעיון הבא נכתב לאחר התייעצות עם מומחים, משפיעים ואנשי ציבור. הבשורה היא שִׁשְׁנָה דרך שתוכל לגרום למהפך לטובה במצב. רבותי! יש אור בקצה המנהרה, אך בתנאי שנתאזר בכוחות לצעוד עד קצה המנהרה... יקח זמן לנצח - אבל זה יקרה!

המטרה היא לשנות את החשיבה, את המושכל-ראשון, מְגִישָׁה אגואיסטית לגישה אחרת. הדרך להגיע לכך היא באמצעות שינוי שוב של משפט קליט אשר מוביל אותנו ליישום. עצם הרעיון כבר מבואר בספרי המוסר, ובעולם של תקשורת-המונים הוא מאוד מצוי, משפיע ומקובל. לשיטה הזו יש "קבלות" בדמות חברות שמגלגלות דרכו מיליארדים, ואין כל סיבה שלא ניישם אותה לעבודת השם.

בוא ניקח משפט כמו "מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך". כאשר המשפט הזה יהיה תלוי במקום בולט בכל בית, בית-ספר, בנין, מוסד, עיתונים, עלונים, שלטי-רחוב, הוא יחלחל בסופו של דבר לעומק הנפש וישפיע!

לא. זה לא יקרה ביום אחד. מדובר בתהליך מתמשך, אך הולך ומתעצם, עד שהוא יחדור למוח, ללב ולדם של כולנו. הגישה תלך ותשתנה, ומתוך כך גם המעשים ילכו וישתנו. תסמכו על עם-ישראל שברגע שהקמפיין רק יתחיל, כל אחד כבר ימצא לעצמו את הדרך כיצד להעצים בנפשו את ההשפעה. אחד יקפיד להוסיף את המשפט מידי בוקר לאחר 'מודה אני', והשני לפני 'קריאת שמע שעל המיטה'...

כך או כך כולם יתחילו לחיות את הנושא מחדש!

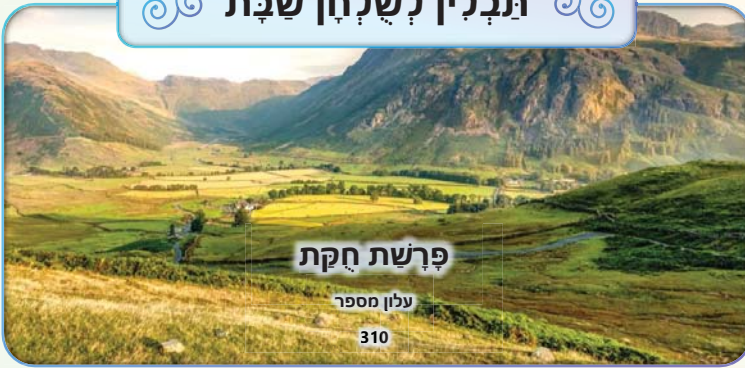
הרגל נעשה טבע - נתרגל כולנו לומר "מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך" - ובשם השם נעשה ונצליח.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

תבלין לשלחן שבת

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יחושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - **תנצ"ה**
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת:
 בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן יידיה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

כס"ד

גא לא לקרא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

פרשת חקת

עלון מספר

310

נקודה בפרשה:

אני 'נדלקתי' מהשגך דבר פשוט וקל, וגו' במקום השבתי: אני מוכן. וכי מי לא יהיה מוכן לעשות דבר פשוט וקל לעלי נשמת אמוני?

מששמע הקרוב הרד"י את תשובתי החיובית, אמר לי שמדי יום ושני, טרם כניסת השבת, אצבך את המנוחה במקרה, כדי ששקטפתח את המקרה בשבת, לא תדלק המנוחה. "את שמירת השבת הוא תקדיש לעלי נשמת אפר", אמר לי הקרוב. וכן עשיתי. בכל יום ושני, בהתקרב זמן השבת, כבייתי את מנוחת המקרה, ונדעתי שאני עושה זאת לעלי נשמתה של אמי. ה'ש דבר קל מזה?

אבל, לא עברו שתיים ושלוש שבתות, עד שהתחלתי לשאל את עצמי, אם אינך מדליק את מנוחת המקרה - מדוע הנך מדליק את המנוחה בסלון ובג'תר חרדי הביתי?

נסיתי לדחות את השאלה הא שפעפעה בתוך מעי, אצל לא עזר לי כלום. כיון שאני אדם הפועל על פי כללי ההגיון, המשכתי כל העת להטיף לעצמי, ולומר 'אם אינך מדליק את מנוחת המקרה, אל תדליק גם את המנוחות בג'תרי הביתי'. עד שהזמנתי שמסלאי שיתקין לעוני שבת בביתי, כדי שאוכל להסנע מהדלקת האור במדורים.

ואז הגיע תור הרד"י שהיה בביתי. אם אינני מדליק את המנוחה במקרה ובמדורים, כיצד אני מרשה לעצמי להדליק את מקלשיר הרד"י? כך הפסקתי בהדרגה גם את ההאזנה לרד"י. ואז התחלתי לשאל את עצמי, אם את האורות בבית אינך מדליק, וגם לא את מקלשיר הרד"י, איך הנך מפעיל את הרקב בשבת?

וכך פתחתי בתהליך עקבי של מחיקת עוד חלול שבת, ועוד חלול, ועוד חלול, עד שהחלחתי בסיעמא דשמיא להתנצר כמעט מכל אסורי השבת.

לראות את טובת העם

"באו חשבון" (כ"א, טו) משפט אהד קטן שיוצא מפיו של יהודי, או אפילו מלה אחת שנאמרה בנעם ובהון, ומתוך רצון לסייע ביד הזולת, יש בלחה להשפיע שפע רב, לבנות עולמות שלמים, ולהפך את השומעים מרעים לטובים. את הספור הבא ספר חנוך דגול מירושלים, המכנה באתר הסמינרים הידועים.

בדידי הוה עבדאי, קרוב משפחה שנפטר, וזכה לחזר בתשובה שלמה על ידי השתלשלות סדהימה של 'בואו חשבון', דהינו שהוכחתי לו על ידי חשבון פשוט שיש דברים שבלחו לעשות. אותו קרוב לא זכה להיות שומר תורה ומצוות. במשך שנים נסינו להשפיע עליו שישנה את ארחות חייו, אצל הוא סרב בעקשנות לשמע.

גם כאשר נפטר אביו, עשה רק את הפעולות המינימליות, ושב שכעה, אמר קדיש פה ושם, אצל המשקיש את חייו כהרגלו, ולא אבה לשמע על שני דברים.

אחרי כמה שנים נפטרה אמו. והנה, מספר חדשים לאחר מכן, התפלאתי מאד לראותו כשלאישו חבושה כפה גדולה, והוא מצהיר שהוא מתפלל מדי יום, שומר על כשרות ועל שבת. לא ידענו מה קרה, ומי השפיע עליו לשנות את דרכו. הרי גם אנחנו נסינו והשתדלנו במשך כל השנים להשפיע עליו, ולא הצלחנו.

והנה נודע הדבר. הוא עצמו ספר לנו מי הצליח להשפיע עליו לעשות שנוי כה דרמטי בחייו.

וכך ספר: בתם שכעת ימי האכל על אמי, נגש אלי אהד מקרובי המשפחה, יהודי חרדי וגיעים הליכות, ואמר לי: 'האם רצונך לעשות דבר פשוט וקל, לעלי נשמתה של אפר עליה השלום?'

שפּעקמה בי, שְׁאָנִי -'חוטאי' שְׁכַמְחֵי - זוכה לְאָלֵל אֶצֶל רַב הַשְׁכָּחָה. הסעודה עָבְרָה בְּהִתְעַלּוּת רַבָּתִי, וּמִיד לְאַחַר מִכָּן יֵצְאֵתִי עִם הַרֵב בְּדָרֶךְ לְאַמִּירַת הַשְּׁעוּר הַקְּבוּעַ שְׁלוֹ בְּבֵית הַכְּנָסֶת. הַרֵב הוֹשִׁיבֵנִי לִידוֹ, וְהַשְּׁעוּר עָבַר גַּם הוּא בְּהִרְגָּשָׁה רוֹחֵמִית נֶעְלָה. וְכֵן, כְּמִיּוֹם קָרִים לְנֶפֶשׁ עֵיפָה, הַחֲלוּתִי לְקַבֵּל עָלַי עַל תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְהַפְּכֵתִי לְכַעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר. (בְּרַכִּי נֶפֶשׁ)

וְאֵז גְּלִיל שֶׁבֶת אֶחָד, הַתְּחִיל לְשַׁעֲמֵם לִי... הָרִי אֶת הַרְדִּי אִינְנִי מְדַלֵּק, בְּרַכְבִּי אִינְנִי נוֹסֵעַ, אֵז מָה עוֹשִׂים...? בְּרַגְעַ הַהוּא נִזְכַּרְתִּי שֶׁבְּסִמּוֹךְ מֵאֵד לְבִיתִי יֵשׁ בֵּית כְּנָסֶת. קִמְתִּי וְהִלַּכְתִּי לְשֵׁם. הַמִּתְפַּלְלִים וְהַרֵב קִבְלוּנִי בְּמֵאוּר פְּנִים. אַחֲרַי הַתְּפִלָּה הִרְגָּשְׁתִּי הַתְּעַלּוּת מִיְחָדָת, וְאֵז הַלְּפִתְעִתִּי נִגַּשׁ אֵלַי הַרֵב, וְהִזְמִינִי לְאָלֵל אֶת סְעוּדַת הַשֶּׁבֶת בְּבִיתִי. לְמוֹתֵר לְצַן אֶת הַהִרְגָּשָׁה

ספור לשבת:

ספר גוי, וגדל בבית חילוני לגמרי, הוא הפך לבעל תשובה גמור. הוא שינה את אורחות חייו מהקצה אל הקצה, עד שהיה לאדם חדש, יהודי חרדי, עובד השם בכל מאודו.

באחד הימים ביקשו ממנו המתפללים הסבר. "מה משרך אותך בהגבחה של ספר תורה דווקא?" שאל אותו אחד מהם.

והוא הסביר: "נולדתי בבית מנותק מיהדות. אמנם סבתי זכרונה לברכה היתה צנועה וצדקת, אך הורי הרחיקו לכת. למדתי בבית ספר גוי, ועברתי את המסלול הרגיל של אמריקאי ממוצע. במפעל שבו אני עובד מארגנת ההנהלה של המפעל מדי פעם טיולים לכל העובדים, כל פעם במדינה אחרת בעולם.

באחת השנים נסענו למזרח התיכון, והתאכסנו בבית מלון בירושלים. בכל יום הלכנו לאתר אחר. בשבת בבוקר ירדתי למטה, לכניסה, ושאלתי את החברים:

מה יש היום? והם אמרו: היום שבת. לאן הולכים?

לבית כנסת.

הלכתי לבית כנסת ברחביה. הלבוש שלי לא התאים לבית כנסת, ולכן נכנסתי לעזרת הנשים שהיתה ריקה.

עמדתי והתבוננתי. זמן קצר אחרי שנכנסתי סיימו המתפללים את הקריאה ועשו הגבהה לספר התורה. באותו רגע קרה לי משהו שאי אפשר להסביר. בעוד אני מתבונן ביריעה הפתוחה שבין עצי החיים, אני חש בהתרגשות עזה, כאילו פונה אלי מלאך מהשמים ואומר לי: כמה צדיק אתה! כמה אני אוהב אותך! זו היתה בת קול פנימית, חזקה ועוצמתית. משהו שעלה בתוכי בלי שום הקדמה לפני כן. תחושה כה נעימה של אהבה עטפה אותי. חוויה כזאת לא חוויתי מעולם.

שבוע הנופש הסתיים, חזרנו לקליוולנד, לחיים האמריקאים הרגילים ולעבודה במפעל, אבל ידעתי שאני מוכרח לראות עוד פעם איך מרימים ספר תורה ומסובבים אותו באוויר. ביררתי איפה יש באזור בית כנסת, וככה הגעתי לכאן, קודם לראות הגבהה מבחוץ, אחר כך מבפנים, וההמשך ידוע.

הסיפור הפליא את השומע. "כל ההתעוררות שלך הגיעה

מהגבהה של ספר תורה?"

"כן."

נוחו של עלבון

מספר הרה"ח ר' צבי ראובן דוידוביץ שליט"א מירושלים:

את הסיפור הבא סיפר לי יהודי חשוב תושב שכונת גאולה שנבחר על ידי ראש הישיבה הרה"ג ר' נתנאל פרץ מאירוזון שליט"א לומר קדיש אחר חמיו הגאון ר' רפאל סולובייצ'יק זצ"ל בנו של מרן הגרי"ז מבריסק.

שבת בבוקר. יהודים עטופים בטליתות לבנות מתנועעים בתפילה. מבחוץ נשמע קולו של מנוע מכונית מתקרב. גבר כבן ארבעים יוצא משם, ומחפש לו פינה מתאימה כדי שיוכל לעמוד ולהשקיף אל תוך בית הכנסת. המתפללים אינם מתרגשים. זה קורה לפעמים. בקליוולנד יש יהודים מכל הסוגים וגם גויים שמתעניינים לפעמים בנעשה בפנים. האדם שיצא מהמכונית עומד באותה פינה ומסתכל. ומסתכל. ומסתכל.

הוא לא זז משם. מגיעים לקריאת התורה, שבעה קרואים עולים, המפטיר גם הוא מסיים, והנה מגיעה ההגבהה. הכל נעמדים, 'משה' אמת ותורתו אמת'. רגע אחרי ההגבהה שוב לא רואים את האיש מהחלון. הוא נעלם.

בשבת הבאה שוב מגיע אותו אדם במכונית, נעמד מבחוץ, משקיף, ומיד אחרי ההגבהה הוא מתניע את רכבו ונעלם. המחזה חזר על עצמו שוב ושוב, והוחלט כי יש לעשות סוף לדבר. אחד מהגבאים יצא אל האדם שחיכה בחוץ ואמר לו: "כאן זה בית כנסת אורתודוקסי. אנחנו שומרים שבת, ובשבת אין לנסוע!"

"ככה?" האיש נבוך. הוא לא התכוון להפריע. "בסדר. אבוא לכאן ברגל."

בשבת הבאה עשה האיש את דרכו ברגל מביתו שבמרחק כמה קילומטרים הגויים. הוא קם לפנות בוקר כדי שיוכל להגיע לשטח בית הכנסת, להיעמד בפינה כלשהי בחניה ולהציץ לכיוון ספר התורה בשעת ההגבהה. "למה תעמוד בחוץ?" שאלו אותו כמה מהמתפללים. "בוא תיכנס."

בשבת הבאה הוא כבר נכנס. הראו לו איפה אוהזים, מה מתפללים, מה קוראים, ולאט לאט הוא הפך למתפלל מן המניין. התפילה בשבת היתה רק ההתחלה. מאמריקאי שלמד בבית

"היא מתמידה מאוד באיסוף הכספים, ונראה שיש בידה כסף רב", אמר הגבאי. "אהבת התורה שלה רבה מאוד. היא בוודאי תסכים להירתם לרכישת ספר תורה."
 יצרנו קשר עם האשה, וזו אמרה: "אני מסכימה לקחת על עצמי את כל התשלום של ספר התורה, בתנאי אחד. נולד לי נכד פג, והוא נמצא בפגיה במצב קשה מאד. אני מבקשת שה'מי שברך' הראשון שיברכו בעת שיקראו בתורה יהיה לטובת הנכד שלי."

הסכמנו לתנאי. בו במקום נתנה האשה שק על סך 6,000 דולר, ספר התורה נקנה, וה'מי שברך' הראשון היה לטובת הנכד. אכן, תוך מספר ימים הוא יצא מכלל סכנה והבריא לגמרי! ספר התורה שתרמה האשה עלה אתי לארץ ישראל, והוא הוא ספר התורה שבו קראו באותה שבת.

הנכד הפג גדל והיה לאיש. ארבעים שנה לאחר ה'מי שברך' הראשון הגיע לבית הכנסת, פגש את ספר התורה שתרמה סבתו, והפך לבעל תשובה אמיתי. (גל' השגחה פרטית ושלח-יושב תשפ"א)

"באיזה בית כנסת זה היה?" שאל המתעניין.

"בית כנסת ברחביה, של הרב שך."

הדברים היו לחידה. האיש שמע את הסיפור הבין כי יש דברים בגו. ייתכן שבאותו ספר תורה טמון סוד כלשהו. הוא הגיע לרב שר ושאל אותו: "אולי תזכור באיזה ספר תורה קראו בפרשה המסוימת ההיא בקיץ?"

הרב זכר וסיפר: זה ספר תורה מיוחד! בתחילת דרכי הייתי רב בבית כנסת בקליוולאנד, וראיתי שיש להשיג בדחיפות ספר תורה כשר. אמרו לי שספר תורה מהודר כמו שאני מחפש עולה ששת אלפים דולר. בימים ההם היה זה סכום עצום! אספתי את הגבאים כדי לדון בדרכים להשיג את הכסף, והנה, אחד מהם נזכר כי בעיר מתגוררת אשה צדקה, זקנה, חובשת מטפחת צנועה, לכושה בדיוק כמו הסבתות הצדקניות שהיו באירופה. מזי יום היא יוצאת והולכת בין החנויות כשבידיה קופסא גדולה, והיא מקשקשת במטבעות ומבקשת צדקה עבור ישיבת פעלץ.

מעשיהם של צדיקים:

מספר הרה"ג רבי אשר קובלסקי שליט"א: היה זה לעת זקנתה של הרבנית שך, רעייתו של ראש ישיבת פוניבז', הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל.

הרבנית כבר הייתה מרותקת למיטה, וכוחותיה לא עמדו לה עוד. לפיכך נהג בעלה ראש הישיבה ללכת מידי יום לחדר האוכל, ליטול מנה מכובדת מהמזון המוגש לבני הישיבה ולהביאה לרעייתו הביתה. בני הישיבה ראו את ראש הישיבה יוצא מהישיבה וצולחת אוכל בידיו, והבינו כי אין זה מן הכבוד שראש הישיבה יסתובב כמלצר, ועוד בחוצות קריה.

"אנחנו נביא לרבנית את האוכל מידי יום, עד הבית!" הבטיחו התלמידים. "אל יטרח ויתבזה כבוד הרב בנושאו אוכל הביתה!" ביקשו. הרב שך פער לעומתם עיניים משתוממות ושאל: "אינני מבין, האם כשראיתם אותי בימי חג הסוכות נושא את ארבעת המינים, גם אז הצעתם את עצמכם?"

גם אז חשבתם כי זו טרחה או התבזות?! דואי שלא, הלא זו זכות כבירה לשאת את ארבעת המינים לבית הכנסת! ועתה, הלא זו הזכות שלי להביא לרעייתו מזון, זכות חסד כבירה פנים-ביתית היא לדאוג לה לאוכל להשביע את רעבונה.

האם תרצו לקחת את הזכות הגדולה הזו ממני?!"

שאל בתמיחה...

סיפור נפלא זה, המופיע בספר "גדולי ישראל בביתם", מחדד את העובדה כי מצות גמילות החסדים מתחילה בראש ובראשונה בבית פנימה.

הבה נדמיון את דמותו של ראש הישיבה, ממרום גילו ומעמדו, רואה לעצמו זכות נפלאה בטרחה אישית לעשות חסד למען רעייתו. הוא ראה בכך זכות כבירה, זכות של חסד. וחסד הוא קודם כול בתוך הבית, למען האישה, למען הילדים.

זה החסד הגדול ביותר. (מתוך העלון "פניני פרשת השבוע")

המעשה דלהן, שהובא בעלון "כאילו תערוג", אירע עם ילד בן תשע הרגיש לגלותו. מעולם לא היו לו בעיות אכילה, תמיד אכל מה שמותר וטוב לו, אולם יום אחד חזר הילד מתלמוד התורה והודיע שהוא מסרב לשמור על הדיאטה.

"אני רוצה עוגיות ופיצה!" הכריז. לא הועילו תחנוני ההורים... וכשארץ מוצא ואין ברירה, פונים לשאלו באורים ותומים. יצאו ההורים עם בנם לבני ברק, לביתו של מרן ראש הישיבה, הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל

סיפרו לו כי הילד סובל מצליאק, אולם הוא מסרב לשמור על הדיאטה המומלצת. ראש הישיבה, ששמר אף הוא על דיאטה קפדנית ונטולת גלוטן, הישר מבט לעבר הילדון ושאל אותו: "מה תרצה להיות כשתהיה גדול?"

ענה הילד: "אני רוצה להיות גדול הדור."

הרב לא חייך ולא צחק. הוא שמע היטב את תשובת

הילד, הנהן בראשו ואמר: "תדע לך, שהיום קשה מאוד להיות גדול הדור. לילדים של היום יש כל כך הרבה דברים טובים ויפים. כל מה שילד רוצה הוא מקבל מידי! אבל בשביל להיות 'גדול', בשביל לצמוח באמת, צריך לדעת לומר לא. צריך לדעת לסרב להצעות ולפיתויים". כך אמר הרב שטיינמן,

ואז החזיק בכף ידו של הילד והוסיף: "אני חושב שאם יהיה מישהו שיצמח להיות גדול אמיתי, הוא יהיה דווקא ילד שסובל מצליאק, מסוכרת או מדבר דומה. אני חושב שדווקא ילד שיועד לומר לא, מתאפק ועובד על יצרו – יוכל לגדול באמת". כך אמר הרב ובירך את הילד בברכה חמה ולבבית. הילד שמע את הדברים, חייך באושר ויצא החוצה בחייוך מנצח.

"ומה עם הגלוטן?"

שאלה האם הנרגשת, והילד ענה בפשטות: "אני לא אגע בגלוטן בחיים! ראש הישיבה אמר שכן מתאמנים והופכים להיות 'גדולים'!! (דרשו – פתוח)

לוח זמנים לשמיטה:

ברכישה בחנות או בשוק - אין לקנות פירות בין התאריכים המסומנים בטבלה, או מוצרים המכילים פירות מתאריכים אלו - בלא הכשר מיוחד לשמיטה. **בקטיף עצמי (מהגינה וכדו')** - בתאריכים שבלוח "קדושת שביעית" - הגידולים שנקטפים הרי הם הפקר ופטורים מתרומות ומעשרות ויש לנהוג בהם קדושת שביעית. ירקות שנקטפו בתאריכים שבלוח מסומן "איסור ספיחין" - אסורים באכילה לעולם (לנוהגים כהרמב"ם).

ביעור - בזמן הביעור יש להוציא את הפירות הקדושים בקדושת שביעית מן הבית ולהפקירם בפני שלושה אנשים, ולאחר מכן יכול להחזיר פירות אלו לביתו.

שם:	ברכישה בחנות או בשוק:	בקטיף עצמי (מהגינה וכדו'):	ביעור:
תפוח	מאמצע חודש אייר (אמצע מאי) בשמיטה עד אמצע חודש תמוז (תחילת יולי) שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מאמצע חודש אייר (אמצע מאי) בשמיטה עד סוף חודש טבת (אמצע ינואר) שלאחר השמיטה. אין איסור ספיחין	סוף חודש טבת (אמצע ינואר) שלאחר השמיטה
תפוחי אדמה	מתחילת חודש טבת (תחילת דצמבר) בשמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית ואיסור ספיחין - מתחילת חודש טבת (תחילת דצמבר) בשמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור
תרד	מתחילת השמיטה עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	קדושת שביעית - מתחילת השמיטה. איסור ספיחין - בצמח שנשתל או נבט לאחר תחילת השמיטה, עד חנוכה בשנה שלאחר השמיטה	אין ביעור

מאת: "כושחת".

בדיחות:

לכל הדיירים בבניין:

אני מבקשת להפסיק להתעלל בבעלי חיים. בתודה, אשתו של חיים.

להיות ישראלי, זה להיות בסופר ולמשמש את החטיף הראשון בטור ולקחת את השני....

מישהו ראה יהודים הולכים לתיאטרון ביום שבת. צעק להם: "גנבים! גנבים!"

שאלוהו: "מדוע קורא להם כך" והוא הסביר: "שבכל שבת שני מלאכי השרת מלווים את האדם והם נכנסו לתיאטרון ושילמו רק על עצמם ועל המלאכים לא שילמו."

רוצים שהילדים הקטנים שלכם ילכו לאכול ארוחת ערב בלי לקרוא להם 10 פעמים?

פשוט תאמרו להם ללכת לישון, והם כבר יזכרו שהם רעבים...

יהודי בחו"ל ניגש ושואל: "קניתי למבורגיני חדשה, האם עלי לבדוק שאין שעטנו בריפוד של המושבים?"

"סליחה", אומר לו הרב, "אבל מה זה למבורגיני?"

ואה היהודי שיש לו עסק עם רב צדיק ופונה לקונסרבטיבי, ושואל: "קניתי למבורגיני חדשה, האם עלי לבדוק שאין שעטנו בריפוד של המושבים?"

"סליחה", אומר לו, "אבל מה זה למבורגיני?"

הולך היהודי לרבא"י רפורמי ושואל: "קניתי למבורגיני חדשה, האם עלי לבדוק שאין שעטנו בריפוד של המושבים?"

"סליחה", אומר לו הרבא"י, "אבל מה זה שעטנו?"

ישבתי בערב לשתות קפה עם חלב, ולידי היה טבעוני שהעיר לי: "אתה יודע שאת החלב הזה היה העגל אמור לקבל?"

ענית לי: "את העגל כבר אכלתי לארוחת צהריים"...

מעקה יצירתי

חידות:

מתוך הספרים: "פנחסים" ו"אתגרים"

חידות גפרורים:

כיצד ע"י הזזת 2 גפרורים, ניתן ליצור את המספר 430?

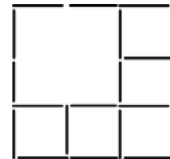
חידת השבון:

רשמו על דף את המספר 666.

כיצד ניתן להכפיל את המספר הזה פי אחד וחצי בלי לרשום שום דבר נוסף?

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת הגפרורים:

פתרון לחידת מחשבה:

נקודה: 7.9.

תקתק
י-ם:
ת"א:
ב"ש:
חיפה:

כניסה:
19:14
19:29
19:29
19:22

זמני
השבת:

לתובנות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

פרשת חוקת

"דבר אל בני ישראל ויקחו אליהם פרה אדמה תמימה" (ט.ב.)
מה כונת המילה "אלה"?

לארץ, אבל בתנאי שתשמור על מצוות היהדות".
הבחור טס לחו"ל, וה'בית ישראל' מגור שלח מיד את שמשו לבית הוריו
הבחור, כדי לברר האם הוא לקח במזוודתו את הקפוטה' (המעיל החסידי) של
שבת. כשנודע ל'בית ישראל' כי הבחור זנח את הקפוטה בארץ, הוא בירר היכן
הוא שוהה בחו"ל, התקשר למרכז החסידות בארצות הברית והורה: "לכו עכשיו
וקנו קפוטת של שבת. לאחר מכן לכו לביתו של פלוני אלמוני, כרחוב זה זה, ו
ותגידו לבחור המתאכסן שם כי אני שלחתי לו את הקפוטת. תאמרו לו, שאני
מסתכל עליו מפה בכל שבת, ורואה האם הוא לובש אותה או לא!".
לימים העיד הבחור ואמר כי "מה שמר אותי יהודי בגולה, היתה העובדה
שידעתי, שאמנם אני באמריקה והרבה בירושלים, אך הרבה מסתכל עלי
מכניסת השבת ועד צאתה, ועוקב האם אני לובש את הלבוש של שבת או לא.
מחמת ששמרתי על הלבוש היהודי, הלבוש היהודי שמר עלי, ונתן לי את הכח
לא להיגרר אחר האווירה הפטרית בארצות הברית וההיאר יהודי!".
כיום, הבחור שגדל והיה לאיש, מתגורר בירושלים ואב לאחד עשר ילדים,
כולם חסידים גור, והולכים בדרך התורה והמצוות ושוטרים משמרת הקודש.

הרי לנו עד כמה חשובה הצורה החיצונית של האדם, ועד כמה רבה השפעתה על פנימיותו! (אוצרות יסוף)

לרבי אהרן רבי אהרן יטלש זצ"ל, דומ"ץ בק"ק פראג, בספרו זרע אהרן,
על פי דברי הגמרא בשבת (סב): "אמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב וידא העם
כי בושש משה? אל תיקרי בושש, אלא בא שש. בשעה שעלה משה למרום
אמר לרן ישראל: הלוף ארבעים יום, ושתחילת שש, אני בא. לסוף ארבעים יום
בא שטן וערב את הלוף. אמר להן: משה רבכם, האם אפרו לו: עלה
למרום. אמר להם: בא שש - ולא השגיחו עליו. מת - ולא השגיחו עליו. הראה
להם דמות מיטתו".

רש"י מפרש: "הם סבורים שאותו יום שעלה בו מן המנין הוה, והוא אמר להם
ארבעים יום שלמים, יום וילולו עימו, ויום עלייתו אין לילו עימו וכי".
הרי לנו שטעותם של בני ישראל בעבל נבעה מהבנה מוטעת של דברי משה,
והנה, המנשה באבות (א.א) אומר: "אומר: חכמים היהירו בדבריהם",
וגם כן היה לו לשמה להיהיר בדבריו ולומר להם בפירוש שכונתו לארבעים יום
שלמים, כדי שלא יטעו, ומאחר שלא נזהר בדבריו, הרי אף הוא צריך כפרה על
עוון חטא העגל. ומי מכפר? פרה אדמה, וכדברי רש"י לפנינו: "משל לבן שפחה
שטיף פלטיץ של מלך. אמרו: תבוא אמו ותקנה הצואה, כך תבוא פרה ותכפר
על העגל".
ועל כן אומר לו הקב"ה: "ויקחו אליך פרה אדמה" - שתכפר אף עליך...
(כמוצא שלל רב)

"ישמע הפנעני מלך ערד ישב הנגב כי בא ישראל... וידר ישראל נדר לה' ויאמר אם נתן ה' את ה' עם הגו' בידי" (כא.א.א.)
פיש רש"י: "ושב הנגב - זה עמלק, שנאמר: 'עמלק יושב בארץ הנגב', ושינה
את לשונו לדבר בלשון כנען, כדי שיהיו ישראלים מתפללים לקב"ה לתת כנענים
בידם והם אינם כנענים. ראו שאל בוישהם לכבוש עמלקים ולשונם לשון
כנען, אמרו: נתפלת סתם, שנאמר: 'אם נתן את ה' עם הגו' בידי'".
הקשה בעל החידושי הר"ם מגור זיע"א: מדוע לא השכילו העמלקים גם
לדבר בשפה הכנענית, וגם להתלבש בתלבושת הכנענית, כדי שבני ישראל
יהיו בטוחים כי מדובר בכנענים, ויתפללו לה' שיתן בידיהם את הכנענים, וכך
תפילתם בודאי לא התקבל!

"וידר העם באלקים ובמשה... וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים" (כב.ה.ה.)

התורה מספרת כי לאחר שדיברו כלל ישראל "באלוקים ובמשה", שלח הקב"ה
בעם את "הנחשים השרפים". אלו הם שני דברים - נחשים ושרפים. הנחשים -
הם הנחשים הרגילים, ואילו השרפים - הם הנחשים הארסיים.
והנה כאשר באים בני ישראל אל משה ואומרם: חטאנו, הם מבקשים: "התפלל
אל ה' ויסר מעלינו את הנחש". מדוע הם לא בקשו שיסיר מעליהם גם את
השרפים?

זאת ועוד, כאשר הקב"ה אומר למשה לעשות את נחש הנחשות, נאמר בתורה:
"ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף ושיים אותו על נס", הקב"ה אומר לו לעשות
שרף, ומה עושה משה? "ויעש משה נחש נחשות". הכיצד? השי"ת אומר לו
לעשות 'שרף' ואלו הוא עושה 'נחש'?

את הדיוקים הללו זייק הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, וביאר באופן נפלא:
שתי עברות היו לכלל ישראל, כיון שהם דיברו על הקב"ה ועל משה רבינו. כנגד
שתי עברות אלו נשלחו 'נחשים' ו'שרפים'.

והנה, חז"ל (מדרש תנחומים, תולדות פרק ב') אומרים שהקב"ה מקפיד על כבוד
הצדיק יותר מאשר על כבודו, וראה לכן מירבעם בן נבט, שאשר הקריב
לעבודה זרה לא יבשה ידו, אבל כאשר בא הנביא להוכיחו, וירבעם אמר 'תפשוה',
אזי - "ותיבש ידו" (מלכים א.י.ד), כיון שרצה לפגוע בבניא.

לכן שלח הקב"ה את 'הנחשים' על כך שהם דיברו נגדו, ואילו כנגד זה שדיברו
על משה רבינו הוא שלח את 'השרפים'.

כאשר כלל ישראל הגיעו למשה רבינו לבקש מחילה על חטאם, הם אמרו לו:
יודעים אנחנו שאתה סולח לנו ולכן אהה בודאי תעביר מעלינו את השרפים,
אבל - התפלל להשי"ת שימחל לנו על שדיברנו נגדו ויעביר מעלינו את הנחש".

לכן התפלל משה
רבינו להשי"ת שיעביר
את הנחשים, אך
את הקב"ה השיב לו: על
כבודי אני מוחל, אבל
אין אני מוחל על כבודך,
לכן "עשה לך שרף ושיים
אותו על נס". אמר משה
רבינו: אני מוחל על
כבודי, ולכן אני עושה
נחש לכבוד שמיים, כדי
לכפר על חטאם כלפי
השי"ת!

ב' כרכים במהדורה
מפוארת ומאירת
עניים, עם אלפי
ציורים והערות,
ביאורים מכל גדולי
האחרונים שדנו
בדבריו, ליקוט
תשובותיו בדפוס
וכת"י נדירים שלא
פורסמו מעולם ועוד
מעלות רבות, עם
מבוא נרחב לתולדות
המהמר.

בית לחם ירושלים
2 חריטים
במבצע במיוחד
מיוחד

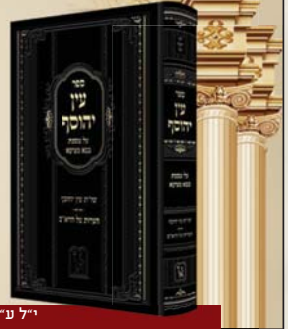
יומא טבא לרבנן

לאחר מאות שנות ציפיה,
יצא לאור מחדש הספר הנפלא והחשוב
עמ"ס בבא מציעא.

ספר 'עין יהוסף'

לרבינו יוסף חזן זצוק"ל

והשאר באור תורתו באימיר לפני כ-350 שנה
(סב סבו של הגאון חקרי לב, וחסדו של הכנה א.)

מתוקות התורה!
(יחי ראובן)

מעשה בשתי ידידות בלב ונפש, שרה ורבקה, שחיפשו עבודה משרדית. הצעת עבודה שפרסם מפעל מסוים - קסמה להן מאוד וכל אחת בלי ידיעת חברתה הגישה מועמדות לעבודה במפעל. לא בכל יום מוזמן לאדם למצוא עבודה המתאימה לכישורוניו ודרישותיו.

שרה, אשה נשואה ואם לילדים, ציפתה בקוצר רוח לרגע שבו תיגש לראיון ואולי סוף סוף תזכה לקבל עבודה ובכך בעלה האברך יוכל להמשיך בלימוד תורה בכולל. חברתה רבקה חשבה כי היא להתקבל לעבודה ובכך לאגור סכום כסף עד אשר תמצא את בן-זוגה. באחד הימים נפגשו שתי הידידות ותוך כדי שיחה על האו דא התברר להן שהיום שתיהן הולכות לראיון באותו המפעל בשעות שונות, רבקה הושמה לשעה עשר בבוקר וחברתה שרה הוזמנה לשעה אחת באחרריים.

בעל המפעל ואשתו ראינו את המועמדים, הראיון עם רבקה היה תכליתי וקצר. מנהלי המפעל התרשמו מאוד מכישורונותיה, ממקצועיותה ואף מהחליטותיה הנעימות ובו במקום החליטו לתת לה תשובה חיובית ואף הודיעו לה שהיא יכולה להתחיל בעבודה באופן מיידי.

כיוון שהזמנו חברות נוספות לראיון, מן הנימוס שאנו אכן נקיים את הראיון עימן, אל הא החליטו לקבלך לעבודה ואנו בטוחים שאת תמצא בחורה ראויה כמון" - אמר בעל המפעל לרבקה. השכר והתנאים שהוצעו לרבקה קסמו לה מאוד ועבודה מסוג זה לא מוצאים כל יום.

מאבק עז התחולל בקרב, האם לקחת את המשרה וזו לחברתה לא תהיה משרה, או לוותר על המשרה בשביל חברתה הזקוקה לה ביותר ופרט שבעלה יושב ולומד תורה, היא הגרברת על עצמה ולקראת תום הראיון אמרה רבקה: "יש לי בקשה ולקח". "בבקשה, אני מוכן להאזין..." - הפטיר בעל המפעל. "אנא היעזר לבקשתי, בעוד כולוש שעות חברתי הטובה, עם שרה, היא נשואה ואם לילדים, גם היא הוזמנה אליכם לראיון. בעלה אברך ומשכורתו הדלה מהכולל אינה יכולה להספיק להם. אני עדיין רווקה וחיה עם הוריי. אין לי אדגות פרנסה. על כן באבש

מאוד: קבלו אותה לעבודה במקומי והקב"ה יעזור וידאג גם לי למקום עבודה". הלם אחז בבעל המפעל ואשתו. מעולם לא שמעו על בקשה מזוהה שכזאת. שאדם יבקש עבודה עבור חברו ויותר על מקומו ומשכורתו?! בקשה מסוג זה - לא נתקלו בכל שנות ניהול המפעל. ברם, התמימות והאמת שבבקשה לא הותירו אותם ספקי: רבקה נמקשת ששרה התקבל לעבודה.

ואכן, בשעה 13:00 הגיעה שרה לראיון. גם היא עשתה רושם מצויין אך עדיין מרחק רב היה בינה לבין רבקה, אולם בעל המפעל אכן נעתר לבקשתה של רבקה וקיבל את חברתה שרה כמזכירה במפעל. שרה נכנסה לעבודה במרץ והוכיחה כי העיסקה לא יכלה להירגע מכך שבחורה צעירה כרבקה עשתה מעשה כה גדול שהיא אינה זוכרת כדוגמתו. בליבה נמלה ההחלטה הברורה שאין לה יותר מושלמת וראויה ממנה עבור בנה. ללא היסוסים הריימה אשת השמנל את שפופרת הטלפון וחייגה לרבקה:

"שלום לך, מדברת בעל המפעל... שבו רואינת לפני זמן קצר".

"שלום וברכה!" - הגיבה רבקה בהתפעלות, "מה שלומכם?"

"ברוך השם, טוב מאוד. רבקה, אנא ממך, אודה לך אם תיכנסי היום או מחר למפעל את ואמך. אני רוצה לשוחח איתכם".

"בבקשה", אשמח מאוד להגיע ובע"ה אניע מחר אחרי"א, אך אולי תוכלי לספר לי כמה העניין?" - התעניינה רבקה ובלבה התנגב חשש שמא חברתה הטובה שרה "מאוכזבת" בעבודתה...

"לא כדאי לשוחח על כך בטלפון. בואי כאן, נשמח לראותך שוב במפעלנו!" - ענתה בחביבות בעלת המפעל.

"אני מקווה שלא פיתרסת את שרה ואת רוצה ש..." - התנגב החשש בליבה.

"לא, אל דאגה, ודאי שלא. שרה היא מעולה, ב"ה. העניין הוא אישי יותר. אנא ממך בואי".

למחרת כמתוכנן, הגיעה רבקה ואמא, סקרניים

מאד. לדעת על מה מבקשת לדבר איתם בעלת המפעל.

רבקה ובעלת המפעל התרגשו מאוד בפגישה המחודשת ביניהן וללא שהיות מיותרות הציעה בעלת המפעל לרבקה לומר שלום לחברתה הנשואה שהתקבלה לעבודה בזכותה, ותוך כדי שרבקה הולכת משם, נגשה בעלת המפעל לאמה של רבקה, והציעה לבלתה היקרה רבקה את בנה כחתן עבורה.

"דעי לך, בני בחור תמיתי ולמדך, ירא שמיי ובעל מידות טובות שתואם הוא למידותיה המפלאות של בתך - בעדינות, ביראת השמים שבו וכמובן מידותיו הנעלות, ואני מבקשת להציע אותו לחתן עבור בתך, אמרה לה.

הלם אחז באמא של רבקה. היא לא ציפתה להפתעה כזו. היא שמעה רבות על המשפחה הנפלאה של בעלת המפעל, על הכסף הרב שהם תורמים לבדקה, ובהתה כבר לא יתנה כ"צ צעירה שישודכה התעכב משום מה. גם הנושא הכספי העיקר מאד, היות והבחורים הטובים דרשו דרישות שלא היה להם מהיכן לשלם זאת, והנה שידוך משמים...

האמא אמרה שהיא תברר ותסמור להם תשובה, היא הלכה לברר ושמה דברים מפלאים על בנה של בעלת המפעל, והחליטו דאיים ומפלאים על בנה תוך תקופה קצרה, והחליטו לאשר את השידוך. ואכן

הוא קיבלה מייחלת להשתדך עמו!"

"אני כה שמחה שזיווג עליה יפה", הפטירה בעלת המפעל, "דעי לך, שהמעשה שעשית בו ויזרת על מקום עבודה עז שכר בובה במיוחד שבה את לבי. מאותו יום בו נפגשנו ראיתי אותך אדמוני משתדכת עם בני. תעה אני אפתיע אותך דברו נוסף: דעי לך, רבקה, את למען חברתי ויזרת על משכורת חודשית בסך כמה אפסי שקלים, אני רוצה לבשר לך שמיד לאחר נישואיכם את ובעלך תהיו שותפים במפעל. בעלך לא יצטרך לעבוד, תהקו פנשו ללמוד תורה, ובזכות השותפות לא יהיו לך אדגות פרנסה! הסכום שהותנתו בידו הוא גדול ביותר".

(אמונה שלמה שידוכי ונישואין - מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

עיניו למטה או למעלה?

היה זה באחת הפעמים שהגאון רבי יצחק זאב סלוביז'ציק זצ"ל - רבה הנודע של בריסק, עשה את דרכו למדינת שווייץ. שם היה נופש ומחליף כוח. כשעצר הגריז"ל הליניתי ביניים בעיר מינכן ובית המדרש בבית התיבות, הגיע יהודי מאנשי המקום בכדי לקבל את פניו וללוותו בדרכו, והוא זה אשר סיפר את סיפור זה. בשעת ההמתנה בבית התיבות ביקש הגריז"ל לברך ברכת 'אשר יצר'. הוא נטל ידיו ופנה אל אחת הפניות בכדי לברך את הברכה. הוא מבחין המלווה שהגריז"ל מתחיל לומר 'ברוך', אבל הוא נעצר ולא ממשיך והנה הבחנה כזו. כך חזר הגריז"ל ממחלו לומר 'ברוך', המלה 'ברוך', עד שאחז בידו של המלווה וסימן לו שאין ברצונו לומר כאן את הברכה אלא לבלתי למקום אחר. המלווה פנה עם הגריז"ל לפניה אחרת של האולם, ושם אכן אמר הגריז"ל את הברכה כולה בלי כל הפגיעה. המלווה הסתקן לדעת מדוע לא ברך הגריז"ל את הברכה במקום הקודם, והלך לבדוק את העניין לאשורו. לתדהמתו הרבה גילה המלווה שיש שם צורת שתי וערב, אלא שצורה זו הופיעה על לוח בובה, בשטח אופך אל היה שייך לראותה מבלי להגיב את העיניים, והלוא הגריז"ל אמר את הברכה שעיניו למטה ולמעלה, וכדברי חז"ל במסכת יבמות (קא): "כך אמר אבא: המתפלל צריך שיתן עיניו ולבו למעלה", כך שהוא לא ראה את הצורה, אלא כשהתחיל לומר את הברכה הגיטה שהוא אינו יכול להשתמיך מבלי לדעת למה ומדוע, עד שנאלץ להחליף מקום לומר את הברכה.

על הפסוקים (במדבר כא טו): "ואמר ה' אל משה עשה לך שרף וישם אתו על נס והיה לך השנור ואהו אותו וחי. וישע משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש ויחשטו ח"י" שנינו במסכת ראש השנה (כט): "וכי ידור של משה ועושות מלחמה או שוברות מלחמה אלא לומר לך: כל זמן שהוה ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את כלבם לאביהם שבשמים - חיו ומתגברים, ואם לאו - היו נופלים. כיצא דבדר אתה אומר עשה לך שרף וישם אתו על נס והיה לך השנור וראה אתו וחי, וכי נחש ממת או נחש מחיה? אלא בזמן שירשאל מסתכלין

מאוצרותיו של הרב ישראל דנרוביץ שליט"א מח"ס 'הנחמדים מזהב', ערך

כלפי מעלה ומשעבדין את כלבם לאביהם שבשמים - היו מתרפאין, ואם לאו היו נימוקים".

ובספרי 'לקוטי תורה' לאדמו"ר זקוק בעל התניא זיע"א הקשה: הלא כלל גדול יש בידינו שהמתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה, וכלשון הרמב"ם (הל' תפילה פ"ה ה"ד): "נותן עיניו למטה כאילו הוא מבטל לארץ, ויהיה לבו נשנו למעלה כאילו הוא עומד בשמים", ומה הוא ענין זה שהיו מסתכלים כלפי מעלה?

והנראה לומר בו דברך בענין זה מה בהקדם מה שהשקט המפורשים בדברי הגמרא (נריכות לד): "ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: אל יתפלל אדם אלא בבית שיש שם חלונות", ופירש רש"י - שגורמין לו שיסתכל לבו, שהוא מסתכל כלפי שמים ולבו נבטל". ולכאורה, מה יועילו לו החלונות והסתכלות על השמים למעלה, בעוד שהמתפלל צריך שיהיו עיניו למטה ולא יביט למעלה. והיטב אשר תירץ בזה הב"ח (ארח"י סי' צא): "ואם דפירש רש"י, שהחלונות גורמין לו שיסתכל כלפי שמים ולבו נבטל, הנה יבטל שיסתכל כלפי שמים כשיעמוד להתפלל, מקמי שיתחיל בתפילה, אבל משהתחיל צריך שיתן עיניו למטה". ומעתה איכא למימר נמי הכי, שתחילה היו מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את כלבם לאביהם שבשמים, והמבקש להתפלל היה עושה זאת לאחר מכן כשיעניו למטה.

ועוד יש לידע שכל עניין זה שעל העיניים להיות למטה, מסתבר שלא נתחדש אלא לאחר הנהיגה לארץ ישראל! וכדברי רש"י שם: "עיניו למטה - כלפי ישראל, משום דשכינה התיב קיימא, כדכתיב 'והי עיני ולבי שם'. וכבר חידש הגאון זקוק 'חות יאיר' בספרו 'מקור חיים' (ארח"י סי' צא): "דמייירי בארץ ישראל ומתפלל, ולכן נותן עיניו לארץ, שהוא ארץ ישראל משום דאדמת קודש הוא, ועלה באמר 'והיו עיני ולבי שם'. אמנם גם אם לא נסבור כדמיוש זה, הרי נוסח סמרא מילתא שם שעיניו האדם מחוץ לארץ ישראל, הרי שבהסתכלותו על הארץ הוא נזכר בעיני רוחו בארץ ישראל. אולם כמובן שזה שייך דווקא לאחר שנכנסו לארץ ישראל, ואילו כאן היה זה קודם כניסתם, ובדואר לא היה עדיין זך של 'עיניו למטה' (וראה במרש"א שם שבעיקר דין זה חלו שיעינים זה זמן הבית לאחר החורבן).

העלון זקוק בדחישות לתרומותיו כל תרומה תקבל בברכה.

לעילוי נשמת
דינאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, שושנה פורן בת
טאום, חנה יונה בת רומי, מרבין נמכת בני עונסגיגא, שולמית
חווה בת הר"ר רפאל ז"ל

לזיווג הבן
שרה בת אביה
רבקה בת חווה
אסתר בת חווה

לרפואת
אימור שריה בן עדיה
ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מנחם
משה בן פנחס, אביעז מאיר יודיה בן
עדיה, עמק בן שבע משה

העלון מוקדש-הוצאת ברוך"י ש"ן
אילה, הרמים בן מונייה, עיני ויליך בני מרים,
מש"פ מנצור וכל התרומים המסויימים עליהם,
אליהו בן אילה

אור הזקנה

לעיני רבי חזקיה זרובבלי בן גוריאל ואסתה, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

י"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן גוריאל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812 ואסתה זצ"ל

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

621

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים,
 על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את
 העלון שעלותו 1,000 ש"ח בשבוע ומופץ
 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם.
 ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג,
 לרפ"ש או לזווג הגון.
 ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פכב

סיפור לשבת קודש

בגלל אבות תושיע בנים

סיפר הרה"ג רבי חיים זאיד שליט"א:

לא מזמן הייתי בקיבוץ חפץ חיים - 'ציפורי בכפר' - בשבת קודש מטעם ארגון לקירוב שנקרא 'שובו'. ארגנו שם שבת יפה מאוד עם ציבור מאוד נחמד, שהתארח והקשיב להרצאות במהלך כל השבת.

המקום מאוד מיוחד, האווירה שם מאוד מיוחדת - הייתה שבת מאוד מרוכמת.

הגעתי לשם עם הבת שלי, אשתי לא הגיעה מסיבות מסוימות. קיבלנו חדר והתארגנו לקבל את שבת המלכה.

בליל שבת ארגנו 'עונג שבת'; הגישו פיצוחים ושתייה, וכמובן, הכל היה משולב בדברי תורה ובסיפורי חז"ק. היה מאוד מאוד יפה, כי כשיש אווירה טובה, מובן שמדברים ומתווכחים ומספרים...

בשעה 12:00 בלילה הגיעה אליי בתי ואמרה לי: 'אבא, אני עייפה! אני באתי לבית הבראה כדי לנוח, הרצאות אני שומעת בבית כל היום!'

אמרתי לה: 'קחי מפתח ולכי לישוני!'

היא לקחה את מחזיק המפתחות, שעליו כתוב מספר 320, הלכה לה בבטיל המדשאות, הגיעה לצימר והלכה לישון. אני יושב עם הציבור עד השעה 1:30 בלילה, ואז איחלנו זה לזה 'שבת שלום', וכל אחד הלך לדרכו.

1:30 בלילה, אני צועד לצימר, אני כבר עייף לאחר יום שלם של הרצאות ושיחות... ולא רק שאני עייף, אני גם אחרי הכול מחכה למיטה החמה והמרופדת - יש שם מיטות מאוד נוחות בחפץ-חיים וחדרים מאוד יפים. תפילת שחרית נקבעה לשעה מאוחרת מאוד, כך שחשבתי שאני אספיק לישון טוב. אני הולך לחדר, דופק... אך שתהיה בריאה הבת שלי סגרה את החדר במפתח והלכה לישון. ידוע, שבת שלומדת בסמינר וכן בחור ישיבה - החוויה המענגת ביותר עבורם היא... השינה, וכשהם ישנים, אפילו פצצת אטום לא תעיר אותם, כי הם פשוט מרחפים בעולמות העליונים... דפקתי בחזקה על הדלת - אך היא לא התעוררה. חשבתי לעצמי: מה אני עושה עכשיו? אני עייף! אני מתמוטט! אני לא יכול... מנסה לקרוא לה דרך החלון - אך דבר לא עוזר. טוב, מה אני יכול לעשות? - - -

השבתי לעצמי: אני אלך לדלפק הקבלה ואבקש מהם את

המפתח הנוסף של החדר.

הגעתי לקבלה, אך הקבלה הייתה סגורה. לא היה עם מי לדבר. חשבתי לעצמי: אני אשב קצת על הדשא ואנמנם.

ואז הגיע אחד המרצים של ערכים, ר' מאיר יהודי בן 70, שמסר הרצאות במקום בנושא חינוך ילדים; הוא טייל עם רעייתי על הדשא. הוא ראה אותי ואומר לי: 'הרב זאיד, 'אגוט שאבסו! והתעניין: 'מה קרה? הרי אתה נמצא בכיוון ההפוך! החדר שלך נמצא צמוד לחדר שלי!'

עניתי לו: 'כן, זה נכון, אך ההבדל ביני לבינך - שאתה הבאת את אשתך והשארת אותה ערה עד עכשיו, אני הבאתי את הבת שלי, והיא פשוט הלכה לישון... בפעם הבאה בל"ג לא אקח אותה את!'

ר' מאיר חושב שנייה ואומר לי: 'אל תדאג, בוא נעיר אותה! הלכנו שנינו לחדר והתחלנו לדפוק על הדלת בחוזקה, אך היא לא התעוררה; לעומת זאת השכנים מלמעלה צעקו לנו בשפת האידיש, שנשמור על השקט, ומאוד כעסו. מייד הפסקנו לדפוק, שהרי מה הם אנשים שאני רוצה לישון?...

אגב, שאלתי את הבת שלי בבוקר: 'תגיד, לא שמעת שכמעט שברנו את הדלת? היא אמרה: 'לא שמעתי כלום, שמעתי קצת נקישות קלות בדלת, לא התייחסתי לה!'

אז לאחר שניסו להעיר אותה, ולא עלה בידינו, אומר לי ר' מאיר: 'הרב זאיד, אל תדאג! בוא נשב ביחד - "עמו אנכי בצרה"; נשב אתך ביחד, נפטרט, יש לאשתי סיפורים, אני אספר לך סיפורים, ואתה תספר לנו סיפורים, נעשה מעין סימפוזיון!'

סירבתי להצעתו וביקשתי: 'לך לישון, אני אסתדר אף אחד לא יחטוף אותי, אני אשב על הדשא ואתנמנם - אין עניין ששלושה אנשים לא יישנו!'

ר' מאיר לא הסכים בשום אופן להשאיר אותי לבד. הוא אמר לי: 'הרב זאיד, אנחנו אתך!'

הרב זאיד התפעל מאוד מהדקדוק של ר' מאיר בבין אדם לחברו וקבע: 'קשה להאמין שהרבה היו מסכימים לעשות מה שהוא עשה!'

ניסיתי לשכנעו שילך לישון, אולם הוא לא הסכים בשום אופן. הוא אמר לי: 'שמע הרב זאיד, אני אגיד לך את האמת; אם אני הולך עם אשתי לישון, ואתה בחוץ - אני לא ארדם! כשיהודי בחוץ, אני לא נרדם, אז מה זה משנה אם אני לא ארדם בצימר או אם אני לא ארדם על הדשא? אני אתך!'

אומר הרב זאיד: 'לא ייאמן, אבל ר' מאיר ואשתו ישבו אתי בלובי. היינו שם שלושה אנשים עייפים, אשתו אשה מבוגרת, בת 70, הייתה מאוד עייפה, והוא יושב ומתחיל לדבר אתי - אך

לעילוי נשמת משה בן אסתר

המשך סיפור לשבת קודש

יכוון אותנו מה לעשות?

אומר לו אותו יהודי: 'עלה לקומה ב', שוכב כאן מרן ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל, תשאל אותו מה לעשות, מה יותר טוב מזה? ר' יעקב אדלשטיין הגיע עד אליך!'

הוא טיפס במדרגות ועלה לקומה ב'. ר' יעקב אדלשטיין היה ער, הוא הגיע אליו, ובכיוות אמר לו: 'הרב! תושיע אותי! אשתי בחדר לידה, והרופאים אומרים שעדיף לעשות ניתוח, אך הוילדת תיפגע, ואם לא נעשה ניתוח - הילד ייפגע, מה עושים?' - - - שואל ר' יעקב אדלשטיין: 'מה שמה של הוילדת? בעלה אומר לרב את שמה של הוילדת.

אומר לו ר' יעקב אדלשטיין: 'בגלל אבות תושיע בנים - תהיה לידה קלה, ויוולד בן בריא ושלם לעבודתו ויתברך!'
חתי יצא מחדרו של הצדיק כשחיוך על פניו ואמר לעצמו: קיבלתי תשובה! צדיק גוזר והקב"ה מקיימו עכשיו אני רגוע, אבל דבר אחד לא הבנתי, מדוע אמר ר' יעקב את המשפט ש'בגלל אבות תושיע בנים'? מה הקשר ל'בגלל אבות תושיע בנים'? אומר ר' מאיר: 'את זה החתן שלי לא ידעו!'

אומר ר' מאיר: 'שאלתי את חתני: 'באיזו שעה כל זה קרה?' והוא השיב: 'כל המהלך התרחש משעה 1:30 בלילה, ובשעה 3:00 היא נכנסה לחדר לידה וילדה בן בריא ושלם בלידה קלה!'
הפרופסור עלה למחלקה, בה אושפז הגאון ר' יעקב אדלשטיין, נישק את ידו ואמר לו: 'תיגיד מנין לכם הכוח לדעת שהכול יהיה בסדר ושיתרחש נס? מנין הכוח שלכם?'

אמר ר' מאיר לחתנו: 'עכשיו אני אספר לך מדוע ר' יעקב אדלשטיין אמר 'בגלל אבות תושיע בנים'...'

אני ואמא ישבנו בקיבוץ חפץ-חיים, רחוקים מכם מרחק של עשרות קילומטרים, לא יודעים בכלל שאתם בחדר לידה. אנחנו יושבים שם ועוזרים ליהודי שלא יכול להיכנס לצימר שלו, כי הוא נעול, ויושבים ומדירים שינה מעינינו כדי להשתתף עמו בצרתו וכדי לקיים בהידור מצווה שבין אדם לחבה, ושם ביתל השומר' בדיוק בשעות האלה 1:30 עד 3:00 הקב"ה שולח ישועה אדירה ומעניק להם נס גלוי שהאשה תלד לחיים טובים ולשלום. אכן 'בגלל אבות תושיע בנים!'

רוח הקודש דיברה מתוך רגונו של מרן הגאון ר' יעקב אדלשטיין שליט"א.

אומר הרב זאיד: 'יהודי נמדד במעשים אלו, אני יודע כמה היה קשה לר' מאיר ולאשתו להישאר ערים יחד אתי. אני ראיתי אך שהם נופלים, והעניים שלהם נעצמות, אך ר' מאיר אמר לי: 'אני בלאו הכי לא אישן בלילה, כשאדע שיהודי לא ישן!'

והקב"ה משלם ממרחקים... - פלא פלאים!
(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

הראש שלי נשמט מרחב עייפות. בקושי הרמתי את ראשי ושאלתי אותו: 'מה אתה אומר?...' לא תקשרנו בינינו. הוא נרדם והתעורר ואני נרדמתי והתעוררתי, כך שכלל לא תקשרנו. עברנו סיוט של ממש: גם לא נעים לך לישון כי מישהו נמצא אתך, וגם אין אפשרות לדבר, כי העייפות מכריעה אותך.

בשעה 3:00 בלילה לפתע עוברת קלנועית, ובתוכה ערבי העובד בתחזקה. אני צועק לעברו: 'בוא רגע! האם יש לך מפתח נוסף של החדרים?' והוא שואל אותי: 'כן, למה? אמרתי לו, שאני צריך דחוף את המפתח של חדר 320. הוא מסר לי את המפתח, ופתחתי את הדלת. פחדתי, שאולי חס ושלום קרה משהו לבת שלי, אך לשמחתי גיליתי שהיא זזה וגם נשמחת...'

הלכתי לישון, קמתי בבוקר וסיפורתי את אשר עבר עליי לכולם. במוצ"ש נפרדנו, וכל אחד הלך לדרכו, ואני נשארתי שם לעוד מספר שעות כדי להשתתף במכירה הסינית שנערכה שם. לאחר חצי שעה אני שומע, שהפאלפון הנייד שלי מצלצל. אני עונה - היה זה ר' מאיר המרצה. הוא אומר לי: 'הרב זאיד, אתה חייב לשמוע סיפור! אמרתי לו: 'אני לא חייב, אני רוצה! בשבילי זה סיפור מס' 517, בשבילי זה פרנסה!'

מספר לי ר' מאיר: 'עכשיו, ברגעים אלו, התקשר אליי חתני. אתמול בלילה בשעה 1:30 הבת שלי נכנסה לחדר לידה בבית הרפואה 'תל השומר'. הרופאים פנו לחתן שלי ואמרו לו: 'תקשיב, אשתך במצב של סיכון; בפניכם עומדות שתי אפשרויות - או שאתם מחכים ללידה, והילד יצא פגוע, או שאשתך תעבור ניתוח (ועל זה אנו ממליצים), אך יש סיכוי שהוילדת תיפגע.'

אומר ר' מאיר: 'החתן שלי עמד בפני הכרעה בכלל לא פשוטה; כל המהלך התרחש בשעה 1:30 בלילה; החתן היה אובד עצות. כיוון שזו הייתה שבת, לא הייתה לו האפשרות להתקשר לאחד מגדולי ישראל ולקבל תשובה...'

החתן שלי ישב מבלבל. הרופאים אמרו שהם ממליצים לנתח, אך מצד שני, אולי לא כדאי, כיוון שהוילדת עלולה להיפגע.

חתני יצא מחדר הלידה ופרץ בבכי, פתח ספר תהלים והתחיל לומר פרקי תהלים בדמעות וזעק מקירות לבו: 'ריבונו של עולם! מה אני עושה? אין לי פה רב גדול בישראל שגייד לי איך לפעול...'
עובר יהודי, האה אתו בוכה ושואל אותי: 'ר' איד, מה יש לך? למה אתה בוכה?'

משיב לו חתני: 'אשתי כאן בחדר לידה, לחכות ללידה טבעית - יש בזה בעיה וגם לעשות ניתוח, יש בכך בעיה, אין לנו מי שיחליט

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכלול, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רווח, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, רחל בת זוליה

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתיא יששכר בן רב, דבורה בת צבי, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, **אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי**

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפיק ברוך של קיימא
יחזקאל בן מהן ורעייתו כרפמיס בת שרה, מנשה בן סובה ורעייתו, הרצל בן כהן ורעייתו, ששון בן רביעה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה שושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פניה ורעייתו, יענבל ג'מילה בת סרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהן ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הלצלחת: שמואל בן דונה, סרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון:
אימטר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה אסתר בת רחל, שרה בת ג'אה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון הלצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 052766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג, ד, ה'
בשעה 9:00 - 10:00 05297225
ניתן לפורסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
052955@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחנים) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260207. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 0583207037. אבוך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

סגולה מרבי נתנון לזש"ק,
תשעים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינת יכולת לקבל את זה בחנים (לשם שמים) בטלפון: 0548561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה תלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

העלון

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מודקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
 alon089945291@gmail.com
מייל המערכת
 (לתמוכות, הנרות והארות בלבד):
 alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454
קו החירום: 077-4103900
פקס: 08-9941870
חונן למכתבים: חזני 193/4 תיבות

כלונ מצטרפים לאלפי מנויי 'אור השבת' במייל
 alon089945291@gmail.com

מעשיות בפרשה

"אדמה תמימה"

שתה תמימה באדמימותה, הא אם יש בה שתי שערות שחורות פסולה (רש"י)
 תמימות זו נפסלת רק בשתי שערות, ואילו התמימות של "תמים תהיה עם ד' אלוהיך" נפסלת אפילו בחוטשערה אחד... (חידושי הר"ם)

מדוע קיבל דמא בן נתינא בעבור שכרו פרה אדומה?

הכמינו מספרים על נכרי בשם דמא בן נתינא שהפסיד פען ממון רב בשביל מצוות כבוד אב ולשנה האחרת נתן לו השם יתברך שכרו, שנולדה לו פרה אדומה בעדרו ושימלו לו ישראל בעדה כאותו סכום כסף שהפסיד בשעתו (עיין קידושין ל"א).

יש להבין, מה טעם קיבל את שכרו דוקא על פרה אדומה?

ברם – אומר החידושיה"ר"ם זצ"ל – התנהגותו של הנכרי, שהפסיד ממון כה רב בשביל כיבוד אב, עוררה בשמים קטרוג גדול נגד ישראל הוכיח אפוא השם יתברך, כי בעוד שסכרי מסוגל לפזר ממון רב על מצווה אשר השכל מחייב אותה, הרי ישראל גמלים ממנו בהרבה שהם מסוגלים לפזר את הסכומים הגדולים ביותר אפילו על מצווה כפרה אדומה, שאינה אלא חוקה ואינה כלל הגיונית.

"חתמת שם מרים ותקבר שם"

למד שכלו מתי מדבר (מדרש)
 מה פשוטם של דברים אלה?

ברם, הרי אמרו חכמינו שבמי היות בני ישראל במדבר היו חופרים להם קברים בכל תשעה באב ולנים בתוכם, ולמחר היו מהם נשאים מתיים ומהם קמים וחוזרים לתחייתם. כך היו נוהגים עד אשר מתו כל אנשי דור המרגלים, אשר נגזר עליהם למות במדבר. יוצא אפוא שבמדבר היתה תמיד הקבורה קודמת למיתה. וכיון שנאמר כאן תחילה "ותמת" ואחר כך "ותקבר" – הרי מכאן ראה ששכר כלו מתי מדבר ולא היו עוד מקדימים קבורה למיתה... (שני המאורות)

השמות: ליהודי בני ישראל
 על יד יום שמיני מכתב
ליפקס: 08-9941870
או למייל:
 7665190@gmail.com

אור התורה
 לענין בניסין בן דוד

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון 077-410-39-00 שלוחה 2.
 (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). ברכות 'גילוי תורה ויאירו'.

**חידה: מה יותר חשוב בהמה נבלה או טרפה?
 ניתן לענות העל החידה גם השבוע.**

להצטרפות לקבלת ציטוטים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל- 088649058
החודש א"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

שובר ברשת 'פורטר'	כוס ניס	כרטיספך 'מתוק האור'
ברשת 'פורטר'	מתנת 'כוספלא' אשדוד	ברשת 'אור החיים' שבעית
קוארס יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוואי המדור ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5		

היין הלכה בשולחן השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

לא זוכר אם העביר את הרב קו האם צריך לשלם

שאלה: קבלתי את הקובץ מגורה בדרום מס' לו לחודש סיון תשפ"ב וי"ל ע"י מכון גמ אני אודך בראשות הרב רבינו"ש שליט"א, ונעזר ע"י הגאון רבי און אברהם הכהן סקלי שליט"א מעיר התורה אופקים.
 וראיתי בעמ' רכח שכתב כת"ר שליט"א לדון במי שעלה לאוטובוס והעביר את הרב קו ולא זוכר אם הרב קו תיקף או לא, וכתב שם שלכאורה הרי הוא פטור מלשלם משום איני יודע אם פרעתיך, ושכן כתב לכת"ר ידידינו הגר"א סקוצילס שליט"א ושכן השיבו לו הגר"ע בנבצל שליט"א ובמח"ס שבט הקהתי, והאריך בזה עוד כת"ר שליט"א והביא בזה תשובת הגאון רבי אברהם זינגר שליט"א שהכא לא שייך לומר הסברא הנ"ל, ולענ"ד נראה לומר דהא סו"ס יסולים לבדוק כן, וגם הרי הוא נהנה, והרי הוא גזול מספק, ולא דמי להלוואה, אבל מה שיש לדון דהכא חשיב קולא דהנה בעיקר הנידון אי יש חיוב לשלם לאוטובוסים דיש שדנו שיהיה פטור מדין זה נהנה והוה לא חסר, ובקובץ שמחת התורה עמ' לט במאמרו של הגאון רבי אלחנן פרץ שליט"א בשאל הגר"ח"פ שיינגר זצ"ל למה אם אדם עלה על האוטובוס באופן שלא מנע מאחרים לעלות כי היה מקום רב פנוי חייב לשלם הרי נימא שזה נהנה והוה אינו חסר שלהלכה פטור, והשיב לו בזה"ל: מי שעולה על האוטובוס הרי הוא כאילו שוכר השתמשות שאם לא כן הרי הוא גנב וא"כ ודאי חייב לשלם עכ"ל, וא"כ נראה דה"ה בדין הרי הוא ספק גזל, וחייב לשלם. ועיין עוד בשו"ת משנ"י ח"ח סימן רא.
 (הר" יוסף אביטבול)

אור התורה את התורה

אתגרים עליות ומוזרות בחיי בן הישיבה
הרב ברוך חורש, מחבר הספר עולם הישיבה

אווירה של סוף זמן

כעת רגע אחרי הבחינות לצעירינו אנחנו לא מגלים שום סוד אבל השטיינגטן והאווירה הלימודית יורדת אי אפשר לדעת אם היא מתרסקת אבל בהחלט היא יורדת מלאים מהמציב הקדמנים >>> איך מונעים זאת?

במאמרים הקודמים דיברנו על בחירת הישיבה אך למרבה הצער ישנה תופעה קצובה שאחרי שהבחור מתקבל לישיבה הרי הוא מרגיש משהחריב בכיכול לעשות כרצונו אך צריך לדעת יסוד גדול שהרחיב בה הר"ג זמיר כהן בהקדמה לספרו נור כהן וז"ל: הסוד של גדולי ישראל דע, כי עינינו הרואות, שהלומד בניצול הזמן יותר מכולם, מתגדל יותר מכולם, ופיקע שמהי בבה אומר יותר מהם, ויש בזה סוד גדול, אשר מסביר ומבאר את התועלת המרובה שמישיג המנצל כל זמן ללימוד ואפילו הוא דקות אחדות. כי התועלת שמישיג בכך, היא רבה ועצומה הרבה יותר מהנראה לעין, שהנה על פי הנראה לעין, הלומד באותן חמש דקות שכל חבריו מתבטלים בהן בהמתנים להתחלת השיעור או לגילוי דיים, סרוויח עוד חמש דקות של לימוד, והלומד בימי שישו ושבט שישו רבות באחרים מתבטלים בהן, על פי הנראה לעין מדויח הוא את אשר למד באותן שעות רבות.

ימי הבחרות – שנות השובע

בפרט בימי הבחורות שאין שום טרדות, דווקא אז ניתן לנצל את כל הזמן לתורה. וכמו שהביא הגה"צ ר' ד"ר יפה זצ"ל מרבי אלחור ופואין זצ"ל שישאל, הדנה בחומש פדראליי (מא. ל) מובא שיוסף אמר לפרעה 'ויעתה ירא פרעה איש חכם ונבון וישיחתו על ארץ מצרים', ולכאז זה פלא, מדוע להפקיד של צבירת המון בימי השובע צריך 'איש חכם ונבון'?

וביאר, לכינוי שבתחילה יהיו השני שבע ורק א"כ יהיו שני הרעב, א"כ ידע פרעה שבשנות השפע יהיה קשה מאד לחוש את המצוקה האיומה שעתידיה יהיה להרחיש כאשר פירוש הרעב וכל נוגדי חיטה יחשב למעדר מלכים, וא"כ לזה אמר שצריך איש חכם ונבון הרואה את הנלד וחי בשכלו את מצב הרעב כבר בשנות השובע.

ואמר על כך ר' אלי זצ"ל: 'הנה העוה"ז הוא זמן השובע לגבי העוה"ב, שיש לנו 24 שעות ביממה, ובכל שעה שישים דקות, ובכל דקה שישים שניות, ועל ידם אנו יכולים לרכוש חיי נצח, כי לאחד המוות כבר לא נוכל יותר לאסוף זכויות נוספות. אך לזה צריך חכמה ותבונה לראות היום את הנולד, ולא לזלזל בשום דקה ובשום שניה כדי לאגור מצוות וזכויות לימים אשר אין בהם חן לעתיד לבא.'

והוסיף ואמר, שכך גם ימי הבחורות בהם הבחור מסוחר מכל עול, וישנה בידו אפשרות להקדיש את כל עיתותיו אך ורק לתורה ומצוות וכן לתקון מידותיו. אך צריך לזה איש חכם ונבון שידע לנצל את הימים האלו, את השעות האלו, שלא ילכו לריק תהילה.

ומסופר שפעם אחת רעשה הארץ סביב החוק 'מיהו יהודי', והגרא"ם שרן זצ"ל יצא נגדו בכל ענו. אחד הבחורים המוכשרים בישיבה סגן מכתב נגד החוג הידוע שעמד מאחורי החוק, והתחיל על זה כמה רבנים, ומאחר שידע את דעתו הנחרצת של מרן הגרא"ם שטיינגטן זצ"ל בנושא, ביקש מהרב שטיינגטן שיצרך התימתו על זה. אך מרן שלא כדרכו התחיל לצעוק עלי: 'מה זה נוגע אליך? מי ביקש זאת ממך? תשב ותלמד!' ובוה הנחיל לתלמידיו, שישן דבר שנוגע לתלמידים חוץ מלימוד התורה. כי הם חיינו, וחיינו מזה אין כלום!!!

את הספר עולם הישיבה ניתן להשיג בפאלפון 055-

אמכרה

סיפור לשבת

10

מחצית 100

הרב שלמה לוינשטיין עמידה איתנה ונכונה

"הגרין קארד חשוב לי מאוד" – השיב הבחור – "אבל תפילת מנחה חשובה לי יותר". מנחה תוכל להתפלל מחר ובשבוע הבא, אבל לגרין קארד לא תהיה לך הזדמנות אחרת!" ניסה עורך הדין לפנק את השיקולים הגיוניים ביותר שהצליח לדלות אל מול התופעה המזוהה שעדיין לא נתקל בה, אבל כשהבחין בנחישותו של הלקוח שלו, הפסיר: "טוב, לך להתפלל. אתה באמת זקוק לעזרה של האלוקים כרגע"... וברצון לרכך מעט את האווירה הוסיף: "אל תשכח להתפלל גם עליו".

הרב בר לב יצא להתפלל, וכשחזר מצא את המשרד נעול. הפגישה הוחמצה. אכזבה קלה התגנבה לליבו, אחרי הכל הוא הפסיד מקיום המצווה שלו. האומנם לא היתה אפשרות למצוא פניה במשרד ולעמוד בתפילה ביחידות?! עם זאת לא יכול היה להתעלם מתחושת הסיפוק – הוא עמד בקבלה שלו!

אל עורך הדין שלו הוא לא העז להתקשר... היה זה דווקא עורך הדין שיצר איתו קשר ולמרות בבוקר. קולו היה נרגש וחגיגי: "לא תאמין למה שקרה אתמול! כמה דקות אחרי שעזבת את המקום הגיע הסוכן פדראלי. הוא מיד שאל היכן אתה נמצא. בלית ברירה ספרתי לו שיצאת להתפלל בבית הכנסת...".

היה רגע ארוך של שתיקה, וזו אמר הסוכן: "אוקי. תזמין את היהודי הזה שוב, וכמה שיותר מרד. אנהני זקוקים בארצות הברית למורים מן הסוג הזה! אם הוא כל כך נאמן לאמונתו, אין לי ספק שהוא יהיה נאמן לעבודתו!"

עורך הדין היה אחוז התפעלות מן הנס שהיה עד לך, אך הרב יחיאל לא היה מופתע יותר מידי. "מעולם לא ראיתי שאדם השקיע בקדוש ברוך הוא והפסיד!" – אמר לו – "אני רק אחד מתוך רבים שמסרו נפשם על מצווה, וחכו לראות במו עיניהם את הרווח שיצא להם ממנה".

במהלך החיים מנסה הקב"ה כל אחד מאתנו בכל מיני ניסיונות, אך המבחן הגדול מכולם הוא – מהו המשקל והעדויות שאנו נוטנים למצוות מול המטרסטים הפרטיים שלנו. הקפדה על שיעור תורה או תפילה במניין, ברכת המזון כבונה, דקדוק בכשרות מהודרת או צניעות ללא פשרות הם אלו שבסופו של דבר יוציאו אותנו מהמצרים הפרטי שלנו, ויזכו אותנו לחיי עולם הבא.

בדורנו קשה מאוד לעמוד על כל נקודה קטנה בהלכה מה שמהווה פעמים להגיע למשולות גדולות פי כמה וכמה מה שאדם בכלל תכנן ורצה והכל קרה בגלל שבתחילה הוא לא עצר בנקודה שבה הוא היה צריך לעצור. וזה ההכחלת של האדם בעולם לעצור בזמן הנכון. מספר הר"ג שלמה לוינשטיין שליט"א:

לפנינו מעשה שהיה, על עמידה בניסיון בדורנו, שהביאה לתשועה והצלחה גדולה:

הרב יחיאל בר לב מפתח תקוה נסע בבחורותו לאמריקה. כדי להבטיח את עתידו הרוחני, קיבל על עצמו בהגיעו לשם שתי קבלות: האחת – שלעולם לא יסיר את הכיפה מראשו, והשניה – להקפיד על תפילה במניין שלוש פעמים ביום.

זמן קצר אחר הגיעו, הוצעה לו משרת הוראה בארצו. הוא קיבל על עצמו את המשימה, וקצר הצלחות יפות. בכל זאת עדיין העיבה דאגה אחת על מצב רוחו – הוא טרם הצליח לקבל 'גרין קארד', כלומר: אישור שהיה חוקי בארצות הברית למשך תקופה ארוכה.

רב בית הכנסת שבו התפלל, יעץ לו לפנות לחברת יא"ס, המתמחה בעזרה למהגרים. הוא יצר קשר עם אחד ממוכרי הדין של החברה, וכעבור כמה חודשים הודיע לו הלה כי הצליח לקבוע עבורו פגישה עם סוכן פדראלי. "בפגישה הלבוש יחרץ גור דינו של הגרין קארד שלך!" צרף אזרהר – "הקפד לבוא בזמן ולהיות לבוש באופן מסבד!"

הפגישה לא היתה אמורה להתארך מידי, ומאחר שהיא נקבעה לשעה ארבע, וזמנה של תפילת מנחה בתקופה זו היה בשעה חמש אחר הצהריים, החליט הרב בר לב להתפלל מיד לאחריו.

בדיוק בשעה ארבע הוא ניצב בחדר הקבלה של אותו פקיד יחד עם עורך הדין שלו. המזכירה הודיעה כי ישנו איחור קל, משום שהפגישה הקודמת שאליה יצא הסוכן התאחרה מעט, ושניהם ישבו והמתין בסבלנות.

בשעה ארבע וחצי התרומם הרב יחיאל מסקומו והתכונן לצאת.

"לאן אתה יוצא?" – עורך הדין נעמד לפניו. "להתפלל תפילת מנחה".

"אתה נודרתי?" – פניו של עורך הדין סמקו בבת אחת, ושני ורידים התנפחו במצחו, "בכל רגע אמור הסוכן הפדראלי לחזור. הוא ייפגע מאוד מכך שלא המתנת לו, והסיכוי שתקבל את הגרין קארד שלך שואף לאפס".

לא תאמין למה שקרה אתמול! כמה דקות אחרי שעזבת את המקום הגיע הסוכן הפדראלי. הוא מיד שאל היכן אתה נמצא. בלית ברירה ספרתי לו שיצאת להתפלל בבית הכנסת... בבית הכנסת...

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם או מכירים מי שזוכה מחזק שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
 רח' חתני 4333307 תל אביב
 ולצ"ן עבור 'אור השבת'
 או בפקס:
 08-9941870

אספרה

סיפור לשבת

אור השבת

10

אמרי קודש בראי הדפדפה

משה ואהרן יהוה משה ואהרן

הרב חיים זאיד

500,000 משתיים

"זאת חקת התורה" (במדבר יט, ב)

הזקיקים לשמור ולעשות

בספר 'ילקוט לקח טוב' הביא משם מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל, שהמשמעות הכוללת של "זאת חקת התורה" הנאמרת לעניין מצווה יחידה, ללמדנו באה, שישנו צד שווה בין מצוות פרה אדומה לשאר מצוות התורה.

הדברים אמורים לגבי מה שנראה לכאורה מיוחד לפרה אדומה - מהרת טמאים ומטמאת טהורים. ובאמת מפרה אדומה למדים אנחנו לכל התורה שאפשר ואף חובה לקיים מצוותיה בכל מידה ומידה, הן חיובית והן שלילית.

הסברם של דברים: גאוה וענוה, למשל, הינם שני הפכים גמורים. סבור אדם שיש לעבוד את ה' בענוה בלבד ואילו הגאוה נחשבת בעיניו כפסולה לחלוטין.

האמת היא שעל האדם להתנהג בענוה בעצמו, אבל להזהר מאוד בכבוד חברו ולסבור שחברו צריך להקפיד על מה שלא יכבדו כראוי. נמצא, אם כן, שעובד גם במידה במידת הענוה - במה שאינו מקפיד על כבוד עצמו, וגם במידת הגאוה - שעל כבוד חברו מקפיד.

והוא הדין במידת הפיזור לצדקה. במה שנוגע לממונו הוא, חייב האדם להפריש מעשר ויתר, ובקשר לממון חברו יהיה קמצן גדול עד שיחשוב שגוילת פרוטה היא כאילו נוטל נפשו.

אם אדם הופך את היוצרות, מקפיד על כבודו ועל ממונו, ואילו על של חברו אינו מקפיד, הרי זה חוט בשתי המידות. וזהו פירוש "בשני יצריך" (מסכת ברכות דף נד.).

ויש להוסיף כאן בס"ד דברי מרנא החזון איש (אמונה ובטחון, פ"א, אות יא) שכתב "... כי תפנוקי הנפש מפנקים את בעליהם להיות משמש, למען הטוב המלא, גם בשני הפכים בנושא אחד, ולהיות מאשים את עצמו על כל שעל על חסרון השלימות בסגולת המידות, ולהיות מוכה את אחיו זכות גמורה ומוחלטת אף אם כעבות עגלה חטאיו..." [עיי"ש בהרחבה יותר בדבריו הנפלאים].

מספר מגיד המשדרים הרב חיים זאיד את הסיפור המופלא הבא: לפני קרוב לחמש שנים באחת מסבבי שיחותיי נגשה אליי בת ישראל צדיקה בחורת סמינר ובפיה שאלה דהופה. "תקשיב הרב זאיד אני בכיתה י"א לומדת בסמינר טוב בירושלים אבל", היא ממניחה את טון דיבורה, "יש לי זודה שהיא מנהלת עבודה מסויימת ויש מתחתיה הרבה עובדות. והיא התקשרה אליי ושאלה אותי אם אני רוצה לעבוד", היא מספרת לי. "ולא סתם היא שאלה אותי. אלא דודתי ממשיכה להסביר לי שאני מקבלת עשרת אלפים שקל כל חודש. וכעת אני בכיתה י"א, ותוך כארבע שנים כולל תוספות אני יכולה להגיע לחצי מיליון שקל. מה שאף אחת מחברותיי לא יכולה להביא, וכך אני יכולה להתחנך בכבוד ובאשר".

אני שומע את השאלה ומנסה לחשוב מה עושים. ראיתי שאני לא יכול להחליט לבד כי מדובר כאן בסכום של חצי מיליון שקל. פשוט החלטתי לעשות מעשה ולנסוע לבני ברק על עבר לשכת הגוינת ביתו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל. אני מגיע ועולה לעבר ביתו הצנוע הקטן והדל.

אני נכנס לביתו ומצויני בפני שר התורה את תוכן השאלה. מספר לו את הדברים. ומגיע לעצם השאלה: במילים אחרות הבחורה שואלת האם להשאר בחינוך הטוב של התיכון או לעזוב את החינוך ופשוט לצאת לעבוד ולהרוויח עד החתונה שלה חצי מיליון שקל. שר התורה לא היה צריך זמן רב כדי להשיב לי תשובה, ובמיידו אמר לי שלא תעשה את הצעד הזה וכי היא צריכה להשאר בתיכון ולא לצאת לעבוד אלא להשאר בת ישראל כדת וכדין. אני מנסה להסביר לשר התורה שמדובר בחצי מיליון שקל וכי אני לא יכול להיות ערוב לכך שהיא תרוויח אותם אם תשאר בתיכון, ואז שר התורה הוציא כמה מילים מפיו וכך אמר: "זה לא אתה הערב. הקב"ה הוא הערב".

חזרתי לאותה בחורה סיפרתי לה שעליתי לביתו של שר התורה ושטחתי בפניו את הסיפור. וגם ענית לה את התשובה שענה לי ואת הסבר לה בשום פנים ואופן לעזוב את התיכון ואת החקיה אף כבר התקבל מבורא עולם. כי מי שעושה את רצונו של בורא עולם לעולם לא מפסיד, ובפרט שיש כאן ברכה של גדולה הדור אז היא יכולה להיות רגיעה לגמרי שהכל יסתדר על הצד הטוב ביותר. וכך החליטה לעשות. למרות ההצעה המפתה היא שאלה ללמוד גריל

מאתה נערה. כלום. עד הטלפון שקבלתי שבוע שעבר. "שלום הרב זאיד. מדברת אותה אחת..." והיא מתחילה לספר לי על אותו סיפור. לא היה לי קל לזהות במי מדובר מאחורי הטלפון. אבל היא בקשה בקשה קטנה שהיא מתארכת וכי היא רוצה שאני יגיע לאירוסין ושאני יראה את החתן איזה תלמיד חכם הוא ואיך היא זכתה לו בזכותי ששכנעתי אותה להשאר במקום לימודיה בקדושה ובטהרה על יסודות התורה הקדושה. כמובן היא הזמינה ואני לא יכולתי לספס את אותו ערב לקחתי את כל הרגלים ונסעתי לאירוסין.

אני מגיע מאחל מזל טוב המשפחה מראים לי את הבחור אני מדבר איתו וכשאני בא לצאת היא קוראת לי והיא רוצה להראות לי משהו. שם עמד עורך דין מוכר, בין המוכרים בארץ שהוא רוצה ליטוח אתי. שמעתי עליך כבוד הרב שאתה קשור בישריו או בעקיפין לאותה נערה. אני רוצה לעדכן אותך בבשורה ממש נפלאה. יש מבורגת ניצולת שואה שהלכה לעולמה לפני כשבוע והיום זה סיום השבעה שלה. היא כתבה צוואה והניחה אותה אצלי. באותה צוואה היא כתבה לילדיה שמתוך כל נכסיה יש סכום של חצי מיליון שקל שהיא חייבת להעביר לבחורה בשם אור. אותה בחורה שממש ברגעים אלה אני נמצא בשטח האירוסין שלה.

אני בירדתי עם המשפחה מה הקשר של הבת עם אותה מבורגת והם מספרים לי שאותה בחורה במשך שנים כל שבוע פעמיים שבוע הייתה עולה לביתה של אותה זקנה וישבת איתה מדברת איתה, יוצאת איתה לטייל בגינה ומסייעת לה בכל צרכיה. כך היה מספר שנים. ואתה וסקינה יש לה נכסים רבים ופשוט החליטה להוריש לה חלק נכבד מנכסיה הודות לעזרה של אותה נערה.

אני מיד הבנתי את העניין והסברתי להם שלא מדובר כלל בהחלטה של אותה זקנה להשאר את הנכסים לאותה נערה. אלא מדובר בהחלטה של ה' התברך כי לפני מספר שנים היא עמה בניסיון ענק של סכומי כסף גדולים אבל היא הייתה איתנה והמשיכה ללמוד במקום לימודיה בלי לזנוג בדרכה.

וכאן הסברתי לכולם את הפסוק 'השלך על רכא והסברתי לכולם את הפסוק 'השלך על ה' והוא ירבך ויכלכלך'.

אני מגיע מאחל מזל טוב המשפחה מראים לי את הבחור אני מדבר איתו וכשאני בא לצאת היא קוראת לי והיא רוצה להראות לי משהו.

חידה

סיפורים אמתיים

אחד השבת

10

שאלות חידושים וצימוקים

נבלאות מתורתך

הרב בני יונתן

כשקנה פרה אדומה מאחר, איך ידעו אם לא העלה עליה עול? (י"ט, ב) זאת חוקת תמורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל וקחו אליך פרה אדומה חמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול.

במשנה פרה (פ"ב מ"א) רבי אליעזר אומר לקנות פרה אדומה מניו, וחדושים על הרביעה, וחכמים מכשירים, מפני שהבטחה נעשית עקרה כשורבעה, שהרביע חס על בהמתו שלא תיעקר. ובפי' אליהו רבה על המשניות הקשה מדוע לא חשו החכמים שאולי העלה הנול על הפרה ונספלה.

ותירץ ג"פ הפסיקתא וזוטרמא (פרשת חוקת) שפעם אחת הוצרכו ישראל לפרה אדומה ומצאוה אצל כנעני אחד, הכיר בהם שהם צריכין לה הרבה, והעלה מחירה בדימים מרובים, נהגו לו כל מה שביקש מהם, אמר להם הניחוח עד למחר ולמחר תקחו. מה עשה אותו הטמא העלה עליה עול, ומנזן ידענו, שהיו שערות יש לה על צווארה, כיון שעולה עליה עול מיד נפולות [כפפית], אמרו לו קח אתה שרל ונתן לנו הטמון שלנו שכבר נפסלה הימנה, הלך אותו הכנעני וחנק את עצמו מחמת צער. מביאר מדברי הפסיקתא שכיון שהיו כוללים לבדוק אם עלה עליה עול, הלך אין לחוש.

ובפסיקתא דרבי כהנא (פסיקא י"ד אות א' – פרשת פרה) מובא ששהי' סימן שהיו יודעים עם עליה עול, שעד שלא עלה עליה עול על עיניה שוות, עלה עליה עול עיניה שורות [מבטיים לכאן ולכאן] והיא פולת. ובתפארת ישראל (במ"ו אות א') כתב שחודאי שסימן זה מעשה ניסים הוא, שאין לומר שבדרך הטבע אם פרס טליתו עליה יעורר ב' שערות בצווארה, והקשה שכיון שהיה זה ע"פ גס, א"כ אין סומכין על הגס, ותירץ דהיכא דלא אפשר בענין אחר שאני.

היכן נמצא הרב בגילוי ששם השטמה ב' כדים מאפר פרה אדומה?

(י"ט, ט) ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח מחוץ למחנה במקום טהור והיתה לגדת בני ישראל למשקמת.

למד גימ' תפארת הוא. בתולדות בעל הדברי יחזקאל משינאומו זצ"ל (נדפס בספרים דברי יחזקאל ח"א בפרק הנסיעה לא"י) מובא שכשהיה בארץ ישראל עלה על אחד החרים שבגליל, והתפלל שם שעה ארוכה, והתג' ר"ש העליר זצ"ל אב"ד צפת גילה הדבר ואמר שקבלה בדיניו שבאותו הר נטמנו כלי שרת עם אפר הפרה, והצדיק הרגיש בדבר.

על מיקומו של הר זה מסופר בס' עדן ציון (לר' ישעיהו הורוויץ זצ"ל לילה צפת על קפה) שבין צפת לטבריה יש בקעה גדולה ונקומה מאד ולחמה מנין מים טובים ונקרא 'עין כהל', ועובדים דרך עליו, ויש שם כמה בתים שישביעם שם ושמעאלים, ויש גג מורה יש הר זקוף ונהם מאוד ולמעלה בראשו חצוב מעט בעובי הר, וקופט שער סתום ואומרים שבוה הרר נגזו כלי בית המקדש, גם אני בערתי בשם איהו פעמים והתסכלתי בהר הפלאי הזה, ואודני אני ל' ספר ל' ששעמ פפי אלו' חז"ל הרה"ש מוה"ר"ש העליר זצ"ל שפעם אחת בא אליו תושב ערבי משם באננות והנצולות ותחנתו ובכיות ליתן לו עצה ותושיה על המקרה רעה שקרה לו שהולכים ומתים אצלו נשיו ולילדי, ובשאלו אליו טעא נגד איהו בן אדם בנזן או בסמון, השיב לו שאינו מרגיש בעצמו בשום חטא, וע"י עוד הקיות ודידושת על כל מעשיו ונתן הריא, ויש שפרס תחת הרר החוה ומצא עם כדים של זהב מלאים אפר ולקחם וטמנם בביתו, והוזהר לו מוה"ר"ש ז"ל שהקב' ומיד יהוה אמר לדעתו שזה אפר פרה נטמן שם) ילך ויחירום למקום ויסתום את המקום לבל יהיה ניכר, וכן קיים ונעשה, והמפיצה נעברה בבית הערבי ובספר תולדות חכמי ירושלים (ח"ג עמ' 161) כותב הגר"מ חרל"פ זצ"ל, שזקני ירושלים סיפרו, שהגאון רבי מנחם מנדל משקלוב זצ"ל תלמיד הגר"א אמר, שאני יצטרכו אפר פרה אדומה, הוא דיא הרין הוא נמצא.

ועל חז"ל פרה סי' ג' קט"ז. כיסם למרגלות הישוב 'כהל' בענין של הטמנת כלי המקדש בעין כהל, המקור לזה בס' עמק המלך, וא"ה נרחיב בוה. ודא בס' דרך אמונה (להגרותך שליט"א הל מעשר שני פ"ג ה"ג בביאור ההלכה סוף ד"ה ספריש) שקטש בפשיטות ששייך אפר פרה בזמן הזה.

בגמרא (ירושלמי) מסופר על יהודים שהציקו לגוי אחד בשם דיקלוט שהיה רועה צאן היו פוגעים בו ומעליבים אותו ובא רבי יהושע והצילו מידם והוכיח אותם על מעשיהם, לימים גדל הנער הגוי ונגלה הוא בעולם והחל לעלות בדרנות עד שהתמנה למושל העיר, וזכר המושל את מסכת הבורים שגרמו לו היהודים בעבר והוציא גזירה לנרשם מתוהמי מדינת. היהודים הרגישו שהאדמה סודרת תחתיהם ושולחו משלחת ובראשה רבי יהושע שילכו וינסו להעביר את רוע הגיזרה, ואכן זכר המושל את רבי יהושע ואמר לו בוכותך אני מוחל, שאילולא אתה הצלת אותי מידם אז, לא הייתי מוחל להם, ואין מידי מציול.

מספר על רבנו גרשום מאור הגולה (שחי לפני כ-1000 שנה), שלא זכה להפקד בבנים מאשתו הראשונה, ולכן יעצה לו אשתו שיקח אשה נוספת, שמע הרב לעצת אשתו ונשא אשה נוספת. והנה מאת ה' חלטה בתו של המלך ולא מצאו תרופה למכתה, אולם רבנו גרשום בחכמתו הרבה הצליח לרפא אותה ובעבור כך רצה המלך לתת לו סמון, אך הרב סרב לקבל סמון. וכשנודע הדבר לאשתו השניה שהייתה אהבת סמון כעסה על כך, והחליטה לנקם בו על כך, ולכן העליה עליו עוליות שזו אצל המלך, ובגין כך כלא אותו המלך במבצר גבוה שהיה סגור ללא שום פתח, והיה מן הנמנע להמלט ממנו. אך רבנו גרשום לא נפל לעצבות ויאוש אלא היה שרוי ברוגע ושולה והחל לחשב כיצד לצאת ממקום זה. חמו הגאוןי אמר לו שהתנהגם שנתכנן את המבצר, חשש שאולי הוא עצמו יכלא כאן אי פעם, ובודאי יחשיר לו פתח מסים ולא גלה על כך למלך. הוא התחיל למשנה אבן אחר אבן, עד שאחת מן התרופכה ופתח לפניו חלון גדול. אך עדין לא היה יכול לצאת בגלל הגבה הרב. הנה להפתעתו הרבה ראה את אשתו הראשונה יושבת בתחתית המבצר ובוכה על גורלו של בעלה, מיד קרא לאשתו ואמר לה שתביאי תולעת משי וגזק ותשלח את התולעת לראש המבצר ואחריה תשלח את הגזק שירדך אחריה, וכמוכן תולעת תנוס מפניו, ומימאל תולעת המשי תפריש חוטי משי ואז תקשר הרבנית חוט דק לחוטי משי וכשיגיע החוט לידי הרב תקשר הרבנית לחוטי זה חוט עבה יותר וכך יצא הרב מהמבצר לחיים טובים ולשלום (ומאו עשה רבנו גרשום את החרם הידוע שלא לקחת שתי נשים). כמה מוסר השכל יש ללמד ממעשה רב זה, שגם בשעות גורליות של סכנת חיים, אין לפול ליאוש ועצבות אלא יש להתעודד ולשמוח, ועל ידי כך אפשר לצאת מכל צרה צוקה.

מסופר על הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל, שידוע שהצטיין ביותר במידה זו של שמירת העינים והיה דמות פלא בדורנו בנושא זה, שכשהיה קורא בברכות השחר "וכוף את יצרי להשתעבד לך", היה חוזה על זה פעמים רבות, עד שכל שמועמו היה מרגיש כיצד מתחנן הוא להקב"ה מעומק הלב שיחתן לו כח להתגבר על יצרו. ותפילה על בקשה כזו נענית במהירות, ללא בדיקות וחקירות אם ראוי לכך האדם או לא, כידוע מ"ספר חסידים", שכשאתם מבקש על ענייני יראת שמים - נענה, ועושה נחת רוח ליוצרו בבקשה כזו, ואין בדיקון אחריו אלא עונים לו, אבל, כמוכן, תפילה מעומק הלב.

מסופר מעשה בתלמיד שבא לפני המשגיח הגר"י לוינשטיין, וטען שהינו נגוע במידות ותאוות רעות וישבור הוא סכך מאד, שאלהו הרב: בן כמה אתה? ענה בן ח"י שנה, המשיך הרב ושאלו: כמה הם ימי האדם, ענהו התלמיד: שבעים או שמונים שנה, ובכן אמר לו הרב: וכי חושב אתה שבנין או מכונה שניתן להשלימה במשך שבעים שנה תידרש להעשות במספר שנים. האדם הוא בנין שניתן להשלימו, ולשם כך נתן הבורא לאדם זמן של שבעים או שמונים שנה של עבודה לתקן, וכי הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו מדוע לא השלימו הבנין בח"י שנה, אכן אי אתה בן חורין להיפטר ממנה, אולם גם עליך לומר שלא עליך המלאכה לגמור.

אחד השבת

הקדיש התורה

אחד השבת

חידות | תשובות | שמות הזוכים

שלושה	שלושה
1 החייה השבועית	2 השאלת תשובה לחייה השבועית
3 שמות הזוכים	4 הקלסת סיפורים אישיים לעגון
5	5 לתומה והנצחה בפנסים לחייה
6	6 שאלה שבועית מאור החיים הקדוש
7	7 השאלת תשובה למה שאתם חושבים
8	8 שמות הזוכים בשאלה מאור החיים הקדוש

הקו מתעדכן תמיד!

077-410-39-00

077-410-39-00

30 שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

תורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זי"ע א

פרשת חקת - ג' תמוז תשפ"ב - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

ג' תמוז תש"ס 1073

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת ולהאמין שהטבע אשר נגלה לעינינו מלא בניסים ונסתרים,

ואמונה זו - היא יסוד התורה, וכשם שמצוה לספר את הניסים הגלויים, כך יש לספר גם את הניסים הנסתרים. זהו לשון הרמב"ן בסוף פרשת בא: "ומן הניסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בניסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו שכולם ניסים, אין בהם טבע ומנהג של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם ישעה המצוה - יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם - יכרתנו ענשו, הכל בגזירת עליון כאשר הזכרתי כבר" (בראשית ז"א, ולעיל ו'ב). ויתפרסמו הניסים הנסתרים בעיני הרבים כאשר יבואר ביעודי התורה בעניני הברכות והקללות, כמו שאמר הכתוב: (דברים כט כד) "ואמרו כל הגויים על מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלקי אבותם", שיתפרסם הדבר לכל האומנות שהוא מאת ה' בעונשם. ואמר בקיום: "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך". ועוד אפרש זה בעזרת השם". (ויקרא כו יא).

המקור בפרשה: "על כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה ואת הנחלים ארנון". "ואשר הנחלים אשר וגו'"

הוראה למעשה

האדם צריך לרוץ אחרי השלום, וכמו שאמרו חז"ל: 'הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה' 'שאף הרחוקים מתורת ה' ומעבודתו, ולכן נקראו בשם בריות בעלמא, צריך למשכן בחבלי עבותות אהבה וכולי האי ואולי יוכל לקרבן לתורה ולעבודת ה'". (תניא פרק ל"ב)

בספר זוהר הק' (פ' תרומה) מבואר באירכות כמה גדול שכרו של האדם שמקרב את הבריות לתורה, וכמו כן מובא בענין זה בדברי רבותינו ז"ל: "כל הלומד עד עם הארץ תורה, אפילו הקב"ה גוזר גזירה, מבטלה בשבילו, שנאמר: "ואם תוציא יקר מוולד כפי התייה" (מסכת בבא מציעא דף פה עמוד א') היינו שאותו האדם שלומד עם בן עם הארץ תורה, יכל להגיע לדרגה שהיה באפשרותו לבטל את גזרותיו של הקב"ה".

בשעה שעוסקים בקירוב הרחוקים, צריך להזהר ולהשיג

מאד מאד שלא להתקרב אליהם ולא ללמוד ממעשיהם ומדרכיהם המוקלקלות, וכלשונם של חכמינו: "הוי מתלמידיו של אהרן... אוהב את הבריות (כדי) לקרבן לתורה" ולא כדי להתקרב אליהם.

המקור בפרשה: "על גבול ארץ אדום" - "שמפני שנתחברו כאן להתקרב לעשו הרשע, נפרצו מעשיהם: וחסרו הצדיק הזה, וכן הניבא אומר ליהושפט: "בהתחברך עם אחיזהו פרץ ה' את מעשיך". (רש"י)

מדברים אלה ניתן ללמוד עד כמה ישראל הפסידו על ידי התקרבותם לאתו הרשע: "הם חסרו את הצדיק" אוהב השלום האמיתי, שהיה מקרב בדרך זו את הבריות לתורה, וכמו שמספרים חז"ל: "כשהיה אהרון מהלך בדרך ופגע בו אדם רשע, היה אהרון נותן לו שלום. למחרת ביקש אותו האיש לעבור עבירה, (אלם אז מיד) הוא אמר: "אי לי! האיך אשא עיני ואראה את אהרן?! בושתי ממנו שנתן לי שלום". נמצא שאותו האיש נמנע עצמו מן העבירה" (בזכות כך שאהרון נתן לו שלום). בהתנהגות זו קיים אהרון את מאמרו של רבותינו ז"ל בנוגע לפסוק "ואהבת את ה' אלוהיך": "שיהא שם שמים מתאבה על ידך".

נקי הדעת שמואלים

האדמו"ר הקוק לרחמי שמים שייחא אלוקים ואדם

שבת בשבתו בכדי להשמיע באוזני הסודעים דברי תורה ולשמח את ליבם באמצעות שירי שבת מולאבים. בתום סעודת השבת, הוא היה נוהג לקחת את השיריים שנתרו בסיר החמין הגדול של בית התמחוי ולחלקם לעניים ונצרכים.

כשהוא היה נשאל מדוע הוא לא חס על כבודו בכך שמוליק את סיר החמין הגדול על גבי עגלה ברחובה של אדם, הוא היה מגיב ואומר שלנגד עיניו נבצים העניים אשר ממתנים בכליו עיניים לחמין שמיסב להם את עונג השבת ולכן לא מפריעה לו העובדה שיתכן שהוא מתבזה בעשיה זאת.

הרב טורנהיים קשור בכל נימי נפשו לתורת החסידות בכלל ולחסידות חב"ד בפרט. במהלך חייו הוא דבק בכל רמ"ב איברי במורינו המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זי"ע א.

הגמרא פוסקת ש"אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים" ובשל כך הציבור מתבקש להמשיך ולהתפלל לרפואתו והשלימה של רבי נתנאל חיים הכהן בן ליבא מרים שישבו בקרוב ממש לאיתנו ומשיך לשמח אלוקים ואדם עד ביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו במהרה בימינו, אמן.

הרב הצדיק רבי נתנאל חיים הכהן טורנהיים שליט"א

לעשיית חסד, היא ביקוריו התמידיים בשבתות בבית התמחוי של חב"ד בשוק "מאה עשרים" שבירושלים. הרב טורנהיים היה מגיע לשם מדי

ה קרה במוצאי שבת אור לכו" בחשוון לפני ש וחצי שנים (בשנת תשע"ז). הרב נתנאל חיים הכהן טורנהיים - האדמו"ר מוולברג שליט"א, ירד מהאוטובוס בתחנה שברחוב שמואל הנביא, פינת רח' קיים בירושלים והחל לחצות את הכביש באלכסון לכיוון ביתו. באותו הרגע הגיחה מרחוב קיים מכונית שנסעה במהירות עצומה, פגעה בו והקיפה אותו לאויר למרחק של חמישה מטרים. ומאז ועד עצם היום הזה, שוכב הרב טורנהיים שליט"א ללא הכרה בבית הרפואה "הרצוג" שבירושלים ומצפה יחד עם תשעת ילדיו שיחיו אשר אל משים ממיטת חוליו, להחלמה ניסית שתעמידו בעזרת ה' יתברך שוב על רגליו.

הרב טורנהיים שליט"א הינו צאצא (בן אחר בן) של האדמו"ר יששכר דוב בערישר מוולברג זצ"ל בעל הספר "עבודת יששכר".

עד לאותו הרגע המר שבו נעצרו חייו מלכת (לעת עתה), היה הרב טורנהיים שליט"א עוסק יומם ולילה במילות חסדים עבור נזקקים וחזיק לבנות נשברים של אלמנות ויתומים. שמחת החיים הייחודית ששפעה ממנו, הייתה מדליקה, מלהיבה, מעוררת ומשלהבת את כל מי שהיה בא איתו בנוגע דומא אלה התחלפתו היעלמות בכל העולם.

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברג זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.ג.נ.ב.ה.

אמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה דברי זי"א

זאת חקת התורה וגו' (יט, ב)

לבאר קצת עניין של פרה אדומה, שהיא באה לטהר מטומאת מת.

עיי' ב"כתר שם טוב" להבעל שם טוב הקדוש, שחכם נתן עצה למלך שאם לא יהיה לו גסות הרוח יהיה העולם, עד כאן לשונו. אם כן, המיתה היא מגוסות הרוח. וחטא זה של גסות הרוח, זהו טומאת המת.

ובשביל זה כל הנטמא במת טהרתו באפר פרה, וכמו שפירש ברש"י: "עץ ארז ושני תולעת וכו', וארז הוא הגבוה מכל האילנות ואזוב נמוך מכולן, סימן שהגבוה שנתגאה וחטא ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו".

וזה הסוד של פרה אדומה, שרק משה רבינו עליו השלום הגיע אליו, כי התורה העידה עליו "האיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

זה אמר שלמה המלך עליו השלום החכם מכל האדם (קהלת ז, כג): "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", וכתבנו לבד עדיין היא רחוקה, רק על ידי ענוה שנסתבח בה משה רבינו עליו השלום יכולים להגיע לסודה.

ולפי דברים אלה יש לפרש מדרש פליאה, הובא בספר "שנחמ משה": "מה ראה קרח לחלוק על משה, פרה אדומה ראה", שטענת קרח היתה מדוע תתנשא, ולשם כך הביא ראיה מפרה אדומה גזע מידת ההתנשאות.

אבל באמת היה שאדרכה, רק משה עליו השלום הגיע לטעם של פרה אדומה שהיא מידת הענוה.

זאת חקת התורה וגו'

מדרש רבה (במדבר יט, ג): "אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אני מגלה טעם פרה".

יש לומר, בפרה אדומה הכהן המתעסק בה מטמא עצמו בשביל לטהר את הטמא, ומסירות נפש כזו אנו רואין אצל משה רבנו עליו השלום במעשה העגל שאמר "מחני נא מספרך".

ועיין בזהר הקדוש (חלק א, קו, א) שכתב בעניין מעלת משה רבינו עליו השלום: "מי עשה שלום כראוי, זה משה, כיוון דאמר קודשא בריך הוא סרו מהו מרו הדרך וגו' עשו להם עגל מסיכה וישתחו לו, מיד מה כתבי ויחל משה וגו' ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת, ואף על גב דכולם חטאו לא אז משם עד דאמר ליה סלחתי כדברך".

וזהו מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שרק משה רבנו עליו השלום הבין טעמה של פרה אדומה, שהכהן מטמא עצמו כדי לטהר את ישראל.

זאת חקת התורה

מדרש רבה (יט, ד): "בשעה שעלה משה למרום, שמע קולו של הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בפרשת פרה אדומה, אליעזר בני אומר עגלה בת שנתה פרה בת שתיים וכו', אמר לפניו רבון העולמים יהי רצון

שהיה זה מחלצו".

יובן בהקדים מה שמצאנו שני שבחים במשה, האחד מה שמסר נפשו עבור ישראל, השני שהוכיח את ישראל, ואחד לא סתר את השני.

וכן מציינו בתחילת יציאתו של משה אל אחיו, שביום הראשון כתוב "ויצא אל אחיו וירא שבבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו", וכתב הספורנו: "ומצד האחוה התעורר להנקם". וביום השני כתוב "והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך". יש כאן שני דברים הנוכחים לעיל, האחד שמסר נפשו עבור ישראל, והשני שהוכיח את ישראל לשמו יתברך.

ושני דברים אלו מציינו גם ברבי אליעזר, שהיה עוסק בפרה אדומה שהיא טהרתן של ישראל, ובאותה שעה עסק גם בן דיני עגלה ערופה שעניינה איך למצוא את הרוצח (כמבואר בתרגום יונתן שם שעל ידי עגלה ערופה נתברר מי הרוצח). בשביל זה בקש משה יהי רצון שיהא זה מחלצו.

זאת התורה אדם כי ימות בהאל (יט, ד)

דרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות טג, ב), "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה".

איזה שייכות יש לפרה אדומה לענין זה, אפשר לבאר על פי דברי רש"י על הפסוק (יט, כב) עץ ארז ואזוב: "ארז הוא הגבוה מכל האילנות, ואזוב הוא נמוך מכולן, סימן שהגבוה שנתגאה וחטא ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו".

וזהו גם כן כוונת חכמינו ז"ל במאמרם "שממית עצמו עליה", היינו שממית עצמיותו ומבטל את ישותו.

ותשת העדה ובערים (כ, יא)

לגבי אכילה ההלכה היה שאסור לאדם לאכול קודם שיתן לבהמתו, שנאמר "ונתת עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת" (ברכות מ, א), מה שאין כן לגבי שתיה האדם קודם לבהמה, ולמדים מפסוק זה (מגן אברהם, ארץ חיים סימן קסז).

ואפשר לומר על דרך צחות, שלהלכה מאכל לאדם לוקח הרבה זמן, אבל לבהמה יש תמיד מן המוכן ואין צריך הרבה לטרודו, אם כן מדוע תמתין הבהמה על האדם, ובשביל זה הבהמה קודמת באכילה. מה שאין כן בשתיית מים כולם שותים אותן המים בלי שום מעשה, משום כן האדם קודם לבהמה.

אתה ידעת את כל התלואה אשר מצאתנו וידדו אבותינו מצרימה (כ, טו)

אפשר לבאר שישאל אמרו לעשיו, אתה גרמת שידדו אבותינו למצרים.

כי בשבילך ברח יעקב ללבן, וכמו שאמרנו לו אמו (תולדות כז, מב-מג) "הנה עשיו אחיך מתנחם לך להרצן וגו' ברח לך אל לבן" וגו'. ולבן גרם לירידת יעקב למצרים, כמו שאמר (דברים כז, ה) "ארמי אויב אבי וידד מצרימה".

בסייעתא דשמיא מחורשי העורך שליט"א

שאלות קצרות ותשובות בצי"ן:

1. מדוע מצוות "פרה אדומה" נקראת חקת התורה היינו שהיא כללית כל התורה כולה (עיין באור החיים הקדוש)?

תשובה: ניתן לומר שמטרת נתינת התורה לעם ישראל היא בכדי לטהר אותם מנגעים ומטומאות שהיו שקועים בהם ואת זאת מגלמת בתוכה מצוות פרה אדומה שמטהרת טמאי מתים.

2. מה היוצאה בעבודת ה' שניתן ללמוד מהמילים שבפסוק: "פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול"?

תשובה: ניתן לומר על פי הדרוש: "עלינו לעבוד את ה' בחמימות ובהתלהבות שמרומים במילה אדומה (כי אדממות היא תוצאה של התלהבות וחתמימות). "תמימה" - שנהיה תמימים ושלמים בעבודת ה' ולא ניתן למחשבות זרות ופסולות לחזור לתוכנו.

"אשר אין בה מום" - שלא ניכשל בעבירות שגורמות למום בתוכנו (עיין במה שכתוב אודות יוסף הצדיק שכאשר אשת פוטיפר בקשה לשדלו לדבר עבירה, הוא אמר לה שהוא חושש שאם ה' יבקש ממנו להקריב את עצמו לקרבן כשם שביקש מזקיני יצחק, הוא יפסל במום באם הוא יעשה עמה את אותה עבירה). "אשר לא עלה עליה עול" - שלא נעלה על צווארנו עול אחר מלבד עול מלכות שמים - זאת אומרת שנטעבד את כל מהותנו וכוחנו אזי ורק לעבודת ה' ולא לענייני תאוות גשמיות.

3. מדרש פליאה: על הפסוק "את חקת התורה" כותב רש"י: "הששטן ואומות העולם מונין עליהם מה טעם יש בפרה אדומה". ותמימה: הלא מבואר ברבי משה הדרשן הטעם - שתבוא אמה ותכפר על צואת בנה?

תשובה: הפרה האדומה מסמלת את שלמות הויפי בכך שהיא צריכה להיות תמימה משער שחור ונקייה מכל מום שהוא. היינו חושבים אם כן שהיא לא תרצה להתלכלך בצואת בנה שמא זה יוריד מדרגתה הגבוהה והנשגבה. באה אפיאוף התורה להורות לנו שזאת השלימות והויפי התמימי - לנקות את צואת הבנים והבנות ולהעלותם לדרגת הקדושה המקסימלית.

כי על ידי שהטעה את יעקב בלאה, גרם שהבכור יהיה ראובן בנה של לאה. "ויעקב אהב את יוסף מכל בניו ועשה לו כתנת פסים" (בראשית לז, ג), להראות שבאמת יוסף בנה של רחל הוא הבכור. ועל ידי זה וישנאו אותו אחיו (ד, טז), עד שעל ידי זה ירדו אבותינו למצרים. הכל זה גרם עשיו.

והו ששלחו אליו לאמר, אתה גרמת את כל התלואה,

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

כלומר, מה שיעקב הוכרח לברוח אל לבן ושעל ידי זה נגרם שירדו אבותינו מצרימה, על כן עליך לתקן קצת, לעזור לנו על כל פנים לבוא אל המנוחה ואל הנחלה.

"ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בנה ההר על גבול ארץ אדום לאמר יאסף אהרן אל עמי" (כ, כג-כד)

ופירש רש"י: "מגיד שמפני שנתחברו כאן להתקרב

לעשיו הרשע נפרצו מעשיהם וחסרו הצדיק הזה".

אפשר לבאר על פי מה שמובא בספר התיא (פרק לב): "כל ישראל נקראו אחים ממש מצד שורש נפשם בה' אחד, רק שהגופים מחולקים. ולכן העושים גופם עיקר ונפשם טפלה, אי אפשר להיות אהבה ואחוה אמיתית ביניהם".

נמצא, מה שמתרחקים יותר מהגויים וממעשיהם,

סיפור לשבת

ג' תמוז - יום ההילולא של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש רבי מנחם מנדל בן הרב לוי יצחק שניאורסון זי"ע א

נסיעה דחופה למיאמי

ברזיל ביקש לשמוע פרטים על ההילומים וסכמו העתק שנעוצו בדורך...

ר' משה זינגרביץ אסף כוחות נפש ויחד עם חבריו ראשי הקהילה נסעו למיאמי ונפגשו עם עורכי דין מהשורה הראשונה, הדגישו להם כי אין כל ספק שהאישה חפה מכל פשע. מי שמכיר אותה יעיד על כך בעדות אופי שאין עליה עוררין.

"זה לא כל כך משנה מה אתם יודעים וחושבים", הסבירו המשפטנים המנוסים, "אנחנו בתקופה של מלחמת חורמה בעבירות הכלכליות. אף שופט לא יקבל את הגרסה הזו. ככל שהמבריק איש מפורסם וכבד יותר כן יטילו עליו עונש כבד יותר למען ישימעו וייראו. אשתו של דמות חשובה כל כך בקהילה היהודית הברזילאית, ונעשה יכול להסתכם בעשר שנות מאסר..." דבר עורכי הדין ופניהם של בני המשפחה וחברי הקהילה חפו.

ר' דוד שלא ידענו את שם משפחתו היה קרוב משפחה למרת זינגרביץ נסע באותם ימים לניו יורק לנסות ולמצוא עורכי דין מומחים שאולי יטו אחר ויהיו להם כיווני דרך כיצד אולי לשכנע את חבר המושבעים ביום המשפט בחפותה של האישה היהודייה האחד מתחנותיו פגש את ידידו מברזיל הרב הייזשל חזקוני שנסע לניו יורק אל רבו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע. כמובן שגם הרב חזקוני הכיר את הסיפור וכמובן שאף היה בטוח שהאישה הזו נפלה קרבן והיא חפה מכל עבירה פלילית. בראותו את ר' דוד גישה של מרת זינגרביץ החל משכנעו לצלל את שהותו כאן ולהשתדל להיכנס אל הרבי ליחידות.

"מה לי ולרבי שלכם?!" הפגין ר' דוד קרירות לעצה הלבבית, "במה הוא יכול להועיל?!"

הרב חזקוני לא וויתר. הוא היה מודע לכך שאיש שיחוו הונו ובגרי ישיבות הרחוקות מן החסידות ולכן אינו יודע מה רב חילו של הרבי. "במה יעלה לך?", פתח במסע שכנועים, "הרי אפילו עורכי הדין נואשו בטרם התחילו ללוות את התיק, כדאי לטובע להיאחז אפילו בגבעולי קש, מה תפסיד?".

באותן שנים היה סדר יומו של הרבי מליובאוויטש מחולק כך: במשך שעות היום היה יושב והוגה בתורה בחדרו, פעמיים בשבוע הקדיש כשעה בצהריים להשיג על מכתבים ושלוש לילות בשבוע היה הרבי מקבל אנשים לפגישות אישיות המכונות בשפה החסידי "יחידות", למשך כל הלילה.

המשך בעמוד הבא

תחכה לה בשדה התעופה במיאמי. שוב ושוב הרעיפה דברי תודה ודחקה את עצמה לצאת מהתור אל שערי הטרמינל בדרכה החוצה.

הטיסה למיאמי חלפה במהירות ובנעימים. מרת זינגרביץ ירדה מן המטוס עם כבודת היד בדרכה אל רחבי הטרמינל, תרה בעיניה אנה ואנה לזהות את מי שאמורה ליטול ממנה את המזוודה. מהרהרת גמילות חסדים וקודיש ד' שהיא מקיימת בבת אחת. הגיעה עד המעבר החוצה. שוטר מסע עמד לא הרחק ממנה והמזוודה שבידה צדה את עינו. ריתקה אותו מאוד. הוא התקרב אליה ובהינף יד תורה לה להניח את כבודתה על שולחן הבדיקה...

יחד עם שוטר נוסף פתחו את התיק לבדיקה שגרתית, ואולם, בחושיהם המהודדים שנים של ניסיון הם חשו שיש כאן יותר מכמה סטים של בגדי תינוקות. מישוש סביב וקרצו עין האחד לחבירו כשגילו דופן כפולה, ובתוכה... כמה עשרות יהלומים בשווי מיליוני דולרים...

השופטים ייחכו. אלו הלא יגויגים ידועים... זו שפתם של המבריקים שהם נתפסים ומיתמים

חיוורון עז פשט על פניה של מרת זינגרביץ טובת הלב ויישרת הדרך. בעיני רוחה ראתה את האישה היא, שכנראה התחפשה לשישה, מבקשת ממנה טובה גדולה... עתה הבינה שנפלה בפח יוקש. שימשה בלדרית להברחת מכס בסכום עתק. מי יאמין לה שלא ידעה מה היא נושאת עימה.

ניסתה להסביר את עצמה. לתאר להם את השתלשלות העניינים. את האישה שביקשה ממנה לעשות לה טובה גדולה. השוטרים ייחכו. אלו הלא יגויגים ידועים... זו שפתם של המבריקים כשהם נתפסים ומיתמים, לא ידעו ולא שמעו ולא ראו...

אחרי כמה רגעים כבר הייתה מרת זינגרביץ אזוקה ועצורה. למחרת הרעישו כותרות העיתונים בברזיל בדיעה הקשה: אשתו של אחד מראשי הקהילה היהודית האורתודוכסית בריו דה ז'נרו ניסתה להבריח יהלומים בשווי מיליונים ונתפסה...

עגמת הנפש בקהילה החרדית בברזיל הייתה איומה. העיר ריו דה ז'נרו כולה עסקה בדיעה הזו. סאת הביזיונות התגברה מיום ליום ויהודים חשו אי נעימות להסתובב ברחוב. הגויים, אנשי העסקים, לא האמינו שמדובר בטובה תמימה וכי האישה לא ידעה איזו שליוות היא באמת מבצעת. אפילו נשיא

ברזיל, ב'יו די זנירו', אחד מן הכרכים הגדולים והסואנים ביותר בעולם, התגורר לפני כששים שנים החסיד רבי צבי הירש (הירשל) חזקוני ע"ה ושימש בה כשליחו של כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זי"ע לכל עניני יהודי.

איש תמדות היה רבי הירשל, תורה וגדולה התאחדו על שולחנו. אף ל'בעל מספר' נפלא נחשב. מידי פעם נשמעו מפיו עובדות שאת חלקם חווה בעצמו. אחת מהן, הפלא ופלא, נראית כלקוה מן הדור של תלמידי הבעש"ט, אך היא התרחשה במחיצתו של הרבי מליובאוויטש זי"ע.

בקהילה היהודית בריו דה ז'נרו בלט שמו של יהודי יקר, ר' משה זינגרביץ היה שמו. כמה תפקידים נכבדים ומשמעותיים היו מוטלים על כתפיו והוא עשה אותם בנאמנות ובושר. בין היתר שימש כיו"ר 'אגודת ישראל' ה'מזרח' בעיר, ראש ה'חברה קדישא' ועוד. בכל כינוס ושמחה יהודית הוזמן ר' משה לשאת דברים כנואם בחסד עליון ולמעשה הוא נחשב כאחד מראשי הקהילה היהודית בברזיל.

באחד מאותם ימים היה על זוגתו של ר' משה זינגרביץ לנסוע לניו יורק. באותם ימים לא הייתה עדיין טיסה ישירה מברזיל לכל המרכזים הגדולים בארצות הברית. מרת זינגרביץ רכשה כרטיס לטיסה שתעצור לחניית בניינים ממוכשת במיאמי, ומשם המשיכה לניו יורק.

סימה האישה החשובה את ענייניה בניו יורק ויצאה לשוב באותו מסלול. עודה עומדת בתור הארוך להפקדת המזוודות מצאה את עצמה מתקדמת יחד עם אישה מבוגרת שהעניינה בה ארוכות:

"את טסה למיאמי?", שאלה הגברת בחביבות ובעניין רב

"כן", השיבה מרת זינגרביץ בנימוס, "בדרך לריו דה ז'נרו"

"או", נאנחה הסבתא בהקלה, "את נראית כמי שאפשר לסמוך עליה. אני צריכה למסור את תיק היד הזה לבתי שמחכה בשדה התעופה במיאמי. יש כאן בגדי תינוקות שנחוצים לה מאוד. זו טובה גדולה עבורי. אנא מוק".

נטלה מרת זינגרביץ את התיק שדמה יותר למזוודה קטנה. צירפה אותו אל כבודת היד שברשותה והקשיבה לכל מילות ההדרכה של האישה הזו המתארת ארוכות כיצד נראית בתה, היכן היא

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

חדלו לכם מלחלל את מקום המקדש

ה שבוע שוב עלה כותרות האיסור החמור של העליה להר הבית. "בנחרי ציבור" מסויימים אשר מטיפים כל העת לעלות להר הבית ובכך מחטיאים יהודים באיסור החמור ביותר, תורה, זכו לגינויים מרחיקי לכת מפי גדולי ישראל שליט"א שדואבים מחילול ה' הנורא שנגרם מהעליה להר הבית בעת הזאת.

במיוחד נגרם חילול ה' הנורא הזה מצד הציבור שכמעט את עצמו "חרדד" אשר עולה להר הבית ובכך רומס בשאט נפש, בבזיון, בזלזול ובאנטיפתייה את פסק ההלכה הנחרץ של כל גדולי ישראל בעבר ובהווה האוסרים לעלות לכל חלקי הר הבית. ויהי רצון שבזכות חודש תמוז שאותו בירכנו

בשבת שעברה ושראשי התיבות שלו הם "זמני תשובה ממשמישים ובאים", ישובו בתשובה כל אלה שעד עכשיו עלו למקום הקודש והמקדש ויחדלו ממעשיהם הנוראים ובכך יזרזו את העת שבה כלנו נזכה לעלות להר הבית ולבית המקדש השלישי כשיבוא משיח צדקנו ויגאלנו בקרוב ממש.

17/8 תשרי 5774

נסיעה דחופה למיאסי - המשך מעמוד קודם

משפחתך, אני מקושר בקשרים עם אנשי מפתח רבים. אולי אוכל לעזור, להקל, יש לי תחושה חזקה שלא תתחרט..."

ר' דוד נעדר. הוא כבר כמעט עמד ביציאה מבית הכנסת ושב פנימה. ישב על פסל והיהודי המקומי לצידו. במשך דקות ארוכות גולל את פרשת נפילת גישתו, אשת ראש הקהל ברוי דה ז'ניו, בידיה הפליליות של מבריהים ומעלימי מס. תיאור את ילדיה המכהים לשובה והמאסר הכמעט בטוח המרחף מעל ראשה...

ר' דוד הוסיף לציין את יום שלישי הקרוב כתאריך בו יתקיים המשפט והמקום בו ייערך. זיק ניצת בעיניו של היהודי המסכית לו והוא הכריז בסערה:

"לא יאומן. אני חבר בצוות השופטים במשפט הזה. לא בחיים חשתי צורך לשמוע אותך. עתה אני באמת בטוח בחפותה. ניכרים דברי אמת. היא תצא לחפשי!" המשפט במיאמי הסתיים כמובן ביזכי מוחלט ושוב רעשו כותרות העיתונים, הפעם לטובת האישה היהודיה שהכל נוכחו לדעת שלא היה כל עוול.

כעבור שנה מתאריך המשפט והיזכוי ערכה הקהילה החרדית בברזיל סעודת הודיה לכבוד אותו הנס שהרבי מליובאוויטש היה נביאו. אורחי הכבוד היו השופט היהודי ההוא ולצידו ישב הרב הרשיל חירשט כשליחו של הרבי. ועדיין, במשך ימים רבים עסקה ריו די ז'ניו בסיפור המופת הזה.

בפעם הבאה שהשליח הרב חטיריק היה אצל הרבי מליובאוויטש פנה אליו הרבי ושאלו:

"נו, ומה היה בסוף עם הנסיעה ההיא למיאמי?"

"זה היה מופת גלוי", ג'לה' השליח לרבי, "הנסיעה ההיא הצילה את האישה ביום המשפט..."

"דווקא לא", חייך הרבי בנועם, "אם כבר, המופת היה שהגיש הזה ציית לו ונסע למיאמי..."

כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זצ"ל מעניק דולר לצדקה למשמע הגה"צ רבי משה ובר זצ"ל במעמד נחת אבן הפינה לבנין בית הכנסת 5774 בברוקלין שבניו יורק. מאחורי המשפיע להבדיל בין החיים לחיים ניצב הרב עזרי וצחק ובר ארליך שליט"א מחבר העלון שיח"א

הגיע למיאמי ביום חמישי בלילה. שחר חדר במלון כשר שבת כנסת מהודר התנוסס בסמוך לו. בבוקר השבת, בעיצומה של התפילה באותו בית כנסת עלה בליבו מצבה של גישתו ועולליה המתנגעים אליה. שנות המאסר המצפות לה לאכאורה פצעו את ליבו, מעיינו החלו זולגות דמעות ובלי להרגיש נמלטו מפיו יבבות צרודות.

אט-אט נרגע. שב לסדר התפילה הרגיל. ואולם, היה מי שהבחין בבכיותו, ניגש אליו לאחר תום תפילת מוסף, בירכו ב'שבת שלום' והודו על האמת:

"ראיתך בוכה למאוד, שמה תגלה לי את פשר הצער שבו הינך שרוי?"

"אכן צר לי ולבני משפחתי, אבל לא תוכל לעזור לי..." השיב ר' דוד המופתע

"ספר ליי", הפציר באורח הנבוך, "מה מעיק עליך ועל משפחתך"

אבל היהודי המקומי הזו המבוש בהידור ובקפידה בהחלט לא ויתר. הוא למבש נתקף בבלמוס של סקרנות שכלל לא התאימה לאישיותו הכבודה. "ספר לי", הפציר באורח הנבוך, "מה מעיק עליך ועל

קשה היה להתקבל מיד. בדרך כלל עלה בידי המבקשים להירשם לעוד כחצי שנה... הרב חטיריק הסביר למזכירי הרבי שמדובר במקרה חריג ובהול. פדיון שבויים של אימא יהודיה לילדים קטנים שבאמת לא עשתה כל עוול וצפויה למאסר קשה וממושך.

היה זה באמצע השבוע ור' דוד, גישה של מרת זינגרביץ קיבל תור אל הרבי מליובאוויטש ליום חמישי הקרוב...

הקשיב הרבי רוב קשב לכל פרטי הסיפור, רכן קדימה ושאל בעניני רב:

"למתי נקבע המשפט?"

"ליום שלישי בשבוע הבא", ידע הגיס ר' דוד להשיב

או אז כמו פקד עליו הרבי בשתי מילים בלבד: 'סע למיאמי'."

ר' דוד יצא מן הקודש ופגש ברב חטיריק שביקש לשמוע את המענה ולדייק בכל מילה. אבל הגיס לא מצא בתשובה הזו כל טעם. "מה אינשה במיאמי? את מי אני מכיר שם בעיר הענקית? את מי אחפש למגוש?"

"אנא סע נא", ביקש השליח החב"די למדינת ברזיל, "אצל הרבי אין תשובות סתמיות

שוב היה על רבי הרשיל חטיריק להשקיע מאמצים שכוננו היהודי הזה להחשיב את דברי הרבי למען גישתו שגורלה מונח על כף המאזניים. "אנא סע נא", ביקש השליח החב"די למדינת ברזיל, "אצל הרבי אין תשובות סתמיות. דע לך שכשספירת על מצבה המשפטית המסוכן של מרת זינגרביץ הרבי נטל את האחריות למה שיתחולל עימה על עצמו, ולכן כשהורה לך לנסוע למיאמי הוא יודע היטב למה ומדוע..."

ר' דוד נסע. תוהה בליבו על המנהג החסידי המורז לציית להוראות חסרות הגיון...

המעוניינים להזמין את מחבר העלון הרב עזרי וצחק ובר ארליך שליט"א לחוגי בית ולהרצאות בנושא: שיפור מזל של האדם על פי היום של פרשת השבוע שבו הוא נולד ועל פי שמו וכן להתייעצות ותיקשור לטלפון 053-8356229

בשורה טובה: בסייעתא דשמיא נפתח מחדש קו הטלפון התורני "שמעו ותחי נפשכם" בו ניתן לשמוע שיעורים ממחבר העלון הרב עזרי וצחק ובר ארליך שליט"א בנושאי פרשת השבוע, הדף היומי והמסר היומי מספר הקו הינו 03-3077715

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

מתיקות הדף היומי

בס"ד * פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הר"ג: אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

**ליומא דהילולא קדישא של הרה"ק האמרי נועם"
מד"זקוב ז"ע**

הרה"ק רבי מאיר מדזיקוב ז"ע נולד בשנת תקע"ט לאביו הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב ז"ע. בצעירותו זכה להתחנך על ברכי זקנו הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ, וכן דלה ממיימיהם של דודו הרה"ק ר' אשר ישעיה מראפשיץ והרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב ז"ע. זקנו כיהן כבר בילדותו "הגאון שלי". ושמו יצא לתהילה, וגדולי תורה הריצו אליו שאלות בהלכה, חלקם הורפסו בשרת "אמרי נועם".

בשולחנו הסהור של כ"ק מרן אדמו"ר ה"שועות **משה" מו"זינץ ז"ע**, ביומא דהילולא קדישא ח' תמו תשע"ג, סיפר הרבי:

בצל זקני הקדושי האמרי נועם" ז"ע הסתופף אברך, אחד מחסידיו ואשר התפרנס מאספקת תבואה לצבא, היה לו "זכיון" (חה) עם אנשי הצבא, שכל התבואה הנרכשת על ידם תירכש אצלו, יום אחד נסע ה"אמרי נועם" ז"ע להתארח באחד העיריות וחסיד זה נסע עמו, בהגיעם אל היעד, התאכסן שם זקני הקדוש האמ"ר ז"ע בביתו של אחד החסידים, אשר ערך מיד סעודה גדולה לכבוד הרבי, כשאשתו זה (בעל ה"זכיון") עומד מאחורי הכסא-הקדוש של רבו, באמצע הסעודה נכנס פנימה יהודי, אשר היה מלשין והכאבי הרבה ליהודים.

ברתם הסעודה פנה זק"ה האמרי נועם ז"ע אל המלשין ושאלו: מהי פרנסתך? והמלשין התחמק מלומר מהי פרנסתו (וכי יאמר לבי שהוא מתפרנס ממלשיות?) ולפתע פנה זק"ה ז"ע אל המלשין ושאלו: האם אתה רוצה לרכוש "זכיון" לאספקת תבואה לצבא? - מששמע החסיד (בעל ה"זכיון") את שאלת זק"ה ז"ע תשובו ענינו, הוא הבין מיד כי רבו רוצה שה"זכיון" ימסר לידי המלשין וימנה הוא יתפרנס - המלשין השיב מיד שמוכן לרכוש, וזק"ה האמרי נועם ז"ע פנה מיד לאחור אל בעל הזכיון ואמר לו הוא (המלשין) מוכן לרכוש ממך את הזכיון, מכור לו אותו עוד היום, החסיד, ברגע הראשון נדמה לו כי עולמו חרב עליו, ללכת למכור את הזכיון, הלא הוא מכיסו לו ורוחיים עצומים.

ואולם כפי שהיה אאמ"ר (בעל אמרי חיים) ז"ע וכתב: "במצא שיש שבו דבורות, כדור, כל מצא שישא ממני רבם היה זאת בעיניהם כתרות מות, והחסיד שיצא ממות רבו ומכר את הזכיון למלשין תמורת טכום סביר, הימים הם היו ימי מלחמה, הצבא היה זקוק לכמויות גדולות של תבואה, והמלשין רכש - למטרה זו - קרונות רבים, מלאי תבואה, אך לפתע, כעבור תקופה קצרה המלחמה הסתיימה ובעל הזכיון (המלשין) קיבל הדעה המצאב כי אין הם זקוקים יותר לתבואה, והזכיון בטל ומבוטל, ומה היתה התוצאה? החסיד יצא הזכיון לשעבר) לא הפסיד מאומה, ואודבר עוד הרויח כסף רב תמורת מכירת הזכיון, והמלשין קיבל את הוא את חלקו וזכה בעונש הגון.

טוב עין הוא יבורך, יישר כח לידי בית אבא, מכה הריבם בספריו הנפלאים, הגאון רבי אהרן פרלוב שליט"א ששלח לנו את הדברים מתוך ספריו "זכונם לברכה"

איך הפך נער רחוב לראש כולל חשוב

**לראות את האוצר הטמון
בתוכו של כל אחד**

סיפור נורא שסיפר הגאון הצדיק המשפיע רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א:

יהודי אחד הגיע מארצות הברית לארץ ישראל, ושמע על חבר נעורים מהישיבה שבה למדו יחדיו לפני כשלושים שנה, שכהנה הוא ראש כולל חשוב. האורח שהגיע מארצות הברית מאוד הופתע, כי הוא זוכר את אותו חבר שכהיום הוא ראש כולל, שהיה בנערותו מה שנקרא בלשון

העם "נער שוליים", ובלשון המכונים נקרא "נער מתמדר". אותו בחור נורק מכל הישיבות, ומצא את עצמו ברחוב. אותו חבר שהגיע מארה"ב, היה בטוח בעצמו כי אותו חבר שבתור בחור כבר היה לא עליכם נער נוסד, והאי כבר אין לא שום קשר לדרך התורה, ולפתע לא האמין כלשמע אזויו, כששמע שהוא ראש כולל חשוב. ולכן החליט לבדוק זאת בעצמו.

שעה
שעה,
נזכר אני
בזכות מי
אני כאן

כשהגיע לביתו של אותו ראש כולל, מצא מולו ראש כולל חשוב, שכל ביתו מלא ספרים, והוא עצמו תלמיד חכם מופלג. מיד כשהחלו לשוחח ביניהם, עלתה השאלה המבטקשת, איך ייתכן שבחור יודע כל כך התעלה לדרגות רמות ותשגבות הללו? הכניסו הראש כולל לחדר

ספרים שלו, והנה הוא רואה מאחורי מושבו של הראש כולל תמונה ענקית של אחד מראשי הישיבות בארה"ב. מיד הבין החבר מארצות הברית, שיש זיקה קשר מיוחד של אותו ראש ישיבה לראש כולל זה, אך עדין לא הבין את הקשר ביניהם, כי שראש החכלל פתח וסיפר:

באותם שנים הלכתי והידרדרתי, עד שאיבדתי את כל הצורת יהודי שלי, גידלתי שערות כמו האפיים אשר התגוררו בארצות הברית באותם שנים, הבגדים שלי היו מוזנחים וקרועים, כל מי שראה אותי הבין מיד כי אני זורק מכל העולמות, ואני רוצה לשרוד רק את הרגע, ללא חשיבה מיוחדת על הרגע שלמחרת. כל הכסף שהיה ברישותי נגמר, עד שהתחלתי לרעוב לחם. והחלטתי כי אני יהיה חיוב לעבוד כדי ללכלל את עצמי. וכך אריתי ביום אחד, שבשישי בלזית מחפשים עובד נקיון לחמש שעות בשבוע. מיד פניתי לראש הישיבה בבישה זו כדי לקבל על עצמי את העבודה, ומיד שפכתחתי את פי - הבין אותו ראש ישיבה בחושי המיוחדים שמדובר כאן על בחור יהודי נושה, ה"ישמרו.

אמר לי הראש ישיבה, את תפקיד המנקה נתתי לפני כרבע שנה למישהו אחר, אך יש לי בשבילך תפקיד אחר - להיות מגיד שיעור ביישיבתנו הרמה! אני חשבתי לעצמי, מספר הראש כולל, הייתכן? מיד עשיתי

לעצמי חשבון נפש, כנראה שרצון הראש ישיבה שאני יחזור להיראות כמו כל בחור ישיבה רגיל. לכן חשבתי לברוח משם כל עוד רוחי בי כדי לא להתפתות לכסף, אך מאידך הייתי זקוק לפת לחם. אותו ראש ישיבה קרא את מחשבתי, וראה את הלבטים, ומיד חזר ואמר: אתה לא צריך להתלבש ולהיראות כמו בחור ישיבה, רק להביא מחר מסכתא "בבא מציעא" ולמסור שיעור! וכך היה, למחרת הגעתי באותם בגדים מוזנחים, שיער מופרע, מעליהם כיפה קטנה עם כמה סיכות שלא תיפול מהראש! כך התחלתי להכין שיעור, להגיד שיעור, ותוך כדי כך, כבר התלבשתי כמו "ישיבה בוער" מושלם!

בדרך זו המשכתי והתקדמתי עוד ועוד, עד שהתחנתי, והקמתי בית לתפארת, נהייתי אברך כולל, משם המשתקדמתי עד שנהייתי לראש כולל, ומרביץ תורה חשוב.

והכל בזכות ראש ישיבה זה, שלא ראה מול עיניו בחור זרוק שאין תקוה לאחריתו, אלא ראה רק את הניצוץ של העינים שיש בו "ראש כולל" השוקד על תלמודו. זוהי תמונת הראש ישיבה התלזיה אצלי בחדר, וכך יום יום, רגע רגע, שעה שעה, נזכר אני בזכות מי אני כאן, וכמה טובה אני צריך להכיר לו, ועד כמה עלינו לראות את הטוב שבשני, ולא חלילה את החיך.

כל אדם, צריך שיהיה "דגול עומד בגי"ו" שמאמין בו, אם זה הורים לילדים שמעדיף לילד שהם בטוחים בו, אם זה מגיד שיעור בבישה, או זה ר"ב בחיידר, וכדומה.

נפתל לחק"ה, שמוכה לבנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוות, שלא נצטרך להגיע למצב כזה, להיות "זורק" ורק אחר כך להיות ראש כולל, שנלך בתלם מן הרגע הראשון ועד הרגע האחרון.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"א - כ"ב אייר, יבמות ע"ג)

העצה של הרבי הקדוש לזרעא חיא וקיימא

השבוע נלמד בענ"ה בדף היומי (בבמות קטז): "חוב נשים מתבעות וילדות". פנים אותה באו לפני האדמו"ר הרבי הקדוש מרן "השפע חיים" מצאנו ז"ע זוג מירושלים, אשר לראובן לב היה חושבי לידים, באו בבכי לבקש ברכה שיזכו לזרע של קיימא. אמר מרן הרבי לבעל שיקבל על עצמו לטפל בעניני העירובין בעירו, ובלשון מליצה אמר לו באדיש "בְּכֹתֶךָ דו יִקְנֶסְתָּ סָאָן מֵעַן זָאָל קִרְעֵנִי טְרָאָן, וְעַתָּה זֵי אוֹיֵךְ טְרָאָן" - בזכות שתתקן ויכילו לטלטל אף אשתך ונכח לטלטל [באדיש "טראגן" לשון נופל על לשון]. ואכן כך היה, הבעל קיבל על עצמו לתקן את עניני העירובין בעירו, ובזכות זה נישעו בני הזוג בילדים.

כל לך יודע את דברי רש"י הק' בתחילת פרשת בחוקותי "הא מה אני מקיים" אם בחוקותי תלכו" שתהיו עמלים בתורה", אך זה איננו הרש"י היחיד על עמל התורה, ישנו רש"י נוסף באותו פסוק "את מצותי תשמרו - הו עמלים בתורה". ובאור החיים הק' ישנם מ"ב פירושים על "אם בחוקותי תלכו", לימוד התורה בעמל הגיעה היא גזירת המלך. וחשבתי לעצמי בחמלת ה' עלי, כי שלומך "דף היומ" בקביעות, ולא ספספ אפילו דף אחד במשכת יבמות של הבנה ב'צרות וצרות צרותיהן" היא היא קיים עמילות בתורה. וכמו שמוכר בגמרא (ב"ק יז) "קיים זה כל מה שכתוב בוה", והדי שמקפיד על לימוד הדף היומי, הרי הוא יכול להיות בבחינת "יגבנה לבו בדרכי ה'". כמו שאמרו דושי רשומות על מה שנאמר בפסוק (זכריה פרק ט) "עני ורובק על חמור" - ע"י ראשי תיבות, עירובין, נדה, יבמות - אשר הם המסכתות הקשורות שבש"ס, ובעזרת ה' נזכה למה שנאמר המשך הפסוק: "גילי מאד בן ציון הרעיית בן ירושלים הגה מלךך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורובק על חמור ועל יצו לך בן אלתנו".

בצילום של גדולי ישראל שליט"א

בירושלמי מובא לשון "אימתי היא חייכם, בשעה שאתם יגיעים בה", באיזה תשוקה מנהיג ישראל יגע בתורה הק', באיזה להט הוא שקוע בתורה הק'. הפסוק אומר (עמוס ה, יא) "הנה ימים באים וגו' לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'", זה מה שחשבתי הלילה כשראיתי את מנהיגי ישראל, המנורה הטהורה הוד "כ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א.

להיות בחול המועד פסח בביהמ"ד הגדול של בעלזא בירושלים, זה בבחינת "צדיקים יושבים ועטוריהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה". כשמרן שליט"א נכנס לביהמ"ד, רואים עין הרע אלפי יהודים שהתענגו הרוחני והגשמי שלהם בחול המועד, הוא לא לנסוע לטוב החיות, אלא לבוא למנחה-מעריב בביהמ"ד. בין מנחה למעריב ידברתי בלימוד עם ידידי הגבאי המסור ר' מיכל פירר שליט"א, ר' מיכל ממנה לי מקום לידו, כשלאנני יושב בחור כבן 17, ובמחוש אפשר לראות כיצד הבחור חי את מסכת יבמות כמו "אשרי וישיב ביתך". לשמוע את מרן שליט"א סופר בדביקות 'ספירת העומר', לעבור ולהתברך לאחר מעריב בברכת גוט-מועד.

כשהגעתי לבעלזא, גפשתי אברכים שלא ראיתי אותם מעל שלושים שנה, אנשים שאין להם בעולמם אלא תורה ועבודה ה'העכרקיט' (התרוממות הרוח). כשעברתי אצל מרן שליט"א לאחר התפילה, הגבאי הגיש לפניו מסכת פסחים, ולפני שמרן שליט"א צלל לסוגיות הגמרא בפרק 'כיצד צולין', זכיתי לדקות נצחיות שיתנו לי בסייעתא דשמיא כח רוחני לכל החיים. מרן מתעניין על הגליון "מתיקות הדף היומי", על הספר "מתיקות הדף היומי" שזה עתה יצא לאור, וכן על השיעורים מידי יום יום. אני מספר על הקשר של מרן ש התורה הגר"ח קנייבסקי זצ"ל לגליון "מתיקות הדף היומי", מרן שליט"א מברך אותי שהספר יותץ ויתקבל בכל תפוצות ישראל.

פניתי ואמרתי למרן שליט"א, שאני רוצה להתברך לדבר מאוד אישי, עוד לפני שהצגתי את העניין, הרבי כבר פונה ומברך אותי בפתרון סופי לבעיה, בבחינת "ישועתך קרובה". הוספתי ואמרתי למרן שליט"א ש שאבוא בקרוב לבשר בשורות טובות. כשגפשתי לאחר מכן איזה חסיד בעלזא, אמרתי לו, הרבי הוא אבא מסור אוהב, שעוד טרם שיפתח הבן לספר את הבעיה, האבא כבר יודע את הבעיה, את הפתרון לבעיה באופן הטוב ביותר...

אמנם זכיתי להתברך מיד לאחר תפילת מנחה, אך כבר לא יכולתי להיפרד מן המקום, ונשארתי שם לתפילת מעריב. שם גפשתי את נכדו של מרן שליט"א הרה"ק רבי לייבל צביב שליט"א שיעג בתורה יומם ולילה. הוא פונה ואומר לי, דע לך שזכית לדבר נדיר, כי אצל הרבי אהבת התורה הוא דבר שאין לו גבול, כל מה שזכית מפני שאתה מזכה את הרבים. זאת גם זכית לראות בנייני, כיצד הרבי יושב ומחזיק את הגמרא הכבידה בידיו, ואינו מניח אותה על הסטנדר שמולו. מיד לאחר מעריב, עברו אלפים מכל הגוונים של כלל ישראל, כדי להתברך מפי מרן שליט"א.

זו איננה זכות רק עבור חסידיו בעלזא, אלא זכות עבור כל כלל ישראל, שיש לעם ישראל מנהיגי תורה גדולים כאלה.

(מתוך פתיחה לשיעור, י"ח ניסן, יבמות מג.)

כ"ק מרן הרבי מבעלזא שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

מאוצרות הפרשה

מקולמוסם של הקוראים

זאת חוקת התורה וגו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה. מסופר בגמרא (קידושין ל) את הסיפור הידוע על דמא בן נתניה, שכיבד את אביו ולא העיר אותו משנתו כדי למכור אבן יקרה לגדולי ישראל תמורת עשרים וארבעה אלף דינרים, וכשרע על זה נולדה לו פרה אדומה אשר מכר אותה הון רב לחכמי ישראל.

ידועה תמיהתו של הרה"ק החידושי הרי"מ מגור זי"ע, מדוע זכה דמא בן נתניה דוקא לשכר כזה של פרה אדומה, ולא לשכר אחר, או לשאר תמנות מן השמים. והתירוץ הוא, שבאותה שעה שהתגבר דמא בן נתניה שלא להעיר את אביו, החלו מלאכי השרת לקטרג, הכיצד ייתכן שגוי שאינו מצווה על כיבוד אב יכבד את אביו כל כך, ואילו בני ישראל שמצווים על מצוה של כיבוד אב אינם מתגברים על יצרם? לפיכך, גמל הקדוש ברוך הוא עם דמא בן נתניה דוקא בשכר על פרה אדומה, שהיא "חוק בעי טעם", כלומר, הגוי התגבר על יצרו במצוות כיבוד אב אשר יש לה טעם, ובני ישראל מבזבזים הון רב על חוק בלי טעם...

ולת למשתתפי הסעודה לאכול בשר בהמה, וכן נכנס יקבל טעם בלימוד התורה הק', ויהאב ללמוד את התורה הק'. ואכן כך עשו ההורים, ערכו סעודת השלמה גדולה, ונתנו למשתתפי הסעודה לאכול בשר בהמה, ולאחר תקופה קצרה החל הבחור לקלוט את דברי הגמרא, וקיבל טעם חדש בלימוד, ונעשה למתמיד גדול.

כסאבי מורי זצ"ל סיפר את הסיפור לחברותא שלו הגאון הצדיק רבי שמואל אהרן לידר זצ"ל, ממשבו חסידו סלונים, פתח ואמר כי הלא בדרים הללו מפורשים בדברי המהרש"א על מה שנאמר בפסוק (תהלים ג, ה) "אָפְנֵי לִי חֲסִידֵי פְרִיָּתִי בְרִיתִי עַל יְבִי: ", כי בסעודת ברית שהם "כרתו ברית", הרי זה צריך להיות "עלי זבח" - שנחשב הוא כמו הקרבת זבח להקב"ה על המזבח, והרי הזבח שעל המזבח הוא בשר בהמה דוקא, לכן בסעודת ברית צריכים לאכול דוקא בשר בהמה.

מאז ששמע אבי מורי את הסיפור, על אף שהיה מאוד מדוקדק ומולח בעצמו את הבשר, ואוכל משיחית מיוחדת שלו, היה מקפיד שכשיש סעודת ברית אצל כל אחד מיוצאי חלציו, שיאכלו בשר בהמה דוקא.

בחוקרה והערכה בנו - המוהל הרב יעקב שכטר, בני ברק

שלוש וברכה!

לכבוד הגליון החשוב מתיקות הדף היומי, בעקבות מה שכתבתם בליון בנושא חשיבות סעודת ברית, ברצוני לשתף אתכם בסיפור ששמעתי מפני אבי מורי הגאון הצדיק המגיד הנחמד רבי אריה שכטר זצ"ל.

במוצאי שבת אחד נקלע אבי מורי זצ"ל, לבית שבו ישבו זקנים מחסידי סלונים, ואכלו סעודת מלוה מלכה. שימרו שם סיפורי צדיקים, ואחד הסיפורים ששמע מהם, גרם לו להתרגשות גדולה. וכן הוה מעשה, הורים לבחור ירא שמים פנו להגאון הצדיק לרבי מט"ל סלונים, מה העצה שיכולים הם לעשות כדי לגרום לו לאהוב את התורה הק'. שאל אותם רבי מט"ל, האם בסעודת הברית של אותו בחור נתנו לקהל הסועדים לאכול בהמה פליש - בשר בהמה? ההורים ענוו בשלילה, כי כאן לא נתנו למשתתפים בשמחה לאכול בשר בהמה.

יעני להם ר' מט"ל, אם כן זאת חסיבה שהבחור אינו אוהב ללמוד, ולפיכך עליכם ללמוד על ע"ד ש'עודת השלמה',

כמו פרה אדומה אשר היא 'מטהר טמאים ומטמא טהורים', כך גם לימוד התורה, כי זכה - נעשית לו התורה לסם חיים, ואם חלילה לא זכה - נעשית לו סם המות ח"ו (הרה"ק רבי דוד מלעלוב זי"ע)

נקודה למחשבה:

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

גליון

438

פרשת זוקת תשפ"ב

השירות המעודכנות, ואף העריכו את מסירותו להתנתק לשעה מהעסקים הבווערים, ולהימלט לחיקו החמים של דף הגמרא...

עד ליום אחד, היה זה יום שני, ט' באלול תשנ"ח. בשעה אחת וחצי בערך צלצל הטלפון, ועל הקו היה לקוח ותיק שכבר הפך לידיד אישי, איש עסקים מצליח המזמין טיסה כמעט מדי שבוע. "אני צריך טיסה למחר, מאנטוורפן לניו יורק", אמר הלקוח בקצרה, "וגם חשוב לי לחזור ביום חמישי, כדי להיות כאן בשבת. תבדוק ותחזור אליי".

יוסי החל מיד במלאכה, בדק בנתונים שלפניו, והחל לחפש. המסך המרצד גילה שאין מקומות בחברות הטסות בטיסה ישירה מאנטוורפן לניו יורק, אך חיפוש מדוקדק גילה מקום פנוי בטיסת 'סוויסאייר' מז'נבה לניו יורק, היוצאת באותו יום שני בשעת לילה מאוחרת. גם בחזור יש מקומות לרוב בטיסת 'סוויסאייר' 111 הממריאה ביום חמישי בשעה 8:00 בערב, מניו יורק לז'נבה. 'נפלא, יש מקומות, צריך רק לוודא שהלקוח מוכן לטוס דרך ז'נבה', הרהר יוסי כשחייג למשרדו של איש העסקים. המזכירה הסבירה כי הבוס יצא לפגישה, והיא איננה רשאית לאשר טיסה כזו בלעדיו. 'כשיחזור - אגיד לו לחזור אליך', הבטיחה. יוסי הביט בשעון הצצה חטופה, ונבהל לרגע. השעה הייתה 1:53 בעוד שבע דקות מתחיל השיעור, והוא כמעט שכח. נו, מה עושים עכשיו? - הלקוח אינו במשרד, אי אפשר להשיג אותו כדי לתפוס את המקומות בטיסה. אם ימתין עד אחרי השיעור - אולי ייתפסו המקומות הריקים, והלקוח יישאר מאוכזב? ואולי יחזור אליו כבר בעוד כמה דקות? רגע אחד של התלבטות, ואחריה החליט בגבורה: 'בעוד שש דקות השעה שתיים, אז יתחיל השיעור ואני אהיה שם. זו השעה היומית שלי, זה החמצן שלי, זה נתון לי את הכוח, אני לא יכול לוותר על זה!'. הוא מחליט להותיר את הדאגות מאחוריו, להניח את השלט המוזהב על השולחן, ולכבות את הטלפון הסלולרי. 'עכשיו מתחיל השיעור!' - הוא מזכיר לעצמו באושר, ומקווה שהלקוח הוותיק והאיכותי, יתאזר בסבלנות...

השיעור האיר, הדברים היו מתוקים מדבש, דף הגמרא היה מובן ובהיר. 'זה באמת חמצן לנשמה!' - הרהר יוסי באושר, בשעה שהדליק את מכשיר הסלולרי. 'שבע הודעות בתא הקולי', ריצדו לפניו האותיות במסך הקטן, 'שבע עשרה שיחות שלא נענו...'. הוא מביט במסך בחוסר אמון, מעולם

ואת התורה אדם פי ימות באהל (ט, יד)

אמר ריש לקיש: אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (שבת פג:)

הדרך לזכות בתורה, היא להבין עד כמה התורה היא חיינו, עד כמה היא ראשונה במעלה וקריטית לקיומנו, ולכן כדאי להתמסר ולהקריב למענה. ככל שבין ונחוש כי התורה היא המעניקה לנו חיים, כך נזכה לעלות ולהתעלות בתורה, להתחבר ולהתקשר אליה. כי התורה משיבה לנו באותה מטבע, מתחברת אלינו ומעניקה לנו את כל טובה הרוחני והשפועתיה העצומות... 'כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם וילילה'.

* * *

ר' יוסי א. הוא סוכן נסיעות מוכר באנטוורפן, בלגיה. משרדו שוכן בלב הרובע העסקי, ומשם הוא נותן שירות למאות לקוחות, אותם צבר בעמל כפיים של שירות, שירות, ועוד פעם שירות... חוג לקוחותיו הלך והתרחב, וכלל כבר כמה עשרות אנשי עסקים המרבים לטוס ליעדים בעולם, שהיוו את עיקר מקור פרנסתו.

הפרנסה אמנם היתה מצויה ברווח, אך הסיפוק, כוחות הנפש, היכולות האישיות - הלכו ונחלשו... יוסי חש בחסר הזה, ולקח לו זמן לעמוד על טיבו. כשנסוד שיעור הדף היומי סמוך למשרדו - הרגיש כי זהו הרגע, זה המקום, כאן מצויה תחנת הכוח... על אתר החליט להצטרף לשיעור היומי, והיה לאחד מהמשתתפים הקבועים הבולטים ביותר, שבאו מדי יום כדי להתחבר, להרגיש את הקשר ולקבל את הכוחות - מדף גמרא...

כך מידי יום בשעה 1:55 בצהריים, היה יוסי מניח שלט קטן על שולחנו, עליו נכתב באותיות מוזהבות: 'בין 2:00 ל-3:00 המשרד סגור'. כשמגיד השיעור פצח בשיעור היומי המרתק, חש יוסי שאושר ממלא את לבו, התורה כובשת את נפשו, מעניקה לו כוחות ועוצמות להמשך היום...

במשך 5 שנים נמשך נוהג זה, שכלל את סגירת המשרד לשעה בצהרי היום לצורך השיעור היומי, וגם כיבוי הטלפון הסלולרי למשך שעת השיעור. הלקוחות למדו את שעות

שעה, בשעה 21:31 התרסק המטוס לים, במרחק כשמונה קילומטרים ממזרח קנדה, לעיני עדי ראייה המומים ומזועזעים מאסון התעופה הנורא... פחות מרבע שעה אחר כך, קיבלו כל סוכני הנסיעות בעולם הודעה קצרה ודרמטית: 'טיסת 'סוויסאייר' 111 מניו יורק לז'נבה, התרסקה. כל 215 הנוסעים ו-14 אנשי הצוות נהרגו!'. יוסי פותח את המחשב, ומגלה את ההודעה. משהו צלצל לו, הוא מכיר מישהו שהיה על הטיסה הזו, טיסה 111 של 'סוויסאייר', ביום חמישי... הוא התעסק עם הטיסה הזו, לא? - - - לבו החסיר פעימה. יש לו לקוח על הטיסה שהתרסקה? לבו צנח לרגע, עד שנזכר... לא, הלקוח לא בטיסה! הלקוח הפסיד את הטיסה, כי יוסי היה בשיעור כשנתפסו המקומות האחרונים! הוא ממחר להעביר את ההודעה הדרמטית ללקוח, ומוסיף עוד שלוש מילים: "כי הם חיינו..."

עשר דקות חולפות, עד שהלקוח, איש העסקים המעונב, התייצב במשרדו וחיבק אותו בחום. "תודה על שאתה כל כך מקפיד על השיעור היומי", הוא אומר כשדמעות בעיניו, "השיעור שלך - הציל את החיים שלי!"

עוד לפני שבת, הגיעה עוגת קרם גדולה ומשובחת לביתו של יוסי, ועליה כיתוב: 'תודה על החיים!' מתחתיה, אחרי ברכה מרגשת, נכתב באותיות קטנות: 'תגיד לי איפה השיעור, אני רוצה להצטרף...'

לפעמים, קשה לראות בעיניים, אבל לפעמים - זה כל כך בולט... ככל שנבין שהחיים האמתיים שלנו אינם העסקים והחברים, אלא החיבור האמיץ והקשר החזק עם התורה המעניקה לנו כוחות - כך נזכה לחוש את הגנת התורה, להרגיש את שמירתה העילאית, וגם להתחבר אליה באהבה. הסיפור המסעיר הנ"ל, פורסם מפי בעל המעשה בספר 'אור דניאל' פרשת כי תבוא, והוא חושף בפנינו עד כמה 'תורה מגנא ומצלא', עד כמה הקשר, החיבור והנכונות להתמסר לתורה - שומרים ומגינים עלינו.

* * *

סיפר הגאון רבי **משה מרדכי שולזינגר** זצ"ל, ודבריו הובאו בספר 'עלינו לשבח': מעשה בבחור צעיר, בנו של איש עסקים מצליח, שבברכת הוריו גלה למקום תורה, והלך ללמוד בישיבה מרוחקת. ברגע הראשון בישיבה, הופתע מקול התורה הבוהר ברמה, מהתמדת הבחורים והאווירה הלימודית השוררת בישיבה. בתוך ימים ספורים מצא את מקומו בבית המדרש, שעות ארוכות ישב וניסה ללמוד, אך הריכוז ממנו והלאה, הוא חש כי אינו מתחבר ואינו מצליח...

עוד כמה שבועות ניסה הבחור את מזלו בלימוד, אך ראה כי ההצלחה לא מאירה לו פנים. בית המדרש בוהר באש התורה, קול התורה מהדהד, בחורים צעירים כמבוגרים שקועים בעומקה של סוגיה, ורק הוא נראה כאן כלא קשור, לא מחובר... בצער רב, גמלה בלבו ההחלטה: 'חוזרים הביתה!' קם וירד לחדרו, אסף את מיטלטליו וספריו לתוככי

לא היה לו דבר כזה... בעיניים מתוחות מדאגה הוא מביט מי המתקשרים, ומגלה כי כל השיחות הן מהקליינט הוותיק הממתין למענה בנושא הטיסה לניו יורק... הלה כנראה לחוץ מאוד, וכך נשמע גם מהודעותיו המוקלטות בנוסח: "תסגור לי את הטיסה הלילה, זה דחוף לי!" או: "מה יהיה עם השירות שלך? למה אתה לא עונה? אני חייב את הטיסה הערב!"

יוסי ממחר למשרד, מזנק ממש. מדליק את המחשב, ברוך השם - המקום בטיסה לניו יורק הלילה עדיין פנוי... צריך רק לוודא מה קורה עם הטיסה חזרה... - אך הנה אוי ואבוי! כל המקומות נתפסו, 215 המקומות מלאים! הוא מתקשר ללקוח, איש העסקים, ומתחיל במסכת התנצלויות... הלה חסר סבלנות, קוטע אותו בשאלה: "אבל סגרת לי? אני אהיה בניו יורק מחר ועד שבת חוזר לכאן?". יוסי מגמגם, מתנצל שוב, ומנסה להסביר: "להיום - אני יכול לסגור לך, יש מקום. אבל חזרה אין מקום, המקומות נתפסו בינתיים... או שתחזור אחרי שבת, או שננסה דרך מקום אחר להחזיר אותך..."

הלקוח מתעצבן: "אז אל תזמין לי, לא צריך טובות, ולא צריך כזה שירות. הרי היה מקום בחזרו, ובגלל שלא ענית שעה - אז אין לי איך לחזור לשבת, ולכן אני לא נוסע הערב. שתדע שזה לא בסדר לעשות דבר כזה ללקוח, אבל שתדע את זה עבור הלקוחות הבאים, כי אני - סיימתי איתך!", הוא אומר בכעס, וטורק את השפופרת...

יוסי מתאכזב, ומבליע אנחה כבדה. 'חבל, הוא היה לקוח טוב', הוא אומר לעצמו, 'חבל שכל כך כעס... אבל מה יכולתי לעשות? הרי הוא יודע שיש לי את השעה היומית... מה אעשה שבינתיים נתפסו המקומות?'

ואכן, אותו קליינט לא טס באותו שבוע מחוסר מקום, שמו לא הופיע במחשבי 'סוויסאייר'. ומאיך יוסי מיודענו נרגע לאט לאט מהשיחה הקשה, מבין כי הפרנסה היא מידו של הבורא, אשר נתן לנו את תורתו, ואין הפסדים מהתחברות לתורה. 'כן, לפעמים זה דורש התמסרות', הוא חוזר ומזכיר לעצמו, 'לפעמים השיעור היומי דורש הקרבה. אבל זה כדאי, כל כך כדאי!'.

ביום חמישי באותו שבוע, בשעה 20:00 בערב, היה מטוס 'מקדונל-דאגלס 11' של חברת 'סוויסאייר', מוכן לטיסה 111 משדה התעופה 'קנדי' בניו יורק לז'נבה שבשווייץ. עוד כמה דקות חולפות עד שכל הנוסעים התיישבו במקומותיהם, וכצפוי - לא היה בטיסה אף מקום פנוי, ולכן מיודענו איש העסקים לא היה על המטוס. בשעה 20:18 לפי שעון מקומי, קיבל הטייס אישור להמראה, וציפור המתכת הענקית החלה לנוע על המסלול והמריאה לשחקים... בשעה 21:14, פחות משעה אחרי ההמראה, שידרו הטייסים אות מצוקה. הם החלו לקבל הוראות מבקרת הטיסה, אך מהר מאוד נותק עימם הקשר, ודאגה רבה הזדחלה בלבבות. כעבור כרבע

המזוודה, ויצא אל תחנת הרכבת. בדרכו החוצה הבליע עוד מבט חטוף ומתגעגע אל היכל הישיבה ההומה, והמשיך בדרכו אל הרכבת... כשהגיע לרציף, גילה כי עליו להמתין עוד כמה שעות לרכבת המגיעה לעירו. כדי להפיג את השעמום, החליט לפתוח את אחד הספרים הנמצאים באמתחתו, והחל לעיין בו על הספסל ברציף הרכבת... בדף שנפתח, צד את עיניו מאמר חז"ל שהותיר אותו פעור פה. 'טוב אחד בצער' - אומרים חז"ל, 'ממאה שלא בצער'. עדיף וחביב הלימוד מתוך צער שעה אחת, ממאה שעות לימוד בלא צער. רצוי ואהוב יותר דף גמרא אחד שנלמד תוך מאמץ, מסירות והקרבה, ממאה דפי גמרא הנלמדים בקלות, בנחת, במתיקות וזרמת וקלילה... מאמר חז"ל זה, הקדים עוד כמה מאמרי חיזוק, מהם עולה התובנה כי הלימוד מתוך מאמץ, דווקא כשלא חשים בסיפוק הרצוי, דווקא כשאין את תחושת החיבור החזקה, דווקא לימוד כזה הוא הגורם ליצירת קשר הדוק יותר עם נותן התורה. דווקא הלימוד הזה יוצר את החיבור הטוב והקרוב ביותר לבורא עולם.

מיועדנו מרגיש שהדברים מכוונים אליו. 'מסתבר שטעיתי... דווקא כי קשה לי, דווקא בגלל שאני לא מתחבר ודף הגמרא לא מובן לי מיד - דווקא לכן אני מתחבר יותר!'. המסירות שלי, המאמץ שלי - הם עושים את ההבדל, מרוממים אותי שבעתיים!'. המחשבה הזו החדירה בו רוח חיים חדשה, והוא החליט לנסות שנית. שב ולקח את המזוודה הגדולה, וחזר להיכל הישיבה. ניסה שוב ושוב... ובסופו של דבר נותר בישיבה בקביעות, חי ונושם את בית השם כל ימיו, והעיד עליו הרב שולצינגר כי הפך לתלמיד חכם מופלג ומפורסם...

החיבור האיתן והקשר האמיץ לתורה, לא תמיד תלוי ברמת הסיפוק הרגעי, או בקשר שמרגישים בעת הלימוד. לפעמים ההיפך הוא הנכון - ככל שהלימוד נראה רחוק יותר, פחות מחוברים אליו, ועדיין מרגישים שהדברים אינם מאירים, אינם מובנים, אינם תופסים את הלב - אם נלחמים כדי ללמוד למרות כל זאת, אם לא נרתעים, אם מתאמצים ומתמסרים ללמוד למרות כל התנאים הקשים, אזי זוכים לקשר אמיץ עם התורה, בחיבור עם נותן התורה! מי שמוכן להתאמץ ללמוד גם כשלא הולך בקלות, מי שמתמסר גם כשהגמרא לא מובנת ברגע, מי שמקריב את שעותיו ללימוד למרות הקושי - הוא מצליח, הוא מתחבר, הוא מגיע ליעד הנכסף! תורה שלמדתי באף - מתוך צער, היא שעומדת, שזכותה קיימת, שמתיקותה נשאת...

* * *

חדרו של מרן ה'חזון איש' צל"ל היה תל תלפיות שרבים באו בשעריו. אלה מבקשים עצה, אחרים מבקשים ברכה, לצד צורבים שביקשו להתפלפל בלימוד עם גדול הדור. ביום מן הימים נכנס בחור בשערי ביתו של ה'חזון איש', ונראה שביקש ליהנות מכל העולמות... בתחילה הוא פתח

וסיפר, כי הוא מתמודד עם מחלה משונה, והוא אינו יודע מה לעשות. רופא אחד מציע דרך טיפול אחת, רופא אחר מציע דרך טיפול אחרת, והוא מבקש עצה כיצד לפעול. ה'חזון איש' האזין לו בקשב, דן בפרטי תוכניות הטיפול המוצעות לבחור, ולבסוף הכריע בעד ניתוח, שיש בו סיכונים לצד סיכויים... עתה, ביקש הבחור ברכה להצלחת הטיפול, וגם לכך נענה לו ה'חזון איש' ובירכו בחום רב. ועדיין לא נחה דעתו של הבחור, והוא ביקש לדון עם ה'חזון איש' בכמה סוגיות תורניות בהן הוא עוסק עתה, כשהוא מתחיל לדון עם ה'חזון איש' בכמה סברות ויסודות בסוגיות הנלמדות... לא היה ל'חזון איש' תענוג גדול יותר מלעסוק בדברי תורה. הוא דן בנושאים שהעלה הבחור, יישב את קושיותיו והעלה שאלות חדשות. מפה ומשם הביא ה'חזון איש' ראיות גאוניות, ואף הבחור דן בהן כתלמיד לפני רבו, והעלה סברות שונות לדחות את חלקן... שעה ארוכה של קורת רוח עברה על ה'חזון איש' והבחור, שעה של התבוננות ועיון בנבכי הסוגיות וביסודותיהן.

כשקם הבחור לצאת ונפרד מה'חזון איש' לשלום, עצר אותו ה'חזון איש' ואמר לו לפתע: "אבל בקשר למה שדיברנו בתחילה, והוריתי לך לעשות ניתוח, חוזרני בי. אין צורך בו, בעזרת השם תבריא גם בלעדי!".

"מה?!" - נדהם הבחור, "מה השתנה? הלא מקודם הרב היה סבור שיש צורך בניתוח, וכי עתה הנתונים השתנו? הן לא הבאתי כל מידע חדש, אם מלכתחילה היה צורך בניתוח - צורך זה כיצד פקע?" - שאל הבחור בהשתוממות.

השיב לו ה'חזון איש' תשובה מנומקת ומפתיעה, החושפת בפנינו טפח מהנעשה בעולמות העליונים: "לפני שדיברנו בלימוד, השבתי לך כפי שהייתי משיב לכל אדם. עתה, לאחר שדנתי אתך בלימוד והתפעלתי מעמלך בתורה, לאחר שראיתי והבחנתי שאתה בחור שמתייגע בתורה ומתאמץ להבינה - אין כל ספק כי יש עבורך בשמים מסלולים אחרים, על טבעיים, ובעזרת השם תתרפא גם ללא הניתוח!".

גילוי זה, המצוטט מפי ה'חזון איש' בספר 'מעשה איש', מגלה רובד חדש שלא הכרנו על עמל התורה. לא זו בלבד שהתורה מתקיימת בעמלי התורה, לא רק שעמל התורה הוא הפותח את שערי החכמה ומקנה יכולת הבנה בתורה, אלא שעמל התורה פותח כל שערי שמים, ומשפיע דרך התנהלות של למעלה מדרך הטבע לעמלי התורה! למעשה, אלו הם דברי חז"ל: 'כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ'. כלומר - לאדם רגיל יש מסלול רגיל, הכולל עול מלכות, עול דרך ארץ, הנהגה טבעית מצויה. לא כן המקבל על עצמו עול תורה, מי שמתמסר למען התורה ומתייגע בה - הוא משתחרר מכל עול אחר, זוכה במסלול 'אח"מים' מיוחד בשמים, זוכה להשפעה של רחמים מעל לדרך הטבע... כולנו יכולים להיות כאלה, לזכות במעלת עמלי התורה. כל הנדרש מאתנו הוא

להתייגע בתורה, לעמול על הבנתה, להתמיד בתורה גם כשאין לנו חשק, להיות מוכנים להדיר שינה מעינינו ולוותר על חלקים מתענוגות העולם הזה למען המטרה הנשגבה. כך נזכה לעלות ולצמוח בתורה לתפארה, וגם נפתח לנו שערי רחמים ורצון שמימיים, להשפיע לנו ולמשפחתנו חיי אושר ושמחה!.

וַיִּשְׁמַע יְיָ בְּקוֹל יִשְׂרָאֵל (כא, ג)

זהו שאמר הכתוב (דברים ד) 'ומי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו' (פסיקתא זוטרותא)

הקב"ה קרוב לעמו ישראל ומקבל תפילתם ובקשתם, ובמיוחד אם מדובר בברכת צדיק וגזרתו.

* * *

ההמולה סמוך לביתה של הגב' גוטסמן התמיהה את הרב מרדכי-דב פיין, רבה של סקרנטון. חצר הבית התמלאה בעשרות בני-אדם שהחזיקו זרי פרחים, בהתרגשות ניגשו אל האישה המבוגרת והעניקו לה את הזר, בהרעיפם עליה דברי שבח ותודות.

סקרנטון היא עיר בפנסילבניה, ארה"ב. יש בה קהילה יהודית ותיקה. הרב פיין נקרא להנהיג את הקהילה, ועשה זאת ביד רמה לאורך שנים רבות. המראה יוצא הדופן של עשרות נושאי הזרים בחצרה של הגב' גוטסמן הישישה, אירע ב'יום האם' המצויין בארה"ב. הרב פיין החליט לשאול את הגב' גוטסמן לפשר הדבר. "אספר לך כיצד זכיתי לילדים רבים כל-כך", אמרה לו האישה, והזמינה אותו לשבת ולשמע את סיפורה.

בעיירה מונקאטש שבהונגריה, התגוררו ר' יצחק גוטסמן ורעייתו. מצבם הכלכלי היה דחוק. יצחק ניסה את מזלו בכמה וכמה עבודות, אולם שערי הפרנסה לא נפתחו בעבורו. משפחתו גדלה והוא החל לשקול הגירה לארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות - אמריקה. רעייתו החמיצה פנים למשמע הרעיון. היא נרתעה מההפלגה הארוכה וחששה שילדיה הקטנים, לא ישרדו את תלאות הדרך. החליטו בני הזוג להיוועץ ב'סבא מקפיש', רבי יהושע-העשיל הכהן פריד, שהנהיג את עדתו בעיירה 'קפיש' ונודע כפועל ישועות [נסתלק בחודש סיון תרפ"א]. התכנס הצדיק בהרהורים למשך כמה רגעים, בעודו עוצם את עיניו. לאחר מכן התנער משרעפיו, הושיט את ידו לעבר ר' יצחק ואמר: "סעו לשלום, ובעזרת השם תגיעו למחוז חפצכם בשלום. אף אחד מילדיכם לא יינזק, ובכלל - עד סוף ימיכם, לא תשכלו אף ילד אחד מילדיכם". הבטחתו המפורשת של הרבי התירה את הספקות. המשפחה יצאה למסע בלב רגוע, וכעבור כמה שבועות הגיעה בשלום ליעדה. הם התיישבו בסקרנטון, ור' יצחק פתח אטליז, שסיפק בשר כשר ליהודי האזור. סוף-סוף ראה ברכה בעמלו והפרנסה הייתה בשפע.

חלפו שנים, פתאום פרצה מגפה קשה בעיירה סקרנטון שהפילה חללים רבים, בעיקר ילדים. לא היה בית שהמגפה לא פגעה בו. רק בבית אחד לא נפגע איש, זה היה בית משפחת גוטסמן, איש מבני הבית לא חלה. בני המשפחה אף הקרינו ביטחון גמור והצהירו ש"אצלנו הכול יהיה בסדר". כשנשאלו לפשר האופטימיות הנחרצת, השיבו בפשטות, כי באמתחתם ברכת ה'סבא מקפיש'. למשמע הדברים הבריק רעיון במוחו של אחד מיהודי העיירה, שבנו חלה והתנדנד בין חיים למוות. "מה דעתך שאמסור לך את בני לאימוץ?" פנה אל ר' יצחק, "לאחר שיחשב בנך תחול גם עליו ברכת הרבי". ר' יצחק נענה בחפץ לב וה'עסקה' בוצעה. לא חלפו מספר שעות וכבר ניכרה הטבה במצבו של הילד, ולמחרת, כבר קם הילד ממיטתו ויצא לשחק בחצר הבית.

הבשורה על ההתאוששות הפלאית של הילד, עשתה לה כנפיים, וגם הסיפור שמאחוריה. פתאום צבאו על בית משפחת גוטסמן, עשרות הורים מודאגים. כולם ביקשו 'למסור' את ילדיהם למשפחת גוטסמן, כדי שיחסו תחת ברכת הצדיק. ואכן, זה אחר זה, החלו ילדים להחלים מן המחלה הקשה. כל מי שנמסר למשפחת גוטסמן, חייו ניצלו. שלושים וחמישה ילדים חולים, שמצבם היה חסר תקווה, נמסרו לבני הזוג, ונרפאו לגמרי בתוך זמן קצר. מכאן ולהבא, בכל פעם שילד יהודי חלה ונקלע לסכנת נפשות, מיהרו הוריו להשתמש ב'סגולה' החריגה ו'למסור' אותו למשפחת גוטסמן. גם ברבות השנים, לאחר שר' יצחק נפטר, הוסיפה אשתו 'לאמץ' ילדים חולים - והסגולה מעולם לא אכזבה.

בין תושבי העיירה, היה רופא יהודי מתבולל. הלה התכחש לסגולה ולעג למאמינים בה, אף שזו הוכחה בעשרות מקרים. הוא בז לברכות צדיקים ולאמונה בכוחות על טבעיים. יום אחד החליק בנו הקטן, נחבל בראשו ואיבד את הכרתו. מצבו של הילד היה חמור. הרופאים היו חסרי אונים. הם המליצו להורים להתאזר בסבלנות ולהמתין לבאות, בציפייה שהילד יתעורר. הימים חלפו, ושום תזוזה לא נרשמה במצבו. בצער, נאלצו הרופאים להגדירו 'צמח'. מצבו הנואש של הילד, עורר בפעם הראשונה ספקות בלב אביו. בצר לו, פנה אל הגברת גוטסמן וביקש לבצע את ההסדר המפורסם. "האם תסכימי 'לאמץ' את בני?" שאל הרופא. הגברת גוטסמן נענתה ברצון. והנה, לא חלפו ימים אחדים ופתאום הילד התעורר וביקש מים...

"זו הסיבה לזרי הפרחים הרבים שאני מקבלת ב'יום האם' סיימה הגב' גוטסמן את סיפורה באוזני הרב פיין המשתאה, "כל אלה היו בעבר ילדים חולים ש'נמסרו' לי והבריאו ממחלתם".

הגב' גוטסמן זכתה להאריך ימים ולרוות נחת מילדיה שלה וגם מעשרות 'ילדיה' המאומצים, שהכירו לה טובה על שהצילה את חייהם. [מתוך 'ברינה יקצורו'- הרב א.צ. וייס]

בנינו בנית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

הכל בחזקת סומין

כך האדם צריך לחיות בכל זמן ומצב בחייו, גם אם נראה שחסרו לו דבר מה, ונראה שלפעמים כלום לא הולך, מה צריך לעשות? להתפלל לקב"ה שיפתח לו את העיניים, שיראה מה טוב ומה הוא באמת צריך לעשות.

היה רב גאון ומגיד מירשים שנפטר לפני פחות מעשר שנים, הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל, שהיה צדיק יסוד עולם וקודש קדשים, וסבל הרבה בחייו. פעם אחת הלך הרב לבית החולים בעקבות חולי מסויים, הרופאים בדקו אותו ואבחנו ששתי כליותיו כבר לא מתפקדות, ואמרו לו שהוא חייב השתלת כליה באופן דחוף, ומשום שפה בארץ הסיכויים נמוכים, אמרו לו שימחר לחוץ לארץ, שם יש סיכוי שתגיע תרומת כליה מהר יותר, ולבנייתם התחיל הרב

בטיפול דיאליזה כדי שיוכל להמשיך לחיות. בלית ברירה לקח הרב את כל משפחתו והמריא לניו יורק, יחד עם כמה משמשים שהתלוו אליו. הרב נרשם בבית החולים לתרומת כליה, וחיכה עד שיבוא הגואל.

הם חיכו כמה חודשים ואפילו שנה ושנתיים, אבל עדיין אין תורם או אדם שלפני פטירתו יוציא ממנו את כליותיו. עברו יותר משנתיים, ואחד מהמשמשים של הרב שהיה בעצמו תלמיד חכם גדול, אמר לרב, כנראה שבבית החולים הזה שבניו יורק אין מספיק נסיון בהשגת כליה ומציאת השתלולים, הבא ונלך לקליפורניה, שם יש בית חולים גדול שבכל יום עושים לפחות שלוש או ארבע השתלות, אולי שם ישנו סיכוי גדול יותר עבורך. הרב הסכים, הוא הרי חיכה לזה כמו אוויר לנשימה וחיייו היו בסכנה, וכך הם קנו כרטיסים ועלו למטוס.

לאחר כמה שעות טיסה הם נחתו, ובביקורת מיהרה לעברם שני שוטרים ששאלו, האם אתה הרב קרלנשטיין, הרב ענה - אכן, אמרו לו השוטרים שהתקשרו אליהם מניו יורק, וביקשו שיתקשר באופן דחוף לבני ביתו. השמש של הרב התקשר ואשתו של הרב ענתה ואמרה, ששעה אחרי שהמריאו התקשרו מבית החולים בניו יורק, ואמרו שיש תורם, גוי שהלך למות שהוציאו את שתי כליותיו,

ולאחר בדיקה ראו שהן מתאימות לרב בדיוק. לפי החוק, אדם שאמרו לקבל את הכליה, צריך להודיע תוך שעות ספורות לבית החולים שהוא מסכים, ומיד להגיע כדי לעשות את ההכנות האחרונות לפי הניתוח. מה יוכלו לעשות, מסיימת האשה, הייתם בטיסה ולא יוכלו לעשות דבר והפסדנו את התרומה. את כל זה שומע השמש, ומרגיש נקיפות מצפון נוראיות, כיצד לקחת את הרב משם בדיוק ברגע שמצאו כליה. הרב קרלנשטיין שעמד לצידו הרגיש שמשוה לא כשורה, וביקש לשמוע את כל האמת. אמר לו השמש, כבוד הרב! מה אמר ומה אצטרך, ברגע האחרון נמצאה כליה, אבל מפאת שהיינו בטיסה

תחילת פרשת השבוע מביא הרב בידרמן ביאור מתוך מדבש מה-ש'פנת אמת', בפרשה מתואר כיצד משה רבינו הכה בסלע, למרות שנצטווה "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע" (במדבר כ, ח), שואל הש'פנת אמת', למה דווקא בדרך זו של דיבור נצטווה משה, וכי חסרות דרכים לקב"ה להביא מים לעם ישראל במדבר, הרי הקב"ה זימן להם את אברהם של מרים, וסיפק להם מים דרכה כל אותם שנים, למה אם כן במקרה זה היה צריך דיבור דווקא, ומה עניינו?

מבאר הש'פנת אמת' עפ"י דברי חז"ל במדרש, "הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם" (בראשית רבה נב, ד). חז"ל הביאו ראיה לדבריהם מהגר פילגשו של אברהם, שרצתה מים להחיות את בנה ישמעאל שהלך למות, אך לא מצאה, ולאחר שהתפללה אומרת התורה "וַיַּפְקֵךְ אֱלֹהִים אֶת עֵינֶיהָ" (בראשית כא, יט), ואז נגלו המים לפניו. לומר לנו שבאמת היו שם מים, אלא שצריך היה שפילגשו יחזיקה אותם ולראותם, ומה העוילה תפילתה? שהקב"ה האיר את עיניה כדי שתראה שהכל מוכן לפניו.

אומר הש'פנת אמת', ככה זה בחיים, כל דבר הנצרך לנו בעצם נמצא לידינו, אלא שאנחנו סומים ולא רואים, ועל זה אנחנו מתפללים לקב"ה שיאיר את עינינו, שנראה איפה הישועה נמצאת. זה הפשט בפרשה, "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע", היו שם מים, הרי עם ישראל הלכו למדבר כרצון ה', ואם יצטרכו מים ודאי שיוזמן להם, רק שהקב"ה אומר "וְדַבַּרְתֶּם אֶל הַסֵּלַע", להורות לעם שביקשו ויתפללו שהקב"ה יאיר את עיניהם שיוכלו לראות את המים.

כך הוא בכל ענין בחיים, אדם לפעמים רואה סלעים ומוקשים לנגד עיניו, ואומר לעצמו 'ד'! אין לאן ללכת' ולא רואה את הישועה, אבל צריך לדעת שהכל נמצא ומונה לפניו, רק שצריך לבקש מהקב"ה שיאיר לו את העיניים, כי הקב"ה כל יכול, ומה שהקב"ה עושה ודאי שהוא הטוב ביותר, והקב"ה יודע מתי להאיר את עיני האדם, שיראה מה שלו ומה מגיע לו, רק שלפעמים צריך תפילות וסבלנות.

עוד מביא הרב, שכתוב על יוסף "וְלֹא יָלַד יוֹסֵף אֶת הַתְּאֵפֶק" (לכל הַתְּצַבִּים עֲלָיו" (בראשית מה, א), ומביא ביאור נפלא לפסוק מה'דברי ישראל', אומר הרב, אדם שמרגיש שהוא כבר לא יכול ושכלו כל הקיצין, אין פונסה או שידוכים וכו', שום דבר לא הולך, והוא כבר לא יכול להמשיך הלאה, מה עושים במצב כזה, אומר הפסוק "וְלֹא יָלַד", אתה לא יכול יותר? אז "יוֹסֵף אֶת הַתְּאֵפֶק" - תוסיף להתאפק בסבלנות ותחכה, והקב"ה כבר יראה לך את הישועה. מסיים הפסוק ואומר "לְכָל הַתְּצַבִּים עֲלָיו" - לפתע אדם רואה שהכל משתנה ברגע אחד, כל מה שהוא חשב שבעצם שהוא מכבי סתום, והוא לעולם לא יוכל לצאת משם, הקב"ה פוקח לו את העיניים, והוא רואה שהכל ניצב ומוכן עבורו, וזה הדבר הכי טוב בשבילו.

אדם שמרגיש שהוא כבר לא יכול ושכלו כל הקיצין, אומר הפסוק "ולא ילד", אתה לא יכול יותר? אז יוסיף להתאפק - תוסיף להתאפק בסבלנות ותחכה, והקב"ה כבר יראה לך את הישועה

המשך בעמוד 4 <<

ע"פ לוח אורי החיים לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאלו חי בן מרים ז"ל	לע"נ רחל בת שולמית סלחה ע"ה
	21:21	20:25	19:14				

סך הכל שמינה אחת

בוקר של יום שגרתו, במעונו של הגאון רבי אלעזר מנחם מן שך זצ"ל - ראש ישיבת פוניבז', הונה, באופן מפתיע וחסר תקדים, ביקש ראש הישיבה הישיש, שכבר היה אז בשנות השתיים לחייו, להזמין מנית, כי עליו לנסוע מביתו שבבני ברק לחיפה הצפונית. נכדו שסעד אותו, ניסה להניא אותו מהנסיעה הארוכה והמעייפת, מה עוד שהיה זה יום חורפי סוער, וסבו כבר אינו צעיר... אולם ראש הישיבה התעקש ואמר שעליו לנסוע, להשתתף בהלוויה חשובה בחיפה הרחוקה...

הנכד תמה, הוא כלל לא שמע כי דמות תורנית או נכבדה נפטרה, ולא הצליח להבין לאיזו הלוויה מתכוון סבו הגדול. מיהו הנפטר? מה הקשר ביניהם? למה עליו לטרוח עד כדי כך? - כל אלו שאלות שנותרו ונטולות מענה גם לאורך כל הדרך לחיפה, במהלכה שתק הרב שך ולא גילה את צפונות לבו...

בהגיע לחיפה, גילה הנכד כי בית ההלוויות כמעט ריק, רק מתי מעט אנשים נוכחים בו, מלוויי נפטר אלמונית. סבו ביקש להצטרף בדיוק להלוויה הזו, שנראתה קטנה, פשוטה, שגרתית ומצומצמת. כמה קרובי משפחה זקנים ליוו אשה ערירית למנוחתה האחרונה, אליהם הצטרף ראש ישיבת פוניבז' הנערץ, שבגילו המתקדם ליווה את אותה אשה במו רגליו, צועד אחר מיטתה בגשם שוטף...

בסיום קבורתה, ביקש הרב שך לומר קדיש, וכשסיים, למרות שהגשם לא פסק ולו רגע, נותר לעמוד על יד רגבי העפר, שקוע בהרהורים ועיניו זולגות דמעות... זמן ממושך עמד על יד חלקת הקבר, כל בגדיו ואף מגבעתו נרטבו לחלוטין, ונכדו כבר החל לחשוש לבריאותו - לבל יצטנן חלילה. רק כשהרב שך היה רטוב ממש, ביקש לחזור למונית ונפרד מהקבר בדמעות. הוא נכנס אל המונית בשתיקה, וכך גם לאורך כל הדרך חזור - שתק ולא אמר מילה.

רק כשהגיעו הביתה, גילה את פשר העניין... הוא פתח וסיפר על שנות בחרותו, כיצד גדל בעוני מרוד, ולמד ביישיבה בה לינת הלילה נעשתה על רצפות עטויות סמרטוטים, ללא שמיכות שיחממו את הבחורים הקופאים. הדבר היה קשה מאוד עבורו, עד שהתקשה לישון - וכמובן התקשה להתרכז במשך היום... ביום מן הימים קיבל הצעה מדודו, לעבור להתגורר אצלו, לסייע לו במסחרו וגם לרשת אותו לאחר מותו. תחילה דחה את ההצעה בנימוס, שכן חשקה נפשו בתורה. אולם כשהקור הכבד, לילה ועוד לילה בהם לא הצליח להירדם עקב הקור העז, גמלה בלבו ההחלטה כי בשבוע הבא יסע לדודו ויאמץ את הצעתו. במילים אחרות, ידחק את חלמו להתעלות בתורה...

השבוע השתיים, הגיע יום ראשון - היום בו התעתד לפרוש מושיבה ולנסוע לבית הודו. בדיוק אז, הגיעה לעיירה כרכה רתומה, ממנה ירדה אשה צעירה ואלמונית. היא סיפרה כי זה עתה התאלמנה מבעלה הצעיר שהיה סוחר שמיכות, והוא הותיר מחסן מלא בשמיכות מיותרות עבורה, אותן היא חפיצה לחלק לבחורי הישיבה... אותו היום, היה יום של ששון ושמחה. הבחורים הסובלים מקור בשעות הלילה, התהדרו והתעטרו כל אחד בשמיכה משלו, חדשה, בוהקת ונוצצת. גם מידענו הרב, שהיה באותם ימים הבחור הצעיר אלעזר מנחם שך זכה בשמיכה כזו, ולפיכך ביטל את תוכניתו לנסוע לא הודו, שכן כבר יש לו שמיכה להתעטף בה ללא תלות...

'הלא תבין', אמר הרב שך לנכדו ובוזיית עינו נוקפה דמעה, 'שהאשה הזו הצילה את עתיד הרוחני. היא אפילו לא יודעת, אבל השמיכה שתרמה באותו יום, שיתתה את תוכניתו ואת עתיד הרוחני. בלי השמיכה שתרמה - הייתי הופך לסוחר אצל דודי, והודות לשמיכה שננתה לי - נותרתי שוקד על התורה, וזכיתי לכל מה שזכיתי! ועתה שאאלץ', הרב שך המשיך ואמר לנכדו, 'האין זה ראוי שאטרח ואסע להלוויה? האם לא מגיע לאשה הזו - שאבוא ללוותה בדרכה האחרונה ולהעניק לה כבוד אחרון? האין זו הכרת הטוב הנדרשת ממני?! - נכון, לא היה לה צורך בשמיכות הללו, ונכון גם שהיא כלל לא ידעה מי זכה בהן, ומה עלה בגורלן, אבל אני - יודע! גם יודע אני יודע והודות לשמיכה שלה גדלתי בתורה - על כן עלי להכיר לה טובה!'

'ובכל זאת', שב הנכד ושאל, 'סבא יכול היה לבוא ללוות ולשון הביתה. מה טעם טרח כל כך לעמוד ולהירטב בגשם? למה התמסר עד כדי כך?'. 'נכדי יקירי', נענה לו הרב שך, 'אמת דיברת. לאורך השנים, משנועד לי שעלתה ארצה והיא מתגוררת בחיפה

ערירית וגלמודה, נהגתי לשלוח לה תמיכה כספית מעת לעת. אבל עכשיו, כשהיא מסתלקת מהעולם, רציתי לחוש שוב את הקור ההוא, את אימת החורף, עד כמה שאני יכול ומסוגל. רק כשארגיש על בשרי את הציונה והקור - אוכל לחוש באמת את הכרת הטוב כלפיה גואה בלבי באמת, ומתוכה אעריך אותה ואודה לה בפעם האחרונה מעומק הלב, כראוי לה!'

סיפור מופלא זה, אותו סיפר הרה"ג רבי פסח קראהן שליט"א, נוקב חדרי לב: עד היכן מגיעה החובה לחוש הכרת הטוב, עד כמה היא מחייבת. אשה זו, בסך הכל נתנה שמיכות שלא היה לה צורך בהן. אולם הואיל והרב שך חי כבוד השמיכות הללו התעלה בתורה - הרי שלאורך שנים רבות הכיר לה טובה, וגם כשנפטרה - טרח ובא להלוויה, כשהוא מבקש לחוש על בשרו את הקור ממנו הצילה אותו, כדי שהכרת הטוב שלו תהא מושלמת!

הבה נביט סביבנו, כמה אנשים גומלים עימנו טובה. בני משפחה, חברים, ידידים, שכנים, ועוד ועוד. כל מי שנתן לנו שירות, כל מי שמסביר אלינו פנים, כל מי שמחייך אלינו, מסייע לנו במשהו, משפר את איכות חיינו. הבה נכיר לכל אלה טובה במילים

הרב שך המשיך ואמר לנכדו, 'האין זה ראוי שאטרח ואסע להלוויה? האם לא מגיע לאשה הזו - שאבוא ללוותה בדרכה האחרונה ולהעניק לה כבוד אחרון? האין זו הכרת הטוב הנדרשת ממני?!'

ברורות, הבה נאמר להם תודה ונפעל כדי להשיב להם טובה תחת טובה, כי זה מכתבו של האדם!

פרשת השבוע חושפת בפנינו את הערך הזה של הכרת הטוב. מתואר בה כיצד בני ישראל מבקשים לעבור בארץ אדום, ומשה רבינו שולח שליחים אל מלך אדום, בבקשו לעבור בארצו. משה רבינו לא מבקש שיציעו לעם ישראל מזון ומחיה, לא תאורת רחוב ולא אוהלי מנוחה בצידו דרכים. הרחוב קיים בכל מקרה, הדרך נכבשה וסוללה מאז ומעולם, ולעם ישראל יש מן ובאר מרים לכלכלתם, וענני כבוד ואהלים וסוכות בהם הם שוכנים. משה רבינו מבקש רק לעבור דרך ארצם - מהצד האחד אל הצד השני.

מפתיע הדבר, כשפונה משה רבינו פונה למלך אדום, רש"י מציין כי משה רבינו מדגיש ואומר, שלמרות שלבני ישראל יש 'מן' לאכול, ומי שתייה למכביר ואינם זקוקים למים נוספים, בכל זאת בעוברים בארץ אדום - הם ירכשו מים מתושבי הארץ, ומדגיש רש"י שמשא אומר זאת בשל ערך אנושי בסיסי: הכרת הטוב. אמרת התורה "ולא נשתה מי באר", ומפרש רש"י - מי בורות היה צריך לומר, אלא כך אמר משה, אף על פי שיש בידינו מן לאכול ובאר לשתות, לא נשתה ממנו, אלא נקנה מים אולם להנאתכם, מכאן לאכסנאי שאף על פי שיש בידו לאכול יקנה מן התנווני, כדי להנות את אושפיו. נכון, בני ישראל ביקשו רק לעבור - טובה שלא עולה למלך אדום מאומה, ולא זו בלבד - אלא שזו גם לא טובה כה גדולה, שכן אפשר להסתדר גם בלעדיה, כפי שבני ישראל עשו לבסוף. ובכל זאת, הואיל והוא גומל עמוס חסד - מדגיש משה רבינו כי הוא חש מחויב להכיר טובה, ולתמוך בכלכלת ארץ אדום ברכישת מים מתוצרת מקומית. במעשיו מלמדנו משה רבינו את ערך הכרת הטוב, לכל אדם באשר הוא, והרי אם משה רבינו עשה כן לאומה של גוים, קל וחומר שצריכים אנו ללמוד מכך להכיר טובה לכל האנשים הסובבים אותנו.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

- לעי"נ יהודית בת ריחנה ע"ה
- לעי"נ אברהם אבהורון בן ג'צ'ינה ז"ל
- לעי"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לעי"נ בנימין בן אטוס ז"ל
- לעי"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לעי"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

זאת התורה!

בפרשת השבוע ישנו פסוק שרבים הדרושים עליו, אומרת התורה "זאת התורה אדם כי ימות באָהֶל" (במדבר יט, יד), ודרשו חז"ל (ברכות סג: ועוד), אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהם. עוד אמרו רבותינו ומובאים בדריהם ברש"י "אם בְּחֻקֵי תַלְכוּ" (ויקרא כג, ג) - שתהיו עמלים בתורה, עד כמה חשוב לקב"ה העמל והיגיעה בלימוד התורה, נלמד מהמשל הבא:

מלך אחד ציווה לאיש פשוט בממלכתו, שיקח כלי מאת המלך וימלא אותו מים וישוב עם הדלי אל המלך, ועבור כל דלי יתן לו המלך דינר זהב. והנה בשולי הכלי היה נקב, וכמה שניסה האיש למלאו נשפכו רוב המים דרך הנקב, על כן התייאש ופסק למלא. עבר שם חכם אחד ושאלו מדוע פסקת, מה השיב האיש, ומה תועלת בפעולתי, הרי הכל נשפך על הארץ, אמר לו החכם, מה אכפת לך מהנקב בכלי, והלא שכר והובים אתה נוטל, וראית שגם בעבור הפעמים הקודמות הובים הגיע אליך בעודו כמעט ריק, עדיין שמח המלך וקבלת הובים עבורו, ואין זאת אלא כי גם המלך מכיר את כליו, ומבוקשו הוא להנות אותך, שתקבל זהוב ממנו אף על פי שאת תכולת הדלי לא הבאת במלואה.

כן הדבר איתנו, בקל וחומר בן בנו של קל וחומר, הקב"ה מכיר כל איש ואיש וטבעו, אם הוא חריף וביקאי או שלא, אם קל לו להביא את התורה או שקשה, וכן אם דברי התורה נשארים כחוקים בעיניו או שפורחים מזכרונו על אף עמלו, וכן כיוצא בזה בעקבות שאר הקשיים והנסיגות שעובר בחייו, הטורדים את מנוחתו ושלוותו מלימוד התורה, ואף אל פי כן ציווה הקב"ה לכל ישראל שילמדו תורה ויחזרו עליה, ואין זאת אלא כדי ללמדנו, שכל תיבה ותיבה שהאדם לומד היא מצוה בפני עצמה, אם כן חטוף ואוכל עד כמה שידך מגעת, ונאמן בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך, ואין השכר רק עבור התוצאות, אלא על העמל עצמו.

ובלשונונו, עיקר חשיבות לימוד התורה הוא העמל והטורח הוא בכל עת, וביתר שאת בשעת קושי וקטנות המוחין, בשעה שאין לו לאדם יישוב הדעת ללמוד, או שאינו מצליח כל כך להבין סוגיא קשה, ואינו מתייאש אלא מתגבר ומתייגע בכל כוחותיו להבין ולהשכיל, כי זאת התורה - אדם כי ימות באוהלה של תורה.

כדור הרגעה לכלב

"וְהָיָה הַלְּשׁוֹן" (במדבר כא, ח), אפילו כלב או חמור נושכו היה ניוזק (רש"י), ללמדנו שלא רק אם נחשמים היו יכולים להזיקם

שאלה: סיפר רופא ירא שמים: בשבת קודש התארחו בביתנו בני משפחה המתקרבת ליהדות, שהגיעו בליווי עם הכלב שלהם. לפני כניסת השבת, התקוטט הכלב שלהם עם אחד מכלבי השכונה, וספג חבטות קשות שהכאיבו לו למשך זמן. בלילה לא הצליח הכלב להירדם, והרבה לבכות ולילל מחמת כאביו. ניסיתי למצא עצה, כיצד אוכל להרגיעו מסבלו.

לבסוף החלטתי, שאריגע אותו על ידי... כדור הרגעה. מכיר אני את הכדור המדובר, וידעתי שאין מדובר בכדור המסוכן לבעלי חיים מסוגו. הגשתי לכלב את הכדור בתוך אוכל שהגשנו עבורו, הכלב בלע את הכדור, ולא חלפו דקות מספר, ואכן נרגע הכלב ושקע בשינה עמוקה עד אור הבוקר.

אלא, שלאחר מעשה אני מסופק האם נהגתי כדון, שכן כידוע גזרו חכמים שלא יעשה אדם בשבת מעשה לצורך רפואה, מחשש שמא יכשל בעת הכנת הרפואה בשחיקת סממנים האסורה בשבת, ויעבור בכך על מלאכת טוחן, ובכלל הגזירה גזרו חז"ל על איסור לקיחת תרופות בשבת (אלא אם כן מדובר באדם שנחשב לחולה שאין בו סכנה, וכל שכן שאם יש לו סכנה שמותר לחלל עבורו את השבת, ואז מותר בצריכת תרופות לחולה). ממילא נשאלת השאלה, האם מותר היה ליתן לכלב את כדור ההרגעה?

תשובה: בשולחן ערוך נפסק (אורח חיים, של"ב ס' ג'): "אם אכלה הבהמה כרשינין (צמחי מספוא) הרבה, ומצטערת (בבטנה עקב האכילה המרובה), יכול להריצה בחצר כדי שתתייגע ותתרפא". כתב על זה המשנה ברורה (סעיף קטן ה'), שאף על גב שזוהי רפואה, ובפרופאה לאדם גזרו משום שחיקת סממנים, מכל מקום על רפואת בהמתו, אין אדם בהול כל כך שיבוא לשחק סממנים (כלומר שלדעת המשנה ברורה, הגזירה משום שחיקת סממנים היא דווקא לאיש ולא לחיות שברשותו).

גם בספר שמירת שבת כהלכתה, כתב בשם מרן החזון איש זצ"ל, שהוא הדין שמותר ליתן לבהמה תרופות או להזריק לה זריקה (תחת העור כמובן ולא בזריקה משום איסור מלאכת חובל, שאם יתן לה זריקה מלבד הצער שיגרם לה מן הסתם יצא דם ממקום הזריקה).

לסיכום: מותר היה ליתן לכלב את כדור ההרגעה.

(אחת שאלתי 1, מאצור של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

זאת התורה לא תהא מוחלפת

"זאת חֻקַת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר צִוְּהָ לְאָמֹר, דְּבַר אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֹלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה" (במדבר יט, ב), על מצווה זו של פרה אדומה אומר רש"י הקדוש - לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתוב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. דברי רש"י אלו יסודיים לאמנתנו הבלתי מסויגת בקב"ה, ובתורתו הקדושה. התמיהה הגדולה היא, מדוע כתבה התורה "זאת חוקת התורה; ומדוע לא כתוב 'זאת חוקת הפרה'? הרי התורה עצמה ישנם מצוות רבות שלהם טעמים והגיון, ואם כן הם לא בגדר חוקה, אלא מצוות עם טעם הגיוני ושכלי, כגון הלואה או צדקה לעניים, דיני נזיקין ועוד. למה אם כן כלל הפסוק את כל התורה בשם 'חוקה'? שאלה נוספת, הרי דרך התורה לכתוב בתחילה 'דבר אל בני ישראל' ואח"כ מה הדיבור עמהם, ואילו כאן כתוב קודם מה לדבר, 'זאת חוקת התורה', ורק אח"כ כתוב 'דבר אל בני ישראל', מדוע? אלא שבפסוק זו מונחת אבן הפינה לאמנתנו הבלתי

אומרת התורה "זאת חוקת התורה" ורק אח"כ "דבר אל בני ישראל", לומר לנו שתחילת הפסוק הוא הכותרת הראשית! דע לך, לפני כל המצוות והציוויים יש לדעת כי "זאת חוקת התורה" האמרת שצטוונו על קיום המצוות כי כך גזרה חכמתו יתברך, ואין לנו רשות להרהר אחריה.

מתפשרת בקב"ה ובתורתו הקדושה! כמו שמצוות פרה אדומה היא חוקה ללא טעם, כך כל התורה כולה, וגם המצוות שנאמר בהן טעם, או שהציווי עצמו הגיוני לכל בר דעת, עדיין חובת קיומן היא כחוקה, גם ללא טעם והבנה אלא משום גזירת הבורא. מי שמקיים את התורה בגלל טעמים והבנות, סופו ח"ו להתאים את התורה לרוח התקופה, או לדמות בנפשו כאילו חלילה מצוה זו או אחרת לא הגיונית בעיניו.

זהו סוד קיומה של התורה מאז מעמד הר סיני! זאת חוקת התורה! בלא טעמים אלא פשוט כי כך נצטוונו, כי זאת התורה לא תהא מוחלפת! ואין היא נתונה לשינוי ע"י אדם זה או אחר, גדול ככל שיהיה.

על פי דברים אלו מובן מדוע אומרת התורה "זאת חוקת התורה" ורק אח"כ "דבר אל בני ישראל", לומר לנו שתחילת הפסוק הוא הכותרת הראשית! דע לך, לפני כל המצוות והציוויים יש לדעת כי "זאת חוקת התורה", גם אם בציוויים מסוימים נאמרים טעמים לחלקן, הכותרת של כל מצווה הגיונית ככל האפשר היא "זאת חוקת התורה", האומרת שצטוונו על קיום המצוות כי כך גזרה חכמתו יתברך, ואין לנו רשות להרהר אחריה.

רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג

ביום שישי הקרוב, ט' בתמוז, ימלאו 28 שנים להסתלקותו של רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל, האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, שלימים ייסד את קריית צאנז בנתניה, ואת בית חולים לניאדו, ויהיו כאדמו"ר חשוב וכראש ישיבה נעלה במשך עשרות שנים.

את היסוד להקמת בית החולים, הסביר פעמים רבות תוך סיפור אישי מאלף מימות השואה הנוראת: "אני זוכר שירו בי ביד.

פחדתי ללכת למרפאה שהחזיקו הנאצים, על אף שגם שם היו רופאים. ידעתי שאם אכנס לשם לא אצא חי לעולם. מה עשיתי? נישאתי לעץ, קטפתי עלה והידקתי אותו בחוזקה על הפצע כדי שיעצור את הדם. אח"כ קטפתי ענף וקשרתי אותו מסביב לפצע כדי שהעלה יחזיק מעמד. ה' עזר ותוך 3 ימים הבריא הפצע והיד חזרה לתפקד. אז קיבלתי על עצמי שאם ה' ייתן לי חיים ואבריאי, שהרי נראיתי אז כמו מוזלמן (אסיר הנמצא על סף מות ממשיתות ורעב), ואצא מכאן מהרשעים הללו, אבנה בית חולים שיהיה מיוסד על כך שהרופאים והאחיות יאמינו שיש אלוקים בעולם, וידעו שכשנשיגשים לרפא חולה, הם עושים את המצווה הגדולה ביותר בתורה".

את זכיייתו להניצל מהתופת, להקים ישיבה מפוארת ולהעמיד דור חדש הממשיך בשרשרת הזהב של אבותינו, תלה בדבר אחד ויחיד שזקף לזכותו: "שגם בזמנים הקשים ביותר שעברו עלי, לא באתי אף פעם בטרוניה כלפי שמיא, כל וגל שער עלי - קיבלתי באהבה".

אהבת ישראל מקמטות

כבר בעודו ילד רך, הצטיין הרב זצ"ל במידות נעלות. בתקופת וקנותו סיפר כי "רגיל הייתי בטבע מגיל רך, שכאשר הבאתי איתי לתלמוד תורה 3 פרוסות לחם, נתתי שתי פרוסות לחבר מבית עני שלא היה לו, והסתפקתי לעצמי בפרוסה אחת, ואם לא הבאתי אלא רק פרוסה אחת נתתי את כולה לחברי, ולא אכלתי מאומה ... כי אינכה אהיה מסוגל לאכול כשחברי רעב ואין לו מה לאכול". הרב ציין כי "מידה זו של רחמנות שרשרתו בי אבא ואמא מיום שנולדתי, כזה היה טבע התינוק בכל בית יהודי בימים ההם".

את הקב"ה לא איבדתי

בתקופת מלחמת העולם השנייה שכל האדמו"ר את אשתו ו-11 ילדיו, ונשאר לבדו, ובמהלך המלחמה נשלח לעבודות כפיה ששרד אותן בקושי. כשנשאל כיצד הצליח להתגבר על ייסורי האיוב הללו, הסביר: "איבדתי את כל משפחתי, איבדתי את הכל - אבל את הקב"ה לא איבדתי", ואכן לאחר ששרד את השואה הצליח לרבוץ לארצות הברית, ושם הקים מחדש משפחה לתפארת ושבעה ילדים נוספים. השאיר דור ישרים מבורך, מורשת חסידות מפוארת, ואהבת ישראל אין קץ בכל מקום בו דרכו רגליו.

המשך מעמוד 11

הפסדנו אותה. הרב שמע את הדברים, ומיד התחיל לרקוד בשדה התעופה, ופתח בשירה והלל לכבוד הקב"ה. אמר הרב לשמש, אמת שהתקשרו מבית החולים ואמרו שיש כליה, ואני הזכאי לקבל אותה, אבל הקב"ה החליט שהיא לא שלי, ולכן שלח אותי משם כי היא לא בשבילי, ואמר והמשיך לשמוח ולרקוד.

אלו דרגות אחרות לגמרי מאדם מהשורה. הוא הרי שנים מחכה לזה בכליו עניים, ובכל זאת ברגע האמת מבין הרב בראייתו הקדושה, שאם הקב"ה גרם שהוא ייצא מהמדינה סימן שזה לא שלו. בסופו של דבר הם חזרו לניו יורק, המתינו שלושה חודשים נוספים לתרומה הבאה, וברוך ה' השתילו לרב את הכליה, ולאחר הניתוח המשיך הרב לחיות עוד כשלושים שנה.

עסקן חרדי אחד בדק וחקר, מה היה עם אותן כליות ראשונות, אותם הרב היה אמור לקבל ולא קיבל. הוא מצא שבמקום הרב פנו לשני אנשים הבאים ברשימה, שני גוים שחיכו גם הם להשתלח, ואכן השתילו לכל אחד מהם כליה אחת, אך שניהם מתו לאחר שישה שבועות, ומה הסיבה? הכליות של אותו תורם היו אמנם נראות טובות ויפות, ולכן הרופאים החליטו שכדאי להשתילם, אך התברר שמכפנים הכליות הללו היו מזוהמות ופגומות, ואת זה הרופאים לא ידעו, ואלה שקיבלו אותם לא יכלו להחזיק מעמד ולבסוף מתו.

זה דבר שרק אדם גדול יכול להבחין, לראות בעיניים ורחיניות, שאם הקב"ה גרם שאני לא אהיה כאן, אז סימן שזה לא שלי ולא לטובתי, וכך בלי שום צער לדעת שאם זה היה טוב בשבילי הייתי זוכה לזה. את זה כל אדם חייב להפנים, ללמוד לפקוח את העיניים, ולדעת שהקב"ה נותן לכל אחד את הטוב ביותר, איננו יודעים חשבוננו של עולם, לפעמים האדם עושה כל מיני חשבונות, אבל הקב"ה רואה שזה אינו נכון, ומה שהאדם עושה זה לא מה שצריך להיות, והקב"ה מחשב את הדברים בצורה אחרת, "יְבוֹת מְחֻשְׁבוֹת קָלָב אִישׁ יִשְׁעָת ה' אֵי תִקּוֹם".

כך אהנו מוצאים בפרשה על עש ישראל ומלחמת סיחון ומואב, מה קרה שם? עם ישראל הגיע לגבול מואב, עליהם אמר הקב"ה: "אֵל תִּצַּר אֶת מוֹאָב וְאֵל תִּתְּנֶנּוּ בָּם מִקְּדָמָה" (דברים ב, ט), בהם אתם לא יכולים להלחם. מה עשה הקב"ה, נתן ללב סיחון להלחם עם מואב, ובאכן סיחון ניצחו את מואב, ולאחר מכן עם ישראל הלכו להלחם עם סיחון וניצחו, ובעצם קיבלו גם את אדמת מואב. כל הראיה את סיחון חושב שהוא חזק ונחלם, ועכשיו זכה לכבוש את אדמת מואב, אבל כל זה עשה הקב"ה בשביל עם ישראל, כדי שיזכו במואב, ולכן נתן הקב"ה את מואב ביד סיחון.

צריך לדעת להסתכל על כל דבר במבט רוחני, הקב"ה מחשב דברים בחשבון אחר לגמרי מחשבון בשר ודם, לכן אומרת התורה על אותה מלחמה, "עַל כֵּן יִנְאָרְמוּ הַמִּשְׁקָלִים בְּאוֹ הַשְּׁבוּיָ" (במדבר כא, כז), חשבוננו של עולם הוא האמיתי ביותר. אמנם אומרת הגמרא על הפסוק "יִנְאָרְמוּ הַמִּשְׁקָלִים בְּאוֹ הַשְּׁבוּיָ", שאלו המושלים ביצרים, אבל ודאי שזה שייך לכל אחד, לדעת ולהאמין שמה שהקב"ה עושה בעולמו, זה החשבון האמיתי והמדויק ביותר.

לפעמים הדברים מכוסים מאיתנו, אבל ברגע שהקב"ה מאיר לנו את העיניים זוכים לראות את הכל, ואז הכל נראה נהיר וברור, וכמו שאמרנו הכל נמצא לפנינו עוד לפני שראינו. לכן כל אדם צריך להתחזק באמונה בקב"ה ותמיד לישא תפילה, "הֲרַגְנָא ה' חֲסֵדָךְ וְיִשְׁעָךְ תִּתֵּן לָנוּ" (תהילים פח, ח), ואז יזכה לישועות גדולות אמן ואמן. בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי" בסימן

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערך את האירוע שלכם באולם החדש והמושפץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות ההכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנדקקים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רומנים-שלום שכונת מהרזי בית גן ירושלים 054-4222931 // 054-3551383 // 054-6540906

מקוה בתכנית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהנחת הרבנים

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

נפיתו לתרומות לעלון לדיני הרבים, וכן להקדשות לרפאה הצלחה לע"ן - לקבלת העלון למייל ולכן צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שלי"מ אביבובאט וואטסאפ שקמה, נא לשלוח בקשה במייל

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

ת.ד. 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
1939191@gmail.com

זוהר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת חקת תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 439

בניני אמונים

בניני תפלה בפרשה

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

"אני מאמין באמונה שלמה"

האמונה היא יסוד תמי היהודי, ויסוד היסודות בכלל. האמונה היא ספק הכח המעניק לאדם את היכולת לעמוד איתן מול גלים זועפים של נקיונות וקשיים המאיימים על רווחניו ונשמייתו.

מה לנו להאריך בפאר חז"ל בעצמם מעידים (מכות כד א): "בא חבוקו והעמידו על אחת שנאמר: 'צדיק באמונתו יחיה'." הרמב"ם (בפרוש המשניות בהקדמה לפרק חלק משמכת סנהדרין) מונה את שלושה עשר עקרי האמונה, תוך שהוא מפיץ ולכל דבר של שבח לבוא עולם, כך אנחנו מביעים בקורא: "חזו על דברי אלה פעמים רבות והתבוננו בהם היטב."

מסתבר כי למטרה זו בדיקו נועדה מצות עניית אמו'! את המלה העצומה הזו, שהיא שרש הבטחי 'אמונה' אנחנו משמיעים במענה לברכה, לתפלה וקבל דבר של שבח לבוא עולם, כך אנחנו מביעים את אמונתנו בהנהגת בורא עולם וקבל העקרים המסופעים.

אין זה חדוש שלי, אלא דברים מפרשים שיצאו מקלמוסו של רבנו בחיי בפרושו הנודע לפסוק (שמות יד לא): "ואמינו בה' ובמשה עבדו", וזה לשונו: "ומפני שהאמונה יסוד כל התורה כלה תקנו לנו רבותינו זכונם לברכה בתפלה ובברכות לעשות אמן, שהוא נגזר מלשון אמונה..."

כאן בכל פעם שאנו שומעים יהודי המשבח את בורא ברכה, ואנו משיבים לברכותו בעניית 'אמן', אנו מעמיקים ומבססים את שרשי האמונה בלבנו. דמנה מצוית לך היא עניית אמן אחר ברכות השחר, שכבר למדנו על החשיבות המרבה שיש לאמירתו ב'חברותא' דנאן. שרשי בעניית אמן על ברכות השחר, מכריזים אנו על אמונתנו בכך שמלך העולם הפנהיגו בהשגחה פרטית בכל עת ובכל שעה, הוא שומדש את כל ה'ראייה', הוא הנותן בנו את היכולת להגיע את איברינו, הוא מכין מצעדי גבר והוא 'הגומל' חסדים טובים לעמו ישראל'.

כך גם בחזרת הש"ץ, כשאנחנו מקפידים להאזין לכל ברכה ולענות עליה אמן, כצו ההלכה, בזאת אנו מכריזים ומבססים את אמונתנו בתחית המתים, בהביאת המשיח ובכל הדברים המוזכרים בתפלה. הן הדברים בברכות ההגיון, המצוות, וכל כיוצא בהן. ישמע חכם ויוסף לקח.

הדעות לאלפי רובבות האמינים שאנו עונים הופכת האמונה על כל פרטיה לשרש ממש, ובתוצאה ישירה מקב מתחזק את התנועה לביטול בנסינות התקופה ולהשאיר דבוקים בה' יתברך בכל עת ובכל מצב.

נחזיק ב'אמן' נותחזק באמונה.
שבת שלום ומבורך,

278 213 אמונים ין

מצוות פרה

מעידה על התורה כלה

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויחזו אליך פרה אדמה תמימה" (ט ב) פרשה זו עוסקת במצוות פרה המטרת את הטמאים, מדוע אם כן התורה פותחת אותה ב"זאת חקת התורה", ולא בזאת חקת הטרה, וכפי שפתחה את פרשת הפסח ב"זאת חקת הפסח" (שמות יב מג)?

פרט האור החיים הקדוש:

קיים המצוות השכליות שיש להן טעם אינו מוכיח על יוהנו משעבדים לקיים מצוות התורה, שהרי גם גוים מקיימים מצוות כאלו. רק קיים מצוות שהן בגדר 'חוק שאין לו טעם, מראה כי אנו משעבדים לקיים את כל מצוות התורה. לפיכך פתחה התורה את פרשת פרה ב: "זאת חקת התורה", ללמדנו שהמקיים מצוה זו שאין לו טעם, מעלה עליו הכתוב כאלו קיים את כל התורה.

ביסוד זה באר ה'באר משה' מאורוב את שאנו אומרים בחנכה בתפלת 'על הנסים: כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמק ישראל להשיבים תורגמ ולהעבירם מחקי רצונך', התוצאה של 'להעבירם מחקי רצונך' היא בנחיה "להשיבים תורתך", שכן בכטול עשיית מצוות התורה רק משים שכן חסן הבורא, תשתבח תורה מישראל (באר משה משפטים עט' תשמ"ו).

לכונן 'על דעת הראשונים'

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויחזו אליך פרה אדמה תמימה" (ט ב) רש"י (ע"פ תנחומא ח) פרש שלשון הכתוב: ויחזו הוא למשה שמצוה זו תתרא לעולם על שמו - 'פרה שעשה משה בפרד'." ויש להבין: אחר שאלקר בו אהרן הוא שעסק בשרפת הפרה ובהכנת אפרה, מה משמעות יש לך שפרה זו נקראת על שמו של משה?

כך פרש זאת רבי אהרן שמואל קאדינרבר בעל התפארת שמואל בשם 'חכם אהד': חכמי הקבלה כתבו שכינן שכינס שאין בדינו היכולת לכוון את הפניות האמיתיות בתפלת שמונה עשרה, ראי שכינס האדם בתפלתו 'על דעת הננות והסודות' שכינס אנשי אנשי כנסת הגדולה כשתתקנה. והנה, במקרה כמ"ד (ט ו) הובא שאמר הקדוש ברוך הוא למשה: "לך אני מגלה

טעם פרה, אבל לאחרים - חקה". מכך נכלל להסיק שכל הפהנים שהתעסקו במעשה פרה אדמה במהלך הדורות, לא יכלו לכוון כראוי בעשייתה, שהרי לא הבינו את טעמה, ומשום כך היה עליהם לכוון בעשייתה 'על דעת הפניות שכוון משה בפרד', ומתוך כך נמצא שלעולם - בכל הדורות - נקראה מצוה זו על שמו ('ברכת שמואל כי תשא').

עמלק שנה בין 'כסות' ל'לשון'

"ישמע הנעני מלך ערד ישב הנגב כי בא ישראל דרו האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי" (כא א)

רש"י פרש ש'הכנעני' שנלחם בישראל היה עמלק, והתורה מקנה אותו "הכנעני" לפי ששנה את לשונו ודבר בלשון כנענית כדי להטעות את ישראל שלא יתפללו להנצל מהעם הנכון. אלא שמתאחר שהוא לא שנה את לבו, התעורר חשדם של ישראל כי מדבר בתרמית, ולכן הם התפללו להצלתם מבלי להזיז את שמו.

בעלי התוספות (ג א ד"ה וישמע) העירו על הדברים כי מלשון הפסוק ב'יוצות' לפרשת זכור: "כסות ולשון שנה, היות כמלך ערד", משמע שעמלק שנה הן את לשונו והן את לבו.

ואולם המהרש"א (ח"א שם) באר שאין כונת הפסוק שעמלק שנה את לשונו ואת כסותו, אלא אדרבה, ששנה בין לשונו לבין כסותו, וכפי שפרש רש"י שאף ששנה את לשונו ל'כנענית', נותר הוא לבוש בגדי עמלקים.

לגרוש את המחלות מהבית

"על כן יאמרו המשילים באר השבון" (כא כז) פנאז ונחשב חשבונו של עולם - הפסד מצוה כנגד שפחה" (כ"ב עב ח). אמר פנאז המשפיע רבי אליהו ראטה לתלמידיו שומעי לקחו:

"ידעו לכם, כי על ידי עניית אמן פהגן משפיעים אנו על עצמנו השפעות טובות בגשמיות ורוחניות ומגורשים המחלות מן הבית. כל אדם צריך לחשב חשבונו של עולם, מה חשוב אצלו יותר - האם לזכר לזכר דרוש ברופאים או לענות אמן בקול? שהרי היא סגולה נפלאה להנצל מכל אלו ולהביא ישועה והצלתה בכל הענינים" (איש חסיד היה' תולדות רבי אליהו ראטה' עמ' רלא).

השורדים נשלחו משמים

רבונו של עולם, בקעה כמאליה מלבו התפלה, "אנא עזר לי להפטר מהגטל הזה בדרך הקלה והמהירה ביותר מבלי שאצטרף להשקיע לשם כך כח זמן".

בעוד שפתיו רוחשות תפלה, לא שם לבו לשתי דמיות חשודות שהתקרבו לעברו בלאט. היו אלו שני כושים גברתנים שמראהו ההדרו של הרב גרם להם להסיק את המסקנה המתבקשת, כי כפי הנראה הוא נושא ברשותו רכוש רב. המזודה הכבדה שעמדה למרגלותיו עוררה את תאבונם וגרמה להם לסחרור חושים...

באותו שנים היתה הרכבת הגיו יורקית מוקד משיכה לטופסים מעין אלו, ובכל יום היו מתרחשים בה מאות מקרי גנבה וחד. גנבי הרכבת התחמית היו רגילים להמתין עד סמוך לרגע שלפני סגירת דלתות הרכבת ויצאיתה מהמתנה. בשניה זו היו הם עטים על טרפם ונמלטים מהרכבת כששיללם בידם.

גם צמד הגנבים שהתקרב לרב יונגרמן באותה שעה תכנן לנקוט תכסיס זה; הרכבת עצרה בתחנה הקרובה ודלתותיה נפתחו, אנשים עלו וירדו, ובשניה שהפעמון צלצל והתריע על סגירת הדלתות, חטפו השנים את המזודה הכבדה ונמלטו מבעד לדלתות הנסגרות אל הרציף ההומה.

הרב יונגרמן ההמום הביט בהלם בשני השל'מזלים המתרחקים במהירות מהמקום, כשחיוכים הרחב מסגיר את בטחונם בעשר הרב הצפוי להיות מנת חלקם, ורגע לאחר מכן פרץ בצחוק גדול. הנוסעים שעמדו לצדו והיו עדים להתרחשות גדו בראשם בפליאה. הם מעולם לא נתקלו באדם הפורץ בצחוק בתנובה לשדידת מטענו האישי...

בין כך ובין כך הגיע הרב יונגרמן ליצדו, והוא ירד ופנה לדרך, תוף ששפתותיו ורוחשות הודאה לה' על הפתרון הפלאי שהמציא לבעיותו.

עד לסוף ימיו, כאשר היה הרב יונגרמן שח לצאצאיו את דברי ההתרחשות המפלאה שזכה לראות בעיניו, לא יכול היה הוא לכלא את שחוקו. המחשבה על מראה פניהם ההמומות של צמד הגנבים בשעה שגלו את מהותו של האוצר שנפל לרשותם לא היתה יכולה להוביל לתוצאה אחרת...

שמע קול חבטה עזה מכיון החצר הקטנה שהפרידה בין הבייסימנט לרחוב הסמוך. הרב יונגרמן עצר את למודו ויצא לחצר, ולגוד עיניו התגלה מחזה בלתי צפוי בעליל; גזיתו של קלב גדול ממדים היתה משלכת על רצפת החצר.

מערכת הבריאות בעיר ניו יורק קבעה חקים נקטים בנוגע לפנוי גזיות בעלי חיים. כפי הנראה, בעליו של הכלב המת שחפש להפטר מהגזיה שברשותו, החליט לבחור בדרך הקלה ביותר ולהשליכו לחצר הראשונה שנקלעה בדרך.

הרב יונגרמן עמד אל מול האורח הבלתי קרוא כשהוא אובד עצות; להשאיר את הגזיה בחצר עד לשובו מהנסיעה לא היה בא בחשבון מטעמים מובנים, גם האופציה להשליכה כמות שהיא לפח האשפה לא היתה מצימת, שכן בעיר ניו יורק מעשה זה נחשב עברה חמורה על החק הגוררת ענש כספי כבד.

היה עליו למצא במהירות מקום שומם שבו יוכל להשליך את הגזיה, אלא שהאזור שבו שעה הוא אזור מישב בצפיפות, ומנו של הרב יונגרמן היה דחוק.

משלא נותרה ברירה אחרת בידו, נאלץ לצרף אליו את הכלב המת לנסיעה, בתקנה שבמהלך הדרך ימצא פתרון לבעיותו; הוא מצא בירכתי המשרד מנודה גדולת ממדים, ותוף שהוא מתאמץ לכלא את הבחילה שאחזה בו, דחק לתוכה את גבלת הכלב. אחר נטל את תיקו האישי בידו ויצא במהירות לעבר תחנת הרכבת, גורר אחריו את המזודה הכבדה.

הרב יונגרמן מהר מאד. לאורך הדרך הקצרה הוא הביט כה נכה כדי למצא מקום ראוי שבו יוכל להפטר מהגטל המעיק, אלא שהדרך המתה עוברי ארח. כך נאלץ הוא לעלות לרכבת כשהמזודה נגרת אחריו.

"אם לא אמצא פתרון אחר", הרהר הרב יונגרמן בעגמה, "הרי שאאלץ להמשיך עם הרכבת עד לתחנה הקרובה לחוף הים, אצמד אל החוף השומם, שם בנדאי אוכל סוף סוף להפטר מהגטל המעיק..."

היה זה הפתרון היחיד שעלה בדעתו, אלא שהוא היה כרוך בבזבז זמן רב ובמאמץ גדול.

חיי של הגאון רבי שלום מאיר יונגרמן זצ"ל, מיסדה של קהלת בני התורה בזכרון יעקב על שלל מוסדותיה הפפארים, התחלקו בין שהות ממשכת בארצות הגולה לבין מגורים והרצת תורה בארץ הקדש; בארץ הקדש התגורר, בה נהל את מוסדותיו והרביץ תורה לעדרי תלמידים, ובארצות הגולה התרוצץ במאמצים עלאיים ממדינה למדינה ומעיר לעיר לשם גיוס כספים לקיום מוסדותיו הרבים ולהחזקת התלמידים הרבים שהגו בתורה

הרכבת עצרה בתחנה הקרובה ודלתותיה נפתחו, אנשים עלו וירדו, ובשניה שהפעמון צלצל והתריע על סגירת הדלתות, חטפו השנים את המזודה הכבדה ונמלטו מבעד לדלתות הנסגרות אל הרציף ההומה.

בית הכנסת 'אהל יעקב' במרז' העיר 'זכרון יעקב'

בין פתליהם. בתקופות הארכות שבהן שעה בארצות הברית התגורר הרב יונגרמן ב'בייסימנט' [מרמת] צנוע ששכר בטכונת בורז פארק שבניו יורק העיר. הבייסימנט הקטן כחיל קדר ששמש בעבורו למגורים וחדרים נוספים ששמשו כמשרד שבו התנהלה פעילותו הכספית הענפה בארצות אמריקה להחזקת מוסדותיו בארץ הקדש.

היה זה בשעת ערב מאחרת. הרב יונגרמן היה אמור לצאת באותו הלילה לנסיעה פנימית אל אחת ממודינות ארצות הברית. את הזמן שנותר לו עד ליציאתו הוא נצל כדי לשבת בחדרו ולהגות בתורה, ולפתע

בְּרַכַּת 'אַת צִמְח דָּוִד'

מַהוּת הַבְּרָכָה

הַעֲקָר הַשְּׂנִינִים עֲשֵׂר מִשְׁלוֹשָׁה עֲשֵׂר עֲקָרֵי הָאֲמוּנָה שְׁמֵנָה הַרְבֵּם"ם (פְּרוּשׁ הַמְשֻׁנָּה סִנְהֶדְרִין הַקְּדוּמָה לְפָרָק י') מְחַיֵּב אוֹתָנוּ לְהֵאֲמִין כִּי עֲתִיד מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ שְׁיֵהִיָּה מֵזֶרַע דָּוִד וְיִסְלַמֵּה לְהַתְּגַלּוֹת וְלְבֹאֵה לְגוֹאֲלֵנוּ, כְּפִי שֶׁהִבְטַחְנוּ בְּתוֹרָה וּבְנִבְיָאִים.

הַמְּהַר"ל מְבָאֵר שֶׁמִּשּׁוּם כֶּף אֵינּוּ פּוֹתְחִים בְּרַכָּה זוֹ בְּבִקְשָׁתָּה: "תְּצַמִּיחַ לֵנוּ אֶת צִמְח דָּוִד". שִׁכּוֹן לְשׁוֹן זוֹ הֵיטָה מִשְׁתַּמְעֵת כִּכְיֹכּוּל אֵינּוּ בְּטוּחִים חֲלִילָה בְּבִיחַת הַמְּשִׁיחַ וְצִרְכּוֹ אֲנִי לְבָקֵשׁ עַל כֶּף. אֲלָא תִּקְנֵנוּ חֲכָמִים לְפּוֹתְחָה בְּמִלִּים: "אַת צִמְח דָּוִד עַבְדְּךָ מִהֲרָה תְּצַמִּיחַ", כְּלוֹמֵר מֵאֲמִינִים אֲנִי בְּצַמִּיחַת מַלְכוּת בֵּית דָּוִד, וְאִין אֲנִי מִבְּקָשִׁים אֲלָא שִׁיתַּחֲשֵׁה הַדְּבָר בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ (נִתְיַבּוּת עוֹלָם נִתְיַבּ הַתּוֹרָה פָּרָק יד).

הַרְבֵּם"ם (מַלְכִים יא א) כּוֹתֵב: "מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ עֲתִיד לְעֻמְדוֹ לְהַחְזִיר מַלְכוּת דָּוִד לְיִשְׂרָאֵל לְמַשְׁלָה הָרֵאשׁוֹנָה... וְכֹל מִי שְׂאִינוּ מֵאֲמִין בּוֹ אוֹ מִי שְׂאִינוּ מְחַכֵּה לְבִיאָתוֹ, לֹא בְּשָׂאֵר נְבִיאִים בְּלִבָּד הוּא כּוֹפֵר, אֲלָא בְּתוֹרָה וּבְמִשְׁנָה רַבְּנָנוּ..."

הַגְּר"י מְבַרֵּיק מִדִּיק מִדְּבַר הַרְבֵּם"ם הַלְלוּ שְׂאִין דִּי לְהֵאֲמִין בְּבִיחַת הַמְּשִׁיחַ אֲלָא יֵשׁ לְחַיּוּת בְּצַפִּיָּה תְּמִידִית לְבֹאֵה, שֶׁהֲרִי מִי שְׂמֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַמְּשִׁיחַ יִכּוֹל לְהַתְּגַלּוֹת לְעֵינֵינוּ כָּכֵל רְנֵנוּ, חִכְכָּה תְּמִיד לְבֹאֵה. יִסּוּד זֶה אֵף עוֹלָה מִכֶּף שֶׁמְּצַהֲרִים אֵינּוּ בְּבִרְכָּה זוֹ: "כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם", לֹא "בְּכֹל יוֹם", כִּי אִם "כֹּל הַיּוֹם" מִמֶּשׁ שְׁאוּר בְּצַפִּיָּה לְגֹאֲלָה (פְּנִינֵי רַבְּנֵי הַגְּר"י ע"פ פה).

מְקוֹר הַבְּרָכָה

לְדַעַת הַיְרוּשָׁלַיִמִי (בְּרָכוֹת ב, ה) ע"פ תּוֹסֵפוֹת ר"ד תַּעֲנִית יג א) לֹא תִּקְנֵנוּ אֲנִי כְּנֹסֵת הַגְּדוּלָּה בְּרַכָּה נִפְרָדָת עַל חֲדוּשׁ מַלְכוּת בֵּית דָּוִד, אֲלָא כְּלָלוּ בְּקִשָּׁה עַל כֶּף בְּתוֹךְ הַבְּרָכָה עַל בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם, וְאֵף בְּחִתּוּמָה כְּלָלוּ: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵי דָּוִד וּבִנְיָה יְרוּשָׁלַיִם". אוֹלָם מִלְשׁוֹן הַבְּבִלִי (מְגִלָּה ז ב) נִרְאֶה שֶׁמִּלְכַתְחֵלָה נִתְקַנָּה בְּרַכָּה מִיחֻדָת עַל חֲדוּשׁ מַלְכוּת בֵּית דָּוִד, וְהִסְמִיכָה לְבְרַכַּת בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם לְפִי שְׂאֵחֵר בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם וְגִבַּת הַמִּסְקָדָשׁ תְּשׁוּב מַלְכוּת בֵּית דָּוִד.

יֵשׁ שְׂכַתָּה שֶׁמִּתְחַלָּה לֹא תִּקְנֵנוּ אֲנִי כְּנֹסֵת הַגְּדוּלָּה בְּרַכָּה מִיחֻדָת לְמַלְכוּת בֵּית דָּוִד, אֲלָא כְּלָלוּ אוֹתָהּ בְּבְרַכַּת בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם. וְאוֹלָם לְאַחַר הַרְבֵּן בֵּית שֵׁנִי כְּאֲשֶׁר רָאוּ חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהִתְרַבּוּ בְּיִשְׂרָאֵל מְשִׁיחֵי שְׂקָר אֲשֶׁר נִסּוּ לְהוֹטוֹת אֶת לֵב הָעָם אַחֲרֵיהֶם, עִמְדוּ וְתִקְנֵנוּ אֶת בְּרַכַּת 'אַת צִמְח דָּוִד', לְאִמֹר שְׂאִינוּ צְרִיכִים לְצַפּוֹת לְמְשִׁיחַ בֵּן דָּוִד שְׂיָבֵא וְיִגְאֲלֵנוּ, וְאִין לֵנוּ לְנִהוּת אַחַר אֵלּוּ שְׂאִינִים מֵזֶרַע דָּוִד הַמְּכַרְזִיִּים עַל עֲצָמָם כְּמִשְׁחִיחִים ('תִּקְנוּ תַּפְּלָה' [סְדוּר] אוֹצֵר הַתְּפִלוֹת] הַעֲרָה לְשִׁמְעֵי דָף קִנְב, בְּדַעַת הַמְּרָדָשׁ בְּמ"ר יח כא).

מְבִנְה הַבְּרָכָה

הַבְּרַכָּה מִתְחִילָה בְּמִלִּים: "אַת צִמְח דָּוִד עַבְדְּךָ מִהֲרָה תְּצַמִּיחַ", לְדַעַת רַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לוי (יְרוּשָׁלַיִמִי בְּרָכוֹת ב ד) שֶׁשְּׁמוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בֵּן דָּוִד הוּא 'צִמְח', כְּכַתּוּב (זְכַרְיָה ו יב): "הִנֵּה אִישׁ צִמְח שְׁמוֹ וּמִתְחַתְּוֵי צִמְח וּבְנָה אֶת הַיִּכָּר ה'" (עַצ וְסִפֵּי בְּסִדּוּר אוֹצֵר הַתְּפִלוֹת).

בְּהַמְּשֵׁךְ הַבְּרָכָה אֲנִי מְנַמְּקִים כִּי אֶת קְרוֹב הַגֹּאֲלָה מִבְּקָשִׁים אֲנִי בְּשִׁכְר הַצַּפִּיָּה: "אַת צִמְח דָּוִד עַבְדְּךָ מִהֲרָה תְּצַמִּיחַ... כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם", וְכִפִּי שְׂאִמְרוּ חֲכָמִים (לְקוּטוּ שְׁמַעוּנִי תְהִלִּים תְּשׁוּבוּ) כִּי אִפְלוּ "אִין בֵּד יִשְׂרָאֵל אֲלָא הַקּוֹי, כְּדֹא הוּא לְגֹאֲלָה בְּשִׁכְר הַקּוֹי", וְלִפִּי שֶׁהַצַּפִּיָּה שְׁבוּיָה זֹכִים אֲנִי לְגֹאֲלָה הִיא רַק צַפִּיָּה הוֹבְעֵת מִתּוֹךְ שְׂאִיפָה לְגֹאֲלַת הַשְּׂכִינָה הַמְּצַטְעֵרֵת עִמְנוּ בְּלוֹתָנוּ, אוֹמְרִים אֲנִי "כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם" - "לִישׁוּעָתְךָ" וְלֹא לִישׁוּעָתָנוּ (צִמְח דָּוִד] [רַבֵּי יוֹסֵף דָּוִד מְסַלּוּנִין] וְיח).

חֲכָמִים גְּלוּ לֵנוּ (שֶׁבַת לב ב) כִּי כֹל בְּיָהוּדִי עֲתִיד לְהִשָּׁאֵל בְּעַמְדוֹ לְפָנֵי בֵּית דָּוִד שֶׁל מַעְלָה לְאַחַר אַחֲרֵי יָמָיו הָאֵם צַפִּיָּה לִישׁוּעָה. לְאוּר זֹאת כְּתִב בְּסִפֵּר "שַׁעַר הַפְּנּוּת" (דְּרוּשֵׁי הַעֲמִידָה דְרוּשׁ ו): "בְּאִמְרָךְ כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם, תִּכּוֹן לְצַפּוֹת וּלְקוּוֹת בְּכֹל יוֹם וְיִשׁוּעוֹתֵינוּ יִתְבָּרַךְ, כְּדִי שְׁלֹא תִתְבַּשְׂרַת בַּעַת פְּטִירָתְךָ כְּשֵׁי עֲמִידָתְךָ לְדוֹן וְיִשְׁאֲלוּךָ: "צַפִּיָּה לִישׁוּעָה?"

לְפַעַל אֶת כָּל הַיְשׁוּעוֹת

הַמְּקַבֵּל רַבֵּי יַעֲקֹב צִמְח כּוֹתֵב בְּסִפְרוֹ 'נִגְיָד וּמְצוּה' (עֲמִידָה) עַל כְּנֵה מִיחֻדָת שְׁנֵתוֹ הַלוֹסִיף וְלִכְתּוֹ בְּאִמְרֵת "כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם", וְאִלוּ דְבָרָיו: "וְגַם אֲנִי מְכוֹן לְצַפּוֹת לִישׁוּעַת ה' שְׁעוּשָׁה עִמְנוּ הַצִּילֵנוּ מִכַּמְּה פְּנֵינִים רְעִים בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל רְנֵנוּ, וּמְצַחֵי תּוֹעֵלַת גְּדוּל כְּפֵה פְּעֻמִּים לַעֲתוּת בְּצַרָה בְּזוּה" (דְּבָרָיו הַבּוּאֵי ב'שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה' או"ח קיח א). כְּלוֹמֵר, אֵף עַל פִּי שְׁכַנְתָּ תַּפְּלָה זוֹ הִיא עַל הַצַּפִּיָּה לְגֹאֲלָה, הִנֵּה מִהֲרֵ" צִמְח מוֹסִיף וּמְכוֹן בַּה עַל צַפִּיָּה לִישׁוּעָה פְּרִטִית שְׁלָה הִנֵּה זְקוּק אוֹתָהּ עִת. עַבְדָּה שֶׁלְדָבָרֵי הַבִּיָּאָה לוֹ תּוֹעֵלַת רַבָּה. הַפְּלָא יוֹעֵץ (עֲרֵךְ תְּשׁוּבָה) מְבִיא בְּשֵׁם הָאֲר"י שֶׁיֵּשׁ לְנַהֵג כֶּף הַלְכָה לְמַעֲשֵׂה וּמִסִּים "וְיֵשׁ בְּזוּה תּוֹעֵלַת נִפְלָא".

בְּעַל 'שׁוּמֵר אֲמוּנִים' (מֵאֲמֹר הַגֹּאֲלָה פָּרָק ג) מְבָאֵר כִּי דוֹקָא מִשּׁוּם שֶׁהַתְּפִלָּה "כִּי לִישׁוּעָתְךָ קוִינֵנוּ כֹּל הַיּוֹם" מְכַוֵּנַת כְּלָפִי הַגֹּאֲלָה הַשְּׁלֵמָה, יִכּוֹל הָאָדָם לְפַעַל בְּאֲמַצְעוֹתָהּ כֹּל יְשׁוּעָה פְּרִטִית שֶׁהוּא זְקוּק לָהּ, כִּי הֵלֵא בְּגֹאֲלָה הַשְּׁלֵמָה כְּלוּלוֹת כֹּל הַיְשׁוּעוֹת.

כְּוִנַּת אֲמוֹן

אֲמַת שְׂאֵתָה תְּצַמִּיחַ אֶת יְשׁוּעָתְנוּ וְהַלּוּאֵי שְׁנֹפֵךְ לָךְ בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ.

מְצַטְרֵפִים וְזוֹכִיִּים

לְהַצְטְרֵפוֹת לְמִיזִים 'דְּרָךְ אֲמוּנָה'

מִתְחַשְּׂרִים לְמוֹקֵד 'דְּרָךְ אֲמוּנָה'

03-91-7-91-91

• מְקַשְׂבִּים לְכָלְלֵי הַמִּיזִים בְּשִׁלּוּחָה 1.

• נְרַשְׁמִים לְמִיזִים בְּשִׁלּוּחָה 2

(בֵּין הַשָּׁעוֹת 20:00-22:00) וּנְכַסִּים זְהַנְרָלָה.

אֲבָרָה יִקְרוּ

הַצְטְרָף גַּם אֲתָה

לְמִיזִים 'דְּרָךְ אֲמוּנָה'

וְהַקְדֵם לְבֹאֵה לְבֵית הַכְּנֹסֵת

לְהַשְׁלִים בְּעִנְיַת אֲמוֹן

אֶת בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר

שֶׁל הַתּוֹתְפִלִּים.

"הָאֲרָזִי הַקְּדוּשׁ הִיָּה שׁוֹמֵעַ בְּרָכוֹת הַשַּׁחַר מִפִּי הַמְּבָרְכִים בְּבֵית הַכְּנֹסֵת וְהִיָּה עוֹנֵה אֲמֵן אַחֲרֵיהֶם, אֲפִלוּ אִם הִיָּה מֵאֵה מְבָרְכִים" (שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה או"ח ז ד).

הַרְגֵּל חֲדָשׁ תַּמּוּז
תְּחַסֵּם אִי"ה בְּיוֹם שְׁלִישִׁי ה' בָּבֶב, יוֹמָא דְהַלְוֵאָה שֶׁל הָאֲרָזִי הַקְּדוּשׁ

10 מְצַטְרֵפִים \$500 כָּל אַחַת.

לתקן מחדש את המנהג שהשתכח

בשלהי שנת תש"ע התקיים בבני ברק כנס 'בני אמונים' לחזק ענית אמן, בראשותו של בעל 'שבת הלוי'. בדברים שנשא בפני קהל המתפלגים התניח למנהג אמירת ברכות השחר בחברותא, וכה אמר:

"מנהג ישראל קדום היה, שהיו אומרים כל ברכות השחר בצבור, גם סדר הברכות שלפני ברכת 'הותן לשכוי בינה' ואילך. והיו כל הקהל מברכים הברכות בצותא קדא, האחד מברך וחברו עונה אחריו אמן, ואחר כך היו מתחלפים, זה מברך ומשנהו עונה על ברכותיו. מנהג זה נשתכח בתקופות האחרונות, וידידנו החשוב הר"ר יעקב דב מרמורשטיין הי"ד, וכה לאחד בעץ החיים של זכוי הרבים בפעולתו לחזק ענית אמן, וברצונו להחיות וליסד מחדש מנהג קדום זה, בבחינת 'שכחום וחרזו ויסודם' (שבת קד א).

גורם לברך במתינות ובקול

מיסד ונשיא 'בני אמונים' רבי יעקב דב מרמורשטיין שליט"א אף זכה לקבל מכתב קדש מחד, שכתב לו בעל 'שבת הלוי', ובו הוא מחזקו בפעילותו לבסוס ולהזיק מנהג אמירת ברכות השחר בחברותא:

ב"ה, חדש הרחמים והסליחות תשס"ט לפ"ק,

שמעתי וישמח לבי כי כבוד תלמידי רב הפעלים לצדקה וחסד, הר"ר יעקב דב מרמורשטיין לאוי"ט, הנה ברוחו הטובה, ברוח של מצוה, לעורר ולהשריש בקרב צעירי הצאן והמוני עם, מנהג ישראל קדום לומר ברכות השחר ושאז ברכות בקול רם ומזכה את חברו בענית אמן. וכבוד תלמידי הנ"ל משקיע בזה הרבה מאד מהונו ואונו להרגילים למנהג טוב זה, ומקיים בעצמו 'האי מאן דבעי למהוי חסידא' - לקיים מילי דברכות.

והנה כבר מובא בחז"ל גדל ענית אמן והדברים עתיקים ויודעים. ומה עוד שזה גורם לחזק את הצעירים לומר הברכות במתינות, בכנהג ובקול רם. ועני מעשה נורא באור זרע"י ח"ב בהלכות שבת סי' מב בענין זה.

על כן, אף די תפון עמו לחזקו ולעודדו ולהמשיך בזה, ואין מזרזין אלא לזרזין, ובזכות מצוה רבה זו ופעולתו הגדולות לתורה וחסד, יזכו הוא וביתו להפקד בדבר ישועה ורחמים, ויגליחו בכל אשר יפנו לטובה.

רבו זורש שלומו באהבה,

(-מקום החותם-)

למכבדי,

צות וכל מאמינים' ואנשי 'בני אמונים', ובראשם הרב יעקב דב מרמורשטיין שליט"א,

בעלון פרשת נשא הובא שבאמירת כל ברכה מקימים שתי מצוות; האחת - עצם אמירת הברכה, ובנוסף - קיום מצוות מאה ברכות. זו הארה נפלאה ומעוררת לב.

השבת לאור הדברים, שאף לדעה שתפלת ערבית רשות' (ראה ברכות כו ב), אין היא 'רשות' אלא ביחס לעצם חיוב תפילה, אך מצד חיוב 'מאה ברכות' היא חובה. ואכן כל הפוסקים, הראשונים והאחרונים שמונו את מאה הברכות, כללו את תפלת ערבית במנינם.

ואפשר שמשום כך פסק הרמב"ם (תפלה א: 1): "אין תפלת ערבית חובה כתפלת שחרית ומנחה, ואף על פי כן נהגו כל ישראל בכל מקומות מושבותיהם להתפלל ערבית וקבלה עליהם כתפלת חובה". כלומר, שאינה חובה מדיו תפלה, אולם קבלה כחובה לקיים מצות מאה ברכות בסדר היום.

החותר בברכות לרב,

ש. פרידמן,

מתושבי ארץ הנגב.

נתן לשלח מכתבים
תפקס שמיספרו 08-9746102
193191@gmail.com: לקחתך המייל:

אמן וברכות במשנת בעל ההלואה

צדיק באמונתו

הרבי מגור הלב שמחה ז"ע

ה'לב שמחה'

ז' בתמוז תשנ"ב

הרבי בעל הלב שמחה מגור נולד לאביו בעל האמרי אמת' ב"ג בניסן תרנ"ח בעירה גור שבפולין. עם הסתלקותו של אביו בעל האמרי אמת', קבל לדין אחיו בעל הבית ישראל' את שרבי ההנהגה. רבנו התקשר אליו ובלב ונפשו, כחסיד מן השורה בהצנע

לכת ובטול גמור.

בשנת תשל"ז עם פטירת אחיו בעל הבית ישראל, והוא בשנתו השמונים, לא חפץ בהנהגה, אולם עתה לבקשת העדה וקבל על עצמו את ההנהגה. אף על פי שקל חיי נסתר היה מעין כל, משתחלה הנהגתו התודעו בכל אל אור עולם' המתהלך בקרב. שפת פיו קצרה היתה, מדודה וחומת, אך תביעותיו נוקבות ויורדות עד השיתוף. עקר משנתו נסבה סביב ציר אחד מרכזי - דבקות בה'.

בשנותיו האחרונות חלה, וביום הרביעי ז' בתמוז תשנ"ב נפטר והובא למנוחת עולמים בעמרת בית גור בהר היתים' שבירושלים.

גדל הזכיה בענית אמן

"מובא במדרש (דברים רבה ז א): 'אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר ממאמן שישאל עונים'; אולי צריך העולם להתעורר יותר, ולזע גדל חשיבות ומעלת ענית אמן, העולם אין יודעים במה זכו [וואס מ'פארמאגט], בדבר גדול כזה פענית אמן' (לב שמחה' פי תבא).

מאה ברכות כנגד מאה שערים

את חיוב מאה ברכות הסמיכו חכמים על הפסוק (דברים יב): 'ועתה ישראל מה' אלוקיך שאל מעמך' - אל תקרי 'מה' אלא 'מאה'. הבטוי 'שאל מעמך' נכתב דוקא לגבי מאה ברכות, שכן מדי יום נפתחים מאה שערי ברכה בזכות אמירת מאה ברכות (דמנאטי' תולדות). ולפי שהקדוש ברוך הוא חפץ להשפיע כל טוב לישראל, לפיכך הוא שואל ומבקש מישראל שירכזו מאה ברכות בכל יום, כדי שיזכו לקבל שפע זה (לב שמחה' תולדות).

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

בְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:30

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:33

ר"ת: 21:03

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

במ"ד עלון מס' 557 1.7.2022 - ב' תמוז תשפ"ב

זה השוער לה' צדיקים וביאו בו

פְּרִשֶׁת - זִזְקַת

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט,יד)

ר' דוד לייב שווארץ, שהיה נקרא בפי כל ר' דוד השנורר, היה גבאי צדקה מפורסם... כשהוא היה בשואה במחנות, הוא הקפיד מאוד שבשבת הוא יאכל כזית פת בכל סעודה... לא צריך להסביר לכם מה המשמעות והכוונה של הדברים, כל אחד מבין איו ממות של אוכל הם היו מקבלים שם... אבל זה הלך לו.

בכל אחת משלושת סעודות השבת, הוא אכל שיעור כזית פת! פעם אחת העבירו אותו מחנה ביום חמישי... לא היה לו זמן להתארגן על הפת, אז הוא אמר לכל היהודים שהיו איתו במחנה החדש, שהוא חייב כזית פת לכל סעודה בשבת הקרובה...

כולם גיחכו וצחקו, אמרו לו שפה במחנה הזה, מקבלים בקושי פרוסה אחת בכל יום. ואם הוא ינסה לשמור ממנה לשבת, הוא כבר יתעלף מרוב רעב... אין סיכוי אפילו לכזית פת אחת בשבת...

אמר להם ר' דוד: אני מאמין בבורא עולם, ואני מתפלל שהקב"ה ישלח לי שלוש כזיתות של פת לכבוד שבת קודש!

בערב שבת, הנאצים ימ"ש אספו את כל היהודים והודיעו להם שכל אחד מהם הולך לקבל כיכר לחם שלם... למה? כי ביום שבת בערב הם הולכים לצאת למסע רגלי מפרך למשך שלושה ימים. וכל אחד צריך לסחוב את ככרו בידו שיספיק לו לימי ההליכה...

כל היהודים לא נגעו בלחם... הרי זה צריך להספיק לשלושה ימים של מאמץ פיזי, ובנוסף הם מאוד חששו שיגנבו להם את הלחם, אז הם החביאו אותו ושמרו עליו היטב...

אבל רק ר' דוד, עשה סעודת ליל שבת ושבע. בבוקר הוא עשה עוד סעודה, ושבע גם ממנה, ואף שייר לו כזית פת לסעודה שלישית... וכשהוא סיים את הסעודה, הודיעו הנאצים כי המסע בוטל, ויש להחזיר את הככרות לחיילים... ('אפריון שלמה')

וַיִּבְנוּ אֶת אֹהֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל (כ,כט)

יש כאן תיאור של מה שקרה כשעם ישראל שמע שאהרון נפטר. אומרת התורה: וַיִּבְנוּ אֶת אֹהֶל שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל. חז"ל נותנים לנו טעם מדוע באהרון מוזכר שבנו אותו כֹּל בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל ואילו אצל משה נאמר (דברים לד, ח): וַיִּבְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשְׁכָּה. ולא כתוב כֹּל בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל. משום שאהרון היה "אוהב שלום ורודף שלום", ולכן כל עם ישראל ללא יוצא מן הכלל בכה על חסרונו, ואילו משה שהיה צריך להיות גם הדיין שמחייב לזה ומזכה לזה, בוודאי שלא ימנע שתהיה עליו תרעומת.

ה"משך חכמה" מוסיף לעמוד על נקודה נפלאה הקשורה לפטירת אהרון הכהן: ידוע שמי שרוצח בשגגה גולה לעיר מקלט עד מות הכהן הגדול. נמצא שאם לא היה אחד שלא הצטער על פטירת אהרון מכלל ישראל הוי אומר שבכל ארבעים שנה שהיו עם ישראל במדבר לא הרג אחד מהם בשגגה את חבירו ונתחייב גלות!

זה מראה את גודל מעלתו של אהרון הכהן שבזמנו כולם היו יראים ושלמים ולא קרה שום פגע ונזק לכלל ישראל. אפשר לבאר בדרך נוספת: בלשון הפסוק כתוב – "אֶת אֹהֶל" ולכאורה יותר מתאים לכתוב "ויבנו על אהרון ויבנו"?

אלא יש לבאר נפלא: ישנם שני סוגי בכיות של אדם בשעה שנפטר לו קרובו ל"ע. יש כאלה שהם בוכים על אמא שלהם "איי איזו אמא יקרה, איך היא הייתה מחייבת, איך היא הייתה מבשלת, איך היא הייתה מקבלת אותי". מה אתה בוכה? הוא בוכה על כך שהיום הוא מסכן, אין לו מי שיבשל לו, אין לו מי שיחייך אליו ואין מי שיקבל אותו כמו שהוא... יוצא בעצם שהוא בוכה על עצמו שהוא מסכן. וזהו הבכי הטבעי אצל כל אדם בשעת צער כזו.

אבל ישנו בכי אחר, כאשר אדם בוכה על "קידוש השם" שנחסר בעולם בעקבות פטירת אדם כשר. עכשיו חסר בעולם את העבודת השם של הצדיק הזה, את הקידוש השם שהוא היה עושה, את המעלות הרוחניות שלו שעכשיו אינם בעולם. אין כעת ממי ללמוד אותם, אין ממי להידבק. בפטירת אהרון הכהן נאמר "ויבנו את אהרון" לא על אהרון, אלא את אהרון. זה היה הבכי. הכוונה היא על כך שחסר את המעלות שהיו לאהרון הכהן, את המדרגות שלו, את הרוחניות שלו ועל זה בכו כל בית ישראל. גם הבכי שבכו כולם היה מכוון לאותו צער.

לא שאחד בכה על השלום בית' שלו ואחד בכה על השלום שכנים' שלו... אלא כולם כיוונו לנקודה אחת: על כבוד שמיים שהיה מתאהב בזכות אהרון ונחסר מן העולם. זאת מדרגה מאוד מאוד גבוהה, שאהרון הצליח להרים את עם ישראל אליה, שיכאב להם ההפסד הרוחני שיש בעולם ולא ההפסד הגשמי.

במסכת שבת (קה) אמרו חז"ל: "כל המוריד דמעות על אדם כשר הקדוש ברוך הוא גונם בבית אוצרו". לכאורה קשה, הרי במסכת ברכות (דף לג): אומרים חז"ל: "אין לו לקדוש ברוך הוא בבית אוצרו אלא יראת שמיים בלבד?" לא כתוב שיש שם גם דמעות...

אלא שלפי דברינו מובן נפלא: מי שבוכה על אדם כשר בבחינה שאמרנו שהוא דואב על חיסרון כבוד שמיים שנגרם בעטיו של סילוקו של צדיק, הרי זה שיא היראת שמיים, ומקומן של דמעות אלו להיות באוצרו של הקב"ה.

יש לנו בפרשה את המסר הנפלא מה צדיק אמת צריך להנחיל לעם ישראל. ה'צדיק אמת' מביא את עם ישראל לחשוב על בורא עולם, מה איתו, מהו המצב של הרוחניות בעולם, זה נקרא "צער גלות השכינה". שיהיה אכפת לך לא רק הצער האישי שלך אלא גם מהצער של השכינה. כמובן שכדי להגיע לצער גלות השכינה מתחילים מהצער הגשמי.

אהרון הכהן "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". מה זה אוהב שלום ורודף שלום? מבואר בספרים הקד' ש-שלום הוא שמו של הקדוש ברוך הוא. אהרון היה "אוהב שלום" - את השם. אבל לא רק אוהב את השם אלא "ורודף שלום", כלומר: מרוב האהבה שלו לבורא עולם הוא לא היה מוכן לוותר אף על הרחוקים ביותר! גם על אותם אנשים שהם אנטי לכל דבר שבקדושה, היה אהרון רודף אחריהם ומקשר אותם לבורא עולם. שבת שלום ומבורך! (עלון 'דרך הבעש"ט')

מה גרם לר' משה פיינשטיין זצ"ל לסגור את הספר ברגע אחד? ואיך תגרום לאשתך להרגיש הכי מאושרת ממוך בעולם? (דרך הבעש"ט)

אנחנו זוכים היום להתחבר ליסוד של ר' משה פיינשטיין זצוק"ל, מחבר הספר "אגרות משה". את היסוד לימד אותנו במעשה שקרה איתו בעצמו: בליל שבת אחד חזר ר' משה מבית הכנסת ואיתו אחד האורחים שהיה אמור לסעוד על שולחנו באותה השבת. והנה כשהגיע ר' משה לביתו גילה שהרבנית היקרה לא הספיקה לערוך כלל את שולחן השבת ועדיין השולחן עמד ללא המפה וכלי הסעודה. כמובן שאצל ר' משה לא היתה שאלה האם להעיר לרבנית או לא, לביתניים ישב ר' משה ופתח חומש כדי לקרוא את ה"שניים מקרא ואחד תרגום" של הפרשה.

לביתניים, הרבנית נערכה לקראת הסעודה ופרשה את המפה, החלות, היין וכל מה שצריך. כשסיימה הרבנית לסדר את שולחן השבת, פנתה היא לר' משה בשתי מילים: "הכל מוכן!". באותו הרגע ממש סגר ר' משה את החומש ונעמד בזריזות כדי לגשת אל הקידוש. לא חיכה ר' משה לסיים את הפרק או העניין שבשניים מקרא (כידוע לפי ההלכה שיש לסיים ואם לא, עדיף להתחיל מתחילה שוב...)

האורח שהיה שם התפלא ושאל את הרב: "ילמדנו רבינו, הרי הרב המתין כל כך הרבה זמן לרבנית, וכי הרב לא היה יכול להתעכב אפילו מעט לסיים את העניין, מדוע היה נדמה לי שהרב ממהר כל כך להתחיל מיד כשהרבנית הודיעה ש'הכל מוכן'?"

ענה לו ר' משה גדול הדור זצ"ל: כתוב בהלכה שעל האיש מוטל להיות כלפי אשתו בגדר של "אוהבה כגופו ומכבדה יותר מגופו", אתה יודע מה נקרא כבוד לשני? כבוד זה לעשות מיד כשמבקשים ממך!!! אם הייתי מחכה אפילו שניה, הייתי מפסיד את המעלה של 'לכבד את אשתי'.

יסוד ראשון במעלה אותו מלמד אותנו ר' משה גדול הדור בארצות הברית לאחר השואה, אם אתה משתהה כאשר מבקשים ממך לעשות איזה דבר - זה לא נקרא כבוד לשני - אפילו אם אחר כך עשית את מה שהוא ביקש. טבעו של אדם להשיב כאשר מבקשים ממנו דבר מה: "אין בעיה, קיבלתי, את יכולה להיות רגועה, מתי שאראה לנכון זה יהיה מוכן, אני לוקח את הקניות עליי, אני אסדר את זה, אני אשטוף את הבית, מתי? בזמן שלי..."

אני אומר לכם על עצמי: מאז שהשם זיכה אותי להכיר את היסוד הזה של "כאן ועכשיו - הכל בבית שלי נראה אחרת. זה הסוד: "כאן ועכשיו!" זהו יסוד ענק בשלום בית, יסוד ענק בכבוד לזולת, לא לדחות את השני, לא לדחות את האישה והילדים.

תשתדל לעשות במידי גם אם זה באמצע הכוס תה' שלך. מי לנו גדול מר' משה פיינשטיין שידע לסגור את השניים מקרא ואחד תרגום' ולכבד את אשתו. קל וחומר אם אתה באמצע קריאת עיתון שתעזוב את הכל ותכבד. "ענני הכבוד" נקראים כך משום שכבוד פירושו של דבר: "לא לעב את מה שצריך לעשות".

כל תפקידים העיקרי של ענני הכבוד זה ליישר לעם ישראל את הדרך במדבר, זאת כדי שמיידי ברגע שבורא עולם נותן להם את הסימן שצריך להתקדם למסע הבא – הם לא ישתהו אף לרגע ומיד יוכלו לצאת לדרך. מכאן נקרא שמם "ענני הכבוד" על שום שבזכותם יכלו עם ישראל לכבד את רצון ה' ולעשותו מיד באותו הרגע, ללא שהות ועיכוב כלל.

זכורני כשהייתי משגיח בישיבה מסוימת, היה בחור מיוחד מאוד שתמיד בקביעות כשהייתי מבקש ממנו משהו, הוא היה עונה "כן, בבקשה הרב", ומיד היה רץ להביא ולסדר כל מה שביקשתי. אני זוכר שנקשרתי אליו בצורה יוצאת מן הכלל. ולמה כך? כי הרגשתי איך אני מעריך אותו וזאת בגלל שהוא כיבד אותי בכך שכשאני ביקשתי הוא היה עושה מיד – זהו מסר שמחבר את הזולת אליך.

יום אחד הנכד שלי נכוה ביד. זה היה נראה פס קטן כאילו לא קרה כלום, אבל אני אמרתי "עכשיו אנחנו הולכים לטפל" אפילו שזה נראה כרגע כלום. נסעתי עם הנכד לרב בורנשטיין, מונחה לכוויות הוא הסתכל ואמר "יש לכם סיעתא דשמיא שבאתם מיד, אם לא הייתם באים זה היה מתנפח ומגרד ואז כל הפס הזה היה מזדהם, הגעתם בזמן, כעת בעז"ה זה יעבור לו בקלות". למדתי מזה כשדוחים, צריך אחר כך הרבה רחמים.

ליסוד של היום לא קוראים 'זריזות' אלא 'כבוד', כי הזריזות זה משהו אחר לגמרי, ה"זריזים" מקדימים למצוות, עוד לפני שביקשו מהם הם כבר שם. זו דרגה הרבה יותר גבוהה, אבל אנחנו מדברים על השלב שלפני הזריזות, על הבסיס שאיתו נתחיל בעזרת ה'.

מתי? לא מחר בבוקר... כאן ועכשיו! ואז נזכה לסייעתא דשמיא בשלום בית, בחינוך הילדים, בפרנסה. דע לך, כשאתה עושה כל דבר בזמן שלו יש לך הצלחה כאין דוגמתה. ה' יזכנו לדרך האמת. אמון כן יהי רצון.

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיאי בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

שנה שביעית

גליון מס' 340

פרשת חקת
ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
מכל אברכים לעיון - לפנה"צ
מכל אברכים לתורה - אחו"צ
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ני הילדים
מתת הת"ת
מכירה לשיבה קטנה כולל הסידרת
ה'תש"ס 38 אגודת

בית שטפנשט - נבנתים
בקרוב תגידק שטפנשט
ה'תשפ"ב 1 נבנתים
כולל אברכים * בית נבנת * מנודשה
* מרכז תורנים לנתיקים

הנסות אורחים ואש"ל בימינה
לקבוצות ויחידים - בהומנה מראש
מרכז קבר האדמ"ר הראשון שטפנשט
רחוב אליזבת 2 כ"ט פאקויר אש"ל ומונה

מופעל קמחא דסכא
קמחא דסכא
עוד וסויע למשפחות ברוכות בימי
החיים ומשפחותיהם.

אור מתורתנו
שיעורי תורה ברובי אדמו"ר נסח חוקק
ועירי יודות לם שבשבת, בדתותמות
גדולי המשפטים ומסוי רבנים

הספריה התורנית ומוזיאון
להנצחת תורת חומנה
וזכר העדוקים שטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
הוצאת כחבי רבנות אדמו"ר
לבית שטפנשט - יודון - והמני חומנה.

מופעל האנגליקופדיה
הכחבי רבנות

מוספרי המכונות ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנגליקופדיה מילכות שבמכות בית יודון ב"ח
אגודת אמת - שטפנשט
ישיבת דק"ר
מסות לנתיקים - יסן
עלי נבנת
ח"י עניני ביות מילה
ח"י עניני תהלקה
ח"י עניני שואון ונפוח סאני.
לימוד עניני - דקרי ולימוד
ח"י עניני שטפנשט עדיקים
אלכות עני דיקסיים

יודל על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-1110

מצינו כמה גדול כח של משה שאפילו שלשה דברים שעשה משה מדעתו הסכים הקדוש ברוך הוא על ידו, כמו שאחז"ל פירש מן האשה, ושיכר הלוחות, והוסיף יום אחד מדעתו. אמנם נכונים הדברים על פי דברי המגיד מקו"ניץ בספר "עבודת ישראל" שכתב שעל ידי שהוסיף משה יום אחד ונתאחר זמן קבלת התורה, על כן נשלמו הארבעים יום בשעה עשר בתמוז שהוא זמן חסרון הלכנה ונתהוה על ידי זה מעשה העגל, אבל אם היה יום אחד קודם כמו שהיה רצון הבורא, היו נשלמים הארבעים יום בס"ו לחודש ד'קיימא סיהרא בשלימותא, ולא היה שליטת הס"ם עכ"ד הקדושים. ולזה נאמר: 'ויקחו אליך' כי פרה אדומה הוא לכפר על עון העגל, כמו שאז"ל 'לבוא אמה ותקנה צואת בנה, ורמו למשה אשר הוא היה קצת גורם לזה מה שצריכין לפרה אדומה. וזהו שראו קרח לחלוק בגלל שראה פרשת פרה אדומה, וראה אשר בארז דברים שעשה מדעתו, הגם שהסכים על ידו עם כל זה היה קצת חסרון בדבר, על כן חלק עליו ואמר אשר הכל עשה מדעתו. והו': זאת חקת התורה אשר צוה ד' לאמור, היינו זה החקה של פרה אדומה הוא מחמת קבלת התורה שלא היה בזמן, אשר צוה ד' לאמור אז התורה רק ביום אחד, ועל

בדברי רש"י כאן לפי שהשטן ואומה"ע מונין את ישראל "לומר" ר"ל שיאמרו בפיהם הטעם של המצוה הזאת, וכן"ל כדי לעורר קטרוג על בני ישראל, לפיכך כתב בה חוקה וכו' דלאומות העולם צ"ל שזהו חוקה ואין לך רשות להרהר אחריה. (קדושת לוי)

הקשר בין זמן חג השבועות ופרה אדומה

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמור ויקחו אליך אשר אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (י"ט ב) להבין מדוע כתוב ויקחו אליך' דייקא, ודרשות חז"ל בזה ידוע עוד יאמר בהקדם דברי המדרש מה ראה קרח לחלוק, פרשת פרה אדומה, ראה. כי הנה עיקר מחלוקת קרח על משה היה, באמרו אשר משה עשה דברים מדעתו ברוך ציווי הקדוש ברוך הוא. והנה לכאורה הלא אף אם עשה מדעתו מה בכך, הלא

כתובות קג) זרוק מרה בתלמידים] על כן לא נגלה לו טעם פרה, ודפח"ח.

צדיק גזר והקב"ה מקיים

זאת חקת התורה (י"ט ב) הצדיק הוא גזר ואמר ויקם, והרי הוא כאלו מצוה להשי"ת 'כביכול', והשי"ת מקיים את דבריו. וזהו 'ויאמר ה' אל משה ואהרן לאמר, לישראל 'זאת חקת התורה, ר"ל באופן זה צריך להיות לימוד התורה כ"כ בקדושה וטהרה ולשמה עד שיוכל לצוות להשי"ת כביכול. וזהו 'אשר צוה ד' לאמר' בכדי שיוכל לומר, צוה להשם שיהיה כך והשי"ת יקיים את דבריו לטוב. או יאמר זאת חוקת התורה וכו' הצדיק שצוה לפעול איזה דבר צריך להלביש אותו הדבר באיזה ענין מהתורה, והתורה היא העולה ומעלה את אותו הדבר לפני השי"ת ב"ה, ואין לך דבר בעולם שלא יהא לו לבוש בהתורה. וזהו 'זאת חקת התורה' דהיינו שהתורה נאמרה כדבר חוק, ועי"ז יוכל אדם לפרש בה ולהלביש בה כל דבר שע"י התורה יפעול כרצונו. וזהו לאמר שיוכל לומר ע"י כל מה שירצה.

(נועם אלימלך)

בתחילה ילמוד ביגיעה עד שיזכה לרוות מיינה של תורה

זאת חוקת התורה (י"ט ב), פירש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונים את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה. הרה"ק רבי מאיר"ל מפראמישל"א ז"ע דרש כך את המאמר הזה של חז"ל, דהנה כאשר האדם עומד לקיים מצוה בא אליו היצר הרע למנוע מעשיית המצוה והוא טוען בפניו 'מה המצוה הזאת? מה השייכות יש לך עם מצוה זאת, וכי מי אתה בכלל שאתה נעמד להתפלל בפני בורא כל העולמות ומי אתה שתשב ללמוד ולעסוק בתורת ה' ולקיים מצוותיו?, ובפרט כאשר האדם מרגיש את שפלות עצמו אכן הוא מקבל את דבריו ומרגיש שאינו ראוי לכך. ומאידך כאשר האדם זוכה לקיים מצוה מחפש היצר הרע להכניס ברוח של גיאנות והתנשאות ואומר לו ראה 'מה טעם יש בה', באיזה יופי והדר קיימת את המצווה, ומותר לך להתנאות ולהתנשא במצוה זאת, על שתי דבריו אכן של היצה"ר עונים לו "לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה", גזירה היא מלפני, הכוונה אשר לפני קיום המצוה צריחך לדעת שיש לקיים מצוותה בגלל גזרת המלה, שבני ישראל נאמנים הם לאביהם שבשמים ומקיימים מצוותיו מפני גזירתו, ואפילו כאשר היהודי מרגיש נחות ושפל הוא מקיים גזירת מלך, ואילו לאחר קיום המצוה הרי ש"אין לך רשות להרהר אחריה", דהיינו שלאחר קיום המצווה לא ירהר ויתגאה בכך.

האם האומות יודעים הטעם של רבי משה הדרשן?

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר. (י"ט ב) פירש"י לפי שהשטן ואומה"ע מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חוקה, גזרה הוא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה, דלכאורה צריך ביאור, דהא לקמן הביא רש"י טעם על פרה אדומה בשם רבי משה הדרשן שבא לכפר על מעשה העגל, וא"כ מהו הכוונה בזה שכתב רש"י כאן שאין לה טעם. אלא שהכוונה בזה הוא דהאומות העולם הם יודעים את הטעם של רבי משה הדרשן, ולכן כיון שהם רוצים לעורר קטרוג על בני ישראל ע"י שיוכירו מעשה העגל, על כן הם שואלים את בני ישראל מהו הטעם של הפרה אדומה, שכונתם בשאלתם הוא שבני ישראל יענו להם שזהו כפרה על חטא העגל וממילא יתעורר ח"ו קטרוג על בני ישראל כשיוכירו חטא העגל, ולזה אמר השי"ת שהיא חוקה, כדי שכשאוה"ע ישאלו מהו הטעם של פרה אדומה, יענו להם שזהו חוקה בלי טעם, ולא יצטרכו לענות להם שום טעם, כיון שהרי כתבה התורה שהוא חוקה ואין לה טעם, וזהו הפשט

לכלי של דבש מוגיעים הזבובים

זאת חוקת התורה (י"ט א) האור החיים הקדוש מבאר כמשל נאה מדוע הגויים אומות העולם אינם מטמאים לאחר מיתה כמו שיהודי לאחר מותו הרי הוא נקרא אבי אבות הטומאה וחלה עליו טומאה גדולה ומטמא במגע ובאהל, וכך כותב: "...וכבר המשלתי במקום אחר ענין זה לב' כלים שהיו אצל בעל הבית אחת מלאה דבש ואחת מלאה זבל, ופינה אותם והוציאם לחוץ מהחדר, אותה שהיתה מלאה דבש מתקבצים לה כל הזבובים והרמשים, ואותה שהיתה מלאה זבל הגם שיכנסו לה קצת מהרמשים, לא ישוה להתקבצות הזבובים בכלי של דבש, כמו כן אדם מישראל שמת להיותו מלא קדושה המתוקה והעריבה, ובצאת הנפש מתורקן הגוף, יתקבצו ה'קליפות' לאין קץ, שהם כחות הטומאה התאבים תמיד להדבק בקדושה, וליהנות מהערב, ולזה יטמא באהל ואפילו אלף בתים מקורים ואחת פתוחה לחברתה, הטומאה תמלא כל החלל המקורה, מה שאין כן אשר לא מזרע ישראל, להיותו מושלל מהקדושה, אין כל כך התקבצות הטומאה אלא רק חלק הממית הנדבק בגוף ואשר יסובב הכל את זה שבני ישראל מלאים קדושה היא התורה הק'.

הרהורים אסורים

זאת חוקת התורה (י"ט ב), פירש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונים את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה. הרה"ק רבי מאיר"ל מפראמישל"א ז"ע דרש כך את המאמר הזה של חז"ל, דהנה כאשר האדם עומד לקיים מצוה בא אליו היצר הרע למנוע מעשיית המצוה והוא טוען בפניו 'מה המצוה הזאת? מה השייכות יש לך עם מצוה זאת, וכי מי אתה בכלל שאתה נעמד להתפלל בפני בורא כל העולמות ומי אתה שתשב ללמוד ולעסוק בתורת ה' ולקיים מצוותיו?, ובפרט כאשר האדם מרגיש את שפלות עצמו אכן הוא מקבל את דבריו ומרגיש שאינו ראוי לכך. ומאידך כאשר האדם זוכה לקיים מצוה מחפש היצר הרע להכניס ברוח של גיאנות והתנשאות ואומר לו ראה 'מה טעם יש בה', באיזה יופי והדר קיימת את המצווה, ומותר לך להתנאות ולהתנשא במצוה זאת, על שתי דבריו אכן של היצה"ר עונים לו "לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה", גזירה היא מלפני, הכוונה אשר לפני קיום המצוה צריחך לדעת שיש לקיים מצוותה בגלל גזרת המלה, שבני ישראל נאמנים הם לאביהם שבשמים ומקיימים מצוותיו מפני גזירתו, ואפילו כאשר היהודי מרגיש נחות ושפל הוא מקיים גזירת מלך, ואילו לאחר קיום המצוה הרי ש"אין לך רשות להרהר אחריה", דהיינו שלאחר קיום המצווה לא ירהר ויתגאה בכך.

ידיעת טעם הפרה הוא לעניים ושפלים

זאת חקת התורה (י"ט ב), רבי יצחק פתח (קהלת ז, כג) כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחקה ממני (במ"ד י"ט א), כתב הרה"ק ה"שם משמואל" מסוכטשוב: שמעתי מכ"ק אבי אדמו"ר [האבני נזר מפאטשבורג] זצלה"ה בשם הרה"ק הרבי ר' זושא זצלה"ה "ממני" דייקא, כי אי אפשר לידע טעם פרה לגודל מעלתה רק מי שהוא שפל וענו מאד, ועל כן משה שהיה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (מדבר ב, א), אמר לו השי"ת לך אני מגלה טעם פרה ולאחרים חוקה, ושלמה המלך ע"ה באשר להנהגת המלוכה צריך להתנהג בגבהות קצת, שום תשים עליך מלך (דברים י"ז טו) שתהא אימתו עליך (כתובות ז'), ומלך שמח על כבודו אין כבודו מחול (קידושין לב), ויכענין

כן נתהוה הענין שיצטרך לזאת חקת פרה אדומה.
(אמרי נועם - י"ד ה' תמוז תרל"ו)

התיקון לחטא העגל הוא קיום המצוות באמונה פשוטה

כתב הרה"ק ה"יששכר ישראל" מאלכסנדר בשם זקנו הק' ז"ע דהכונה בפסוק "טוב טעם ודעת למדני כי במצותיך האמנתי", היינו מי שחפץ לעשות רק המצוה שידוע טעמה ומבינה בשכלו, אבל אם אינו מבין אינו חפץ לעשות המצוה באמונה לבד, מסתירין לו מן השמים הטעם וכוונת המצוה, יען כי לא באלה חפץ ה', רק לעשות המצוה באמונה שלימה, וזהו מבקש אל שחסר ממני טעמה ולמדני. ובוזה פירש כ"ק אמור"ר זצלה"ה ז"ע דברי המדרש 'לך אני מגלה טעם פרה ולאחרים חוקה', היינו דמשרע"ה לא חטא בחטא העגל, ולא נצרך להתיקון זהו ולכן גילה לו הקב"ה טעמה של מצוה זאת, אבל לאחרים שפגמו באמונה בחטא הנ"ל להם מוכרח הדבר להיות חוקה בלי טעם למען יכופר להם חטאם ע"י אמונת המצוה הזאת.

(יששכר ישראל)

למה נאמרה פרשה זו גם לאהרן

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן (ט. א) למה נאמרה פרשה זו גם לאהרן והא ליכא למימר שהכוונה לאמר לאהרן, דהרי הציווי דעשיה הוא לאלעזר ולימוד המצוה אין על אהרן החיוב יותר משאר ישראל, ואפשר שזה כדי להפיס דעתו, להיות שנלקחה ממנו מצוה זאת מהטעם שפירש רש"י בשם רבי משה הדרשן, על כן לכבודו עשה השי"ת וצירפו בדבור עם משה.

(אנרא דכלה)

תורה שלמדתי באף...

זאת התורה אדם כי ימות באהל (ט. ב) בספר "לפיד האש" - קורות חייו ותהלוכותיו בקודש של קדוש ישראל הגה"ק מצאנו קלוינובורג ז"ע מובא דבר מופלא דברי תורה שדרש הרבי זצוקל בעיצומן של ימי התלאות וההריגות: ...וכה מספר אחד מהשרידים, רבי אברהם יעקב קיש ז"ל, פעם בהיותו שרוי במחנה המות הגיע למחיצת הרבי זצ"ל ושמע מפיו דברי תורה. הרבי לא דיבר מענינא דימיבא ומענינא דאתרא כי אם מעניני... קנין תורה. והוא תמן יתדותיו בפסוק מפרשת השבוע "זאת חוקת התורה אשר צוה ד' לאמור" והזכיר את הדיק הידוע שהובא במפרשים "מפני מה הכתוב אינו אומר "זאת חוקת הפרה" כפי שמתבקש מענינה של הפרשה? אלא, הסביר, שחובי פה רמז לג' דברים המועילים לכירת הלימוד א. שיחזור על פירוק מאה פעמים ואחד; ב. שיצייר שם הוי"ה מול עיניו בשעת הלימוד, כמובא בספרים הקדושים בשם האריז"ל; ג. שילמד בקול רם וישמע לאזניו. וזה שהכתוב מלמדנו: זאת חוקת התורה. זאת"ו נתיקון זכור אל' ת'שכח, אשר צוה', בגימטריא ק"א, היינו שתשנה פרקן מאה פעמים ואחד, ה', תצייר שם הוי"ה מול עיניך; לאמור, שתניח בפה ובקול. אם שלש אלה תעשה לך לא תשכח את תלמודך.

זכה נעשית לו התורה סם חיים

זאת חקת התורה. (ט. ב) קשה למה אמר זאת חוקת התורה, היה לו לומר זאת חוקת הפרה. ונראה דבא הכתוב לומר דכשם שהפרה מטמאת ומטהרת, כי היא מטהרת טמאים ומטמאת טהורים, כן התורה יש בה בחינה זו שהיא מטהרת ומטמאת. כי אמרו רז"ל (יומא ע"ב) זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם המות ח"ו, למי שלומד ותורתו מביאה אותו לידי גאון, אז נעשה מזה טמא, אבל מי שמחזיק עצמו בענוה וכאמרם ז"ל (תענית ה') מה מים הולכין ממקום גבוה למקום נמוך אף התורה כן, אז התורה נמשלה אצלו למים, והיא מטהרת אותו כמים שנאמר בו זורקתי עליכם מים טהורים, ולכן אמרו רז"ל במסכת שבת (דף ע"ד) דאצל גזירת י"ח דבר גזרו שכתבי הקודש

יטמאו את הידים, להגיד שיש גם בחינה של טומאה בהתורה הקדושה, ורק הלומד אותה בקדושה וטהרה זוכה שמקדשין אותו ע"י הרבה מלמעלה.

(הרה"ק רבי דוד מפאלנא ז"ע)

אשרי המבטל עצמו להשי"ת

זאת התורה אדם כי ימות באהל. (ט. יד) כתב הרה"ק המגיד מקו"ניני: נראה לפרש ע"ד דאיתא בגמ' (ברכות ס:) "אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה", רצ"ל שממית כח עצמותו, ואומר שהכל הוא מאת הקב"ה, כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל, והוא הנותן שכל ובינה לעבדו, וזהו אדם כי ימות באהל, דהיינו שאינו עושה מכה אדם, רק יודע שהכל בא מאת הקב"ה, אזי מציאותו הוא באוהל ה'.

(עבודת ישראל)

'מאין באת ולאן אתה הולך'

ולקח אוזב וטבל במים (ט. יח) הטעמים של תיבות 'ולקח אוזב' הוא 'קדמא ואזלא', והרמז בזה דאיתא דהאזוב רומז על ענוה וכמו שאמרו חז"ל ישפיל עצמו כאזוב, והעצה איך שיגיע האדם לענוה הוא ע"י שיזכור תמיד 'מאין באת ולאן אתה הולך' וכמו דאיתא במתני' במס' אבות (ג. א), וזהו הרמז כאן שעל תיבות 'ולקח אוזב' ישנו 'קדמא ואזלא', לרמז שכדי שיוחזק עצמו בהכנעה ובשפלות צריך לזכור 'קדמא' דהיינו 'מאין באת', 'ואזלא' דהיינו 'לאן אתה הולך' שע"י לא יתגאה בעצמו.

(הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב ז"ע)

מי מריבה ומעמד הר סיני

ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו (כ. ח) רעיון נפלא מביא כ"ק האדמו"ר ה"לב שמחה" מגור זצוק"ל, התרגום יונתן אומר שבראש המטה היו חקוקים השמות המקודשים שם המפורש, ומשה חשב שכשהסלע יראה את השמות מיד יתן מים, ומאחר והוא לא עשה כן הכה אותו. עוד הוא אומר מדוע נאמר 'ודברתם אל הסלע לעיניהם' אם המים היה צריכים לצאת על ידי דיבור, לכאורה היה צריך להיות כתוב 'לאוזניהם' אלא שצריך היה להיות כאן מעמד כמו מעמד הר סיני עד כדי שיראו את הקולות כפי שנאמר שם במתן תורה (שמות כ יד) 'וכל העם רואים את הקולות' לכן כתוב 'לעיניהם' ולכן נאמר מתחילה 'והקהל את העדה' כל הקהל כמו במתן תורה.

דיבורי הצדיקים בתשובה אפילו לאחר זמן

קח את המטה ודברתם אל הסלע לעיניהם. (כ. ח) והנה דרך צדיק הדור שמתקן נשמות בני ישראל כשרוצה לעורר איוה איש בתשובה ולהחזירו למוטב, הוא מדבר עמו דברים אחרים במילי דעלמא, ואותו איש אינו מרגיש כלל בעת שמדבר עמו שכוונתו בדברו הוא עליו, רק אחר כך נכנסים דבריו אצלו כארס של עכנא, ומעצמו מתעורר לבו בקרבו בתשובה מחמת שהוא מעורר בהשרש את נשמתו, וזהו 'קח את המטה' לשון להטות לבבנו אליו (מלכים א. א. ב"ח) פירוש כשתרצה להטות לבבות בני ישראל להשם יתברך, ודברתם עמהן, יהיה בעיניהם כאלו אתה מדבר אל הסלע, ואין כוונתך עליהם, רק אחר כך תפעול בדבריהן, שיתעורר נשמתם מעצמם בתשובה, זהו על פי פשוט.

(עטרה לראש צדיק-הרה"ק היהודי הק' מפארישיסחא ז"ע)

מה יעשה אדם ויתגבר על המידות הרעות

וימאן אדום נתן את ישראל עבר בגבולו ויט ישראל מעליו (כ. כ) פעם באו אנשי עיר אחת לרבינו הסב"ק מריזין ז"ע והתלוננו על השוחט שבעירם שיש בו ממדת הקמצנות, ולעולם אינו מכניס אורחים האם הוא ראוי להיות שוחט שלהם או לא, אמר להם רבינו הנה חכמינו ז"ל אמרו "היא מאן דגודל במול מאדים יהי גבר אשיד דמא" - - שופך דם אמר רב אשי או אומנא' -מקיד דם, או שוחט או מוהלא -מוהלא.

נמצאת אומר שמי שגולד במול מאדים טבוע בו המדה הרעה של אכזריות, אלא אם האדם מעורר בעצמו מדת הרחמנות ועם המדה הטבוע בו ממולד עובד בה לד' ועושה מצוות ומעש"ט, אז נעקרת ממנו המדה הרעה של אכזריות ונהפכת להיות מדה טובה ומלאה קדושה ע"י שמקיים עמה מצוות ד', שוחט, מוהל או לצרכי רפואה לעזור להזולת, אבל אם אינו מעורר בעצמו מדת הרחמנות להיות מרחם על הבריות הרי הוא נשאר עם המדה רעה של אכזריות הטבוע בו ממולד ואף אם נהיה שוחט או מוהל אין זה כי אם דמולד מעורר אותו להיות 'גבר אשיד דמא', ובכן אם הדבר כן אומר הכתוב 'וימאן אדום נתן אש ישראל עברו בגבולו', אם האדם הזה שהוא בבחי' 'אדום' דגולד במול 'מאדים', והוא ממאן מלתת ליהודי לעבור בגבולו היינו להכניסו בביתו ולתת לו מקום ללון, הרי זה מראה באצבע ש"יט ישראל מעליו" שהסימנים שניתנו להכיר ולדעת על ידיהם אם הוא מזרע ישראל ואשר הן ביישנים רחמנים וגומלי חסדים, נסתלקו מעליו כיון שהוא מתנהג באכזריות, ואם כן אזי 'ויט ישראל מעליו' מותר להם לישראל להטות מעליו ולהעבירו ולא לאכול משחיטתו.

הטעם הטכני של ענני הכבוד

וישמע הכנעני... וילחם בישראל (כא. א) כתב רש"י ז"ל שמע שמת אהרן ונסתלקו ענני הכבוד. פ"א הגיע אל מרן רבינו הסב"ק מריזין ז"ע אחד הגונים שהיה מלומד גדול וגם השתלם בלימודי העברים, והיה בקי גדול בתנ"ך ובמפרשיהם והיות ושמע שנתפרסם גדול חכמת רבינו הסב"ק ומלאה הארץ תהלתו אמר גוי זה אלך ואעמוד על טיבו ובא וציג בפני רבינו את שאלתו מה פירוש שאמרו חז"ל דבפסיתרו של אהרן הכהן נסתלקו ענני הכבוד, איזה קשר מיוחד יש ל"ענני הכבוד" עם אהרן הכהן, עד דהא בהא תליא שאחד בלי השני לא מופיעים, ועוד למה זכו עננים הללו לתואר כה מכובד ונקראו בשם "ענני הכבוד" נענה רבינו ואמר לו: ידוע מה שאמרו חכמי המחקר שמגוף האדם עולים תמיד אדים קדים מנקבי החוטם ומהבל פיו, והנה אם יתחברו שני בני אדם האוהבים זה את זה או יתערבו ויתלכדו האדים יחדיו, ואם יתחברו אנשים שאין ביניהם אהבה הרי האדים עולים כל אחד לבדו ולא יתערבו יחד, והנה ידוע דמדתו של אהרן הכהן היה אוהב שלום ורודף שלום, והמשיך אהבה אחוה וריעות בין כל ישראל, עד שהיו ישראל כאיש אחד ממילא היו האדים של כל ישראל מתערבים ומתלכדים יחד, ומההבל והאדים שלהם נתהוו אלו העננים, לכן בוודאי שמם נאה להם להקרא "ענני הכבוד" דאין לך כבוד גדול מזה לכלל ישראל, שבששים רבוא אנשים שורה אהבה ואחוה הגדולה שביניהם ממילא נסתלקו ענני הכבוד.

מדות של תלמיד חכם

והיה אם נשך הנחש... והביט אל נחש הנחשת וחי. (כא. ט) לנחש היו שתי סגולות נוגדות, נשך ומרפא. וכן תלמיד חכם צריך שתהא בו שתי המדות האלו. כן מצינו בחז"ל (יומא כ"ג), תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש אינו תלמיד חכם. משה רבינו היה כולו חסד ורחמים. רק המופת הראשון שהראה במצרים היה נחש. זה בא לרמז, כי בשעת הצורך עשוי הוא לאזור גם מדת הגבורה.

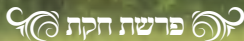
(דגל מחנה אפרים)

תורה מוגנת ומצלי

במחקק במשענתם. (כא. יח) יש לרמז בזה "במחוקק - במשענתם". במדה שהתורה קבועה וחקוקה בלבו של האדם, בה במדה היא מגינה ושומרת עליו, ויכול הוא להשען עליה לבטח. זה על כן התורה "עץ חיים היא למחזיקים בה" - כפי שיתור שמחזיק בה האדם, כך היא לו חיים. משל למה הדבר דומה, לחבל שמשליכים לטובע בנהה כפי הכוח שמחזיק בו הטובע, כך גם ירבו סיכויי ההצלח.

(חידושי הר"ם)

בשדה השמיטה

פנינים מתוך שיעורו השבועי של הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א

כל המצוות לעשותם כראוי - תלויות בשמיטה

כתיב וידבר ה' אל משה בהר סיני וגו', וכתב רש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני וכו'. וביאר בזה ה'כתב סופר' (שם) ע"פ מה דאיתא בגמ' (שבת ל"א.) שבא גר להלל, ואמר גיירני ע"מ שאקיים כל התורה על רגל אחת, וא"ל מאי דסני לך לחברך לא תעביה, (וע"ש פרש"י ומהרש"א), ויש לפרש שאלת הגר, על פי מה שכתבו המפרשים (עיי' אה"ח פ' יתרו) הא דלא ניתנה תורה עד הר סיני, משום שאז היו באגודה אחת כאיש אחד, כדכתיב ויחן שם ישראל נגד ההר וגו', ומקודם שנעשו כאיש אחד לא היה אפשר לקבל התורה, כיון דיש מצוות שאין באפשרות כולם לקיים, כגון מצוות הכהנים ומצוות הישראלים וכו', אבל אם כל ישראל באגודה אחת, ואיש אחיו אוהב כנפשו, אז מתקיימת התורה בכללה בכל ישראל יחד, וכאילו עושה כל אחד הכל ע"כ, ולפי"ז, ממשיך הכתב סופר, הכל תלוי במצוות ואהבת לרעך כמוהו, דעיי"ז יש לו חלק בכל המצוות, ויל"פ הא דאר"ע (ירושלמי גר"ם ט' ד) ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה, כנ"ל, דהיינו דזה התנאי לקיום כל התורה ע"י כאו"א.

ולפי"ז י"ל דהגר הזה חשקה נפשו להדבק בה' ותורתו ולקיים כל המצוות, וזה איך יוכל, ועי"ז א"ל למדני שאקיים כה"ת על רגל אחת, שיאמר לו דבר יסוד, אשר נכללו בו כל המצוות, והשיב לו הלל, מאי דסני עלך וכו', והיינו מצוות ואהבת, ועי"ז יהיה באגודה אחת עם כולם, ויוכל לקיים כל התורה.

והנה מצוות ואהבת אינה רק בלב, אלא שיראה לחבריו את אהבתו בפועל, ע"י שעוזרו ומושיעו בשעת דחקו, ומפרנסהו משלו בעת שפרנסתו מצומצמת ובוזה מראה אהבתו באמת, והנה בשנת השמיטה, האדם עצמו דחוק, ואעפ"כ הוא מפקיר לעניים, אין לך ואהבת יותר גדול מזה.

ובזה מבאר הכתב סופר מה שאמרו כאן בהר סיני, לומר מה שמיטה וכו' אף כל וכו', דהיינו לאחר שקיבלו שמיטה בסיני וקיימו וקיבלו עליהם מצוות ואהבת באופן נפלא, אז אף כל וכו' נאמרו בסיני, והכל תלוי במצוות שמיטה לעשות כראוי עכ"ל.

המשך מעמוד 2

רק כסף שבא ביושר ובנקיון כפיים מותר לקבל במתנה.

ומדבר מתנה (כא. יח) מסופר על אחד שלח ידו במסחה ועשה הון רב בדרכים לא כשרות, פעם נזדמן לחצרו של מרן הסב"ק רבינו ישראל מרוז'ין זיע"א. וכשנכנס אל הרבי נתן פיתקה בה כתב את בקשותיו, וצייר אליה סכום כסף גדול מאד כפדיון. נטל הצדיק את הפתקה מידי החסיד אך סירב לגעת בכסף. ואמר לו: בפרשת חוקת נאמר "ומדבר מתנה". המדבר הוא סמל של ישרות וטוהר כמאחז"ל (סנהדרין מט) על הכתוב "ויקבר יואב בביתו במדבר" (מלכים א' ב' לה) מה מדבר מנוקה מגזל ועריות, אף ביתו של יואב נקי מגזל ועריות. אם כן, המלים "ומדבר מתנה" מלמדות אותנו, שרק כסף שבא ביושר ובנקיון כפיים מותר לקבל במתנה.

התעוררות הבאה מלימוד תורה היא המשובחת ביותר

על כן יאמרו המושלים באו חשבון תבנה ותכוני עיר סיחון. כי איש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון (א. כז-כח). פירש הרה"ק קדוש אהרון מבעלזא בשם בשם אביו הרה"ק המהרי"ד זי"ע ע"פ דרשת חז"ל (ב"ב ע"ב): "המושלים - אלו המושלים ביצרם, בואו חשבון - בואו ונחשב חשבוננו של עולם וכו'". דהנה, ודאי כשאדם עושה חשבון נפשו, בכל עת ובכל אופן, הרי זה טוב ומועיל להתעורר על ידי כך לעבודת השם יתברך, אך השפעת התעוררות זו היא רק על אתר ואינה מתקיימת לזמן מרובה. מה שאין כן כשהאדם מתעורר לתשובה ועבודת השם יתברך מכח לימוד התורה אזי השפעתה היא לשעתה ויש לה קיום גם לאחר זמן והוה: "על כן יאמרו המושלים בואו חשבון- חשבוננו של עולם", ובאיזה חשבון? חשבון אשר "תבנה ותכוני" שתהא בבחינת בנין, לידי התעוררות זו ע"י: "עיר סיחון" מכח לימוד התורה, וכפי שתרגם יונתן: "דמתער ומשיח באורייתא". וממשיך הכתוב: "כי איש יצאה מחשבון" התעוררות הבאה כתוצאה מחשבון הנפש, היא רק בבחינת אש, שדולקת ובערת רק במקומה, ואילו: "להבה מקרית סיחון" התעוררות הבאה כתוצאה מלימוד התורה היא בבחינת להבה שהולכת למרחוק.

מוסדות שטפנשט בארה"ק

ע"ש כ"ק מרנן האדמורי"ם משטפנשט זיע"א

רח' מהרש"ל 13 בני ברק בני ברק ת.ד. 460 ב"ב טלפון: 03-5790303

לקראת יומא דהילולא קדישא הפ"ט

דכ"ק מרן אדמו"ר הצדיק משטפנשט זי"ע ועכי"א

שבת פרשת פנחס תשפ"ב

שבת שכולה תורה

<p>יום שבת קודש - פרקי אבות בשעה 18:30</p> <p>פה מפיק מרגליות המשפיע</p> <p>הרה"ג ברוך רוזנבלום שליט"א</p>	<p>בין קבלת שבת לתפילת ערבית</p> <p>הגה"צ נחמן יוסף וילהלם שליט"א</p> <p>משגיח ומנהל רוחני ביישיבת חזון נחום</p>
<p>שחרית - תפילת התפילה בשעה 10:00</p> <p>קידושא רבא לאחר התפילה בהשתתפות:</p> <p>הרה"ג יעקב יוסף כהן שליט"א</p> <p>דומ"ץ ביהמ"ד שטפנשט</p>	<p>ליל שבת קודש - בשעה 23:15</p> <p>שבת אורים</p> <p>כ"ק אדמו"ר ממבקשי אמונה שליט"א</p>
<p>הרה"ג מרדכי זובר שליט"א</p> <p>כן הגה"צ רבי משה חנוך זצ"ל</p> <p>דומ"ץ בעלזא בני ברק וממסורתי החסיד רבי משה נטק זצ"ל</p> <p>סניף הלימוד ומבאי ביתו של מרן מסטפנשט זיע"א</p>	<p>מלוה מלכה - בשעה 22:30</p> <p>בהשתתפות</p> <p>הרה"ג ישראל דוד באך שליט"א</p>

סעודת יומא דהילולא בבית מדרשינו

ביום שלישי אור לכ"א תמוז תשפ"ב בשעה 20:30

הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א רב ואב"ד דשיכון ו' ב"ב

הגה"צ המקובל רבי אביש צינוורט שליט"א מירושלים

הגה"צ רבי נפתלי ריזמן שליט"א דומ"ץ בעלזא ב"ב

הגה"צ רבי אלימלך וסרמן שליט"א אב"ד ירושלים

פה מפיק מרגליות הרה"ג רבי יצחק אהרון גאלדהירש שליט"א

הגה"צ רבי יוסף צלר שליט"א ראש ישיבת רוזין סאדיגורה

עומק הבאר

עיונים בפרשת השבוע
מהרה"ג יהודה שלפוברסקי שליט"א
מרבני לומדי בית מדרשינו ב"ב

בענין מהות החילוק שבין ישראל לעכו"ם הנוגע לענין טומאת מת באהל

זאת חוקת התורה אשר ציוה ה' לאמר וגו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וגו' (י"ט, א')

ביאור האוה"ח ח' הק' דינה מצות הטהרה ע"ש התורה, משום שהיא גורמת לחיצונים לרצות לירבק בגופות ישראל

האור החיים הק' הקשה בריש פרשתינו: צריך לדעת למה כינה למצוה זו שם של כללות התורה וכו', ואין לומר שנתכוון להצריך טהרת אפר פרה לעסוק בתורה, כי לא כן מצינו לרז"ל שאמרו (ברכות כ"ב) שאדרבה אין דברי תורה מקבלין טומאה, ולכל סברות רז"ל (שם) אפי' להמחמירין בבעלי קריין מטעם שצריך באימה וביראה וכו', מודים בטמאי מתים שמותרים בעסק התורה וכו', ע"כ תחילת דבריו.

והנה יש לציין בדאמת מצינו דיש חלקי התורה דכתבו דא"ל ללומדם טמאי מתים, דהאר"י הק' אמר דספר היכלות דר' ישמעאל נפלו בו הרבה שיבושים, והיה יכול לתקנו, אלא שאינו רוצה שיהיה בידם, מכיין שאינם טהורים מטומאת מת (הובא בס' האר"י וגוריו אגרת ג'), ובמדבר קדמות להגאון החיד"א (א"י כ"ו) כ' וז"ל: ובהכי נזוח לנו דהאמוראים היו כ"כ קדושים, והן עתה בשגם האף ימצא מי שרוצה להתקדש ולפרוש מדרכי העולם, אם שיטרת טורח גדול לא יעלה בידו, כי הטומאות חדשות גם ישנות אשר אנחנו ואבותינו בהם היו בעורכנו, וכי הטהרה מעכבת, ובכל טורח וקושי לא מסקי אלא כדמסיק תעלא. ואני בעניוטי פשיטא לי דרבינו ואר"י זצ"ל היה נטהר באפר פרה על ידי אליהו זכור לטוב, ואז נחה עליו רוח הקודש להפליא, והגם כי לא ראיתי כתוב רמז מזה ולא שמעתי; לבי אומר לי שהרב ז"ל היה מעלים הדבר העלם נמרץ לרוב ענותותו עכ"ל.

ותירץ האוה"ח הק' וז"ל: ויתבאר הענין ע"פ מה שאמרו בפ' בתרא דנזיר (ס"א) ופסקו הרמב"ם (בפ"א מהל' טו"ם ה"י) שאין הכותי נעשה טמא מת, וז"ל: שאם נגע במת וכו' הרי הוא כמי שלא נגע, הא למה זה דומה לבהמה שנגעה וכו' ע"כ, והנה ההבדל שבו הורמו עם בני"ש משאר הגויים, הוא באמצעות קבלת התורה, שזולת זה הנה ככל הגויים בית ישראל, ומעתה טעמנו צוף דבש אמרי קל במה שאמר 'זאת חוקת התורה, פני חוקה זו של הטומאה ותנאי טהרתה הטוב מהתורה, כי ע"ש שקיבלו התורה נעשו עם בני"ש דבר שהרוחנים השפלים תאבים להדבק בהם וכו', ולא תתפוש להפריד אם לא בכח גדול אשר חקק ה' במצוה האמורה בענין של פרה אדומה.

ומסיף האוה"ח לבאר לפי"ז גם החילוק שיש בין ישראל לעכו"ם לאור מיתתם: ובמותם ג"כ תתרכה הטומאה, כאמרו ז"ל (יבמות ס"א) בפס' אדם כי ימות וגו', ישראל מטמאין באהל, ואין אוה"ע מטמאין באהל, וכבר המשלתי במקו"א ענין זה, לב' כלים שהיו אצל בעה"ב, א' מלאה דבש וא' מלאה זבל, ופינה אותם והוציאם לחוץ מהחדר, אותה שהיתה מלאה דבש מתקבצים לה כל הזבובים והרמשים, ואותה שהיתה מלאה זבל הגם שיכנסו לה קצת מהרמשים, לא ישוה לשל דבש, כמו"כ אדם מישראל שמת, להיותו מלא קדושה המתוקה והעריבה, בצאת הנפש ונתרוקן הגוף, תקבצו הקליפות לאין קץ שהם כוחות הטומאה התאבים יחד להדבק בקדושה ליהנות מהערב, ולזה יטמא באהל, ע"ש בהמשך דבריו הנעימים.

נתבאר מד' האוה"ח מדוע האיש הישראלי מטמא באהל, ואילו הגוי אינו מטמא באהל, כיון דאין החיצונים והקליפות תאבים לכל לגופות העכו"ם, ולזה אין שורה בהם טומאה של כלום. ומטעם זה ראוי לה לפרשה שתקרא על שם כל התורה כולה, בעבור שעצם נתינת התורה גרם שרק ישראל יטמאו באהל ולא העכו"ם. (ויש להוסיף דהא האי דינא דאין עכו"ם מטמא באהל נלמד מהאי קרא גופא דזאת התורה 'אדם כי ימות וגו', אתם קרויין אדם וכו').

קדושת גופות ישראל שאפי' במומר החיצונים תאבים להדבק, ומה"ט אסור להשביע את גוף המת שיתגלה לאחר מיתה, אלא רק את הרוח

יסוד זה מפורש גם בספר חן טוב בשם האר"י הק' (הובא במלאכת שלמה על המשניות אהלות פ"ה) וז"ל: כיון דאתא לידן

נימא ביה מילתא ששמעתי משם הרב המקובל האלקי מוהר"ר יצחק אשכנזי זללה"ה והוא מתוק מדבש, כי הנה נשמות ישראל חוצבו מתחת כסא הכבוד קדושות המה, וידוע שסביב רשעים יתהלכין ומתאווים להדבק עם הקדושה שאין להם אורה, שרשעים בחושך דימו וכו', והנה בעוד האדם חי לא יוכלו ליגע בו בגופו ממש שאור הנשמה מכהה עיניהם, כאור שמש וכו', אבל אחרי יציאת הנשמה רוצים להדבק בכלל שנשתמש בו קודש שנשאר בו קצת ניצוצי אור, לכן באים לחלו על גופו, ומשם נמשכה טומאת מת לאדם המת יותר מנבלת בהמה, כי כאיש גבורתו, להיותו איש יש בו קדושה בחיים לא כן בהמה, וכן על זה הדרך הפרש בין עכו"ם לישראל וכו' עכ"ל.

הרי היסוד שנתבאר מדברי האוה"ח הק' דישאל לצד מעלתו מטמאין באהל משא"כ בעכו"ם, מקורו טהור בדברי האר"י הק', ובס' בים דרך להגר"מ זילבר שליט"א ר"י זועהיל הביא דמצינו נפ"מ לדינא מזה, לגבי הל' מעונן ומכשף, דהנה פסק השו"ע (י"ד קע"ט, י"ד) במי שמבקש להשביע את החולה, לשוב אליו לאחר מיתה להגיד לו את אשר ישאל אותו מותו, (ואינו נקרא דורש אל המתים), והוסיף הרמ"א: ויש מתירין אפי' לאחר מותו אם אינו משביע גופו של מת רק רוחו, ע"כ. ובב"י הקשה על שיטה זו, דמאי שנא אם משביע גופו או רוחו, ואמאי לא יחשב דורש אל המתים, והלכוש בעטרת זהב כ' ליישב וז"ל: ג"ל שאינו מגומגם כלל, ובעיניו אין תמיה כלל, כי כבר שגור בפי כל חכמי הקבלה, ובוהרר הורא בכמה מקומות, שצורת גוף האדם שמת נפרחה ממנו נשמתו ורוחו, שמיד חושקין אליו כל כוחות וצורות הטומאה ומתדבקין בו וחושקין להכנס בתוכו וכו' (ע"ש בארוכה), ולפיכך הורש אל גוף של מת ישראל בודאי יתדבק עם אותם כוחות הטומאה עכ"ל.

הרי שע"פ היסוד שנתבאר באר"י"ל ובאוה"ח הק', מצינו חילוק להלכה לבאר שיטת הרמ"א דמותו להשביע את רוחו של ישראל לאחר המיתה ואסור להשביע את גופו, כיון שהחיצונים מתדבקים בגופו, ואם ישביענו הרי ידבק באותם רוחות טמאות, משא"כ ברוחו ונשמתו של האיש הישראלי שאין נדבק בהם הטומאה ח"ו, (ואגב מובא דבריו יסוד זה מקורו כבר בוהרר ומעניין לציין דהמ"ד ביבמות דקברי עכו"ם אין מטמאין באהל הוא רשב"י, בעל הוה"ק).

והנה בשו"ת הרשב"א (א) נשאל לגבי מומר לע"ז אם מטמא באהל אם לא, והביא הרשב"א את פלוגתת ר"מ ור' יהודה, אם בזמן שאין נוהגין מנהג בניי אינם קרויים בניי, או כיון כן ובין כך אתם קרויים בניי שנא' 'בניי סכלים המה', ופסק הרשב"א כר"מ, דאע"ג דר"מ ור"י הלכה כר"מ, הכא ר"מ קרא קדייק, ומבואר דגם מומר מטמא טו"ם, וחזינון מזה גורל קדושת גוף הישראלי, עד שאפי' מומר שאין אנו מצוין להחיותו עדיין מתאיים החיצונים להדבק בגופו, משא"כ עכו"ם.

חלוקת טומאת מגע ומשא שהיא מטמאה גם נבילה, מטומאת אהל דלא שייך בנבילה

אלא דלפי כל משנת' עלינו לבאה אמאי טומאת מגע ומשא כן מטמאין פגריהן של העכו"ם, מאחר שאין החיצונים נדבקים בהם. ובאמת בב"י (י"ד ש"ב) הביא בשם הגהות מיימוניות בשם ס' יראים דהלכה כרשב"י וכיון שאין טמאין באהל אף במגע ובמשא לא מטמא עכ"ל. וכן פסק בשו"ת פנים מאירות (ח"ב ס"ד), אלא דרוב הראשונים לא ס"ל כן, ואינו מולקטים בין טומאת אהל, למגע ומשא, [ואף ההג"מ מסיק בשם היראים דהמחמיר תע"ב], וא"כ צ"ב.

ובמלאכת שלמה בהמשך דבריו (שם) הביא מס' חן טוב לבאר דמה שהם מטמאים במגע ומשא זה נכבלת בהמה, ואף דלפי"ז לכא' הו"ל לטמא טומאת ערב ולא טומאת שבעה, כ' שם לבאר דכיון דבאו לכלל טומאה העמידים הכתוב בטומאת ז' כמו מתי ישראל דלא חילקם הכתוב, אבל בטומאת אהל לא שייכי העכו"ם כלל, [דהא נבלת בהמה ג"כ אינה מטמאה באהל].

טומאת אהל היא כסיבת חטא העגל, וזה ל"ש בעכו"ם

עוד ביאור לחלק בין מתי ישראל למתי עכו"ם כ' המלאכ"ש (שם) בשם ס' חן טוב, וז"ל: יען לא באה מיתת העכו"ם על רגל העגל שגם אם לא עשו ישראל את העגל היו מתים, כי אם בילע המות הוא מישראל שקיבלו התורה חרות על הלוחות, א"כ טומאת מת נמשכה מעון העגל, ומי שמת בעון העגל חלה עליו טומאת מת באהל, אבל מי שהיה מת קודם לכן אינו מטמא באהל, כי לא המת מטמא ולא המים מטמאים, אלא דבר הגורם למיתה זה העגל הוא המטמא, והעון הוא המטמא לא המת, גם אין המים מטמאין, כי אם הכונה רצויה לשרוף את הפרה אם העגל זה היצור שהוליד את העגל, ובהעשותו אפר מטמא את עון העגל, לכן טומאת אהל לא נחית על קברי עכו"ם וכו', וכ' שם שיעקר הכונה בא לעורר את האדם, שיכון האדם לומר בישראל הבאתי עלי מיתה שאין מיתה בלא חטא שעל רגל העגל באה, וגם לפי דבריו מה שבמגע ומשא הם כן מטמאים זה לא גרע מנבילה, והיינו דטומאת מגע ומשא אינה שייכת לחטא העגל דוקא, [וכמו שלהביאור הקודם אינו שייך להתבקות החיצונים דוקא], עכ"ד ע"ש.

והוסיף בס' בים דרך דלפי דבריו אפשר ג"כ לבאר אמאי נקראת פרשה זו בשם זאת חוקת התורה, כיון דמצד עצם קבלת התורה היו צריכים ישראל לחיות לעולם שיבלע המות לצחצח, אלא דמשום שעשו ישראל את העגל נזור עליהם למות ולטמא באהל, והעכו"ם אינם שייכים לזה, ונמצא שוב שקבלת התורה היא זאת הגורמת את החילוק בין ישראל לעכו"ם, בענין טומאת אהל, שכיון שקיבלו ישראל את התורה ונסתלק מהם המות וחזר ע"י חטא העגל, לכן יש טומאת מת.

חילוק האבני"ז בין צדיקים שמתו ע"י מלאך המות דמטמאים, לבין צדיקים שמתו בנשיקה, דאין לחיצונים שליטה עליהם כיון דגופם קדוש

והנה בענין טומאת מת בצדיקים לאחר מיתתן יש סוגיה שלילמה [הארכנו בה בס' בעומק הבאר שע"י גליון באר בשדה שטפנפש פ"ר בשלח תשפ"א] ולא נכנס לסוגיה רחבה זאת כ"כ, אלא רק נוסף דבר שנתחדש בו השייך לנדון דלעיל בענין סיבת טומאת אהל בישראל ולא בעכו"ם. דהנה באבני נזר (י"ד ט"ו) כ' בתו"ד וז"ל: דהנה טעם טומאת מת כתב רמב"ן משום דאדם מת בעטיו של נחש, וכמ"ש רח"ו ז"ל שג' טיפי מרה שזורק מלאך המות מטמאים הגוף, ואינה מוצאת הנשמה מנוח לכף רגלה ויוצאת ומכאן טומאת מת. [א.ה. זה טעם חדש ולא כמשנת' לעיל ב' ביאורים אחרים], אך זה במת, אך בנהרג שאינו מת ע"י מלאך המות כמ"ש ב"ה ק"ק (ח"א ק"ה) בטעם עגלה ערופה, על כרחך צריכין לבא לטעם הוה"ק משום דבמאנא דקודשא בעיאי לאיתחברא [א.ה. הוא הטעם הראשון הנ"ל], ובטעם הוה"ק הוא שמחלקים שבצדיקים אין טעם זה, יען הם קדשי הגוף בקדושת עצמו ואינו מאנא דקודשא לבד. רק הגוף עצמו קודש מקודש ואין החיצונים יכולים להתאחו בהם, אבל מת מעצמו כל שאינו מן המתים בנשיקה ומת ע"י מלאך"מ, כמפ"ר בפ' ואלו מגלחין, שאפי' האמוראים הגדולים היה מיתתן ע"י מלאך המות, מטמא ע"י הג' טיפין, ועל כן דוקא ר' עקיבא שנהרג בידי אדם, הוא שאמר אליהו שאין טומאה בצדיקים, אבל יוסף שמת מעצמו שפיר קאמר הגמ' נושאי ארונו של יוסף היו עכ"ל.

למדנו מדברי האבני"ז דמצד תאוות החיצונים לגוף הקודש של ישראל אין ראוי לצדיקים שיטמאו כלל כיון שגופם עצמו קדוש, אלא שבמתים ע"י מלאך המות יש עוד סיבה לטומאה, ובוזה באמת מי שמת בנשיקה זה לא שייך.

דבריים נערכו ע"פ הספר 'בים דרך' ע"ש עוד, וה' יזכינו להיות ואתם הדבקים בה"א חיים כולכם היום.

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מפעל "סגולות מלכים" (הגה) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחדושי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות אפר

ואסף איש טהור את אפר הפרה (ט, ט)

רפואה לאסכרה

רפואה לאסכרה רחמנא ליצלן, צפור דרוור צלי, ועפרו
ישתה במים.

(מדרש תלפיות ענף בעלי חיים ד"ה צפור דרוור)

עוד אחרת, יקח צואת כלב וישרפנה עד אשר יעשה
אפר, והאפר יעבירו בקיסם דק, ואחר כך יניחנו בנייר
או בקנה קטן, ויפיח בתוך גרונו ויתרפא, בדוק ומנוסה.
(ספר רפואות וחיים פרק יב אות ז)

לעצור דם החוטם

לעצור דם החוטם הנוול מנחיריו, קח חומץ חזק עם
"גיברענטע ציגעל" (לבינה שרופה) ויכתתם ויניח על צדעיו.
עוד אחרת, קח חומץ שקורין שנעק [חילון] וישרפם,
וישים בקנה קולמוס האפר, ויפח באפו, בדוק ומנוסה.
עוד אחרת, קח צפרדע של יבשה המצוי בין הגדירות,
וישרוף לעפר בקדירה חדשה של חרס, ויתלה אותו אפר
מוזכר לזכר מנקבה לנקבה על הצוואר. ואפילו לעצור
דם נדה ויעיל.

(ספר רפואות כא, א)

להביא זיעה ולהסיר פחד

להביא זיעה, קח קערה גדולה ותן בתוכה מים חמים,
ומעט מלח, ומעט אפר, ומעט סוכין, ומעט עפר מג'
דרכים, ויתן החולה רגליו בתוך המים חמים כפי מה
שיוכל לסבול, ויזיע. וזה גם כן מועיל לפחד.

(מראה הילדים מערכת אות ז)

לזכרון

סגולה לזכרון, בשם רב פפא מצד הסגולה, קח שבעה
חטים ושבע עשורים ושבע פלפלין, ותשים אותם בקדירה
חדשה, ותכסה הקדירה היטב, ותעמוד במדורת אש עד
שתתלכן הקדירה והגרענים שבתוכם יהיה אפר ודשן,
ותקח מים שתוקים בכלי חדשה, ותשים בתוך המים
שמן זית זך, ותפזר אחר כך האפר הנ"ל, ובזה תכבס
היטב ראשך. ותעשה זה ביום ד', וטוב לכוין שיהיה בזמן
שלישת כוכב.

(ספר מפעלות אליקים אות כפה)

לאהבה

סגולה לאהבה, תקנה סכין חדש במחיר הראשון,
ותחתוך בו צפורני ידיו ורגליו, ותשרפם לאפר, ותן
האפר במאכלו בלתי ידיעתו.

(ילקוט משה סוף ח"ב שער הרפואות)

לרצות שונא

לרצות השונא, קח עצם מת דוק לעפר דק, והאבק
תשליך לדי' פינות הבית, ובמקום דריסת רגלו, וירצץ.

(מראה הילדים מערכת אות ז)

לחולי נופל

סגולה לחולי נופל רחמנא ליצלן, יקח עורבים קטנים
מקינה, וישרוף אותם שלימים עם הנוצה, וכל הימים
יאכל בתבשיל עם אותו אפר, וירפא.

עוד אחרת, קח שליא מחזיר שוליד פעם ראשונה,
ושרוף לעפר, ותן לו באכילה ושתיה שלו, ולא יבא עוד
לעולם.

עוד אחרת, קח 'מילטווארף' [חולדה] וחתוך מגבו, וקח
הכבד ושרוף, ותן לו האפר במשקה וישתה.

(ילקוט חכר בן חיים חלק ה' דף ה' ע"א)

כיסוי צואה באפר חם

כשהילד עשה צרכיו, לא יכסו הצואה באפר חם, כי זה
מוזיק לגוף שיצא הצואה ממיעו (ספר חסידים סימן תתקטו).
[הג"ה:] ואפשר שמכאן נשתרבה הטעות מה שהביא בטו"ז (אורח חיים
סימן צ"ח ס"ק ט"ו), דיש טועין ואומרים שאסור לכסות באפר חם
עיון שם, והשומע שמע וטעה דקאי על כיסוי הדם והבן, עד כאן הג"ה].
וצריך להזהיר להנשים על זה, ולפעמים הילד חולה קצת
ואין יודעין מה הוא, ואפשר שבא לו החולשת מסיבה זו,

ולכן יזהרו בזה ויהיה הילד בריא בכל טוב.

(סגולות ישראל מערכת אות לה)

לנשיכת כלב

סגולה לנשיכות כלב, יפתחו הגגע עם אומיל, וישים
עליו כוסות המציצה, וקרוב לו יניחו עלוקות, ויחבשו
בעלי קשואים עם יין מבושל, או יתשו אפר עצם עגל
וילשונו בדבש ויחבשו בו.

(מראה הילדים מערכת אות כ)

לכניס בראש

כנים לבינים שבראש, ילוש אפר מקרן צבי עם מרת
שוה, וירחץ הראש וימשח עם זה, וירחץ הראש במים
מלוחים עם חומץ.

(מראה הילדים מערכת אות יד)

לאדם שהוזק ממויקין

אדם שהוזק ונשאר מושכב בלי לשון וידיו ורגליו
אסורות, ציוה הבעל שם טוב ז"ל להביא מים שתוקים,
ואפר כירה שם במים, וקרא עליו פרשת מצורע, וישב
החולה והתחיל לדבר, ודבר עמו הבעל שם טוב ז"ל ככל
הצורך, אלא שהיתה הגזזה שימות, ושוב שכב ונפטר
לעולמו, כן כתב בסוף שבחי בעל שם טוב ז"ל זיע"א.

(סגולות ישראל מערכת אות יט)

למפלת

קח ביצה שהאפרוח יצא ממנה ושרוף הקליפה לעפר
ותן לה לשתות ג' ימים רצופים קודם שתתעבר.

(אמתחת בנימין שערי רפואה אות יז)

למקשה לילד

קח שליא מאשה אחרת, וישרוף לעפר, ויתן לשתות
במים. וסגולה זאת גם לילדת שנשאר השליא בבטנה.

(אמתחת בנימין שערי רפואה אות יד)

נתינת אפר על הראש

בנישואין - לשלום בית

סגולה לחתן כשהולך לחופה, שנותנין על ראשו
אפר מקלה במקום תפילין, לקיים לתת אפר תחת פאר
ז"ל (ש"ע אבן העזר סימן סה סעיף ג). וכתב הגאון מה"ר "עב"ץ
ז"ל (בסידורו דיני תשעה באב חלקו ו אות ז), מי יודע כמה לא
הצליחו בזיווגם בעון זה שאינם שמים על לב אבילות
ירושלים בעת שמחתם, עכ"ל.

(סגולות ישראל מערכת אות ל)

לניפוח העינים

לנפח העינים, ישל עדישים ביין או בחומץ עם שמן
זית, ויעשה רטיה על גבי עיניו, ויתרפא.

או קח תולעת הארוכה כמו נחש, והיא מצואת
התינוקות, ותישב אותו בצל, ותדוק אותו לאבק דק,
ותשרוף עלוקות, ושקול מאפרן כמשקל אבק הנחש
הנוכח, ותערבם יחד, ותכחול בו את העינים ויתרפא.

(מראה הילדים מערכת אות כב-כג)

לצרעת

רפואה לצרעת, תקח עלי תאנה ותכתוש אותם דק
כאפר, ותקח ג' פעמים כנגדו דבש נקי מאוד, ותעשה כמו
מרקות, ותן לאכול שני פעמים ביום, כל פעם כאנאו.

(מפעלות אליקים אות שלג)

למי שנשמתה

למי שנשמתה ויצאה מדעתו פתאום, תאכילהו עשרה
או ט"ו יום בשר עכברים, ואם תדאג מאיסור אכילתם
תשרוף העכברים ושתה אפרם במים בכל יום כמה ימים,
אמנם בשרם ממש מסוגל מאד לזה אם אינו לסיבת רוח
רעה.

(כתב יד ספר הרפואות ליבי חיים ויטאל דף קה ע"ב)

לכאב שיניים

סגולה לכאב שיניים, קח סולת של קמח טוב, ולוש
אותו בחומץ חזק וחרתי, ואחר כך שרוף העיסה הנזכר

באש עד שתחזור כאפר דק, ורחץ שיניך בו ותתרפא.
והטחול יפה לשינים וקשה לבני מעיים, מאי תקנתיה,
ללעסיה ולשדייה (ברכות מה, ב).

(מראה הילדים מערכת אות טו).

לכאב שינים

קח חרדל וישל בחומץ היטב, ויניח בסמרטוט חם,
ויניח על פניו במקום הכאב ג' פעמים ביום.

עוד אחרת, קח ווי"ן רעבין וישרפם, וישים במים
האפר, וימשמש היטב בשינים, בדוק ומנוסה.

(אמתחת בנימין שערי רפואה שלימה)

להצניב שערות

ימשחהו בחלב תרנגולת שנילוש עמו אפר דלעת.
להשחירם ולחזקם, ימשחן בשמן שומשומין שנתבשל
בו הדס.

(מראה הילדים מערכת אות כד)

לרפואת הגוף

מי שאינו יכול לעצר השתן ולעכב אותו, ישרוף
פרסות של עזים, וישתה האפר ביין שלשים יום רצופים,
ויתרפא.

(נפלאים מעשיך מערכת אות ה)

[להנ"ל], עוד אחרת, תיקח מנוצת אווזא התווך שבתוכו,
ושרוף, ותן לו במשקה.

עוד אחרת, קח הדג הנמצא בדג אחר, ושרוף, ותן
במשקה לשתות.

עוד אחרת, ישל מוח של ארנבת עם יין, ותן לשתות.

עוד אחרת, קח שלחופית של כבשים עם עזים, ושרוף
לעפר, ותן לו לשתות בחומץ [מים] ויעיל.

עוד אחרת, קח מאותו הבגד שהשתן עליו, ושרוף
לעפר, ותן במשקה, וישתה ויתרפא.

(אמתחת בנימין שערי רפואה סגולות לאבן)

לתולעים במעים

קח קליפת שורש רימון, ותבשל ביין, ותשתה. או אפר
קרן איל חזרת, קח מים הרמון החמוץ, ישלנו
וישתה, ויצאו כל מיני תולעים.

(מראה הילדים מערכת אות יד)

לאבן בגוף

להאבן בגיד, יקח עגים [שמיר] ויטגן בדבש ויאכל ערב
ובקר איזה ימים.

עוד אחרת, יאכל צנן וחזרת ולא יאכל גבינה ולא דבר
מלוח וישתה חומץ.

עוד אחרת, יקח טלפים מן עיזים וישרפם לאפר
וישתה ביין.

עוד אחרת, יקח תולעים אדומים הנמצאים בארץ
ותשרפם על לבינה לעפר ותן לשתות.

(סוד ישרים - פראג ש"א)

לעצירת דם

לא' שאינה יכולה לטהר עצמה, קח צפרדע ושרוף
אותה לעפר, ותשא זה אצלה. וזה טוב גם כן לעצור דם
מילה, וכל דם, ולתינוק שלא ישתן במטה.

(ילקוט משה סוף ח"ב שער הרפואות)

לחלב

לא' שאין לה חלב, קח צואת כלב קטן, ותיבשהו בתנור
עד שיהיה עפר בשחיקה, ותן לה לשתות מן העפר
במרק או ביין, ויחזור לה חלבה.

(רפואה וחיים פרק יב אות פח)

למנוע ליבון השערות

אם תרצה למנוע ליבון השערות הבאים מרוב זקנה,
קח תולעי האשפה ושרוף לעפר, ובלול בשמן, ומשחם,
ולא ילבנו עוד.

(ימלט נפשו סימן כט אות ש)

(תשובה"ת להרה"ח רבי שבתי פרייזלער אב"ד אורשיווע, מו"ל ספר סגולות ישראל)

6160303@gmail.com

לקבלת הגליון 'באר בשדה' היו"ל בס"ד מדי שבת בשבתו אפשר ליצור קשר במייל:

באר בשדה - שטפנשט

מצבות מספרות

מאוצ'ה"ק רבי הרב אברהם יעקב סלמון שלי"ט
רב העיר ורומניה

המצבה המחודשת לצד הישנה בבית העלמין בקישנוב בירת מולדובה

הרה"ק רבי יחיאל העשיל מקרילוויץ זיע"א

נסתלק ט' תמוז תרע"ו ומנו"כ בקישנוב מולדובה

המחוז והגלילות וכלל הסביבה ונדע לכל כצדיק וקדוש ופועל ישועות, ורבים שיחרו לפתחו לדרוש בעצתו ולהנות לאורו והתברך מברכות פי קדשו. במשך השנים הרבה רבי יחיאל לנסוע בעיירות שבפזורה פודוליה ובסרביא ורומניה, שם התגוררו המוני חסידיו.

שמו מפארים

על רוב פרסומו ניתן ללמוד על כך מהתארים המופלגים שכתב עליו הרה"ק רבי יצחק העליר ז"ל אבד"ק קרילוביץ בספרו 'זיעתר יצחק' כתשובה אליו

וכעבור שנים ספורות נלקחה מעל פניו לבית עולמה והניחה אחריה ששה יתומים אשר נתגדלו בבית אביה הרה"ק מבעלזא, רבי יחיאל קבל את יסוריו באהבה, ותקופה לאחר מכן נשא לאחת מבנות משפחת הרה"ק רבי דוד מסטעפין ז"ע.

עוד בצעירותו בהיותו ב"ט שנים נתקבל כאב"ד בעיירה קרילוביץ, לאחר שנתבקש למלא את מקום אחיו, רבי שמואל, שכיהן כאדמו"ר בחיי אביהם, בעיירה מורבה-קרילוביץ שבפודוליה ברומניה. ושמו יצא לתהילה בגאון בכל מכמני תורה, וכצדיק קדוש עליון ופועל ישועות כקרב הארץ. רבינו היה ידוע כבעל מזג טוב ונעים הליכות. ומיטיב נגן. פרסומו של הרה"ק רבי יחיאל זצ"ל יצא בערי

בשנת תר"ג זרח אורו של הרה"ק רבי יחיאל העשיל מקרילוויץ זיע"א בבית הגדול רם היחס של אביו הרה"ק רבי משולם זוסיא מזינקוב נכד הרה"ק ה"אודוב ישראל" מאפטה, ולאמו מרת סימא נכדת הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן. בבית גדול זה גדל בילדותו וימי נעוריו כשהוא שואף לקרבו מאותם מעיינות קדושים של קדושה והתעלות אשר להם מורשה וירושה מבית אבות.

בהגיעו לפרקו דברו בו נכבדות כיאות וכיאה לבנו של קדושים רם היחס כמוהו, והוא נלקח אחר כבוד כחתן לכלה הצדקנית מרת מירל בת הרה"ק רבי יהושע מבעלזא, לאחר נישואיו ישב בצל חותנו הק' בכבודו של עולם, אולם לא ארכו לו שנות טובה

באר בשדה - שטפנשיט

הספד של הגאון רבי יהודה ליב צירלסון זצ"ל גאונה של יהדות רומניה בספרו 'הגיון לב' (קעשנוב תרפ"ט, חלק

ההספדים, עמ' ד-דיא) - תחת הכותרת "הספד על הרב הצדיק ר' יחיאל קירלאוויצער ז"ל ביום ט' תמוז תרע"ו":

בעת צרת המלחמה העולמית שלפנינו, אשר כל עירנו הגדולה מוקפת מזעקות הנסים מנוסת חרב, המגורשים ממקומותיהם, מבני בית החילים, השופכים כעת דמם בערנו על שדה קטל, וגם מהיתומים הקטנים...

לומדים אפוא אנו מזה ביחס הרב הצדיק ר' יחיאל, כי רק גופו הוא שמוטל לפנינו כאבן, אבל נשמתו הצחה והמצוחצחה עומדת פה מלאה חיים נאצלים ומסתכלת במעמקי לבנו, אם כדאי היה לה להתפס בעונינו, הודות להתעוררותנו הפעם בתשובה, או שלא היה לה כדאי כלל, לסבת הקרח הנורא, שלא יחדול מהקפא אותנו גם היום.

לכו אפוא בנינו ונשובה אל ה'... הדבר תלוי בידיכם! זכרו כזאת ושימו אל לבכם, כי בהניחכם דעת הרב ר' יחיאל, יתאמץ גם הוא להניח את דעתכם בכל אשר תאוה נפשכם!

כן, שומעי הנעלים, הצדיק ר' יחיאל, המופשט מגשמיותו, נצב פה אתנו ומקשיב להגיגותינו. נשתמשה נא בשעת הכושר הזאת למנותו בתור ציר אמונים, שלוח מאתנו השמימה. הן הננו היום בצרה גדולה מאד, כל יגיענו ועמלנו תאכלנה הוצאות המלחמה, דם אחינו ישפך כמים במערכות המלחמה וגם מחוצה להן, במקומות הרבה נדונים אנו בגרושין, אויבינו בנפש מעלילים עלינו עלילות לבקרים, מביאים את דבתנו רעה אל הממשלה והעם, אוכלים אותנו בכל פה ומתכוננים לבלענו חיים, הגורות הקשות מתחדשות בתכיפות עצומה, הסכנה גדולה - הוי, הננו על הר געש!

הבה נאמר לצירנו הרב ר' יחיאל: בעלותך כעת לערבות, עשה שם רעש גדול שאל: עד מתי, עד אנה נתהפך כה בצירינו? שאל: מדוע נשתנינו ככה מכל אומה ולשון? קרא שם בגרון: הרף מאף, רבונו של עולם, ועשה אות לטובה עם שארית עמך ישראל!

כולנו שמנו כעת עינינו עליך רבי יחיאל - נקוה כי קולך יחולל נפלאות להחיש אולתנו ופדות נפשנו, אמן".

"אם היה יתכן לשאל קושיות מהקב"ה, היינו מקשים: מורם מעם כהרב הצדיק ר' יחיאל, שכל ימיו עסק בתורה ובעבודה, שעיניו הנפלאות היו ראי-מקסים, המראה נשמה זכה וטהורה, מלאה סודות עולמים, שפיו, הגן הנעול, בהפתחו לפי השעה והמקום, היה מפיק מרגליות בתור מציאה בשביל אלפי האנשים, הנופלים עליה בכל חום לבם, שמוחו ולבו היו נובעים עצה ותושיה בשביל להנות בהן בני אדם, למה הלך מהעולם לעת הזאת, שהדור צריך לו כל כך? הוא חי שבעים ושלוש שנה, הלא איש נפלא, גדול מרבבה כמוהו, היה נחוץ לנו, שיחיה מאה שנה, למצער תשעים שנה, למה זה לוקח מאתנו? הקב"ה הן לא היה מפסיד, כביכול, מהארכת ימיו של זה, שאנו מרויחים על ידו ברוחניות ובגשמיות, למה זה מנע מאתנו תועלת גלויה כזו?"

ר' יוסי מספר (מגילה כד): פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפלה, וראיתי סומא, שהיה מהלך בדרך ואבוקה בידו, אמרתי לו: בני, אבוקה זו למה לך? אמר לי: כל זמן שאבוקה בידו, בני אדם רואים אותי ומצילין אותי מן הפחיתים ומן הקוצים ומן הברקנים. אנחנו, אשר ברובנו הוכינו בסנוירי הזמן, הננו עושים דרכנו בליל חשכת הגלות, אולם כל זמן שאבוקה בידנו, דהיינו: הצדיק, רואים אותנו אותם השרידים, שלא שלט בהם העורון, ומצילים אותנו מהרבה תחתיתים - הוי למה זו נוסלה פתאום אבוקה זו מידינו? הוי, למה, למה..."

וכה עומדים אנו כעת לפני מטת הצדיק ר' יחיאל כפופי ראש ומלאי קושיות, שאין להקשות ושתוצאותיהן אפוא הנן רק מפח נפש... אחי השומעים, הידעתם למה זה בא הרב הצדיק ר' יחיאל לפני איזה שבועות ממקום מגורו להסתלק פה בקעשנוב? הוא בא להודיענו, שהנהו נתפס בעון הדור! אלו היה מודיע כזאת בקירלאוויץ עירתו הקטנה, היתה גם התועלת קטנה, לכן בא להמטריפולין להודיע לאוכלסי ישראל המרובים, כן ירבו, שידעו הם את ענינו הנשגב של הלקוח הפעם אל על, למען יחישו הם לפשפש במעשיהם, בכדי לתקן את כל הצריך תקון בין אדם למקום ובין אדם לבריות, בכלל, וביחס הפזרון לצדקה, בפרט. הדרוש

"... למה הלך מהעולם לעת הזאת שהדור צריך לו כל כך? הוא חי שבעים ושלוש שנה, הלא איש נפלא, גדול מרבבה כמוהו, היה נחוץ לנו, שיחיה מאה שנה, למצער תשעים שנה, למה זה לוקח מאתנו? הקב"ה לא היה מפסיד כביכול מהארכת ימיו של זה, שאנו מרויחים על ידו ברוחניות ובגשמיות, למה זה מנע מאתנו תועלת גלויה כזו?..."

הסכמת חותני הרה"ק הר' יהושע זללה"ה מבעלזא, ושאלתי על זה לרבנים גדולים ואמרו לי שמוטר לי להוריש אותם ליורשים, ועם כל זאת צריכים לידע מזה הרבנים ואנשי יושר שעל פיהם יהי החלוקה איך לעשות שומא כנגדם.

(אור הצפון, גיליון י"א עמ' נ"ד)

"איהו חזי ומזליה חזי"

איש קדוש ובעל מופת היה רבי יחיאל, כמה שבועות טרם הסתלקותו הגיע לעיר הגדולה קעשנוב הסמוכה לקרילוביץ הקטנה, ושם כאילו ידע כי ימיו ספורים והכין עצמו לזיבולא בתרייתא.

מספרים, שביום פטירתו הביאו לו את תפילין, אך הוא סרב להניחם, תמהו בני ביתו, שכן לא נראה היה חלוש ביותר, אמר להם רבי יחיאל "ביום הפטירה, כבר פטורים מלהניח תפילין". נודעו מקורביו, וביקשוהו, שלא יאמר דברים נוראים כאלה, שכן יד ה' לא תקצר מלהושיע.

יכולים אתם להתפלל בעבורי, הגיב רבי יחיאל, אך אני אינני מניח תפילין, מקובלני מזקיני הרה"ק מאפטא, שביום הפטירה אין צורך להניח תפילין.

חלקת הציון והמצבה הישנה בטרם חודשה ושופצה

בהאי קטירא איתקטר

כאמור רבי יחיאל הגיע לביקור אצל חסידיו בקיישינוב ושם חלה את חוליו האחרון ממנו וביום ט' בתמוז תרע"ו הסתלק מהאי עלמא לחיי העולם הבא. בהלווייתו רבת המשתתפים הספידו בצורה נרגשת וחמה הגאון הגדול רבי יהודה ליב צירלסון "הוא נפטר בבירה קיישינוב, כדי שידעו הכל שנפטר בעוון הדור".

הותיר אחריו את חתניו: רבי אשר ישעיהו אייכנשטיין מפרוכניק, רבי ישעיהו הברשטאם מטשקוב, רבי משה טברסקי מרחמסטריווקא, רבי צבי אריה טברסקי ממקורב, רבי מנשה מארילוס מרופשיץ.

יסרני השי"ת בלקחו ממני מחמד עיני ולבי, בני יחיד יקירי הר' משולם זוסיא ז"ל, בזכרי זאת השקט לא אוכל, יעני יורד מים מאין הפוגות בזכרי סופי, מי ועל ידי מי אוכל לקבל טובה בעלמא דקשוט ויצילני, כי נשמתו ריק ח"ו מכל, אי לי לנפשי, אך בטוחני בשתי בנותי היקרות חיה שרה תחי' ומלכה דבורה תחי' שנשארו מכל עמלי, ונכדיי היתומים שי' אשר ב"ה הולכים בדרך הטוב והישו, ואבקש מהשי"ת שיתן בלבבם גם להבא שילכו בדרך הטוב והישו בדרכי אבותינו הק' ז"ע, זה מעט נחמתי, ואקווה שלא ישכחו בי ואולי על ידי מעשיהם הטובים יהיה טובה לנשמת.

עוד הוא מזכיר שם בצוואתו כבדרך אגב פרט מעניין, כשהוא מפרט סדר חלוקת הירושה ליצ"ח, וכותב, רק השני ספרי תורה גדולים וספר תורה קטנה מעץ חיים כסף, כתבתי ממעות חומש עפ"י

(סימן פ"א):

לדויו ליה כבר כתרף שלם, הוא הארו אשר בלבנו, ראש ישראל, צדיק יסוד עולם המשפיע טובו וחסדו למסתופפים בצילו צל אילנא דחייא, צינור פיזא דאיתיהב לן מן שמיא, נזר תפארת ישראל, כבוד רבינו הקדוש מוהר"ר יחיאל שליט"א..."

תשובה נוספת אליו עם תוארים ביותרת הכבוד מצינו בשו"ת 'שערי בנימין' (סימן ל"ד) להגאון רבי אברהם בנימין קלוגר זצ"ל, בן הגה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל, וזה לשונו אליו: שלמא רבא מן שמיא לגבורא רבא, ידיד ה' וידיד נפשי, הרב הצדיק המפורסם בישראל בתורה בקדושה ובטהרה, כקש"ת מו"ה יחיאל שליט"א, בן הרה"ק מו"ה זוסיא וצ"ל וחתן הרה"ק מבעלזא.

*

סיפר נכדו הרה"ח בנש"ק רבי יחיאל טווערסקי ע"ה: שמעתי מהרה"ק האמרי חיים מוויז'ניץ זצ"ל, שבתו של זקני הרה"ק רבי יחיאל מקריליוויץ זצ"ל, שהיתה כלתו של הרה"ק רבי זאב מראחמסטריווקא זצ"ל (חתנו של הרה"ק האמרי חיים), לא נושעה בבנים, והפצירה מאוד (דעיקוטשעט) באביה שתוושע בזרע של קיימא, ונולד לה בן, לאחר ג' שנים נעדר הילד מן העולם רח"ל, וסיפר האמרי חיים, שזוכר איך שרבות התמרמרה גיסתו אם הילד (ווי אזוי זי האט פארפירט).

אחר כך באה לאביה בטענה מדוע אירע לה כן, הלא בירך אותה, ענה לה אביה, מיט געוואלד קען מען גארנישט נעמען.

(שיח זקנים' ח"ז עמ' קב"ח)

בערוב ימיו עבר עליו כוס היגונים כאשר נפטר לו על פניו בנו הרה"צ ר' משולם זוסיא זצ"ל, האב רבי יחיאל קבל הצרה באופן קשה, ואף מיעט להופיע בתדרו בקהל ההפסיק כמעט מלגנן. בחודש אייר שנת תרע"ה, כשנתים לפני פטירתו, בהיותו בקעשנוב, בעקבות אבלו הכבד על הסתלקות בנו ישב וכתב צוואה, והיא נדפסה בקובץ 'שפתי צדיקים' (קובץ ב'), ובין היתר הוא מקונן שם על פטירת בנו יחידו הרה"צ רבי משולם זוסיא זצ"ל בחייו, וכותב שם כך, וזה אשר

למען אשר יצווה - צוואתו המפורטת של רבינו הרה"צ רבי יחיאל זצ"ל

צוואת הרה"ק רבי יחיאל מקרילוביץ

פטירתו, ובתפילין דר"ת התפלל כל ימי חייו אבי אדמו"ר הרה"ק ר' משולם זוסיא זללה"ה ז"ע, וכלי בית וכלי כסף וכלי נשמה, ואולי ישאר אחרי מעות מוזמן או שווה כסף כי יש לי יאגרישנע בילעטין אולי לא אצטרך אני למכרם.

זה אני מצווה אשר תפילין דרש"י הנ"ל הנני נתון במתנה לנכדי ר' חיימיל ש"י בן בתי פריידא ע"ה רק באופן שיקבל עליו באיסור שלא ידבר בעת שהמה מלבשים עליו שום דיבור ח"ו כל ימי חייו, וגם שיקבל עליו שכל ימי חייו ילמוד בכל יום פרק אחד משניות לטובת נשמתו, רק אם יהיה לו איזה מניעה אמיתית שלא יה' באפשרי ללמוד פרק אחד או עכ"פ ילמוד שלשה משניות מפרק אחד לטובת נשמתו, ועל תפילין דר"ת יפילו גורל כל נכדיי הזכרים ש"י חוץ נכדי ר' חיימיל ש"י לא... בגורל כי יש לו תפילין דרש"י, ומי שיזכה בגורל לו שייך התפילין דר"ת רק גם אם יקבל עליו כפי שכתבתי לנכדי יקריי חיימיל ש"י שלא ידבר שום דיבור חול וילמוד משניות כנ"ל לטובת נשמתו. ס"ת אחת שכתבתי עוד בוינקוב, סימן שיש לס"ת בענייני עץ חיים גם הס"ת שכתבתי עבור נשמת זג' גיטל ע"ה ישאר עומדים בקלאז שלי בקריליוויץ תמיד.

המותר מכל הנ"ל שישאר אחרי יסלקו קודם כל החובות אם אהיה חייב ח"ו כמו שכתבתי והזהרתי לעיל, ולסלק לזוג' מלכה ת"י כתובתה והמותר יחלקו ע"י שומא על שלשה חלקים, חלק אחד על פי גורל יהיה שייך לנכדתי רבקה מרים ת"י בת בני הר' משולם זוסיא ז"ל, והשני חלקם הנותרים יחלקו על חמשה חלקים שני חלקים יקחו שני בנותי ש"י ח"י שרה ת"י ומלכה דבורה שוה בשוה והשלושה חלקים מהחמשה חלקים יתחלקו נכדיי היתומים מבנותי מ' פריידא ע"ה ומ' לאה ע"ה ומ' פרימט ע"ה, רק השני ס"ת גדולים וס"ת קטנה מעץ חיים כסף חתבתי ממעות חומש, ע"פ הסכמת חותני הה"ק הר' יהושע זללה"ה מבעלזא, ושאלתי ע"י לרבנים גדולים ואמרו לי שומרת לי להוריש אותם ליורשים, ועכ"ז צריכים לידע מזה הרבנים ואנשי יושר שעל פיהם יהי' החלוקה איך לעשות שומא כנגדם. כי מצווה אני ומבקש מכל יורשיי ש"י ויהי מה ח"ו אסור להם למכור ח"ו שום ס"ת שיפול להם בגורל, וכמו כן יצוו לדורות אחריהם שאסור להם למכור ח"ו לקולם, ואני מבקש וגוזר בגזרת כיבוד אב על בנותי ח"י שרה ת"י ומלכה דבורה ת"י וכל נכדיי ש"י לקיים כל הנאמר בצוואה זו ובל יפול ח"ו שום קטטה ומריבה ביניהם רק לקיים הכל בלי שום שינוי ח"ו ומנכדתי רבקה מרים ת"י אם כי יוכל להיות שע"פ ד"ת מגיע לה על חלקה יותר, עכ"ז תמחול לי ולהיורשים שכתבתי לעיל כי כוננתי בעוזהש"י לטוב, כי רק לפני השי"ת גלוי כל תעלומות לבבי ובטחוני חזק בישרת לבכם שיקיימו הכל בלי שום שינוי ח"ו.

וכ"ז כתבתי הכל בדעה צלולה וברורה ומיושבת בלי שום אונס והכרח כלל.

נשמת. אחר פטירתי תיכף יתחלק צדקה לפני מטתי ד' פעמים ח"ו זהובים מספר חס"ה, היינו 10.80 ויום אחרון משבעה יחלק צדקה ב' פעמים ח"ו זה' 5.40 ל"י וביום אחרון משלושים יחלקו ב' פעמים ח"ו זה' 5.40. ובמשך שנה ראשונה יחלקו בכל יום ה' ד' פעמים ח"ו קאפ' = 72 קאפ' וביום האירצייט כל ימי חיי בנותי ש"י יחלקו צדקה ב' פעמים ח"ו זה' 10.50, ובזכות צדקה זו ובזכות אבותי הק' ז"ע אבקש מה"א מלא רחמים רחם נא עלי השפל והגזוזה הנדכה והנכאב אשר לפניו נגלו כל משאלות לבבי אשר כמה צרות ויגון שעברו עלי מעת היותי לאיש, שיהא זה מעט כפרה על עוונותי, יחוס נא עלי ויצילני מחיובת הקבר ומכל דינים הקשים ואכזרים ר"ל.

באתי עה"ח אור ליום ו' לסדר ושמרת את חוקותי ועשיתם אותם, תרע"ד פה קעשענאב.

הק' יחיאל באדמו"ר הר' מ' משולם זוסיא זללה"ה העשל.

(באהלי צדיקים ח"א)

ז) אבקש מכל בני אחיי ש"י ואחיותי ש"י שיאמרו ג"כ קדיש וילמדו משניות ומה שביכלתם יעשו לטובת נשמתו, ובכל ליל שב"ק יאמרו כאו"א קדיש ממזמור שיר ליום השבת ובמוצ"ק שנה ראשונה ובפרט ביום היא"צ בכל שנה ושנה. וזה חסד של אמת וכמו כן יצוו דורות אחריהם שיעשו כן.

ובדבר עזובן שישאר ממני אחר מותי, זה אני מצוה כאשר יש לי שתי בנותי ש"י ח"י שרה ת"י ומלכה דבורה ת"י ונכדיי היתומים ש"י וזוג' מלכה ת"י הנני מבקש וגוזר בגזרת כיבוד אב לכל יורשי, אם ח"ו אשאר בע"ח שיהיה מגיע ממני מעות לאחריהם הן על עסקא או בגמ"ח אסור לשום אחד מהם ליקח שום דבר חפץ עד יסילקו לכאו"א מה שמגיע להם ממני, בכדי שאהיה עכ"פ נקי מחטא זה, ושלא אקח מעות אחרים ח"ו.

והנה יש לי שלשה ספרי תורה גדולים וספר תורה קטנה עם עצי חיים של כסף, חוץ הס"ת שכתבתי עבור נשמת אשתי גיטל ע"ה וספרים מקלאז ובית דירה, יש זוג תפילין דרש"י ודר"ת ושניהם המה מא"ז הרה"ק אדמו"ר מאפטא ז"ע ואחרי פטירת א"ז הה"ק זללה"ה מאפטא התפלל בתפילין דרש"י אא"ז אדמו"ר הה"ק מו' יצחק מאיר זללה"ה עד עת

נוסח מצבתו ותאריך ההסתלקות

בבית העלמין העתיק אשר בקישנוב בירת מולדובא, ניצבת לה מצבתו של רבי יחיאל מקרילאוויץ העיירה הסמוכה לקישנוב, ולאחרונה אף שוקמה המצבה ושופצה מחדש, להלן נראה מתמלול המצבות כי קיים בלבול וחוסר אחידות בין תאריכי יום ושנת ההסתלקות, כאשר במצבה הישנה כבר מובא הספק על גבי המצבה ממש אם נסתלק בתרע"ט או בתר"פ, והוא פלא שבמצבה עצמה יש כבר חוסר בהירות, זאת ועוד למרות שבהספד המהרי"ל צירלוזן זצ"ל רבה של קישנוב מובא מפורש תאריך ההסתלקות ט' תמוז תרע"ו וכפי שאכן תוקן במצבה החדשה. ולחוקרים או לידועים הפתרוניים.

נוסח המצבה העתיקה

פ.ג.

הרב הצדיק

נצר מגזע תרשישים

מוה"ר יחיאל בן הרב

הצדיק רבי משולם זוסיא

זצ"ל הנקרא ר' יחיאל

קרילאוויצער

נשמתו עלתה בטהרה

בעשרי ימים לחודש

תמוז שנת תרע"ט או תר"פ

תנ"צ"ב"ה

נוסח המצבה המחודשת

פה נטמן

הארו אשר בלבנון נזר תפארת ישראל

פטיש החזק עומד בפרץ וגודר

ראש ישראל צדיק יסוד עולם

שלשלת היוחסין נצר מגזע תרשישים

המפורסים בישראל

בתורה בקדושה ובטהרה

קש"ת אדונינו מורינו ורבינו

הרב הקדוש

מוה"ר יחיאל זצוקללה"ה

מ"מ ד"ק קרילאוויץ

ומצבדתו פרוסה על שאר ק"ק

ברחבי מדינת פאדאליא ובטראביא

בן הרב הקדוש המפורסים

מו"ה משולם זוסיא זצוקללה"ה

מ"מ ד"ק זינקוב והגלילות

וחתן הרב הקדוש המפורסים

מו"ה יהושע זצוקללה"ה

אבד"ק בעלזא

נשמתו עלתה בטהרה

ט' ימים לחודש תמוז תרע"ו לפ"ק

תנ"צ"ב"ה

כאשר אין אדם יודע יום פקודתו ע"כ אבקש מה' מלא רחמים לרחם עלי בזכות אבותי הק' ז"ל וימחול לי על כל חטאי ועוונתי ופשעי כי השי"ת יודע ועד שלא במרד ובמעל ח"ו עשיתי נגד רצונו יתברך רק ע"י הסתת היצה"ר הבורע בקרבנו תמיד ר"ל. ע"כ אבקש מהשי"ת המרחם על כל ירחם גם... והנכאב שיהא דעתי צלולה וברורה קודם פטירתי ולשוב בתשובה שלימה לפני הבורא יתברך ושיהיה ביכולת לתקן אשר עויתי כאשר עם לבבי. וזה אשר יסרגי השי"ת בלקחי ממני מחמד עיני ולבי בני יחידי יקירי הר' משולם זוסיא ז"ל, בזכרי זאת השקט לא אוכל עיני יורד מים מאין הפוגות בזכרי סופי ממי וע"י מי אוכל לקבל טובה בעלמא דקשוט ויצילני כי נשמתו ריק ח"ו מכל.

אוי לי ואוי לנפשי. אך בטחוני בשתי בנותי היקרות ח"י שרה ת"י ומלכה דבורה ת"י שגשארן מכל עמלי. ונכדיי היתומים, ש"י אשר ב"ה הולכים בדרך הטוב והישר. ואבקש מהשי"ת שיתן בלבכם גם להבא שילכו בדרך הטוב והישר בדרך אבותינו הק' ז"ע. זה מעט נחמתי. ואקווה שלא ישחוו בי ואולי ע"י מעשיהם הטובים יהי' טובה לנשמתו, וזה שאני מצווה.

(א) תיכף אחר פטירתי ישלחו איש מיוחד לזינקוב ולבקש בשמי לשני ב"א הרבנים הר' פנחסיל ש"י והר' משה'ני ש"י שיעשו למען טובת נשמתו וילכו עם עוד כמה אנשים על ציון קודש אבותינו הק' ז"ע אשר מנוחתם שמה ולהודיעם מפטירתי ולבקשם בשמי שכן צויתי להודיעם ממני בכדי שיבקשו רחמים בעדי ויהיו מליצים שרים בעדי, ויצילוני מדינים הקשים ואכזרים ומחיבוט הקבר רח"ל, ואולי לא יהיו המה בביתם אבקש מהרבנים המו"צ דק' זינקוב שילכו עם עוד עשרה אנשים לומדי תורה"ק על ציון קודש ויעשו כנ"ל. וישלחו לזינקוב ג"ט זהובים כמנין שמי, היינו 8.85 לחלק בוינקוב לעניים הגונים.

(ב) בנותי ש"י כל אחד ואחד מהם ישכרו איש הגון ירא וחרד שיאמר קדיש בעדי כל השנה וללמוד משניות בוקר וערב פרק אחד.

(ג) כל ימי השבעה יחלקו בכל יום לעניים הגונים אלמנות ויתומים ב' פעמים חס"ד (72) קאפיקות, היינו 1.44. ואחר השבעה יחלקו כל ימי השלושים בכל יום חס"ד 72 קאפ' כנ"ל.

(ד) גם נכדיי היתומים הזכרים ש"י אבקש שגם המה יאמרו קדיש עבורי וללמוד משניות כל השנה לטובת נשמתו ואבקש מאבותם אביהם שיסכימו ויתנו להם רשות ע"ז שיאמרו קדיש ויקיימו מבוקשי זה חסד של אמת, ואבקש מחתנינו הרבנים ש"י שגם המה ילמדו משניות כל השנה בכל יום, ויום היא"צ כל ימי חייהם, וכן יצו כל אחד ואחד לדורות אחריהם, ובנותי ש"י וכל נכדיי ש"י זכרים ונקבות יתנו נרות כל השנה בכ"פ לבתי מדרשים לטובת נשמתו, ובנותי ש"י ידלקו כל אחד ואחד מהן לאמף של שמן שידליק כל השנה ראשונה... לפני העמוד, ואבקש מבנותי ש"י ונכדיי ש"י שיעשו איהו מצוה כל ימי חייהם יכרו ויצרפו גם אותי ולהזכיר את שמי בכל דבר מצוה שיעשו.

(ה) ישלחו תיכף מכתבים לכל המקומות שהי' דרכי להיות שמה בכל פעם להודיעם מפטירתי, ולבקש בשמי לכל אנש' ידידים שהיו אוהבים אותי בחיי וקשורים היו בעתותיה אהבה וכיבדוני בחיי, יראו ויהיה אהבתם גם אחר פטירתי מעוה"ז בכל המקומות הקדושים שהי' מנהגי להתפלל שם בעת היותי בעיירות ההן, שבעלי בתים במקומות קדושים ישכרו איש בר אוריין שיאמר קדיש וילמדו משניות שני פרקים בכל יום לטובת נשמתו שנה ראשונה ובעת היא"צ ובפרט מאנשי קריליוויץ אבקש מכל אנש' המתפללים במקומות קדושים שיעשו כנ"ל בקדיש ומשניות, ואבקש שבימי השבעה ושלושים יראו לגמור כל ששה סדרי משנה משניות וזה חסד של אמת.

(ו) אבקש מחתניי ש"י ונכדיי ש"י ומאנש' ידידינו בעת שיעשו איהו דבר מצוה צדקה גמ"ח... יכרו את שמי לכלול לדבר מצוה זו שיהי' לטובת נשמתו.

בעלון זה נעסוק בתוכן שייעור מס' 688 במדרשת 'פרינה יקצור', מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השייעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השייעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת הכניסה: 777.

עלון מס' 577 שנה י"ב העלון מוקדש לע"ג מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ח סיון תשפ"ב

999 פאפס

פאפס 999 פאפס

פרשתנו בתחילתה עוסקת בַּמִּצְוֹת 'פרה אדומה', שנאמר: "זאת חַקַּת הַתּוֹרָה". וברש"י: לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חַקָּה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (במדבר רבה יט, ה). אמרו חז"ל שעל מצוה זו אמר שלמה המלך ע"ה, החכם מכל אדם (קהלת ז, כג): "כל זה נסִיֵּיתִי בַחֲכֵמָה אֲמַרְתִּי אֲחַקְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי".

כיוצא בזה יכול אדם שיש לו נגיעות שהלכתן כבודו ולעוור את השכל כעין שוחז. הסתכלות כזו מצינו אצל קורח שראה שלשלת גדולה עומדת הימנו, שמאל ששקול כמשה ואהרן, אמר אפשר הגדולה הזו עתיד לעמוד ממני ואני אשתוק?! הנה דבר זה עצמו היה ראוי לו לגרום לקורח לומר 'דב לך' הן גדולה כזו קיבלת, להיות אבי שְׁלֵשֶׁלֶת מפוארת זו, מה טוב חלקך ומה נעים גורלך, אתה צריך להתאמץ להיות ראוי ומתאים לתפקידך הגדול להעמיד שְׁלֵשֶׁלֶת מפוארת זו, על ידי מידות טובות ולהעביר על מידותיך ולא לדרוש גדולה לעצמך. ובמקום זה הסיק קורח מְשֻׁשֶׁלֶת זו את המסקנה ההפוכה בתכלית - כמה עליו להתאמץ ולהתעקש על כבודו.

כיוצא בזה מצאנו גבי המרגלים שראו ניסים גלויים בכך שמתו רבים מיושבי הארץ בזמן שריגלו בה, והם השתמשו בזה למסקנה הפוכה בתכלית - 'ארץ אוכל יושביה'. במקום לראות בזה 'מקום להתגדר' להיווכח בישועת ה' הם ראו כאן 'מקום לטעות' והניאו את לב העם מלעלות בטענה 'פי חֶזֶק הוא מִמֶּנּוּ'. הרי לנו כמה מסוכנת היא הנגיעה האישית, לעולה היא להביא את האדם להסיק מסקנות הפוכות בתכלית ממה שלומד או ממה שראויות עיניו.

על זה באה פרשת פרה אדומה דוקא כאן - לאחר פרשיות המרגלים ועדת קרח - להשריש בנו ענווה ושפלות. לכן לוקחים פרה אדומה שהוא צבע של גאווה ועזות, והופכים אותה לאפר שהוא סמל השפלות והענווה, כמו שאמר אברהם אבינו 'אֲנֹכִי עֶפְרָא וְאֶפְרָיִם, ולכן אין מכפרים עמה בדמה 'האדום' (=גאווה) כבכל הקרבנות אלא באפר שלה שהוא סמל השפלות, ונותנים מים חיים שהולכים למקום נמוך (הכוונה למים שזורמים והולכים למקום נמוך ולא מים שאובים שנשארים בתוך הכלי), ובהו דווקא מטהרים את הטמא.

יש להתבונן, מהי השייכות של פרשת פרה אדומה לפרשות הקודמות, הלא מצות פרה אדומה נאמרה למשה כבר ביום השמיני למילואים כדי לטהר את הטמאים לקראת חג הפסח, ולמה המתינה התורה עד אמצע חומש במדבר. ואפשר לבאר, שבשתי הפרשות הקודמות, שלח וקרח, נתבאר כמה קלוקל נורא יכול לבוא ממגיעה קלה של כבוד וגאווה, שהרי אמרו חז"ל שהמרגלים חששו להפסיד נשיאותם לאחר שיכנסו לארץ ישראל, ומפני חשש זה התפתח להוציא דִּבְתֵי הארץ רעה. יתירה מכך, מבואר ברש"י על הפסוק 'וילכו ויבואו אל הארץ - מקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה, והרי לעיל כתב רש"י 'כולם אנשים - אותה שעה כשרים היו' ובהכרח צריך לומר, שבאמת היו כשרים באותה שעה ולא התכוונו במודע לעצה רעה, אלא **שבתוככי ליבם כבר היתה איזו נקודה של נגיעה וחשש להפסיד הנשיאות**, ומנקודה זו הגיעו אח"כ ליד הוצאת שם רע על הארץ, לכך נחשב שכבר הליכתם היתה בעצה רעה.

כך גם לגבי קורח מבואר במפרשים שעיקר כוונתו הייתה לבקש הכהונה הגדולה כדי להגיע לדרגות רוחניות גבוהות, אך חז"ל גילו לנו **שהנקודה הפנימית שפיתתה אותו לזה הייתה תאוות הכבוד שהסתתרה בתוככי ליבו**, שראה את הנשיאות ניתנת לאליצפן ולא לו, וגם ראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו ואמר כל הגדולה הזו ממני ואני אדום. וכן 250 איש נקודת חטאם הייתה שביקשו גדולה לעצמם. הרי לנו כמה קלוקלים גדולים יכולים להגיע מנגיעה קלה של כבוד והתנשאות, וכמה חורבן לדורות נתגלגל לעם ישראל כתוצאה מזה.

גם בהפטרת הפרשה על יפתח הגלעדי שנדר נדר לעלות עולה את מי שיצא מדלתי ביתו לקראתו בשונו בשלום מן המלחמה, ולבסוף יצאה בתו מן הפתח, ונאלץ לקיים בה את נדרו, ואמרו חז"ל במדרש על זה: הרי יכול (יפתח) להפר את נדרו ולילך אצל פנחס (שיעשה לו התרת חכם, אלא ש) אמר - אני מלך ואלך אצל פנחס?! ופנחס אמר - אני כהן גדול ובן כהן גדול ואלך אצל עם הארץ זה?! בין דין לדין נספת ההיא עלובתא (בין כך ובין כך מתה אותה עלובה בת יפתח) ושניהם נתחייבו בדמיה, פנחס נסתלקה ממנו רוח הקדש, יפתח הישגול (נשר ממנו) אבר אבר. הרי לנו איזו תוצאה מזועזעת ניתגלה מנקודה של נגיעה שהיתה אצל מנהיגי ישראל, מלך וכהן, וכמה נתבעו ונעשו על איזו בחינה של הרגשה (שעיקרה בודאי היה לשם שמיים) של כבוד והתנשאות, מי מחול על כבודו להגיע לזולתו.

חַקַּת - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. מצות "פרה אדומה" - אופן עשית 'מי חטאת', סדר טהרת אדם שנטמא בטומאת מת דני המת וטומאת מת (שמטמא אדם, כלים ואהל המת) (יט).
- ב. עם ישראל מגיע למדבר צִין. מיתת מרים, נסיון מי מריבה - הוצאת מים מן הסלע, ועונשם של משה ואהרן שלא להיכנס לארץ ישראל (כ, א-ג).
- ג. משה מבקש מאדום לעבור דרך ארצו (שולח מלאכים), ומלך אדום סירב, ובני ישראל הלכו מסביב לאדום (כ, יד-כא).
- ד. פטירת אהרן בחר ההר, ויבכו בני ישראל את אהרן 30 יום (כב-כג).
- ה. חֲרָמָה - מלך ערד נלחם בישראל, ישראל התפללו ונדרו שיתנו את השלל לה', וה' נתן אותם בידי ישראל (כא, א-ג).
- ו. "וַיִּקְעוּ מֵהַר הַהָרִי" - תלונות בני ישראל על הלחם והמים, ה' שולח בעם נחשים, משה נושא תפילה לה', וציווי ה' לעשות חֶזֶק וְחֵשֶׁת, ומי שהביט בו נרפא (כא, ט-ט).
- ז. מסעי בני ישראל והנס בנחלי ארנון (כא, י-יז).
- ח. "אֲזַיִר יִשְׂרָאֵל" - שירת הבאר (כא, יז-כ).
- ט. ה' נותן את סיוון מלך האמורי ואת עוג מלך הבשן, בידי עם ישראל (כא, כא-לה).
- י. בני ישראל חונים בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעַבְרַת לִירְדֵן יָרְחוּ.

מאת

"זאת התורה אדם פי ימות באהל..." (יט, יד)

חיים של תורה - סיפור

אמר ריש לקיש: מניין שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שמתית עצמו עליה? שנאמר זאת התורה "אדם פי ימות באהל" (ברכות ט:).

ואומר המהר"ל (רבי יהודה ליווא בן בצלאל): הגוף מתגדל לשכל ולרוח, ולכן צריך שהאדם ימית עצמו על דברי תורה. ואמר רבי יונתן (שבת פג:) לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה, ואפילו בשעת מיתה שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באוהל, אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה.

אנחנו גרנו בברנוביץ, באחד הימים שבתי לביתי מהחידר, ואמרתי לאבא (מרן הגר"ד פוברסקי זצ"ל) שהיום הגיע אדם לחידר, לקח לנו את הכובע (שהיה גם הכיפה) ואת החומש והגמרא, ואמר שמחר נבוא עם מכשיר כתיבה ומחברת. היו אלו נציגי השלטון הרוסי החדש שביקשו לחנך את הנוער בדרכם.

אבא לא שהה רגע, מיד הוא אמר לאמי: "את שומעת?! היום בלילה אנו עוזבים את ברנוביץ! מזוודות לא היו אז, אז אמא לקחה שק גדול, ובשק היא שמה כר אחד ושמיכה שיהיה חם, אבא לקח איתו רמב"ם ומנחת חינוך. זה מה שהיה..."

ר' שניאור (ראש ישיבת לייקווד, הגאון הגדול רבי שניאור קוטלר זצ"ל, בנו של מרן הגאון רבי אהרן זצ"ל) התאכסן אצלנו בבית, והוא נתן לי במתנה ספר תנ"ך קטן. רציתי גם את זה לקחת, אבל אבא אמר "לא, לזה אין מקום". זה נשאר שם. וכך באנו לווילנא, פליטים, ממש פליטים. הגאון רבי דוד רפפורט זצ"ל (בעל המ'קדש דוד, ור"מ ישיבת ברנוביץ).

ניסה להניא את אבא מתוכניתו, והלך איתנו לתחנת הרכבת במטרה לשכנע את אבא לחזור בו מתוכניתו אך אבא לא השתכנע.

בווילנא התגוררנו בביתו של מי שלימים היה חמי הגה"צ רבי ישראל חיים קפלן זצ"ל שהיה ידיד של אבא משיבת מיר. אח"כ באה גם אחותו עם ילדיה מבריסק אז עזבנו את ביתו לטובת דירת חדר קטנה.

התנאים בווילנא לא היו קלים כלל וכלל, לא היה מה לאכול. אני אכלתי רק פעם אחת ביום, פרוסת לחם וכוס מים. מה אבא אכל? אינני יודע. נראה לי שגם זה בקושי. מי שעזר לנו היה מרן הגאון רבי חיים עוזר זצ"ל, שהיה יד מיננס של כל הפליטים שהתקבצו לווילנא. הרוסים סגרו את כל החיידרים בווילנא. אז מה, אתם חושבים שלא למדנו...?

אבא שכר אחד מבחורי הישיבה והוא למד איתי. לא היה לנו חידר, אבל זה היה כמו חידר. זה היה בחור נחמד משיבת אוסטראה, והוא למד איתי, יחד עם גיסי לעתיד ר' נפתלי (קפלן). [הגר"ב פוברסקי שליט"א מתוך מוסף שבת קודש אמור]

"ויבכו את אהרן שלשים יום" (כ, כט)

להוריד דמעות על אדם כשר

אמרו חז"ל (שבת קח:): "כל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו, שנאמר: 'נדי ספרתה אהתה שיהיה דמעותי בנאדך הלא בספרתך' (תהלים נו, ט).

הדבר תמוה: הקב"ה שהשכל בהיר ונהיר לפניו - וכי צריך הוא "לספור" את הדמעות? כמה וכמה ביאורים נאמרו לתרץ תמיהה זו: מרן הרב חיד"א כותב, שהקב"ה רוצה שתשלוט

עין הרע בזה, ועין הרע שולטת בדבר המדוד ובדבר הספור, ולא בדבר הסמוי מן העין. מאחר שהקב"ה חפץ, שלא יסתלקו עוד צדיקים מהעולם, על כן הוא סופר את הדמעות, ושולטת בהן עין הרע.

ה"חתם סופר" זצ"ל ביאר, שכאשר בא אדם להלוותו של הצדיק, והוא בוכה יחד עם כל הקהל, הוא מוסיף גם בכיה על עצמו ועל צרותיו. הוא בוכה על אשתו החולה, על הבוס בעבודה שעושה לו צרות, ועל מס הכנסה שלא מרפה ממנו... הוא בוכה בכיה משולבת, על הצדיק ועל עצמו. הקב"ה סופר ומייין את הדמעות, שלא תתגבנה לבית גנזיו דמעות שאינן על הצדיק...

"וישמע ה' בקול ישראל" (כא, ג) - להתחזק

בתפילה

אמר רבי אליעזר טורק שליט"א: רגיל אני לספר, שפעם עליתי למעונו של דודי, מרן הגאב"ד הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל, ביום בו היו אמורים להתכנס בבית מדרשו בני קהילה מסוימת לכינוס חיזוק, בעקבות מספר צרות שאירעו בקהילתם באותה תקופה. קודם האסיפה, הגיע יהודי לייעץ לרבי ניסים על מה ראוי שיחזק את הנאספים. התפעלתי אז מענוונותו הגדולה, כיצד הקשיב למייעץ בשוויון נפש ובחיוך פשטני, כאילו הדבר מקובל ומתבקש מאליו. אחרי שהלה עזב את הבית, התעניינתי אצל רבי ניסים, על מה הוא אכן מתכוון לדבר? או יותר נכון באיזה תחום סבור רבנו שיש לחזק את הכלל?

השיב לי רבי ניסים בפשטות אופיינית: "וכי צריך אני לומר במה להתחזק?! הלא חז"ל נתנו לנו הוראות ברורות - 'מה יעשה אדם וינצל מחבלי משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים', והלא תורה בלא תפילה אינה שווה כלום!

ממילא יש לנו שלושה דברים שראוי להתחזק בהם: תורה, תפילה וגמילות חסדים, מה יש לי להוסיף על דבריהם?" דבריו החדים הדהדו באוזני זמן רב: "תורה בלא תפילה אינה שווה כלום!"

אולם דבר נוסף למדתי מדבריו, את המסקנה היוצאת מדברי חז"ל, מפשוטם וממשמעם, שכאשר יש צורך בחיזוק יש לחזק את עניין התפילה, שהוא אחד הדברים העומדים ברומו של עולם, ובני אדם נוטים לזלזל בהם.

תיאור מפליא ומרטיט מובא בירושלמי (ברכות ט), בו אנו נוכחים עד כמה מתעצמת וגדלה הקרבה שלנו להקב"ה בעת שאנו מתפללים לפניו: "הקב"ה נראה רחוק ואין קרוב ממנו, שאמר רב לוי מהארץ ועד לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ומרקיע לרקיע מהלך חמש מאות שנה, ועוביו של רקיע חמש מאות שנה, וכן לכל רקיע ורקיע".

"ראה כמה הוא גבוה מעולמו. ואדם נכנס לבית הכנסת, ועומד אחורי העמוד ומתפלל בלחישה והקב"ה מאזין לתפילתו כאדם המשיח באוזן חברו והוא שומע. וכי יש לך אלוהה קרוב מזה? שהוא קרוב לבריותיו כמפה לאוזן?!"

מבהיל הוא הרעיון! כשחז"ל נותנים לנו תיאור אין בו חס וחלילה שום גוזמא, כך הם פני הדברים בדיוק. כשם שאדם כשרוצה לומר סוד לחברו, חברו מקרב את אוזנו לתוך פיו, כך בכל תפילה ומתפלה כשהאדם מתחיל לדבר בלחישה, הקב"ה בכבודו ובעצמו כביכול יורד מגבהי מרומים להקריב את אוזנו לתוך פינו, להקשיב את אשר אנו משיחים לפניו. דברים מרעישים!

“זאת התורה אדם פי ימות באהל” (יט, יד)

“פה אמר אהיך ישראל אתה ידעת את כל התלאתה...” (יט, יד)

כוחו של החכם בתורה – סיפור לשבת

להזדהות עם כאבו של הזולת – סיפור

בשנת תרע"ח בחול המועד פסח הגיע אלי אשה אחת ושמה כתון בת יונה יוסף, ואמרה לי: 'כי זה שנתיים ימים עוקץ אותה לבה כמחט, ולפעמים היא נופלת לארץ בעל כרחי, ואוחז אותה חולי קשה ומגלגלה בקרקע פנים ואחור בשיעור ד' אמות ויותר בהולכה והובאה כמה פעמים תכופים זל"ז, בגלגול נמרץ וחזק עד שמתפרקין אבריה, והיא צועקת "למען ה' תפשוני כדי שלא אתגלגל כי נתפרקו אברי", ואינה נחה מהגלגול עד שיתפסוה בכח גדול. והן עכשיו היא מעוברת והיא יראה שמה ימות העובר במעיה מרוב הגלגול, והיא גם כן אפשר שתסתכן וכו'. ואני בדקתי ומצאתי בה רוח ואחר כמה יגיעות דבר עימי, ואמר שהוא יהודה בן יונה הנזכר אחי האשה הזאת כתון, וזו 'עמאם' היא אימו. והוא כי בעת מלחמת הברית שהתחילה ביום עשירי לאב של שנת התרע"ד, שלקחו התוגרמים את בחורי ישראל שבכל המקומות לצבא, לא נלקח הוא עמאם, יען כי הוא היה יפה תואר ויפה מראה, ואהוב לכל שרי הצבא. רק בשנת תרע"ו שנתוקק גם הוא לילך למלחמה, והלך לו בחודש שבט. ובהגיעו לירושלים היה עוסק שם באוירון, ובלא מתכווין נסגר פתח האוירון בעוד היות רגלו אחת מחוץ לדלת, וברגע חתך הדלת את רגלו בעת הסגרו למעלה מן הארכובה, ומרוב הכאב היה מתגלגל בארץ פנים ואחור. וכל רפואה לא הועיל לו, עד שלבסוף הבאיש מקום החתך ויָרַם תולעים, וימות מיתה משונה רח"ל. ולא חסה עין בני ישראל עליו לקברו, יען כי קרקע הקבורה מוכרים אותה הציבור בירושלים דמים יקרים, עד שראו שיש באצבעו טבעת זהב ולקחו אותה וקברוהו. והוא היה בן כ"ד שנה, קטן בשנים, וגדול בעוונות ובפשעים כבן מאה שנה. כי הוא היה יפה תואר ויפה מראה, ולכן היו שרי הצבא אוהבים אותו, כי הוא היה ממלא רצונם ורוצן נשותיהם והיה לוקח שבר טרחה מב' הצדדים וכו' גם איסור נלווה עימם, כי כל איסורי התורה כהיתר נחשבו לו, ובזמן מועט לא כביר הצביר לו כעפר איסורים ועונות ופשעים, עד אשר נלכד ברובי עונותיו ופשעיו, ומת באותה מיתה משונה רח"ל. ואחרי מותו שב חלק הנפש של רגלו הנחנת למקומה, ונעשה רוח, ונכנס באחותו כתון בעת שנבהלה על בתה שנפלה מן הגג. ולכן הוא מגלגלה בקרקע כמו שהיה הוא מתגלגל בעת שנחנתה רגלו. ולפי שהוא מלומד לזנות ולנאוף, לכן עתה לא יוכל להשקט וכו', ע"כ היו דבריו עימי. ואימו ואחותו הנזכרות לעיל היא מטום אזניהם ושומעים את כל דברי הרוח. ותאמר לו אימו "שקר אתה אומר על יהודה בני, כי איננו מת ח"ו, אלא עודנו בחיים ואני מצפה שבזמן קרוב יבוא לי אגרת משלמו. ואם אתה בני באמת, תנה לי סימן על זמן שהיית קטן". והשיב לה, כי בהיותי קטן היינו ישינים בחורף בחדר פלוני, ואת היית משוררת לי שיר הערש בצד פלוני, ואבי יונה שוכב על המיטה בצד השני. וכאשר היית מתעורר בלילה ובוכה את היית משוררת לי שיר הערש שאתו כך וכך. ופעם אחת הייתי בוכה ולקחה אותי אחותי כתון הזאת והשכיבה אותי על זרועה והיתה מספרת לי סיפור פלוני עד שחטפתי שינה. כל זה אמר הרוח. וכתון ועמאם הודו לדבריו.

על פתח ביתו של הגאון רבי דב בעריש ויינפלד זצ"ל - הרב מטשעבין, נקש יהודי וביקש לשוחח עם הרב. הרבנית הרגלה בכך שיהודים מבקשים להיכנס לרב לעצה ולברכה לכמה דקות, וניאותה להכניסו לסלון הבית. הרב מטשעבין קיבל את היהודי הזון בשמחה ובמאור פנים, ושאל לשלמו. האיש החל לספר את סאת צרותיו, האריך לספר כיצד פוטר מעבודתו, פירט את קשיי המשפחה העוברים עליו, ולא נמנע גם מלתאר בפרוטרוט את מצבו הרפואי. כל אותה עת ישב הרב והנהן בראשו, הקשיב בתשומת לב ולא ענה דבר וחצי דבר, למעט דברי הרגעה וניחום קצרים. שעה ארוכה ישב האיש, סיפר וסיפר, כאשר הרב רק מהנהן ומנחם, מקשיב ומעודד. הרבנית הבחינה כי האיש מדבר שעה ארוכה מהרגיל, והייתה אוזן לשמוע על מה ולמה. להפתעתה, התברר כי הרב כלל אינו מדבר ואינו מייעץ דבר, הוא פשוט יושב ומקשיב בסבלנות אין קץ... עוד זמן ארוך נמשך המחזה המוזר, כשאותו יהודי מפרט כל פרט ופרט בסאת צרותיו, מעלה חוויות קשות מההיסטוריה הרחוקה, ומקנה באנחות על המצב הנוכחי. ואילו הרב - שותק ומהנהן, מגיב באנחות השתתפות בצעור ותו לא.

לסיום, בירכו הרב בברכות חמות, ונפרד ממנו בלבביות. הרבנית התפלאה מאוד לפשר הביקור המוזר, ושאלה: 'הרי הרב כה עסוק, לכל דקה יש תפקיד ולכל רגע יש משמעות. האיש ישב וסיפר סיפורים, לא ביקש ולא קיבל אף עצה מעשית, רק סיפר וסיפר וסיפר... על שום מה הקדיש לו הרב זמן ארוך כל כך, בסבלנות ללא גבול ובהשתתפות כנה?' נענה לה הרב: 'רמייני נא, שאני רואה אדם צועד ברחוב, ועל שכמו משא כבד. הרי ברור שאגש אליו, ואציע עזרתי להוריד מעליו את המשא, נכון? והרי אותו יהודי נושא על לבו משא כבד, חבילות-חבילות של צרות והתמודדויות עוברות עליו, לבו כבד מתקשה לשאת... האם אוכל להימנע מלהיות הכתובת בה יפרוק את המשא מלבדו? האם לא ראוי שאשמש אוזן קשבת, בה יוכל לפרוק את יגונו?...' כי מי שלוקח נכון את הפרופורציות בחיים, יודע שהתפקיד החשוב והנעלה ביותר שיש ליהודי, גם אם הוא רם מעלה או לחוץ בזמן, הוא להוריד משא מלב יהודי אחר, להקשיב לו, להיות כתובת לפריקת סאת צרותיו.

זו המתנה החשובה ביותר שניתנה לנו כעם מיוחד ומאוחד, להאזין לזולת, להשתתף בכאב, להרעיף מילות חיזוק. 'איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק'. [ו' אשר קובלסקי שליט"א]

“בְּאֵר חַפְרוֹהָ שְׁרִים” (כא, יח)

הגאון רבי שלמה טביב זצ"ל, ביאר כי בפסוק זה רמזו, שמי שנעשה לו נס, עליו למהר להודות ולשבח להקב"ה על ניסיו וחסדיו שעשה עמו. וזה: “בְּאֵר חַפְרוֹהָ שְׁרִים”, ראשי תיבות “שבח” וסופי תיבות “מהר”, ללמדך כי מי שנעשה לו נס ועליו לשבח ולהודות לה' לא ימתין אלא יודה להקב"ה מיד.

אמרתי לו, הגידה נא לי את החדשות אשר אירע בימך בהיותך פקיד על רוחות אחרים. א"ל, אני תמיהה על דבר אחד אשר אירע בימי, כי פעם אחת נכנסה רוח אחת בגברת מסעודה בנת אל סידואי, ואני הייתי פקיד עליו. ואתו הרוח קבע את מקום מושבו בגרון, כי שם איווה למושב לו, כדי לצער אותה מאוד. והיה מצער אותה בשאיפת הנשימה ובדיבור ובאכילה ובשתיה, והיתה סוברת שזה הוא חולי, וכן עלה על דעת בעלה וקרוביה. והולכיזה לבית החולים, וכל עמל הרופאים היה לריק.

פעם אחת נתאוו שלושת בנייה הקטנים לבוא לביה"ח לראות את אמם, וכראותם אותה בכו מאוד. והיא, גם היא בכתה עליהם מאוד, כי היו בני יפה תואר ויפה מראה, ושערי ראשם ירוק כזהב מסודרים בסדר נכון. וכאשר יצאו בנייה ואישה מביה"ח, קצתה בחייה ולקחה סם המות יותר מהשיעור, ובלעה אותו. כשראה הרוח כן תכף קפץ ויצא והרגישה בעצמה שנתפאה, ונתחרטה על בליעת סם המות, אבל כבר נד לך, כי תיכף נקרעו בניי מיעיה והדקים ומתה. וכאשר באה לפני הבית דין, אמרו לה, איך שלחתי דין בנפשך, והרגת את עצמך? ותיכף הפילה מסעודה את עצמה לארץ לפני הבית דין, ובכתה בדמעות שליש ואמרה לפנייהם, מודה אני לפני הקב"ה ולפני בית דין הצדק כי חטאתי ושלחתי יד בנפשי ושפכתי יד דמי ארצה, ואני ראויה לכל עונש אשר תגזור עלי, ויותר עוד ממני שתגזרו עלי, ומקבלת עלי דין שמים באהבה וברצון, אבל גלוי וידוע לפני הקב"ה כי מרוב הצער שהיה לי על עצמי ועל עוללי, לא יכולתי לסבול ועשיתי דבר זה, ואין מי שמכיר בשיעור צערך, כי אם המקום ברוך הוא. ועם כל זה, אני מזומנת ומוכנה לקבל עלי דין שמים, ע"כ היו דבריה.

ונצטערו הבית דין עליה ועל דבריה, ונראה בעיניהם רטיבות של דמעה. אמנם הם היו אבדים לעשות, כי אינם יכולים להקל מן העונש הראוי לה ואינם כמלא גימא. ויצא קול מעולם העליון "מחול לה על אותו עוול בלבד". ועל זה אני תמיה, כי לא נהיה כדבר הזה שהב"ד עצמם יצטערו ותרטבו עיניהם מדמעה. אז אמרתי ליוסף, די בזה, מעתה גש הלאה, כי רצוני לחזור ולדבר עם הרוח. ותיכף נתעלפה מעט כותן הני, וחזר הרוח של יהודה בן יונה למקומו.

[הרוחות מספרות להגאון המקובל רבי יאודה יהושוע פתייא זצוק"ל]

המשחית העומד לימינו במשחית אחר שהוא יותר טוב מן הראשון. וכן היה גם אח"כ שכאשר היה הרוח נתקן יותר היו בית דין מחליפין את הממונה בממונה אחר יותר טוב. ושכחתי את שמות הממונים המתחלפין, רק שאחרון שבהן הוא היה נקרא בשם יוסף. ואחר שתי שנים הנזכרות זכה ללבוש מנכסים. ובשבוע שלאחריו לבש גם כתונת, ועל שלבסוף לבש גם כובע ומעיל ואנפילאות ומנעלים, ופניו השחורים נתלבנו ונעשה מכובד. אח"כ גזרתי עליו ללכת למקום הרוחות ולהכריז שמה, שכל מי מהרוחות שרוצה להנצל מהצער שהוא בו ולהתתקן כדי שיזכה ליכנס לגיהנם, בא יבוא אצל יהודה בחלום הלילה, ויגיד לו את שמו ושם אימו, ואת פשעו וחסאתו, ויהודה הנזכר, הוא יטרח בעבורו ויתקנהו כפי אשר תשיג ידו. והרוח מיאן ללכת שמה ולהכריז, עד אשר הכרחתיו. וכאשר חזר הרוח מן ההכרזה בא אליי בעצבון ובדאגה, ואמר לי שאין די שלא הועילו דברי כלום, אלא הייתי כמשוגע בעיניהם, ושחקו וירקדו ויטפחו כי אלף לא היואמרו "זה נעשה חכם, זה נעשה חכם", עד שנחפזתי ללכת ולהמלט מהם.

אמרתי לרוח, מה שם הפקיד שעתה הוא ממונה עליך? א"ל יוסף שמו. אמרתי לרוח, עתה אתה עומד מהצד ואל תדבר מאומה, כי רצוני לדבר עם יוסף פקידך. וכפי תעלפה כותן כמו רביע דק בעת שנדבק בה הפקיד כה הפקיד כה לדבר עמי ע"י לשונה, ויען ויאמר, הנני. אמרתי לו, מי אתה הממונה? א"ל, אני יוסף הפקיד. מה לך כי קראת לי?! אין אני יודע אותך מתמול שלשום, כי זה לי שלושה ימים מעת בואי, ועדיין לא ראייתך, ואין אני מדבר עימך, כי לא היתה כזאת שיידבר החכם עם הפקיד, רק עם הרוח בלבד, ואין לי עסק עימי. אמרתי לו, ואם יתנו לך רשות הבית דין? אמר לי, אם יש יכולת בידיך, טוב. אז נשאתי עיני למרום והתפללתי תפילה קצרה ואמרתי: 'ריבונו של עולם, יהי רצון מלפניך שתתן רשות ליוסף הפקיד לדבר עימי'. ובדברי את הדבר הזה, ראייתי את יוסף ששהה את אזנו כלפי מעלה, וענה ואמר בלחש "הן". ואח"כ אמר לי, ימחול לי כבודו כי לא ידעתיך מקודם, זה ומעתה אני מוכן להשיב על שאלותיך. אמרתי לו, האם נתנו לך רשות?! א"ל, הן. כי אמרו לי אל תמנע ממנו דבר. ומכאן ואילך אני כותב את תשובות יוסף על שאלותי, ולא אכתוב את השאלות, כי מן התשובות יובנו השאלות. וכל השאלות והתשובות הם היו בלשון ערבי הנהוג בין היהודים. וכן כל הפקידים היו מדברים בלשון ערבי צח וברור, ואני כותב אותם בלשון עברית.

ואלו הם התשובות: אין אנו ישנים כלל, לא ביום ולא בלילה, ואנחנו עומדים יומם ולילה, כי אין לנו ארכובות, רק רגל ישרה. וכך רגלינו כמו כף רגל החמור, ואין אנו יגיעים מן העמידה. ואנחנו אוכלים ב' עבודות בכל יום, אחת בבוקר ואחת בערב, והסעודה היא מעצמה בלא וניגשת לפני כל אחד ואחד ועומדת באויר כנגד חזה שלו, מונחת בתוך קצרה, והם כמין ערשיים אדומים מתוקים. ושיעורם כמלא קפה איש. ונאכל את כל הסעודה כולה, ולא נשייר אפילו עדשה אחת, והוא כשיעור סיפוקנו. ואח"כ נעלמים הקערות מכנגד עינינו, ולא נדע מי אוספם. אבל הרוחות אינם טועמים מאומה, רק שואפים רוח, ועל ידו הם מתקיימים. ובעת שאנחנו מלקין לרוחות, יתהווה בידינו מקם או רצועה, וידינו היא מעצמה מכה את הרוח ההוא, גם בחוזק ואם בנחת, אם מעט ואם הרבה. ואח"כ תתעלם המקל או הרצועה מידינו. אמרתי ליוסף, רצוני שתגלה את עצמך לנגד עיני ואראה אותך פנים בפנים, ואביטה בתמונת גופך. אמר לי, זה לא יתכן, כי חושש אני פן תפחד ותבהל. אמרתי לו, אל תחוש לזה, אין אני נבהל מראיית פניך, כי רגיל אני בעיניינים האלו. אמר לי, אני בוש ונכלם לגלות את עצמי, כי תואר פנינו הוא משונה מתואר בני אדם העשויים בצלם ודמות. אמרתי לו, א"כ הודיעני נא את תואר פניך.

וגאנח ואמר, כי פנינו הוא מצד הכתף, והחוטם שלנו הוא ארוך מאוד מגיע עד החזה, וגם הוא עקום מאוד.

בברכת התורה רוזן ברינה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מירושלם שרה-סרח בת ששמה יוסף מירושלם מרדכי בן ברקת יוסף: דינה בת שרה נפתלי בן חזק: יחזקאל בן שמוחה: גורלין בן ששמה: רבי מאיר בן אשר יוסף חיים בן לאה: יחזקאל בן מנחם: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם חיים בן דוד חרול: אשר מסעוד בן זוהרה: חרמים בן החוה אברהם אפרים בן יצחק ורביקה: עופרי בן יואל: דוד (הולח) בן ששמה משה יאודה בן משה צפתיק: מאיר בן ששמה: עמנון בן חרול בן יזנו מניה בת מרדכי: ששאל: יפה נדרה בת מנחם: ירח בת שמשון מרים בת יעני: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת מביס

להצלתם: אריה (למון) בן מלכה: אליעזר יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בינומן בן צילה.

זיווג הגון: זרבה בת אסתר: נעמה בת אסתר: יעמין בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת ששמה: לאה רחל בת אריס: בתיה בת אסתר

לרפאת: הרב משה נסים בן כסאטא שיק"א יעקב ישראל בן מלי: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליה: ששון בן רחל: אברהם בן אנט עזר בן הר: יגל בן דינה אוראל בת מלי: יקסריה בת שרה: חילת בת חנה ספאלה בת נירי: גלית בת דוד: מרים קרן בת רבקה אליה לאה בת צפורה: ששנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בת חותן יפה

לזרע של קייא: יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה מיטל ריזל בת מניה ששמה ריזל בת רחל: דן בת ליהלה (בן זכר) יגור בן שלומי: אשרי בת אהנה הודיה בת צפורה: רחל בת חיה יעל ברכה בת אביגיל: רחל בת מל

להמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ. 47209

הוסיף בזמנו עוד כמה עשרות שטרות של דולרים שטרשים, ותוב ליידי שבו את הראש ישיבה שטרעני עלי ברכות טובות לרוב. כשחזר ראש הישיבה עם הכסף בידו, התקינו תיקף את כל צרכי המוסד, הישיבה הקדושה, רדיאטורים משוכללים הוצמדו בכלי הקומים, הן בהיכל הגדול, והן בחדר האוכל, במימניה ובחלל הבהורים, ובספרייה הגדולה. החום הנעים מילא את כל הולת הישיבה, והקל מאוד על הבהורים הצעירים להתמיד בתורתם, ועל הצוות המסור למסור את השיעורים כראוי, וכן נמצא שבתוצאות המסר 'מערכת היומם' יוקרתית שנתרמה התרומם המצב בישיבה בהצלחה מופלגה.

ועתה, אימנו בביד דין של מעלה להסביר לאיש, הרי כאן הוא עולם האמת, ולהדיא העירוד רבותניו ז'ל (ב"ק לה): שאין הקבה' מלפני ח"ו שבו כויה לא היה בעולם, אפילו ש'ישה נאה' משלמים בעדה למעלה. - וביתנוה 'דין וחשבון' מדוקדק של צדקה מעליא זו נתגלה שכותב הישיבה נאח' שלך שקיימת עם אהות אורח בניסיתו לבית הכנסת, היא הייתה כל עיקר הגורם לפתיחתו לבבו ונפשו לאותה תרומה אדירה שתרם לשישיבה. שכן בזכות החום והאהבה שהשפעת על האישי דקות מספר בטרם נתבקש לאותה מצוה, היא שהביאה לאדיבותו הגדולה, ובזכותו נתרמה כל אותה תרומה.

לפניך שפיר קנפיים לכוהן כל אותה הרבצת תורה שבישיבה, וכל אלפי מצוות ומעשים טובים שהתקיימו בישיבה הקדושה החדת לתרומה הנאה שהתגלגלה על ידך, ורואי אותה לקבל את שכן על כל אותם תורה ומצוות שבאו לעולם מכותך! על פי 'טוב מעשה' זה, סיים רבי אביגדור, תביע נעתה היטב את גדול החשיבות של 'תורת חסד', עד כמה ניתן להשפיע בקירוב אישי ישראל ואהבתו, שיתנו לפעול בזה גדולת ונצרות לטובה ולברכה.

• § • § •

ל"ק האדמו"ר מפנסק קארלין, הרה"ק רבי אהרן הכהן ונופלד זצוק"ל, שימש בעצירתו כידוע ממלמד וריש מלמדו לרבי צעירי באגאן.

באותו הימים נקרא הרבי ל'אסיפת צוות' דחופה שהתקיימה באולם האסיפות, אודות אחד התלמידים הקשים שזמא ומתמיד הפריע מאוד בכיתונו, ועתה הגדיש את הסאה בשתוללות המדוברת וחוצפה עוה וקשה, והתהלה דרשה 'לזרוק' אחת לתלמיד את התלמיד הסודר והנוקשה, בשילוח מוחלט שאינו חוזר לעולם!

הרבי בצדק שטרע בעשלוה הנסוכה על פניו תמיד, ישב מן הצדק האסיפה ולא דיבר כלום, רק עם תום הדיונים ולקדאת סיום האסיפה ביקש לשאלו אם ירוע לאחד המלמדים את שם אימו של אותו תלמיד? עו כל המלמדים והמנהלים ואמרו שאין ירוע להם שם האימא שלו, אך מה זו משנה עתה לבני הגוי והמדובר?

התפלא הרבי ואמר, הייתי בטוח שידעיים אתם היטב את שם אימו של התלמיד, ומתפללים אתם עבורו בכל לב! שהי כפי שמעמתי עתה הבניות והקשיים של התלמי הז מוכרות לכם כבר מה זמן רב, וראיתם היטב שזקוק הוא לרומי שמים מרובים כדי להרחיבו אל דרך המלך. אך עתה מתברר שלא עלתה על דעתכם לב לפנות אל כיוון התפילה והתחנה על תלמידי זה, והרי גם הרב צריך שיבה בתפילות ותחנונים להצלחת תלמידיו בתורה ויראת שמים, כשם שהאב צריך להרבות בתפילה עבור הצלחת בניו, שכן התלמידים הרי הם בניבים. חזר וברו זה הוא מכלל 'תורת חסד' שנדרש

הרב לתלמידיו, לא רק ללמד את הלימוד בלבד, אלא לעשות עימם חסדים טובים בתורתו, ואף לבקש ולהתפלל בשביל רום הצלחתם בתורה.

ומעתה שומע עלינו לברר את שם אימו של התלמיד דן, ולהירחם כלונו יחידי בתפילות ותענות להשיב את לבבו לטובה, מן הריא' להמתין מטעם עוה נעוה שבדו זה ולא 'לזרוק' עדיין, ולתת לתפילות לפעול את פעולתם.

למותר לציין, שהצעונו הרוממה התקבלה פה אחד, שמו של התלמיד עם שם אימו חולק על פתקא זעירא לכל צוות המלמדים, שהחלו להרבות בתפילה עבורו. ואכן תוך תקופה קצרה התחפר לבבו מקצה לקצה, הוא עזב את כל מעלליו הרעים, ועשה לאחד מן הטובים והמוציאים ביותר מן התורה ויראת שמים והן בהלילות ומידות ופירות ונאות.

מהפכה נפלאה זו לא נסכחה מלב המלמדים ואנשי הצוות שנים רבות, כשראו בעיניהם מהי 'תורת חסד', ועד כמה יכולה התפילה להפוך את הקערה על פיה, ולשנות לב התלמידים לטובה ולברכה.

• § • § •

סיפר הפונטיז'ער רב, הגה"צ רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, מקים עולה של תורה בעיית' בני ברק יע"א לאורח השואה. שבמסעותיו הרבים על פני תבל עזבו הישיבה הקדושה ומוסדותיה, היה פוקד לעתים קרובות את ביתו של יחידי אחד פורק עול שהתנהג כמעט כמו בני גמור רח"ל, אך למרבה הפלא לישיבות הקדושות היה תורם סכומים נכבדים ביותר.

בהדגמתו את אחד אחרו הרב פונטיז'ער, מדוע מלכו הוא כל כך הרבה ממוך לשנשוג הישיבות, בזמן שדוקא מצוה זו של צדקה עבור הישיבות לאדבוננו נחלשת מאוד, ואפילו יחידים חרדים יותר לפעמים אינם רוצים לתמוך ב"מחממי פסלים"...

כדבריהם על בני הישיבות, ואין מגיע כזאת שדוקא את היותו פורק עול לגמרי תורם כל כך הרבה ממוך לישיבות? פתח אברו גיור וסיפר לנו הרב, שבהיותו בחור לפני השואה בארץ ליטא הרוחקה רצה מאד להינס אל הישיבה של מרן החפץ חיים זצוק"ל שבראדין, אך כאשר התייצב בפני הגמלת הישיבה וביקש להתקבל כתלמיד מן המניין הריחו בו מיד שאינו ראוי לפי מעשיו ודרכיו לרוח הישיבה, ולא רצו לקבלו.

השעה כבר הייתה שעת לילה חושכה ידה לעולם, ולא הייתה אפשרות לחזור לביתו בשעה מאוחרת שכזו, והוא ביקש מן המנהלים שיחזרו לו לפחות ליסון לילה אחד בישיבה כי אין לו מקום ללון, אבל הם לא רצו בשום אופן לתת לו דריסת רגל כל שהיא בישיבה אף לא ללילה אחד, [בראה חששו שזמא יתייחד עם אחד הבהורים].

כבעסו הרב הלך אפוא אותו בחור להתלונן אצל החפץ חיים על האכזריות של מנהלי הישיבה, שלא נתנום לו אף לא לילה אחד ללון בעת שיש לו מקום ליסון. - אמר לו החפץ חיים: הם צודקים אולי מבחינת הישיבה, אבל אתה תישאר כאן ותהיה האורח שלי ללילה זה, והאיל לא נסובך להישאר ליסון אצלי בבית!

הבהור שמח כמובן מאוד על הצעה רוממה שכזו מגדול הדור, הוא לא העלה בדעתו אפשרות נכבדה שכזו, הוא הגיע הנה רק כדי להתלונן...

החפץ חיים קיבלו במאור פנים ושמהו יתירה, ולאחר שהגיש לפניו אירוחה חמה וטובה הציע לפניו את המיטה הכבודה בחדר

האורחים, הבהור הרגיש עימם מאוד מן הקירוב, וישן שנת ישרים בביתו של החפץ חיים.

והנה באמצע הלילה ראה שהחפץ חיים שהיה כבר זקן וישיש גזר את רגליו הקדושות ונכנס אל החדר, נשם את האויר, ומלמל לעצמו שמהי כאן יותר קול! תיקף הוציא החפץ חיים מן הארון את המעיל שלו וכיסה בו את הבהור, כדי שתהיה לו שמירה נוספת מחמת הקור! ולמחרת נפרד ממנו באהבים לחיים ושלום.

ליום האיש ואמר לרב מפונטיז'ער: אותו מעיל שכיסה אותו בו החפץ חיים זצוק"ל מחמם את ליבי כל ימי חי'י! מכוח אותה המימות מרגיש אני קרבה מיוחדת לישיבות הקדושות, כפי כחגמול על אותה הכנסת אורחים חמה שזכיתי לה בפעירתי בביתו של החפץ חיים, תורם אני סכומים רבים להצלחת הישיבות ושגשוגם, זה חדרו שבושר החיות שלי! ואף שלאבניו הרחקתי מדרך התורה במשך השנים, על צדקה זו אינני יכול לוותר!

ואף אני נלמד מטיב מעשה זה פרק חשוב במהות 'תורת חסד', תורה שיש עימה חסד וחמלה ורומים, ועד כמה אפשר להשפיע עם טרחה המצוה שבגופו, ואין אנו יודעים להעריך אל הון עד כמה חשוב הוא הקירוב בסבר פנים יפות ומשמחות. כפי שהחפץ חיים קשר אותו בהכנסת אורחים רגילה אל שורש נשמתו כל ימי חייו, בלי שייסיף לו אף מילה אחת של מוסר!

• § • § •

מוה"ר רבי אהרן פישר זצ"ל, אביו של מרן הגה"צ רבי ישראל יעקב פישר זצוק"ל, בעל 'אבן ישראל' ירב שכונת זכרון משה דפה עיי"ק ת"ח, נפל פעם למשכב יע"ו והיה חולה מאוד. טובי הרופאים עשו ככל שיכולתם ונלחמו עליו, אך הוא המצב הלך והחמיר יותר ויותר.

לאחר ימי מחלה ארוכים וקשים חלה פתאום התדרדרות קשה במצבו עד כדי 'קריסת מערכת' ורצונם לישון, הצאצאים כולם החעקו בהיפותאז אף מיטת חוליה, כשהמצב הקריטי מחמיר מאוד, וכבר התקיימה טיב המגיסיה.

לפתע התרגש מאוד בנו הצדיק רבי ישראל יעקב, וכראותו את המצב הנורא כי ברע הוא, קפץ החוצה והתברדו בניו לבין קונו נשא תפילה נרגשת בדמעות שלישי, הוא שפך את נפשו לפני השי"ת באמרו: יריבנו של עולם, הנה למדתי בתקופה האחרונה במשך הזמן החולף שבע עשרה דפי גמרא בעיין היטב עם כל המפרשים ראשונים ואחרונים, הגני מעניק את שבע עשרה הדפים הללו לרופאותי של אבאי!

והנה בו ברעג ול פתאום מתפנן עצום במצבו של החולה, הוא פקח את עיניו וביקש מיים לשתות, וכך הלך והשתפר מיים ליום עד שבתקופה קצרה חזר לאיננו בשלמות והבריא כאחד האדם, לתדהמתם של כל רופאי בית החולים שכינוהו 'נס מהלך'...

למרבה הפלא חי רבי אהרן בעולם עוד 'שבע עשרה שנים' בדיוק, וכמות השבע עשרה שנים באותו יום בדיוק שלפני שבע עשרה שנה תול רבי ישראל יעקב את תורתו ונסתלק לבית עולמו! - שבע עשרה שנות חיים במדויק כנגד שבע עשרה דפים, מיזם אל יום!

לומדן, טיב 'תורת חסד', תורה שיש בכוחה להשפיע חסד ורומים בעולם, אמר אותה תורה שמה האנאן הצדיק לומד לשמה שתרם אותה כטובו וחסדו לרפואת הצללת אביו עלתה ובאה לפני כסא הבהור, והפכה את הגזירה הקשה לחסד ולרומים, אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד.

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשמות, לברכה והצלחה או לארציים

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

יו"ל ע"י קהילה שבתי בבית ד' / רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יודיר יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הך נוצמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזוריך והיותו שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בפניל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה. Anyone Interested in receiving Titv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 748-249-7175

מאוצרות הפרשה

שמשו ישמעו? ותרין: הקב"ה רצה ללמד למושה, שתורה זו לא רק הלכה. עצם לימוד התורה - זו מצות התורה! (נר לשולחן שבת) ולמה הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו (כ,ד)

"למות שם אנחנו ובעירנו", וכי זה מה שמטריד אותם כעת, שגם בהמותיהם עומדות למות?...

באר ה"בנין אריאל" על פי המעשה המובא בחז"ל (ירושלמי ב"מ) אודות אלכסנדר מוקדון שכבש ערים ומדינות בכל רחבי העולם, עד שהגיע למלך קציא. באו שני אנשים לדין לפני מלך קציא. האחד קנה מחבירו קרקע וכשהתחיל לעבוד אותה מצא בה מטמון, וטען הקונה שקנה רק את הקרקע ולא את המטמון שבה, ולכן המטמון צריך להיות מושב לבעליו. אבל המוכר טען שכאשר מוכר את הקרקע התכוון למכור גם את מה שבתוכה, ולכן המטמון אינו שייך לו כי אם לקונה. פסק המלך קציא: יתנתן הבן של האחד עם הבת של השני, והמטמון ינתן להם.

אמר אלכסנדר מוקדון: "אלו היה קורה הדבר אצלנו - הכל היה נראה אחרת. כל אחד היה טוען כי המטמון שייך לו, ופסק הדין שלי כמלך היה להוציא את שניהם להורג ולטול את המטמון לאוצר המלוכה". שמע מלך קציא את הדברים ושאל את אלכסנדר מוקדון: "האם השמש זורחת אצלכם במדינה?" ענה: "כן". שאל: "יש אצלכם בהמות?" ענה: "כן". - "אם כך, דע לך כי השמש זורחת לכם בזכות הבהמות, שנאמר: 'אדם ובהמה תושיע ה'!" נמצינו למדים, כי יתכן מצב שבו על פי דין לאנשים לא מגיע לחיות, לא מגיע שירדו להם גשמים ושתצמח החטה, אלא שהקב"ה אומר: הבהמות הרי לא חטאו, ועל כן בעבורן הבריאה ממשיכה להתקיים.

אמנם, כל זה אמור רק במצב הרגיל של הנהגת הטבע, שבכדי שלא יהיו גשמים ושלא תצמח חטה, נדרשת הנהגה של נס, אבל באופן רגיל ההנהגה הטבעית היא שאם זורעים צומח, ויש גם גשם, לכן אומר הקב"ה שלמען הבהמות ינהיג את עולמו בדרך הטבע.

אבל כאשר הנהגת הטבע היא שאין גשמים ולא צומחת חטה, וכדי שיהיו גשמים ותצמח חטה נדרש נס, האם עבור הבהמות יעשה הקב"ה נס? לא! הבהמות אינן ראיות לנס. אמנם אין להם עבירות - אך גם מצוות אין להן.

ממילא אומר ה"בנין אריאל", זו היתה טענתם של עם ישראל: נכון, אנו חוטאים, אבל יש לנו בהמות ולמען היה הקב"ה נותן מים גם לנו. אך כל זה בתנאי שהיינו במקום ישוב שבו יורשים גשמים באופן טבעי, אבל במדבר - ירידת גשמים היא בגדר נס, ושבו לא נוכל לקבל את הגשמים בזכות בהמותינו. מרדע, אם כן, "הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו"?! (לאור הנר)

ותשת העדה... (כ,יא)

שאלו פעם את הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א, מפני מה שותים החסידים יין שכר? השיב להם כי הם מברכים "שהכל נהיה בדברו". אמרו לו, אי משום כך הם יכולים לשתות מים, שאף עליהם מברכים שהכל. אמר להם הרבי, יהודים אשר יודעים "שהכל נהיה בדברו" של ריבונו של עולם מגיע להם כוסית יין שכר. (בינה יקצורו)

ידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר, זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר וכו' ויקחו אליך פרה אדומה תמימה (י"ט,א-ב)

לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה. גזירה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י). שואלים המפרשים: מפני מה יהיו אומות העולם עומדים ומבקשים טעם, דווקא לחוק זה ולא לכל שאר החוקים? ושנית, אם "אין לך רשות להרהר אחריה", מפני מה מביא רש"י לאחר מכן את טעמו של רבי משה הדרשן: "משל לבן שפחה שטיף את טרקלינו של המלך, ואמרו, תבוא אמנו ותקנח צואת בנו, כך גם תבוא הפרה אדומה ותקנח את חטא העגל?" אלא מתרץ הגה"ק בעל ה"כתב סופר" ז"ע בהקדם קושיה נוספת: דלכאורה לפי טעמו של רבי משה הדרשן - מה צורך היה בפרה האדומה שתהא מכפרת על חטא העגל? הרי נאמר בתורה כמפורש: "ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל" (שמות לב,ה), שכל מי שחטאו בעגל מתו במגפה. ולמי אפוא היתה עוד דרושה הכפרה? ועל כך משיב הרמב"ן, בפרשת כי תשא, שמתו רק מי שחטאו בעגל בפועל, ואילו לכפרה של הפרה האדומה הוצרכו מי שחטאו במחשבה בלבד, שכן בעבודה זרה, בשונה משאר העבירות, הקב"ה מוצרף מחשבה רעה למעשה.

ולפי"ז נבין את משמעות שאלתן של אומות העולם: "מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה?" מפני מה דרושה כאן כפרה למי שחטאו במחשבה, והרי על פי דין, בכל העבירות המחשבה אינה נחשבת כמעשה? ועל כך באה התשובה: "לפיכך כתב בה חוקה גזירה היא מלפני" - כאן לפנינו חוק, גזירה, דבר שהוא יוצא מן הכלל, וזאת משום ש"אין לך רשות להרהר אחריה" - משום שבעבודה זרה אסור אפילו להרהר, ואף ההרהור, עצם המחשבה, הריהו בגדר חטא כבד. (פנינים)

שם. חז"ל דרשו על הפסוק "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני", שהכונה היא על זה - פרה אדומה.

מה פרושים של הדברים? רבי משה הדרשן באר את טעם המצוה: "תבוא האם ותקנח צואת בנו" - עם ישראל חטאו בחטא העגל, תבוא אמר - הפרה, ותכפר על כך.

אם קיים טעם למצוה, מדוע נחשבת היא לחקת?

על כך נאמר: "אמרתי אחכמה" - אני חשבתי לאמר את הטעם למצוה פרה אדומה, כפי שבאר רבי משה הדרשן, אולם "והיא רחוק ממני" - ומדוע? שהרי על מצות פרה אדומה הצטוו כבר במרה, עוד בטרם חטאו בחטא העגל, והחטא היה בגדר "רחוק ממני". על כן נחשבת מצות פרה אדומה כ"חקת התורה" - מצוה שאין יודעים את טעמה.

(מהר"א, חובא בגליון "נפת צופים")

ויקחו אליך פרה אדומה" (י"ט ב) - "זאת התורה" -

אמר הרב מפונינוב זצ"ל: ידוע המדרש (חוקת י"ט): בשעה שמושה עלה למרום, שמע את הקב"ה עוסק בפר' פרה אדומה, ואומר הלכה כבש אדומה: רבי אליעזר אומר גולה בת שנתה... ופלא הוא, הקב"ה לומד הלכה של תנא שלא שפסקה הלכה כמותו? ומדוע דווקא הלכה זו רצה

להרגיש את תחושותיו של הזולת

יְרֵאָה קֵל הַעֲדָה כִּי גִעַת אֶהְרֹן וַיִּבְכוּ אֶת אֶהְרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בַּיּוֹם יִשְׂרָאֵל (כ', כ"ט)

ופרש"י: "כל בית ישראל - האנשים והנשים, לפי שהיה אהרן רודף שלום ומטיל אהבה בין בעלי מריבה ובין איש לאשתו".

הנה דברי רש"י אלו, מבוססים על דברי חז"ל הקדושים (אדר"נ פ"ב), שם מצינו השוואה בין אהרן – לגבוי נאמר: ויבכו את אהרן כל בית ישראל, לבין משה – שלאחר פטירתו נאמר בפסוק (דברים ל"ד, ח'): "וַיִּבְכוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה בְּעָרְבַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיָּתֵמוּ יְמֵי בְכֵי אֶבְל מֹשֶׁה", ואילו המילה 'כל' לא הוזכרה לגבוי.

אלא שלכאורה, עלינו להבין: כלום יעלה על הדעת לומר שהנשים לא בכו בעת פטירתו של משה, המנהיג המופלא אשר הוציא את ישראל ממצרים, הוריד להם את התורה, האכילם את המן והוליד אותם במדבר ארבעים שנה? כלום יתכן לקבל את הדברים בפשטות ולהניח, כי הנשים קיבלו את פטירתו של משה רבינו בשוויון נפש, מבלי להזיל דמעה?

תשובה לכך נוכל למצוא על פי המעשה הבא: מעשה בבחור ירושלמי תמים, אשר למד את המשנה במסכת אבות (א', ה') בה נאמר: "וְאֵל תִּרְגֵּה שִׁיקָה עִם הָאִשָּׁה, בְּאִשְׁתּוֹ אִמְרוּ - קֵל וְחֹמֶר בְּאִשְׁתְּ חֶבְרוֹ", תוך שהוא מבין את הדברים כפשטות ממש, והגיע למסקנה כי יש למעט בשיחה עם האשה אפילו בעניינים נחוצים וחשובים... משום כך, כאשר הקים אותו בחור את ביתו – החליט להימנע מכל וכל משיחה כלשהי עם רעייתו, תוך שבנושאים יומיומיים הכרחיים ונחוצים הוא מבהיר את כוונתו באמצעות קריצות, רמזים ותנועות ידיים...

האשה, כמובן, נקלעה למצוקה, ומיד עם תום שבעת ימי המשתה – פנתה אל אביה והודיעה לו על רצונה להתגרש... והאב המסכן? הוא מיהר לשים פניו אל הגאון רבי יהושע לייב דיסקין, כדי להיוועץ בו כדת מה לעשות.

לאחר שסיפר האב לגאון אודות ההגתו של חתנו, ואודות המצוקה בה נתונה בתו – הרגיעו רבי יהושע לייב, והבטיחו כי יטפל בענין בעצמו. ואכן, עוד באותו היום שלח רבי יהושע לייב לקרוא אליו את האברך הצעיר, אשר מיהר להגיע אל ביתו של הרב בתוך שעה קלה.

כאשר הגיע האברך אל הבית – הורה הרב למשמשו להכניסו אל חדרו, אולם כאשר נכנס הלה אל החדר פנימה – הבחין כי הגאון שקוע בלימודו. הרב אמנם הגביה את עיניו לרגע, אך כדי להבטיח בנכנס, אולם מיד לאחר מכן שב ללימודו כאילו לא הבחין בו כלל... כך, עמד האברך והמתין... חמש דקות... עשר דקות... רבע שעה... "האם עלי לגשת אל הרב? או להמתין עד שיפנה אלי?" תהה הוא בינו לבין עצמו, והחליט להמתין... חצי שעה חלפה, ארבעים דקות, שעה, ורבי יהושע לייב עדיין איננו מרים את עיניו. "אולי עלי פשוט ללכת, משום שהרב השקוע בלימודו אינו פנוי לדבר עימי כעת?" החל האברך מתלבט, ובכל זאת, מרוב פחד ויראת הרוממות, נותר נטוע במקומו כמשותק... כך, במשך שעותיים תמימות!

לאחר שעותיים הגביה הרב את עיניו מהספר, ותוך שהוא מתעלם לחלוטין מנוכחותו של האברך – קרא לרעייתו וביקשה כי תיכנס אל חדרו. רגע לאחר מכן הגיעה הרבנית אל החדר, הייסר מהמטבח, ואילו הגאון החל מתעניין בשלומה: "מה נשמע, רעייתי? ספרי לי: מה עשית הבוקר?" ביקש הגאון, והרבנית השיבה וסיפרה כי יצאה לשוק, לקניות. "ומה קנית בשוק?" הוסיף רבי יהושע לייב והתעניין, והרבנית פירטה את רשימת הירקות שהביאה עמה. "אני מבין שאת מתכוונת להכנת ארוחת הצהריים! האם תוכלי לספר לי מה בכוונתך להכין?" בירד הרב, ולאחר שהרבנית סיפרה אודות ארוחת הצהריים המתוכננת – הודה לה, והיא זרה לעסוק בשלה. רק אז, רמז רבי יהושע לייב לאותו אברך כי הינו יכול לעזוב את החדר, וזאת מבלי שאמרו לו מילה וחצי מילה אודות הנושא לשמו הזמני אל ביתו...

לימים סיפר אותו אברך, כי באותו היום – הוא למד מרבי יהושע לייב שני דברים חשובים: הוא למד, שגם גאון כרבי יהושע לייב מקדיש זמן לשיחה עם רעייתו... אולם מעבר לכך הוא למד: כיצד מרגיש אדם שלא מתייחסים אליו!... למותר לציין, כי מאותו היום ואילך השתנה יחסו לרעייתו שלו מן הקצה אל הקצה, ושלום הבית שב לשרוד בביתם...

הרי לנו, כי הדרך היחידה לגרום לשלום בין איש לרעהו, הינה על ידי כך שכל אחד מהם יצליח להבין מה עובר על רעהו ולחוש את תחושותיו... רק כך ניתן להשכין שלום אמיתי!

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של המהר"ל שהיה אומר כך: אהרן, אשר השכין שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה, לימד את כל ישראל להרגיש איש בצערו של רעהו. משכך, בעת פטירתו – כאב כל אחד מישראל לא רק את ההפסד ואת הצער שלו עצמו, אלא גם את הכאב ואת הצער של הסובבים אותו, ועל כן היה הבכי כפול ומכופל, כאשר את זאת מרמזת התורה במילה 'כל' – שמשמעותה: ריבוי.

לעומת זאת, עם פטירתו של משה רבינו – בודאי בכו כל ישראל, האנשים, הנשים והטף, אולם כל אחד בכה רק על הצרה האישית שלו עצמו בפטירתו של המנהיג, ולפיכך לא מתואר בתורה ריבוי הצער, כמו בעת פטירתו של אהרן! (ללמדך – במו"ב מאוצרותיו של הרב מרדכי פרינדיך זצ"ל)

פינת ההלכה

לווה ג' קופסאות של גבינה

שאלה: שכן לווה שלוש קופסאות של גבינה שבכל אחת מהן יש 250 ג' גבינה, ועולה 5 ₪ (כלומר לווה 750 ג' גבינה בעלות של 15 ₪). כשכא לפורעו רוצה לפרוע בקופסת גבינה גדולה שיש בה 850 ג' גבינה בעלות של 12 ₪, האם יש כזה משום ריבית? יסוד השאלה הוא האם דנים מצד הגבינה והרי מוסיף בו עוד 100 ג', ואסור, או מצד השווי, והרי ניתן לו פחות?

תשובה: אע"פ שהוא התחייב להחזיר 750 ג' גבינה, אבל מן הדין יכול לומר לו שיהחזיר לו כסף בתמורה (מה לי הן מה לי דמיהן), ואז חייב להחזיר 15 ₪, ועכשיו פורע גבינה בתורת שווה כסף שהוא שווה פחות ומותר.

ועוד שיש הרבה אנשים המעדיפים ג' קופסאות קטנות, משום שזה עלול להישפך או שהילדים מפסידים או שאוכל לאט לאט וכד', וא"כ הקופסא הגדולה של 850 ג' נחשב אותו ערך של 750 ג' בשלוש קופסאות, ואין בו ריבית. (הגרא"י דיניו של"ט"א, מ"ס חיים)

2 נעשה ל-5. האם תדע איך?

תשובה על חידה פרש"י: במלך נאמרה לשון סכור. תשובה לחידה: האדם צביון הוא בנו. נאמר ואין לו אחים או אחיות, והצדיקה אביה שיש בו זה הוא עצמו. שם הוזהב ששמו סטנפסר נ"י

חידה שבועית

מזל טוב

מרכז העית: משפחת בלומנפלד לחולדת הבת משפחת מקובר לבר מנחה **גני החדר-עמשיב:** משפחת וולקין לנשואי הבן משפחת בקר לנשואי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"נ ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"נ מרת לאה אלטע הרס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי ה"ד

המאור שבת אורה

חוקת

אזהרה חמורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את חשיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מנעינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר זוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה. מוסר והנהגות

סיפר רבי חיים קרייוויטזה זצ"ל גאב"ד אנטווערפן ממאורעות חייו שעבר באותם ימים קשים של השואה: באחד הימים ראה יהודי עשיר ששלח עם המוני בית ישראל לישרף על קידוש ה' בכבשנות. ובראותו שכלתה אליו היעה, פנה אל רבי חיים ונלה לו שחשך סכום גדול בבנק שבמדינת שווייץ ובזאת מסר לו את הסימנים והמספרים שצריך האדם לדעת כדי ליטול את הכסף מן החשבון בבנק, וביקש ממנו שאם יציל מצערני הרשעים, ויפגוש באחד מבניו, או מיצאי חלציו, יספור להם פרטים אלו, כדי שיקחו את שלהם ויתפרנסו בכבוד. ואכן נטל רבי חיים את הפרטים, אך שנים רבות לאוד המלחמה, לא מצא שם ואיתר לאותו יהודי, ואף לאחד היחפשים שונים לא עלה בידו, למצוא אחד מיושבי, ועברו יותר מעשרים שנה, ורבי חיים יושב בבית המדרש, ועמל בתורה, והנה ביום מן הימים, נכנס אורח עני מרוד לבוש בגדים קרוקים, והתיישב בקצה בית המדרש ושהה שם במשך כמה ימים, ובהיותו שם שמע את שמו ושם משפחתו, ולאחר בירור קצר, נודע לו שהוא בנו של אותו יהודי, ומסר לו את פרטי חשבון הבנק שלו בשווייץ, והבין שקעה יש בידו לקיים מצוה גדולה של "השבת אבידה" בשלימות. לכן נישא אל האיש, וחקר אותו בביקורת שנונה, אם הוא באמת בנו של אותו יהודי, ומשמצא באמת כפיו, מסר לו את הסימנים, והלה הצליח ליטול סכום כסף אדיר, שמהפך שם אביו עשיר רבות קודם לכן. ואמר אז רבי חיים קרייוויטזה זצ"ל: שבמשך כל העשרים שנה שהלה הסתובב בגדים בלואים וקרוקים, היה באמת עשיר גדול, רק לא ידע מן האוצר שהיה בעולותו, ועל האדם לראות שלא יחיה דומה לאותו אדם, כי הזמנים השונים הם אוצר גדול, המוכן לפנינו, ובידינו להוציא ולמשוך מהם השמחות גדולות ורבות, בגשמות וברוחניות, ואוי לו למי שבסכלותו מסתובב כעני בפתח, ואינו הולך לפתוח את האוצר. (בכירי היה עובדא)

סיפר רבי משולם דוד סרביצ'יק זצ"ל, ששאלו כמה תלמידים את רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, איך זכה רבי נפתלי צבי ברלין זצ"ל (הנצי"ב מוולאדין) להשיג כל כך הרבה ידיעות בכל התורה כולה באופן מרובה ומפולג, שלא רא אפילו אצל גדולי עולם שקדמוהו. השיב להם רבי איסר זלמן זצ"ל על פי מעשה שאירע בישיבת וולאדין, שהיה שם בחור חלש וצנום מאד. יהי חיים ופרצה דליקה באיזה בנין, והוא כולם איך שהבחור החלש הזה נישא על כתפיו שני אנשים כדי להציל מתוך השריפה, וכולם ראו ותמרו היתכן, אך פידש להם רבי איסר זלמן זצ"ל "כששריפה דולקת, מקבלים כוחות חרישים". על פי זה השיב להם רבי איסר זלמן זצ"ל, שאצל הנצי"ב זצ"ל היו שאיפותיו בהשגת התורה כשריפה דולקת תמיד, ומתוך כך היה לומד. (נאחל מהם)

בנו של החפץ חיים, ר' לייב, סיפר שבצעירותו היה אביו מוכיחו על ביטול תורה, ושיחות שדיברו ביניהם בני הנעורים. ר' לייב אמר לאביו שאין זה מן הגיטום לדחות ידיו שנישג אלא בבית המדרש לטוחח ועמל. ועל לו החפץ חיים: האם ראת את יום השוק שכל אחד טרוד במסחרו והחנותיות מלאות קונים. ואם יבוא אל החנותי ידיו קרוב שלא ראוה זמן רב ושמת מאד בפיגשתו, האם יאריך אז בדברים איתו? אמנם ידושו בשלומו, ויבקש מחלתו שאי אפשר לו להאריך בדברים אלו בשעה זו, ומבקשות איתו בלבד ויבקרו לעת קרב, ואז יקבל פניו ויאריך בשיחה איתו. והגמשה מובן. (מכתבי החפץ חיים)

רבי אליהו הכהן דרשניצר הכהן זצ"ל היה מספר על נפוליאון שסקר פעם אותה את חייליו ושאלם: מי שואף להיות נגדל? ענה אחד החיילים: אני! התבונן בו נפוליאון וציווה לגדל אותו ולמנותו כבר עקשיו לסגן נגדל, והסביר: שהחיל הזה בודאי יתאמץ למלאות את כל המשימות, והוא עתיד להשיג גדולות למען הצבא. ואמר הצריך הנ"ל, שכל תלמיד חכם שקושה מאמצים להיות "נאור", מובטח לו שיעיץ לתואר "למדן". וכל למון ששואף להיות מגדולי הדור, כמעט מובטח לו שיהיה מן הגאונים, ואם יתמיד במאמציו שנים רבות, ישגי את כל מבוקשו. (ראשית העבודה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ואת חקת התורה: לפי שהשגשג ואמות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה "חקה" נידרה היא מלפני אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י). יש להתבונן מרוע באמת הקב"ה הטיל עלינו מצוה שכיוונו ללא שום טעם והעמיד אותנו במצב שכזה שאומות העולם ישאלנו מה הטעם יש בה? ויבאר המגיד מרובנא על פי משל: איש בוד ועם הארץ עלה לגדולה והתברך בפורטר, ובתוצאה מכך הצליח לשרך את בתו עם בנו של רב העיר. לאחר החופה חש אבי הכלה שאין מחותנו הרב מעניין להאריך איתו בשיחה, ואף משתמש מלחטב חסותו בתירוצים שונים. שאל האיש את הרב: הרי כבר נקשתו ברוך השם מחותניו זה לזה: מרוע הנך משתדל בכל מיני דרכים להרתק ממני? השיב הרב לשואל: נכון הדבר שהנני מחותניו, ועל כך יש מקום להביע השתוממות ופליאה, אך בודאי אינך צריך לתמוה על מה, שאין בינינו שפה משותפת והבנה בעניינים שונים... והגמשה, הקודש ברוך הוא התקשר עם בריה פחותה עם בשר ודם ונתן לו תורה מבורה, ואנו לתומניו חושבים שמכיון שנקשתו מחותניו עם השם יתברך בקבלת התורה, עליו לגלות לנו טעמי המצוות. אך אין הדבר כן, אלא אדרבא עלינו להתפלא איך זכינו שהשם יתברך בכלל התקשר עמנו. ולכן אין לנו בכלל לתמוה מרוע נעלמו מאתנו חלק מטעמי המצוות. (לבוש יוסף אהרן יעקב).

ובל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא: רבינו ה"חפץ חיים" היה אומר, כי כאן רמזה התורה, לרף של האדם. כשם שכלי חרס, אם אין צמיד פתיל עליו, השומאה חודרת לתוכו ומטמאתו. כך האדם, אם אינו שת לבו להחיות פני נצור, בשעת הווייתו, ואינו רואה את החתקן גדר וסיני לשמור לשונה, השומאה בוקעת בו ומטמאתו. (סלי אורח)

באר הקריה שרים כרהי גדיבי העם במחלקי במשענתם ומפדגר מתנה: "באר" היא התורה, "חפרוה", מתעמקים וחודשים וחופרים בהם "שרים" שרי התורה ועמלים בה, הפך בה והפך בה, ברה, קונים את התורה ורוכשים לעצמם, לא רק אלה שלומדים אותה! אלא גם "גדיבי עם", אלה שמתגדבים ומתמסרים להחוקתה והחוקת לומדי תורה. והחוקה יזי שני אלה הלומדים והמתגדבים להחוקתה היא כך אלה הלומדים את התורה הם "מחוקקיה", קובעים דרכי לימוד התורה וההלכות הנובעות ממנה, ואלה התומכים בתורה ולומדיה "במשענתם" הם החוקת התורה, ויש להם חלק טוב בעמלם. (חתם סופר-פריאות לתורה)

וצעק אל ה' וישמע קולנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים פירש רש"י: מלאך זה משה, מלאך שהביאים קודים מלאכים, ואומר ויהיו מלעבים במלאכי הא ליהם (דברי הימים י"ב, טו). ויש לשאול כיצד התפאר כביכול משה רבינו, הקניו מכל אדם, לפני מלך אדום, עד שקרא לעצמו "מלאך". אלא כך היא הנגהת של האדם הגדול, שאף אך עם היותו עניו ושפל, מכל מקום בשעת הצורך, כדי למנוע חטא מן ההולל, ויצא מגדר הלבש גאוה. כן היתה הנגהת משה רבינו ע"ה, אשר לבש גאות בפני מלך אדום והתפאר כביכול כי הוא "מלאך", אשר ה' שלחו להוציא את בני ישראל ממצרים. וכל זאת כדי להטיל אימה על מלך אדום שיתרצה לתת לבני ישראל לעקוב בגבולו, לבל יצאצו לגדוד ולהטלת בורכים בהיסיבם את ארץ אדום. ובתנ"ך זה סיפר בו אלעזר נודדו זצ"ל מטעל על אחד מגאוני וילנא וכמורמו היה זה רבי אבלי פוסוליד, שיצא פעם לשוח בשדה ופגש כפרי אחד שנהג בעגלה אליה קשורים סוס ופרה. נחרד הרב מראה עינו והוליד את הכפרי כי עובד הוא על איסור תורה של בלאי בהמה. אך הכפרי לא שת לבו לאזהרתו. גם לאחר שניסה הרב להסביר לו את חומרת האיסור, עמד הכפרי במרי. אז או לבש הרב ענות ואמר לאותו כפרי: חודד הנך מן הוא המרוב אליך, הרי אני הרב והיתך גדול בוילנא רבתי ושמי הדיך בכל המדינות, ומיד כאשר נניע לזילנא, אכרוי עליך חרם ושמתא. נבהל הכפרי והאלתר התיך את הפה מן העגלה ונטל הדיקעה בידו. הרי לנו שגאון וצדיק, לבש גאות והתפאר לפני הכפרי שהוא "גדול הדור", ובלבד שימנע אותו מהעבירה. (אונים לתורה)

סיפור מההפטרות

ועל הכל...

"פרפראות"

מספרים על עשיר אחד שהיה קמצן גדול, וכל אורח שהגבאי שלח אליו לסעודת שבת היה יוצא רעב כלועמת שבא. מה היה עושה אותו עשיר קמצן? כשהיה מיסב עם האורח היה שואל אותו שאלות באמצע האוכל, כדי שהעני האורח יצטרך לענות לו, וכך יעבור הזמן ויסלקו מהאורח את המנה עוד לפני שהספיק לטעום ממנה. והנה הודמן אצלו עני אחד פיקח וממלח, יודע והוא הודיע לגבאי שיפנה אותו לעשיר ההוא וכבר ילמד אותו לקח... בסעודה שואל העשיר מאיזה עיר אתה, עונה לו האורח מלייפציץ (האורח ידע שאותו עשיר גר שם בעבר), העשיר מתלהב ואומר אני גרתי שם, האם אתה מכיר את פלוני... עונה האורח כן - הוא מת, והעשיר הגדהם קם ממקומו ורץ לספר לאשתו... וביתיים גמר האורח את כל המנה... מניעה המנה השניה ושואל אותו העשיר האם אתה מכיר את אלמוני... עונה האורח: בודאי, היה חבר שלי, אבל גם הוא מת... והעשיר רץ לספר לאשתו... וביתיים האורח אבל סעודה רשינה... וכך זה תת... והו מת... בסוף שואל העשיר: תגיד לי מה קורה פה, כל לייפציץ מתו? מנקה האורח את שפמו משאריות האוכל האחרונות ועונה לו: כשאני אוכל - כל העולם מת! כשאני מתפיל או אומר ברכה כל כמה מיסר יש פה לעבודת ה', כשאני לומד כל העולם מת! כשאני מתפלל או אומר ברכה כל העולם מת. וזה התורה של תלמידי חכם, אתה נכנס לשיבה - כל העולם מת, התחיל הסדר - זה נקרא עומד לפני ה' עד סוף הסדר. תתחלת לברך 'אשר יצר' - אל תתורה, כל העולם מת, מתחילים 'שחרית' - תחזיק ממנו עד הקדיש האחרון, אתה עומד לפני ה', אל תברח! סוף התפילה זה גם חלק מהדפילה, זה הכתוב של התפילה... רבי שמעון פקיסו זצ"ל דיכא לך!

"עניו של טעם"

טעם למה אין עולים לתורה הבן אחד אביו או שני אחים בזה אחר זה. לפי שהתורה נקראת ערות שאמר "ערות ה'" ואין לקרות לתורה שנים הפסולים לעדות (בגלל שום קרובים) זה אחד זה, ומה פסול (שם).

"מפי כתבם"

יודיע שאחת הסיבות שגורמות לאדם שלא ישימה בשמחת חבירו היא הקנאה. כמו שהסביר ביערות דבש, את ההווה והמצוי בבני אדם, שלגבי שאלות בהלכות שבת שבת שחלב ושריפת וכדו', שואל רב ועושה כפי הוראתו. ואפילו אם הרב השריף לו בהמה ששוהה כסף רב, מקבל את הדין ברצון ומנשק ידי הרב, ואילו כשיש לו תביעה נגד חבירו בעניני ממונות, אם יצא חייב בדין, ממטרמר מאוד, ואם אינו בעל דרנה יכול לחשש שהדין טעה, ואפילו לפלוט מילים נגדו חליצה. וצריך להבין מה פשר השינוי הזה. אלא הענין הוא כך, אדם ששרם הניע למידת אהבת רעים, עיקר כנאו מדוע חבירו הרויח ולא למה הוא הפסיד, כי כך טבעו של האדם, שעינו צרה בשל חבירו. אך גם מי שהניע לדרגת ואהבת לרעהו כמך, שאין עינו צרה בנכסי חבירו ואף שמח בטובתו, אף על פי כן עלול להצטער. משום שכשיש לו דין עם חבירו בעניני ממונות נראה לו שהוא אדוק, וכשיצא חייב ומיניח בזה השפלה, שהוא הטעה. אבל האמת היא שאין מקום לקנאה, כי כל אדם יש לו תפקיד להשלים דבר שחסר בעולם, לכן אף אם רואה שתבירו השיג דבר שהוא לא השיגו לא יקנא בו, היות ויש צורך שלחבירו יהיה דבר זה כדי שישלים את תפקידו שניתן לו בעולם, לפי עומק חכמת הבורא ית'. ואור ליעין חכמה ומסריבין ציון אבא שואל זצ"ל!

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן פת שאפה ישראל, בהכשר והוא טהור, ואף על פי כן אסורה באכילה?

תשובה: כתוב בשולחן ערוך י"ד סימן צ"ז: אין לשיך עסה בחלב, שמא יבא לאכלה עם בשר. ואם לש, כל הפת אסור, אפילו לאכלה לברכה... ואם היה רבוי מוטע כדי אכילה בבת אחת, או ששינה צורת הפת שתהא נכרת שלא יאכל בה בשר, מותר. (בחינתך אשתעשע)

ויאמרו וקני גלעד אל יפתח ה' ויהי שמע בנותינו אם לא כדברך בן נעשה: כאשר רבי פנחס הלוי הורבין בעל ה"הפלאה" עלה על כסא הרבנות בפרנקפורט, וישב בראש הדיינים, באה לפניו אשה והתלחנה על בעלה: הוא מחלק את כל רכושו לצדקה וגמילות חסדים והיא מפרדה, שמא תארע תקלה למסרה, והם יאשרו אז ללא פרושה... בית הדין הפרנקפורטאי החליט לקרוא לבעל ולשמוע מה בפיו. לאחר יציאת האשה נכנס לבית הדין יהודי עני: בגדי קרוקים, משני נעליו שלע רגליו נשקפו שני חורים גדולים מאד - פניו מלאי צער: ידיו עור ועצמות משמ מעיניו נשקף הפחד. רחמנות היתה, פשוט, להסתכל עליו. הכירו מיד שעני זה לא בא לבקש נדבות, כי בפרנקפורט התקיימה קהילה גדולה ומפורסמת, ואם יהודי הפך, לא עליו, לעצור, היתה לו תכונה נאמנה למי לפנות להיעזר. אלא מה רצה העני והאביון מבית הדין. היהודי העני הלך בא להתלחן על אחיו - נגיד ובעל נכסים, עשיר ובעל פרנסה מרווחת - שאינו רוצה לעזור לאחיו העני. היתה הוא בעל משפחה גדולה והנו מתיישב לפנות למתנת בשר ודם, מבקש היא את הרב החכם והדיינים שיואלו לקרוא לאח העשיר ולפעול עליו שיגיש לו את עורתו... בית הדין שלח את השמש לקרוא בראשונה את הבעל שאשתו קובלת עליו שהוא מפור את כל רכושו לצדקה ולגמילות חסדים; ואח"כ את האח העשיר, היודע שאחיו, עצמו ובשרו, סובל רעב וצער, ואינו עוזר לו. בית הדין פונה לבעל: אשתך מפרדת שנתך מפרז כל רכושך לצדקה ולגמילות חסדים האם אינך יודע שהדין הוא: 'המבובו אל יבובו יותר מחומש?' מצטדק היהודי: הן לא ידע איש מתי יבוא יומי, והחל אמרו: 'וישבו יום אחד לפני מיתוך' (אבות פ"ב), ונאמרו: 'צדק לפני הדין', 'וישבו' 'וישם לדרך פעמיו'... בית הדין נוכח מיד לראות איהו 'בעל עבירה' לפניו... והלא עבירה לשבת ולהכות לפסד דינו... הגיע תורו של האח האבוקי. הרב שואלו: היתכן, כיצד הנך יכול להתייחס בשיוון נפש לאחך הנוגע ברעב? איפה ה'יוחי אחיך עמך?' ומה אתה עושה עם 'ומבשרך אל תתעלם'? עשיר חייב לעזור לאיש זה, ועל אותו כמה וכמה לאחיו... כאשר האח הקמץ והנוקשה שומע את הטפת המוסר, הריהו מתחיל לגמגם ומנסה להצטרק: שמא, אולי אאריך ימים... אניע לשיבה מופלגת, ולא יהיה לי אז ממה להתפרנס... ואני מפרד שמא אדוקק למתנת בשר... ודם... לכן הוא שומר על כספו ואינו רוצה לתת ממנו לאחרים... בית הדין הפרנקפורטאי לא ידע איהו פסק להוציא על שני האנשים האלה, שטבעיהם נגודים, מהקצה אל הקצה? אחד פרוץ ביותר, הוא מפרד שמא ימות מחר... והשני - אכזר, הוא שרוי בפחד שמא יאריך ימים ולכן הנו שומר על מעותיו. קם הרב החכם, רבי פנחס הורבין ופסק כדלהלן: השיית יעזור לשני האנשים יוצלים ממה שהם מפרחים. האכזר, המצטדק שהנו מפרד שמא יתה מאה שנה, ישמרוה ה' שפחדו לא יתקיים... והפזון, שפיו כל יום רוחווי, כי הוא מפרד שמא ימות מחר יעוררו ה' שפחדו יהיה פחד שוא... וכך היה. האכזר לא האריך ימים, והפזון האריך ימים ביותר, כמו שפסק רבה של פרנקפורט... זמן רב עוד סיפרו בפרנקפורט ובסביבה הקרובה והרחוקה על פסק דין מופלא זה. הכל סיפרו מתוך שמחה ומתוך חרדת יקודש כאחד על חייו ומעשיו של רבי פנחס הלוי הורבין, מחבר הספרים: "הפלאה" ו"המקנה", אחיו הצעיר היה הרבי ר' שמלקי מניקלשבורג. (אש תמיד)

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אם לא יהיה מה שתחפוץ, חפוץ מה שיהיה. (משלי חכמים)
 עושה לשמה, נחשב יותר מאלף שלא לשמה. (ר' יהודה החסיד)
 מי שלא עמל על ביורו ותיקון מידותיו, הרי הוא כסומא שלא ראה אורות מימיו. (הסבא מנוברדוק)

פניני הפרשה

חוקת

עלון מס'

1144

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי חרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

כוונה שלמה

ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול – שואל האור החיים הקדוש מדוע יש צורך לקחת למשה רבנו את הפרה האדומה, ועוד יש להתבונן במה שכתב רש"י בשם המדרש: לעולם היא נקראת על שמך, "פרה שעשה משה במדבר", אפילו פרה שעשו בבית ראשון, בבית שני ולעתיד לבוא, כל פרה אדומה שנעשית בכל הדורות קוראים אותה "פרה שעשה משה". מה טעם הדבר, ומה הצורך שמשה רבנו יתעסק בעשיית הפרה שכל עשייתה נעשתה ע"י אלעזר הכהן?

מבאר האור החיים, שהרי ידוע כי כל מצוה יש לקיים עם כל הכוונות הראויות במחשבה ובמעשה, וללא כוונה, המצוה כגוף בלי נשמה. בענין זה מובא בספר "יסודות נאמנים" בשם הגר"ח מבריסק, כי כל מצוה הנעשית אחרי שמקדימים ללמוד איך לקיימה, נעשית בשלמות יתרה. ועל כן, טרם שמקיימים מצוה, יש ללמוד כל פרט כדי לזכות להבין עיקרם של דברים ולדקדק בהם. משום כך, כאן במצות פרה אדומה שהיא חוק בלי טעם, היה צורך בפעולה מיוחדת כדי לעשותה בשלמות הראויה.

לפיכך נאמר בפסוק "ויקחו אליך", יביאו את הפרה למשה רבנו שיודע את טעמה, ורק הוא ידע לכוון בשלמות. ולפיכך בכל דור ודור כשעושים פרה אדומה, הפרה נקראת על שם משה רבנו, כי ככל אפר פרה אדומה היה מעורב אפר מפרתו של משה, וכך יש בכלול את הכוונה השלמה.

*

מסופר שבעירייה של הגאון רבי ישראל מאיר הכהן מראדין זצ"ל, בעל החפץ חיים, היה רוקח שהיה נחשב הידען הגדול ביותר בתרופות, כי שם לא היה רופא, ולכן הוא שימש גם כמו רופא. כמובן שהוא החשיב את עצמו ולא היה שומר מצוות. נכנס אצלו החפץ חיים בשעה שמכר תרופות ללקוחות, ואמר לו אני מקנא בך שאתה מקיים מצוה כל כך גדולה מכין תרופות ומציל נפשות, הרי כל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, רק תכוין כל פעם שאתה מכין תרופה לקיים מצוה, והרי הרווחת עולם ומלואו. דבריו של הח"ח נכנסו ללבו של הרוקח, והחל מכוין לשם מצוה ומצוה גוררת מצוה, לאט לאט החל לקיים עוד מצוות, עד שהפך להיות שומר מצוות קלה כבתמורה בזכות דבריו של החפץ חיים שהעביר לו את המסר ברכות.

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>האשה היחידה שמוזכר בתורה זמן הפתלקותה מרים הנביאה, כמו שכתוב: "ויבאו בני-ישראל כל-העדה מדבר-צן פחדו הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם" (במדבר כ, א).</p>	<p>הנוסחה שעומדת מאחורי הדחינות היא חיפוש אחר תחושת סיפוק במשימה והימנעות מסבל. כדי להקל את הסבל, בחרו מטלה שאתם דוחים אותה, לדוגמא, סידור שולחן העבודה שלכם. כעת עצמו את העינים, ודמיינו שהשלמתם את המשימה - החדר מסודר להפליא וריח טוב באויר. השאירו את העינים עצומות והרגישו עד כמה הדבר נעים. פקחו את העינים והרגישו את ההרגשה הלא נעימה שיש לכם עם שולחן מבולגן וחדר מלוכלך. גרמו למוח אי נוחות מהדחייה של סידור השולחן, והתחילו בעשייה לשיפור המצב הקיים. ("ע"פ ספר "קוקטייל הצלחה").</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"האדם עומד בין המוות ובין החיים, אפשר לו לרדוף אחר המצוות ויזכה לחיים טובים ואפשר לו לרדוף אחר העבירות ויורש גיהנם, אך על ידי ההתמדה בלימוד התורה והמוסר קרוב לומר שמובטח הוא שלא ילך אחר היצר הרע". ("מגיד חדשות" ח"י עמ' רס"ה)

ויאמר ה' אל משה עשה לך שרף וגו' – הטעם שאמר לו ה' למשה לעשות נחש בדוקא, כדי שלא יאמרו ישראל שהנחש הוא הממית, אלא החמא ממית, והראיה שברצון ה' גם נחש יכול להיות סיבה לחיים, על דרך מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחומוץ וידלק (תענית דף כ"ד ע"א). (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן

מתקדמים אחרה...

הצעירים טובה יותר ואין צורך להתחשב בדעת הזקנים. עונשם החמור בא כדי להחזיר עמוק בלבנו, שיש לבטל דעתנו בפני דעת אבותינו ורבותינו, ואין לסטות מדרכם, גם אם נראה לנו אחרת.

לפני תחילת מסכת אבות, הקדים התנא וכתב "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע" וכו', להזהירנו לבל נתחכם ונאמר שכל ההנהגות המובאות בפרקי אבות מתאימות לדורות ההם, ואילו בדורנו יש לשנות בהתאם לדור. ולא היא אלא הכל התקבל למשה בסיני, ואדרבא כל מי שהוא קדמון יותר, הוא קרוב יותר להר סיני ואמיתי יותר.

*

הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל טס פעם מאמריקה לארץ ישראל. לצדו ישב מזכיר ההסתדרות דאז, ירוחם משל. מדי כמה דקות הופיע נכדו של הרב שהתלווה אליו לטיסה, ניגש לסבו ושאלו ביראת כבוד: "האם סבא צריך משהו, האם הכל בסדר?... מר משל בחן בהשתאות את הנער ולא הצליח להסתיר את פליאתו מן המחזה הבלתי מצוי בעליל בחברה בה הוא חי. נאנח מר משל: "הנכדים שלי, יודעים רק לבקש בקשות. לא שכחו לפני הטיסה להגיש לי רשימת קניות. סבא תקנה וסבא תביא... מי חולם על כזה כבוד?!".

"אסביר לך את ההבדל", גם לו הרב. "אני חיינכתי את ילדי ונכדי, שאנו צאצאי אברהם אבינו, 'האדם הגדול בענקים', שהנחיל את מורשתו לבניו אחריו. במעמד הר סיני קבלנו את התורה, ומאז היא עוברת מדור לדור. בדור שאחרי מעמד הר סיני - העריצו הילדים את הוריהם כאנשים אשר זכו לשמוע את דבר ה' מפי הגבורה ממש. וילדיהם הם, העריצו אותם על שהכירו את אלו שעמם דיבר ה', וכך השתלשל הדבר מדור לדור. ילדי ונכדי מכבדים אותי כאדם שזכה להיות מקושר עם ענקי הרוח בדור הקודם. לעומת זאת, אתה חיינכת את ילדיך ונכדיך על פי התאוריה הבאושה של דרווין, כי החיים הם תוצאה של אירועים מקריים, ומוצא האדם מן הקוף, ואם כן מדוע שיעריכו אותך? הרי אין אתה בעיניהם אלא חוליה המקשרת בינם לבין הקוף... אתה מקורב אל הקוף שטיפס על העצים בג'ונגל, ואילו הם מושלמים יותר ממך. אדרבא, אתה חייב בכבודם...". ומר משל נאנח בשנית...

מכיון שכל חכמת התורה נדלית מאשר קבלנו במתן תורה, הרי שחכמת התורה שונה במהותה לגמרי מכל חכמה אחרת. בחכמת המדע למשל, בכל עת מתגלות עובדות חדשות הדוחות תיאוריות ישנות, עד שנחשף ממצא מרעיש שמותיר את כל המדענים פעורי פה ומוביל אותם למסקנות אחרות, וגם הן תחזקנה מעמד עד שאחרי כמה שנים יתעורר איש-מדע אחר, וינפץ את אותה תפיסה. כך מתגלגל לו עולם המדע במשך מאות שנים, כשהכלל הוא - ככל שהמחקר חדש יותר, כך הוא מתקרב לאמת.

בחכמת התורה לעומת זאת, הדברים פועלים בדיוק בכיוון ההפוך. ככל שאנו מתרחקים ממעמד הר סיני שבו ניתנו הדברים בצורה המדויקת והאונטית, אנו מתרחקים יותר מהמקור. לכן ככל שמדובר בחכם שקרוב יותר לדור מקבלי התורה אשר קבלוה מפי הגבורה, יפה מעלתו וכוחו גדול, באשר קרוב הוא יותר אל מקור האמת. למעשה, מבחינה תורנית, העולם אינו 'מתקדם' אלא מתרחק.

ובאמת רואים בחוש עד כמה עמוקים דברי הראשונים, ועד כמה הצליחו בדבריהם הקצרים לכלול את כל פלפולי האחרונים, וזאת משום שהם קרובים יותר להר סיני, ומי שיונק מן השורש, מצליח לכוין יותר לדעתה של תורה. מסיבה זו, בחכמת הנצח תמיד מבקשים ליישב דברי הקודמים, כי הם קרובים הרבה יותר מאתנו למקור, וקשה לומר שאנו מבינים טוב מהם.

*

הירושלמי (גיטין פרק א' הלכה ב') מביא טעם למותם של נדב ואביהוא, משום שהורו הלכה בפני רבם. אפילו שלדעתם זו הלכה פשוטה שמצוה להביא קטורת מן ההדיוט, ככל זאת לא היה עליהם לעשות מעשה עד שישאלו. ועדיין צריך להבין, מדוע על כזה חטא - נענשו בעונש כל כך נורא?

לומד מכך הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל שהזהירות לא להורות בפני הרב אינה מילתא זוטרתא, אלא היא אחד מיסודי היסודות של עם ישראל, ושרשה בכך שהרבנים הזקנים הנם כאמור קרובים יותר למעמד הר סיני והם יודעים לכוין לאמתה של תורה. נדב ואביהוא, בכך שהורו הלכה בפני רבם, ביטאו כי דעת

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

שיחה מאחורי הכותל

"האם שמעת מישהו מדבר כאן?"
"לא שמעתי דבר" השיב אילפא.

בגמרא במסכת תענית (כ"א ע"א) מסופר על שני החכמים אילפא ורבי יוחנן, שעל אף עניותם ישבו בבית המדרש ולמדו תורה, עד שאול הכסף מביתם והחליטו לעסוק במסחר, כדי להחיות את נפשם.

הבין רבי יוחנן שאליו מכוונים הדברים ומזלו עומד להאיר. קם ממקומו ואמר לאילפא: "חזור אני לבית המדרש ללמוד תורה, ובכך אקיים מה שנאמר 'כי לא יחדל אביון מקרב הארץ' (דברים טו, יא)".

בדרכם, פנו לאכול בסמוך לכותל רעוע בצד הדרך. והנה לאזנו רבי יוחנן הגיעה שיחה בין שני מלאכי השרת. "הבה נפיל את הכותל על שניהם ונקברם חיים, לפי שמניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה!" אמר מלאך אחד לחברו, אך המלאך השני סירב: "לא נעשה זאת, כי אחד משניהם עתיד מזלו להאיר ועדיין לא הגיע זמנו למות".

נפרדו השניים זה מזה. אילפא פנה לעסוק במסחר, ורבי יוחנן חזר לעירו ללמוד תורה. והנה לא חלפו ימים רבים ומשרת "ראש הישיבה" התפנתה. לתפקיד הנכבד נבחר רבי יוחנן, ומלבד תורה וכבוד זכה גם בעושר רב.

נבהל רבי יוחנן מאשר שמע, ושאל את אילפא:

☺ זה לא חנוכה! ☺

עם כיבוש צרפת על ידי גרמניה במלחמת העולם השנייה, הבינו בני משפחת מילר שעליהם להימלט בהקדם מעירם אנטוורפן מפני הצר הצורר. יעד הבריחה היה שווייץ שהייתה מדינה ניטרלית. ראש המשפחה סיכם עם מבריחה, שילם לו סכום נכבד, וזה מצדו סידר את המסמכים המזויפים. טרם הבריחה ציירה עליהם המבריחה שלא יקחו איתם מזוודות, אלא רק תיק יד, כדי שלא לעורר חשד.

לאחר שעברו את מעבר הגבול הראשון בהצלחה, הורה להם המבריחה למפור לידי את התיק הקטן כדי שהוא יעבירו בלי לעורר חשד, והסביר כי הוא עושה זאת עבור בטחונם.

בלב כבד, מסר לו אב המשפחה את התיק, ובחסדי ה' הבריכות עברו בשלום, והם הצו את הגבול השני וחגיעו לשווייץ.

אולם למרבה הפתעתם המבריחה נותר עם התיק בצדו השני של הגבול ולא עבר איתם. הלה היה בטוח שבתיק נמצא כל רכושם של המשפחה שהבריחה, כדרך הבורחים שמוכרים את רכושם וקונים בו יחלומים וזהב. מה שהאיש לא ידע הוא שליהודים יש דברים חשובים יותר מאלפי זהב וכסף, ובתיק יש אוצר מסוג אחר...

כשחזר המבריחה לצרפת דרך מעבר הגבול, עצרוהו החיילים הגרמנים וחקרו אותו: "מה יש לך בתיק התיק?". האיש השיב בביטחון: "כסף". החיילים הורו לו לפתוח את התיק, ובתוכו התגלו טלית ותפילין.

השומרים שהיו בטוחים שמדובר ביהודי, ירו בו במקום...

☺ חנוכה חנוכה אפילו... ☺

לכל אחד חשוב משהו אחר – ליהודי חשוב טלית ותפילין יותר מאלפי זהב וכסף...

מגילת עשה (ירית עוזן פניני הרשעה) / מכתבים למערכת

בעלון מס' 1137 נשאל מרן ראש הישיבה הגר"מ מאזוז שליט"א בזה"ל: ראיתי באיזה ספר שאסור לנשק נפטר ויש בזה סכנה גדולה ע"פ הקבלה. ולכאורה כך נהג יוסף, כמו שכתוב "ויפול יוסף על פני אביו ויבך עליו וישק לו" (בראשית נ' א')? והשיב: זה הקשיתי בילדותי. ושוב תירצתי ע"פ מאז"ל "יעקב אבינו לא מת" (תענית ה' ע"ב). עכ"ל. ויש להאיר שזכה לכיין בזה לאור החיים הקדוש שם. בכרכה, יצחק חותה, בני ברק

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר 'מקור נאמן' ח"ג שנתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: השבתי על אפשרות לקחת אברך שילמד עמי בביתי במשך שעתיים – שלוש בכל יום תמורת תשלום של 1,000 ש"ח. האם מותר לשלם לו את הכסף ממעשרות?
תשובה: מותר, ומצוה.

שאלה: האם יש בעיה למכור כלב?
תשובה: אין בעיה. רק בתנאי שהכלב יהיה קשור ולא יזיק לאחרים.

שאלה: האם יש חשש לקרוא לתינוק בשם אדם שנפטר בקיצור שנים בתור שם שני?
תשובה: בתור שם שני אין חשש (על פי דברי הגאון מוילנא, הובא בספר עליות אליהו בהערות אות נ"א). ועיין בספר רוחות מספרות (בסופו) ובספר זוכר הברית (סי' כ"ד אות ח' וט'). וע"ע בשו"ת מהרש"ם ח"ו יו"ד סי' קי"ב). ובשו"ת יביע אומר ח"ד (אה"ע סי' יו"ד) הביא משו"ת הרמ"ן חיו"ד (סי' פ"ז) שאין העולם מקפידים על זה, ודלא קפיד לא קפדי בהדיה וכמבואר ברש"י דה"י א' (ג' ו') שדוד המלך קרא שם בניו אלישמע ואליפלט בשם אחיהם שמתו. ע"ש. ומ"מ כיון דנפיק מפי הגר"א ודאי השומע לעצה חכם. ויש לרמוז: יקום על שם אחיו המת (דברים כ"ה ו'), יקום ר"ת יסורין קשים ומרים (ב"מ), לומר שאם יקראו אותו בשם אחיו המת, יסבול הרבה. וידוע שהז"ל פירשו יקום לנחלה ולא על שמו ממש, והראיה מבועז שלא קרא לבנו מחלון על שם המת אלא עובד. וכן בתורה (בראשית ד' כ"ה) "ותקרא את שמו שת כי שת לי אלקים זרע אחר תחת הבל" וגו', ולא קראתו הבל.

שאלה: יהודי שנקרא על שם סבו שנהרג במלחמת העולם השנייה בגיל 32, וכעת כשהוא בגיל 50 הושש שנקרא על שם אדם שנהרג בגיל צעיר. האם יש צורך שיוסיף שם?
תשובה: אם הוא מרגיש בטוב – אין צורך, יאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים.

שאלה: בחור שנקרא "בנציון", ונודע לו שנקרא על שם דודו שנפטר בגיל 14 בתאונת דרכים ל"ע. האם כדאי כעת להוסיף שם?

תשובה: "בנציון" זה שם שמסוגל לאריכות ימים. כן כתב מרן החיד"א בספרו שם הגדולים (מע' גדולים בקונטרס אחרון אות א') וז"ל: ראיתי שכתב אחד קדוש בכת"י משם ירושלמי שמי שמתים בניו, יקרא לבנו אשר יולד לו בן ציון ויחיה. ע"כ. (וראיתי כתוב בשם הרב"צ קואינקה ז"ל דליתא בירושלמי רק הכוונה ששמע בן מיהודי ירושלמי. והוא רחוק). רק אם אינו מרגיש טוב ח"ו, יוסיף שם.

חידת השבוע

היכן מצינו "פסח שני" שאינו תאריך?

הפתרון: מסכת פסחים נקראת כך בלשון רבים (בשונה ממסכת שבת, ראש השנה, סוכה, מועד קטן ותענית שכולן בלשון יחיד), כי הראשונים חילקו מסכת זו לשני חלקים: עד פרק מקום שנהגו נקרא פסח ראשון כמופיע בגמרא שלנו בסוף פרק רביעי: "הדרן עלך פסח ראשון וסליקא לה פסח ראשון", ומשם ואילך נקרא "פסח שני". ואחר כך חיברו את שניהם וקראו לה "פסחים". (כך כתב מרן הגר"מ מאזוז שליט"א בהסכמתו לספר "ברך ישראל" ח"ד).

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה ה"יו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

היא היקעה לחנות - ובקלה אינגו. "מסתמא יהי צריך ללכת רגע - תכף ישוב" חשבה. דבר תורמאלי שקוריה, המתניה ואינו חוזר חכמה שעה, שעה וחצי - עד שתיים-עשרה! והנה הוא הגיע.
"איפה היית? לא רציתי היכן לחפש, דאגתי לך כל כך!" - התאוננה.
"מה פרוש איפה הייתי? כל יום זה כך. כאן ממול יש בית כנסת, מתקנים שעור ולומדים תורה מעשר עד שתיים-עשרה - אני שם".
היא תפשה את הראש, "וכי צאת ממדתך, חסרת משגעים אנכי? באמצע היום! תראה מה הולך כאן! הכל חי ותוסס, אנשים מרויחים, עושים כסף ופרנסה, ואתה סוגר בעצמו של יום!" החלה לעשות סקנדל "וכי ידוע לך כמה קונים היו כאן היום והלכו לדרךם בפתי נפש?" צעקה בסערה.
"רגע רגע", פנה אליה, "לא לצועק, הרגע, יל מי משהו להגיד לך".
ג' בסדר".

"רצוני לשאל אותך שאלה: מה היה אם במקום לבוא לכאן בעשר רובע, היית מקבלת שלטון הבינה, כי רחמנא יצלן בעלך קבל ארוע, וקלחו אותו לבית החולים. ודאי היית ממנהרת לבית החולים, מתרוצצת במקום לקום, שפול נמרץ וכי, אחר חצי שעה או שעה מודיעים לך בחוץ שיברוך דין האמת, הוא כבר לא חי... וכי גם אז היית נכנסת וצועקת לעמתי: 'האם מצאת לך זמן עשוק, באמצע היום, למות, וכי קעת מתיים? תעשה את זה בשש, בשבע בערב, ראה מה נגשה בחניות הסמוכות עושים כאן סקני!...' היית מבנה כי ה' ישמר - הוא מת! מה אפשר לעשות".
"ובכך", סים הפעל את דבריו, "מה אפשר לעשות, משעה עשר בבקר עד שתיים עשרה - אני מת! [אדם כי ימות], ומה אכפת לך כי בשתיים-עשרה אני קם בתנית המתיים!..."
פלאי פלאים.

לכרת את הסרנים

כבר ידוע שההצלחה הגדולה ביותר היא דווקא כשיש קביעות של מלוד. יש מדרש, שלא ראיתי במנים אבל שמעתי מרבי אליעזר גדוק סורצין וצ"ל שהיה בשעתו מנהל בחיידר תשכ"ה, הוא ספר את המדרש כך:
מה עושים הצידים כדי לתפס את הצבאים? הציבי מרי יודע לרוץ, וכאשר רודפים אחריו הוא רץ יותר מהר מכל החיות, ואל קל לתפס אותו. אז יש לצדידים פטגנו, הם מכונים אה הריצה אחרי הצבאים לכוון היער. הצבאים בורחים ובורחים, נכנסים ליער המלא בעצים וכיון שיש להם קרנים גדולות, אחר כמה מאות מטרים הם מסתבכים בקרניהם בעצי היער ואפשר לצוד אותם.
כך מביא המדרש, כמוכן שזה משל, אבל עם חוזק גדול. ממשיך ואומר המדרש: פעם אחת הצבאים האלה התבוננו: מה הולך פה, בסוף אנחנו נתפסים למרות שאנחנו יודעים לרוץ כל כך טוב כיון שבייער אנו מסתבכים. זאת אומרת שהיער הוא החיובי שלנו, זו המלכדות. אז צריכים עצה להפטר מהיער. כי אם לא יהיה יער, לא יתפסו אותנו.
ערכו אספה. נעמדו זקני הצבאים ואמרו: "היית ונבחנו לראות כי היער החיובי שלנו אין ברה, צריכים לחתך את העצים שבייער. אשר על כן אנו נותנים פקדה שכל צבי ירח גרון ויחנה לפחות עץ או שנים-שלושה ביום, כך בסופו של דבר נחסל את כל היער".

הצבאים שמעו בקולם החלה לחתך את היער. חותכים עץ ועוד עץ. חולף שם השועל, ומתענו: "מה אתם עושים? מדוע פורטים עצים, לשם מה?" ספרו לו את כל הספור: היער הוא המלכדת שלנו, ואשר על כן זקני הצבאים נתנו פקדה לחתך את היער.
עמד השועל ואמר רבוב: "טפשים שבכמותכם, וכי תצליחו לחתך את כל היער! ביער יש רבבות עצים, כמה תחתכם וגם אם תצליחו לחתך כמה אלפי עצים, בינתיים יתפסו אתכם, ועד שתקצצו את כל היער בינתיים העצים השונים יגדלו בחזרה... אם כן מה הרוחנתם? וכי אלו העצות שהם נותנים לכם, תגידו לקונים שלכם: לרוץ אתם יודעים

חקה חקמתי, גורה גורתי

זאת חקת התורה (י"ב)

הרב חיד"א מביא מהמדרש, שמשנה רבנו ע"ה בהיותו במדבר, יום אחד קאבו לו השנים, היה קשה לו הלמוד אבל התגבר הקב"ה היה מתגלה אליו כל יום ולומד אתו.
באותו יום שקאבו לו השנים, שאלו הקב"ה: משה, מה יום מימים: איך נראה כמו בכל יום!
אמר משה לקב"ה: "ה' אלקים אתה דעת", לפניך ה' גלו כל תעלומות, וכי אני צריך לומר לך?
אמר לו הקב"ה: בכל זאת, תאמר לי, תתפלל אלי.
אמר לפניו משה: רבנו של בך, כואבות לי השנים, תרפא אותי. שאלו הקב"ה: ומדוע עד עכשיו לא אמרת?
אמר לו משה: אתה הבאת עלי את הכאב, מי יאמר לך מה תעשה ומי יאמר לך מה תפעל?
אמר לו הקב"ה: אף על פי כן, רציתי שתתפלל אלי, אני אוהב לשמע את תפלת הצדיקים. ועכשיו, לך למקום פלוגי בשדה, כח לך עשב זה וזה, תשרה אותו במים, ואחר כך תשים אותו על השן הכואבת ותתרפא.
הלך משה רבנו ומצא את אותו עשב, שם אותו על השן והתרפא.
עברה שנה. באותו תאריך בדיקו, שוב קאבו למשה רבנו השנים. אמר: למה אתה שרירי כלפי מעלה, לפנות שוב אל הקב"ה ולבקש רפואה? הלך וחפש בשדות, מצא את אותו עשב, לקח אותו ושם כפי ההוראות שקבל בשנה שעברה - אך הפעם לא הועילה התרופה מאומה. הכאבים החזקים עדין תקפוהו בעו.
נגלה אליו הקב"ה, שאל אותו: משה, מה ארע לך?
אמר לו: הלא יודע אתה, כואבות לי השנים.
וימה עשיתי?
לא רציתי להסיריך אותך, ועל כן נשלתי את אותו עשב שהשתמשתי בו בשנה שעברה, ושמתו אותו על השן, אך לא הועיל לי.
אמר לו הקב"ה: כלום חושב אתה שהעשב מרפא? אני מרפא! אז אמרתי לעשב שידיפה אותך, והעשב עשה את מה שאמרתי לו. עכשיו לא אמרתי לו לכן לא רפא אותך.
זהו הענין של פרה אדמה. עלול אדם לשאל: וכי הפרה יכולה לעשות משהו? יש בה סגולה כלשהי? ועוד שמצד אחד היא מטהרת את הסמאים, ומצד שני מטמאת את השוורים, לכן אומר הקב"ה: "חקה חקמתי, גורה גורתי" - אני זה שקבעתי שהיא מטהרת, אני זה שקבעתי שהיא מטמאת, "ואין לה רשות להרהר אחריה".

עכשו אני מת, אחר כך אחר לך לחיים...

(רב בן ציון מוצפי שליט"א - דורש ציון)

זאת התורה אדם כי ימות באהל (י"ב)

על פסוק זה, "אדם כי ימות באהל" - "אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה", אמר ה"פא תיים" דבר פרקטי כל כך. תבל את דבריו במעשה:
היה יהודי שהחליט: "עד כמה אני חיב לעשות לעולם הזה? נכון גם כן משהו לעולם הבא", נג, מה עושים? חיב לעצמו: "בבית הכנסת הקרוב מתקיים שעור בין עשר לשתיים-עשרה בבוקר, אלך לשם".
טוב, מה עושים עם החנות? התחילו הספקות. "אבל אני מוכרח לראג לתכלית. אני הולך לשעור ויהי מה!" החליט, זהו.
כך עשה. שבועות וחודשים, ולא נודע דבר לאיש ממשפחתו.
יום אחד בשעה עשר וחצי בבוקר, אשתו היתה צריכה לשוחח אתו.

יותר טוב מכלם, אבל שכל אין לכם!"
הם שמעו את השועל מדבר בכזו בהירות, אוי, אָמרו לו לשועל:
"אָנָּא, תן לנו אתה עצת הוֹגֵנֵת".

- "בבקשה, הצידים הרי רודפים אחריכם, מעניינים לתפס אתכם, ואינם יכולים, ולכן מכינים אתכם לכינון היער. שם הפרגים מסתבכות וְשָׁם אַתֶּם נתפסים. אֲתֶן לָכֶם עֵצָה: מִיֵּד כְּשֶׁאַתֶּם מגיעים ליער, דַּבֵּר ראשון - בעץ הראשון שאתם נכשלים, תנו מכה לקרן, תשבר הקרן האחת. תגשו לעץ השני, תתנו מכה לקרן השני וגם היא תשבר, וְאֵז תיכילו לרוץ בחפשיית, וכבר אין לכם שום פחד מפחד הצידים. ובקצרה: הַיַּעַר אין אֲפִשְׁרוֹת לַחֲתוּךְ, הַדְּרֹךְ היא - לַחֲתוּךְ אֶת הַפָּרְגִים!"

הַמְּשַׁל, אומר המִדְרָשׁ, אָדָם בא ואומר לעצמו: יש לי כל כך הרבה סרודות, אני זקוק לזה ולזה, אני צריך כך וכך. בודאי, רק אֲסִים אֶת הַחֲתוּךָ שֶׁל פְּלוֹנִי וּמִי אֶצְרֹף לְשֹׁעַר בְּמִשְׁנֵי הַרֵי כַּעַת אֲנִי לִפְנֵי חֲתוּךָ שֶׁל הַיַּלֵּל, אַחֲרֵי הַחֲתוּךָ וְהִשְׁבַּע בְּרִכּוֹת־ אֶקְעֹב חֲבֵרֵי אֶלְמָד לְלַמֵּד כֵּל יוֹם. מִיֵּד כְּשֶׁאַסִּים אֶת הָעֵנָב חֲשׁוֹב יְהוָה בְּסִרְוֹ...

שׁוֹשֶׁה, וְכִי הַעֲנִינִים וְגִמְרוּ? כֹּאשֶׁר יִסְתִּים הָעֵנָב הֵנָּה יִתְחִילוּ חֲמִשָּׁה עֲנִינִים שֶׁלֹּא חֲשַׁבְתָּ עֲלֵהֶם. וְכֹאשֶׁר יִסְתִּמוּ חֲמִשָּׁה, יִתְחִילוּ עֲשָׂרָה, וְאַחַר כֵּךְ גִּיעוּ עוֹד עֲשָׂרָה, וְלִעוֹלָם לֹא תִגְמַר, הַסְרָדוֹת לֹא יִסְתִּימוּ. אִם כֵּן מִה הַעֵצָה: לְהִבִּיא לְכֶךְ שֶׁהַפָּרְגִים - הַסְרָדוֹת - לֹא יִפְרִיעוּ לָךְ וְלֹא יִסְבְּכוּ אוֹתְךָ בְּשִׁבְךָ שֶׁלֶחֶם.
עֲלִיךְ לַחֲלִילִית שֶׁכְּשֶׁמִּגִּיעַ זְמַן לַמּוֹד הַתּוֹרָה - בְּשִׁלִּים כֵּל הַסְרָדוֹת, לֹא שִׁרְרִיו וְלֹא קִמְיוֹ, וְאֵז תִּצְלִים.
כִּי כֹּאמֹר, לְבַסֵּל אֶת הַסְרָדוֹת עֲצֻמוֹ - אִין כּוֹן מְצִיאֹת.
"אָדָם כִּי מוֹת בֹּאֵהוּ" - אִין הַתּוֹרָה נִקְנִית אֶלֶּא בְּמִי שֶׁמְמִית עֲצֻמוֹ עֲלֵיהִי".
בּוֹמְנֵי הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת הַכֵּל בְּסֵל וּמְבַשֵּׁל, כֵּל הָעוֹלָם מֵת.

מס הכנסה בחנותו של ר' דוד גליק

הודו יקור הרב ר' דוד גליק ז"ל, היתה לו חנות של 'ספטים' מול איצקוביץ. מדי יום לקראת השער [של רבי שמחה קסלר זצ"ל] היה נוהל את החנות והולך ללמד.

ערב אחד, רבע שעה לפני השעה, נכנס אדם ואמר לו כי יש לו כמה עסקאות, ורצונו לקנות כך וכך ספטים שונים (הוא מצפה קירות של מוסד שלם וכדו').

"רגע אדוני, יש לי בסך הכל רבע שעה, ואני רואה שאתה הולך על גדול ורבע שעה לא תספיק. אני מבקש ממך, תעשה את זה מחר".
"לא! לא! תן לי! התמנן האיש, לא שמת להפְּרֹזְתוֹי של ר' דוד והתחיל את הבינועס. הוריד לעצמו גלילים, והִרְאָה כי הוא רציני ומתבונן לעֲרֹךְ קְנִיה רְצִינִית, חֲתִיכָה הַרְאוּהוּ לְהַמְכִּיב...
טוב, השעה התקיימה..."

"אתה זוכר מה אמרת לך, בשעה ששב אני סוגר?" אמר לו ר' דוד.
"מה אתה מאיץ בי סתם, זו קנייה דחופה, עזב אותי".
"אני סוגר!" הכריז ר' דוד.

הקונה עלה שוב למעלה והוריד סליל, בחר ספס בארץ חמשים מטר ועוד מצבע אחר, "אני זקוק לעוד כמה צבעים".
השעה ששב הגיעה. "אדוני, סוגר את החנות!"
"רגע, מה אתה עושה לי בשום אופן!"
"טוב, אתה יודע מה, אני רואה כי רק לבחור גונים וצבעים יסח לך עוד שעה, אם כן, לא אכפת לי, סח את המפתח, השאר בחנות, תעשה כבתוך שלך, תבדק, תמדד ואני אשוב בעוד שעה וחצי, כי לשעור של הרב שלי אני הולך בכל מחיר..."

"מה פתאום אתה נוהג לי מפתח?" (הוא הרי לא מכיר אותו כלל), הביט עליו בצורה משונה, "אתה הולך להשאיר בדי את המפתח?" (הרי אפשר לרוקן את כל החנות ורצא בשן ועין). אך ר' דוד כבר בדרך החוצה, "אני הולך לשער", הושיט לו את המפתח.
ר' דוד יוצא, עולה על האופנים בחוף כדי לנסע.
כאשר עלה לאופנים, האיש דלג אחריו.
"הלן, רגע אחד!" קרא.
"אין רגע, אני נוסע, זהו".

"לא, רק רגע ממך על השעון",
"טוב, מה אתה רוצה?"
"אני לא קונה שום דבר, אני מִמַּס הַכְּנֶסָה לְבִקְרַת לְבָדֵק אֶת

נאמנותה, ורצוני להגיד לך: אדם ששבביל לא להפקיד שיעור מוכן להסתפל כל כך, לומר עד כדי כך, וגם לתת לי את המפתח, אין לי עליך בקורת, אני רואים שפהל חלק. כל הכבוד לך!"

(רבי ראובן קולונשיין זצ"ל - יחי ראובן)

הבחינות לתאר וקבלתו

זאת התורה אדם כי ימות באהל (י. יח)

שח רבי חזקיהו ממשקובסקי שליט"א:

היה פעם בעל תשובה מוקדם ששמע ספורים על מרן שר התורה רבי חיים מניבסקי זצוק"ל, ושאל את החברותא שלו: "איך זה יתכן שאדם כל כך גדול יהיה כל כך מקפד, שלא שומע ולא רואה מה שמסביבו?"
"קבלת פעם תאר אקולמיה?" השיב לו בשאלה.
"ודאי", השיב. "ולא רק אחד אלא כמה תארים".

"איך קבלת אותם?"
"יש בחינות. בחינות קשות מאד. וברוך ה' הצלחתי בהן".
"תאר לי, איך היית נראה אצלך יום לפני הבחינה?"

"לא היה שךך לדבר אתי. אשתי דברה אלי, ואני אפילו לא שמעתי. לא שלא התיחשתי אליה, אלא פשוט לא שמעתי אותה; גם לא את הילדים. כלם ידעו שבימים שלפני הבחינה אין מה לנסות לדבר אלי. הייתי במתח נורא, הייתי מחששם לא ידעתי להיכן אני הולך, מה אני מדבר, ומה אני אוכל..."

"אצל רבי חיים ככה זה כל יום! הוא חי בהרגשה שיש לו מחר בחינה, והוא צריך לדעת את הכל..."

"אז איך הוא חי? לא שךך לחיות בכזה מתח..."

"איך אתה היית נראה ביום אחרי שקבלת את התארה?"

"אוהו..." הייתי מאשר ושמת. רגוע ונחמד. יכלו לדבר אתי על כל מה שרצו..."
"אצל רבי חיים ככה זה כל יום! הוא חי בהרגשה שבכל יום הוא גם קבל את התארה!"

*

ראש כולל חשב ספר, שפעם ראה את רבי חיים הולך ליד קוקה קולה והבין שיש דברים בגו.

נגש אליו ושאל אותו: "מה הרב מחפש? אולי אני יכול לעזר". השיב לו רבי חיים: "אני לא יודע איך הגעתי לכאן... יצאתי מהבית, חשבתי בלמוד, ומתאוס אני מוצא את עצמי כאן..."

ראש הכולל הציע ללוות אותו לביתו, אך רבי חיים סרב בתוקף ואמר לו שאינו רוצה להסריחו בשום אופן; ראש הכולל העלה הצעה: הוא ילוך את הרב עד הרחוב הראשון שהרב מכיר, ומשם - הרב ילך לבד. רבי חיים שמח להצעה ונענה לה.

וראש הכולל ספר שהרחוב הראשון שהוא הכיר היה רחוב רשב"ם ששם גר...

*

ספר רבי יעקב שכטר:

זכרתי בהיותי נער בישיבת פוניבז', שדידי, בנו של הגאון רבי בן ציון קלמן, היה אצל מרן הסטפילר באיזה ענין צבורי. הסטפילר הורה שצריכים לדבר עם עסקן פלוני בשלפון, וכדי שיהא אמינות לדברים, שיאמרו לרבי חיים שהוא ידבר עם העסקן ויאמר את הדברים בשלפון בשם אביו.

הלכו לרבי חיים, והוא הלך עמם לאיזה בית שיש בו שלפון. כמובן שלא היה לו משג איך מתקשרים. מישהו אחר התקשר והעביר לו את השלפון. כשהחלו לדבר בצד השני הוא נבהל ואמר: 'זה כמו כשוח'... והחזיר את השלפון למלואים, ואמר להם: 'תאמרו לפלוני שאני כאן ועומד לרדכם בשליחות אבא'."

(מתוך אור - פני הגר"ח מניבסקי - ספר חדש!)

איני מליני מתיקה

מלוקט מספר

'מתיקות התורה'

מוסר השכל ולקח טוב ואמרות חיווך הנלמדים מתוך פרשיות התורה מלוקטים מפי סופרים וספרים ככתבם וכלשונם

פרשת חקת - גליון ל

והנה ידוע הוא השטן הוא המגיד פשע (כ"ב טו, א), וכמו שאנו מקיימין מצות חוקיים בלי טעם ואין אנו משגיחים על השטן המשיב מה טעם, כך במדה כנגד מדה מהראוי שלא להשגיח על המגיד פשע ובלי שום טעם להצדיקינו במשפט כמובן, וזהו שאומרים 'באין מליין יושר מול מגיד פשע', ואין שום טעם להצדיקינו במשפט, 'תגיד ליעקב דבר חק', חוקה היא, וצדקנו במשפט בלי שום טעם, כמו המצות חוקיים הנ"ל שאנו מקיימין בלי שום טעם, והבן. דברי ישראל, כללי דאורייתא ב, עמי רחין, ובבנ"ש, תשרי, ג, יום תרועה

באין מליין יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חק, חוקה היא, וצדקנו במשפט בלי שום טעם

זאת חקת התורה (ט, ב). לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה, לפיכך, כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה, ועינין שם במדרש (תנחומא משפטים ז) מנה עוד כמה מצות חוקיים שהיצר הרע משיב עליהם, כגון מצות ציצית, מצות יבמה וכו', עי"ש.

עובדות וסיפורי צדיקים

פרה אדומה הוא ענין סוד של 'איני יודע', ומוזה יכול כל אחד לבוא לישועה

זאת חקת התורה (ט, ב). לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל, לומר מה המצוה הזאת, ומה טעם יש בה, לפיכך, כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (רש"י מתנחומא):

פעם אחת בשבת פ"ר פרה, סיפר הר"ק ר' העניך מאלכסנדר זי"ע את המעשה שהיה בשנים קדמוניות, אשר בישוף אחד גזר ואמר שרוצה לעמוד על הויכוח עם היהודים, והכינו זמן על יום המוגבל שיבא אחד בשליחות היהודים לעמוד עמו על הויכוח, ואם היהודים ינצחו דמיו בראשו לעשות עמו כרצונם, ואם הבישוף ח"ו נוצח, יעשו עם היהודים כרצונו להרוג ולאבד ח"ו, וגזרו היהודים צום ובכי ומספד, ובא איש אחד פשוט מהמוני עם ואמר אל היהודים שאל ידאגו כלום, שהוא יעמוד על הויכוח עם הבישוף, ובעושהו"ת תהיה תשועה גדולה, והנה הבישוף הכין בימה על זמן המוגבל, וקיבץ כל מלכים ושרים שיעמדו גם המה לשמוע הויכוח ומי יזכה בדיון.

שאל את הבישוף בעת הויכוח עם היהודים, מה פירוש התיבות 'איני יודע' והשיב 'איך ווייס נישט'

ויהי ביום המוגבל הבישוף היה עומד על הבימה וכמה אלפים עומדים סביבו לשמוע מי ינצח, ויבא האיש יהודי פשוט מהמוני עם הנ"ל ושאל שאלה להבישוף לאמר לו הפי' של 'איני יודע' והשיבו הבישוף 'איך ווייס נישט' [אני לא יודע], ויהי כשמעם כל העומדים סביבו שהבישוף אומר בפה מלא איך ווייס נישט דחפדו מעל הבימה והרגוהו, כי הם לא היו יודעים שהפי' של איני יודע הוא 'איך ווייס נישט' בלשון אשכנז, רק שהי' סוברים בדעתם שהבישוף אומר איני יודע לפרש לכן הרגוהו.

ואח"כ היו שואלים לאיש הנ"ל וכי עלה על דעתך דבר כזה בדברים אלו לנצח את הבישוף, והשיב שהוא קרא בעברי דייטש וראה שכתב שם על 'איני יודע', איך ווייס נישט', ואם העברי דייטש לא ידע בודאי הבישוף הזה טמא ומטומא לא ידע. ועל מעשה זו אמר הר"ק דראנו שמן 'איני יודע' בא ישועה גדולה לישראל, ופרה אדומה הוא ג"כ ענין סוד איני יודע, ויכול כל אחד ואחד לבוא לידי ישועה ע"י ענין הנ"ל, והבן כי עמוק הוא.

שיח שרפי קודש עדי"ת שבת מועדים, עמוד רכה, אות ג

עצה כנגד המפריעים שיעמיד עצמו כאילו מת ואי אפשר לפנות אליו

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד). אין דברי תורה מתקימין אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות סג, ב):

ובאמת תמוה, הלא כבר נאמר (ויקרא יח, ה) וחי בהם, ולא שימות בהם (וימא פה, ב). ונבאר דברינו על פי משל, לסוחר גדול שהיו נוהרים אליו קונים, לא רק מעירו אלא גם מהעירות הסמוכות, ולרגלי מסחרו היה טרוד כל היום והלילה, לא היה לו זמן אפילו ללכת לבית הכנסת להתפלל בצבור.

עברו שנים ושער לבן נראה בו בזקנו, כוחותיו נתדלדלו, והתחיל להרגיש כי הוא כבר מתקרב אל התכלית, וכי עליו יהיה לתת מחזר דין וחשבון על מפעליו. החליט להכין צידה לדרכו, ויעבור עליו מה, התחיל ללכת לבית הכנסת להתפלל בצבור, ואחר התפילה ללמוד שתי שעות בבית המדרש, לא ישיג על הסוחרים והקונים, כי הבל המה ולא יועילו, בשובו למסחרו מבית הכנסת, אחרי שעשה שם שלש שעות, שאלתהו אשתו בתמהון, על מה שאיחר לבוא, הלא כל החנות מלאה סוחרים ואצים הם לדרכם, ענה ואמר לה, כי היה טרוד והיה מוכרח להתעכב.

עובדות וסיפורי צדיקים

ככל אשר יגדל קול רעש הטחנה תנעם שינתו של בעל הבית אדרבה השקט אינו נותן לו מנוח

וסיפר מעשה ששאל משהו את הנצי"ב מוואלווין, שהתגורר בכנון הישיבה שלו מתחת להיכל הלימודים, איככה עולה בידי מר לנוח אי פעם ולהירדם, בשעה שממערל לראש נשמע תדיר קול תורה הלומדים, השיב הנצי"ב, נחפוך הוא, בשעה שאתה עובר ליד מקום טחינת קמח ושומע את הרעש, הנך תמה, כיצד הטוחן ישן בלילות, ונדמה לך כי לא היית יכול להתקיים בהמולה זו אפילו שעה אחת גם ביום, אבל האמת היא, **ככל אשר יגדל הקולות, כך תנעם שינתו של הטוחן**, שומע הוא כל תנועה של הגלגלים מתוך תענוג מרובה, אדרבה, **בשעה שנגלגלי הטחנה עוצרים מלכת ואין קולות, אזי הטוחן אינו יכול להירדם**, השקט הזה אינו נותן לו מנוח.

הרב מפוניבז, ח"ב, עמוד רל

אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יט, יד). אין דברי תורה מתקימין אלא במי שממית עצמו עליה (ברכות סג, ב):

בילדותי ממש התייתמתי מאבא וצ"ל, לא ידעתי כיצד מתנהל בית עם אמא ובלי אבא, אמא הצדקנית ע"ה היה מוכרחת לצאת השכם בבוקר להביא טרף לביתה, וכאשר שבתו הביתה מצאתי צלחת מוכנה עם אוכל מוכן על הדף (הבנתי שאמא חשבה עלי והכינה לי אוכל), נטלתי ידיים והתיישבתי לאכול, לבד, מעולם לא הורגלתי לאכול בחברת בני משפחה, עד שהגיעו הימים הטובים ונכנסתי למשפחת חותני וצ"ל, מיד למחרת השבע ברכות חזרתי מהתפילה, התקבלתי בפנים צוהלות, השווער והשוויגער הייכו בסבר פנים יפות, כשהצביעו לי על שולחן ערוך ארוחת בוקר, התיישבתי, הרי הבטיחו לי קעסט שלוש שנים, והנה זו היתה הארוחה הראשונה של קיום ההבטחה, מה היה על השולחן לחם שחור, לבן, כוס קפה, חתיכת חלבה, זה מה שהיה בבית, ב"ה.

לא הבחנתי בשום דבר יוצא דופן, אכלתי, ברכתי, ומיד הלכתי לכולל אהל תורה ללמוד עד הלילה, רק למחרת הבחנתי שאני אוכל ארוחת בוקר לבד, אתמול אכלתי לבדי והיום גם כן, בתחילה, לא שמתי לב כי כך הייתי רגיל לאכול בבית לבד באמצע השבוע, יתום נשאר יתום. לפני שעובתי את הבית לכולל, התבוננתי לחשוב היכן אשתי, פסעתי לחדר הסמוך ושאלתי את חמותי הצדקנית, היכן היא, מדוע גם אתמול וגם היום לא מצאת בארוחת הבוקר, מה קרה, וענתה לי, היא היתה צריכה ללכת. ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר שוב איננה, מה קורה כאן, שאלתי בתימה שלושה ימים היא צריכה ללכת דווקא מיד בבוקר, פניה של חמותי הרבנית אויערבאך האדימו, ובוזית העין התענגו שתי דמעות עבות, נעמדו בפתח העין ולא ירדו. ואמרה, **שולם, לך הבטחה קעסט, אבל, אבל בשבילה אין לנו.**

כאשר הוציא לאור את ספר הראשון נתן לו כף אחת, ואמר כשיצא הספר השני תקבל הכף השנייה

כך גידלו תורה, וכך זכו לכוה בן, רבי שלמה זלמן אויערבאך, כאשר הוצאתי לאור את ספרי הראשון, השווער והשוויגער רצו להראות לי את הוקרתם, וכסף אין, מה הם עשו, חמי העלה רעיון ואמר לאשתו יש לנו 'כפות', היו להם שתי כפות מתנה שאישית שקיבלוה ביום נישואיהם, (בפסח הוצגו שתי הכפות המבריקות על השולחן ופארו את שולחן ליל הסדר, יותר ממה שהיה להן, ערך כספי, היה ערך ורגש בכפות היו חרוטים שמותיהם ה, אויערבאך צ, אויערבאך), כף אחת ניתן לו היום, כאשר נתן לי את הכף לחש לי, **הכף השנייה ממתנה לספר הבא**, בכפות אלו אני אוכל מידי שבת בשבת.

הנה"צ רבי שלום שברון וצ"ל, להגיד, נשא, עמוד פד

הספר אשר יחזק אותך כל ימי הקעמפ

בהזור יקר,

צאתכם ובואכם לשלום!

קח עמך 'צידה לדרך' לכל ימי הקעמפ את הספר הנפלא החדש

'מתיקות התורה'

במדבר – פרקי אבות

בין עצי היער ומראש הרדי קדם,
במקום מנוחת הנפש והרחבת
הדעת, רווה את נפשך הצמאה
בספר מתיקות התורה אשר ידומם
את רוחך, ויחזק את נפשך,
באמונת ה', תורה, תפילה,
אשרינו מה טוב חלקינו, חיבתן
של ישראל, יראת שמים,
מידות טובות, שמחה, חיזוק, שבת
קודש, חביבות המצוה, עין טובה

משולב עם הרבה
סיפורי צדיקים נפלאים ומחזקים

ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם

פרשת- חוקת

להיות אוהב שלום ורודף שלום

כתוב בפרשה על פטירתו של אהרון הכהן: "ויבכו אותו כל בית ישראל" שכל עם ישראל השתחוה בקברותו כיון שהיה אוהב על הכל והרבה שלום בעולם.

כתוב מנורת המאור למשה הקדוש האנשים בלבד, שצאמר: "ויבכו בני ישראל את משה וגוי' (ח, ו) וקהל בני ישראל את משה ואת אהרן את בני ישראל ויאמרו אל משה ואל אהרן: "השם הזה אשר קראנו לך הוא רב ונשאתו עלינו ונשאתו על כל בני ישראל, איש את אחיו וכל אדם את רעהו, לפיכך נגמלו לו קדש כל בני ישראל, וצאמר: "ויבכו את אהרן שלשים יום וגוי' (במדבר כ, כט) והוא ברשי"י.

כפי שכתוב בפרקי אבות מ"א: ההל אומר הוי מתלמידיו של אהרון אוהב שלום ורודף שלום אוהב את חבריו ומקרבן לתורה מובא באבות דרבי נתן: הוי מתלמידיו של אהרן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום. פי' צדק רבי שהיו שני בני אדם עשוי מריבה זה עם זה, הנה הולך אהרן ויושב אצל אחד מהם, ואומר לו: ראיית את חברך פלוני, שהוא אוכל את לבו ובוכה בדמעות שלוש ואומר: "הוי לו כל קמח ומרתי לחברי, היאך שצא את עיני למולו ואראה, בשתי יונם נקלמתי מפניו והוא שפתי לוי". ויושב אהרן ומדבר על לבו, עד שפסירי את השנאה מלבו. לאחר מכן הולך אהרן ויושב אצל השני, ומדבר על לבו כפי שדבר עם האדם הראשון, עד שפסירי את השנאה מלבו. האחד הנמים, היו נפגשים שני החברים זה עם זה, והיו מתחבקים ומתנשקים זה עם זה, ועושים שלום ביניהם. שמוע על בעל אשתו עשוי מריבה, הולך אצל הבעל ואומר לו: הולך אצל שני שומע שנאגרת עם אשתך, אם אתה מרגש אותה, ספק תמצא כמותה, ספק לא תמצא כמותה; ועוד, אם אתה מוצא ומתנצית עמה ולמדת תגרשה, האשה השניה בויכוח האישון תתלחף דבריה אומרתך: כך עשית לאותה אשה ראשונה.

כתוב במדרש: שמונים אלק בחורים קראים בשם אהרן וצאו אחריו משתו, שכיון שהחזיר בין בעל לאשה קראו לבו אהרון כיון שביכותו נולד בו זה וכן ראוי להתנהג בדרכי אהרון הכהן אוהב שלום ורודף שלום.

כתוב בפרקי ברכות (זו, ז), מרנאלא פומיה דצאבי: לעולם יהא אדם עוסק בןיאה ובמענה א; משיב חמה ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו, ואפילו עם גוי בשוק, כדי שיהא אוהב למעלה ונחמד למטה ומקבל על הגביות. אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי, שלא הקדימו אדם שלום לעולם, ואפילו גוי בשוק.

הבספר תרד"ם (פרק ח) כתב, שאומנותו של אהרן הכהן הייתה להתבטל מתלמידיו כדי ללכת לשים שלום במקומם, וקה רודף שלום גם במקומות אחרים שהיה שומע שיש מחלוקת. שואל במסכת בבא רבתי פ"ג מה הפירוש רודף שלום, כמו שכתוב בקש שלום ורדפהו, ומסבירה המסכתא שבכל המצוות אין אדם מחויב אלא אם כן באה לידו, כמו שכתוב: "כי תפגע שור אויבך", כי תראה חמור שונאך, כי תבנה בית חדש, וירוש המילה "כיי" בפסוקים לעיל הוא אם] אבל שלום בכל מקום, בקש שלום ורדפהו. [צריך לרדוף אחריו ולהשיגו]

תנא שלום נתן בשיעוי אותיות, ושעוי באותיותיו, מלמד שכל הרודף שלום, אין תפלתו חוזרת ריקם גדול הוא השלום שהעולם עומד עליו, שכתוב באבות בשלשה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום. אמר בו קרא גדול השלום שכן מעינו שדברה תורה לשון בדאי [שקר] כדי להטיל שלום בין אברהם לשרה, שנאמר ותצחק שרה בקרבה לאמר ארחי לבתי היתה לי עדנה ואדני זרקי, ולבסוף כתוב ואני חמור שונאך, וכן נכתב להלכה שמותר לשקר מפני דרכי שלום.

השאלה הקדושה (ויקרא מ"ז) שואל מדוע כתוב הוי מתלמידיו של אהרון הנה צריך לומר הוי כאהרון הכהן למה כתלמידיו וכן מספיק היה לומר במקום אוהב שלום ורודף שלום רק אוהב ורודף שלום עונה האלשיך שתנא בא לומר לנו שאי אפשר להיות כמו אהרון אבל לפחות נהיה בחינת תלמידיו של אהרון וללמוד ממעשי אהרון ולהשתדל מאד להדבק בדרכיו כמה שיותר ע"כ.

מסופר על הרב רבי יוסף סאראגוסקי בצפת רבי של הרב רבי דוד בן זמרא (הרדב"ם), שהיה משיב שלום לעולם תמיד בין אדם לחברו ובין איש לאשתו אפילו בין הגוים, וזכה לראות את אלשיך. ובמקום שקראו לקרוב לציין התנא רבי יהודה בר אלעאי] שם חשב לו קבר... **ספר הקדושה רבי מאיר מאוזא שליט"א** על הגאון רבני חיים בלעיש זצ"ל שהיה אב בית הדין פתניסי, ופעם בא לבניו איש אחד שרצה לגרש את אשתו, ובגלל שאשתו אינה יודעת לקנות ולקשר את הבית, והיא מפגרת ובלגניסטית גדולה, עליו רוצה להתגרש ממנה. הרב המוין אותו שצבא אליו מחר לביתו בשעה 1.00 בפגהרים, והוא יכוין לו את הגט. הלך הרב לביתו, ובקש מאשתו הרבנית שתבטל את הבית לפני שציבא אותו האיש לקבל גט. עשתה הרבנית פדבריו, והפקה את הבית לסדום ועמורה ולתתו ובה. הנעלים היו על

השלקן והפרות והנקרות היו מפזרים בשלון, והנגדים במטבח וכי. למחרת בשעה 1.00 הגיע אותו האיש לבית הרב עם אשתו כדי לגרשה. והנה פגשנו לבית הרב, עמד האיש משתאה ופשוטים לגלג לחרבו והבלין שיש בביתו של הרב. ואז פנה לאשתו ואמר לה: אם שורר כן בלאו בביתו של הרב, הרי אצלנו כשפתי הרבה יותר טוב, ואם כן, בואי לחזור הביתה... רואים ממעשה זה כיצד הרב ואשתו השפילו וביוו עצמם כדי להרבות שלום

וכן היה מעשה שהרב מרדכי אליהו אמר למזכירת בית הדין כשיכנס אדם לדיון תוריקי עלי ענבניות ופירות כשהגיע אותו אדם לדיון בבית הדין המזכירה באה עם סל וצועקת וזורקת את הירקות על הרב כאלו הנה בעלה ואומרת לו תראה איזה סחורה גרועה קנית כשראה האדם הממונין להתגרש מאשתו את יחסה של "אשתי של הרב אלו אמר אם כך מצבי הרבה יותר טוב וביטל את הירושין מיד לאחר המעשה ביקשה המזכירה סליחה שביישה את הרב רואים ממעשים אלו אדולוי ישראל ביו עצמם כדי להשיכן שלום לנגע אלהים קל וחומר שלום שנוגע אליו שירבה שלום וירודף אחריו

צריך להזהר שלא להיות מאלו שלא רק שאינם שוכנים שלום אלא מרכלים על הבעל או על האשה וגורמים פירוד והרס לבית צריך להזהר תמיד לשבח את כל אדם בפני חברו תמיד לומר דברים טובים על השני ולהעלים עין מדברים שליליים

מספרים על הרב הגאון רבי מרדכי לבטו זצ"ל שהיה הרב הראשי מחבל צבטקוויץ, שפעם אחת רצה איש לגרש את אשתו, ולכן נשאל את הרב ואמר לו שברצונו להתגרש. אמר לו הרב: הזור מחר עם אשתך, ואסדר לך גט. שצא האיש מבית הרב, אמר הרב לשפשו: מחר קשיבוא האיש הזה עם אשתו, תבוא ותלחש באוזני איתי משהו, ואני אכנס ואצטק עליך, ואתה תפאך את עצמך כאלו נעלבת ותברח מהר מבלי להקשיב על פנסי. ואכן למחרת באו האיש ואשתו לפני הרב. הרב ציח על הסופר שיכתב את הגט, וביניהם באה השמש, והחל לחלש שמהו פאוזני הרב. הרב פגע מאד וצטק על השמש, והשמש יצא מהמקום בהקלה רבה. שאל האיש את הרב: מדוע קבד הרב פעם וצטק על השמש בצורה כזו? אמר לו הרב: האיש הזה עבר כל גבול, הוא לא מתבגש, עוד לפני שאשתך קבלה את הגט, הוא קשט מפני שארצו את תביבת הגט, כי הוא רצה להחתמן אתה... בשמע האיש את דברי הרב, התהרט על שבקש לגרש את אשתו, ובקש מהרב להפסיק לכתב את הגט...

כתוב הכל יקר (ויקרא יג), והובא אל הכהן... אין טהרתו של מצורע כ"א עיי' יבין כיון שכל מי אשר הוא מזרע אהרון נמצא בו ג' מדות טובות ופרידים לאלו כי חטא השלון גורם כל ריב וכל נגע ובין אחים יפריד ע"כ יבא אהרן שחטא במידת השלום וירפא לזה כי הוא היה אוהב שלום ורודף שלום,

הרמב"ם הלכות דעות (ז, ז) כתוב: וזה לשונו "כיצד הנהגת תלמיד חכם תלמיד חכם לא יאה צועק וצווח בשעת דבורו כבמותות וחיות. וזה יגביה קולו ביותר אלא דבורו נבחת עם כל הבריות. וכשידבר נבחה יותר שיתחק עד שיראה כדברי גסי הרוח. ומקדים שלום לכל האדם כדי שתהא רוחו נוחה הימנו. וזהו את כל האדם לנח. מספר בשבח חברו ולא בגנותו כלל.

דון את כל האדם לנח. מספר בשבח חברו ולא בגנותו כלל. וכו' שלום ורודף שלום". ואין כל שפל רוח יותר מרודף שלום, וחשב בדעת היחד אהרן רודף שלום, אם אני משפיל רוחו והולך, הא כיצד, אדם מקללהו, אומר לו שלום, אדם מריב עמו, ושותק, ועוד אם רבו שנים, הוא משפיל רוחו והולך אצל זה וירצחו על זה, וכן לזה, שכתב היתה אומנותו של אהרן הצדיק, עיי' "בסי' שלי" בספר חסידים כתוב על הפסוק במעמד הר סיני "ויגן כל העם קול אחד ויאמרו כל הדברים אשר דברתי גשתי" נאמר כל העם" כדאבוק אצל אלו היה אחד מוחה לא ניתנה התורה ע"כ. הרי שללא אחידו של כלל ישראל כעם מאוחד לא היה זוכה אף אחד מאיתנו שקבלת התורה לא רק במעמד שנגב כמעמד הר סיני נחוצה היתה האחידות. בכל תקופה האחדות היא המביאה את שפתי הברכה. אמרו חז"ל שאין כלי מחזיק ברכה אלא השלום

וכן בספר חסידים שם מצויין "מברכת שים שלום ברכנו אבני כלנו כאחד באור מניין", הברכה שבאה מאור פניו תיברך באה כשכל ישראל באחדות ומסביר זאת הגרי"ז לטעמי אמרים תניא ליו' כי כלל חיות העולמות תוליים על כלל נשמות ישראל, והשכל בדעת היחד הוא רודף שלום, אם אני משפיל רוחו והולך, אדם אדם מקללהו, אומר לו שלום, אדם מריב עמו, ושותק, ועוד אם רבו שנים, הוא משפיל רוחו והולך אצל זה וירצחו על זה, וכן לזה, שכתב היתה אומנותו של אהרן הצדיק, אלשיך ויקרא פרק י

"כבד את אביך ואת אמך למען יארכו מידך" (כי"ב). מוסר כליות.

בצפון תל אביב היה בית כנסת בשכונת "גירוד" בניין מתפללים. יום אחד החל להגיע למקום מבורגן פג בעינים. הוא לא נדחף כלל אדם כזה מגיע להתפלל ומיד לצאת. רב בית הכנסת התפלא. הוא כלל אדם כזה מגיע לאזכרה וכי ומעולם לא ראה שבגיל כזה מבורגן אדם חוזר בתשובה. לאחר כמה פעמים שהאיש הופיע, נהג אליו הרב: "אחתי אתה זקוק לעשות אזכרה? זאת מה הרב, ותחיל להגיד לי...". אל! אני חוזר בתשובה! הרב נדהם: "מה קרה?". "האם שמעת על הסיפור של הרב רביץ ז"ל?" הרב נזכר במקרה שאיננו עם הרב רביץ עשה קידוש השם. הוא היה חכם להשתלח כליו וכל ילדיו נלחמו בניניהם מי יתן את כליותו לאביו. לבקש נישג לדין תורה אצל הרב אלישיב זצ"ל, פסקס כי לכבוד זכות הבכורה. ואכן הבכור נתם לאביו כליו. הדבר התפרסם ושהה קידוש השם גדול. "כן, קשה במתן קידוש השם שמיים – הפטור הרב! – אל, תדע, כבוד הרב, שלי קמתי אותו סיפור בדיוק! הייתי זקוק להשתלח כליו והרופאים פנו אלי ילד. בני אמר שהוא נוסע עוד משהו לפני בחי"ו הוא זקוק לכוחות ותורמת הכליה תחלש אותו. פנו לבתי, והיא טענה שעוד מעט היא מתחילה סממט חדש באוניברסיטה והיא זקוקה לכוחות ללמוד, ולכן אף היא אינה יכולה". כאן הורה הרב רבי המעשי: "הנה, את הרואה! ובתי לילדי את הציץ, השקעתי בהם הכל, הורמתי כספים בלי סוף, שלחתי אותם ללמוד, נתתי להם חוגים ומה לא והם שאיננו אותם ככה! הייתי מאוד מודדך. בדיוק אז ראיתי את הכתבה בעיתון על דין התורה בין ילד הרב רביץ וראיתי מה זה הכול של התורה, באותו הרגע החלטתי לחזור בתשובה..." (ברכת דוד).

הקשר בין שתיית העראק לשם ה'

תלמיד חכם מרובי העיר נתיבות, סיפר לנו שפעם אחר הוא שהה במחיצתו של האדמו"ר הידני באבא סאלי זצ"ל במהלך טעדת מצווה כשמעם נמצא על חתנו של האדמו"ר, רבי דוד יהודיק זצ"ל. כידוע, היו לרבינו כוונות ועניינים גדולים בשתיית העראק ובאותו ערב מוג האדמו"ר עראק לשלושתם. ליבו של אותו תלמיד חכם הסתיר פעימה, מעודו לא בשתיית העראק, וכאשר הרב וחתנו החלו לשמות בהרימם את כוסותיהם ופניהם למעלה, ניגל אותו תלמיד חכם את ההזדמנות שהרב אינו רואה וכהרף עין הצליח להחליף את כוס העראק בכוס מים שניצבה לפניו ומיד שחה הכוס כשפניו למעלה כאילו כשה עמם יחד. מיד בגמנם לשחות נתן הרב מכה על שולחנו בדי ימינות ואמר בקול גדול "מישהו כאן רימה אותי, מישהו כאן רימה אותי". ודהמנתו של תלמיד חכם הייתה עצומה, הוא התפלא כיצד ידע הרב את מה שנעשה בלי שראו. ענה לו סיידנא באבא סאלי זצ"ל: "כיון שהחשב שאני שותה עראק להנאתי, כשאני שותה עראק אני מכוון בארבע אותיות שם ה', ובתוך כדי שתייה שהחלפת את הכוס ראיתי שאחת מארבע אותיות

ברז"י מים כבשים ירושלים תל – אביב

עדות זו שמענו מאחד מעוזריו הקרובים של האדמו"ר זצ"ל שהתלוחה לאדמו"ר, בנסיעתו לירושלים. במהלך אחת משמיעותיו של האדמו"ר לירושלים הגיע תפילת מורה והאדמו"ר זקוק"ל חשש שיחשיך קודם שסיפק לעמוד בתפילתו. הרב מרחה לנהוג לעצור בצד הכביש וכדרכו בקודש לסיור ידיו קודם התפילה. ביקש מנהוג להשיג לו מים לנטילת ידיו. חזר הנהג לאחר מספר דקות וענה לרב כי אין מים באזור. כשמענו על האדמו"ר הוא יצא מרוב גונגש לחדך והתחפף לכיוון הקיר ולפתח ראה הנהג שהחלו מים לזרום והרב נטל את ידיו ועמד להתפלל מנחה. עד הראיה מספר כי באותו מקום בו עצרו, לא היה שום סימן או סיכוי לברז"י מים כלל. באחת מנסיעותיו הבאות לירושלים, עצר אותו הנהג באותו מקום כדי לבדוק אם מקור מים באותו מקום אך לא היה שום סימן למקור מים. ה' אינה מאירה כראוי ומיד הרגשתי שקרה כאן משהו

הבבא סאלי לא אכל מהחמץ בשבת

הצדיק הבבא סאלי זצ"ל אמר בדברי תורה בשולחן השבת, והרבנית הגישה את החמץ. המשך הדיבור לומר דבר תורה מאירים ושמיים, שזר רעיונות על פרשת השבוע, ולא שם לבו לנבשיל המהביל המצטנן והולך. כשסיים, שקע במחשבות. כמעין הנוגע בתורה היה, ולא השמיעו אלא כטיפות מים רעיונותיו. ומובן, מהמסובין לא התחילו לאכול לפניו. העירה הרבנית: "כיצד! להתחיל לאכול את החמץ, ואז יוכלו המסובין לאכול עמנו. החמץ כבר קרי". הצדיק שמע, ולא הגיב. העניין כשרעפיו. הבניה הרבנית שדברים בנו. שאלה: "האם דבר מה אינו כשרה?" "הלכה פסוקה היא, שאין לאכול תבשילים שנעשו תוך חלוש שבת". הפטיר. נחרדה הרבנית: חלול שבת! בבת צדק! אמרה: "במנו יד הנחתו הסיר על פה הגו ביום ששי, בעוד היום גדול". הצדיק לא ענה, רק נענע בראשו ממכסים עם דבריה, ומשחיל להרהר בכבשוני משבותיו. קמה הרבנית והסירה את קרעת החמץ משולחנו. הסתלקו בבשרים קרים ובתוספות שהיו בשפע. הפעם טעם התדין בתחילה, והכל אכלו ושבעו ושוררו בלב שמח. במוצאי שבת נכנסה השכנה לעזור. אחת ממעריצות בית הצדיק הייתה, והגישה עזרה בהכנת המאכלים. עתה היא לעזור בהנחת הכלים. "איך היו החמץ השבת", שאלה. הרבנית לא רצתה להאריך במאורע התמוה, חסר הפטר. ענתה סתומת: "כבכל שבת..." "היה לכם מול שכן ביה"ו, צלחה השכנה. נתנה בה הרבנית עניינים תמוהים, והיא הסתירה בעיניים בורקה". איגלה את הסוד, אלמלא אני, לא היה כלל חמץ לשבת!" "מודעי", תמחה הרבנית. "היה עמד על מקומו מרוב שבת". "רוחן מן האש עמד", הסתירה השכנה. "האלי היה נשאר עם כל הלילה, יוצא היה חזר ותפל. לכן הוזהרו והעמדתו בליל שבת על נאש עד שרתה כדבעי, ואז לפני שיחרך, הוזהרו למקומי! אם יצא מוצלח, היה זה בזכות..." שמעה הרבנית. ולא הגיבה. לא רצתה לעצור את השכנה בכפלים. לומר לה שעשתה שלא כדון, ומנעה עונג שבת מהצדיק ומכל המסובין...

הכמותו של הרב שלא ידבר מהחמץ בשבת

מדינת תוניסיה רעשה ונעשה. הגיעו ממונות שחיילי צבא מדינת ישראל הפציצו מסגדים מסלמים, ושנמעה קולות לפרוע פרעות יהודים. כדי להשקיט את הרוחות שלחה המשמלה אחר הרב הראשי, הגאון רבי פאראגי זצ"ל, שישמעה מעל בימת האסיפה הלאומית נאום חריף בגנות המשי

ויסתייג ממנו בשם הקהילה היהודית. דא עקא, ושדרו מהרב שיבוא בשבת וישא דבריו בשבת, במיקופון, תוך חילול שבת. אם יסרב, יראו בכתב הדווחת עם חילול קודשתי, וסערת הרוחות תסכן את חיי הקהילה היהודית. ופיקוח נפש זוהר שבת... נמנה הרב בחכמה: "יודאג! הייתי בא ברצון- ראשית, משום שאנו מסייגים מהמעשה באמת ובתמים. ושנית, משום שאפילו ספק פיקוח נפש זוהר שבת. אבל אם יתפרסם בעולם שרבה של הקהילה היהודית נשע בעיצומה של השבת להשמיע גינוי, והשמיע תוך חילול שבת – מה יאמרו, שאימנו על חינו, והכרח ואלץ. יתעלמו מתוכן דבריו, ושמיעו בקירור על המשמלה, שאילצה את הרב לחלל את השבת... כדי לשמור על כבודה של המשמלה וכדי שיתייחסו לדברי המשתא, לחומץ לאחר השבת"... התחכמו, וקבעו את האסיפה ליום ראשון...

החומץ שלדק בשמן ללימוד תורה

מספור על הגאון רבי משה חזקיהו זצ"ל, שפעם אמרה לו אשתו מרת וכהי של לקנות שמן, כך היה השמן התרוקן. אמר לה: "ברצות השם, מחר אקנה". בילה כך כהרגלו לטקוט בתורה. בקר של הדליק את המנורה ולא נדלקה, כי אזל שמנה. נכנס למטבח, גשש ומצא פח השמן, הגיר ממנו למכל המנורה והצית בה את האש, למד לארוה עד אור הבוקר. כשבקש ללכת לתפילה והזכירה לו לקנות פח שמן. תמה: "הלא הפח כמעט מלא!". עשניו תמחה אשתו. הראה לה את הפח ממנו נטל בעבור המנורה, וקראה: "הלא פח חומץ הוא!" בדקו במכל המנורה, ומצאוהו מלא עד חציו בחומץ. לאורו, למד כל הלילה!

את התראתו של שקיבל לשמור שבת

סח הגאון רבי רפאל לוי צבאן זצ"ל: מעשה פרוץ גדר, שפתח חנותו בשבת. שלח הרב להזהירו, ולא שת לבו. לשבת הבאה הייתה חנותו סגורה, של חלה במחלה קשה. הבינה אשתו למקור המחלה, ובאה לפני לבקש מחילה. שמע הרב, ולא ענה. הלכה בפחי נפש. הגיעה לביתה, וראתה שמצבו החמיר. מהרה אל הרב, ותחננה על חיוי בעלה. שועה חסירה בשלישותו. ושקן. שבה לביתה, ומצאה שעלה עומד למות. אשתו בישולית. קראה: "אם איני מלמדתו עושה בניו בעלי, יעשה בגללי, שלא שאר אלמנה!" ענתה הרב ואמר: "שיתע בידך! לא בגללי את חולה, ולא בגללי ירפא. השבת תבעה לעלונה, וייכולה היא שתרסח" אם ופיסנה. אזי יתקיים בו: "שבת היא מלעוק, ורפואה קרובה לבוא!" שובי לביתך ואמרו, לו שאם יקבל על עצמו לשמור שבת כהלכתה ולא יפרוץ בה פריצות, יעמוד מחליי!" מהרה לביתה, והגישה בהטחתו. בתוך שעה קלה חלה הטבה במצבו, וכעבור כמה ימים הבריא כליל והקפיד על שמירת השבת. (שירי הנפשי, בראשית דוד ת).

התשובות בקריאת השם לא לעצור את השכן

הרה"צ זילברשטיין שלי"א סיפר את המעשה הבא. זוג שנולד להם בן, וסיכמו ביניהם לקרוא "היונות" ע"ש אבי האישה שנפטר. רק דא עקא שיום לפני הברית נפטר לילד בבנין בשם "היונות" בי"מ. מיד התעורר חשש בלב הורים אם כדי לקרוא בה הזו אוול" סימנא מילתא" שהדבר חלילה יסכן את בנה וירע את מזלו: מצד שני כוונתם כשהיה לקרוא ע"ש אבי האישה עליו לה שום קשר לילד הנפטר. כך שאולי אין סיכון בדבר. על זה הוררים הנבוכים לביתו של הגאון רבי שלמה זלמן אויירבך זצ"ל ושטחו את שאלתם. הרש"י אויירבך, שמע את השאלה ופסק באופן דן משמעיל הכל לקרוא לילד בשם היונות!!! הגאון נולדה מיד ליבם של הוררים, שבאלו את כבר הסמיקו להתייך מהיטם, וכל שאלתם נבעה מפני המנהג לכבד ולקרוא ע"ש הוררים שנפטרו. כעת שחורה להם הרש"י שלא לקרוא "היונות", נרענו. כיון יצאו הוררים שאל את הנבוכים את הרב – וכי כבודו חושש למול רע לתינוק אם יקרא בשם זה? "אל ולא" – השיב הרב – "הסיכוי לכך לא קשורה לא הורים, וגם לא לתינוק הנודד". השיב שהורתי להם לא לקרוא בשם זה קשור בכלל ל- שכנה!!! אותה שכנה בבנין שאיבדה את בנה. וכי כל פעם שתשמע את האמנל של התינוק קוראת לו בשם "היונות" הדבר יזכיר לה את בנה שנפטר, ויעורר בלב פעם את הפצע מחדש. ריחמתי על השכנה המסכנה שבנוסף להתמודדות עם השכול, תתקשה להתרפאות ממנו נהאש על התינוק. כמקום זה הכי חשוב הוא לא לעצור את הולדת רגישות הפהם זו. רצינה להיות רג לרגולו בלב מה קשורה ליחסי אנוש. לדעת מפרמיים לנו, אולי אצל הסובבים אותו הדבר כן מפרעי, ועלינו להתחשב יסוד נפלא זה ולנמד כאשר אנו מקבלים החלטות.

המהרש"א נגלה לבוא את דברי קודשו

וסיפר מהכמי מוקדם סיפור מופלא: בלידתו ותקשלה לרבינו בהבנת דברי המהרש"א על תוספות אחת ממשבות הש"ס, והשאלה הצליח להבין את דבריו, התחיל לבכות, דלת בית המדרש נפתחה, וזקן הדור פנים, לבוש לאביבקה, נכנס, חשקו הוקן: "למה את בוכה? דבר היה בטוח שאותו זקן אינו יבן בכניס השטיוות, בוודאי לא בדברי התוספות, על שבת כמה בדברי המהרש"א. על כן התחמק מלענות לו, לאחר הפצרות מרובות ענה לו רבינו, והזקן הסביר לו את דברי התוספות סצורה כזו שדברי המהרש"א היו ברורים ביותר. מיד לאחר מיד לאחר מכן נעלם הוקן. באותו הלילה הגיע הוקן בחלומו, ואמר לו: כי הוא היה המהרש"א, וכי נשלח משמיים להסביר את התוספות הכהרכל לכי שהוא יגע ועמל בלימוד התורה הקדושה.

הגאון רב מיכל יהודה כיצד דאג לא לבייש

מעשה בלמוד שתקבל ללמד ב"יתומות תורה", אך כחלופ זמן קצר, התברר לא כל העניין הוא מקובל וטעות... המלמד עצמו אינו מבין כראוי את הגמרא אותה הוא מלמד, ועל אחת כמה וכמה שאינו מסוגל להעביר את החומר ללידים כראוי. נכנסו מנהלי "היחיד" לביתו של הגאון רב מיכל יהודה אינו יבן בכניס השטיוות, בוודאי לא בדברי התוספות, על שבת כמה בדברי המהרש"א. על כן התחמק מלענות לו, לאחר הפצרות מרובות ענה לו רבינו, והזקן הסביר לו את דברי התוספות סצורה כזו שדברי המהרש"א היו ברורים ביותר. מיד לאחר מיד לאחר מכן נעלם הוקן. באותו הלילה הגיע הוקן בחלומו, ואמר לו: כי הוא היה המהרש"א, וכי נשלח משמיים להסביר את התוספות הכהרכל לכי שהוא יגע ועמל בלימוד התורה הקדושה.

(מתוך מאמר לזכרו).

[א] ז"ל אסור פת של גוים להבדילנו מעיכ"ם תבליתי ההבדל שלא נתערב ורגיל עמנו עמיהם שיש לדי זה ימסחו הלבבות ויקרבו דעתם אלו לאלו ויבואו לנות להתחתן עמיהם וכמו שארעו בערבות מואב וגזרו רק על פת לחשה מייני גזן אבל פת קטניו, אורו ודוחו לא גזרו כיוון שאינם חשובין אין מביאין לידו קרוב דעת וגם אין לאסורם משום בישויל גוים דאין עולין על שלחן מלכים ושרים דאף על גב שהאורו עולה על שלחן מלכים היינו אורו המבושל בקדרה אבל אורו העשוי פת בתנור אין עולה על שלחן מלכים:

[ב] כשנזרו רבתינו ז"ל גזרו זו של פת לא נתפשטה בכל מקומות הארץ ולא בפת בלא פת הבית שעשאו לבני ביתו אבל בפת של פלטר שעשה למכור לאחרים לא נתפשט האיסור הזה בכל המקומות מפני הדחק דחיי האדם תלויו בפת ולכן יש מקומות שנוהגים היתר בפת פלטר במקום שאין פלטר ישראלי קרוב דעת כל כך כיוון שעוסק באומותיו ויש מקוילין לקנות מן פלטר גוי אפילו שיש פת פלטר ישראל מצוי וכן נוהגים בבגדד ורבינו האר"י ז"ל מחמיר אפילו בספק אם הוא מפלטר ישראלי או פלטר גוי:

[ג] פת נכ"שים הקובע לאיסורו הוא מקום האיסור לכן פת הבית אסורה עולם אפילו קטנה פלטר ואפילו שלחה לשראלי לביתו ושל פלטר מותרת לעולם אפילו קטנה מבעל הבית גוי ומותר לאכול אפילו בבית הגוי הפלטר אבל אם הביא לו הפלטר מהפת שאפה לצורך ביתו אסורה באכילה:

[ד] פת של בעלי בתים אין לה היתר ועלמתי אפילו במקום דאינו מצוי פת ישראל אסורה אין ירצה לבעול פת זה האין על ידי בישויל אסור ואלו פקע ואפילו בכך ואפילו אם הוא בשפת פת שאין שם חטנות אסור ואלו היתר לפת בעלי בתים אלא בהיכא דעברו עליו שלשה ימים מעת לעת שלא אכל פת או בשרת משום עונג שבת: [ומכל מקום בשעת הדחק במקום שאין פת פלטר מצוי לוי, מותר לאכול מפת בלא בית]

[ה] כשנמצא בבית גוי ויש אין מצוי פלטר גוי למכור כשאופין הפת יניח הישראלי קיסם דהיינו חתיכת עץ בתוך התנור וכו' כמשיך כל הפת בשבתור שאין הדבר אלא לחיות חיה דהפת שלמה אסורה ומאחר שבחתיכת עץ אחד שהניח ישראל מוסיף חום מעט בתנור וכל תוספת חום אפילו מעט מקרב הבישול היו היכר בזה מיהו צריך שיכיון שהוא מסייע בהטלת הקיסם כדי להכשיר אבל אם זרק קיסם לתנור כממעטק בעלמא שלא כיוון כדי להכשיר לא חמין כלום/ישראל מחלל שבת בפרהסייה פתו מותרת שהי מותר להתחתן עמו בתו]:

[ו] ישראל שמביא גוי לביתו לאפות בתנורו יזהרו בני הבית ליתן בידם בתחלת היקט של התנור ונצוה אחת של עצים אלו הגוי וגומר היקטס ואופו יעל לסמוך על הטלת העצים שהטילו בידם באפיה ארשונה דהיינו שממלא את התנור פת ורודה אותו וכן באפיה שניה שחזור וממלא התנור פת ורודה כי כח הסקה שלמה עונדה בתנור באפיה השניה אבל אחרי זה צריך שיחזרו ויניחו עצים בידם כדי למלאת התנור פת באפיה השלישית וכן על זה הדחך:

[ז] פת של ישראל שאפה הגוי ולא הניח הישראלי קיסם ולא חיתה באש הרי זה אסור כדון פת בעל הבית גוי ואם מסופקא אם נעשה הכשר לתנור על ידי ישראל או לא, מותרת דרסקא דרבנן קולא:

[ח] המושלים שנותנים בכל יום פת משרתייהם הרי זה כפת פלטר ומיהו אינו מותר אלא בכהאי גוונא שהם נותנים לו הפת בידו לעשות בו מה שירצה לאכול או למכרו כי דבר זה עליהם בתורת חק כל כיון כפי קצוב לאלו בלא ישראל בשל אורח בליה וואפו לו פת בעבורו והבואו לפניו דוקא כי הם כבר אכלו אף על פי שלא אפו אלא בעבורו אין זה חשיב כפת פלטר אלא פת הגוי הבית ואיסורו והזכורו אלהיהם לפד מצוין לו היתר ביטא דאופה הגוי בשביל האוכל לתת לו הפת צידה לדחך ודאין אין היתר הזה ברור עדיין:

[ט] דבר בשבולו גוי אפילו בשלו בבית ישראל בכלל של ישראל אסורו חסין משום חטנות ועוד יש בזה טעם אחר שמא רגיל ישראל לאכול מן תבשיליהם ואכילהו אלא בטמא אך לא אסור חו"ל בבישויל גוים אלא דברד שאינו נאכל כמו שהוא חי וכן תנא יש שיהיה אכלו ראו לעלות על שלחן מלכים ללפת בו הפת או לקנות סעודה או תורת מאכל ואף על פי שאינו נאכל בתורת לפתו ובין אם נשתנה במרייתו על ידי הבישול בין אם אלא נשתנה אלא ניכר עדין לאחר הבישול כמו בתחילה הוא זה אסור משום בישויל הגוים. ושלחן מלכים הוא אסור מלכים אלא אפילו על שלחן שרים שבארץ ההיא נמי אסור וכן אסור דיוק האר"י ז"ל:

[י] האורז אין על פי שהפת של מותר כדכתבנו לעיל מכל מקום אורזו בשבולו גוי אסור מלכות דאורז מבושל עולה על שלחן מלכים ואפילו במקומות שיש דרכם לפת בו את הפת מכל מקום הוא עולה בתורת מאכל ובהכרח אסורין בבשול משום דעולין הם על שלחן מלכים ושרים והשומוי יש שהם איסור בישויל גוים:

[יא] ביצה אף על פי שהיא גלוגמה חמה אין בישהו גוי אסורה וכן בשולה ישראל בתחילה אפילו כל דהו וסלקה ואחר כך לקחה גוי וגמר בשולה מותר:

[יב] חומוס שקלו הגוים רבנו האר"י אסור מדינא לפי שעולין על שלחן מלכים ושרים על אותם המקומות שעושין אותם הקליות ומשמע דאוסרם גם במקום שאין עולין על שלחן מלכים או שרים מפני שבמקום שעושין אותם עולין וכן פסק בשו"ת חיים שאל. [וחומוס מותר שאין בו משום בישויל גוים שכתב מרן שכן המנהג, ואוכל שנאסר משום שעולה על שלחן מלכים אם אותו מאכל במקום אחר לא עולה על שלחן מלכים אינו

[אסר] ותורמוסין מותרין ומה שהזהיר רבנו האר"י ז"ל שלא לאכלם מותרין חומרא דזקא ועוד כתב שם דאין לשתות קו"ם החלב אחר שנקפה החלב ונבדל המים ממנו [מרן היתר אין בו משום איבר מן החי]

[ג] פולין קטינים הם ארבע קלויים מותרים דאין הקלויים עולין על שלחן מלכים או שרים אבל השלוקין אסורם על שלחן מלכים או שרים ותמרים המרים קצת שאינם נאכלים אלא על ידי הדחק אם בשלם גוי אסורים [נד] הלפת כון סלק אדום יש בהם איסור בישויל גוים כיוון שעולין על שלחן מלכים או שרים ואף על פי שיש קצת בני אדם דאכולים אותם חיים בטלה דעתם וכל זה בשלוקים אם מבושלים בקדרה אלא הצלויין באפר חם אף על פי שטעמם טוב עם כל זה מחמת שהם מלוכלכים באפר וזהו דבוק בהם ואי אפשר להתקנת מחמת שהוא דבוק בלחלוחי שבהם על גוי עולים על שלחן מלכים ושרים דמאסיהו ולא ואין לומר דיקלפום ויבואום לפניהם דהא אין אפשר שלא ידבק אפר בתוכם ועוד אפילו אם אפשר להזהר בהם להעביר הלדוך מעל תולעם אין ראוי לתת שלחם לבדו בהיותו פניו עצמו לכבד בו מלכים או שרים ועוד מחמת שהוא לח ימאס באחיותו כן לבדו:

[טו] סומגנין של גוים שבליתלם רכה ונאפה על ידי משקה לאו נהמא הוא אסורין מושום בשולי גוים וכן גלוגה שהם סוגפניות שבליתלם רכה ומטגנים אותם בדבש אסורה משום בשולי גוים: [וגלוגה שטיגנו במשעת של ישראל יש להיתר משום ספק, סוגפנים שבליתלם עבה וטיגנו אותם בשמן אין בהם משום בישויל גוים]

[טז] קפה יש אסורין ויש מותרין ומרן רבינו האר"י ז"ל אסור אך אין בידינו למתוח ביד המקוילין שיש להם על קפה לסמוך ובפרט במקום שפשי המנהג להיתר ובגדל המנהג פשוט לשתות קפה אפילו במקום הוועד שלה ובדאי בעל נפש צריך להחמיר והצונעין מושכין דיהים מוכרם אפילו אדם שחבב את הולך לבית גוים גדולים לעשות בישול וימסוין מותר הוא לשתות מזה סיבות שיש בהם טעם: [קפה אין בו משום בישויל גוים וכן המנהג ונכון הוא]

[יז] חמישים ששלוקין הגוים חצי בישויל עד שמגיעים למאכל כן דרוסאי וחורין ומייבשים אותם מותר לקנותו מן הגוים כדי לשבול ולאכלו דבשויל הגוים אינו חשוב כלום כיוון דנתייבש ותו לא חזי וכן המנהג פשוט בבגד וכתב ערך השלחן דאף נעשה ברגיל על ידי ישראל ויבשלו הגוי בישויל של לו היתר מצד בישויל ראשון ביבשל ישראלי. פרי שנאכל חצי על ידי הדחק אם בישויל הגוי כמרקחת או בכל צורה אסור משום בישויל גוים כדעת מרן ושלחן ערוך:

[יח] אין העברת וחייתו התנור מועלת אלא בפת אבל בשאר דברים המתבשלים אין מועיל אלא ההנחה על האש או ישעשה הישראלי שאר צרכי בישויל כגון שיתחפץ ויניח באופן שבלא לו לא היה מתבשל על פת גב שהרמ"א התייר דחלקת התנור גם בבישויל כמו בפת דעת מרן ז"ל לאסור וגם ידבעד יש להחמיר ואפילו לדעת המתירים בחיתו זה אינו אלא אם כן חותה בבתלים קודם שהגיע למאכל כן דרוסאי וגם שהיתה באופן דחתייהו ההוא מועיל להוסיף הבישול:

[יט] והא דמניה התנחה על האש לדין היינו דרוסאי אם הניחה במקום שראוי להתבשל שליש בישויל שהוא שיעור מאלו בו דרוסאי ואם לאו יש לאסור גם ידבעד ולכן אם הניח ישראל הדבר או הקדרה על גחלים ועומות שאין ראוי להתבשל שליש בישויל ובה הגוי ויבשל בו ונתבשל אסור וכן אם הניחה ישראל מקום שראוי להתבשל שליש בישויל וקודם שנתבשל שליש בא הגוי וסלקה משום והניחה בפנים יותר הרי זה אסור דהא נתבטלה מעשה ישראל קודם שתבשל שליש בשולו:

מעשה מהזהיר רבי חניא ז"ל רבי יוסי היה הולכים בדרך. בינתיים ראו איש אָהד שִׁקְהָה בָּד מִקְשָׁף בְּעִינָיו על מִצְוֵהוּ לֵאמֹר זֶה הוּא הַיְיָ שְׁמַי. אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָ, הַאִישׁ הַזֶּה, אֲחָד מִן הַשָּׁמַיִם יוֹב - וְזוֹ הוּא הַיְיָ דְּיָקִים שְׁלֹם, אוֹ שִׁיחָה שְׂבִיבֵיל לְמִוְתָא בְּנֵי הַעֲלָמִים. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, הֲרֵי הַסְּמִידִים הַעֲלִינִים אִמְרוּ, הוּן יוֹדִין כֵּל אֲדָם לִכְף יָדוֹת. הֵנָּה שְׁעִינִי, אָדָּם שְׂעוּזָא דְרָדָּה, יִתְפַּח לְשִׁלְשֵׁה דְבָרִים - לְדוֹרוֹ, לְקַרְבֵּי, לְתַפְלָה, מִנְּךָ לְנֵי; מִעֲבָב. שְׁחַר הָאֲתָפָן לְשִׁלְשֵׁה אֵלֵי, וְזָרוּ עֲצֻמוֹ לְדוֹרוֹ, לְקַרְבֵּי וְלְתַפְלָה. וְהָאִישׁ הַזֶּה הוּא הַחֹלֵף בְּדָרְךָ, הֵנָּה גִישׁ בּוֹ עֲטוּף עַל מִצְוֵהוּ לְתַפְלָה, וְנִהַג בּוֹ כְּלִי זֶה לְקַרְבֵּי. כִּיּוֹן שֶׁגִישׁ בּוֹ שְׂעֵי אֶהָא, שְׁלִישֵׁי אֵין לְרַדְדָא אַחֲרֵיהּ. מִשְׁתָּבֵי אֵלֵיהֶם, וְתָנוּ לוֹ שְׁלֹם לוֹ אֵין חֲשִׁיבֵי קִלְבִּי. אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָ, הֵנָּה אֲדָם מֵאוֹתָם הַשָּׁמַיִם שְׂרָאִיִּים לְחִיּוֹת בּוֹ - אֵין עוֹבֵר אֵלֵיהֶם תֶּשֶׁן עֲצֻמוֹ לְדוֹרוֹ, וְיִדְבָרוּן כְּלִיל הַשְּׁלֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי הֵיךְ מִשְׁפָּדֵל בְּתַפְלָתוֹ, אוֹ מִשְׁרָחִישׁ בְּתַמְלּוּדוֹ כְּדִי שְׁלֵא לִישַׁח אוֹתוֹ. הִלְכִי כֵּן, וְלֵא דָבַר אֲרוֹתוֹ הַאִישׁ עֲקִישׁ. אַחֲרַי כֵּן שְׁמַטְרוּ רַבִּי חֲנִינְיָ וְרַבִּי יוֹסִי שְׂבִיבֵיל בְּתוֹרָה. כִּיּוֹן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ הַאִישׁ מִשְׁפָּעֲזֵלֵיהִי הוּא בְּתוֹרָתוֹ, קָרַב אֵלֵיהֶם וְנָתַן לָהֶם שְׁלֹם. אָמַר לָהֶם, רַבּוֹתַי, בְּמֵה הַשָּׁמַיִם אוֹתֵי מִשְׁתַּבְּלִי לִי שְׁלֹם לִי חֲשֵׁבֵי לְכֶם; אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי הֵייתָ אוֹמֵר תַּפְלָה אוֹ מִרְחִישׁ בְּתַמְלּוּדוֹ. אָמַר לָהֶם, הַקְדוּשׁ בְּרָדָּה אֵין נְדוּן אֲתָכֶם לִכְף יָדוֹת. אָבְל אֲמַר לְכֶם, יוֹם אָחָד הֵייתִי חוֹלֵף בְּדָרְךָ, וְאֲמַתִּיא שְׁמֵיךְ אֲחָד וְהִקְדַּמְתִּי לִי שְׁלֹם, וְאוֹתוֹ אִישׁ הַיְיָ שִׁדְדוֹ, וְקָם עָלַי וְנָצַר עָלַי, וְאֲמַלְמַלָּה שְׁהַתְּבַרְתִּי עָלַי וְהִצַּטְרַמְתִּי. מֵאוֹתוֹ יוֹם דְּנִתְּחִי שְׁלֵא לְתַקְדִּים שְׁלֹם, רַק לְאֲדָם צְדִיק, אֲלֵא אֵין הַכְּרַתְוִי בְּרַאשׁוֹנוֹ, מִשּׁוֹם שְׂכִיבֵל לְצַעַר אוֹתִי וְיִתְבַרַךְ עָלַי בְּחַי, מִשּׁוֹם שְׁמֵיךְ אֲחָדִים לְתַקְדִּים שְׁלֹם לְאִישׁ יָרֵעַ, שְׂכִיבֵנו (ישעיהו מט) אֵין שְׁלֹם אִמְרָה הִי לְרַשְׁעִים. וְאוֹתָהּ הַשְׁעָה שְׂרָאִיִּים אֲתָכֶם וְנִתְתַּם לִי שְׁלֹם וְלֵא שְׂבִיבֵי לְכֶם, תְּשַׁדְּדִי, מִשּׁוֹם שְׁלֵא אֲרִיתִי בְּכֶם מִצְוֵהוּ שְׂרָאִיִּים בְּחוּץ, וְכִמְדָן כִּי הֵייתִי חוֹרֵף על מִשְׁעוֹן מַתְּעַרְבֵי, תְּהַרְבִּים לְהֵל לְנַפְשׁוֹ שְׂכִיבֵי לְכֶם, תְּשַׁדְּדִי חוֹרֵף הוּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִשּׁוֹם שְׁלֵא שְׂכִיבֵנו בְּיָד, וְהֲרֵי הַקְדוּשׁ בְּרָדָּה הוּא שְׁלֵא חוֹרֵף. וְיַעֲלוּם הָאֵר לְרִאוֹת עַיִן בְּעַיִן אֶת מִרְאֵה הַקְּבוֹד, כְּפִיבוֹ (ישעיהו נב) עַל עַיִן זֶה רָאָה בְּשִׁבְיָ הִי. עַיּוֹן. הַרְבּוּ הִי לְעוֹלָם אֲמֵן וְאָמַר. שְׁעִינִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַיּוֹם הַזֶּה הִתְעַלְעַל עַל שְׁעוֹנוֹ מַתְּעַרְבֵי, תְּהַרְבִּים לְהֵל לְנַפְשׁוֹ שְׂכִיבֵי לְכֶם, וְכִסּוּדוֹת עֲלִינִים הֵיךְ מִסְתַּפְּלִים וּמִתְקַלְמִים מִיְּמִינֵיהֶם, כְּפִלֵּוּ שְׂכִיבֵנו בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּהַר סִינַי, אַחַר שְׁמַת תְּרִיבֵי (בראשית ה) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲלוֹת הַמָּאוֹת וְאֲרָבֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָיָה הַתְּבַרִּים מִשְׁתַּפְּלִים דְּבָרִים, וְלֵא מִתְקַלְמִים בְּהֶם. [וזהו תמוך דף קה"ה]

אמרי חז"ל כתב רבינו בחי ויקרא פרי ז' בני עזיאל דוד אחר. פירש רש"י ז"ל: עזיאל אחי עמרם היה, שנאמר: (שמות ו, יח) "ויבני קחת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל". ומה באר ז"ל למדנו, וכי לא היינו יודעים שעזיאל אחי עמרם היה אלא צריך מירושלמי, פירשו, כי לכך הזכיר דוד אחרון ז"ל באשר שהיו עזיאל ואהרן דומים במשמעיהם אז לה, והקבץ עזיאל לאחרם מה אחרן ואובם שלום ורודף שלום כן עזיאל היה אובם שלום ורודף שלום, ולא הוצרך הרב ז"ל לפרש כי עזיאל אחי עמרם היה אלא בשביל "דוד אחרון" כדעת מרן רבינו עובדיה הנגיד מנאד לפאה באחד השעורים שנשא מרן זיע"א, פנה אחד מהמשתתפים הוותיקים, ושאל את מרן: "אישה קנתה פאה באלף דולר, וחרב ידבר שבועי עשבר בעיניך הפאות, מה תעשה האשה?". חייך דוד והשבו: "ישמרו אותה עד ל"ג בעומר, ובל"ג בעומר תשרוף אותה במדורה..."

שכר שיחה נאה

אודה להשם בכל לבב, מאז הופץ ספרי הראשון "השאלה. התשובה. העתונאי", מגיעות אלי הרבה שיחות טלפון מרגשות, מאנשים יראי שמים מארבע נקפות הארץ ובפיהם הרבה סיפורי השגחה מופלאים, הראויים ללא ספק לפירסום. עד כמה שדי משגת אני מתעד סיפורים אלה בראשי פרקים בתוך פנקסי הקטן, כדי, שבבוא היום, אתפנה לצקת לאותן מילים ספורות, תוכן רחב וצבעוני שיכניס לסיפור את אותו אדרנלין יחודי שיש לסיפור טוב, המאיר לזרקור בלילה חשוך את ידיו הטובות של הקב"ה. "הרב קובי לוי שלום רב, שמי מאה אה שדרן באחד מערוצי הקודש רבות בשנים. בסוף השבוע שעבר באחת מתוכניות הלילה שלי, עלה מאזין מחיפה לשידור וביקש לשוחח על "המוות הקליני". וכך אמר לי המאזין: "שמי אברהם, אני פנסיונר מזה שלוש שנים. חוץ משיעורי הקבועים בדף היומי, נטלתי על עצמי מחקר בנושא "המוות הקליני". החיים אחר המוות הם אחד מן הדברים המחזקים באמונה, ותמיד יש להם השפעה עוצמתית על רחוקים, ועל כאלה שמתעניינים רק בצד המיסטי של הנושא. ובכן, הספקתי במהלך שלוש השנים לעיין בעשרות ספרי מחקר, לקבל עבודות מחקר מאוניברסיטאות בחו"ל, לשוחח ולתחקר אנשים רבים שחוו מוות קליני, וחזרו לחיים. אין ספק כי מדובר במידע מדהים בכל קנה מידה, אך בכך אין כל חידוש. וכאן שאלתי אותו: אם אין חידוש אז מה החידוש?" "השיב המאזין החוקר מחיפה "הגעתי למסקנה מעניינת, שלא כתובה במפורש באף מחקר והיא - כאשר אדם מגיע לבית דין של מעלה, וחלילה וחס הוא אינו שומר שבת, נשמע אז קולו של המלאך המקטרג הצועק בפני הדיינים "פלוגי זה מחלל שבת!!!". וזה הכל. פשוט זה הכל. מעבר לזאת הוא לא מוסיף דבר, כי כנראה בשלב זה הוא של הדין אין מה להוסיף. המלאך המקטרג אינו מתאמץ להביא עוד עבירות ולפרטן. חילול שבת הוא כל כך נורא, עד שפמלייה של מעלה מזדעזעת מכך, ואינה זקוקה לשום עבירה נוספת כדי להכיר את מי שלפניה..." עד כאן המאזין. "ובכן הרב לוי" המשיך השדרן בשרת "ירד מן השידור המאזין אברהם מחיפה, ועולה לשידור גברת המעוניינת להגיב על דבריו של המאזין הקודם. הנה הציטוט: "שלום, שמי רחל, אני מתגוררת במרכז הארץ. רציתי לאמת את דבריו של המאזין הקודם. אכן כן, בבית דין של מעלה, המלאך המקטרג לא אומר יותר מאשר 'פלוגי מחלל שבת...'. "רצונ" שאלתי אותה "מני הידע והקביעה הפסקנית הזו? שמא את עוסקת בחקר המוות הקליני?". "אינני מעוניינת לספר..." "חבל" אמרת לה "אולי סיפורך יחזק כמה מן המאזינים. לפעמים חבל להוסיף עובדה מן הסוג הזה, שיכולה לפעול על לבבות רחוקים. לשמחתי הגב' שוכנעה, והחלה לספר. "נולדתי במשפחה חילונית לחלוטין. עיסוקי המרכזי ותחום התמחותי היה הספורט לסוגיו. היתה לי הצלחה גדולה בתחום זה והרבה אהדה. גם לאחר שנשאתי עסקתי בתחום הספורט עד שזכיתי להריון. חלמתי שגם בני יהיה ספורטאי, כמו אמא שלו. אך מסובב כל הסיבות חבאת אחרת. כשהגיע יום הלידה, השמש זרחה, האביב הפריחה והאור שלטו בנוף, והעתיד נשקף ורוד לגמרי. הלידה התנהלה כרגיל, ולאחר שעה נולד תינוק יפהפה בריא ושלם במשקל של ארבעה ק"ג. "המזל טוב" שוגר לעברי מכל עבר. הרופאים, האחיות, בעלי ובני משפחתי. השמחה הזו נמשכה בדיוק רבע שעה. לפתע איבדתי את הכרת, הצוות הרפואי ביצע בדיקות מדויקות שמשכנו זמן רב. בשלב מסוים הלב פסק מלפעום, וחשתי כיצד נשמתי פורחת מגופי, ומלמעלה אני מביטה על נסיונות ההחיאה בחדר הלידה, ועל עיניהם המבוהלות של בני משפחתי, הממתנים במסדרון. "וכמו בכל סיפורי המוות הקליני נכנסתי למנהרה שבסופה אור מלטף

ושופע רחמנות. לא תאמין, הקב"ה מדבר עם כל אחת בשפתו. בקצה המנהרה ניצב אולם ספורט גדול ומפואר, במרכזו ישבו שבעה אנשים מכובדים שלא הורגתי. אחד מהם פנה אלי ואמר גברתי את עומדת כאן לדין. "לדין? נדהמתי. מה לי ודין? על מה דין?" "לפתע נשמע קול רעש מחריד ומחריש אוזניים, כמו רעמים אדירים הבאים אחד אחרי השני. תופי האוזניים שלי נקרעו, אבל שמעתי היטב את קולו של המקטרג: "האשה הזו מחללת שבת!!!!!!". "נכנסתי להלם... ובסופו מלמלתי לכוון הדיינים, מה לי ולשבת. אני לא מכירה שומרי שבת, כל משפחתי מחללת שבת מה בדיוק אתם רוצים ממני? הבחנתי שיש בטענה שלי ממש, והיא כן עושה רושם על הדיינים. "בשלב זה נכנס לאולם הסינור שלי, שביקש מבית הדין להקריין את הסרט של חיי. לפתע הבחנתי במסך ענק, שגודלו לפחות כמו בנין עיריית ת"א. ראו עליו תינוקות קטנה... ואז אני, הנה במסך אני בת שנה, בת שנתיים... בת חמש. הסינור מודאג שלבתי הדין אין שום טענה עלי באותו גיל שרואים אותי על המסך... אני שמה לב שהדיינים דווקא מגלים סימפטיה כלפי, הם לא מחפשים להענישני... והסינור מפריח בי הרבה תקוות טובות... לפתע על המסך מופיעה תמונתי כשאני בת 20... "ואז פונה אלי הסינור בתוכה: מה זה??? את לא צנועה!!! אוי, אוי, הרגשתי בוששה נוראה. בוששה שאין להגדירה במילים, זה היא נוראה מכל בוששה שתעלה על הדעת, דווקא הסינור מוכיח אותי... איזו בוששה, ביקשתי באותן שניות להתנפץ למיליארד רסיסים ולהיעלם בקוסמוס. פשוט לא להיות קיימת מעוצמת הבוששה... במוחי חלפו המון שאלות עלי, על מהות החיים, על הדין הנורא... ואז חשתי תעצמות נפש לומר את המילים הפשוטות הבאות: יש לי תינוק, תינוק קטן, אני לא רוצה לעצור את החיים הנפלאים האלה..." "ראיתי נורה של אור על פני הדיינים, חשתי שהם שמחים מהביטוי "החיים הנפלאים", שהם משרדים אלי אהבת ישראל טהורה וזה נרשם לי ככף זכות. "ואז ביקש הסינור להראות להם עוד צנינה מתוך חיי שהתרחשה יום לפני הלידה. אני יושבת מול המרקע, וצופה בתוכנית מרשת שידור אמריקני. ומה בתוכנית? שני סוחרי הילומים חרדים יושבים משוחחים, מקיימים ביניהם משא ומתן על עיסקה בת כמה עשרות מיליוני דולרים. והנה הם לוחצים ידיים, מרימים כוסית "לחיים" והעסקה סגורה. ללא עורכי דין, ללא חוזים, ללא חברת בטוח. וכששואלים אותם מנחי התוכנית כיצד זה מצבעים עיסקה על סמך מילה ולחיצת יד הם משיבים: "אנחנו יהודים יראי שמים המאמינים בתורה הקדושה, אנו נותנים אמון זה בזה כי התורה היא נר לרגלינו... והקב"ה ביננו". לפתע רואים את פני על המסך כשהן מתפעמות ושומעים אותי אומרת: "לא יאומן, איזה יופי שאנשים בכוח התורה הנפלאה הזו חיים עם אמון וידידות שכזו... באמת תורה נפלאה..."

"עינייה של שבעת הדיינים פונות אלי, ואני מרגישה רוגע. אני מבינה שהם מאד מאד מרוצים ממני. אחרי מספר שניות פנה אלי אב בית הדין ואמר לי: "גברתי, דברת יפה על התורה, שיבחת את התורה. אנחנו מתירים לך לחיות חיי תורה. את יכולה לרדת לעולם ממנו באת, ולגדל את תינוקך עם התורה. "45 דקות הייתי חסרת-חיים, במוות קליני. ברוך השם עברו מאז 25 שנים..." "אתה שומע" הרב לוי מסיים השדרן בנה מרעון הקודש "הגברת הנכבדה הזו הסיפקה להשיא את בנה הבכור, ויש לה עוד ארבעה בנים בני ישיבות חכמים וצדיקים. נו? מה תגיד, שכר שיחה נאה של אשה שעולמה זה רק הספורט, הביא אותה להיכנס בגאון בדלת הקידמית לעולם הנצח". תסלח לי הרב לוי, אני חייב לחזור לשידור".

Dirshu
דרשו ד' ועזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגיליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גיליון מס' 334

פנינים לפרשת הוקת

לפניכם טעימה מגיליון לקראת שבת,

לקבלת הגירסא המלאה עם 32 עמודים נא שלחו מייל ל-info@dirshu.co.il
או חפשו 'גיליון לקראת שבת - דרשו' ברשת המקוונת

"אתה לא תלמד אותי איך אומרים המלאך הגואל... את הנוסח הזה הבאתי מבית אימי, כך היא לימדה אותי, ואיך הינך מעז לדרוש ממני לשנות את המסורת... אתה תמשיך להגיד כמו שאתה רגיל, ואני אגיד בנוסח שאמא שלי לימדה אותי'... הפעם החליט הבעל שזה לא עסק וצריך לקדש על כך מריבה של ממש... הוא החזיר לה בצעקות רמות וה' שישן ושמחה' הגיעו כבר אל הבית שזה עתה נבנה

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על המחלוקת בנוסח 'המלאך הגואל'...

"הממה מי מריבך" (במדבר כ', י"ג)

שמעתי על מעשה שהיה בכפר קטן אחד בו התגוררו איש ואשה שנישאו זה לזו, ותקופה קצרה לאחר החתונה נפל ריב ביניהם. ותשמעו על מה הייתה נסובה המחלוקת...

כאשר האיש התכונן לעלות על יצועו, הוא שומע את אשתו אומרת קריאת שמע בנוסח מוזר במקצת; כשהגיעה ל'המלאך הגואל', אמרה: 'המלאך הגואל אותי מכל - רע יברך את הנערים'... את ה'פסיק' היא הניחה אחרי המילה 'מכל', וכך יצא סיסומן של הפסוק היה 'רע יברך את הנערים'...

מששמע הבעל את הדברים, נזעק מאוד, וגער באשתו על שהיא מסלפת את הפסוקים. שהרי צריך לומר 'המלאך הגואל אותי מכל רע - יברך את הנערים'. לפי הנוסח שלך, את עלולה להביא את המלאך הרע אל תוך הבית, אמר.

האיש היה בטוח שרעייתו השתכנעה ובלילה הבא היא תאמר כבר את הפסוקים בפסוק הנכון. מזה גדלה הפתעתו כשגם למחרת היא

ממשיכה לומר כאילו...

ועוד השיבה לו בדברים, באומרה: "אתה לא תלמד אותי איך אומרים המלאך הגואל... את הנוסח הזה הבאתי מבית אימי, כך היא לימדה אותי, ואם כן יש לי על כך מסורת, ואיך הינך מעז לדרוש ממני לשנות את המסורת... אתה תמשיך להגיד כמו שאתה רגיל, ואני אגיד בנוסח שאמא שלי לימדה אותי..."

הפעם החליט הבעל שזה לא עסק וצריך לקדש על כך מריבה של ממש... הוא החזיר לה בצעקות רמות והיששון ושמוחה' הגיעו כבר אל הבית שזה עתה נבנה.

מלאך רע יענה אמן בעל כרחו

יום אחד עבר במקום כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל, שהיה ידוע בחוכמתו ובחריפות משמעו הבעל והאשה שהצדיק הגיע לכפרם, החליטו לגשת אליו ולשטוח את טענותיהם לפניו, וכפי אשר ישפוט כך יעשו.

נסה לחשוב לרגע, כיצד היינו מגיבים אם היה מקרה כזה מגיע לאוזנינו; האם לא היינו פורצים בצחוק למשמע דברים אוויליים שכאלה, שאין להם לא טעם ולא ריח...

אבל האדמו"ר מסקולען זצ"ל לא נהג כך. הוא ביקש להחזיר את השלום אל הבית הזה, והיה מוכן להשפיל את עצמו ולהראות לבני הזוג שגם זוטות כאלו עומדים אצלי ברומו של עולם...

הרבי עשה עצמו כשומע את הטענות בעיון רב, והניח ידיו על ראשו כמי שמתעמק לחשוב בשאלה שהונחה לפניו.

רק לאחר כמה דקות של 'מחשבה', פנה הרבי אל הבעל ואמר:

מדוע הינך סבור שאתה טובע בנוסח שלה; אני דווקא חושב שהמסורת שהביאה מבית אמה היא צודקת ונכונה, ואסביר לך את כוונתה במה שהיא אומרת 'רע יברך את הנערים'

הרי מן הסתם גם אתה יודע ששני מלאכים מלווים תמיד כל יהודי בדרכו, אחד מלאך טוב והשני מלאך רע. במיוחד בליל שבת קודש, שבו מלווים אותה המלאכים עד הבית וכידוע

כאשר אמא של אתה אמרה 'המלאך הגואל אותי מכל' היא ייחדה את מחשבותיה אל המלאך הטוב, והתפללה שמלאך זה יגאל אותה מכל צרותיה; ואחרי כך הוסיפה ואמרה רע יברך את הנערים', שגם המלאך הרע יצטרף לברכה זו, ויענה אמן על כרחו...

הבעל שמע את הדברים והחל להבין מה קורה כאן. פתאום הוא תפס שאשתו צודקת בדבריה...

'הוראת שעה'

לאחר שהבעל נרגע, פנה הרבי אל האשה ואמר לה: חושבני שאמא שלך אמרה את הנוסח הזה רק כ'הוראת שעה'. בגלל מגיפה קשה שהיתה בזמנה שפגעה באנשים רבים, ולכן היא 'פעלה' שגם 'המלאך הרע' יברך את הנערים.

אבל עכשיו שהמגיפה חלפה ועברה מן העולם, ולא נשקפת לנו סכנה מיוחדת אפשר לחזור אל הנוסח הרגיל ולומר 'המלאך הגואל אותי מכל רע' - יברך את הנערים...

ולמרה הפלא גם האשה הבינה את דברי הרבי, והדברים שנאמרו בנועם ובחן. השיבו את השלום אל הבית ההוא.

הוא שאמרנו: המתעסקים בענייני שלום הבית צריכים להתאזר בסבלנות אין קץ כדי לשמוע את טענותיהם של המתדיינים, למרות שלפעמים אין בטענות אלו ולא כלום, ולפעמים הם צריכים אף להשפיל את עצמם, ולעסוק ב'פשטים' שכאלה שְׁזָךְ שישמע אותם מן הצד יְמַלֵּא פִּי בְצַחוּק...

כיצד הרגיע אביה של הרבנית קרליץ את

אחותה שסיפרה שאחת החברות מציקה לה...

המריבה שתוארה בקטע הקודם נראית כקטטה בין ילדים קטנים... אז בואו נשמע סיפור שהתרחש באמת אצל ילדים...

סיפר לנו הרב יעקב ישראל פוזן, שהרבנית קרליץ ע"ה (אשתו של מרן הגר"נ) סיפרה לו שבתקופת ילדותה, באה אחת מאחיותיה הביתה, ובכתה בפני אביה, הגאון רבי צבי קופשיץ זצ"ל, ש'חברה הציקה לי בכיתה'...

אחותי בכתה מאוד, סיפרה הרבנית קרליץ. עכשיו צריך לשמוע כיצד האבא החכם הרגיע אותה:

מדוע תבכי ילדתי? הרי אם מישהי עשתה לך דבר רע, את תמיד יכולה לסלוח לה, ולפתור את כל הבעיות... אם היית מספרת לי הפוך, שאת עשית משהו רע לאחת מחברותייך - אז הייתי אומר שיש לך בעיה... אבל במקרה שלך, מה הבעיה, תסלחי לחברה ההיא, וגמרנו' - - -

דבריו של אבא זצ"ל, סיפרה הרבנית, כל-כך הרגיעו את אחותי, שאפשר היה לראות את השמחה על פניה. במשפט אחד, תכליתי, חינוכי ומוסרי מאין כמוהו, הצליח אבא לשמחה! להפוך לה את היגון לשמחה!

(מתוך הספר 'שמחה בבית' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

מבצע ענק לתקופה מוגבלת

כרך א' משנ"ב מהדורת 'דרשו' עכשיו ב- 25 שקלים בלבד!

לדכישה 02-560-9000

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

David Cohen/Flash90

- ◆ כיצד ניתן לתקן מרווח שנוצר באמצע מילה בכתיבת סת"ם?
- ◆ סופר שכתב ספר תורה מתוך הזכרון - האם הספר כשר?
- ◆ האם מותר לחדש דיו דהוי באמצעות אדים כימיים?

מהלכות תיקוני אותיות סת"ם

- בכתיבת סת"ם, אם קיים מרווח באמצע מילה, והיא נראית כשתי מילים, הריהי פסולה. אך במקרים רבים ניתן למלא את המרווח שנוצר, באמצעות הארכת האות הכתובה לפני האות המחוקה, באופן שתגיע עד סמוך לאות שלאחרי האות המחוקה. אך אם מבצעים תיקון זה בתפילין ובמזוזות, יש להיזהר מאוד שלא לקלקל את צורת האות אף לרגע תוך כדי הארכתה.
- פרשיות התפילין והמזוזות צריכות להיכתב 'כסדרן', ולכן, במקרה שאחת האותיות בפרשה איבדה את צורתה, כך שתיוקן האות נחשב ככתיבה מחדש של האות - כל מה שנכתב לאחר אות זו, פסול.
- אות בפרשיות תפילין ומזוזות, ש'נחתכה' באמצעה בחתך ניכר, והיא עלולה להראות כשתי אותיות - פסולה, ותיקונה פוסל משום 'שלא כסדרן'. ואם אינה עלולה להראות כשתי אותיות - יש אומרים שדינה כנ"ל; אך יש אומרים, שצריך להראותה לילד שאינו בקריאה, ואם יזהה אותה, אין תיקונה פוסל משום שלא כסדרן. ואם החתך אינו ניכר, והאות עלולה להראות כשתי אותיות - נחלקו הפוסקים אם היא כשירה או פסולה; ואף לדעת המקלים, ראוי להראותה לילד. ואם אינה עלולה להראות כשתי אותיות - יש אומרים שצריך להראותה לילד, ותיקונה אינו פוסל משום שלא כסדרן. ויש אומרים שהיא כשירה.
- בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש להקפיד שראש האות ל', וכן ה'תגים' שעל ראשי שאר האותיות, לא יכנסו לחלל האותיות שמעליהם, הפתוחות בתחתיתן; וכן, יש להקפיד שרגלי האותיות הארוכות, לא תִּפְּקֶינָה לחלל האותיות שתחתיהן, הפתוחות בחלקן העליון.
- אסור מדאורייתא למחוק אותיות מאחד משמות הקודש.

ומחיקת חלק מהאות באופן שצורתה עדיין קיימת - אסורה מדרבנן.

מהלכות כתיבת סת"ם

- כתיבת סת"ם - חובה לעשותה בהעתקה מתוך הכתב, או על פי הקראה של אדם אחר מתוך הכתב. וכן צריך הסופר לקרוא כל מילה בפיו לפני כתיבתה. ובדיעבד, אם כתב מתוך הזכרון, וללא קריאה בפיו, הכתיבה כשירה.
- בפרשיות התפילין והמזוזות, צריך הסופר להותיר בראש הקלף מרווח בשיעור של מעט יותר מאורך ראש האות ל'. ובתחתית הקלף, צריך להותיר מרווח בשיעור של מעט יותר מאורך רגל האות י'.
- ספרי תורה, תפילין ומזוזות, יש לכותבם בשורות שוות משני צידיהן. וכתבו ראשונים, כי יש להקפיד שלא תצאנה שלוש אותיות מחוץ לגבול העמוד. וכן פסק השולחן ערוך בנוגע לתפילין. אולם, לדעת הרמב"ם, ניתן להקל אף בשלוש אותיות ויותר, כל עוד אינן מהוות את רוב המילה. וכן פסק השולחן ערוך בנוגע לספר תורה. ויש מהאחרונים שכתבו, שיש להחמיר בספר תורה כבתפילין.
- בשמות הקודש, נדרשת הקפדה מיוחדת, שאותיותיהם, עם האותיות 'הנטפלות' אליהם, תהיינה בתוך גבול העמוד. ובדיעבד, אם חרגו אותיות השם עצמו מגבול העמוד, ואין אפשרות לתקן זאת - נחלקו הפוסקים אם הכתיבה כשירה.
- ספר תורה שנכתב בדיו שחור, ולאחר זמן רב השתנה צבעו לחום אֶדְמָדָם - יש שפוסלים, ויש שמכשירים, משום שלדעתם, שינוי זה נגרם מהתיישנות הדיו, ואדרבה, כך דרכו של כל דיו, ודי בכך שהיה שחור בעת הכתיבה. וחידוש צבע הדיו באמצעות אדים כימיים - יש מהפוסקים שהתירוהו, אך יש שאסרוהו, והוסיפו, כי מצוי מכוּשֵׁל באמצעי זה, שהוא ממלא בדיו סדקים הפוסלים את האות.

התיבה התמלאה במהירות במבול של מאות (!) הודעות שהקליטו בחורים מכל רחבי הארץ, סביב גורלו של מיילך בלומנשטריך, והשאלה איך אפשר לעזור לו...

כשהבחורים התחילו להתווכח בכל מקום אפשרי אודות הדרך הנכונה לעזור לבחור מסכן שלא מצליח למצוא טעם בלימוד התורה...

החלק המעניין הגיע לאחר פרסום העלון. התברר שבלומנשטריך דן, הצליח לנגוע בנקודה חשובה, כשהתיבה התמלאה במהירות במבול של מאות (!) הודעות שהקליטו בחורים מכל רחבי הארץ. ספרדים ואשכנזים, ליטאים וחסידים, כולם כאחד, השאירו הודעות ובהן 'טיפים' ועצות איך לחוות תחושה טובה בזמן שלומדים גמרא. חלק מהבחורים גם סיפרו למוקד הגישמאק, שהנושא הפך לשיחת היום בשיבות שלהם, בחדר האוכל, בפנימייה, הבחורים החלו להתווכח ולדון בצורה אינטנסיבית בשאלה הזאת. מה גורם להם להרגיש מתיקות בלימוד, ומה גורם חלילה לתחושה הפוכה. "כבר חמש שנים אני לומד בישיבה", סיפר לנו בחור אחד, "ומעולם לא הרהרתי בנושא אפילו ביני ובין עצמי, מתי אני נהנה ללמוד ואיך אני יכול לחדד את התחושה הזאת ולהביא לידי כך שאחרי שאסגור את הגמרא, אני אתגעגע אליה וארצה לשוב וללמוד בה בשניה הראשונה שהדבר יתאפשר לי".

סיפר לנו אחד מאנשי הצוות בישיבה חשובה, שהוא שם לב לכמה וכמה בחורים שהלימוד שלהם אכן השתפר והשתבח לאחר שעסקו בנושא וחיפשו דרכים ליהנות יותר מהלימוד: "עצם העיסוק בנושא, כבר הביא תועלת עצומה", הוא מוסיף. הרב שלמה אופנהיים מנהל המוקד, מסכם במילה אחת: גם אנו הופתענו משטף הפניות, אנו מרגישים סיפוק גדול. ונקוה שנוכל הלאה להגדיל תורה ולהאדירה. מס' הטלפון של המוקד ליעוץ להורים: 073-7892310 המוקד פתוח כל ערב בין 7.30-10.30

במסגרת זו אנו מספקים לא פעם הצצה קטנה לרגעים מרגשים במרוץ החיים השוטף של הפעילות והעשייה בארגון 'דרשו' ובארגון 'אחינו' - זרוע החיזוק של 'דרשו'.

הפעם זכינו לחוות לא רק רגע אחד מרגש, אלא מאות רגעים של התרגשות גדולה במיוחד, בגלל הנושא שפתס בשיבות רבות, סביב גורלו של מיילך בלומנשטריך, והשאלה איך אפשר לעזור לו ללמוד טוב יותר.

חלק מהקוראים בוודאי מרימים גבה ותוהים מי הוא מיילך בלומנשטריך הזה, ועל מה אנחנו מדברים, אז כמה מילים...

על 'מוקד הגישמאק' כבר סיפרנו במסגרת זו בעבר. מדובר במוקד שעושה עבודת קודש יוצאת דופן, ביעוץ טלפוני לתלמידים ולהורים, כשהמוקד מוציא לאור חוברות מיוחדות, ועלונים מלאי תוכן מרתק (כמעט כמו 'לקראת שבת'...) המעודדים את בני הישיבות המסולאים מפז (וגם את אלו שכבר התחתנו ולומדים בכולל או קובעים עיתים לתורה), להפעיל את המחשבה שלהם ולבדוק את עצמם, איך אפשר לקבל את 'מתיקות התורה'

מה אתה יכול לעשות כדי לעזור לעצמך ולילדים שלך להרגיש את תחושת ה'גישמאק' בלימוד התורה? למה אתה לא מצליח לחוש את המתיקות הנפלאה הזאת בפך, אם דוד המלך הצהיר עליה שהיא מתוקה מדבש ונופת צופים? כיצד זה ייתכן שהאור החיים הקדוש אומר שהתורה היא כל כך מתוקה עד שאנחנו אמורים להשתגע ולהתלהט אחריה, וכשאתה לומד אותה אתה לא מרגיש אפילו לא מעט מזועזע מהטעם הנפלא הזה???

השלב הבא הוא כמובן, ליצור קשר עם המוקד, ולקבל הדרכה וכיווני פעולה, שייטיעו ללומדים לחוות את חווית הגישמאק בלימוד עצמו. וכאן מגיע תורו של מיילך בלומנשטריך... הוא בחור שרוצה ללמוד וגם לומד בפועל, אבל לא מצליח ליהנות מהלימוד. בלומנשטריך, שלא קיים כמובן במציאות, פנה בפעם האחרונה לבחורים הקוראים את עלון 'גישמאק בלימוד' שהופק בשיבות הקד' וביקש מהם שיפנו ל'מוקד הגישמאק' של 'אחינו' - 17-18-20-1800, ויקליטו את העצה שלהם למיילך, כיצד הוא יוכל ללמוד וגם ליהנות מהלימוד.

עד כאן מדובר בפעילות שגרתית ורגילה לחלוטין של 'מוקד הגישמאק' וארגון 'אחינו'. אין כאן שום דבר חדש.

מספורי המגיד

"זו לא סתמיה, יש לאדם בחירה וכשלתו בקריאת ספרים היצוניים, אבל לא שימיתי את לבושי וחברתי" הבהיר חיים שלום.

"את זה אתה זוכר ואת היתר אתה לא זוכר?!" התפלא מוריס לזכרון הסלקטיבי של האסיר המשונה.

חיים שלום העדיף לא לענות על השאלה הקנטרנית, הוא העביר נושא.

"עתה אעבור ברשותך לשאלתך השניה ואענה על כך בשיא הפשיטות, בזמן האחרון ראיתי חיוך משמים, אבי ז"ל הגיע משמים כדי לסחוב אותי בציציות ראשי, לא לשקוע במיט שיערי טומאה, בחלום האחרון הוא אמר לי שבקרב אשתחרר באורח מופלא כנגד דרך הטבע ואפילו אזכה להקים בית נאמן בישראל, הוא ביקר אותי שאזכה לבנים ובני במים שהולמים בדרך התורה, מה יסל להיות יותר משמח מזה?" סיים חיים שלום את הדרשה עם חיוך גדול.

"ותרשה לי להעיר לך כמה דברים, אל תנעם על הביקורת שאני מעביר על דברך, זה לגטימי לחלוטין, החלק הראשון שלך לא מתקבל אצלך, הוא הזוי לחלוטין, הכלא שלנו לא משמש לכליאת עדיקים, יש מספיק בתי כלא עבורם, גם העונש המירבי על עריקה הוא מספר שנים, בין שלוש לחמש שנים, תלוי באלו נסיבות, לאף עדיק לא יתנו עונש כה חמור, רק אם נצרך לה עון קרימינל חמור ביותר שמצדיק עונש מוות, הכלא כאן נועד רק לפושעים כבדים ביותר שהחברה לא יסלה לשאת אותם.

דעתי היא, אתה לא אומר את האמת לאמיתה, אתה מסתיר קעקע חמור שאתה בוש בו, גם לא נראה לי שלקת ב'בלאק אוטו' או בדמנציה (מחלת השכחה שנקראת באידיש פארקאלקייט, או שטיקן בשפה הרפואית) לא נוח לך שאחשוד אותך לרצח שכיר ששלח עשרה אנשים אלי קבר, אבל לא אחפור בנושא הזה, אין זה מתפקדי, לא על זה אני מקבל משכורת, הסקירות בערה אצלך על מה ולמה קיבלת עונש כה חמור, אבל זכותך לשמור לעצמך את סודך עד אלי קבר.

החלק השני שאמרת עוד יותר לא מובן, נראה לך שיש מכאן דרך יציאה?! אם כך תעית בגדול! כאן יש כניסה ללא יציאה, אני משרת כאן כמה שנים ועדיין עוד לא היה אחד מתוך האסירים שיצא חי, כמה יצאו מכאן אבל מססיים בסדן, הם הובלו אי שם ונקברו ללא ציון מצבה, לאסירים כאן אין זכויות אדם" זה כלא מסווג מאד שלא יודע עליו כלום, זה אחד הסודות השמורים במערכת, היה אסור לי לספר לך זאת, אבל היות ואני יודע שלא תלשין עלי גם כן יש לי הערה עצומה אלך לנוסח התקופה האחרונה בה הראית לי שיש לך סולם ערכים יחיד, לפיכך הייתי חייב לגלות לך את האמת.

עתה שאלה לי אליך, האם אתה עדיין מאמין שתצא מכאן?" סיים מוריס את הרצאתו הארוכה בחיוך עקום.

"אכן כן, יש לי תחושה שנקנת בלבי ב'ה' שהוא בעל הכוחות כולם עילת העילות וסבת הסיבות, שמע את קולי ועקתך, כבר אמר נעים זמירות ישראל דוד המלך ע"ה "תבוא אנקת אסיר לפניך" הרבה בכתי לי לפני והתחרטתי לחלוטין על כל המעשים הרעים שהיו נחלת חיי, מדי יום מיזמו אני מבין בברכת השחר את הברכה "מותיר אסורים" בכונה גדולה שה' יתיר את מאסרי, אמנם זה הולך על החלק של הגוף שקם מחדש בכל יום לאחר שהיה משותק בשינה, אבל זה גם הולך על המאסר הגשמי, כפי שאנו מברכים ג' פעמים ביום בתפילת שמונה עשרה "מותיר אסורים" רק הבורא משחרר את האסירים והוא זה שכולא אותם, אין טוח בידי האדם החזק ביותר להחזיק אדם בכלא, אם לא נגזר על כך משמים. בשמיים נגזר על כל אורח בהתאם למעשיו מזיות, יש לקב"ה שליחים שמבצעים למטה את הפסק מלמעלה. אם בשמים נגזר עלי שאצא מהכלא ושאתחנן עם בת זוגתי שממתנה עלי שנים רבות, כך יהיה, אפילו שזה נגד את רצונות אנשים רבים" סיים את דרשתו מותש לחלוטין.

"אני שומע לראשונה דברים כאלו, באתי ממשפחה טובה, אבי עליו השלום היה אדם דתי ושומר על המסורת, הוא הלך כל יום לבית הכנסת ולמד תורה כמעט כל היום, אבל הוא עשה את טעות חיי, הוא התיישב ביפו במקום חזק מודניים ולכן לא שלח אותי למקום דתי שמלמדים תורה, לא היה בכל האזור שלנו בית ספר דתי, בתמימותו סבר אבי ז"ל שהוא יעניק לי בבית הכנסת בשעות שבהם אני חופשי את כל מה שאני צריך, אבל הוא לא הבין שסחח החברה החילונית חזק שבעתים.

כל עוד הייתי ילד תמים הייתה לאבי השפעה עלי, הייתי מגיע כל יום לבית הכנסת ללמוד איתו חומש משניות זרינים, אחרי זה נתן לי טעמות בגני, אבל ככל שהתבגרתי וראיתי את החיים הקלילים של החברים שחיים חיי דודו ואלו אני ילד אומלל ביותר שלא נהנה מהחיים אפילו בגרוש אחד אף פינקו קל לא נתן לי, מה שחשתי במשך כל היום, אבא שניצב מעלי בלי להרפות, הוא מפקד ומצווה ולא נתן לי מרווח נשימה, הוא הוטן בלא הרף שאני לא לומד מספיק ומחפש תענוגות אסורים, לא הנתנו מה הוא רצה מחיי? למה אני שונה מחברי שיש להם חיים קלים, איש לא עומד בדרכם והם נהנים מהעולם במלוא החופניים.

התחלתי לשנוא את כל הדת והמסורת, ככל שבגרתי יותר התרחקתי יותר ויותר, עד שכמעט הפסתי לאפיקורס במוצרה, אחרי פטירת אבי ז"ל בפתאומיות אני טובל ממנו שבעתים, אי אפשר לברוח ממנו, הוא מגיע אלי בחלומות ומפחיד אותי, מדי כמה שבועות הוא בא אלי בחלום ומזהיר אותי לחזור בתשובה ולהתפטר מהתפקיד הזה, אני מתעורר עם הרבה סיטנים, אבל קשה לי לעזוב את התפקיד הזה, כבר התרגלתי אליו ולא אוהב שוב להתחיל הכל מחדש.

אבל עכשיו אחרי מה שאמרת לי אומר לך כנות, אם החלק השני שאמרת לי יתקיים וברוך כל שהיה תשתחרר מהמקום, אני עוזב את המקום מזיות, אחפש בלי נדד את עצמי, אולי אקל ללמוד באיזו מסגרת של ישיבה או בבית כנסת ואשמע שיעורים אצל רב בית הכנסת שסמוך לביתי, בלי נדד אתחיל לשמור שבת באורח מלא ואינני תפילין בכל יום, אתה תהיה בשבילי אות מהשמיים כי ישנה השגחה פרטית שמנהלת כל אדם באופן אישי, אין אדם שחי לעצמו, הוא מנוהל ומנווט מלמעלה, רק שיש לו בחירה חופשית לבחור בטוב או לחילה וחס ברע' את המילים האחרונות סיים מוריס לוי כשידיו קפוצות כלפי מעלה כשבועה.

שמחה עצומה אחזה בחיים שלום לשמע דברי מוריס לוי.

"מי יודע, אולי נשלחתי משמים לכאן, כדי להחזיק בתשובה, איש מאתנו לא יודע איך בדיוק הוא פועל למטה, יתכן שנבחרתי להיות השליח להשיב לצור מחצבתך ויד מכוננת מלמעלה בחרה שבדיוק אתה תהיה הסוהר שלי ושככלל ייווצר עמך קשר, דבר שאתה בעצמך אומר שכאן זה לא מציאות, והנה התרחש הדבר נוצר בימינו קשר.

"אם כן המתן לאות שיגיע משמים, בקרוב ממש תגלה ששחררתי מהכלא, אין לי מושג איך זה יקרה אבל ברור לי שזה יקרה" הביע חיים שלום את דבריו באופטימיות מוחלטת.

מספרי המגיד

"אשריך שגם במקום כזה אתה מוזיק את עצמך איתן, עד כדי שאין לך כל ספק בחלומות שלך, אני חש שהחלומות שלך משתלבים עם החלומות הרבים שפוקדים אותי, אבי ז'ל מאז שנפטר אינו מניח לי לנפשי, הוא עושה לי את המוות שאעזוב את המקום, אלא שהיצר הרע לא נותן לי מנוח, הוא לא מניח לי לעשות תשובה, אבל עתה אם אקבל את האות הזה משמים, בלי נדב אעשה את הצעד הגדול הזה, לא אשוב להיות חלק מהמערכת המרושעת שמתעמרת בחיי אדם".

הוא תופס נשימה ולפתע משנה כיוון. "בעצם הדבר לא פשוט, גם אם תגלם באופן פתאומי, מניין לי שאלו שמחפשים את רעך לא דואגים לשלוח אותך לעולם שכולו טוב, איך אדע ששחררת מהכלא או מהעולם, הרי לא תניח לי פתח על ק?"

"יש כזה דבר ששולחים אסירים לעולם שכולו טוב?" התחלחל חיים שלום מעצם המחשבה המזויעה.

"כן ישנם הרבה כאלה, ישנה יד נעלמת שדואגת שלא יאריכו ימים במקום הזה, יש לי חשד על כמה שהורגלו למוות, אולי גם אתה תהיה מבין אלו?" מוריס נראה מאד רציני.

"הנה בא היצר הרע להסיק אותך מהתוכנית הטובה, לפני רגע כמעט נשבעת לחזור בתשובה, מה אכפת לך לתת לבורא עולם להחזיק בתשובה גם את מוחש מהשמים, עצם זה שלא תראה אותי בניגוד לכל האסירים שנתורה גופתם הזדממת עזות שמתו על מיטתם, היעלמותי הפתאומית תהווה לך דוגמה כעין סילוקו של אליהו הנביא ז'ל שעלה בסערה לשמים וזיה כדי לעורר את מחשבת התשובה כי יש אדון לבריא"ה" סיים חיים שלום את דבריו.

"השיחה שלך זמעה אותי לחלוטין, אתה צודק לחלוטין בכל דברך, די לי בכך שאם אתה נגלם בקרוב בצורה מסתורית, אני מבטיח לך שאני חוזר בתשובה, ביום איש את התפטרותי מהשירות, דבר זה יחשב לך כזכות או בעולם הזה או לעולם הבא" סיים מוריס את דבריו בהחלטיות.

בין תקוה ליאוש:

היום השלישי של התהילים הסתיים, צארטיל ואבה יצאו את המערה מלוות בגב' אסתר פינקלשטיין, היום האחרון הפיל מחיצת גבוהת שחצצו בין שתי הנשים המבוגרות, ציפוריה חשה הערכה גדולה כלפי גב' אסתר פינקלשטיין שמחזיקה את עצמה במצבים הקשים ביותר באמונת חוסן, האישיות הנלבבת מצאה חן בעיניה, היא מכרה גם בעלה המנוח רבי שלמה זלמן ז'ל שהיה יחיד גדול של רב משה יוסף שהיה אדם מיוחד במינו, הזיכרונות הטובים הציפו אותה, הם חזרו לה לגבור על תחושת הסלידה שהייתה שמורה אצלה על הבן חיים שלום. לפתע נזכרה שהוא היה עליז נדיר ביותר ועד כמה בעלה רב משה יוסף היה יוצא מהכלים בכל יום מחדש כשהיה לומד איתו, לפתע היא מרגישה את הרגעים הטובים שהיו בהתחלה.

אולי השינוי בהערכה שלי כלפיו מהוה רמז שאכן הישועה מתקרבת, חיים שלום עומד לצאת מהכלא באורח פלאי והשידוך ישוב בחזרה ולכן מנסים לעורר בה מחשבות חיוביות, אם לא כן, מה קרה לפתע שמתעוררים בקרבי רגשות חיוביים כלפיו? כנראה שבשמים חצים להקל עלי כשאידש לחזר את הקשר מחדש, חשבה לעצמה מספר פעמים.

"לאמיר האבן אז אין דעם נאנטען צוקונפט וועט מערן זיך באגעגענען אירפ אלשמחה צחמאנעגהבה נקווה שבעתיד הקרוב מפתח יחד בשמחה, לאמיר דאווענען אז מוועט נאך קענען זיך צוזאמען פרייען, הבה נתפלל שנטל לשמוח יחד" אמרה גב' פינקלשטיין בעת שנפרדה מהן, היא הייתה אבמורה לחזור עם מונית שסיידר לה רב מילאץ פישמן על חשבוננו, מיכה היה עליה שהישועה עברה נחשבת כדבר דאי שאין עליו שום ספקות.

למחרת בבקר יצא הרב שהסייע בהלך, למסע סיורים למוון גאולה מאה שערם. כל המתפללים עלו עליו מלאים שמחה, כולם חשו שהנסיעה לא הייתה לחינם, הם פעלו ישועות, כל אחד עבור עצמו או אחד מהקרובים.

צארטיל הייתה תפוסה כל הדרך במחשבות לא משמחות, לפתע החלו לנקר בה הרהורים טורדניים שמביאים לידי דיכאון, מתי תשמע את קול המבשר כי חיים שלום יצא מהכלא הסודי, הוא ישוב להיות חופשי ככל אדם ויקים עמה את הבית שמתאחר כבר למעלה מחמש עשרה שנים, מתי יקרה כזה דבר? איך יעבור לפתע חומות הכלא וחיים שלום יצא משם חופשי לחלוטין? האם כעת יקרה כזה נס?

להאמן שהתארה כבר בחשוון שנת תרצ"ח, היא אוחות באמצע שנת תשי"ג ועדיין אינה נשואה, חמש עשרה שנים עברו ועדיין היא לא נשואה, הנשמע כדבר הזה?! בפרק זה יכלה הייתה להיות אמא לעשרה ילדים שקועה עד למעלה מצווארה בחינכם, והנה עד עתה היא כעין בחד נגוש במבדר.

רגשות מעורבים עברו בה, לרגע קט היא בטוחה שתראה את הישועה בקרוב ממש, אבל לפתע מתגנבת בקרבה תחושות פחד ויאוש, מה היום שונה מאתמול? קשה לטאטא את המחשבות הטורדניות שמציפות אותה.

היא מחליטה להתנער מהן ככוח על ידי אמירת עשרים פרקי תהילים בכונה שוב ושוב, היא לא תעזוב את התהילים השחוק עד שתראה את שכונת גאולה מולה. אמה מבחינה היטב איך הצבעים מתחלפים בפני בתה הבוגרת, לרגע היא חיוורת כסיד, במשנהו היא משנה צורה לצבע ארגמני ורוד, לבה האימהי קולט כי בתה נאבכת בין תחושות סותרות, להאמן או לא, לא קל להיות מאמין לאחר אין ספור שנות אכזבה ותוחלת ממושכת שמחלה את הלב.

"צארטיל ווען מלגלייבט מיט דעם גאנצען הארץ אז סיא וועט זיין גוט וועט טאקע זיין גוט- אם מאמינים עם כל הלב שיהיה טוב אכן יהיה טוב" עוזדה ציפוריה את בתה, מנסה לשרד לה רגשות אופטימיות שלה עצמה אין.

ביקור מפתיע ביותר.

רב נפתלי הרטשטיין הגיע אל משרדו השוכן ב'ריבר סייד' אחרי תפילת שחרית וסעודה קלה, לאחר לימוד בחברותא עם חמיו משך שעתים רצופות, זה שנים שרב נפתלי קובע שיעור עיון עם חמיו שמפולפל מאד בלימוד, הם למדו גב' בעין רב, היה להם קביעות הספק של כעמוד ליום, הם לא ויתרו על השיעור, אפילו בימי ששי הקצרים ובמוצאי שבתות, שבעה ימים שבועיים הניבו הספק עצום של לימוד סוגיא עם המפרשים העיקריים, כי סיימו מסכתות בזה אחר זה.

מספורי המגיד

גם באותו יום למדו בהתמדה את השיעור עליו לא ויתרו בשום פנים ואופן, גם אם היו סיבות רציניות שכביכול הצדיקו זחיה קלה, רב נפתלי נלחם בעקשנות, לא לוותר אפילו על יום אחד, אפילו כשהיה חולה עם גריפה (שפעת) רצינית ביותר, כשלא היה מסוגל להוציא כמעט הגה מהפה, אבל על סדר הלימוד לא ויתר, הוא למד בידיוף נפש, השיעורים המוחמקים והחולשה שפשטה בכל הגוף לא מנעו את הלימוד עד שסיימו את החובה היומית.

חבריו למפלגה לא התרעמו על נהוגו שגרם לו להתחיל את סדר יומו מאוחר יחסית, כמעט בשעות הצהריים, כי התפוקה שהוציא במשך הזמן ששהה במשרד הקטן עם צוות שכלל שני מזכירים ומנהל לשכה [יהודים חרדים] נמוצים ביותר, עקפו השיגים של סנטורים אחרים שהיו וורקהוליסטים (חול' עבודה) מובהקים שהתחילו מבקר השכם עד לשעות המאוחרות ביום. רב נפתלי דגל בהשקעה של 60 שניות בדקה מנוצלות עד לפרט האחרון, מה שהביא לסגירת נושאים במהירות הבק, כך הצליח בשעות מועטות מה שאחרים מרחו בימים שלימים.

גם באותו יום הגיע למשרד רק לאחר שגמור חובתו היומית לגבוה, רק עתה יש לו את הרשות להתעסק בצורכי הכלל, בשעה 11 הגיע למשרד כשהוא שופע עליצות רבה, הייתה לו סיבה טובה לכך, היום סיים עם חמוי את מסכת הוריות מסכת קשה ביותר ובעיון רב, המילים המתוקות של הסיום התנוונו בקרב, כשם שזכרתי לסיים מסכת זו ק' אזכה לסיים את כל המסכתות של הש"ס והעיקר לדעת אותם על בוריים עבור המחשבות בראשו. הוא נשק למזוזה העניקת שתלתה בשערי דלת משרדו, מנסה לפתוח את הדלת, להפתעתו הוא מוצא את הדלת פתוחה, מישוהו ביקר במשרד מי זה יכול להיות?

בבוקר השכם הייתה נכנסת מנקה כסית שהייתה שוטפת את המשרד ונועלת את הדלת היטב, מעולם לא הותירה את הדלת פתוחה, אך הפעם הדלת לא הייתה נעולה, לא זאת בלבד, ברגע שנכנס אל חדרו גילה כי המשרד מבלגן כראוי, יד נסתרת בחשה בכל המסמכים ופזרה אותם על גבי הרצפה, השולחן נראה אחריו פגומים, נראה שהמבקר המרושע עשה זאת בכוונה, הוא רצה שאיש לא יסתפק שעשה ביקור מאד לא יזיחות, הוא דאג להותיר עקבות גסים על כל צעד ושעל, סיגוריות זולות ביותר שעושהו נותרו במאפרה וחלק הושלך על גבי הרצפה.

כחמישה עשר סיגוריות עושהו בעת הביקור הפתאומי, זה אומר שהיו כמה מבקרים במשרד והם שהו זמן רב. קלסדרם שהיו סדורים בסדר מופתי על גבי המדפים הושלכו לכל עבר, כמה מהם הושרתו ללא תקנה, המקום היו רבים, אבל הם לא ידעו כי רב נפתלי לא סמך על ניסים, לא היה מסמך אחד במשרדו שלא עשה לו העתק, את הגיבויים שמר בכספת מיוחדת ששכר מחברת בת ששייכת ל"ברינקס".

טובי עורכי הדין שהיו להם מסמכים מסווגים דאגו לשכור תאים מיוחדים בכספות, כדי להפקיד שם את מה שצריך לשמירה מיוחדת. רב נפתלי לא עשה סלקציה במסמכים, כל קלסדר במשרדו היה לו תאום, הוא לא ויתר על אף מסמך, לעולם אי אפשר לדעת מתי יגיע לשימוש, למעשה פעולה זו הייתה מיותרת לחלוטין, לרב נפתלי היה זיכרון פנומנלי, הוא לא שכח דבר כל מה שראה צילם בזיכרונו עד ליומו האחרון.

חבילה קטנה ארוחה בקרטון חום זוחה הונחה באמצע השולחן, היה כתוב עליה בכתב מרושל "זווי אימפורטנט" (דחוף ביותר) רב נפתלי חשש לפתוח את החבילה שמא יש בה חומר שעלול להפיל, אסור שיהיו עליו טביעות אצבעותיו, הוא החליט להזיג את הפוליס (משטרה) מעבור מספר דקות הגיעו שני בלשים בלבוש אזרחי ושטר עטה מדים לבדוק את העניין.

הם עטו כפפות כדי לא לטשטש עקבות, הם פתחו את החבילה, היה בה גזיר עיתון של "ניו יורק טיימס" דמותו של הסנטור הייתה מוצבת במרכז, קריאה חטופה גילתה כי הכתבה מלאה השמצות מהסוג הגזעני ביותר שניתן על הדעת, הכתב תיאר את דמותו של הסנטור כאדם שפל שמוערב בפלילים, היו רמזים גסים לקשרים עם המאפיה ועוד גופים עבריינים.

עיני הבלשים נפערו בתמיהה, מתי יצאה מהזרוע זו? סיפור כה סנסציוני היה צריך לצבור תאוצה ולהכות הדים בציבוריות, אך זה שאיש לא ידע מהכתבה המשמיעה? הצצה נוספת גילתה שזוהי מהדורת דמה, זייפן מוצלח נשכר לזיף תצלום של עיתון שיצא כביכול מטעם "ניו יורק טיימס" מגמת המכתב להפיל פחד על הסנטור. הם לא היו צריכים להתאמץ הרבה, מכתב נוסף היה מצורף לעיתון מוקלד במכוונת כתיבה, השולחן מזוהר את הסנטור כי אם לא יעזוב את המטלה האחרונה שנטל על עצמו, יושמש ב'ניו יורק טיימס' בעוד יומיים שלושה, הכותב הזהיר את הסנטור שבכתבה שתודפס בעיתון יסיפו עוד השמצות כהנה וכהנה שיקעקעו את דמותו הציבורית לחלוטין.

הבלשים נטלו את כל הפרטים לבדיקה מעבדתית מהירה כדי לעלות על הפושעים לפני שסיפקו להפיק זממם, הם שאלו מהסנטור אם הוא מעוניין לשכור שומרי ראש, בתור סנטור מגיעה לו הזכות לכך במחירים נוחים.

"אין צורך, הגיב רב נפתלי, אם אני רואי לשמירה אקבל זאת מאת הבורא יתברך, באם חלילה וחס לא "שווא שקד שומרי".

אנשי הבלשית נעצו בו עיני עגל, הם לא הצליחו לרדת לדעתו, אבל אי אפשר להצמיד שומר אם הוא לא מעוניין בכך, הם נפרדו ממנו בלחיצה יזיחותית כשהם נותנים לו מס' טלפון חירום.

רב נפתלי לא איבד רגע הוא ידע את המספר של האלוף צדה צור הוא צלצל אליו ובל הקדמות הודיע לו.

"תודה על המתנה החמומה ששלחתם לי, אני מאד נהנה מהכתבה המחמיאה בעיתון "ניו יורק טיימס" אין ספק זה עיתון מכובד והו מרגש, אני אפצה אתכם כנגד, אשלח לעיתון "גרוזלם פוסט" כתבה מחמיאה עליכם, יש לי מסמכים מעניינים לפרסם שם, תדעו לכם שיש לי קשרים עם העיתון, אם אתם תתחבמו איתי, כבר מחר העיתון יזווח על כל הסיפור עם מולי פלד כולל תצלום שלו וגם עדויות שונות מתוך הקלטות שבידי".

"מר נפתלי אתה סתם חושד בכשרים, ידי המשלחת לא במעל, אין לי מושג מי עשה זאת, אבל אני מתחייב בפניך שהשחרור יוצא לאור ממש בימים הקרובים, קיבלתי את אישור המטכ"ל לכך, אגא מנכ" הקפא לבינתיים את האימונים שלך, באמנה שאיש לא ינסה להשחיר את פניך, באם חלילה וחס יש איזה מטורף שרצה לעשות זאת, מדינת ישראל תתחייב לך שהיא תפרסם הכחשה גורפת לכתבה המזוהמת הזו, אנו נפרסם כנגד כתבה אוהדת מאד עלך ועל כל הפעולות השונות שהוצאת לאור בשנים האחרונות". התחייב האלוף כמעט בתקיעת כף

"אוקי אני מחכה ממכם לאות חיובי על השחרור הקרוב" סיים רב נפתלי את שיחותו עם האלוף.

~~~~~

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעוניא

סגולת הצדיק משתפנשט זיע"א
אבי זיע"א [הרה"ק רבי מנחם נחום משתפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זיע"א, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי חקת חשפ"ב

גליון 87

הנהגות ישירות * אמרות טהורות * סגולות * עובדיו קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

כאשר מלאך צועק יש לצעוק אחריו בלי שאלות

דשמות המלאכים המוזכרים במזמור זה מעת בריאת העולם נבראו, וכל אחד צועק ומכריז פסוק שלוי"ו, ומעת הבריאה יש מלאך שצועק 'לסיחון מלך האמורי כי לעולם חסדו' ויש מלאך נוסף שצועק 'ולעוג מלך הבשן כי לעולם חסדו', ואם מלאך צועק כן מעת הבריאה יש לצעוק אחריו ואין מקום לשאלות.^[1]
נתיבי ישרון על התורה (פר חקת, ד"ה וישלח ישראל)

כי לעולם חסדו" דמה מקום לפירוש אחרי שאמר "למכה מלכים גדולים כי לעולם חסדו". וענה לו שאלה זו שאלתי בקטנותי את אבי הקדוש הרבי שלום מפראהבישט ואמר לי שגם הוא שאל שאלה זו בקטנותו את אביו הרבי אברהם המלאך ואמר לו שגם הוא שאל את אביו הרב המגיד (ממעזריטש) זיע"א, וענה

"ויצא עוג מלך הבשן לקראתם וגו' ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו וגו' לסיחון מלך האמורי אשר יושב בחשבון" [בעל תיבות שלום מסלונים] זיע"א שהרה"ק מריזין נשאל ע"י בנו מה שנאמר בהלל הגדול (תהלים קלו ט"ז) "לסיחון מלך האמורי כי לעולם חסדו, ולעוג מלך הבשן

השלמות ואינונים

הנביאים, כאלו התהלים במדרגה יותר עליונה מהנביאים, מה שאין לספק על זה שהוא בהיפך, כי הנביאים הם במדרגה יותר עליונה, יען כי התהלים נתחבר ברוח הקודש שהוא מדרגה פחותה מהנבואה. וכאשר שררו חכמינו ז"ל תורה נביאים וכתובים כי היו הכתובים למטה מכולם, וכו'. וזה שהאמת הוא ממדרגת מחברי הנבואות היא יותר גדולה ממדרגת דוד אשר בה חיבר ספר תהלים, וכו', ואם כן הנביאים היו יותר מעולים מדוד, אבל דברי דוד בתהלים יותר יותר מעולים מדבריהם. ומפני זה תמצא שחכמינו ז"ל במוסף הנזכר מראש השנה אחרי שהשלימו בכל סדר וסדר מהזכרונות מלכות ושופרות ג' ג' פסוקים מהתורה ומהכתובים ומהנביאים הוסיפו באחרונה פסוק אחד מהתורה וכפי ההראות הוא ללא צורך, ואינו כן, אבל הוא כי מפני שהזכיר פסוקי התהלים קודם פסוקי הנביאים לטוב האמורה, והיה נראה מפני זה שהנביאים במדרגה פחותה לגמרי מהכתובים, לכן רצה עוד להזכיר התורה אחריהם לכסות חרפתם ולהראות כי מהקצה האחרון הם יותר קרובים אל התורה מהכתובים, כי בבחינה אחת הכתובים יותר שלמים מהנביאים ולכן הם סמוכים אל התורה מצד הראשית.

1. כתב בספר הפליאה (דף נה): כל המלאכים ההם (שלימדו תורה את כ"ו דורות שמאדם ועד משה), מתורה שבעל פה נאצלו, ומשם קבלו גם הם עד שבא משה והוריד לעולם כח שניהם, היא תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וכנגדם אמר דוד כ"ו פעמים כי לעולם חסדו, ויש מלאך אחד וסנדלפון שמו, וכשמזכיר את שם המפורש עולה בראש אכתריאל יהו"ה צבאות, ומיד כ"ו מלאכים סובלים כסא הכבוד, יום א' אומר יהודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו' וכן בכל יום יום עד סוף הלל הגדול, וכל אחד מהם אומר פסוק אחד בכל יום, ובשעה שמשוררים מכסים פניהם לבל יראו פני השכינה. עכ"ל.

2. כתב בספר"ק דגל מנחה אפרים (פר חי שרה, ד"ה או יאמר ע"ד שאמר דוד) שכתב: ידוע שדור המלך ע"ה חיבר הספר תהלים חמשה ספרים נגד חמשה חומשי תורה נמצא כלול וגנוז בו כל התורה כולה. עכ"ל.

ועל דברים אלו כתב בספר עבודת עבודה (שיחות קודש, מוצאי ש"ב"ק מטות מסעי עמי שפ) דנמצא כי על ידי ספר התהלים אנו מתקשרים גם אל משה שעל ידו ניתנה התורה לישראל, וגם על ידי אהרן, כי משה ואהרן היו שני שושבינים, והנה שושביני דמטרוניתא ומה שושבינא דמלכא (זה"ק ח"ג נג), והן תרי רעין דלא מתפרשתא, אבל לא די בזה שבעיר יש מנון של אומרי תהלים, אלא כל אחד צריך לעסוק באמירת תהלים וכו', כי בספר תהלים רמזו כל מה שיאירע לכל אדם בכל מקום ובכל זמן עד אלף השבעי, ועד בכלל, הכל כתוב בספר תהלים, וכל אדם וזכה להשיג בו כפי מה שמתקשר בו ועוסק באמירתו.

וראה כעין זה בדברי המפרש הקדמון דון דוד אבן יחיא (בסוף ההקדמה לפירושו על התהלים) שכתב: כי מעלת הספר הלוי (תהלים) היא גדולה מאד כי הוא נמשך אל התורה אלקית והוא כדמות צורה ותכלית אליה, ועל כן תיקנו חכמינו ז"ל במוסף של ראש השנה בסדר מלכותי זכרונות ושופרות, אחרי הפסוקים מהתורה לומר אחריהם פסוקי תהלים, להיות התהלים מחובר עם התורה ונמשך אליה, ואחריו פסוקי

3. ועיין שם שביאר את הדברים על פי דברי מרן האר"י ז"ל (ספר הליקוטים, פ"ד דברים פרק א) דסיחון ועוג שהיו סמוכים לארץ ישראל מרמזים על ב' הקליפות הסובבים את הקדושה ומעכבים את האדם שלא יפתח פיו בתפילה ויהיה להש"ת. והתבוננות הזו שאם מלאך צועק צועקים אחריו בלא לשאול שאלות, זו הדרך להתגבר על אותה קליפה ולשברה, והיינו דפעמים מרגיש אדם שעומד בפני מנין סתום וכוחות הקליפה מתגברים עליו, אך הדרך הוא להמשיך בתפקידו ולעשות המוטל עליו בלא לשאול שאלות ולעשות חשבונות, דאין לו דבר שלא נברא כח כנגדו בקדושה לנצחו, ואותו מלאך זה תפקידו לעזור לאיש יהודי להתגבר על ב' הקליפות הסובבים את הקדושה.

השולח
הוא קדישין
היוני
רבי זיה"ק
היה קדישין
מפראהבישט
קב זיה"ק רבי
אברהם המלאך
קב זיה"ק המגיד
היה קדישין
ממעזריטש

הילולא דצדוקיא

הרה"ק רבי אריה לייב מבענדער זי"ע

גיסו ותלמידו המובהק של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע
לרגל חילולא ג' תמוז תרי"ד

בשנת תקע"ד הוכתר לשמש כרבה של בענדער (כפי שנקראה בפי היהודים, או 'טיגינה' בפי הערלים המקומיים), [כותבי הקורות טענו לכתוב שהיא היתה חלק מגלילות סאווראן, ומכיון שאביו כיהן כמגיד בעיירה זו המשיך דרך אביו וצריך ביאור כי אינו נכון, העורך.] ושימש כמגדלור רוחני לכל סביבותיה, בהיותו מראשוני מופיצי דרכו של מרן הבעל שם טוב הקדוש זי"ע ברומניה ובסרביה.

ביום ג' תמוז תרי"ד חשכו המאורות, ונשמתו של רבינו עלתה השמימה למאגנת לב כל יהודי הסביבה אשר הוא היה להם לעינים, זקן ובא בימים היה עת השיב את נשמתו ליצורה בהיותו בין שמונים ושתיים, דבר נדיר בימים הרם. גופו הטהור נטמן בבית החיים שבבענדה, ומקום ציונו הקדוש היה לתל תלפיות להמוני בני ישראל, להושע בדבר ישועה ורחמים.

בשנת תשי"י החליטה ממשלת אוקראינה לחרוש את כל שטח בית העלמין כדי לבנות עליו בתי מגורים. וסיפר הרה"ק יוסף שניידר שהיה מן העוסקים במלאכת הקודש אשר באו פתחו את קברו ראו את גופו שלם לבוש בתכריכים הנראים כחדשים, ויהי לפלא.

חתימת הרה"ק רבי אריה לייב אבד"ק בענדער בראש ספר 'מבשר צדק' נדפס בבדריטשוב תקע"ו, ועוד חתימות מרבני בענדער, מימין חותם: "הגבאים מהקלויז של הרב מבענדער שליט"א בשנת תרנ"ד לפ"ק", וחותם טספ בימין: "בצחק ווערטוויים אב"ד בענדער"

בשנת תקל"ב האירו המאורות בבית הרה"ק רבי שמעון שלמה זי"ע, המגיד מסאווראן, מתלמידי מרן המגיד הגדול ממעריטש זי"ע, עם הולדת בנו אשר נקרא שמו בישראל 'אריה לייב'. בהגיעו לפרק האיש מקדש לקחו הרה"ק רבי אברהם מקאריטשוב זי"ע - בנו של המגיד הרה"ק רבי צבי הירש מקאריטשוב זי"ע וחתנו של הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאביל זי"ע בעל 'מאור עינים' כחתן לבתו.

לאחר נישואיו התגורר בפראהבישט בסמוך לחותנו, ויחד עם חותנו וגיסו רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט זי"ע היה סמוך על שלחן הרה"ק המאור עינים' מטשערנאביל זי"ע.

באותה תקופה דבק בכל נפשו בגיסו הרה"ק רבי שלום שכנא זי"ע, והיה מתבטל אליו כליל כתלמיד בפני רבו, והיה שותה בצמא מהמים הזכים המפכים בבאר המים החיים מבית מדרשו של רביה"ק מפראהבישט זי"ע.

בשנת תקס"ג אחרי שעלה רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע ונתעלה לשיבה של מעלה, נסע אל הרה"ק ממוע'בו' שם ישב בצילו ושתה ממי מעינותיו, ולאחר השתלקותו נשאר במוע'בו' להסתופף בצל הרה"ק בעל אוהב ישראל באותם ימים לפנות את קברו של רבינו למקום אחר, והנה כאשר פתחו את קברו ראו את גופו שלם לבוש בתכריכים הנראים כחדשים, ויהי לפלא.

הקשר עם רבינו הרה"ק מפראהבישט זי"ע דביקותו אל רבו הרה"ק מפראהבישט זי"ע

בקשר אמין וחזק, עוד בעת שישבו יחד סמוכים על שלחן חותנםזקנים הרה"ק מפראהבישט זי"ע הקדוש הרבי נחום מטשערנאביל זכרונו לחיי העולם הבא. ופעם אחת קרה במוצאי שבת קודש ישב בבית מורו הרבי שלום הנ"ל, ויתמהמה עד בוש, והיה כמה שעות בלילה, עד שהתחיל מורו הנ"ל לקרות קריאת שמע שעל המטה, והוא נפטר

שער הכניסה לבית העלמין בבענדער

בספר כרם ישראל (דף כג): מובא מה שסיפר הרה"ק רבי יצחק מבענדער זכרונו לחיי העולם הבא, בשם זקינו הרה"ק הקדוש רבי אריה לייב זצ"ל הרב מבענדער, שהיה גיסו של הרבי שלום מפראהבישט, והיה גם תלמידו המובהק, והוא היה אדוק וכרוך אחרי רבו הרבי שלום הנ"ל

גני הקודש מכתב קודש

מרביתנו הרב"ק מפראגבישט זי"ע להרב"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' זי"ע

כידוע, היה דרכו של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' לדבר הרבה על צדיקי דורו (ואף על רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא מפראגבישט זי"ע) היה מדבר סרה ומטיח דברים קשים בפני חסידיו, ואמרו שהיה זה בחינתו של המוקפת הדינים). ממכתב שלפנינו נראה כי רבינו יצא מגדרו ושלה את המכתב להרה"ק ממעז'בוז' אחר שיצא מאתו הקצף על הרה"ק בעל התניא זי"ע

ב"ה א' וארא תקנ"א, פראגבישט

שלום לקרוב קרוב ה' ליראין, האי צדיקא גמורא, גדול מרבין שמו וכו' מו"ה ברוך שליט"א נכד מורנו ורבונו נבג"מ ממעז'בוז'.

גיה"ק קבלתי, וכן קבלתי מכתב קדוש מידי נפשי הרב הגאון מ' זלמינא [-הלא הוא הרב בעל התניא זי"ע] י"ג.

אוכל להשיב ל"ק רק דבר אחד ששמעתי מפי קדושת אמו"ר הקדוש [- רבי אברהם המלאך] ז"ל בזה הלשון: דער טאטע ז"ל האט מיר איינגמאל גיאגט, אז ווער עש וועט קריגן אויף מיין זלמינא לעבין איז גלייך וויא ער קריגט אויף דער הייליגער תורה, ווארים אין איהם איז נכלל די גאנצע תורה הקדושה. [- אבי, המגיד הגדול ממעז'בוז' זי"ע, אמר לי פעם אחת כי מיי שחוק על זלמן מחמד נפשי, הרי הוא כמי שחוק ח'ו' על התורה הקדושה, כי בו כלולה כל התורה] עד כאן לשונו הקדוש, ד"ל. יותר אין ובטוח אני שיבין ל"ק ח'ו' מעתה.

דברי ידיו באמת בלב שלם,
שלום במוהר"ר אברהם

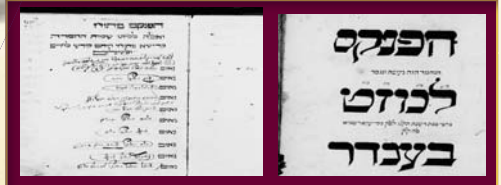
אגרות בעל התניא, אגרת מוח (מתוך הגניזה החרוטית)

מבית רבו ויצא ללכת לביתו, ובלכתו עבר דרך בית משכן כבוד דודו הרה"ק הרבי מרדכי מטשערנאביל זכרונו לברכה לחיי העוה"ב, והעת היה בימי הקיץ והחלונות היו פתוחים, וראה מבחוץ איך שדודו הרבי מרדכי הנ"ל סובב בהיכלו הנח והנה, ומזמר הפזמון 'אלהיו הנביא' בהתלהבות גדול. ואמר הרב הר' אריה ליב הנ"ל בזה הלשון: "האט זיך מיר ממש אויס געוויזען אז אליהו איז דא אין שטוב" (והיה ממש נדמה לי שאלהיו זל"ט נמצא כאן בבית), ואיך אין נכנס לתוך הבית. וכשנכנסתי מצאתי את דודי הרב מרדכי הנ"ל משוקע כל כך במחשבותיו הקדושים, עד שלא ראה אותי כלל, עד שגמר כל הזמר, ואחר כך פנה וראה אותי, וקרא אותי בשמחה רבה: הא הא, אורח הגון כזה בבית, ומיד צוה ליתן קאווא לשנינו, וישבתי עמו כשעתא חדא ונתפטרתי לביתי.

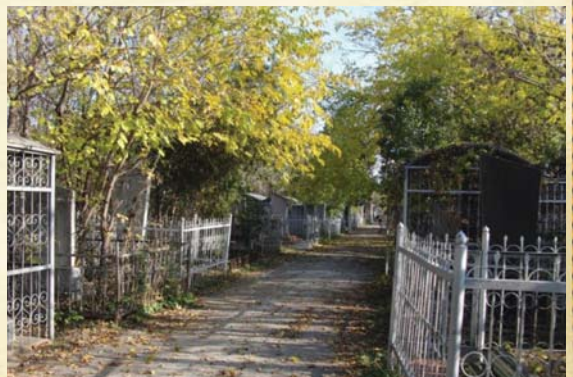
בבוקר השכמתי לבית רבי, הרבי שלום הנ"ל, וכאשר נכנסתי להיכל קדוש פנה אלי בדברים האלה: "אזוי ליבניא, דיא ווילסט מיך שוין אוועק ווארפין, איך וויל דיר צייען אזוי גרויס, און דיא ווילסט מיר אוועק ווארפין" (כך אהוב לבי? האם רצונך כבר לזרוק אותי? רצוני לרומם אותך עד שתהיה כל כך גדול, ואתה רצונך לזרוק אותי?). מאז עוד לא באתי לבית דודי הנ"ל.

יכול אני להעיד שזרחה השמש על החלון שעמד רבי שלום הגדול והתפלל מנחה

בכתבי הרה"ק רבי מרדכי אהרן פישמאן ז"ל מובא בשם הרה"צ רבי אברהם אלימלך שפירא ז"ל אשר פעם בליל התקדש חג הפסח, כשנשלם הבכנות לעריכת שלחן הסדר וכבר יש הקדוש רבי נחום טשערנובילער זי"ע"א מוכן לעשות קידוש, גם נכדו הקדוש הבינדערער רב, גם כן ישב, וכל המסובים מוכנים לקדש, רק הקדוש הרבי שלום הגדול לא היה. עלה חשק ברעיון הבינדערער רב שרוצה לילך ולראות עכשיו איפה הוא גיסו הקדוש הרבי שלום הגדול, ומה הוא עושה עכשיו. תיכף הרגיש זה הקדוש רבי נחום טשערנובילער זי"ע"א וקוין, ואמר לנכדו הקדוש הבינדערער

פנקס ק"ק בענדער משנת תקנ"ג עד שנת תרמ"ח בעמוד 33 מופיע תזמית רבינו אריה לייב רבנו זי"ע שמועין שלמה, (תש"ח) לספריה הלאומית על רשתות להדפיס פנקס זה

שילים בבית העלמין בבענדער

רב יש לך מסתמא רצון לילך ולראות עכשיו איפה הוא עכשיו רבי שלום ומה הוא עושה, לך נא ראה". כי גיסו הבינדערער רב היה מוקטין את עצמו בערך לגבי גיסו הרבי שלום הגדול, ממש כחסיד הדבוק לאדמו"ר הקדוש.

וילך הבינדערער רב למצוא את הרבי שלום הגדול, ומצא את הרבי שלום הגדול עומד אצל החלון, ומתפלל השמונה עשרה ברכות של מנחה. ואמר הבינדערער רב, "איך קען מעיד זיין בתורת עדות, אויף דעם פענסטער שעמד הרבי שלום הגדול ומתפלל מנחה, אז סי האט געשיינט די זוח" (יכול אני להעיד בתורת עדות, שעל אותו החלון שעמד רבי שלום הגדול והתפלל מנחה, זרחה עליו השמש).

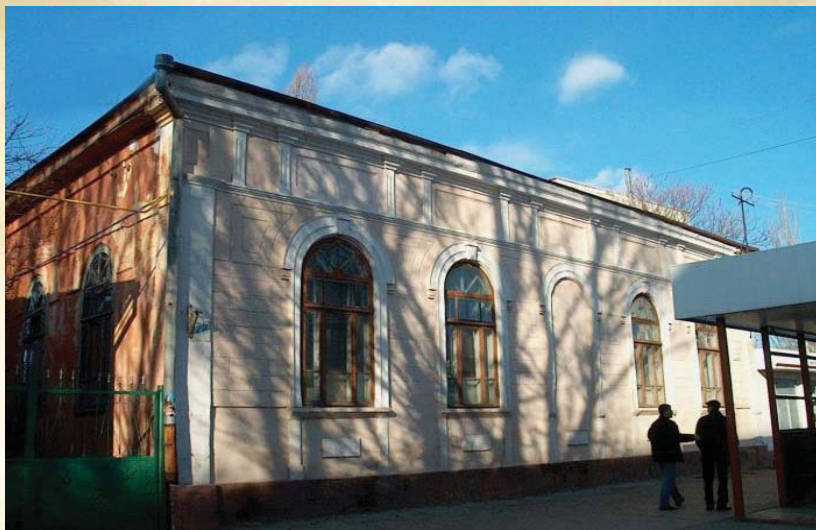
אמונתו ברבינו הרה"ק מפראגבישט זי"ע

עוד כתב הרה"ק רבי מרדכי אהרן פישמאן ע"ה בשם הרה"צ רבי אברהם אלימלך שפירא זצ"ל: בזמן שהתחתן הק' רבי שלום מפראגבישט עם הגוע של הק' רבי הירש לייב אליקער זי"ע, ובהתאסף הצדיקים והחסידים ביום החופה, ישבו רבי שלום הגדול עם גיסו הק' רבי אריה לייב הרב מבינדער אחי הק' מסאווראן, בבית מיוחד.

בא שליח מיוחד ואמר לרבי שלום הגדול, כי המחוננים הביטו מבעד לחלון ושמונה מהצפורים העפות, אשר המחוננים מהעולם העליון כבר לבשו בגדי יום טוב כדי ללכת אל החופה. אמר הרבי שלום הגדול להגבאי שלו שיבא לו הבגדי יום טוב כדי ללכת לחופה.

אחר כך בא שוב פעם שליח ואמר להרבי שלום הגדול כי המחוננים

ארכיון פנקס תורת אבות, שמשפטי, נתון הרה"ח גיבשתי יום שליטי"א, שליח תב"ד בקישוב נחלוציבה, תכנן פנקס אקספליור

קלז'ו חסידי סאדיגורה בעיר בענדער

אהוד האהלים של הצדיקים הטמונים בבית העלמין בענדער

מצבת העצמות שהונח מכת העלמין הישן בו היה טמון הר"ק מבענדער על מצבת האבן נכתב לזכרון: "העצמות הישנות שנקלטו מכות הקברות הישן בעיר בענדער ת.נ.ט.ב.ה.צ."

מצבת זכרון לשרידי הנרצחים בשנות השואה בבית העלמין בעיר בענדער

שמעו מהציפורים העפות מוחץ לחלון, שהמוחותנים מהעולם העליון כבר הולכים לחופה, והחל הרבי שלום הגדול גם הוא ללכת עם גיסו להחופה.

אז אמר גיסו הרבי אריה לייב, רב בינדער, להרבי שלום הגדול: אני מאמין באמונה שלימה כי אם המוחותנים שלכם יודעים מהציפורים מה שבעולם העליון, יודע גם האדמו"ר הק' כמוהם, ולמה צריך השליח לבוא ולהגיד שהמוחותנים בעולם העליון הולכים כבר. ואם האדמו"ר הק' לא יודע מהציפורים, רק המוחותנים יודעים על ידי הציפורים, למה אתם שותקים?

השיב לו הרבי שלום הגדול סי' נישט קיין ראייה. איך האב נישט קיין צייט צו צו גיין צים פענסטער ארויס צו קוקען אויף די פייגלאך, אין זעהן ווי די פייגלאך שפילען זיך, ווייל איך בין אזוי פארנימען מיט זיך. (אין זו ראייה, אני אין לי זמן לגשת אל החלון להסתכל החוצה על הציפורים, ולראות איך שהציפורים משחקים, כיון שאני כל כך עסוק עם עצמי).

פראהבישט נקראה על שמו של רבינו

בספר קדושת אהרן (מהדורת ב"ב תשע"ד, עמ' שפג) מובא מכתבי הר"ח מנחם נחום דאלגאטש זצ"ל שסיפר לפני הר"ק בעל קדושת אהרן' מסדיגורה זי"ע את אשר שמע מחותנו ששמע מפי הר"ק מבינדער זי"ע שהרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' אמו לו שהעיר הורדענקע נקראה כן מחמת שהרה"צ רבי נחמן הורדענקער היה שם.

ונענה הר"ק מסדיגורה שהאמת כן הוא שמחמת זה נקרא העיר על שם זה, וכן כל העיירות שנקראו בשמם שישבו בתוכם צדיקים נקראים על שם זה, מחמת שישבו בתוכם הצדיקים. כי ידוע רשר השם של כל דבר הוא המחיה אותו, ואף שנקראו כן בלשונם לא על פי מקרה הוא רק על פי השגחה מן השמים נקראו כך, כי השם מרמז על ענין גבוה, ולכן היתה סיבה מן השמים שנקראו כן.

כי איתא (סנהדרין לח): שהראה הקב"ה לאדם הראשון דור דור

ודורשיו דור דור וחכמיו כו'. וכאשר הראה לו דור תנאים ואמוראים אמר לו זה רבי עקיבא וזה אב"י ורבא, וכשהראה לו צדיקי הדור אמר לו שזה הוא הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' וזה הוא הרבי רבי שלום פראהבישטער, וזה הר"ג הורדענקער, כך כפי שמם לסיבה הידועה לו יתברך, ושר על כן לאחר כמה שנים כאשר הרשויות בנו עיירות שידורו בתוכם צדיקים היו מוכרחים לקרוא שם העיר 'מעז'בוז' או 'פראהבישט' או 'הורדענקע' וכדומה.

"רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום" ג"פ לפני שחרית

מסורת מקובלת מפי זקני וגדולי החסידים, שהזכרת שמו וזכרו של הר"ק רבי שלום מעוררת התעלות ושפע קודש. ידועה הנהגתו של גיסו ותלמידו, הר"ק רבי אריה לייב מבענדער, שלא היה עומד להתפלל עד אשר היה שח מרובו הרבי ר' שלום, ובאם לא הזדמן לו לשוחח ממנו, היה מתעטף בטליתו ולפני שפתח בתפילה היה פותח ואומר בהתלהבות שלושה פעמים: "רבי שלום, רבי שלום, רבי שלום - הודו לה' קראו בשמו..."

(אמנות אמת שספגט עמוד קלא* מפי הר"ח ר' משה כהן זל- ירושלים)

י"ש"כ להרה"ח בעריש יוס שליט"א ולשליח ח"ד בקישנוב מולדובה הרב מנדל אקסלרוד

לקי"י
טענו קיני!

הדלקת נרות: 19:32
ציצית השבת: 20:23
רבינו תם: 21:18

ע"פ אופק תל אביב
ג' בתמוז התשפ"ב

טוב לחסות בה'

795

החיים שלך דבשו! חקת התשפ"ב

בכל יום ויום אדם רואה בעולם דברים שאינם מובנים. מדוע האחד מאושר והשני בצער, מדוע הראשון עשיר ובעל נכסים בעוד חברו מחפש פת לחם, זה עם ילדים וזה ללא ילדים – מדוע ולמה? – כך ישנן שאלות רבות ואמיתיות העוברות על כל אחד ואחד מאיתנו במשך חייו.

מגיעה פרשת חוקת ומלמדת אותנו כי אפר של פרה מטהר מכל הטומאות שבעולם. יבוא אדם וישאל: מדוע? מה מיוחד באפר הזה? מדוע הכהן ששמר על עצמו בטהרה, נהיה טמא אחר שמוזה על הטמא? על כך עונה לו הקב"ה: "זאת חוקת התורה" – 'חוקה חקקתי גזירה גזרתי – גזירה היא מלפניי, ואין לך רשות להרהר אחריה'. בני היקר, יש דברים שלא תוכל להבין, אל תשכח שאתה בנאדם קרוץ מחומר ומוגבל, אך דע לך כי אני מנהל ומשגיח על הכל בצורה מדויקת. אל לך להיבהל מדברים מוזרים שתראה בחיים, כי בשר ודם לא יכול להבחין ולתפוס מהלכים של מלך מלכי המלכים. מספרים כי פעם אחת, הגיע אל הגאון הגדול מרן הרב שך זצ"ל, יהודי שבור ומדוכה שהרגיש כי חייו

לרפואה פרנסה
ההצלתה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה ו"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לוימה. שרה חיה רפאלה בת רחל רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירון בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל. ליאור בן מרדכי. אחיאל בן רויטל.

זיווג הונן: דניאל ולירן בני אורנה, ניר בן ציפורה.

זשב"מ: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה. אלס בת פרידה.

לעלו-גשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה. הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בן גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן נג'יה. פריחה בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחיה בת לאה. עליזה בת מזל טוב מילכה. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גליליה המון בת כוכבה.

קשים וגוראים. "רבנו", הוא זעק מדם ליבו, "אינני יכול להמשיך לחיות כך. רודפים רבים ממררים את חיי. אין לי יום ואין לי לילה, הם מצערים אותי ורודפים אותי ללא מנוחה כלל".

שמע זאת מרן הרב שך והשיבו במילים הללו: "בני, דע לך, כי 'ישועת ה' כהרף עין, וגם צער שנראה לך כאילו לא ייגמר לעולם, יכול להסתיים ולהיפסק ברגע. אך עד שייפסק הצער, בוא וראה משהו". הרב הראה ליהודי את כוס התה ששהתה בקירבתו, כשלצידה כפית דבש. "אמור נא לי בבקשה, האם

הדבש הוא דבר טוב או לא טוב?". "וודאי שהוא טוב", השיב היהודי. "הוא מתוק וטעים או לא?". "וודאי שהוא מתוק, טעים ואף מאד בריא", הוסיף היהודי. "עכשיו תתבונן היטיב", אמר מרן הרב שך, "אותו דבש מתוק, טוב, טעים ובריא נוצר מהדבורים. אותן דבורים הרודפות את האדם בכל מצב שהן נפגשות בו, מנסות לעקוץ אותו ולצער אותו, להכאיב לו ולפגוע בו, כשהן לא מניחות לו לרגע. הן תנסנה לפגוע בו בכל מצב, ואף במחיר שילך לבית חולים. ומה עושה הקב"ה? מראה לנו כי דווקא מאותן דבורים קשות ומצערות הוא נותן לנו דבש טעים ומתוק.

מדוע זה כך? – כי בורא עולם רוצה ללמדנו, כי דווקא מהאנשים שמצערים אותנו ורודפים אותנו, דווקא מהבעיות המקיפות את חיינו ולא נותנות לנו מרגוע ומנוחה – יצא בסוף דבר מתוק ונעים שייטיב את חיינו כמו הדבש. כעת זה נראה קשה, כואב, מצער ומייאש. כך בדיוק אנו מרגישים בזמן ההיתקלות עם הדבורה כשאנו מאחלים לה שתסיים את חייה באותו רגע, אך דווקא הקיום שלה יביא לנו בהמשך מאכל טעים ובריא מאין כמוהו. כעת לא רואים זאת – אך בהמשך תזכה לטעום את המתקנות מכך!

על כך אמרו רבותינו (גיטין לז): "הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתן ואינן משיבין, עושים באהבה ושמחים בייסורים, עליהם אמר הכתוב: 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' – זכור, כי גם השמש מכוסה כל הלילה, והדבר נראה כי לעולם לא יאיר העולם ותמיד נישאר בחושך. אך לבסוף מתגלה השמש בשיא תפארתה ומחממת את העולם. כך גם אתה, בתוך כל הצער והקושי תזכה לראות שכל מה שעברת היה לטובתך, להביא לך דבש ושמש בחיים". לכן, חוקה חקקתי ואין לך רשות להרהר אחריה!!

העלוך מוקדש לעילוי נשמת מורים בן מרימה פיניש ת.נ.צ.ב.ה

יציאא לטיוול קודם התפילה
לימדונו רבותינו ז"ל כי אין לו לאדם לעשות שום מלאכה קודם התפילה, שנאמר: "צדק לפניו יהלך, וישם לדרך פעמיו" – קודם יתפלל האדם, ואחר כך יצא לעשות מלאכתו.

אולם, אדם הרוצה לנסוע קודם התפילה לצורך התפילה, כגון שנוסע להתפלל בכותך או במירון וכדו' – הדבר מותר. אולם אם יוצא קודם עלות השחר לטיוול – מותר, למרות שעוד לא התפלל. אך אם עלה עלות השחר – אסור לו לצאת לדרך עד שיתפלל. (וברמ"א פט"ג: "יש מקילין אחר ברכות השחר, וטוב להחמיר").

תפילה במקום פתוח
הרוצה להתפלל במקום ללא מחיצות כגון פארקים וכדומה – לכתחילה אין להתפלל שם, אלא אם כן המקום מוקף במחיצות, שאז חלה עליו אימת

האם לשנות את הדרך, שלח למרחק יהודי יקר שבנו סר מן הדרך, שלח למרחק הרב חיים קנייבסקי וצ"ל שאלה האם לשנות את שמו של הילד, בכדי שאולי על ידי כך ישתנה מזלו והילד ישנה את דרכיו וישוב לכור מחצבתו?
מרחק הרב קנייבסקי השיבו בצורה ברורה – לא מחליפים שם סתם.

שמות ומזלות

שאלו: "אבל כבוד הרב, הרי גם ירידה רוחנית זו סכנה לכל דבר?".
אמר רבינו: "שם מחליפים רק כשיש סכנת חיים גופנית!".
(במקרים של התייעצות עם אדם גדול ניתן להוסיף שם שבזה יותר קל).
ליצערנו, כיום החלפת שם נהיה 'מוצר'. ישנם רבים העושים עצמם מבינים בשמות, ובכל צרה ל"ע, הם מורים להחליף השם או לומר שזה שם בלא מול טוב. הרב קנייבסקי הורה להחליף רק שם שבא מהגויים, אך שם עם מקור קדום – לא מבטלים כלל!

הורים ב-3 שלבים

הרב אהרון מוס
מודל ההורות בחיי הילד

לאחר שהילדים גדלו ונעשו בחורים בפני עצמם, עלינו להיזהר שלא להישאר במודל הורי ההליקופטר. הבחור או הנערה ירגישו שהבגרות שלהם נפגעת, וכי מתייחסים אליהם כילדים קטנים, דבר שיביא להם להתרחק מאיתנו ולעשות את ההיפך הגמור.

בגיל בוגר שכזה שהם כמעט אנשים בפני עצמם, עלינו להיות הורי החללית – לתת להם את הבגרות והעצמאות שלהם, תוך כדי שאנו מבחינים מהצד ומשגיחים, אך בלי שהם מרגישים שאנו עוקבים אחריהם. ממש כמו חללית שאינה נראית לעין האדם הקטן בעולם, אך היא משקיפה עליו מהחלל ורואה את כל הילוכו. במידה ונראה שהם מסתבכים או נקלעים לדברים לא טובים, ננסה לאותת "מהחלל" כמו תוכנת הזווזי המורה כי יש טעות במסלול. כך אנו ננסה בכבוד רב

לפתח עימם שיחה מכובדת, בהם ננסה לתת עצה והכוונה, בלא לתת להם הרגשה שאנו מחייבים אותם וכופים עליהם את דעתנו – דבר שירחיק אותם מאיתנו לחלוטין. אלא, שבין שני תקופות אלו, יש את זמן "ספינת המיפרש" – הילד שלך משיט באוקיינוס החיים, אתה צריך להיות הרוח במפרשיו. ממרחק בטוח, נשוף להם מילות עידוד, תן עצה קלה וכיוונון מעודן לעזור להם בהנהגה נכונה. הילד מתמודד כבר בעצמו, ואנו ננשוף אהבה ועידוד להביאו למקום הנכון.

ישנם שלושה מודלים של הורים: ההליקופטר, החללית וסירת המיפרש, ובשלושתם צריך להשתמש בשלושה שלבים שונים בחיי ההורים.

הורה ההליקופטר מרחף מסביב לילדו, מתקן כל טעות, מגן מכל סכנה, תופס כל נפילה.

הורי הליקופטר לא מאפשרים לילדם לדבר עבור עצמם, לקחת סיכונים או להיפגע. למרות שכל זה נובע מאהבה, הם לא נותנים לילדם מרחב לגדילה.

יש את הורי החללית. הם נמצאים על כוכב אחר. הילדים צריכים לגדל את עצמם. הילדים נעזבים לעשות ככל העולה על רוחם. הורי החללית עסוקים בחייהם שלהם או עצלנים מידי או חוששים להציב חוקים.

אין בבית זה הגבלה לטכנולוגיה, כך שהילדים נעזבים בחלל של עצמם, למען האמת, לפעמים אנו צריכים להיות הורה הליקופטר, ולפעמים להיות כמו הורה חללית.

כשהילדים מאוד צעירים וקטנים, אנו צריכים לצפות בכל תנועה שלהם. לומר להם שלא מתחצפים, ובבית שלנו לא משקרים, ומברכים על כל דבר מאכל. כי זה הגיל והזמן בו עלינו ליצוק להם תוכן ערכי וללמד אותם את המותר והאסור בעולם.

סוף כל סוף הם חדשים בעולם וצריכים ללמוד להתנהג בו.

הגנב הקדוש

מרתון תל אביב

בורא עולם מקפיד על הרועה נאמן הקפדה גדולה ונוראה. משה רבנו שמסר נפשו על עם ישראל, והיה שליחו ונאמן ביתו של בורא עולם, עושה פעולה שגרמה לבורא עולם לחרוץ את גורלו של משה רבנו ולגזור שלא ייכנס לארץ ישראל. ומדוע? מפני חטא 'מי - מריבה' שהכה את הסלע, ולא דיבר עימו כפי ציווי ה' להוציא מים. ה'בית עיין הקדוש מסביר על מה הקפיד הקב"ה ואומר - משה רבנו עשה חשבון לעצמו: היות ופגמתי בדיבור שלי כאשר כיניתי את בני-לוי בפרשה הקודמת 'שמעו נא המורים', הרי שמעתה אין לי כח יותר בדיבור ולא אוכל להוציא מים מהסלע על ידי הדיבור, אלא רק על ידי הכאה בלבד.

ואם כן במה 'טעה' משה רבנו (למעלתו שאין אנו אפס קצהו)?... אומר הצדיק: 'לפי שהיה צריך להאמין שבהרהור תשובה אחד מכל הלב, ניתן למחוק את כל הפגמים והעוונות שעשה האדם. לכן הוכיחו הקב"ה ואמר: "יען אשר לא האמתת בי להקדישני" - שהיית צריך להאמין בי שאני מקבל שנים תכף ומיד כשישובו בתשובה'. מבהיל ביותר! גזר הקב"ה על משה רבנו שלא יכנס לארץ בגלל שלא האמין שעל ידי הרהור תשובה הקב"ה מנקה את הכל. כמה גדול כוחה של מחשבה. כוחו של רצון אחד לחזור בתשובה לפני בורא עולם.

את המעשה המדהים הבא סיפר ר' גבריאל יגודיוב, בעל 'מספרה' ברחוב 'עזרא', בבני ברק: "היה זה לפני מספר חודשים. הגעתי למספרה כמידי יום ביומו, והנה חשכו עיניי. פרצו למספרה שלי, כשהגנב הצליח לרוקן את כל המיכשור המתקדם, בסך אלפי

שקלים, וכמעט לא הותיר דבר. כשראיתי את המהומה בחנות הייתי מעט מבוהל, אך יותר מכל חששתי מגניבתו של דבר אחד יקר וחשוב. מהו אותו דבר? - היתה זו מעטפה חשובה בה הופקדו אלפי דולרים לצורך עזרה למשפחה נזקקת מהסביבה. ערכנו מגבית באיזורנו, כשהכסף הרב שהצטבר הונח במגירה אצלי במספרה, וכעת חששתי מאד שמא אף היא נגנבה. רצתי מהר לכיוון המגירה וראיתי כי היא אכן היתה פרוצה. כל כלי התספורת היקרים שהיו מונחים בה נגנבו, אך למרבה ההפתעה... המעטפה שכבה שם בוודקה.

הייתי המום. הגנב פרץ את כל המגירות, רוקן אותם מכל כלי התספורת היקרים, ואת המעטפה שהיתה מונחת בין כל הכלים - הותיר שלימה. נס של ממש. הרגשתי שמחה כה גדולה, ולפתע לא הרגשתי צער על גניבת רכוש המספרה. הודתי לה' שהמשפחה הנזקקת לא הפסידה מהגניבה, ובקרוב ממש אשמח אותם במעטפה. חלפו כמה חודשים. שבת אחת, בעודי בבית הכנסת אני מרגיש מישוהו מקיז על גבי. הסתובבתי אחורנית, וראיתי לפניי יהודי חרדי עם זקן ופיאות, כולו אומר יראת שמים. "אתה יודע מי אני?", שאל. "לא", השבתי בהחלטיות. מעולם לא הכרתי או ראיתי אותו.

"אני הגנב ש'ביקר' במספרה שלך וגנב לך את כלי התספורת היקרים". כמעט התעלפתי. "מה?! לא הבנת!?", השבתי בתדהמה. "כן, לפני כמה חודשים לא הייתי נראה כך. מאז הפריצה שפרצתי

לחנות שלך, התחלתי לחזור בתשובה, וכעת אני מוכן להחזיר לך את התשלום המלא של כל מה שגנבתי. רק חשוב לי שתדע דבר אחד - אתה הוא זה שהחזרת אותי בתשובה שלימה". שמעתי את דבריו והתבלבלתי עד למאד. ביום בהיר אחד נעמד מולי אדם המודה כי הוא הגנב, הוא מוכן להחזיר את הכסף, ובגלל הגניבה הוא חזר בתשובה - מה קורה פה!?

היהודי הדור הפנים ראה את תמיהתי והחל לספר: "הבה ואספר לך את הכל. באותם ימים של הפריצה לא הייתי ירא שמיים וניסיתי לגנוב לעסקים בכדי להגדיל את הונו. והנה, כמה ימים לאחר הגניבה, הייתי סקן מאד לדעת באיזו צורה לקחת את הגניבה וכיצד אתה מספר ללקוחות על כך, על כן החלטתי לחזור למספרה בלקוח מן השורה. נכנסתי למספרה ועמדתי בתור להסתפר. באותו יום היה תור ארוך. יתכן שהאנשים הרבים הגיעו בכדי לעודד אותך על הגניבה. ישבתי על כסא והמתנתי בתור כמו כולם, כשאני מטה את אוזני לשמוע את דבריך. ישבתי שם דקה אחר דקה, כשאני נדהם ונפעם. לא האמנתי למה ששמעו אוזניי. לקוח אחר לקוח שהתיישב על כסא המספרה, החל להתעניין בגניבה ולהשתתף בצערך, כשאתה שמח ומודה לה' ומתפעל מדבר אחד ומיוחד - "אינני מפסיק להתפעל מכך שלמרות שהגנב פרץ את כל המגירות ולקח את כל הרכוש, העיקר שאת המעטפה של הצדקה עם אלפי הדולרים הוא לא לקח - ממש לראות איך בורא עולם שומר על כספי הצדקה", סיפרת פעם אחר פעם בהתלהבות. "ובכלל, כיצד יתכן שהוא הגיע לאותה מגירה...?" - המשך בעמוד 4 -

אם אתה מאמין שאפשר לקלקל - תאמין שאפשר לתקן" (ליקוטי מוהרן תניינא) - כמו שאפשר לקלקל ברגע אחד על ידי מעשה לא טוב אחד, ניתן לתקן על ידי הרהור תשובה קטן מעומק הלב. לפי שגדולים רחמי ה', עד כדי כל ש"גדולה תשובה שמגיעה עד כסא הכבוד" (יומא פו), תשובה קטנה בלבד!

אפר מפואר

מתוך 'כרכ' (פסוק)

– המשך מעמוד 3 –

"כיצד יתכן שהגנב הגיע לאותה מגירה ולא לקח את המעטפה? – אין זה אלא שמשמיים לא נתנו לו להבחין בכך. לכן, דבר זה מלמד אותי כי כל מה שקרה פה, היה בהשגחה פרטית מדויקת.

את הממון שלי – נגזר שיילקח ויעלם, ועל כסף הצדקה נגזר שיישאר במקומו, ולכן בורא עולם "עיוור" את הגנב שלא יגע בה. ממש 'אין אדם נוגע במוכן לחברו', ואם ה' לקח לי את הממון כנראה שזה הכי לטובתי".

את כל זה אני שומע תוך כדי המתנה בתור ולא מאמין – לא מאמין שיש אדם שפרצו לו לעסק, גנבו לו את כל הרכוש והותירו אותו עם הפסד של אלפי שקלים, והוא מוציא דברי אמונה כי הכל בהשגחה פרטית מהשמיים, ואדם לא יכול להזיק לשני

אם לא נגזר שכך יהיה, ואותו גנב הוא רק שליח להוציא לפועל את הגזירה. ובעיקר התפעלתי לשמוע כמה אתה שמח ומאושר שכסף הצדקה נשמר משמיים ויגיע ליעדו.

הגיע תורי להסתפר, והנה שוב התחלת לספר לי בהתלהבות את כל מה ששמעתי. זה כבר היה דבר פלא בשבילי. יצאתי מהחנות שלך והבנתי כי זו הדרך הכי יפה ונכונה לחיות – חיי האמונה.

ואם אתה שואל אותי כעת מדוע לא לקחתי את המעטפה עם הכסף? – התשובה היא כי באמת לא הבחנתי בה, וכמו שאמרת, ממש לא נתנו לי מהשמיים לראות אותה, למרות שהיא היתה בולטת ומונחת עם כל החפצים. זה ממש נתן לי לימוד לחיים שהכל מושגח משמיים, וכל אחד מקבל את

מה שנגזר עליו. (אלא שאם יקבל זאת בדרך איסור או היתר – תלוי בו). התחלתי ללכת לשיעורי תורה, וכיום אתה רואה אותי כך, עם זקן ופאות בעל תשובה אמיתי, המוכן להחזיר לך את כל הכסף של הגניבה ומבקש סליחה על מה שעשיתי.

לא הבנתי אז שהכל מנוהל ומושגח משמיים, אלא חשבתי שאני הקובע כמה ארוויח וכמה אצליח בחיים. אני מצטער ומבקש סליחה.

כיום חיי השתנו לחלוטין, והכל בזכות השיעור באמונה שלימדת אותי ונתת לי".

מסיים ר' גבריאל הספר ואומר: "נדהמת לשמוע את דבריו, והתרגשתי עד למאד. חיבקתי אותו בחום, ואמרת לי כי אינני מעוניין בכסף שרצה להחזיר לי.

"קח את הכסף הזה, ועשה בו סעודת מצווה והודיה על כך שזוכית לחזור בתשובה. היה שווה לעבור את כל הסיפור הזה, אם בזכות זה זכית להכיר את אבא בשמיים ולחיות חיים אמיתיים של אמונה ואושר..." (יערך מתוך 'כרכי נפשי').

כותב האדמו"ר בעל 'השפתי צדיק' (אות 7): "ועיקר הלימוד מאפר פרה, שגם לאחר כל המעשים בפרה שנשרף ונכלה גופה לגמרי עד שנעשה אפר, ואין אפשרות הגיונית לעשות ממנה משהו – מלמדת אותנו התורה שיכול אותו אפר פשוט להגיע למעלה בה גדולה של

טיהור את הטמאים, וגם אלפים מישראל שנטמאו יש להם טהרה על ידי האפר הזה. כך יש לכל אחד מישראל לחזק את עצמו, ולא להתייאש – שגם אם נשחק ונשרף בדרגתו הרוחנית, עד שהגיע למצב שנעשה כאפר שאין בו מאומה – ידע שיש לו תקנה בכל מצב, וגם מתוך שיא השפל יכול להגיע למדרגה הגבוהה של לטהר את הטמאים ולהשפיע טהרה בעם ישראל".

והכל בכוחו של הרהור תשובה, שמוציא את האדם מטומאה לטהרה. סיפר הרב אלימלך בידרמן שליט"א: "ישנו בחור משהגיע לגיל מבוגר ולא מצא את זיווגו. כל מה שניסה – לא צלח והייאוש החל לזרזם בליבו.

בתחילת שנה שעברה, כא' חשון התשפ"א, הצטער אחיו הקטן על כך שאחיו הגדול מעוכב שנים רבות וכתב בפתק: "אני ... (כתב את שמו) מקבל על עצמי לקרוא קריאת שמע בכוונה מתוך הכתוב, ובבקשה שאחי יזכה להתארס ב-30 יום הקרובים, עד י"א כסליו".

רבותי, ה' שמע לקול הילד ובתאריך יא' כסלו בדיוק אחיו התארס. כששמע זאת הרה"ג י.מ. – מגיד שיעור בניו-יורק, הוא סיפר זאת בשולחן שבת בביתו. והנה, בנו הקטן, התפעל עד מאד מהסיפור, וקיבל על עצמו מיד – ביום ר"ח שבט למשך 30 יום אותה 'קבלה' לקרוא קריאת שמע בכוונה מהסידור, לזכותו של אחיו הגדול שהיה תקוע בשידוכין.

באמצע ה-30 שכח יום אחד מהקבלה והצטער מאד, אך התחזק שוב וקיבל על עצמו להוסיף יום נוסף כנגד. וראו איזה פלא – ביום ה-31 אחיו התארס! כמה מחשבה אחת, קבלה אחת יכולה לשנות הכל ברגע אחד, ואין להתייאש מאף יהודי!

חדש ב'קול הלשון'!
נכנסים למדור 'חיפוש רבנים' מזינים את המילים 'מערכת שבת' ונכנסים להורדת גיליונות עלון עוב לחסות בה' **העלון מוקדש לרפואת חן בת סימה**

העלון מוקדש לרפואת חן בת סימה
niona
דפוס אפי

ההקדשה המרכזית
העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ר יצחק, אבשלום בן וילט. רעות בת רויטל. זיווג: אביחי בן גאולה. ל"ע: אמיר בן גור, ברויס בן ברכה. יהודה בן אליהו.

מי הכלה הראשונה בתורה שעשתה תורה
להתסרוקת לכבוד החתונה?
מאת: **ד"ר דניאל מנחם אשכנזי**
מאת: **ד"ר דניאל מנחם אשכנזי**
מאת: **ד"ר דניאל מנחם אשכנזי**
לתגובות: 052-715 1858
רחוב משה בריל פ"ת, מ"א, מפעל אחיאל
DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

{ אז נדברו }

פרשת חוקת (במדרש: קרה) | תשפ"ב | לסדר: "זאת חוקת התורה" | גליון מס': 563

הצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

מתחילים מסכת כתובות!!! כל אחד ממש את זכותו הדמוקרטית!!!

שהחיינו וקיימנו... הסיום של מסכת יבמות בפתח... זה בהחלט מרגש מאוד... כי יבמות נחשבת למסכת הקשה ביותר בש"ס... וב"ה זכינו לכבוש אותה... כעת כל מי שחבטיח לעצמו טיול משפחתי במידה והוא מסיים את המסכת אז בבקשה!!! נא לקיים הבטחות... והפעם זה עקרונות!!! (אם אין כסף תתפלל על זה... אין בריה... לא עושים צחוק ממנו גשמי שיכול להפעיל חיזוק בתורה...)

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראש!!!

ובכן; כאמור, כעת אנחנו מתחילים לחמם מנועים לקראת מסכת כתובות... והפעם אני מוכרח לשתף אותם בפלוטר אישי שיש לי כעת... **מסכת כתובות נקראת ההתמסכת בול"א הידיעה!!!** יש מושג יודע שמסכת כתובות היא ש"ס קטן... אם פעם כתבתי שמסכת יומא זה ה"ס קטן של סדר קדשים אז מסכת כתובות היא ה"ס קטן של כל הש"ס... יש התבטאויות מפלגות אודות הגישמאק המיוחד שיש במסכת כתובות ויודעי דבר טוענים שיש הרבה מה להאריך בנושא...

דא עקא!!! ש-לי באופן אישי יש בעיה אחת... אני כעת בולע את הרוק ומאוד מאוד מתבייש להישף... אבל אני... אני מעולם לא למדתי מסכת כתובות!!! מה אנחנו... מה שנכון נכון... אין לי שמץ של מושג מה כתוב במסכת הזו!!! אני רק יכול להגיד לך שכתוב שם שצריך להיות "יהודים טובים..." (נראה... מה יכול להיות...) ההרכיב היחידה שכן יש לי ממסכת כתובות זה מהעניינים הבורקות של התלמידי חכמים שכן בקיאים בה זוהו נשמע מהם שזה ממש מוגר... אבל להתחיל כעת לכתוב לך על מסכת כתובות כאילו אני שט בה כדג במים... לא נעים... אני לא במקום הזה!!! (לפחות אהיה איש אמנה... ישא ביום ההוא לאמר לא אהיה חובש ובבתי אין לחם ואין שמלה, עיין שבת קיט) ותאמין לי... אני נורא מתבייש להודות בזה... ס"ר"ס אני לא בחור בישיב"ק וגם כבר לא בן שלושים... ובגיל שלי לעמוד עם ראש מורכן ולהתודות שאני לא יודע מסכת כתובות... אני לא מאחל לך בחור יקר את הביזיונות האלו... **בינינו**: לפני כמה חודשים כתבתי שאני לוקח ריטלין... ולא התביישתי בזה בכלל! גם זה שברקתי פעם אצל פסיכולוג לא איכפת לי לכתוב... ס"ר"ס עזרתי לעצמי!! עשיתי מה שהייתי צריך לעשות... בן אדם שמזיז את עצמו ועושה מה שצריך הוא האחרון שצריך להתבייש... אבל לכתוב שאני בגיל העמידה ועדיין לא יודע מסכת כתובות זה באמת ביזיון אמיתי!! זה מהדל אמיתי!! **נו אז אם זה כאלו ביזיונות אז למה בכל זאת ראיתי לכתוב לכתוב את זה ולחשוף את קולנו לעיני כל???** זה אני רוצה לתת צ'אנס אחרון לכל מי שרוצה לצחוק עלי "לרדת" עלי על זה שאני לא יודע כתובות... זכותו המלאה...

אבל שיזדרזר!!!!

כ"י כי שבוע הבא אני בעזה"ש ב"ג מתחיל מסכת כתובות עם כל המרץ... ואם יצא ה' השתדל ללמוד זה זה ברצינות... ותוך ארבעה חודשים זה... אתה תחמיק את ההזדמנות לצחוק עלי שאני לא יודע כתובות... **ולכן: תזדרזו!!!** תנצל את ההזדמנות שיש לך עסק עם בור ועם הארץ שלא יודע מסכת כתובות!!! **אבל הנושא בטיפולים** אותו עם הארץ לא שוקט על השמרים!!! הוא עובד על זה בנחישות... ואי"ה תוך כדי החודשים הקרובים אתה כבר לא תוכל לצחוק עלי...

לפני מה הדברים אמורים??? יש כאלו שחושבים שעמארצת זו הגדרה איסטרטגית!!! יש בן אדם שכתבו לו על הגב עם הארץ... ויש אחד שהוא נקרא תלמיד חכם... **אז זהו שאנו!!!**

מסתמא ברוב המקרים ההבדל בין עם הארץ לתלמיד חכם מתחיל ונגמור ברגע של החלטה!!! זה נטו עניין של אסטרטגיות!!! אתה תמיד יכול להחליט בכל רגע נתון שאתה מעוניין לעשות סוף לבורות שלך ופשוט לפתוח גמרא ולהתחיל ללמוד... **זה בדיוק מה שאני הולך לעשות עכשיו...**

עד עצם היום הזה לא ידעתי מסכת כתובות... לכן מה?? לכן כתוב לי על המצח שאני בור ועם הארץ?? בסיידר... נכון... אז עד השבוע זה היה כתוב על המצח השבועי שלטוני שאני עושה סוף להרפה הזו... ס"ר"ס את תשכח שאנחנו לפני בחירות... ושמהלני אחד פעם ישב והסביר לי שבחירות זה יום מאוד מיוחד!!! **זה יום שבו כל אחד יכול לממש את זכותו הדמוקרטית להשפיע**... אני משום מה מאוד התלהבתי מההגדרה המיופייפת הזו... החלטתי לאמץ אותה לכל השנה כולה... (בשביל מה יש פה כל שבועיים בחירות... אם לא בשביל להפנים את ההגדרה הזו) אז הנה... אני כעת ממש את זכותי הדמוקרטית... ובדיוק כמו שיכולתי להמשיך להצביע את המחול המתמשך שאדון אז נדברו לא יודע מסכת כתובות... אז זהו שלא!!! אדון אז נדברו החליט לממש את זכותו הדמוקרטית והוא בחר בתקופה הקרובה להתמסר לרכישת בקיאות במסכת כתובות... נא לא להפריע לי בתקופה הקרובה!! אני עסוק במימוש זכותי הדמוקרטית... **ומכוננו** שדמוקרטיה זו דמוקרטיה ואנחנו מכבדים כל החלטה... אני עוד יכול להחליט שאני יורד מזה... אני יכול גם להצטרף לאלו שהחליטו לא לממש את זכותם הדמוקרטית... אבל אנו... תשא בעדי תפילה שאני לא אסוג מההחלטה הנוחשה שלי... שלא אפרוש מהמירוץ... ואזכה להגשים את משאלת הלב שלי... מה שבטוח... לעת עתה פתחתי פה מטה בחירות לטובת מסכת כתובות... מי שמעוניין גם הוא לצבך חברתי... להעמיד את האינטרס הלאומי לדמוקרטיה אמיתית ולא לתת למיעוט אופל לנהל את חיינו בזמן תלפוס את עצמו לידיים... כל אחד בצומת הרוחנית שבה הוא נמצא בחיים ולבצע שינויים ולממש את זכותו הדמוקרטית כבעל בחירה להרים את עצמו עד השמיים... כל זמן שהנר דולק אפשר עוד לתקן... (אבל בעזה"ש שבוע הקרוב אני מתכנן לשכור איהה הליקופטר שיעשה לי טיסה מעל מסכת כתובות ויעניק לי תמונה אווירית ותן יין ה' שאוכה גם הפעם לסרוק איהה הערכת מצב לקראת הכניסה גלית לעומק מסכת כתובות... אמנם הפעם אני אסקור את זה כמו עיתונאי מבחוץ... לא כמו אחד שכתב נמצא בפנים... אבל עובדים על זה) מי רוצה להיכנס יחד איתי לתאגרת?? יוצאים לדרך... שבוע הבא יום חמישי.

אין עלינו!! אין כמונו!! אני הכי הכי בעולם!!!

קראת את הכותרת?? מה אתה אומר על זה?? איך אומרים היום... "עף על עצמו"??

אבל כן!!! היה מישהו אחד ויחיד שהירשה לעצמו להתבטא ביטוים כאלו מפליגים על עצמו. היה זה לא פחות ולא יותר **יוסף הצדיק**... באותם רגעים של הניסיון הכי קשה... לפתע יוסף מכריז על עצמו: **איננו גדול בבית הזה ממני!!** אין יותר ממני!! אני הכי גדול פה בבית הזה!!! ולכן אני עומד בניסיון...

כן... זה מה שנתן ליוסף את הכח לעמוד בניסיון... אני גדול!! ולא סתם גדול... אלא אין גדול יותר ממני... **איננו** גדול בבית הזה ממני!! והיות ואני הכי גדול יש לי אחיות... אסור לי ליפול... כי אם אני חלילה אפול הכל יתרוסק... כן... יוסף הצדיק הוא בחינת יסוד!! כמו היסוד שעליו עומד כל הבית... ממילא אומר יוסף: איננו גדול בבית הזה ממני... היות ואני היסוד של כל הבנין אם אני זו... זה ועידת אדמה... כל הבית נופל...

ולא תאמין... מישהו הראה לי זוהר הקדוש מבהיל... הוזה"ק מדבר על הפסוק המפורסם: קול ברמה נשמע נהי בני תמרוים רחל מבכה על בניה מאנה להינחם על בניה כי **איננו!!** שואל הוזה"ק: אם רחל מבכה על בניה (לשון רבים) היה צריך לכתוב בו "אינם" למה כתוב לשון יחיד "כי איננו"? אומר הוזה"ק: הכוונה היא ליוסף... שעליו נאמה: **איננו** גדול בבית הזה ממני!! רחל בוכה על אותו יוסף שפעם ידע והפנים את גדול מעלתו ש"איננו גדול בבית הזה ממני" ובזכות שהוא זיהה שהוא הוא היסוד שעליו עומד הכל... זה נתן לו כח להחזיק חזק ולשמור על עצמו... ובזכותו כל הבית עומד על תילו...

אבל ברגע שנחרב בית המקדש... רחל יודעת להצביע על שורש הנקודה... למה נחרב בית המקדש... רחל מבכה על בניה מאנה להינחם על בניה כי איננו!! אומר הוזה"ק: רחל בוכה בני תמרוים... איפה ה"איננו" שלי?? איפה היסוף שלי שפעם זיהה והיו ש"איננו גדול בבית הזה ממני"!! הוא ידע להכיר את רום ערכו... הוא ידע שהיסוד שעליו עומד כל הבנין והשיעור קמה של כנסת ישראל... מאנה להינחם על בניה כי איננו!!!! מי איננו? אותו אחד שידע לומר איננו-- הוא איננו!!

חז"ל אומרים: שכשיוסף עמד בניסיון הקשה... ה' הגיש לפניו את אבן השתייה שממנה הושתת העולם ואמר לו: אם אתה עומד בניסיון הזה מוטב... ואם לא אני מפרור את האבן הזו וכל העולם חוזר לתוהו ובוהו... וזה מה שיעקב אבינו מברך את יוסף: מידי אבירי יעקב משם רועה אבן ישראל!!! יוסף הוא האבן של ישראל... הניסיונות שהיו לו בקדושה הם למעשה אלו ששמרו על האבן שממנה הושתת העולם... ואיך?? איך באמת יוסף הצדיק עמד בניסיון כ"כ קשה בו בזמן שהוא היה לבד??

נו... מה השתובבה?? הנה!! הוא פשוט הבין שעליו עומד כעת כל העולם... הוא הבין היטב ש"איננו גדול בעולם איננו ממני" בטח... אם ה' מעמיד לפני את אבן השתייה ואומר לי שעכשיו כל היקום כולו בידיים שלי... נו... אז איננו גדול בבית הזה ממני!! היסוד של כל הבנין עומד עלי... מי שמבין את זה מקבל כח לעמוד בניסיונות הכי קשים...

ועל זה!! על זה רחל מבכה... איפה האיננו שלי... איפה הבחור הצעיר שלי שיודע להעריך מה זה התגברות ועמידה בניסיון... איפה הרווק הדר בעיר ואינו חושא לא רק בגלל שאסור אלא בגלל שהוא מבין ש"איננו גדול בבית הזה ממני"!! הוא מבין שקדושת ישראל שבו נוגעת בשאלטרים הכי רגישים בלוח הבקרה של אבן השתייה...

כן!!! יש מחסור חמור ב"איננו"!! דרושים בני עליה מתמודדים שיודעים ומפנימים שגם ברגעים המבישים ביותר מול הניסיונות המחפירים ביותר ומול המחשבות הגרועות ביותר גם אז "איננו גדול בבית הזה ממני"!!! בינינו לבין עצמנו... כשמגיע רגע של ניסיון... התחושה היא בעיקר "איננו קטון בבית הזה ממני"..." עמלק מגיע רק ברגעים הכי שפופים שאתה מרגיש הכי קטן והכי לא שווה... ובינינו... יתכן... יתכן שהיום אתה באמת לא שווה... סו"ס בא גניד שלא עשית כלום היום חוץ מלקרוא עיתון... בא גניד שבאמת בזכות את הזמן ואין לך סיבה להרגיש שווה... אין בעיה! אני בעד... אם לא עשית היום כלום תרגיש לא שווה... אבל פתאום הוא הגיע!! עמלק הגיע והתחיל לזנוב... תקשיב... אתה לא שווה כלום... אז יאלה... בא נעשה צחוקים... בא נעשה מה שרוצים... הופה!!! בבת אחת אתה מחליף דיסק... בבת אחת אתה מתרומם בקומה זקופה ומכריז: איננו גדול בבית הזה ממני!! אדוני היקר... עד לפני דקה באמת לא הייתי שווה... אבל מרגע זה ואילך אין כמוני!!! איננו גדול בבית הזה ממני... עלי עומד כעת כל העולם... אל תתקרב אלי...

רגע... אבל לכאורה זה סוג של רמאות עצמית... אם עד לפני דקה הרגשתי כזה אפס מופסם... אז איך פתאום אתה רוצה שאני אחליף דיסק וארגיש שאין כמוני? מי פה הרמאי?

התשובה היא: זו בכלל לא סתירה!!! מסיבה פשוטה: תאר לעצמך שיום שלם אתה מסתובב מחוסר מעש ולא עושה כלום... כלום כלום... אתה הולך חוזר ברחוב שוב ושוב... נו... אתה אפס? כן!!!! אבל! התשובה שתוך כדי השיטוט ברחובה של עיר בחוסר מעש... לפתע עברת ליד איהו רכב... ובזוית העין פתאום שמת לב שיש פה תינוק לכוד ברכב ומראה סימני מצוקה... בשבריר שניה גילית תושיה... נפצת את המשמשה... הגיע טיפול נמרץ וקבע נחוצות שאהת הצלת את חיי התינוק הזה ברגע האחרון... תגיד לי: אתה הרגשתי פתאום שווה משהו? בטח!!! אתה... אבל לפני עשר דקות אתה הרגשתי גוש שעמום מהלך...

נכון... עד לפני עשר דקות לא היה מישהו מיוחד... ממילא הייתי סתם משועמם... אבל ברגע שנקלעה לפני סיטואציה שכזו שבמעט קרה פה אסון וברגע האחרון הצלתי חיי אדם בבת אחת כל התמונה השתנתה... ומגוש שעמום שלא שווה כלום נהפכת לל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא... מה יש פה להבין? על אותו משקל: אם יום שלם התסובבת מחוסר מעש... אתה באמת לא שווה... מה שנכון נכון... אבל ברגע שהיצר הרע הגיע וכמעט עשה פה מחסץ... כמעט קרה פה אסון!!! ואתה ברגע האחרון גילית תושיה והצלת את המצב... בבת אחת "איננו גדול בבית הזה ממני"!! אדרבה... אם היצר הרע מגיע אליך ואומר לך אתה בלאו הכי לא שווה... עזוב אותך... תגיד לו: אתה צודק... עד הרגע לא הייתי שווה!!! אבל מעכשיו אני מתחיל להרגיש שווה!! אתה מצליח לעשות אותי שווה... הנה... אני מתגבר ומתגבר ולא נתן לך לבצע את המחסץ... איננו גדול בבית הזה ממני!!!! מנעי קולך לפני ועיניך מדמעה ה' יש שברך לפעולתך ושבנו בנים לגבולם... יש לנו בחורים בני עליה שמדי יום מכריזים מול יצרים: איננו גדול בבית הזה ממני...

הספר "מסולאים במז" על התורה - לתשומת ליבכם! מהדורה זו נמכרת בחצי מחיר. בקרוב - כשיגמר המלאי בע"ה יעלה גם המחיר. למעוניינים-הקדימו לרכוש כעת.

מוקדי המכירה שברחבי הארץ:

- ירושלים**
רח' הנחיה 10 קומה ג'
גבעת שאול, רח' בר' עוזיאל- 054-849-1554
בית וגן - משפחת נויטש רח' הרב פראנק 29
הר נוף - 053-3148861
רוממה - המ"ר 29 - 052-7682281
רמות ד" - רובין 47 - 054-8419684
נה יעקב (החש"י) - 0527680281
- מודיעין עילית**
רחוב קצות החושן 14, 052-7174781
חפץ חיים 14 - משפחת דרבקין - 089742750
פיצוץ בראשית-ברכפלד בלבד: 0527137444
נתיבות המשפט 24 - 052-7137444
גרין פארק 0527644795
- אופקים** - משפחת שפירא: 053-4112035
אחינסך-שרהל 052-7171721 שבט אשר 9
אחינסך שלב ב' 0534162979
- אלעד** - 03-9073067
- אשדוד** - הרב צור - 050-4120311
- חש"י** באר שבע - משפחת חיון 0533162445
ביתר עילית - אזור רמי לוי - 054-8450998
בית שמש - נהר הירדן 9 ר"ב 058-3294147
חש"י: בית שמש רכזה ד/3 - 0533119644
בני ברק - קיבוץ גלילות 9 - 055-6728458
הזו"א 34 - 052-7112721
חש"י אזור רח' הרב קוק" 0527603814
- חיפה**: פולק, נאולה 15, 052-7683095
טבריה - 054-8441354
נוף הגליל - 054-8431731
כרמיאל - משפחת שטיימן 052-7136165
נתיבות - משפ' עקיבא ה' גרשונוביץ 42
089934274
עפולה - 052-7686876
פתח תקוה - (מרכז העיר) 0504124235
צפת - 052-7181828
רהובות - 054-8423047
רכסים - 054-8415410
תל ציון - 052-7150166
תפרח - לימן - 055-6705003
- נקודות הפצה בחו"ל:**
ארה"ב:
מונטסי: 914 879 6022
ברוקלין: 3475123254
ליקוד: 347-675-6830
מקסיקו: 5512778074
אירופה:
לונדון: 07970287781

מי הן שתי המפלגות המובילות בשנה הבאה???

חודש תמוז בפתח... ואם בכל שנה תחמיץ חודש תמוז מקובל להזכיר את הר"ת שזמני תשובה משמשים בנאדם. הרי בשנה זו שנת השמיטה... חודש תמוז מזכיר לנו עוד דבר... **שמוציא שביעית קרב ובא!!!** ואם כך צריך לקחת בחשבון אופציה שבשביעית מלחמות ובמוצאי שביעית בן דוד בא... **ולשאל הנצחית שכעת נשאלת:** האם ניתן כבר להסמך סופית ולהות מני הוא אותו גוג ומגוג?? **תבין:** כשהנביא יחזקאל מתנבא על גוג ומגוג הוא מדגיש שבמשך אלפי שנים אי אפשר היה להזות מי!!! מני זה אותו גוג ומגוג... ורק כשישראל יחזרו לאדמתם (שה קרה רק בעשורת שנים האחרונות) אז יופיע אותו אויב ורק אז נוכל להצביע ולהזות את הנה... עכשיו אנחנו יודעים שזה אתה... (כה אמר ה' אלוקים **האמה הוא אשר דברתי** בימים קדמונים ביד עבדי נבאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים לפניו אתך עליהם.) **השאלה היא:** האם אנחנו כבר בתוך "שביעית מלחמות" שאנחנו יכולים כבר להזות סופית שהנה... גוג ומגוג זו כנראה האומה שנקראת רוסיה (כפי ששמעו בגמ' יומא)??

נני משהו יודע לענות על השאלה הזו??

אף אחד!!! ימים יגידו... אי אפשר לדעת... מה שבטוח אנחנו צריכים להיות מוכנים וערוכים... להמשיך להתפלל **ברכה השמינית** של שמו"ע "ראה נא בעינינו וריבה רבנו וגאלנו..." שהגמ' אומרת שהיא כנגד השנה השמינית של מוצאי שביעית שאז בן דוד בא וברך אתה ה' גואלי ישראל...

אבל!!! גם אם אנחנו לא יודעים לזהות **מי זה גוג ומגוג** בעצמנו... יש לי מידע סודי שהוא דווקא מפורש בנביא!!! למרות שזה פסיקים מפורשים בנביא אשורית על הספר ובדיו... בכל זאת אני מתעקש לקרא לזה **מידע סודי**... וההוכחה שלי **שזה סודי**... שעד לפני חודשיים לא ידעתי בכלל שיש כזה נבואה... וכמדומני שהיו עוד כמה וכמה אנשים שאם תהיה לכם סבלנות לקרא את הנבואה שאני מצטט עכשיו... הרי מבחינתכם אני בעצמי הוא הנביא שמתנבא את זה כעת ועכשיו... לכן אנא... אל תסמנו עלי... תקראו את זה אתם בעצמכם בפנים...

ובכן!!!! הנביא זכריה מתנבא (פרק י"ב): **הלא אזכיר שם את ירושלים** כן **רעל לכלל זמנאים ובה על יחזיה** **יהיה במצור על ירושלים**, מפרש רש"י במקום: "שהיו בית דוד מבפנים ועכו"ם יצור עליהם ויבואו בני יהודה על כרם לצור על ירושלים..."

כתוב כאן: שמלחמת גוג ומגוג זה לא כמו שאנחנו חושבים שיבואו גוים וילחמו נגד היהודים... לא!!! זה הולך להיות משהו הרבה יותר מסובך ורגיש... מה יש?? יהיה שלב מסוים שכלל ישראל בעצמו יתחלק לשני חלקים... **אנשי יהודה**-- **אנשי ירושלים!** ואנשי יהודה יהיו לא פחות ולא יותר בצד של חיל גוג... הם בעצמם יהיו שותפים במלחמת גוג ומגוג... ההלחם נגד אנשי ירושלים.

הופה!!! אתה קולט מה כתוב פה??

זאת אומרת: אם קודם שאלתי בסקרנות מי זה אותו גוג ומגוג? האם רוסיה או איראן?? עזוב... מתברר שיש פה שאלה הרבה יותר קריטית... **מי אנני???** כן... אני בעצמי... האם אני שייך **לאנשי יחזקאל** ששייכים לצד של חיל גוג... או שאני בצד של אנשי ירושלים... אני חושב שזו השאלה האמיתית! האם פטוין זה גוג ומגוג... אבל האם אני שייך להטרנד בעיקר את פטוין... אבל האם אני שייך לגוג... זו השאלה היותר מלחיצה??

אבל הלאה... זה לא נגמר בזה... הנביא ממשיך בנבואתו:

לאחר שאלופי יהודה יהיו בצד של חיל גוג ונלחמים נגד ירושלים...

לפתע תהיה מהפכה... ה' פתאום יעשה לאנשי ירושלים ניסים ונפלאות ויכה כל סוס בתמרון ורכובו בשגעון... בקיצור: ה' יכה את חיל גוג באותות ומופתים ויעניש אותם על זה שהם נלחמו נגד אנשי ירושלים **ואז!!!** אנשי יהודה שעד כה היו שייכים לצד של גוג ומגוג... לפתע הם יראו כמו עיניהם איך ה' עזר ומושיע לאנשי ירושלים ומכה את חיל גוג...

אבל לא רק זה!!! אנשי יהודה ישימו לב **לעוד דבר מאוד מעניין**...

לא רק שה' מכה ומעניש את חיל גוג ומגוג (על זה שהם לחמו בירושלים) אלא הוא גם **לא** מכה **ולא** מעניש אותנו- את אנשי יהודה!!!

רגע... איך זה שהוא לא מעניש אותנו?? הרי אם אנחנו- אנשי יהודה בחינוך להיות בצד של חיל גוג... אז הוא אמור להעניש גם אותנו כי גם אנחנו יחד עם חיל גוג?? **אבל לא!!!** ה' אמנם יכה את חיל גוג... אבל **על בית יהודה אפקח את עיני וכל סוס חלמים אכה בליוארף...** ואז יקרה התפנית!!! **ואפרו אלופי יהודה בלגם אמצא לי יושבי ירושלים בזה צלצלת אלוקיהם...** כלומר: ברגע שאלופי יהודה יפעמו מההשגחה הפרטית **הכפולה** הזו!!! איך שה' **מצד אחד** מעניש את חיל גוג ומצד שני אותם הוא לא מעניש... זה יגרום להם שיתעורר בליבם הניצוץ היהודי ופתאום הם יקלטו שלמיייעשה אנחנו בכלל בצד של אנשי ירושלים... וכל הסיבה שעד כה היינו שייכים לצד של חיל גוג זה בגלל שהוא הצליח לכבוש אותנו (עוד לפני שהוא ניסה לכבוש את ירושלים) ולכן ממילא נהיינו אנשים שלו ושייכים לשורות החיילים שלו... ואז בבת אחת הלב שלהם יתהפך באהבה לאנשי ירושלים!!! הם יתהפכו מאויבים נגד ירושלים... לאוהבים ונלחמים בצד שלהם... ואז

ביום ההוא אזכיר את אלופי יהודה ככבודי אש בלגים וכלפרי אש בלגמר, וישובו וילחמו עם אותם שהביאום עם... " (רש"י) בקיצור: אנשי יהודה ילחמו כשאלה נגד אותו גוג ומגוג שעד לפני רגע הם היו חלק מהם... **עד כאן המבנה של מלחמת גוג ומגוג**...

ושם: זו לא נבואה שלי... אל תבא אלי עם שאלות... זה הנביא זכריה...

ובכן: מה הפשט בזה?? מה העומק שטמון במלחמה הזו??

והכי הכי: אני בלחץ... איך אני יכול לדעת לאיזה צד אני שייך??

וחוץ מזה... באופן כללי יש מדרש שנקרא מדרש הלל שהוא מנאר באריכות את הנבואה הזו של זכריה ומובא שם בזה הלשון:

"עתידי גוג ומגוג לתפוס שבטו של יהודה ולאכזר אותו בקולרין ולמסור כל אחד ואחד לשנים משלו, ואז יאמרו אנשי יהודה, יבואו אוהינו שבירושלים וישלטו בנו ש'נא ואמרו אלופי יהודה אמצה לי יושבי ירושלים..."

אם תשים לב... יש במדרש הזה משהו מאוד תמוה: בתחילת הקטע זה נשמע עגום מאוד... זה נשמע כמו בשואה... שהנאצים מגיעים עם אקדחים וכלבים ושלוחים יהודים חסרי ישע למחנות ריכוז בשלשלאות של ברזל... **אבל לא!!!** בהמשך אתה פתאום נשמע מנגינה אחרת... לפתע אותו יהודי משבט יהודה אומר... **"יבואו אוהינו שבירושלים וישלטו בנו..."**

אני לא מבין: משהו דיבר איתך?? משהו שאל אותך את מי אתה מעדיף שישלטו עליך?? תחשוב שיהודי באושוץ היה אומר... הווי... אני מעדיף שהאמריקאים יבואו וישלטו עלי מאשר הגרמנים... משהו שאל אותך מה אתה מעדיף?? גרמנים או אמריקאים? אתה כעת במחנה השמדה...

זא מה הפשט בזה?? מה פשר הדו שיח הזה שיהודי מצד אחד אזוק בשלשלאות של גוג ומגוג... ומצד שני הוא אומר... אוי... אני כבר מעדיף שאנשי ירושלים ישלטו עלי כאלו הוא באמצע לבחור מזגן של תדיראן או של אלקטרה?? עד כאן השאלות... וכעת ננסה לפתוח את הנושא...

ובכן: תרשה לי לומר על דרך הפשט או הדרש... זכותך לחלוק עלי ולומר אחרת... אבל איך שאני מבין מ-בין בתרי הדברים (עוד כמה הוכחות בפסיקים ובמדרשים שלא רציתי להלאות את הקורא) **כתוב כאן כמעט פירושו:**

שמלחמת גוג ומגוג הולכת להיות מלחמה הרבה יותר פנימית ועמוקה... מלחמת רוח ונפש... גוג ומגוג הולך אמנם להופיע בשער ירושלים עם שלשלאות של ברזל... אבל זה **לא** שלשלאות מהסוג של מסך הברזל של רוסיה... זה שלשלאות מסוג אחר... מסוג של **"והממכרות"** שם לעבדים ושפחות ואין קונה... זה השלשלאות של הרשת האלחוטית וכל ההולך ילך של המתינות והרדידות והשפלות של ה"וישח אדם וישפל איש" של שנת 2022... יהודי מרצונו האיש הולך ומכניס את עצמו בתוך שלשלאות של ברזל וממכר את עצמו לרשת של חיל גוג ולאנשים האלו קוראים "אנשי יהודה"... ואילו אנשי ירושלים זה אותם שרידים אשר ה' קורא... זה אלו שיחזיקו מעמד בניסיונות של המ"ט שערי טומאה **ולא יפלו ברשת!!!**

זכריה מפורש!!!

כתוב כאן שכעת ועכשיו יש "אנשי יהודה" שהם בצד של חיל גוג... ולעומת זאת יש "אנשי ירושלים" שהם ישארו נאמנים לה... אבל אני חייב להוסיף סקופ קטן... עוד סוד כמס שגם הוא מפורש בנביא זכריה...

זכריה מתנבא שאותו אחד מאנשי יהודה שיתפוס את עצמו ברגע אחד שלפני האחרון ויאתמך לעצמו את אנשי ירושלים... הנביא מתנבא:

והזעית זה את אחלי יזרחיה בראשונה !! : למען כל תתלל תפארת בית דוד תפארת יושב ירושלים על יזרחיה...

זה לשון רש"י: "ב'ט'רס יבואו בני ירושלים ללאח מן הכניז תהיה לנאפי יהודה תשועה לשוב אל האלהים ואל ביתם ואמ"כ תכח תשועה לבני העיר ירושלים למען לא תגדל תפארת ירושלים לתפארת עליהם ולא תזמיר לא תילתם אלא כשביננו!"

כתוב כאן שאותו יהודי משבט יהודה שבטעות בחר ללכת אחרי חיל המונן גוג... וקשר את עצמו בשלשלאות האלחוטיות של גוג... אם הוא תפוס את עצמו בדיים ברגע האחרון! ה' לא יתן לנו ללעוג לו... ה' לא יתן לו ולכל החברים שלי... כל אלו שמנהלים מאבק נגד האינטרנט... הוא לא יתן לנו "לרדת עליו". הנה... אמרנו לך שאתה לא צודק... הוא לא יתן להקניט אותו ולהגיד לנו... הוי... אתה זוכר שפעם אמרת לנו כל הזמן שצא ממחמנות... ואתה רואה... הנה... ידדן נצח!!! לא!! ה' לא יתן לנו להתנשא עליו... ולכן ה' יתן לו חיבוק ראשון!!! עדיין לא מאוחר...

אפשר תמיד לנתק את השלשלאות של ברזל ולחזור הבייתה ועוד לקבל חיבוק ראשון... והשיע ה' את אחלי יהודה בראשונה... אבל ברגע אחד שאחרי!! אם אנשי יהודה יחמיצו את ההזדמנות האחרונה... לפתע ינעלו השערים וברגע שה' יופיע בהדר כבודו יבואו ימים אשר אין בהם חפץ... שאין בהם לא זכות ולא חובה... אי אפשר יהיה לא לחזור בתשובה ולא לתקן את המעוות... אשר על כן **עצוב נא בן אדם עצוב נא**... שערי ירושלים תפתוחים... לא קל שמה! תנוק!!! כן... קשה!! שלא תגיד שלא אמרו לך שזה קשה... אבל לא תמיד זה יהיה קשה וגם לא תמיד יהיה את הדרך חזור... בא נצל את השעות האחרונות... רגע לפני מוצאי שביעית שעדיין חיל המונן גוג צובא על ירושלים והשערים תפתוחים... ונסיים בדברי המדרש שמתאר את הקבלת פנים שאנשי ירושלים עושים לאנשי יהודה (תסביר אתה מה הפשט בזה) **אנשי ירושלים אומרים מנבחים**: קול רנה וישועה באהלי צדיקים, ואנשי יהודה אומרים מנבחים: ימין ה' עושה חיל... אנשי ירושלים אומרים מנבחים: לא אמות כי אדוה, ואנשי יהודה אומרים מנבחים: ואספר מעשי יי... אנשי ירושלים אומרים מנבחים: ברוך הבא בטה ה' אנשי יהודה אומרים מנבחים: ברכוכם מביא ה'...

שמחוברים לרשת... כל אחד בתורו הוא פתאום מקבל רמזים עבים מה... שיבין שהם בחר בצד הלא נכון... הרשת לאט לאט מתחילה לכרסם לו את החיים ולפרק לו את הבית מבפנים... לשון המדרש: עתד גוג ומגוג לתפוס שבטו של יהודה ולאסרו אותו בקולרין ולמסור לשנים משלו... אותו אחד מאלופי יהודה שטען כנגדי כל הזמן והסביר לי עד כמה שאין מנוס... אין ברירה... חייבים... צריך לפתוח ראש... אי אפשר להישאר צמודצמיד בתוך חומות ירושלים... יום אחד הוא מתקשר אלי בקול רועד: לא... לא... אני מעדיף לחזור לשער שערי ירושלים!!! הבית שלי כמעט התפרק... העיניים שלי נשרפו... החיים שלי כמעט נהרסו... ונכון!!! קשה לי לחזור שוב לתוך שערי ירושלים ולהיעלל מבפנים... אבל **עוד יותר קשה** לי שחיל גוג תופס אותי בשלשלאות האלחוטיות ולוקח לי עוד ילדה ומחריב לי את הבית ועוקש ממני את החיים ומרוקן אותי מבפנים... **כן... זה אולי הפשט במדרש...**

חיל גוג זה לא כמו הנאצי והרומאי שמגיע בכח הזרוע ולופת יהודים בשלשלאות של ברזל באכזריות!!! אצל חיל גוג הכל פתוח... הכל בחירה שלך... גם שערי ירושלים הנעולים הם לא באמת נעולים... הם נעולים בבחירה של אותם יהודים שבחרו לנעול את עצמם בהם... ומי שיצא החוצה להמונו של גוג זה נטו עניין של בחירה... וכעת ועכשיו!!!! יש הרבה אלופי יהודה שבחרו ללכת אחרי חיל גוג... היה להם חנוק מידי להישאר בתוך חומות ירושלים... והנביא מכין אותנו מראש שיום אחד ויאמרו אנשי יהודה, יבואו אחינו שבריושלים וישלטו בנו שאנ' ואמרו אלופי יהודה אמצה לי יושבי ירושלים..."

אנשי ירושלים תהיה הזדמנות בדקה התשעים להבין את התמנה ולקפוץ בחזרה ולהיבלע בתוך שערי ירושלים... לא כולם יעשו את זה!! היו כאלו שישארו עד הרגע האחרון מבחוץ ועליהם נאמר "ואשלם ניחומים לו ולאבלי..." אבל היו כאלו שתפסו את עצמם ברגע האחרון ויקלטו את התמנה הנכונה... אוי... אני בטה"כ שבוי!!! שובי אצל חיל המונן גוג... ולא נותר לי אלא פשוט לקבל החלטה ש"יבואו אחינו שבריושלים וישלטו בנו...". כן... אני לא אוהב שחונקים אותי... אני לא אוהב את הפלאפון הכשר... זה מחניק אותי... (מי אוהב את זה? תראה לי מישהו אחד... שחובה שחוסמים אותו???) זה קשה!!! אבל אלופי יהודה בדקה התשעים שזה עכשיו!!! פתאום יקלטו שהשלשלאות של זהב של המונו של גוג הם הרבה הרבה יותר גרויעים... כן... זה המון!! יש המון דברים ברשת... כשאתה מחובר לחיל המונן גוג... אתה מרגיש שיש לך ההכלה... אבל למעשה אתה לא שם לב שזה בטה"כ שלשלאות של קולרין... כן... עתיד גוג ומגוג לתפוס שבטו של יהודה ולאסרו אותו בקולרין ולמסור כל אחד ואחד לשנים משלו... (מה לא למסור כל אחד ואחד לשנים משלו? אני יודע מי זה השנים האלו... אולי אנשי יהודה שיחזרו הבייתה ויבדו לנו... אולי זה גוגל וגימל... אולי זה שני קבוצות וואצפ מסוימות שאתה לא יכול לחיות בלעדם... יש כל מיני אפליקציות אפשריות של "שנים משלי" שיכולים לקשור אותך בשלשלאות... לבחירתך...)

אפשר להאריך בנושא הזה הרבה... כי הנבואה הזו היא סוגיה ממש עמוקה ומרתקת... והכי הכי מפורשת!! זה לא כתוב באותיות הקטנות של מדרשים חדשים שראו אור בכ"י... מדובר בנביא

כן... זה פסוק מפורש: "והיה כל אשר יקרא בשם ה' ינלט כי בהר ציון ובירושלים תהיה פליטה כאשר אמר ה' ובשרידים אשר ה' קורא..." כתוב כאן שירושלים מייצגת את השרידים אשר ה' קורא שהם בורחים לתוכה... **והיו כאלו** וברוך ה' יש כאלו... יש שרידים אשר ה' קורא שממשיכים להחזיק מעמד עוד חיל גוג... הם מחזיקים בשיניים ונועלים את עצמם בתוך שערי ירושלים ולא תוניתם לשלשלאות של חיל גוג לחגו עם נשמתם ולעשוק מהה את מערכת הנישואים עם ה'... ותכלס... שער ירושלים למעשה לא נעולים לרגע!! אף אחד לא מפריע לך לצאת... (וכי מישהו מפריע לך כיום לקנות פלאפון ללא חסימה? וכי יש קהילה אחת היום בכלל ישראל שמעליחה לאכופ לגמרי את עצמה הרמטית בתוך שערים נעולים שלא תכנס שם הרשת?)

אין!!! אפרשות למנוע... שערי ירושלים פתוחים לרווחה וכל מי שרוצה יכול לצאת... אבל השרידים אשר ה' קורא **בבחינתם נעלים בתוכה** לא יוצאים... ואילו חיל גוג עומד מבחוץ וכל הזמן מהדק את המצור... הוא מסביר לך מיום ליום יותר ויותר עד כמה אתה לא ריאלי... אי אפשר לחיות היום בלי אינטרנט... מה... אתה לא יודע... א"א להישאר בתוך החומות של ירושלים עם חיצים ובליסטראות... וחיל גוג הוא גדול ועוצמתי!! והוא אויב הכי עוצמתי ש-ק על ה'!! ה' מסר בידיו את ככלכל המשאבים ללא יוצא מן הלל... הוא כל הזמן יוכיח כל בשם המציאות והעובדות שאי אפשר היום לעשות כלום בלי לצאת החוצה... להישפך לעולם הרחב... וככל שנוקפים השנים והחדושים המצור מתהדק יותר ויותר... ויהיו הרבה יהודים שבהתחלה עוד החזיקו בשיניים בתוך שערי ירושלים... ו... ובשלב מסוים גם הם ערקו... ואז הם נהיו אנשי יהודה!!! הם היפכו להיות חלק כמעט בלתי נפרד מחיל גוג... בשלב מסוים אנשי יהודה אפילו יצורו על ירושלים יחד עם חיל גוג...

הם יעמדו מול אנשי ירושלים וגם הם יצטרפו למסע הלחץ והשכנועים והפתיחות תקשיבו אנשי ירושלים... אתם לא רלוונטים... תפסיקו להתבצר מבפנים... תצאו החוצה... אנשי ירושלים מצידם ינסו בשארית כוחותם להסביר לאלופי יהודה... תדעו לכם: כשאתם יוצאים מחומת ירושלים... אתם אוטומטית שטופים בחיל **ממונו** של גוג... אתם מחוברים בעל כרחכם לאויב מספר אחד של גוג... והוא שכל מטרותו לנתק את בנו של ה' ממנו!! מי שמחובר היום לרשת הוא לא מחובר לעצמו... לא מחובר לאלוקיו... אבא שבשמים מפיסד את בנו... ולכן המונו של גוג זה האויב הכי גדול של האבא הכי אוהב שבשמים... אבל מי מקשיב לאנשי ירושלים... הם בעצמם בקושי מצליחים להחזיק את עצמם בשיניים בחומה... ואל תשכח שסו"ס הם בעצמם לפעמים נאלצים להיעזר בחיל גוג... (לפחות לקבל ממנו סיוע הומניטרי... באמצעות מייל אינטרנט מסוג לגמרי וכדו') אבל הם עדיין נשאים בקנאות ולא יוצאים מהחומה! לא להישפך לרשת

ויהי מה... (אני סומך על הקורא הגבון שמבין ש"אינטרנט" ו"רשת" זה הגדרות בלבלול על כל שאר פיתוי הממוניות והסחף הערדי של דורנו... שהפתרון היחיד מולו זה להתבצר בחומת ירושלים ששעריה נעולים בלילה ידירה כרשת היחיד)... ואז!!! יום אחד ה' יכה כל סוס בעיוורון... ה' יתחיל לטלטל את העולם... ויתחיל לאט לאט להראות שנגשג ה' לבדו ביום ההוא... אותם אנשי יהודה

אודות הנכתב בשבוע שעבר על שבתות גיבוש!!!

הפעם אני רוצה להקדיש מאמר שלם **כדי לחזור בי ממה שכתבתי** בשבוע שעבר!!!
בשבוע שעבר כתבתי מאמר במעלות השבתות גיבוש המשפחתיות... הייתי משוכנע לגמרי במה שכתבתי... **אלא!!!**

במשך השבוע הגיעו לי מיני תגובות שונות ומגוונות... שהמכה המשותפת ארתר התגובות היא שכל אחד דיבר על משהו אחר לגמרי... כל אחד הציג בעיה מזוית אחרת לגמרי ביחס לנושא של גיבוש משפחתי... וכשינסו לנסות ולשקלל את כל התגובות ביחד... יספוקו של דבר יצאתי עם מסקנה אחת ויחידה: **כנראה שכל משפחה זו מדינת!!!** מדינה בפני עצמה!!! כמו שבאינטקלודיה יש את מושג של מדינה מורכבת מכל וכך שבטים שזה מה שיוצא את הקשר הדי מסוים של המדינה... ככה כל משפחה מורכבת מכך וכך שבטים קטנים שהאיזון העדיף ביניהם איך מרקם מאד מסוים!!! וממילא התנונים מגיעו מאד משתנים בין משפחה למשפחה... כך שהמאמר הכתוב הוא והלא רלוונטי!!! הוא לא נכון... כי להכליל ולומר שטוב לעשות שבתות גיבוש זה לא נכון... וגם להגיד שלא טוב זה גם לא נכון... מה שבטוח - אם יש את הטרנד - ללכת כעת ולאמץ אותו זה ודאי ודאי לא!!! אדרבה... שקראתי את כל תגובות וקלטתי איך שכל אחד מדבר מתוך המרקם המשפחתי המסוים שלו... אז פתאום קלטתי איך שגם אני!!!!!! גם אני כתבתי את המאמר הממוקם המאד מסוים שלי... אשר על כן... אני חוזר ביי!!! דברים שאמרת לי לכם לא מתאימים לכל משפחה... האם זה טוב לעשות גיבוש משפחתי או לא?!! **הכל תלוי במרקם המאד מסוים של המשפחה!!!**

לכל משפחה יש את הנקודה החזקה שסביב הנקודה הזו המשפחה מתלכדת... יש לך משפחה שמתלכדת סביב ההורים המיוחדים שעושה ענייני כולם שנואות אליהם בהערצה... (אגב: זה לא פתירה לרעע שכתבה ויו ילדים הם לא הקשיו להורים בגרות... אבל הטונים עוזים את שדה זה הרבה שמגיעים לגיל המעמדה הם לפעם חוזרים לאבא ואמא בהנעה ומבינים שיש הרבה מה לקבל מהם)... ויש משפחה שבדיוק הפוך... וזאת ההורים הם המושגים והלא רלוונטיים והלא מכונים... ובמשפחה שכזו זדוקא העסקן הלייפטינסט של המשפחה... הוא זה שנותן את הטון החזק... ואם ככה אתה מכין לבד את ההבדלים ההתמימים בין שני סוגי המשפחות... יש משפחה שמתגבשת סביב בילויים והנהגות... ויש משפחה שמתאחדת סביב התמודדויות ואתגרים משותפים (שעל זה דיברתי בעיקר)...

אתה מבין לבד שיש הבדל תהומי בין משפחה של אנשים שהנתינים שהנושא המשותף ביניהם זה איפה התקדמונות באיכות החיים ובאיזה מקום בחו"ל עדיין לא היינו... לבין משפחה שהאבא נפטר לפני שנתיים ממחלה ממושכת ומשאלת הלב היחידה שלהם זה שהגרה הכי אפורה... רק מה נעשה שעדיין הדרך ארוכה מול שלל אתגרים וכל יתום ופרויקט היספולי האישי שלו... והחובות שמתחלקים בין המשפחה...

בקיצור: זה עולמות שונים למדי!!!

וכמוכונן!!! שעד עכשיו דברתי רק שחור לבן... אתה מבין לבד שברוב המשפחות זה משהו מעורב כזה... כלאים כזה... יש אח ושני גיסים שהקמנו משפחות נפלאות של יריאים ושלמים מסלתו ומשגמנו של עולם התורה והחסידות... ומאריך יש עוד שני גיסים ואח אחד שהם מאד מודרניים אך קרב זה לא זה כל הילול... **נ... ואיך נראה המרקם של המשפחה הזו???** כאן מתחיל כיפוי כוחות נטרמים... שיתכוננו את השבת גיבוש... יעמוד על כך שהיה שם עירוב כשר מדימים לא דיגיטלי והו יעמוד על כך שהיה... (נשאיר פתוח)... והרי משהו בסוף נצאח!!! מי זה יהיה?? תלוי מי יותר נותן את הטון!!! ומה נגיד על שני ילדים בני דודים בני שמונה תשע... שאחד נבחן כבר על כל סדר מועד משנית והשני אלוף בל משחקי הגיבוש... ולך תושיב אותם שבת שלימה אחד לצדי השני כמו חברים... זו בעיה!!! בעיה אמיתית!!!

ולכן מה שכתבתי בשבוע שעבר לא נכון - לא מסיבה אחת ויחידה:

כתבתי שיש כזה טרנד לעשות שבתות גיבוש... וקדימה... זה טוב!!!

אז זהו שלא!!! זה שיש כזה טרנד זה משקל ממש לא מצדק להיכנס להתרפקאות רוחניות ולהפסיד את עמלנו אל הניגם... (והם לא נטק המיונס המאשר בהחלט על שיפוץ פיוז ולבתי צפוי בעקבות הדמעות שזלגו אל הרוך במצואי שבת על זה שכולם התקדמו ושיפצו ורק אנחנו נשארו מאחור...^(ד"ר))

אז מה כן??? אין תשובה מוגדרת!!! כל אחד צריך לקרוא את המפה המשפחתית המורחבת שלו ופי על זה לבנות את הקשר המשפחתי...

אני דברתי בעיקר על משפחות שהמרקם ביניהם מבוסס על התמודדויות ובייחס אליהם אני לא חוזר ב... אצל משפחות עם מרקם אקטיבי וערכי בריא הם להיות בקשר חיובי... אבל באותה מידה המשפחה שהמרקם שלהם בנוי על תחרות ונהגות... מרקם כזה הוא מיותר... ושישאר בינינו... לדאבוננו הרב סוג האנשים האלו גם לא עומדים אחד לצדי השני ברגיעים שטיים... זה שישאר בינינו... (כלומר... אם דברתי על חשיבות הגיבוש שבביל לקבל כל למקור אחד בשני התהנות והחיימי יש פרם עניינים בכלא קמומז

...תזכור כלל ברזל!!! תכניס את זה לראש "לתאווה יבקש - נפרד!!!"

מי שהראש של נמצא בתאווה ובמילוי סיפוקים הוא יוצר את חברתית!!! אנשים הנתינים זה כאלו שאי אפשר לגבש אותם... לא לחינם עיצר משוממדד בנפילה רוחנית ואובססית הוא מאמץ למקום של יציאה ממסגרת וחוסר חיבור למערכת... ולמה??? כי לתאווה יבקש נפרד!!! זה הכל ברזל... **תאווה והנהגות מפרדה את הקיבוץ המדיני!!!** ממילא משפחות שחלקם מסוימים או האחים הם אנשים מודרניים ונהנתנים חבל על המאמץ לנסות לגבש אותם... הם תמיד ישארו לא מחוברים!!!

זו הסיבה שאתה יכול להגיע לרמת גן ולראות בנין עם שלושים קומות ויש שם דממה!!! זה נראה לך קבורה וקומות... אתה לא רואה שם אנשים מדברים אחד עם השני... לא אחד נבלע לו בחניה ומשם הוא נכנס שר למעמית ומשם לבית... אינו! אין שום דבר ביניהם!!! ולמה?? כי ברגע שכל אחד תקוע בתנהגות שלו... ממילא זה סוג של קבורת תאווה!!! וממילא כל אחד קבור בתא הנפרד שלו!!! לתאווה יבקש נפרד...

זו כה הסיבה שעציר שנולד ברוחניות ואובססיבית אז מגיע אליהו למקום של חוסר שיוטיות במסגרת... שמכאן עוד נוער בסיכון הדרך קצרה... (ואני תחת העטיות של בחורים... בחור חושב שבחור ישיבה שיש לו איפסון הבעיה שלו מגיע לידו ביטוי בהו שהוא לא מגיע לבי? המדרש!!! ואני חושב שאם נראה לנועם בלב הבעיה... חיי שורר לו איפסון הוא גם לא רוצה להגיע לקמפמ!!! בדוק ומונסה... איפיונסט לא רוצה להגיע עם השל... הוא לא משתלב בחיי חברו... הוא חלק קשר חברתי... זה כבר בעיה

בעצם האנושיות ואמ"ל) זה חוק לב עיבור... אנשים שנותנים דרוו לציצים שלהם... זה אנשים לא חברתיים באופן מובנה!!! וחשוב לדעת את זה... ולו בשבילנו שאנחנו עדיין חושבים לפעמים... שאלו שעושים מה שזה להם... הם נהנים מהחיים... **אז זהו...** שאתה עושה ככה רק בגלל שאתה לא רואה את התאווה המושלמת... אותו הדבר פתח שיש לו אפשרות להתחבר עם כשכולם ביוצאם... תגלס... למרבה האבסורד הוא יצור אנטי חברותי!!! דווקא זה עושה אותו טיפוס מנותק חברתי!!!

בקיצור: הדבר היחיד שיכול לאחד וללכד בין אנשים זה רק אידיאל שווה... עקרונות משותפים... הורים שאנחנו מתאחדים סביב הכבוד המורא שלהם... זה דבר שיכול לגבש בינינו... התמודדות או שמימה ערכית משותפת יכולה לגבש... והכי הכי... חינוך מסוים והקניית ערכים שקבלנו מהורינו האנחנו רוצים שיש לבנן ולרענן אותם ביחד... אין לך גיבוש עוצמתי מזה!!! ואז!!! כשיש את הרקע הערכי הזה... כאן מתאים טוב להכניס את הגיבוש ואת הקורת גג משותפת ואת האווירה הנחמדה שטופי... אבל אם כל הקשר והגיבוש המשפחתי מתחיל ונגמר בכיף ובכילוי וקורת גג אחת שמאחדת "נפרדים" שונים שזה שוארמה וזה חלבי חבל על הזבזבו כסף!!! לתאווה יבקש נפרד... מכאן לא יצא גיבוש!!! משפחה שהראש שלהם כמילוי סיפוקים אם יתגבשו ויתאחדו מבוקר ועד ליל לא יהיה ביניהם שום דבר... **ולא צריך להגיע לאפיונה המוכרת** העוגמה של המשפחה שלימה שיוטיבים סביב שולחן אחד בדממה וכל אחד מרוכז מול הסמארטפון בודד ומוכנס... **לא צריך להגיע לזה!!!** גם אם כולם יוטיבים ומפספטים... אם הנואמים שביניהם רודדים ועוקפים בענייני חומר... בסופו של דבר אין ביניהם שום דבר!!! אם לתאווה יבקש הרי הוא נפרד ואח נפרד מכל גיבוש... בדוק ומונסה... ומצאתי כלי יקר מדהים שכדרכו מטיב להגדיר בלשונו הנפלאה... בעניין דור

הפגלגה: זאת תורת הקמת העצמיות בין חברות אשר כל פעמיים לא לשים ששים... עיקר הסיבה לזה שיש לכל אחד מהם תפלת חיוני... חלם כל בנות... כי אתה לא תאמץ להשיב בידיך... זה לרוב נאבא... זה ואיך נעשה לו... שיש רוחנית והוא בארץ נעלה... ומתוך כך הרבה ממשניות באבא הו מן מרד שיש לכל תפלת אחד... כי הרבה דברים הם רבים... חוב השוב איך כי אם אחד... זה מן ענין שכל אחד יש לו חפץ ערער והתבטלה ויש תשע על הולת... ומרדו זה הלאה איתרבה בני עשוי... על פיזור כיתות אלו טוב מקובלין כפי"ש "תפודו כל פועלי" אין און טוב כי אין רוח בין הדברים ומכ"ש כלע"ה פלג לטוים כי ראוי חספי ורבי עברי... כמדומיני שכל מילה נוספת מיותרת!!!

ושבו: המסר הזה חשוב... לא רק!!! לא רק בשביל לתקן את מה שכתבתי שבוע שעבר... אלא בעיקר להשקיע את רוחם של כל האנשים שמתפקסים במוטע ועדיין פוזלים בקנאה לחיי המתירנות... לעבר אותה משפחה ש"יוטיבים טוב" נהנים ויוצאים... מרשים לעצמם...

אז זהו שלא!!! יש לך טעות פשוטה... **זו בדיוק הטעות ששרתה לי בשבוע שעבר**... בשבוע שעבר כתבתי גולדות ונצורות על שבת גיבוש כמה שזה חשוב וטוב... **אבל עדיין!!!** את זה לא ספרתי... שכשעשיתו את אותה שבת גיבוש... כמה שזה היה מיוחד ומעצים ומורומם (ומשם יצאתי עם המסקנה כמה שזה חשוב)... עדיין היה משהו שצטב לי על הלב... סו"ס התנאים היה ברמה ניימילית... והיו לי הרגעים שכתבתי... היו הלוואי והיו ולנו קצת יותר אפשרויות... והיינו משקיעים והולכים לאיזה אחוזה פסטורלית עם פניקים ובריכה וטרמפולינות וערסלים ואל תשאל... (כ... מכיר את המחשבות האלו?) **אז זהו שלא!!!** אם המשפחה שלי הייתה בסגנון זה

חורגתי שמתפקסים ומלוותו וכר... על כרחך **היה לה מחיר ברמה האישית חרותית שלחם**... וממילא היה הייתי יוצא ככזה מולהב משבת גיבוש שכזו... ללא ספק שהתכנים של שבת מפנקת שכזו היו עשר רמות פחות... (מה שבטוח... לא הייתי טועה לתכונת זה המאמר... שכתבתי בשבוע שעבר)... ממילא אולי רק יא לא להתבלבל... עם מבין אותך שהיה רוצה לקחת את המשפחה המדהימה שבנית בשמונים מ"ר... ולקחת אותם **כמות שהם** לפנטאזו 300 מ"ר עם גינה ומרפסת... **אז זהו!!!** לפני שאתה מיחיל לכוז רמת חיים... קודם תברר איך נראים הפרוצים שחיים ברמת חיים זה... איך נראית שם מערכת החיסום כשהיא שובלת בים של חומרינו... וכשתראה את זה נאני שכל בטוח שתשחק לחלום על זה!!!

לסוים: אם חפתיי מקור למוגש של גיבוש... אז הנה... פסוקים מפורשים בתחילת ספר איוב... **איש יחזו בנצרון עין איוב יפלו והוא יאמרו זהו זהו איש יחזו אלא זהו וסר ברמי... והולכו לו בלעז בלעז מלחלח בלתי יחזו וקחלוו שלפנת אנפיו ענאן... וחי ואישו דגלנו לזיל בלעז בל קרמי... והלבו שלו ועליו מלחלתו ברי איש וכו' ופלוו וקו'ו וכל לפלפתו אויחיהוהם לאלבל ולפלתו עלבנה... וחי כי יתקפו ימי המלחלתו ופלוו איוב יתקפו ואלהים יתקפו והללו עלות מספר כלם כי אבר איוב אלו ואלו ימי וחרבו אלוקים בלפניהם כפי יתלה איוב כל אלם**

היה עובד כזה??? שמהם היו מתגבשים מידי כמה שנים... אז זו ביום האחרון איוב היה עושה סוג של ב"ב" כזה... שם הוא ח"ו לכפר בעוה... אז מאכן שצאלנו איוב זה סדיו אודם... אם אני מביא כעת מקור לגיבוש מאיוב... אוטומטית זה אומר שההלל... תברח מזה!!! אבל לא בהכרח... לא כתוב שבגלל הגיבוש הזה מקרה מה ששרתה... (אדרבה... הווי"ק אשר ע"פ סיפורת שיש בגלל שאיוב עיוולת ואל שלמים) אבל מה שבטוח היה שם שבת היום **חם וסר וירא אלוקים וסר מרעיו**... פיקח ושמר מכל משמר שלא יהיו עם פרוצות וחתינות (כפי שבמשך השפה איוב מגיד על עצמו ענין פרק לו' ל"א) ובכל זאת גם אחרי שאיוב יש ופיקח על מה המערכת לראות שאין פרץ ואין יוצאת... אחרי הכל הוא ראה את לעשותו יום הטובה על פירצה שאיוב קרנה והוא לא יודע... (ואילו שהוא בני דרכו אלוקים **בלבבו** וכאן כל אחד עשה את החשבון שיש להשיב עליו... מי בדיוק מפקח על שבתות גיבוש כאלו...?? האם יש שם איזה דמות ערכית תורנית שיש לו מילה והוא אחראי לתא את הטון הראוי... ולשלוכל באי שם קלות ראש מעבר לגיבוש טוב ו"ל?!! האם יש מי שיועד לעשות את כלובות הצניעות שמקומם אלו? ושבתות טובות על עוד העביה הקטנה... מי מדבר על הארבעה ימים נופש בבין הזמנים בקמפוס שכל המשפחה המורחבת נמצאת שם ביחד... האם יש משהו שדואג שההגולות הרוחניים הבסיסיים שומרים??? שבתות טובות... זה לא אומר שאי אפשר... אבל צריך את הפיקוח הרוחני מהאיש החזק במשפחה שנותן את הטון... אם יש כזה... בקיצור: אי שבווע עעבר התלהבתי אז שבועו זה אני מקווה שנתתי את המשקל המקובל

השמה בעניני דינא

דבר העהרה

בריתות

שימו לב:

חסרים לנו עוד

כמה בדיחות

בודדים כדי

להוציא את

החוברת

הבדיחות על

חתן וכלה.

במייל:

[a0503210@](mailto:a0503210@gmail.com)

[gmail.com](mailto:a0503210@gmail.com)

1. ימינה: אחרי הבחירות לא נשב עם אף אחד.....

2. מחירי הכוסות עלו.

מחירי הכפיות עלו.

מחירי הקפה עלו.

מחירי החלב עולים בסוף החודש.

בקרב נשנש סוכר ישר מהשקית.....

3. אחרי שהחילופי יחליף את הלא חילופי והלא חילופי יתחלף בחילופי, החילופי המחליף את הלא חילופי יעשה חפיפה עם הלא חילופי שיחליף את החילופי שיוחלף בלא חילופי והכל על מקומו יתחלף בשלום. כל כך פשוט.....

4. השוד הכי יפה שיש: באו שוכרים לדירה שנרשמה כדירת 3 חדרים, הגיעו ומצאו רק 2?? בא המשכיר הנבוכך וגילה שבחודש שהדירה עמדה שוממה וריקה השכן שבר קיר וגנב חדר עם קיר גבס.....

5. בנט אומר שעשה הכל לשם שמים, כי כתוב השמים כיסאי.....

6. נראלי שבסוף אף אחד לא ייפגש עם בידן פשוט נשאר לו את המפתח של לשכת ראש המשלה בארון חשמל.....

7. לקראת הבחירות ליברמן לא שולל על הסף רעיון לעשות מחווה לציבור החרדי: להוריד את מחירי הוופלים לימון.....

8. דבר אחד תזכרו: בנט שנה ופירש.....

המשטר - בריהות

9. הרבה לא יודעים אבל... הגזירה היתה לסבול את הממשלה הרעה הזו 4 שנים, אבל בגלל קושי השעבוד הממשלה נפלה אחרי שנה אחת.....
10. מסכן בנט. הוא יצטרך להתרגל לשמור שבת בלי סיפורי פיקוח נפש.....
11. נורווגים יקרים, החגיגה עומדת להסתיים. נא לארוז את החפצים ולהתחיל להתכונן למאבק נגד הבזבזנות המושחתת שתגלה הממשלה הבאה כשתמנה את הנורווגים שיבואו במקומכם.....
12. לפיד לבנט: יש לך קבלן מקצועי שיוכל לשפץ בית בשלושה חודשים?.....
13. יש שני סודות בעולם שעדיין לא פוענחו. מהו המרשם להכנת קוקה קולה ואיך הכיפה של בנט לא נופלת לו מהראש.....

מודעה במדור דרושים. מיועדת להורים: (מ"ע)

היקף המשרה-עשרים וארבע שעות ביממה. כולל משמרות כפולות ומכפולות. אין התחייבות להפסקה, בין משמרת למשמרת. ללא חופשות-לא בחגים ולא בשבתות. תנאי הכרחי: המתקבלים למשרה, יהיו חייבים לאהוב את הלקוח, ללא קשר למעשיו, או להתנהגותו. אפילו במקרים קיצוניים, אם הלקוח מקלל, מרביץ, מתחצף, מתמרד, אתם עדיין חייבים לאהוב אותו. הכישורים הנדרשים: רכב חובה וארנק זמין. יכולת טכנית לתיקון צעצועים. איי קיו סביר לסידור פאזלים מפוזרים. כישורי ספרות, קליעת צמות, קשירת קוקיות, גזירת פוני ועוד. ידע באופנה, מועיל. כישורים פסיכולוגיים: לנתח את נפש הלקוח/החולה ולהגיב בהתאם. סבלנות אין קץ. ידע בסיסי בבישול, אפיה, הכנת עוגות לימי הולדת. אם אפשר גם מעט חדרנות מתקדמת, כמו מלון. הפקת אירועים יועיל לכל מיני מסיבות, ימי הולדת, טיולים וכן הלאה. משרד נסיעות לתכנון טיולים ונופשים. הייבת השכלה של אחות, או לכל הפחות, חצי רופא, פרמדיק מתקדם. כישורי שיטור להתנהלות בין הילדים.

כל זה אנו עושים באהבה, בלי לקבל שקל. מי עבד עלינו? אלו החובות. מה התמורה? אולי נחת אחרי 120. או שיבחרו לך בית אבות נינוח.

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

התודה והברכה:

חוברת מבחר העלונים

שע"י דפוס גרפומט.

מנכ"ל העלונים ר' שלמה אלה.

ידידי ר' מאיר עבוד הי"ו.

ידידי אפי כץ הי"ו.

ניתן לקבל את

הגיליון בחייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

פרשת חקת

המאור שבתורה

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך

שבת ג' תמוז התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	הקלחת השבת
י-ם	20:25	19:34
ת"א	20:23	19:32
ח"פה	20:26	19:35
ב"ש	20:22	19:31

כל החיות שמורת

יעא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן ר"י 050-4194600

לע"נ: מ"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי

אל תלחם ביצר הרע בדרך של תעניות, של זיכרון יום המיתה, **הכה** את המצרי בחתינו. הלחם בו ע"י שתהיה **מלא שמחה**.

קיום עם ישראל אינו אלא, בשביל התורה

דע את גדלוֹתָךְ כמה צריכים להתבונן בדברים הללו ולדעת שאנו כבני אדם נמצאים במדרגה גבוהה יותר מכל המלאכים – כמובן בתנאי שעובדים את ה'. המלאכים רעדו כשראו את אברהם עובד את ה' במסירות נפש, מעל הטבע.

ראובן דהאן הי"ו
בה"ר **יובל שליט"א**
ישיבת **"לב אליהו"**
ירושלים

הודיה שבתאי תחי'
בה"ר **יודיה שליט"א**
סמינר **"אמיץ"**
ירושלים

מלא טוב
לאורכים
ל סיון תשפ"ב

בעודו נער, הגיע הגאון רבינו **רפאל ברוך פולדנו** זצוק"ל לסודות מצוה וגמנע מלאכול, ידידו להצו עליו מאוד שיגלה להם מדוע אינו אוכל, עד שבאליך לספר להם שהוא שרוי בתענית. **שאלו אותו** לפרש התענית, ואמר להם: "הייתי בבית הדין ושמעתי כיצד מתווכח אדם אחד עם אבי, הוכחתי את האיש וגערתו בו, אבל **אבא מחה בעדי** והצטער על שהעלבתי את האיש. עתה אני צם כדי לכפר על שגרמתי לאבא צער....."

ועל נאמר שרק האבות זכו להגיע למדרגה זו, אלא אפילו בזמננו! רבי **חיים מוולוז'ין** כותב בספרו, **שמלאים** היו דופקים על דלת ביתו של הגאון מוילנה כל הלילה ומתחננים **שייתן להם לחינם**. רצו המלאכים שיגיד להם דברי תורה אך הגאון לא רצה לשמוע. הרי לנו מי יותר גדול ממיל! נשמת האדם **חוצבה מתחת כסא הכבוד**. אין יותר גדול מזה.

לע"נ רחל (רשל) בת קלוה אלבו

לימוד בשירה זכור
לכל איך שרבנו **הרב שך** זצ"ל היה לומד ומפום לעצמו את ניגון הגמרא ועל ידי זה **זכה לאריכות ימים**, כמבאר בגמרא.
ביאר ההד"א בספרו: לכן יש מעלה בלימוד בקול שמאריך ימים משום שאדם הראשון ע"י **אכילתו מעץ הדעת** פגם בכל אבריו שנהנה ממנו חוץ מהקנה שלא נהנה מעץ הדעת.

הכל תלוי בגישה שלך!!

לאחר שנים רבות של רבנות בעיר קרסבור שעל חוף הים השחור החליט הגאון רבי **חיים חזקיהו מדני**, בעל ה"שדי חמד" זצ"ל לעלות לירושלים **ולחשים את ספרייו**. באותו זמן התפתה משרת ה"ראשון לציון", ורבי העיר ביקשו שיכהן במשרה זו.
כשנודע הדבר לרב, **ארז את חפציו** ועבר לגור בעיר חברון. אך הכבוד רדף אחריו גם לשם, שכן אותו זמן נפטר רבה של חברון, וביקשוהו לעלות על כס הרבנות. רק אחרי **הפצרות רבות** הסכים, וכהן כנאב"ד חברון עד פטירתו.

נא להתפלל לרפואת **רפאל אילון** בן **כרמלה**

זמן רב הקדיש הגאון רבי **יוסף חיים** מבגדד בעל ה"בן-איש-חי" זיע"א, מזמנו היקר כדי **לחבר ספרים** למען דלת העם, נגשים ולטף. הוא **לא ריאה** כל פחיתות כבוד, למרות גדלותו העצומה בתורה, בירידה **סן חתר אל העם**, והיבר ספר מעשיות המלווים במוסר, דברי חידות.
כך החזיר בקרב ההמונים את ידיעת דיני התורה, מוסר ומידות טובות והרחיק את ההמון מקריאה **בספרים חיצוניים** שהחלו להתפרסם באותם הימים על ידי סופרים שפרשו מדרך התורה והפילו חללים בקרב העם.

התורה נקנית רק בניגיעה גדולה ובהתמדה ומתוך הקרבה

הרב **יהודה צדקה** זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף אמר שבמשך **כל שנות יושויו** עם אשתו אפילו פעם אחת לא ביטלה אותו מתלמודו.
אם נתבונן בעומקם של דברים נבין שאשתו נשאה את כל הנטל על שיכמה. בוודאי שיש צורך ללביא דברים מהמכולת או מהמאליו.
אך ידעה הרבנית שרק אם בבחינת פיקוח נפש היא תבקש זאת ממנו ואם לא היא תעשה זאת. היא הבינה **את הערך** של לימוד התורה של הרב מול מאמץ ונסף שלה.

קנה פהשיחה
בדרום תל אביב, בין חולות לחולון, גידלה משפחה 6 בנים ויצאו כולם **מריביצי תורה ולומדים מופלגים**. שאלו את האם, אישה שעמלת קשה לפרנסת משפחתה, מה עשית שזכית!?!
פשוט מאד השיבה מהורהרת גרנו בחזר אחד. היה הם מאד והיה רק חלון אחד.
לימים נכנסה בדירה ממול לחלון, משפחה שלא שמרה על הצניעות. לא ידענו מה לעשות. **מהחלון הפתוח** נכנס אויר צח אבל יוצאת הקדושה... עד שהחלטנו להעמיד את ארון הבגדים, על החלון.
היה חם, חם מאד. אבל הקדושה נשארה... (העורך)

העיסוק בתורה הוא הגדול שבסיגופים לגוף

כבוד לאשתו

בב"מ (דף נט, א) אמרו שאין ברכה מצויה בבית אלא **בשביל האשה** ולכן אמר רבא תכבדו את נשותיכם ותעשורו. וכן מצונו במושב זקנים ומבעלי התוס' (במדבר יב, ז) שמשם רבנו **לא רצה לרשע את אשתו** באמרו שהעשירות באה בגללה, בשעה שלקחתי אותה הייתי עני, ועכשיו אני מלך – והכול **בזכות האשה**

אחד מגדולי ירושלים חלה והיה מרותק למטתו. במשך שנה שלמה היה הגאון רבי **סולמיאן מוצבי** זצ"ל כנסס לביתו מדי ליל שבת קודש, משוחח עמו שעה ארוכה בדברי תורה, משתפו בענייני הצבור כבעבר ושואל בעצתו. שאלותיו: "מדוע טורח הרב לבוא לביתו גם בימים גשומים. הן יואל הולד ללכת **במוצאי שבת**, וגם בני הבית לא יאלצו להמתין לו!"

אמר הרב: "תלמיד חכם זה, מדי שבת קודש בודאי נוכר בימי זוהרו, כשהיה יוצא מבית הכנסת מוקף קהל רב של מעריצים. **חושש אני**, שמא ריגשו עצמו כאיש שאין הפץ בו. מוטב שיתעכבו בני ביתי, ואני אצטרף מעט, ותלמיד חכם זה לא יתעצב בליל שבת קודש!"

אל תחסט את עצבך בהמתנה או בניסיון לשנות את מה שאינך יכול.

יש לדעת איך ומתי להוכיח כדי שלא לקלקל חלילה.

כמיתת החסד החל רבנו **יוסף עדס** זצ"ל על מילדותו, עת מצב הפרנסה היה קשה מנשוא ועניות גדולה הייתה מנת חלקם של הבריות.

כשהיה רבנו מקבל פרוסת לחם מאמו להשביע את רעוביו, היה פורסה **ומחלקה בין הבריו** הנזקקים. נהג לאסוף כספים לצרכי צדקה, ובפרט מן המתפללים ברחבת הכותל המערבי, כדי לחלקם לבני תורה נזקקים. עניים ובפרט בערבי הגים, **שחוצאות רבות** במיוחד. ואכן מפעלי החסד שהקים כמו ידיו ובהצנע תרמו רבות להעמדת משפחות בני תורה ונזקקים על תלם.

זקן אחד קיבל הביתה מכתב מהמדינה שהוא צריך לעשות ביטוח חיים. הוא מגיע לקופת חולים ושואל מה זה ביטוח חיים? הפקיד עונה: אתה תעשה ביטוח **ואנחנו נעשה חיים**.

מפני מה התורה פותחת באות "ב"?
למדך שעדיין לא הגעת ל"א" בייצירתה

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן שבט אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

לעילוי נשמת: יוסים בן רימה, שרה בת חורשיה, דינה בת רחב, יוסף דהאן בן שמחה, יאיר בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בן לולו, יחיאל בן לובינה, מנחם חיים אוחנה בן חנינה, נעמי בת שויה, כרמלה בת שיערה, שיערה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, מנחם בן מנחם, יוסף בן מלכה, דוד בן איהר, מרים בת זוהרה, רחל אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלירה, הרב תורה אהרן, הרב יעקב קובץ בן מרמליה אביבט בן זוהרה, אלעזר בן רימה, שלום בן אהרן מריר, הרב יוסף אבנר, ישראל בן שמחה סב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלירה, חכם יהודה בן חנה פתיאל, שלמה בן דונה, **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

צעם ב"א תלמידו של רבי **מרדכי שרעבי** זצ"ל להתייעץ עם הרב בדחיפות ולבקש את ברכתו. הרב לא היה בבית, והרבנית יעצה לו שיעלה לשייבה. ניגש התלמיד לבית המדרש והקישו בדלת הסגורה. הוא דפק כמה פעמים, אך אין קול ואין עונה.

האברך **ניסח שוב**, וכאשר ראה שלא פותחים לו, דחף מעט את הדלת והציץ פנימה. התלמיד ראה את הרב וישב בסמוך לפתח, מתעמק בלמודו בספר "ראשית חכמה" ופניו **להחיות באש**. הדלת חרקה בקול רעש, אך הרב לא שמע דבר. רק לאחר שעה ארוכה נשא הרב את עיניו, הבחין בתלמידו ונעה תשובה לשאלתו. בסיום התנצל ואמר **שכלל לא הריגש** בנוכחותו...

משולחן גבוה

דברי תורה מפני ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יש, יד)

כיום כלנו טמאים מתים, ואין לנו אפר פרה אדמה להסתפר בו. מה נשאר לנו שיעשו לטהרתנו? אין לנו שיעור רק התורה האמת. התורה מגבינה את רוח השמא והמשתרת אותנו. על כך רומזת התורה: "זאת חקת התורה" – כשאין לנו פרה אדמה, כמה נטהר? בתורה. על ידי התורה הקדושה משתלקים מעלינו כחות השמא הרעים להדבק בנו.

התורה היא הכח המגן עלינו. היא שומרת עלינו ומעילה אותנו לא רק מפני כחות השמא הרועניים הרעים להדבק בנו. אלא גם מפני כל אויבנו וסוגי נפשנו הקמים לכלותנו. אנו מקמים במדינות עוינות המבקשות להשמידנו מעל פני האדמה. שמירה גשמיית של נשק, טנקים ומטוסים אינה מועילה מול כל הטילים וכל הנשק המתקדמים שיש לאויבנו.

אם ה' לא ישמר עיר שוא שומר, וכדי שנהיה ראויים לכך יש לאגור זביות, להתחזק בתורה ובמצוות. עוד דף גמרא, עוד הפסלה, עוד מצוה, עוד צדקה, עוד מעשה חסד – אלו כלי הנשק האמיתיים שלנו.

מבין כל מפרשי התורה, זכה רבנו רוח אפנו ה'אור החיים' הקדוש, שרבים טובים מהמוני בני ישראל קובעים שעוירים ללמוד את פרושו לתורה. וכל זאת בזכות היותו "יחיד ומיוחד" בקדושתו ובטהרתו העליונה; ידוע, שהיה ל'אור החיים' הקדוש מקנה שפירה בעיר העתיקה בת היה גר, ובכל פעם, ואף לאחר שהיה יוצא מהשירותים – היה טובל בו, ורק אחר כך מתישב ללמוד תורה.

קדושתו וטהרתו היו שיש דבר, חכמי ירושלים ספרו, שבאשר היה מוסר שעור היו באים המונים להאזין לו, והיו יושבים לפניו על גבי שטיחים ומחלצאות, ובעיניהם ראו – לא ימיונות וספורים – אף שה'אור החיים' הקדוש היה מתרומם שלשלה שפחים מהקרקע ויושב באוירו; והשבה לכך – כדי שהמה שלו יהיה מעל שפירה שפחים, וכך יוכל להיות דבוק בשכינתו, שלא ירדה מעולם למטה שפירה.

מי שלומד תורה בקדושה עליונה ודבוק בשכינתו עד כלות הנפש – זוכה להגיע למדרגות נשגבות, ותורתו מתקיימת באופן מיוחד. "תורתו מברזת עליו" (מועד קטן טז ע"ב). לא פלא, אפוא, שמי שלומד את פרושו הקדוש זוכה לנשים גלויות ולישועות גדולות בכל דבר הנצרך לו.

את האם אל בית ישראל

שב רבי **בן ציון אבא שאול** זיע"א מחו"ל, ומצא שהיבוי בביתו עלה והציפה. כאב מאוד על בטול תורה שנגרם לו, וסע צערו לפני אחד ממקורביו. "אמת", אמר האיש, "אן נאמר (כ"א ע"א)!" סתם תלמיד חכם – תורתו אומנתו.

ועוסק ב**ומהרהר כל שעה ואינו הולך ד' אמות תורה**. רבנו, תלמיד חכם אמיתי הוא, וצערו גדול שאינו יכול ללמוד תורה. הודוער פני ציון קראי: "אני תלמיד חכם? על מה כבודו מדבר?!" **הלאו שתייה** תלמידי חכם היודע הוא תלמיד חכם מהו?"

יום אחד הגיע בחור ליישבת "פורת יוסף" מעיר מגדוד. הוא שוחח עם ראש הישיבה הגאון רבי **עזרא עשיה** זצ"ל וסיפר לו כי הפץ ללמוד תורה, אך הוריו הוקיניו ללמוד בו והוא חייב לפרנסם. בחנו רבי עזרא ומצא כי בחור מוכשר הוא, **ומיד המליץ** לקבלו כתלמיד ולתמוך בו בסכום כסף נכבד.

מנהלי הישיבה הודיעו לרב שאין ליישבה די כסף, אמר רבי עזרא: "אנא **הפחיתו ממשכורתי** ההודשית סכום כסף ותנוהו לתלמיד זה". שמע הגאון רבי **בן ציון חזן** זצ"ל, ומיד הודיע כי ינקו גם ממשכרתו סכום כסף לטובת התלמיד. כך למד הבחור תורה בשקידה רבה, בלי דאגות פרנסה, והפך להיות תלמיד חכם מופלג.

תלמוד תורה, גדולה שבכל המצוות. לשון הרע, חמור שבכל העברות.

אדם לא יכול לבוא בסוד חשבונו של עולם, איש אינו יכול לחשב את חשבונות הבורא ב"ה, אבל אין מקום לייאוש.

ישועת ד' כהרף עין, גם אם אנו לא יודעים מה **היא בדיק** ה"ישועה" ומה זה וכמה זמן נמשך ה"כהרף עין".

הלימוד בימי הנעורים ככתיבה על שיש, בימי הזקנה ככתיבה על חול.

ידיד: למה ברחת מהדר ניתוח? חולה: האחות אמרה: תהיה חזק, אל תתרגש. זה ניתוח פשוט. ידיד: אז מה? בסך הכל היא ניסתה להרגיע.

החולה:כן, אבל **היא דברה עם המתח**

מספר 111

יאבות "אהל פינתם" ויבנים

דבר העורך

כל נסיונותי של שלמה המלך להבין את טעמה של מצוות "פרה אדומה" לא צלחו. וכך הוא מעיד על עצמו: "כל זה יסיתי בחקמה אִמְרֵי אֶחָקְמָה וְהָיָה רְחוּקָה מִקִּנְיִ" ושאלת השאלה: לשה מה שלמה המלך מחפש את הטעם של פרה אדומה? הרי זה חוק! וחוק איננו ניתן להבנה! ובפרט שהוא ידע שהקב"ה גילה את טעמה של פרה אדומה רק למשה רבינו! התשובה תובן על פי המשל הבא: למלך אחד היה אח שהגיעה למלכו בארץ אחרת. כמות חוקה, שלח לו המלך במתנה גיבור מופלא, שיעמוד וישרת את המלך כנגד כל אלו שינסו לקום כנגדו. הגיבור היה רחב כתפיים וקומתו התנשאה לגובה של 2.30 מטר. הוא היה חזק להפליא ושמו יצא בכל העולם כ'בלתי מנוצח'... משהגיע הגיבור לאותה מדינה, הזמין ראש הגיבורים את האורח הגברות לדו-קרב 'ראש בראש'. מיודעו לא התרגש ובכמה מכות הכריע את ראש הגיבורים המקומי ואימתו הוטלה על כל תושבי המדינה. לאחר שהקים את יריבו, שטרם התאושש מהמכות שקיבל... שאל: "אמור לי לשה מה העזת להילחם בי? הרי היה ברור לך שלו ננצחתי!" אמר לו ראש הגיבורים: "עשיתי זאת למענך! למען ידעו כולם ויעריכו את גבורתך במדינתנו..." הנמשל פשוט מאילוי: שלמה המלך ידע שלא יוכל הוא, להשיג את טעמה של מצוות פרה אדומה. אך עשה זאת כדי להגדיל ולייקר את כבודו של משה רבינו בעיני עם ישראל... "אִמְרֵי אֶחָקְמָה וְהָיָה רְחוּקָה מִקִּנְיִ" – עם כל חכמתי דעו שאין כמשה רבינו...

בידידות ניר זאטלס

פינת ישיבה

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
367korona@gmail.com

תייר מגיע לפלורידה, כנס למנונית ונוסע. בדרך הוא שואל את הנהג, "תגיד לי בבקשה, המקום הזה באמת הופך אדם חולה לבריא?" "בטח", הנהג עונה, "כשבאתי לכאן לא יכולתי לדבר, בקושי היה לי שיער על הראש, לא היה לי כח ללכת בחדר והיו צריכים להרים אותי מהמיטה. ותראה אותי היום!" התייר שואל, "מוני' באות לכאן?" הנהג, "נולדתי כאן..."

לעני הילד הנעים **אלוהו שור בן חנה** היי! שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

אני: ד"ר אני חושב שיש לי אבעבועות הקוף. רופא: תפסיק לדבר שטויות ותעזוב את הבנות שלי.

כשאני מחכה לאוטובוס - האוטובוס לתל אביב יצא בעוד שנה.

כשאני לא מחכה לאוטובוס - אתה צריך במקרה 70 אוטובוסים לתל אביב?

כן מצאתי את מקור הרעש: מסתבר שהייתה לך גולה במאפחה!

אחחח אחרי שלוש שנים הילדים כמעט סיימו שנת לימודים מלאה, היינו קרובים

מהפעילות לא נחיס ארנף

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

אלה שיהיה

"איזה יום נהדר", קרא הצרצר בבוקרו של יום בהיר, "היום אוכל לצאת החוצה, לטייל, להתבטל בשמש ולנגן מנגינות בכינור!" "יום איום ונורא הוא זה" קראה תולעת הגשם, "יבש כל כך בחוץ, לו רק היה יורד קצת גשם, איאלץ להישאר מתחת לאדמה. אמר הצרצר, "זהו יום נהדר", "אתה טועה", אמרה התולעת "יום איום ונורא!" ברגע זה ממש עברה שם הנמלה, "הבה ונשאל אותה" קראו שניהם. "נמלה איזה יום את מעדיפה יום גשם או יום שמש? האם היום יום נהדר או איום ונורא?" שאלו הצרצר והתולעת. הנמלה הייתה מסוקה מאד ותוך כדי עבודה מלמלה: "היום הספקתי כבר לאסוף גרגרים רבים, לשפץ לי את מחילתי, לטפל בילדי, ולהכין לי את ארוחתי. לכן היום הוא נהדר ואין זה חשוב אם יום גשם הוא או יום שמש". הביטו התולעת והצרצר זה בזה, נפרדו וחזרו לבתיהם.

אנחנו קובעים איך יראה היום שלנו... על ידי ראייה חיובית וחיפוש כל הדברים הטובים שעשינו היום...

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוננתן לפגוע ולהעליב!

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

בפרשתנו מתוארות המלחמות שהיו לעם ישראל עם העמים השוכנים בדרכם, ואף מסופר כיצד הציל הקב"ה את עמו מיד כל עם ועם. בשלב מסוים פנו ישראל לעלות דרך הבשן, ובתגובה יצא עוג מלך הבשן לקראתם עם כל עמו להלחם בישראל. הגמרא (ברכות נד ע"ב) מספרת עובדה מופלאה: תמנה ישראל בגודל שלוש פרסאות היה. הלך עוג מלך הבשן ועקר הר בגודל שלוש פרסאות והניחו על ראשו, ועמד להשליכו עליהם ולהרוגם. מה עשה הקב"ה? הביא נמלים שניקבו את ההר בתוכו, עד שירד ההר על צווארו של עוג, וראשו נתקע בתוכו. רצה עוג לשלוף את ההר, אך אז שרבו הקב"ה את שיניו זה לזה ולצד זה, ונתפסו בהר באופן שלא יכול היה להוציאו מראשו. ואמר רבי שמעון בן לקיש: "מאי דכתיב (תהלים ג, ח) 'שיני רשעים שיברו' - אל תקרי שיברת אלא שררבת".

לפאר הדור מרן ה"חזון איש" זצ"ל היה תלמיד שבדרך קבע היה נמצא אצלו במוציא שבת, ותפקידו היה למוזג את היין להבדלה. עבור אותו בחור היתה זו הזדמנות לשמש את רבו הגדול ולדבר עמו בדברי תורה. והנה, במוציא שבת אחת שאל התלמיד אודות הגמרא ה"ל שעוג מלך הבשן לקח הר בגודל שלוש פרסאות על ראשו. וכי אין גזומה בדברים אלו? "שואל", כך ניסה התלמיד להגיד, "יש מקומות שהגמרא נוקטת בהם בלשון גזומה?" תגובתו של ה"חזון איש" היתה חדה ומפתיעה: "בשבוע הבא" - כך אמר לאותו תלמיד - "בבקשה אל תמוזג את היין להבדלה". הרמן היה ברור, ולכן הבחור הופתע למדי כאשר בשבוע הבא קרא לו רבו והורה לו למוזג את היין כרגיל. אך, לשאלתו, הסביר לו ה"חזון איש": "בדו"א הבנת מה רציתי להשיב על שאלתך". אך, התלמיד הבין. יש לקבל את דברי רבותינו בלב שלם וכאמת פשוטה ומוחלטת. אם חז"ל אומרים שעוג מלך הבשן עקר הר, אז הוא עקר הר, ומי שמפקפק בדברי חז"ל - הרי שיש לו חיסרון באמונת חכמים ובתורה הקדושה. "פקפוק בדברי חכמים יש בו שמץ אפיקורסות" - אמר ה"חזון איש" - "ואפיקורס אסור את היין שנוגע בו והופכו ליו"ט נסך. לכן לא רציתי שתמוזג את היין להבדלה.

"אך כיון שבשבוע שחלף בוודאי חזרת בך וכבר אינך מוחרר עוד על דברי הגמרא שמוא יש בהם גזומה חלילה", הוסיף החזון איש, "כבר אין עליך חשש אפיקורסות, ויין מותר וכשר". דברי ה"חזון איש" זצ"ל, שהיה גדול בתורה וביראה, מלמדים אותנו כי חייבים אנו להאמין לדברי רבותינו בשלמות, ללא כל פקפוק; כל מילה שלהם היא אמת, לא גזומא ולא מליצה ואין להרהר אחריה!

האמונה השלמה בדברי חז"ל היא אחד מעיקרי האמונה, והיא נכללת ב"אני מאמין שכל דברי הנביאים אמת!"

בפת אֵסוּם וּמְבוּרָק!

בימים הקרובים יוחלף השם של "הסתדרות המורים" ל- "תסתדרו ההורים"

יש לי רעיון: שביתת הורים! במקום שנוציא אותם 16:00 נוציא אותם ב00:18

אף אחד לא הכין אותי לרגע שהילדה תשתטח על הרצפה בסופר ותבכה שהיא רוצה שן זהב כמו של הקופאית.

רק בישראל אתה יכול לראות מישהו עושה קניות באלף שקל ודוחס שקיות כדי לחסוך עליון עשרים אגורות.

המדינה בהשבתה, לפחות ששביתת המורים יהיו באותם ימים של שביתת נהגי האוטובוסים.

יושבת 17 שנה במשרד, לא זזה. יוצאת לדקה - המנהל שלי נכנס.

הרגע הזה שאתם מבינים שהילדות שלכם נגמרה

אפשר שקית? - 10 אג' *מוציא שטר של 200*
אל תשכח הילדה אתה מתחיל לבכות בשתיים בלילה ואני מתחיל עשר דקות אחריו..

אנשים טובים באמצע הדרך

- יציא לנאליק
- אתם לא מבינים מה ראיתי, הייתי בסופר בדיוק סיימתי את הקניות והגעתי לקופה. אני רואה ילד קטן לפניי ששם לחם וחלב ומחכה בתור, המוכר העביר את המוצרים ואמר לו זה יצא 12.30 הילד מוציא את המטבעות והיה לו רק 6.40 הוא מתלבט מה להוריד... פתאום אני רואה את המלאך הזה לוקח את הילד הצידה ואומר לו בוא איתי, הוא לוקח עגלה מעמים אותה בכל טוב, מגיע לקופה משלם ולוקח את הילד והמצרכים עד פתח הבית. מסתבר שלמלאך הזה קוראים שלומי אבוטבול, איש יקר שכולו לב ונתינה, אשרינו שזכינו לכך...

המכנה המשותף בין גאולה למירון בשתייה מתחיל בבויאן ומסתיים בתולדות אהרון ובאמצע יש אוכל

מורה: אם היו לך 300 שקלים ואחרי היה מבקש ממך 50 שקלים, כמה שקלים היו נשארים לך? תלמיד: 0.
מורה: אתה לא יודע חשבון בסיסי. תלמיד: את לא מכירה את אחי.

יש לכם סיפורים על אנשים ומעשים טובים שלחן לנו ונפרסם 367korona@gmail.com